

RP 120/2025 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av konsumentkyddslagen och om förmedlare av vissa konsumentkrediter samt till lagar som har samband med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att konsumentkyddslagen, lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare samt fjorton andra lagar ändras. I propositionen föreslås det vidare att det stiftas en ny lag om förmedlare av vissa konsumentkrediter. Genom ändringarna genomförs konsumentkreditdirektivet och direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet. Genom ändringarna genomförs dessutom föresatsen att bekämpa överskuldssättning i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering.

För genomförandet av konsumentkreditdirektivet föreslås det att tillämpningsområdet för kapitlet om konsumentkrediter i konsumentkyddslagen utvidgas så att bestämmelserna i det kapitlet till skillnad från nuläget också ska tillämpas på räntefria och avgiftsfria krediter. Endast vissa betalningsanstånd ska fortsättningsvis inte omfattas av tillämpningsområdet för kapitlet. Dessutom föreslås preciseringar och tillägg bland annat till bestämmelserna om kreditgivares och kreditförmedlares informationsskyldighet, den information som ska lämnas i reklam för krediter och god kreditgivningssed. Till kapitlet fogas också bestämmelser om tillhandahållande av rådgivningstjänster som gäller konsumentkrediter.

För genomförande av konsumentkreditdirektivet föreslås det vidare att kreditgivaren ska fastställa de förfaranden som ska iakttas vid bedömning av kreditvärdigheten. Också bestämmelserna om själva skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten preciseras. Efterlevnaden av bestämmelserna om bedömning av kreditvärdigheten ska effektiviseras så att om kreditgivaren bryter mot sin skyldighet att bedöma kreditvärdigheten är konsumenten inte skyldig att alls betala ränta på krediten eller andra kreditkostnader.

Det föreslås ändringar i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare. Vidare föreslås att det stiftas en lag om förmedlare av vissa konsumentkrediter. Genom dessa åtgärder utvidgas registreringsskyldigheten på det sätt som förutsätts enligt konsumentkreditdirektivet till att gälla också de flesta kreditgivare och kreditförmedlare som har kreditförmedling som bisyssla.

För genomförandet av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet föreslås ändringar och tillägg i bestämmelserna om förhandsinformation till och ångerrätt för konsumenter som gäller distansförsäljning av finansiella tjänster och finansiella instrument i konsumentkyddslagen. Vid distansförsäljning av både finansiella tjänster och andra konsumtionsnyttigheter ska konsumenten dessutom erbjudas en ångerknapp så att konsumenten utan svårighet kan utöva sin ångerrätt efter att ha ingått ett distansavtal på nätet.

Det föreslås att de bestämmelser som baserar sig på direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet träder i kraft den 19 juni 2026 och de bestämmelser som baserar sig på konsumentkreditdirektivet den 20 november 2026 i enlighet med den tidtabell för genomförande som förutsätts enligt direktiven. Ändringarna i de avtalsrättsliga bestämmelserna inverkar endast på avtal som ingås efter ikraftträdandet av lagarna. Vissa övergångsbestämmelser gäller registreringen.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	6
1 Bakgrund och beredning.....	6
1.1 Bakgrund.....	6
1.2 Beredning.....	6
1.2.1 Beredningen av EU-författningarna	6
1.2.2 Beredningen av propositionen	8
2 EU-rättsakternas huvudsakliga innehåll	9
2.1 Innehållet i konsumentkreditdirektivet	9
2.2 Direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet (bestämmelser om avtal om finansiella tjänster som ingåtts på distans)	19
3 Nuläge och bedömning av nuläget	24
3.1 Nuläge.....	24
3.1.1 Konsumentkrediter	24
3.1.2 Distansförsäljning av finansiella tjänster.....	32
3.1.3 Statistik, undersökningar och utredningar	33
3.2 Bedömning av nuläget	38
3.2.1 Ändringsbehov till följd av direktiven.....	38
3.2.2 Bestämmelser i direktivet som inte kräver ändringar i lagstiftningen.....	38
4 Förslagen och deras konsekvenser	45
4.1 De viktigaste förslagen	45
4.1.1 Förslag som gäller genomförandet av konsumentkreditdirektivet	45
4.1.2 Förslag som hänför sig till genomförandet av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet.....	50
4.1.3 Övriga förslag	52
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	54
4.2.1 Konsekvenser för statsfinanserna och för myndigheternas och domstolarnas verksamhet.....	54
4.2.2 Konsekvenser för näringsidkarnas och konsumenternas ställning	58
4.2.2.1 Konsekvenser av de ändringar som genomförandet av konsumentkreditdirektivet medför.....	58
4.2.2.2 Konsekvenser av de ändringar som föranleds av genomförandet av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet (bestämmelser om distansförsäljning av finansiella tjänster).....	62
4.2.3 Konsekvenser för skyddet av personuppgifter och för de grundläggande och mänskliga rättigheterna.....	62
4.2.4 Konsekvenser för informationshanteringen.....	64
5 Alternativa handlingsvägar.....	65
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	65
5.1.1 Genomförande av konsumentkreditdirektivet	65
5.1.2 Genomförande av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet	69
5.1.3 Avtalsrättsliga påföljder vid försummelse av kreditgivarens eller kreditförmedlarens lagstadgade skyldigheter	70

5.1.4 Nationella begränsningar till följd av utvidgningen av tillämpningsområdet för konsumentkreditdirektivet	70
5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater	71
5.2.1 Sverige	71
5.2.2 Avtalsrättsliga påföljder i andra medlemsstater vid försummelse av skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten	72
6 Remissvar	73
7 Specialmotivering	79
7.1 Konsumentskyddslagen	79
7.2 Lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare	118
7.3 Lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter	120
7.4 Lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom	130
7.5 Lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna	130
7.6 Lagen om Konkurrens- och konsumentverket	132
7.7 Lagen om försäkringsavtal	134
7.8 Lagen om försäkringsdistribution	135
7.9 Kreditinstitutslagen	136
7.10 Lagen om ett positivt kreditupplysningsregister	137
7.11 Kreditupplysningslagen	138
7.12 Lagen om Finansinspektionen	138
7.13 Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter	139
7.14 Betaltjänstlagen	139
7.15 Lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt	139
7.16 Lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism	139
7.17 Trafikförsäkringslagen	140
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	140
9 Ikraftträdande	140
10 Genomförande och uppföljning	141
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	142
LAGFÖRSLAG	151
1. Lag om ändring av konsumentskyddslagen	151
2. Lag om ändring av lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare	173
3. Lag om förmedlare av vissa konsumentkrediter	177
4. Lag om ändring av 5 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom	184
5. Lag om ändring av lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna	185
6. Lag om ändring av lagen om Konkurrens- och konsumentverket	188
7. Lag om ändring av lagen om försäkringsavtal	189
8. Lag om ändring av lagen om försäkringsdistribution	191
9. Lag om ändring av 8 kap. 3 § och 15 kap. 12 a § i kreditinstitutslagen	192
10. Lag om ändring av lagen om ett positivt kreditupplysningsregister	193
11. Lag om ändring av 13 och 19 § i kreditupplysningslagen	195

12. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen	196
13. Lag om ändring av 1 och 10 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter.....	198
14. Lag om upphävande av 27 § 2 mom. i betaltjänstlagen	199
15. Lag om upphävande av 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt.....	200
16. Lag om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.....	201
17. Lag om ändring av trafikförsäkringslagen.....	202
BILAGOR	203
PARALLELLTEXTER.....	203
1. Lag om ändring av konsumentskyddslagen.....	203
2. Lag om ändring av lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare	244
4. Lag om ändring av 5 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom.....	250
5. Lag om ändring av lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna	251
6. Lag om ändring av lagen om Konkurrens- och konsumentverket.....	257
7. Lag om ändring av lagen om försäkringsavtal	259
8. Lag om ändring av lagen om försäkringsdistribution.....	261
9. Lag om ändring av 8 kap. 3 § och 15 kap. 12 a § i kreditinstitutslagen	263
10. Lag om ändring av lagen om ett positivt kreditupplysningsregister.....	265
11. Lag om ändring av 13 och 19 § i kreditupplysningslagen.....	267
12. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen	268
13. Lag om ändring av 1 och 10 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter.....	272
14. Lag om upphävande av 27 § 2 mom. i betaltjänstlagen	274
15. Lag om upphävande av 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt.....	275
16. Lag om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.....	276
17. Lag om ändring av trafikförsäkringslagen.....	277
FÖRORDNINGSGUTKAST	278
Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om den information som ska lämnas till en konsument om ett kreditavtal	278
BILAGA 1	284
STANDARDISERAD EUROPEISK KONSUMENTKREDITINFORMATION	284
BILAGA 2.....	291
EUROPEISK KONSUMENTKREDITINFORMATION	291
Statsrådets förordning om krav på yrkesmässiga kvalifikationer för kreditgivare och kreditförmedlare avseende vissa konsumentkrediter.....	297
Justitieministeriets förordning om ändring av bilaga I till justitieministeriets förordning om ångerblankett och om ångeranvisning enligt 6 kap. i konsumentskyddslagen.....	299
BILAGA I.....	300
ÅNGERANVISNING	300

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Utgångspunkten för beredningen av propositionen är Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG, nedan *konsumentkreditdirektivet*, samt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2673 om ändring av direktiv 2011/83/EU vad gäller avtal om finansiella tjänster som ingåtts på distans och om upphävande av direktiv 2002/65/EG, nedan *direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet*. Genom beredningen genomförs dessutom föresatsen att bekämpa överskuldssättning i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering (Ett starkt och engagerat Finland, 2023, s. 32, 108 och 203, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-795-9>).

1.2 Beredning

1.2.1 Beredningen av EU-författningarna

Europeiska kommissionen lade den 30 juni 2021 fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om konsumentkrediter (COM (2021) 347 final). Syftet med förslaget var att ersätta det gällande direktivet 2008/48/EG om konsumentkreditavtal, ändrat 2011, 2014, 2016 och 2019. I förslaget ingick kommissionens konsekvensbedömning (SWD (2021) 170 final).

Förslaget byggde på kommissionens Refit-utvärdering 2018–2019 enligt vilken målen för 2008 års direktiv, nämligen att säkerställa en hög nivå på konsumentskyddet och främja utvecklingen av en inre marknad för krediter, fortfarande är relevanta i ett läge där regelverket i EU är fragmenterat och endast delvis har genomförts. Fragmenteringen av regelverket och otydliga formuleringar i vissa bestämmelser i det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal har lett till rättslig osäkerhet som i sin tur har hämmat en smidigt fungerande inre marknad för konsumentkrediter och påverkat tryggheten av en hög nivå på konsumentskyddet.

Sedan det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal godkändes har även digitaliseringen i grunden förändrat konsumenternas beslutsprocess och vanor i allmänhet. Covid-19-krisen och de därav följande isoleringsåtgärderna har också stört EU:s ekonomi och haft en stor inverkan på kreditmarknaden och konsumenterna, särskilt utsatta konsumenter. Mot denna bakgrund ansåg kommissionen att det då gällande direktivet om konsumentkreditavtal behövde revideras.

Justitieministeriet ordnade den 17 augusti 2021 ett diskussionsmöte om förslaget, till vilket centrala myndigheter, näringslivsorganisationer och konsumentorganisationer hade bjudits in. Utkastet till U-skrivelse om förslaget behandlades mellan den 19 och 24 augusti 2021 i ett skriftlig förfarande i sektionen för konkurrenskraft (EU 8) och sektionen för finansiella tjänster och kapitalrörelser (EU 10). Det utarbetades en U-skrivelse (U 38/2021 rd) om förslaget. I riksdagen behandlades förslaget i ekonomiutskottet (EkUU 34/2021 rd). Stora utskottet instämde i statsrådets ståndpunkt i enlighet med specialutskottets utlåtande (Stora utskottets protokoll 68/2021 rd). Statsrådet lämnade dessutom två kompletterande U-skrivelser till riksdagen, UK 12/2022 rd och UK 2/2023 rd.

Finland ansåg att det är nödvändigt att förnya regleringen av konsumentkrediter, eftersom kreditmarknaden har utvecklats och utvidgats efter att det gällande direktivet om konsumentkreditavtal utfärdades, och i många medlemsstater orsakar konsumtionskrediter skuldproblem för hushållen. Finland välkomnade att förslaget gör det möjligt att nationellt upprätthålla en hög nivå på konsumentskyddet, såsom bland annat när det gäller återbetalning av krediter i förtid samt kreditgivarens och säljarens eller tjänsteleverantörens solidariska ansvar.

Finland förhöll sig positivt till att man i direktivförslaget fäste större uppmärksamhet än tidigare vid marknadsföring av krediter och kreditförsäljning utan föregående beställning. Finland ansåg det dock viktigt att medlemsstaterna har spelrum vid regleringen av marknadsföringen av krediter. Finland förhöll sig reserverat till att direktivet ska gälla samtliga räntefria och kostnadsfria konsumtionskrediter. Finland ansåg att det är viktigt att konsumenten får tillräcklig information om krediten oberoende av vilket medium som används i marknadsföringen. Finland förhöll sig också reserverat till förslaget om att information som ska lämnas innan avtalet ingås ska lämnas minst en dag innan konsumenten blir bunden till avtalet, och om så inte har skett, ska kreditgivaren en dag efter att avtalet ingicks påminna konsumenten om möjligheten att frånträda avtalet.

Finland ansåg också att det är viktigt med åtgärder för att förebygga överskuldsättning. Finland förhöll sig reserverat till förslaget om att beviljande av kredit i vissa fall är tillåtet även när bedömningen av kreditvärdigheten visar att konsumenten sannolikt inte klarar av sina skyldigheter enligt avtalet. Finland ansåg att det är viktigt att regleringen gör det möjligt att använda det positiva kreditupplysningsregistret.

Finland förhöll sig på ett allmänt plan positivt till att förslaget förutsätter godkännande och registrering av andra aktörer på kreditmarknaden än kreditinstitut. Enligt Finland kan dock kravet på godkännande och registrering inte anses motiverat när en näringsidkare beviljar krediter endast för att finansiera köp av varor eller tjänster som näringsidkaren säljer.

Direktivet publicerades i den officiella tidningen den 30 oktober 2023 (serien L).

Europeiska kommissionen lade dessutom den 11 maj 2022 fram ett förslag (COM(2022) 204 final) om ändring av direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter (Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG) om avtal om finansiella tjänster som ingåtts på distans. Samtidigt ska gällande direktiv 2002/65/EG om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter upphävas. I förslaget ingick kommissionens konsekvensbedömning (SWD (2022) 141 final).

Bakgrunden till förslaget till direktiv om ändring av konsumenträttighetsdirektivet har varit kommissionens Refit-utvärdering. Enligt utvärderingen tillämpas produktspecifik och övergripande lagstiftning som antagits efter det att direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster trädde i kraft även på sådana konsumenträttigheter med avseende på finansiella tjänster som också omfattas av direktivet om distansförsäljning. Exempel på sådan lagstiftning är det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal, Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet (direktivet om bostadskrediter) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (allmän dataskyddsförordning). De nya rättsakterna och utvecklingen av digitaliseringen har enligt utvärderingen minskat användningsområdet för direktivet om

distansförsäljning och gjort det mindre effektivt. Kommissionen ansåg därför att det var nödvändigt att förenkla och modernisera lagstiftningen om distansförsäljning av finansiella tjänster. Kommissionens mål var att främja tillhandahållandet av finansiella tjänster på den inre marknaden och samtidigt säkerställa konsumentskydd på hög nivå.

Justitieministeriet ordnade den 15 juni 2022 ett diskussionsmöte om förslaget, till vilket centrala myndigheter, företrädare för näringslivet och konsumentorganisationer hade bjudits in. Utkastet till U-skrivelse om förslaget behandlades mellan den 21 och den 27 juni 2022 i ett skriftligt förfarande i sektionen för konkurrenskraft (EU 8) och sektionen för finansiella tjänster och kapitalrörelser (EU 10). Det utarbetades en U-skrivelse om förslaget U 56/2022 rd. I riksdagen behandlades förslaget i ekonomiutskottet (EkUU 60/2022 rd). Stora utskottet instämde i statsrådets ståndpunkt i enlighet med specialutskottets utlåtande (Stora utskottets protokoll 169/2022 rd).

Finland ansåg att det är nödvändigt att modernisera lagstiftningen om distansförsäljning av finansiella tjänster eftersom distansförsäljningens betydelse snabbt har ökat till följd av den tekniska utvecklingen. Finland ansåg att det problematiska i förslaget är att medlemsstaterna inte längre kan utvidga sådan informationsskyldighet som grundar sig på andra EU-rättsakter att gälla distansförsäljning av sådana finansiella tjänster som inte omfattas av tillämpningsområdet för den aktuella EU-rättsakten. Finland ansåg att det är viktigt att direktivförslagets förhållande till varu- och tjänstespecifika särskilda bestämmelser är tydligt och att förslaget inte äventyrar en hög nivå av konsumentskydd exempelvis i fråga om informationsskyldigheterna.

Finland ansåg att det är viktigt att konsumenten får information om de finansiella tjänsterna i god tid innan ett avtal ingås. Såsom i fråga om konsumentkreditdirektivet ställde sig Finland också i detta fall negativt till förslaget om att information som ska lämnas innan avtalet ingås ska lämnas minst en dag innan konsumenten blir bunden till avtalet, och om så inte har skett, ska tjänsteleverantören en dag efter att avtalet ingåtts påminna konsumenten om möjligheten att frånträda avtalet.

Finland förhöll sig reserverat till förslaget om en ångerknapp. Finland ansåg att det är viktigt att direktivförslaget inte påverkar sådana bestämmelser i den nationella lagen om försäkringsavtal enligt vilka en konsument har rätt att när som helst under försäkringsperioden säga upp försäkringen. Det var också viktigt att vissa artiklar i konsumenträttighetsdirektivet kunde tillämpas också på avtal om finansiella tjänster.

Direktivet publicerades i den officiella tidningen den 28 november 2023 (serien L).

1.2.2 Beredningen av propositionen

Justitieministeriet tillsatte den 4 oktober 2023 en arbetsgrupp med uppgift att bereda ett förslag i form av en regeringsproposition om de bestämmelser som behövs för att genomföra konsumentkreditdirektivet och bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster i konsumenträttighetsdirektivet. Arbetsgruppen hade dessutom till uppgift att utarbeta ett förslag till avtalsrättsliga påföljder föranledda av underlåtenhet att bedöma kreditvärdighet och till andra behövliga påföljder när kreditgivaren eller kreditförmedlaren försummar sina skyldigheter enligt lag. Arbetsgruppen tillsattes för mandatperioden 9 oktober 2023–30 november 2024.

I arbetsgruppen ingick företrädare för justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, Konkurrens- och konsumentverket/konsumentombudsmannen,

Finansinspektionen, Försäkrings- och finansieringsrådgivningen FINE, Finlands näringsliv rf, Finsk Handel rf, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry och Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry. Under arbetets gång hörde arbetsgruppen Autoalan Keskusliitto ry. Arbetsgruppen gav också Suomen Asiakastieto Oy, Dun & Bradstreet Finland Oy och Garantistiftelsen sr möjligheten att bli hörda skriftligt eller muntligt. Suomen Asiakastieto Oy skickade ett skriftligt utlåtande till arbetsgruppen.

För att stödja genomförandet i medlemsstaterna inrättades också en expertgrupp inom kommissionen bestående av myndigheter från EU- och EFTA-länderna. Expertgruppen har sammanträtt tre gånger.

Arbetsgruppens betänkande (Genomförande av konsumentkreditdirektivet och direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet (bestämmelser om distansförsäljning av finansiella tjänster). Arbetsgruppens betänkande. Betänkanden och utlåtanden 2025:3, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/166033>), publicerades den 15 januari 2025 och var på remiss till den 28 februari 2025. Utlåtande begärdes av 49 instanser, av vilka 30 gav ett utlåtande. Dessutom lämnade 11 andra instanser ett utlåtande. Ett sammandrag av utlåtandena har sammanställts vid justitieministeriet (Genomförande av konsumentkreditdirektivet och direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet (bestämmelser om distansförsäljning av finansiella tjänster). Sammandrag av remissvaren. Betänkanden och utlåtanden 2025:43, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-529-6>).

Beredningsunderlaget till regeringspropositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://oikeusministerio.fi/sv/projekt-och-lagberedning> med identifieringskoden OM134:00/2023.

2 EU-rättsakternas huvudsakliga innehåll

2.1 Innehållet i konsumentkreditdirektivet

Syfte, tillämpningsområden och definitioner

I konsumentkreditdirektivet fastställs en gemensam ram för harmonisering av vissa aspekter av medlemsstaternas lagar, förordningar och administrativa bestämmelser om konsumentkreditavtal (artikel 1). Direktivet tillämpas på kreditavtal med de begränsningar som nämns i artikel 2.2–2.8 (artikel 2). Direktivet tillämpas därmed inte på exempelvis kreditavtal för vilka det som säkerhet finns en inteckning i fast egendom (artikel 2.2 a) och det tillämpas endast delvis på exempelvis sådana kreditavtal där krediten ges i form av överskridande (artikel 2.4). Enligt direktivet får medlemsstaterna besluta att det på vissa kreditavtal tillämpas endast sådana bestämmelser som specificerats i direktivet (artikel 2.6–2.8) och från tillämpningen av direktivet undanta vissa kreditavtal i form av kort med uppskjuten debitering (i Finland betalkort) (artikel 2.5).

Artikel 3 innehåller definitioner som hänför sig till direktivets bestämmelser, såsom definitionen av konsument, kreditgivare, kreditavtal och kompletterande tjänst.

Medlemsstaterna får inte i sin nationella rätt behålla eller införa bestämmelser som skiljer sig från de harmoniserade bestämmelser som fastställs i direktivet, med vissa undantag som föreskrivs i direktivet (artikel 42.1). Bestämmelserna i direktivet är tvingande till förmån för konsumenten, och bestämmelserna kan inte kringgås genom det sätt på vilket avtal formuleras (artikel 43). Medlemsstaterna ska också säkerställa att de villkor som ska uppfyllas för att en

konsument ska beviljas kredit inte diskriminerar konsumenter som är lagligen bosatta i unionen. Bestämmelsen ska inte påverka möjligheten att erbjuda olika villkor för att få tillgång till en kredit när dessa är vederbörligen motiverade av objektiva faktorer (artikel 6).

Medlemsstaterna ska, när information tillhandahålls konsumenter i enlighet med direktivet, kräva att den informationen tillhandahålls utan kostnad för konsumenten, oavsett medium som används för att tillhandahålla den (artikel 5).

Information som ska tillhandahållas före ingåendet av kreditavtalet

Bestämmelser om den information som ska tillhandahållas före ingåendet av ett kreditavtal ingår i artiklarna 7–13. I artikel 7 finns bestämmelser om att reklam- och marknadsföringsuppgifter om kreditavtal ska vara rättvisande, klara och icke vilseledande. Formuleringar i sådana reklam- och marknadsföringsmeddelanden som hos en konsument kan skapa falska förväntningar på krediters tillgänglighet eller kostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten ska vara förbjudna.

Bestämmelser om standardinformation som ska ingå i reklam för kreditavtal ingår i artikel 8 i direktivet. Reklam för kreditavtal ska för det första innehålla en tydlig och framträdande varning för att göra konsumenter medvetna om att lån kostar pengar (artikel 8.1). Dessutom ska reklam som anger en räntesats eller andra sifferuppgifter om kreditkostnad för konsumenten innehålla standardinformation i enlighet med artikel 8 (artikel 8.2 första stycket).

Standardinformationen ska vara lätt läsbar eller tydligt hörbar beroende på vad som är lämpligt och anpassad till de tekniska begränsningarna hos det medium som används för reklamen (artikel 8.3). Den skyldighet som gäller standardinformationen ska inte vara tillämplig när nationell rätt kräver uppgift om kreditens effektiva ränta för annonsering om kreditavtal som inte anger en räntesats för eller andra sifferuppgifter avseende några kreditkostnader för konsumenten (artikel 8.2 andra stycket).

Standardinformationen ska på ett klart, kortfattat och framträdande sätt innehålla all information som anges i artikel 8.3 första stycket led a–f, och informationen ska innehålla ett representativt exempel (artikel 8.4). Om en förutsättning för att erhålla kredit eller för att erhålla den på de villkor som angavs i marknadsföringen är att ingå avtal om en kompletterande tjänst med anknytning till kreditavtalet ska det i standardinformationen ingå information om att ett dylikt avtal är obligatoriskt (artikel 8.5).

När det gäller kredit i form av betalningsanstånd för varor eller tjänster behöver det dock inte i specifika och motiverade fall anges kontantpris och belopp som eventuellt förskottsbetalats och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och avbetalningarnas belopp, om det medium som används för att förmedla standardinformationen inte medger att informationen visas visuellt (artikel 8.3). I specifika och motiverade fall där det elektroniska medium som används för att förmedla standardinformationen inte gör det möjligt att visuellt visa informationen på ett framträdande och tydligt sätt, ska konsumenten kunna få tillgång till den information som gäller kontantpris, belopp som förskottsbetalats och avbetalningarnas belopp genom att klicka, skrolla eller svajpa (artikel 8.6).

I artikel 8.7 och 8.8 föreskrivs det om förbjuden reklam för kreditprodukter. I direktivet förutsätts ett förbud mot sådan reklam för kreditprodukter som uppmuntrar konsumenter att söka kredit genom att antyda att krediten skulle förbättra deras ekonomiska situation, reklam som specificerar att utestående kreditavtal eller registrerade krediter i databaser har liten eller

ingen inverkan på bedömningen av en kreditansökan och reklam som felaktigt antyder att krediter leder till ökade ekonomiska resurser, ersätter besparingar eller kan höja en konsuments levnadsstandard (artikel 8.7). I artikel 8.8 ges dessutom exempel på reklam för kreditprodukter som medlemsstaterna får förbjuda.

Kreditgivare eller, i tillämpliga fall, kreditförmedlare ska alltid tillhandahålla konsumenterna tydlig och begriplig allmän information om kreditavtal, åtminstone den information som specificeras i artikel 9.2. Den information som kreditgivare eller kreditförmedlare ska tillhandahålla i sina lokaler ska göras tillgänglig åtminstone i pappersform eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten väljer (artikel 9.1).

Bestämmelser om förhandsinformation ingår i artikel 10. Bestämmelserna i artikeln ska inte vara tillämplig på varu- eller tjänsteleverantörer som medverkar subsidiärt som kreditförmedlare (artikel 10.10).

Innan konsumenten blir bunden av ett kreditavtal eller ett erbjudande ska kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren i god tid, på grundval av de kreditvillkor som kreditgivaren erbjuder och, i tillämpliga fall, de önskemål som uttryckts och den information som konsumenten lämnat, förse konsumenten med den tydliga och begripliga förhandsinformation som behövs för att jämföra olika erbjudanden. Informationen säkerställer att konsumenten ska kunna fatta ett välgrundat beslut om huruvida ett kreditavtal ska ingås. Informationen ska ges i god tid också när teknik för distanskommunikation används (artikel 10.1).

Om informationen tillhandahålls mindre än en dag före det att konsumenten blir bunden av kreditavtalet eller erbjudandet är kreditgivaren eller kreditförmedlaren skyldig att skicka en påminnelse till konsumenten om möjligheten att frånträda kreditavtalet och om det förfarande som då ska följas (artikel 10.1).

I artikel 10.2 föreskrivs det om det sätt på vilket förhandsinformationen tillhandahållas med hjälp av blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation, och i artikel 10.6 ställs krav på hur informationen i blanketten ska läggas fram. I artikel 10.3 ingår en förteckning över den information som ska visas på ett framträdande sätt i första delen av blanketten och i artikel 10.4 finns bestämmelser om den situation då informationen inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida. I artikel 10.5 ingår de element som ska nämnas i förhandsinformationen och som ska visas efter den information som nämns i artikel 10.3 och tydligt åtskilda från den informationen. I de fall då taltelefonikommunikation används ska i beskrivningen av den finansiella tjänstens viktigaste egenskaper anges minst de uppgifter som avses i artikel 10.3, som undantag från kraven enligt artikel 10.5 (artikel 10.7).

På konsumentens begäran ska kreditgivaren och kreditförmedlaren utöver blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation, kostnadsfritt tillhandahålla konsumenten en kopia av utkastet till kreditavtal på papper eller på ett annat varaktigt medium (artikel 10.8).

Vid kreditavtal där konsumentens betalningar inte omedelbart medför en motsvarande amortering av det totala kreditbeloppet ska det i informationen anges att det inte finns någon garanti för att det totala kreditbeloppet återbetalas, om inte en sådan garanti uttryckligen ställs (artikel 10.9).

I artikel 11 finns bestämmelser om undantag från hur förhandsinformation om kreditavtal som avses i artikel 2.6 eller 2.7 presenteras (artikel 11.1, 11.3 och 11.5) och bestämmelser om den förhandsinformation som i fråga om dessa kreditavtal ska specificeras (artikel 11.2).

Informationen ska genom undantag från artikel 10 tillhandahållas med användning av blanketten för europeisk konsumentkreditinformation (artikel 11.1). Bestämmelserna i artikel 11 ska inte vara tillämpliga på varu- eller tjänsteleverantörer som medverkar subsidiärt som kreditförmedlare (artikel 11.8).

Artikel 11.4 innehåller bestämmelser om förhandsinformation som gäller avtal av detta slag. Elementen ska visas efter informationen enligt artikel 11.2 och tydligt åtskilda från den. I de fall då taltelefonikommunikation används ska i beskrivningen av den finansiella tjänstens viktigaste egenskaper anges minst de uppgifter som avses i artikel 11.2, genom undantag från kraven enligt artikel 11.4 (artikel 11.6). Också i fråga om avtal enligt denna artikel ska kreditgivaren på konsumentens begäran utöver blanketten för europeisk konsumentkreditinformation kostnadsfritt tillhandahålla konsumenten en kopia av utkastet till kreditavtal (artikel 11.7).

I artikel 12 föreskrivs det om tillräckliga förklaringar om kreditavtal och kompletterande tjänster. Kreditgivare och, i tillämpliga fall, kreditförmedlare är skyldiga att kostnadsfritt och innan kreditavtalet ingås ge konsumenten sådana tillräckliga förklaringar om föreslagna kreditavtal och eventuella kompletterande tjänster som gör det möjligt för konsumenten att bedöma om de föreslagna kreditavtalen och de kompletterande tjänsterna lämpar sig för konsumentens behov och ekonomiska situation (artikel 12.1). När det är motiverat får medlemsstaterna anpassa det krav på hur förklaringarna ska ges och i vilken utsträckning de ska ges när det gäller de omständigheter under vilka krediten erbjuds, den person som krediten erbjuds till och typen av erbjuden kredit (artikel 12.2).

När konsumenter erbjuds avpassade erbjudanden som bygger på automatisk behandling av personuppgifter ska kreditgivare och kreditförmedlare på ett tydligt och begripligt sätt informera konsumenterna om detta (artikel 13).

Kopplingsförbehåll och paketeringsförfaranden, underförstått samtycke och beviljande av krediter utan föregående beställning

Enligt direktivet ska paketeringsförfaranden tillåtas, men kopplingsförbehåll förbjudas (artikel 14.1). Medlemsstaterna får tillåta att kreditgivare begär att konsumenten öppnar eller upprätthåller ett betal- eller sparkonto, om det enda syftet med ett sådant konto är att bygga upp kapital för att återbetala krediten, avbetala krediten, slå samman resurser för att erhålla krediten eller ställa ytterligare säkerhet till kreditgivaren i händelse av betalningsförsummelse (artikel 14.2).

Medlemsstaterna får ge kreditgivare rätt att kräva att konsumenten har en relevant försäkring med anknytning till kreditavtalet, med beaktande av proportionalitetsöverbäganden. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att kreditgivaren är skyldig att godta en försäkring från en annan leverantör än den leverantör som kreditgivaren rekommenderar, om en sådan försäkring har en garantinivå som motsvarar garantinivån hos den försäkring som kreditgivaren har föreslagit, utan att villkoren för den kredit som erbjuds konsumenten ändras (artikel 14.3). För en försäkring får inte användas personuppgifter om konsumenters diagnos av onkologiska sjukdomar (nedan även cancerdiagnos) efter en tidsperiod som medlemsstaterna fastställer och som inte överstiger 15 år räknat från när den medicinska behandlingen av konsumenten avslutades (artikel 14.4). Konsumenterna ska ges minst tre dagar på sig att jämföra försäkringserbjudanden utan att dessa erbjudanden ändras, och att konsumenterna informeras om detta (artikel 14.5).

Konsumenterna får inte beviljas krediter utan föregående beställning och uttryckligt medgivande av konsumenterna (artikel 17). Kreditgivare och kreditförmedlare får inte utgå från att konsumenten samtycker till ingående av kreditavtal eller köp av kompletterande tjänster som presenteras i form av standardalternativ, till exempel förkryssade rutor (artikel 15.1). Samtycket som presenteras genom rutor ska ges genom en entydig och tydlig bekräftande handling (artikel 15.2).

Rådgivningstjänster och skuldrådgivningstjänster

Bestämmelser om rådgivningstjänster finns i artikel 16 i direktivet. Kreditgivaren och, i tillämpliga fall, kreditförmedlaren ska i samband med en viss transaktion underrätta konsumenten om huruvida rådgivningstjänster tillhandahålls eller kan tillhandahållas konsumenten (artikel 16.1). Endast kreditgivare och kreditförmedlare, med vissa undantag som baserar sig på medlemsstaternas prövning och som nämns i artikel 16.6, får tillhandahålla rådgivningstjänster.

I artikel 16.2 finns det bestämmelser om kreditgivarens och kreditförmedlaren skyldighet att innan rådgivningstjänster tillhandahålls eller innan avtal om tillhandahållande av sådana tjänster ingås lämna till konsumenten, på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt, uppgift om huruvida rekommendationen kommer att baseras enbart på deras eget produktutbud eller på ett brett produktutbud från hela marknaden. Kreditgivaren och kreditförmedlaren ska dessutom i tillämpliga fall lämna uppgift om den avgift som ska betalas av konsumenten för rådgivningstjänsterna eller om den metod med vilken avgiften beräknas.

I artikel 16.3 föreskrivs det om kraven på kreditgivares och kreditförmedlars verksamhet i situationer där konsumenterna tillhandahålls rådgivningstjänster. Kreditgivarna och kreditförmedlarna är dessutom skyldiga att varna en konsument när ett kreditavtal kan medföra en särskild risk för konsumenten med hänsyn till dennes ekonomiska situation (artikel 16.5).

Medlemsstaterna har möjlighet att förbjuda användningen av vissa termer i samband med rådgivning när rådgivningstjänster marknadsförs till och tillhandahålls för konsumenter, eller alternativt ska medlemsstaterna begränsa användningen av termer som hänför sig till oberoende rådgivning eller oberoende rådgivare, på det sätt som avses i bestämmelsen (artikel 16.4).

Artikel 36 innehåller bestämmelser om skuldrådgivningstjänster. Oberoende skuldrådgivningstjänster, för vilka det tas ut endast begränsade avgifter, ska göras tillgängliga för konsumenter som har eller kan få svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden (artikel 36.1). Kreditgivarna ska hänvisa konsumenter som har svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden till skuldrådgivningstjänster som är lättillgängliga (artikel 36.3). Kreditgivarna ska ha infört förfaranden och strategier för tidig upptäckt av konsumenter som har ekonomiska svårigheter (artikel 36.2).

Finansiell utbildning och stöd till konsumenter i ekonomiska svårigheter

I artikel 34 i direktivet föreskrivs det om finansiell utbildning av konsumenter. Medlemsstaterna ska främja åtgärder för att stödja utbildning av konsumenter när det gäller ansvarsfullt låntagande och skuldhantering, särskilt avseende kreditavtal (artikel 34.1).

I artikel 35 i direktivet föreskrivs det om betalningsdröjsmål och anståndsåtgärder. Av kreditgivare krävs skäligt anstånd innan verkställighetsförfaranden inleds (artikel 35.1). I den förteckning som ingår i artikel 35.1 finns exempel på anståndsåtgärder, men förteckningen ska

inte påverka tillämpningen av nationell rätt och ska inte kräva att medlemsstaterna föreskriver alla dessa åtgärder i sin nationella rätt (artikel 35.2).

Medlemsstaterna kan tillåta att kreditgivare fastställer och påför konsumenten avgifter på grund av en betalningsförsummelse och dessutom kan medlemsstaterna kräva att dessa avgifter inte får vara högre än vad som är nödvändigt för att ersätta kreditgivaren för de kostnader som denna ådragit sig (artikel 35.3). Om medlemsstaterna tillåter kreditgivare att påföra konsumenten ytterligare avgifter i händelse av betalningsförsummelse ska det också införas ett tak för sådana avgifter (artikel 35.4). Medlemsstaterna har inte rätt att hindra parterna i ett kreditavtal från att uttryckligen komma överens om att återlämnande eller överföring till kreditgivaren av varor som omfattas av ett kombinerat kreditavtal eller intäkter från försäljningen av sådana varor är tillräckligt för att återbetala krediten (artikel 35.5).

Kreditprövning och tillgång till databaser

Kreditgivaren ska göra en grundlig bedömning av konsumentens kreditvärdighet, i konsumentens intresse, innan ett kreditavtal ingås (artikel 18.1). Om kreditansökan lämnas in gemensamt av mer än en konsument ska kreditgivaren göra kreditprövningen på grundval av konsumenternas gemensamma återbetalningsförmåga (artikel 18.5). Kreditgivarna får bevilja kredit endast om resultatet av kreditprövningen visar att de skuldförbindelser som följer av kreditavtalet sannolikt kommer att kunna återbetalas på det sätt som krävs enligt det avtalet (artikel 18.6). Innan en betydande ökning av det totala kreditbeloppet beviljas ska kreditgivaren ompröva konsumentens kreditvärdighet på grundval av uppdaterad information (artikel 18.10).

En kreditprövning behöver inte göras när de befintliga villkoren i ett kreditavtal ändras i enlighet med artikel 35.1 3 stycket b, förutsatt att det sammanlagda belopp som konsumenten ska betala inte höjs avsevärt när kreditavtalet ändras (artikel 35.1).

I direktivets artikel 18.3 finns bestämmelser om den information som ligger till grund för bedömningen av kreditprövningen, de källor från vilka informationen ska inhämtas och verifieringen av informationen. Medlemsstaterna får kräva att bedömningen av kreditvärdigheten görs på grundval av en sökning i relevant databas, men bedömningen får dock inte grundas uteslutande på konsumentens kredithistorik (artikel 18.11). I artikel 18.8 föreskrivs det om vissa rättigheter för konsumenten i sådana situationer där kreditprövningen inbegriper användning av automatisk behandling av personuppgifter. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförmedlare på korrekt sätt lämnar den nödvändiga information som erhållits från konsumenten till den relevanta kreditgivaren i enlighet med förordning (EU) 2016/679 för att kreditprövningen ska kunna göras (artikel 18.2).

Kreditgivaren är skyldig att upprätta och dokumentera förfarandena för kreditprövningen och upprätthålla dem. Kreditgivaren ska dessutom dokumentera och bevara den information som ingår i kreditprövningen (artikel 18.4). Om kreditgivaren genomfört kreditprövningen felaktigt får kreditgivaren inte senare häva eller ändra kreditavtalet till nackdel för konsumenten (artikel 18.7).

Om kreditansökan avslås, är kreditgivaren skyldig att utan dröjsmål informera konsumenten om avslaget och, i relevanta fall, hänvisa konsumenten till skuldrådgivningstjänster. Konsumenten ska i relevanta fall informeras om att kreditprövningen grundar sig på automatisk behandling av uppgifter och om konsumentens rätt till en bedömning som utförs av en människa. Dessutom ska konsumenten informeras om förfarandet för att bestrida beslutet (artikel 18.9).

Artikel 19 i direktivet innehåller bestämmelser om databaser i anknytning till kreditgivning. Vid gränsöverskridande krediter ska kreditgivare beredas åtkomst till privata och offentliga databaser som används i den medlemsstaten för att bedöma konsumentens kreditvärdighet. Villkoren för åtkomst ska vara icke-diskriminerande (artikel 19.1 och 19.3). Åtkomst till databaserna ska dock endast beviljas kreditgivare som står under den nationella behöriga myndighetens tillsyn och som fullt ut uppfyller kraven i förordning (EU) 2016/679 (artikel 19.2).

De databaser som innehåller information om kreditavtal för konsumenter ska åtminstone innehålla information om konsumenternas relevanta utestående kreditfordringar, om typen av kredit och om kreditgivarens identitet (artikel 19.4). Kreditgivare och kreditförmedlare får inte behandla sådana särskilda kategorier av uppgifter och personuppgifter som behandlas från sociala nätverk, som kan finnas i databaserna. Databasleverantörerna ska ha rutiner för att säkerställa att informationen i deras databaser är aktuell och korrekt (artikel 19.7).

Om kreditansökan avslås på grundval av en sökning i en databas, ska kreditgivaren utan onödigt dröjsmål och kostnadsfritt informera konsumenten om resultatet av sökningen och om uppgifter om den databas där sökningen skett samt om de kategorier av uppgifter som beaktats (artikel 19.6). Dessutom förutsätts det att konsumenterna informeras inom 30 dagar efter registreringen av eventuella utestående kreditfordringar i en databas och om sina rättigheter i enlighet med förordning (EU) 2016/679 (artikel 19.7).

Medlemsstaterna är skyldiga att när det gäller kreditavtal säkerställa att det finns klagomålsförfaranden för konsumenterna (artikel 19.8).

Kreditavtalens form och innehåll samt ändringar av kreditavtal och kreditränta

I artikel 20.1 finns det bestämmelser om hur kreditavtal och ändringar av dem ska upprättas och om skyldigheten att ge alla avtalsslutande parter en kopia av kreditavtalet. Medlemsstaterna får införa eller upprätthålla nationella regler som avser giltigheten av ingåendet av kreditavtal (artikel 20.2).

I artikel 21.1 ingår en förteckning över alla element som klart och kortfattat ska specificeras i kreditavtalet och som ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt via de olika kanalerna. Informationen ska vara tydligt läsbar och anpassad för att ta hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Om konsumentens betalningar inte omedelbart medför en motsvarande amortering av det totala kreditbeloppet, ska kreditavtalet utöver informationen klart och kortfattat ange att sådana kreditavtal inte utgör någon garanti för att det totala utnyttjade kreditbeloppet enligt kreditavtalet återbetalas, om inte en sådan garanti uttryckligen ställs (artikel 21.3).

Om kapitalet i ett kreditavtal med fast löptid ska amorteras, är kreditgivaren skyldig att när som helst under hela kreditavtalets löptid kostnadsfritt ge konsumenten tillgång till en sammanställning i form av en amorteringsplan (artikel 21.2). Bestämmelser om den information som ska ingå i amorteringsplanen finns i artikel 21.2 i direktivet.

Kreditgivaren ska, innan villkoren i kreditavtalet ändras, på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet tillhandahålla konsumenten en tydlig beskrivning av de föreslagna ändringarna och, i tillämpliga fall, behovet av samtycke från konsumenten, eller en förklaring av de ändringar som införts genom lagstiftning, tidsplanen för genomförandet av ändringarna, konsumentens möjligheter att lämna klagomål, tidsfristen för att lämna in ett

klagomål och namnet på och adressen till den behöriga myndighet till vilken klagomålet kan lämnas in (artikel 22).

Kreditgivaren ska på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet informera konsumenten om varje ändring av krediträntan i god tid innan ändringen träder i kraft (artikel 23.1). Informationen får ges regelbundet om samtliga villkor enligt artikel 23.2 är uppfyllda.

Kontokrediter och överskridande

I artikel 24 föreskrivs det om kontokrediter. Medlemsstaterna har möjlighet att anta eller behålla strängare bestämmelser än de som föreskrivs om kontokrediter (artikel 24.5).

När en kredit har beviljats i form av kontokredit ska kreditgivaren, genom hela kreditavtalets löptid, hålla konsumenten regelbundet informerad genom kontoutdrag, på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet om de uppgifter som anges i artikel 24.1. Konsumenten ska, på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet, informeras om höjningar av krediträntan eller eventuella avgifter som ska betalas, vilket ska ske i god tid innan ändringen i fråga träder i kraft. Informationen kan ges regelbundet i sådana fall då alla villkor enligt artikel 24.2 uppfylls.

Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en minskning eller uppsägning av kontokrediten åtminstone 30 dagar före den dag då minskningen eller uppsägningen av kontokrediten får verkan (artikel 24.3). Innan verkställighetsförfarandet har inletts ska kreditgivaren erbjuda konsumenten möjlighet att utan ytterligare kostnad återbetala det belopp som faktiskt utnyttjats i den utsträckning det överstiger det minskade beloppet eller vid uppsägning, hela det utnyttjade beloppet (artikel 24.4).

Bestämmelser om överskridande ingår i artikel 25 i direktivet. Artikelns ska inte påverka nationell rätt som kräver att kreditgivaren erbjuder en annan typ av kreditprodukt när överskridandet pågått under betydande tid (artikel 25.3). Också i fråga om överskridande får medlemsstaterna (artikel 25.6) en möjlighet att anta strängare bestämmelser än artikelns bestämmelser.

Kreditgivaren ska regelbundet lämna konsumenten de uppgifter som avses i artikel 25.1, på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt och som anges i avtalet om öppnande av ett checkkonto (i Finland *brukskonto*). Vid ett väsentligt överskridande under längre tid än en månad ska kreditgivaren meddela konsumenten alla de uppgifter som avses i artikel 25.2.

När överskridande inte längre tillåts eller när gränsen för överskridande minskas ska kreditgivaren underrätta konsumenten på ett överenskommet sätt åtminstone 30 dagar före den dag då den faktiska minskningen eller uppsägningen får verkan (artikel 25.4). Innan verkställighetsförfarandet har inletts ska kreditgivaren erbjuda konsumenten möjlighet att utan ytterligare kostnad återbetala det belopp som faktiskt utnyttjats i den utsträckning det överstiger det minskade beloppet eller vid uppsägning, hela det utnyttjade beloppet (artikel 25.5).

Frånträdande, uppsägning och förtidsåterbetalning

I artikel 26 finns bestämmelser om den ångerrätt i fråga om ett kreditavtal som konsumenten har 14 kalenderdagar från och med dagen för ingåendet av kreditavtalet eller, om denna dag

infaller senare än den dag kreditavtalet ingicks, från och med den dag då konsumenten får de avtalsvillkor och den information som avses i artiklarna 20 och 21 (artikel 26.1). Om konsumenten inte har fått avtalsvillkoren och informationen, ska ångerfristen i alla händelser löpa ut 12 månader och 14 dagar efter ingåendet av kreditavtalet, förutom vid det undantag som anges i punkten (artikel 26.2).

När det gäller kombinerade kreditavtal för köp av en vara med en returpolicy som säkerställer full återbetalning under en viss tidsperiod som överstiger 14 kalenderdagar, ska ångerrätten förlängas så att den motsvarar varaktigheten för en sådan returpolicy (artikel 26.3). När det gäller kombinerade kreditavtal och nationell lagstiftning föreskriver att medel inte kan göras tillgängliga för konsumenten före utgången av en särskilt angiven frist, får medlemsstaterna, på konsumentens uttryckliga begäran, bestämma att fristen kan kortas ner till att bli densamma som den särskilt angivna fristen (artikel 26.4).

Närmare bestämmelser om tillvägagångssätten vid utövandet av ångerrätten finns i artikel 26.5. Om konsumenten utnyttjar ångerrätten ska konsumenten inte längre vara bunden av avtalet om den kompletterande tjänsten i anslutning till kreditavtalet (artikel 26.6).

Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa bestämmelserna i artiklarna 1–6 när det gäller kreditavtal som enligt nationell rätt måste ingås med anlitande av en notarie (artikel 26.8). Medlemsstaterna kan dessutom tillämpa nationell rätt som gäller en tidsperiod under vilken fullgörandet av avtalet inte kan påbörjas (artikel 26.9). Om konsumenten har ångerrätt enligt punkterna 1, 5 och 6 i denna artikel, ska artiklarna 6 och 7 i direktiv 2002/65/EG inte vara tillämpliga.

Artikel 27 i direktivet innehåller bestämmelser om kombinerade kreditavtal. En konsument är inte längre bunden av ett kombinerat kreditavtal om konsumenten har utnyttjat ångerrätten i samband med ett avtal om leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster (artikel 27.1).

Konsumenten har rätt att rikta anspråk mot kreditgivaren som gäller de varor eller tjänster som omfattas av det kombinerade kreditavtalet, om varu- eller tjänsteleverantören, trots konsumentens krav inte har levererat varorna eller tjänsterna (artikel 27.2). Medlemsstaterna har möjlighet att tillämpa nationell rätt enligt vilken kreditgivaren ska ha ett solidariskt ansvar i fråga om konsumentens anspråk gentemot leverantören i de fall då de varor eller tjänster som köpts av leverantören har finansierats genom ett kreditavtal (artikel 27.3).

Konsumenten har när som helst rätt att säga upp ett kreditavtal som gäller tills vidare avgiftsfritt, om ingen uppsägningstid har avtalats. Uppsägningstiden får inte överstiga en månad. Kreditgivaren får däremot, om detta överenskommits i kreditavtalet, säga upp ett kreditavtal genom att ge konsumenten minst två månaders uppsägningstid, på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet (artikel 28.1). Kreditgivaren har därtill rätt att, om detta överenskommits i kreditavtalet, av sakliga skäl säga upp konsumentens rätt att utnyttja ett kreditavtal med obestämd löptid. Kreditgivaren ska, på papper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet, informera konsumenten om uppsägningen och skälen till detta, om möjligt före uppsägningen och senast omedelbart därefter (artikel 28.2).

I artikel 29 finns bestämmelser om förtidsåterbetalning. Konsumenten har rätt att när som helst återbetala i förtid och rätt till en nedsättning av konsumentens sammanlagda kreditkostnad för avtalets återstående löptid. Vid beräkningen av denna nedsättning ska hänsyn tas till alla kostnader som konsumenten enligt kreditgivaren ska betala (artikel 29.1). Kreditgivaren har rätt till skälig och objektivt motiverad ersättning för eventuella kostnader som är direkt kopplade till förtidsåterbetalningen, förutsatt att förtidsåterbetalningen infaller under en tidsperiod för

vilken krediträntan är bunden (artikel 29.2 första stycket). Ersättningen får inte överstiga 1 procent av det kreditbelopp som förtidsåterbetalats, om tidsperioden mellan förtidsåterbetalningen och det överenskomna datumet för kreditavtalets upphörande överstiger ett år. Om perioden inte överstiger ett år, får ersättningen inte överstiga 0,5 procent av det kreditbelopp som är föremål för förtidsåterbetalning (artikel 29.2 andra stycket).

I artikel 29.3 och 29.4 föreskrivs det om undantag från kreditgivarens rätt till ersättning och om medlemsstatsoptioner i samband med rätten till ersättning. Den ersättning som avses i artikel 29.2 och 29.4 b får under inga omständigheter överstiga det räntebelopp som konsumenten skulle ha betalat under tidsperioden mellan förtidsåterbetalningen och det överenskomna datumet för kreditavtalets upphörande (artikel 29.5).

Effektiv ränta och åtgärder för att begränsa avgifter och kostnader

I artikel 30 i direktivet föreskrivs det om beräkning av den effektiva räntan. Den effektiva räntan ska beräknas enligt den matematiska formel som anges i del I i bilaga III (artikel 30.1) och för beräkningen av den effektiva räntan ska konsumentens sammanlagda kreditkostnad bestämmas enligt artikel 30.2. I artikel 30.3 och 30.4 anges de antaganden som ska användas vid beräkningen av den effektiva räntan. I artikel 30.5 finns det föreskrifter om de ytterligare antaganden som ska användas vid behov.

I artikel 31 finns bestämmelser om åtgärder för att begränsa krediträntor, effektiva räntor eller konsumentens sammanlagda kreditkostnader. I artikel 31.1 i direktivet förutsätts det att medlemsstaterna inför åtgärder i syfte att effektivt förhindra missbruk och säkerställa att konsumenter inte debiteras alltför höga krediträntor, effektiva räntor eller sammanlagda kreditkostnader, såsom tak. Medlemsstaterna får en möjlighet att anta förbud eller begränsningar avseende specifika avgifter som tas ut av kreditgivare inom deras territorier (artikel 31.2).

Uppföranderegler och krav för personal

I artikel 32.1 finns bestämmelser om uppföranderegler som gäller kreditgivare och kreditförmedlare vid sammansättning av kreditprodukter och reklam för kreditprodukter, beviljande, förmedling eller underlättande av beviljande av krediter, tillhandahållande av rådgivningstjänster, tillhandahållande av kompletterande tjänster eller genomförande av kreditavtal.

Kreditgivares arvodering av sin personal får inte inkräkta på efterlevnaden av uppföranderegler (artikel 32.2) och då kreditgivare fastställer och tillämpar arvoderingssystem ska principerna enligt artikel 32.3 följas. Vid tillhandahållande av rådgivningstjänster får inte ersättningsstrukturen för den berörda personalen påverka deras förmåga att agera i konsumentens bästa intresse och inte vara avhängig av försäljningsmål (artikel 32.4). Medlemsstaterna får dessutom förbjuda eller införa begränsningar för betalningarna från en konsument till en kreditgivare eller en kreditförmedlare innan ett kreditavtal ingås (artikel 32.5).

I artikel 33 föreskrivs det om krav på personalens kunskap och kompetens. Kreditgivare och kreditförmedlare ska kräva att deras personal har sådan kunskap och kompetens om kreditavtal och kompletterande tjänster som avses i artikel 33.1 och medlemsstaterna ska fastställa minimikrav på kunskap och kompetens för personalen (artikel 33.2). Det ska därtill säkerställas att de behöriga myndigheterna utövar tillsyn över efterlevnaden av kraven och att de har

befogenhet att kräva att kreditgivare och kreditförmedlare har nödvändiga handlingar för att en sådan tillsyn ska kunna utövas (artikel 33.3).

Kreditgivare och kreditförmedlare

Artikel 37 i konsumentkreditdirektivet gäller godkännande och registrering av samt tillsyn över andra institut än kreditinstitut och betalningsinstitut. Kreditgivare och kreditförmedlare ska omfattas av ett tillfredsställande godkännandeförfarande och av registrerings- och tillsynsarrangemang som inrättats av en oberoende behörig myndighet (artikel 37.1), men de ska inte vara tillämpliga på aktörer som avses i artikel 37.2. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa kraven på godkännande och registrering på vissa mikroföretag samt på små och medelstora företag (artikel 37.3).

Artikel 38 innehåller bestämmelser om särskilda skyldigheter för kreditförmedlare. Kreditförmedlare är till exempel skyldiga att informera konsumenten om eventuella avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för de tjänster som tillhandahålls (artikel 38 b).

Överlåtelse av rättigheter, tvistlösning och behöriga myndigheter

Enligt artikel 39.1 ska medlemsstaterna säkerställa att konsumenten har rätt att göra invändningar också gentemot den tredje part till vilken kreditavtalet eller kreditgivarens rättigheter har överlåtits i stället för gentemot den ursprungliga kreditgivaren. Den ursprungliga kreditgivaren ska informera konsumenten om överlåtelsen, såvida inte den ursprungliga kreditgivaren enligt överenskommelse med den nya fordringsägaren fortfarande handhar krediten gentemot konsumenten (artikel 39.2).

I artikel 40 finns bestämmelser om tvistlösning utanför domstol. Konsumenterna ska ha tillgång till lämpliga, snabba och effektiva förfaranden för tvistlösning utanför domstol för att lösa tvister mellan konsumenter och kreditgivare eller kreditförmedlare om rättigheter och skyldigheter som avser kreditavtal (artikel 40.1). Medlemsstaterna är skyldiga att uppmuntra de enheter som utför tvistlösning utanför domstol att samarbeta för att lösa gränsöverskridande tvister om kreditavtal (artikel 40.2).

I artikel 41.1 finns bestämmelser om att medlemsstaterna ska utse nationella behöriga myndigheter i enlighet med kraven i denna punkt med befogenhet att se till att detta direktiv tillämpas och efterlevs. Medlemsstaterna är skyldiga att se till att myndigheterna har tillräckliga befogenheter och resurser. I artikel 41.2 föreskrivs det om tystnadsplikt för de behöriga myndigheterna, och i artikel 41.6 om grunderna för utövandet av myndigheternas befogenheter.

Endast de myndigheter som nämns i artikel 41.3 kan vara behöriga myndigheter och de ska uppfylla kriterierna i artikel 5 i förordning (EU) 2017/2394 (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/239) om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004, nedan *CPC-förordningen*). Om en medlemsstat har mer än en behörig myndighet på sitt territorium ska medlemsstaten säkerställa att deras respektive uppdrag är tydligt definierade och att det råder ett nära samarbete dem emellan så att de kan fullgöra sina respektive uppdrag på ett effektivt sätt (artikel 41.7).

Medlemsstaterna har möjlighet att tillämpa nationell lagstiftning för att ge befogenhet att göra produktioner till nationella behöriga myndigheter så att de kan dra tillbaka kreditprodukter när ett sådant tillbakadragande är motiverat (artikel 41.9).

Sanktioner

Sanktioner för överträdelser av nationella bestämmelser ska vara effektiva, proportionella och avskräckande (artikel 44.1). När sanktioner ska åläggas i enlighet med artikel 21 i CPC-förordningen ska de inbegripa en möjlighet antingen att ålägga sanktionsavgifter via administrativa förfaranden eller att inleda rättsliga förfaranden för åläggande av sanktionsavgifter. Alternativt ska båda förfarandena ingå (artikel 44.2). Medlemsstaterna ska föreskriva att deras behöriga myndigheter kan offentliggöra administrativa sanktioner, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar de finansiella marknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionerlig skada (artikel 44.3).

2.2 Direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet (bestämmelser om avtal om finansiella tjänster som ingåtts på distans)

Tillämpningsområdet för direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet

Genom direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet fogas till konsumenträttighetsdirektivet bestämmelser om distansförsäljning av finansiella tjänster. Genom ändringsdirektivet ändras dessutom till vissa delar de allmänna bestämmelserna om distansförsäljning av konsumtionsnyttigheter.

I punkt 1b första stycket, som fogats till artikel 3 i konsumenträttighetsdirektivet, räknas de artiklar upp som ska tillämpas på distansavtal mellan en näringsidkare och en konsument om tillhandahållande av finansiella tjänster. Vid distansavtal som ingås mellan en näringsidkare och en konsument om tillhandahållande av finansiella tjänster ska endast artiklarna 1, 2, 3.2, 3.5, 3.6, 4, 6a, 8.6, 11a, 16a–16e, 19, 21–23, 24.1, 24.6, 25–27 och 29 tillämpas.

Enligt artikel 3.1b andra stycket ska när de avtal som avses i första stycket består av ett inledande avtal om tjänster som följs av en rad på varandra följande transaktioner, eller en rad separata transaktioner, av samma slag som utförs över tiden, bestämmelserna i första stycket, med undantag av artikel 21, endast tillämpas på det inledande avtalet. Vidare enligt artikel 3.1b tredje stycket ska, om det inte finns något inledande avtal om tjänster, men det finns på varandra följande transaktioner, eller separata transaktioner, av samma slag som utförs över tiden avseende samma avtalsslutande parter, artiklarna 16a och 16d endast tillämpas på den första transaktionen. Enligt artikel 3.1b 4 stycket ska, när det under mer än ett år inte utförs någon transaktion av samma slag, emellertid nästa transaktion anses vara den första i en ny rad av transaktioner och följaktligen ska artiklarna 16a och 16d tillämpas.

Enligt den ändrade artikel 6.1 led h, om konsumenten har en ångerrätt, villkoren, tidsfristen och förfarandena för att utöva den, i enlighet med artikel 11.1, samt standardblanketten för utövande av ångerrätten enligt bilaga I B, och, i tillämpliga fall, information om förekomsten och placeringen av den ångerrätt som avses i artikel 11a.

Utövande av ångerrätten vid distansavtal som ingås genom ett onlinegränssnitt

Enligt den nya artikeln 11a ska vid distansavtal som ingås genom ett onlinegränssnitt näringsidkaren säkerställa att konsumenten också kan frånträda avtalet med hjälp av en

ångerfunktion. Ångerfunktionen ska märkas med orden ”ånga avtalet här” eller en otvetydig motsvarande formulering på ett lättläst sätt. Ångerfunktionen ska vara kontinuerligt tillgänglig under hela ångerfristen. Den ska visas väl synligt på onlinegränssnittet och vara lättillgänglig för konsumenten (artikel 11a.1).

Ångerfunktionen ska göra det möjligt för konsumenten att skicka en förklaring om frånträde online genom vilken näringsidkaren informeras om konsumentens beslut att frånträda avtalet. Den förklaringen om frånträde online ska göra det möjligt för konsumenten att lätt tillhandahålla eller bekräfta hans eller hennes namn, uppgifter som identifierar det avtal han eller hon önskar frånträda, uppgifter om det elektroniska medel på vilket bekräftelsen av frånträdet kommer att skickas till konsumenten (artikel 11a.2).

När konsumenten har fyllt i förklaringen om frånträde online i enlighet med punkt 2 ska näringsidkaren ge konsumenten möjlighet att lämna in den till näringsidkaren med hjälp av en bekräftelsefunktion. Den bekräftelsefunktionen ska märkas på ett lättläst sätt med orden ”bekräfta frånträde” eller med en otvetydig motsvarande formulering (artikel 11a.3).

När konsumenten har aktiverat bekräftelsefunktionen ska näringsidkaren utan onödigt dröjsmål skicka ett mottagningsbevis för frånträdet till konsumenten på ett varaktigt medium, inklusive dess innehåll samt datum och tidpunkt för inlämnandet (artikel 11a.4). Konsumenten ska anses ha utövat sin ångerrätt inom den relevanta ångerfristen om han eller hon skickade den förklaring om frånträde online som avses i denna artikel innan den fristen löpte ut (artikel 11a.5).

Informationskrav för avtal om finansiella tjänster för konsumenter som ingås på distans

I den nya artikeln 16a i konsumenträttighetsdirektivet föreskrivs det om tjänsteleverantörens skyldighet att informera konsumenten innan ett distansavtal om en finansiell tjänst ingås. Artikel 16a.1 innehåller en förteckning över den information som näringsidkaren ska ge konsumenten på ett klart och tydligt sätt i god tid innan en konsument blir bunden av ett distansavtal eller något motsvarande erbjudande. Sådan information är till exempel näringsidkarens identitet, kontaktuppgifter, en beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper, priset på den finansiella tjänsten, om tillämpligt, information om att priset har personpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande, när miljömässiga eller sociala faktorer är integrerade i den finansiella tjänstens investeringsstrategi, information om eventuella miljömässiga eller sociala mål för den finansiella tjänsten, förekomsten eller frånvaron av ångerrätt och, för det fall ångerrätt föreligger, uppgift om ångerfristen och villkoren för utövande av den rätten, inklusive uppgift om det belopp konsumenten kan bli skyldig att betala samt vad som kan bli följderna av att inte utöva denna rättighet.

Medlemsstaterna får i nationell rätt behålla eller införa språkkrav i samband med den information som avses i artikel 16a.1 för att säkerställa att informationen är lättbegriplig för konsumenten (artikel 16a.2). Vid taltelefonikommunikation ska varje samtal med konsumenten inledas med att uppgifter lämnas om näringsidkaren och om det affärsmässiga syfte som näringsidkaren har med samtalet. När ett samtal spelas in eller kan spelas in ska näringsidkaren också underrätta konsumenten om detta (artikel 16a.3).

Genom undantag från artikel 16a.1 får näringsidkaren, vad gäller taltelefonikommunikation som avses i artikel 16a.3, om konsumenten uttryckligen samtycker till det, tillhandahålla endast den information som avses i artikel 16a.1 a, f, g, k och p innan konsumenten blir bunden av distansavtalet. I sådant fall ska näringsidkaren informera konsumenten om arten av och tillgången till den övriga information som avses i punkt 1. Näringsidkaren ska tillhandahålla

den övriga information som krävs enligt punkt 1 på ett varaktigt medium omedelbart efter det att distansavtalet ingåtts (artikel 16a.4).

Om den information som avses i 16a.1 lämnas mindre än en dag innan konsumenten blir bunden av distansavtalet, ska medlemsstaterna kräva att näringsidkaren skickar en påminnelse till konsumenten om möjligheten att frånträda distansavtalet och om det förfarande som ska följas för att frånträda det, i enlighet med artikel 16b. Denna påminnelse ska lämnas till konsumenten på ett varaktigt medium mellan en och sju dagar efter det att distansavtalet ingåtts (artikel 16a.5).

Den information som avses i punkt 1 ska tillhandahållas konsumenten på ett varaktigt medium och vara enkel att läsa. Den information som avses i punkt 1 ska på begäran tillhandahållas i ett lämpligt och tillgängligt format för konsumenter med funktionsnedsättning, inbegripet personer med synnedsättning (artikel 16a.6).

Med undantag för den information som avses i artikel 16a.1 a, f, g, k och p ska näringsidkaren ha rätt att skicka informationen när den tillhandahålls på elektronisk väg. När information skickas ska det vara möjligt att se, spara och skriva ut den information som avses i artikel 16a.1 som ett enda dokument. I sådana fall ska näringsidkaren säkerställa att konsumenten får all den förhandsinformation som avses i punkt 1 innan distansavtalet ingås (artikel 16a.7). Vad gäller efterlevnaden av informationskraven i denna artikel ska bevisbördan åvila näringsidkaren (artikel 16a.8).

Medlemsstaterna får anta eller behålla strängare bestämmelser om krav på förhandsinformation än de som avses i denna artikel, när bestämmelserna är förenliga med unionsrätten (artikel 16a.9).

Om en annan unionsakt som reglerar specifika finansiella tjänster innehåller regler om den information som konsumenten ska få innan avtalet ingås, ska endast reglerna i den unionsakten tillämpas på de specifika finansiella tjänsterna, oavsett detaljnivån i dessa regler, om inte annat föreskrivs i den unionsakten. Om den andra unionsakten inte innehåller regler om information om ångerrätten ska näringsidkaren informera konsumenten om förekomsten eller frånvaron av en sådan rätt i enlighet med artikel 16a.1 p (artikel 16a.10).

Ångerrätt

I den nya artikeln 16b som fogats till konsumenträttighetsdirektivet föreskrivs det om konsumentens ångerrätt vid distansavtal om finansiella tjänster.

I artikel 16b.1 finns det bestämmelser om en ångerfrist på 14 dagar. Ångerfristen börjar löpa antingen från och med den dag då distansavtalet ingås (artikel 16b.1 a) eller från och med den dag då konsumenten får avtalsvillkoren och informationen i enlighet med artikel 16a, om denna dag infaller senare än den dag som avses i artikel 16b.1 a (artikel 16b.1 b). I artikel 16b.1 föreskrivs vidare att om konsumenten inte har fått avtalsvillkoren och informationen i enlighet med artikel 16a ska ångerfristen under alla omständigheter löpa ut 12 månader och 14 dagar efter ingåendet av distansavtalet. Detta ska inte tillämpas om konsumenten inte har informerats om sin ångerrätt i enlighet med artikel 16a.1 p.

I artikel 16b.2 anges undantagen från ångerrätten. Ångerrätten tillämpas exempelvis inte på sådana finansiella tjänster för konsumenter vars pris är beroende av svängningar på finansmarknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan inträffa under ångerfristen, exempelvis tjänster med anknytning till utländska valutor eller penningmarknadsinstrument.

Ångerrätten omfattar inte heller rese- och bagageförsäkringar eller liknande kortfristiga försäkringar med kortare löptid än en månad, inte heller avtal som båda parter har fullgjort på konsumentens uttryckliga begäran, innan konsumenten har utövat sin ångerrätt.

Enligt artikeln anses det också att konsumenten ska ha utövat sin ångerrätt inom den ångerfrist som avses i artikel 16b.1 om han eller hon har skickat sitt meddelande om utövandet av ångerrätten före den tidsfristens utgång (artikel 16b.3). Om en kompletterande tjänst med anknytning till distansavtalet för finansiella tjänster tillhandahålls av näringsidkaren eller av en tredje part på grundval av ett avtal mellan denna tredje part och näringsidkaren ska konsumenten inte vara bunden av biavtalet om konsumenten utövar sin ångerrätt i enlighet med denna artikel. När konsumenten väljer att säga upp biavtalet ska det ske utan någon kostnad för konsumenten (artikel 16b.4).

Enligt artikel 16b.6 ska, om en annan unionsakt som reglerar specifika finansiella tjänster innehåller regler om ångerrätten, endast den unionsaktens regler om ångerrätt tillämpas på dessa specifika finansiella tjänster, om inte annat föreskrivs i den andra unionsakten. Om den andra unionsakten ger medlemsstaterna rätt att välja mellan ångerrätt och ett alternativ, såsom betänketid, ska endast de motsvarande reglerna i den unionsakten tillämpas på dessa specifika finansiella tjänster, om inte annat föreskrivs i den andra unionsakten.

Medlemsstaterna får dock med avvikelse från det ovannämnda välja att vad gäller ångerrätten tillämpa artikel 14.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU på kreditavtal som inte omfattas av det direktivet enligt artikel 3.2 och artiklarna 26 och 27 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 på kreditavtal som är undantagna från det direktivets tillämpningsområde enligt artikel 2.2 i det direktivet (artikel 16b.7).

Betalning för den tjänst som tillhandahållits innan ångerrätten utövas

I den nya artikeln 16c i konsumenträttighetsdirektivet föreskrivs det om betalning för den tjänst som tillhandahållits innan ångerrätten utövas. Enligt artikel 16c.1 får konsumenten, om denne utövar ångerrätten enligt artikel 16b, endast åläggas att betala för den tjänst som näringsidkaren i enlighet med distansavtalet faktiskt har tillhandahållit. Konsumenten ska betala för den tjänsten utan onödigt dröjsmål. Det belopp som ska betalas får inte överstiga ett belopp som står i proportion till omfattningen av den redan tillhandahållna tjänsten, jämförd med samtliga prestationer som föreskrivs i distansavtalet, eller i något fall vara så stort att det kan tolkas som en sanktion. Enligt artikel 16c.2 får medlemsstaterna föreskriva att konsumenter inte får avkrävas någon betalning om de utövar sin ångerrätt i samband med ett försäkringsavtal. Enligt artikel 16c.3 får näringsidkaren inte kräva att konsumenten ska betala något belopp på grundval av punkt 1 i den artikeln om inte näringsidkaren kan styrka att konsumenten i vederbörlig ordning har underrättats om det belopp som ska betalas i enlighet med artikel 16a.1 p. Näringsidkaren får emellertid inte kräva denna betalning om näringsidkaren utan föregående begäran från konsumentens sida påbörjade fullgörandet av avtalet innan den ångerfrist som anges i artikel 16b.1 löpte ut.

I artikeln finns dessutom bestämmelser om att näringsidkaren ska, utan onödigt dröjsmål och senast 30 kalenderdagar från den dag då näringsidkaren mottar meddelandet om utövandet av ångerrätten, till konsumenten betala tillbaka alla belopp som näringsidkaren erhållit från konsumenten i enlighet med distansavtalet, med undantag för det belopp som avses i artikel 16c.1 (artikel 16c.4). Konsumenten ska utan onödigt dröjsmål och senast 30 kalenderdagar från den dag då näringsidkaren frånträder avtalet till näringsidkaren skicka tillbaka de belopp som konsumenten har erhållit från näringsidkaren (artikel 16c.5).

Tillräckliga förklaringar

I den nya artikeln 16d i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om tillräckliga förklaringar. Enligt artikeln ska medlemsstaterna säkerställa att näringsidkare är skyldiga att ge konsumenten tillräckliga förklaringar om de föreslagna avtalen om finansiella tjänster som sätter konsumenten i stånd att bedöma huruvida det föreslagna avtalet och de kompletterande tjänsterna är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation. Sådana förklaringar ska tillhandahållas konsumenten kostnadsfritt och innan avtalet ingås. Förklaringarna ska inbegripa följande delar: förhandsinformation som krävs innan avtalet ingås, det föreslagna avtalets viktigaste egenskaper, inbegripet eventuella kompletterande tjänster, de specifika verkningar som det föreslagna avtalet kan medföra för konsumenten, inbegripet, i tillämpliga fall, konsekvenserna av utebliven eller sen betalning från konsumentens sida (artikel 16d.1).

Vidare enligt samma artikel får medlemsstaterna ange hur och i vilken omfattning förklaringarna ska ges. Medlemsstaterna får anpassa sättet för och omfattningen av detta till de omständigheter under vilka de finansiella tjänsterna erbjuds, till vem de erbjuds och den typ av finansiella tjänster som erbjuds (artikel 16d.2). Medlemsstaterna ska vidare säkerställa att konsumenten, om näringsidkaren använder nätverktyg, har rätt att begära och erhålla mänsklig medverkan i skedet innan avtal ingås och, i motiverade fall, efter det att distansavtalet har ingåtts, på samma språk som det som används för den förhandsinformation som tillhandahålls i enlighet med artikel 16a.1 (artikel 16d.3).

Enligt artikel 16d.4 ska bevisbördan vad gäller efterlevnaden av kraven om tillräckliga förklaringar i artikeln har uppfyllts åvila näringsidkaren. Enligt artikel 16d.5, om en annan unionsakt som reglerar specifika finansiella tjänster innehåller regler om de tillräckliga förklaringar som konsumenten ska få, ska endast den unionsaktens regler om tillräckliga förklaringar tillämpas på dessa specifika finansiella tjänster, om inte annat föreskrivs i den unionsakten.

Tilläggskydd avseende onlinegränssnitt

I konsumenträttighetsdirektivets nya artikel 16e föreskrivs det om tilläggskydd avseende onlinegränssnitt. Tilläggskyddet gäller distansavtal om finansiella tjänster. Enligt artikel 16e.1 ska medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2005/29/EG och förordning (EU) 2016/679, säkerställa att näringsidkare, när de ingår distansavtal om finansiella tjänster, inte utformar, organiserar eller driver sina onlinegränssnitt, enligt definitionen i artikel 3 m i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 (rättsakten om digitala tjänster), nedan *förordningen om digitala tjänster*, på ett sätt som vilseleder eller manipulerar konsumenterna som är mottagare av deras tjänster eller på annat vis väsentligt snedvrider eller försämrar deras förmåga att fatta fria och välgrundade beslut.

Medlemsstaterna ska särskilt anta åtgärder som, i enlighet med unionsrätten, hanterar minst en av följande metoder från näringsidkares sida: större synlighet ges åt vissa val när konsumenterna, som är mottagare av näringsidkarens tjänster, uppmanas att fatta ett beslut, näringsidkaren begär upprepade gånger att konsumenterna som är mottagare av tjänsten ska göra ett val när det valet redan har gjorts, särskilt genom att presentera popup-fönster som stör användarupplevelsen eller förfarandet för att avsluta en tjänst görs svårare än att ansluta sig till den.

Medlemsstaterna får enligt artikel 16e.2 anta eller behålla strängare bestämmelser i fråga om de krav på näringsidkare som anges i artikel 16.1, när bestämmelserna är förenliga med unionsrätten.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Nuläge

3.1.1 Konsumentkrediter

Tillämpningsområdet för konsumentskyddslagens 7 kap.

Centrala avtalsrättsliga bestämmelser om konsumentkrediter finns i konsumentskyddslagens (38/1978) 7 kap om konsumentkrediter. Genom bestämmelserna i konsumentskyddslagens 7 kap. har Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG, nedan *det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal*, genomförts.

I konsumentskyddslagens 7 kap. föreskrivs det bland annat om kreditgivares och kreditförmedlares informationsskyldighet, ingående av kreditavtal och överlämnande av medel, frånträdande av kreditavtal, konsumentens rätt till information medan kreditavtalet gäller, återbetalning av kredit och avslutande av kreditavtal. I kapitlet föreskrivs det också bland annat om skyldigheten att bedöma en konsuments kreditvärdighet. I konsumentskyddslagens 7 a kap. ingår bestämmelser om konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom. Kapitlet tillämpas förutom på krediter som lämnas för förvärv av bostadsegendom eller för bevarande av äganderätten till sådan också på krediter som lämnas för något annat ändamål och där bostadsegendom ställs som säkerhet (7 a kap. 1 och 3 §). I 31 § 1 mom. i 7 a kap. finns en hänvisningsbestämmelse enligt vilken en del av bestämmelserna i 7 kap. också tillämpas på konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom.

Med konsumentkredit avses en sådan kredit som en näringsidkare (*kreditgivaren*) enligt avtal lämnar eller utfäster sig att lämna en konsument som lån, betalningsanstånd eller som något annat motsvarande ekonomiskt arrangemang (7 kap. 1 § 1 mom.). Med konsumentkrediter likställs hyresavtal och andra avtal som ger konsumenten besittningen till en vara, om varans kontantpris och kreditkostnaderna enligt avtalsvillkoren ska betalas under hyresperioden eller om det framgår av villkoren att konsumenten kan bli ägare till varan på annat sätt när avtalet går ut (7 kap. 1 § 2 mom.) I 7 kap. 1 § 5 mom. föreskrivs om avvikelserna i fråga om tillämpningsområdet. Bestämmelserna i kapitlet tillämpas bland annat inte på sådana konsumentkrediter där ingen ränta eller andra avgifter tas ut.

Med konsumentkrediter likställs också sådan kredit som någon annan än en kreditgivare lämnar eller utfäster sig att lämna en konsument som lån, betalningsanstånd eller som något annat motsvarande ekonomiskt arrangemang, om krediten förmedlas till konsumenten av en näringsidkare (så kallade person-till-person-lån). Den näringsidkare som förmedlar krediten ska då se till att bestämmelserna i 7 kap. i konsumentskyddslagen iakttas i kreditförhållandet (RP 77/2016 rd, s. 44).

I 7 kap. 2 och 3 § i konsumentskyddslagen föreskrivs det om begränsningar i tillämpningen av bestämmelserna i det kapitlet. På krediter som är knutna till brukskonton samt på avtal om betalningsarrangemang tillämpas endast vissa bestämmelser i kapitlet. Vidare tillämpas inte vissa bestämmelser i det kapitlet på konsumentkrediter där kredittiden är högst tre månader, där

ingen ränta tas ut och där de övriga kreditkostnaderna inte omräknade till effektiv ränta inte överstiger det räntebelopp som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (7 kap. 3 § 1 mom.). Bestämmelserna i 17 a § tillämpas inte på avbetalningsköp där föremål för köpet är ett trafikmedel som ska registreras i det trafik- och transportregister som avses i lagen om transportservice (320/2017), jämte eventuell tilläggsutrustning (7 kap. 3 § 3 mom.).

Konsumentskyddslagens 7 kap. om konsumentkrediter är tvingande till förmån för konsumenten (7 kap. 5 §). På konsumentkrediter tillämpas också bestämmelserna i 2, 3 och 4 kap. i konsumentskyddslagen samt bestämmelserna i 6 a kap. i konsumentskyddslagen när det är fråga om distansförsäljning av konsumentkrediter.

Definitioner

I 7 kap. 6 § i konsumentskyddslagen definieras kreditkostnader och ränta. Enligt paragrafens 1 mom. avses med kreditkostnad summan av räntor, kostnader och andra avgifter som är kända för kreditgivaren och som konsumenten ska betala med anledning av konsumentkreditförhållandet; kostnaderna för försäkringar och andra kompletterande tjänster som är knutna till kreditavtalet räknas också med i kreditkostnaderna, om ett avtal om en kompletterande tjänst är en förutsättning för att krediten ska lämnas på de marknadsförda villkoren. Vidare enligt 2 mom. räknas som kreditkostnad inte 1) kostnader för det konto som används för skötseln av krediten, om öppnandet av kontot är frivilligt och kostnaderna har specificerats i avtalet, 2) avgifter som konsumenten måste betala till följd av ett eventuellt avtalsbrott, 3) notariatsavgifter. I 2 mom. definieras effektiv ränta och i 3 mom. kreditränta.

Enligt Europeiska unionens domstols etablerade avgörandepraxis avses med sammanlagd kreditkostnad, med undantag för notariella kostnader, alla kostnader som konsumenten ska betala i samband med kreditavtalet och som kreditgivaren känner till. Högsta domstolen har med stöd av Europeiska unionens domstols avgörandepraxis ansett att som kreditkostnader betraktas avgifter som tas ut för tjänster vars innehåll har ett ouppslösligt samband med kreditförhållandet och fullgörandet av förpliktelsena i anknytning till det, såsom behandlingen av kreditansökan, villkoren för lyftande av krediten, leveransen av fakturan eller längden på användningen av krediten (HD 2024:58 och HD 2024:59).

I 7 kap. 7 § i konsumentskyddslagen ingår övriga definitioner som är väsentliga med tanke på tillämpningen av kapitlet, såsom fortlöpande kredit, engångskredit och nyttighetsbunden kredit. I 7 kap. 7 § 5 punkten definieras avbetalningsköp. Enligt definitionen avses med avbetalningsköp köp av varor där priset enligt köpeavtalet betalas i poster av vilka en eller flera förfaller till betalning efter det att varan har överlåtits till konsumenten (*köparen*) och genom vilket näringsidkaren (*säljaren*) förbehåller sig antingen rätten att återta varan om köparen försummar sin skyldighet enligt avtalet eller äganderätten till varan, till dess att priset i sin helhet, eller åtminstone en viss del även av de poster som förfaller till betalning efter det att varan har överlåtits, har betalats. I 6 punkten definieras kreditförmedlare. Enligt bestämmelsen avses med kreditförmedlare en annan näringsidkare än kreditgivaren som presenterar eller erbjuder kreditavtal till konsumenter och som på annat sätt bistår konsumenter vid ingåendet av kreditavtal eller som ingår kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning. I 7 punkten definieras lämnande av information i varaktig form. Detta avser lämnande av information till konsumenten personligen antingen skriftligen eller elektroniskt så att konsumenten kan bevara och återge informationen i oförändrad form.

Marknadsföring av konsumentkrediter

Allmänna bestämmelser om marknadsföring samt förfaranden i kundrelationer finns i 2 kap. i konsumentskyddslagen, som för närvarande i många avseenden baserar sig på direktivet om otillbörliga affärsmetoder (Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004), nedan *direktivet om otillbörliga affärsmetoder*. Direktivet är minimiharmoniserande i fråga om finansiella tjänster, såsom krediter, vilket innebär att det inte begränsar medlemsstaternas rätt att utfärda strängare bestämmelser än vad som föreskrivs i direktivet för att skydda konsumenternas ekonomiska intressen (artikel 3.9 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder). Dessutom är bestämmelserna om god sed helt och hållet medlemsstaternas behörighet.

I 2 kap. i konsumentskyddslagen föreskrivs bland annat om förbud i fråga om marknadsföring som strider mot god sed och otillbörliga förfaranden (1 §), förbud mot osann eller vilseledande information (6 §), utelämnande av väsentlig information (7 §) samt förbud mot aggressiva förfaranden (9 §). Dessutom innehåller kapitlet en bestämmelse enligt vilken marknadsföringen ska utformas så att det tydligt framgår att den har ett kommersiellt syfte och för vems räkning den bedrivs (4 §). I statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumentsynpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer (601/2008), som utfärdats med stöd av 15 § i det kapitlet, föreskrivs om sådana förfaranden vid marknadsföring och i kundrelationer som under alla omständigheter anses vara vilseledande och aggressiva. Som exempel på vilseledande förfaranden kan nämnas användningen av redaktionellt material i medierna för att främja försäljningen av en konsumtionsnyttighet om näringsidkaren har betalat för det säljfrämjande materialet och detta inte uppges i innehållet eller genom bilder eller ljud som tydligt kan identifieras av konsumenten (1 § 22 punkten i förordningen). Som exempel på de aggressiva förfaranden som nämns i förordningen kan nämnas upprepade och oönskade försäljningskontakter per telefon, fax, e-post eller annat medel för distanskommunikation (2 § 3 punkten i förordningen).

I enlighet med vad som konstaterats i förarbetena är begreppet marknadsföring i 2 kap. i konsumentskyddslagen omfattande. Begreppet avser kommersiella meddelanden, såsom reklam, information som annars ges i samband med ett köpslut samt olika säljfrämjande åtgärder, såsom prisavdrag, tilläggsförmåner eller marknadsföringslotterier (RP 32/2008 rd, s. 18).

Konsumentskyddslagen innehåller också särskilda bestämmelser om marknadsföring av krediter. Central här är den bestämmelse om god kreditgivningssed som ingår i konsumentskyddslagens 7 kap. om konsumentkrediter (13 §). Paragrafen fogades till lagen 2010 och har skärpts 2013 och 2023. Enligt paragrafen ska kreditgivaren handla ansvarsfullt vid kreditgivningen. Särskilt förutsätts det bland annat att kreditgivaren inte marknadsför en kredit så att marknadsföringen tydligt bidrar till att försämra konsumentens förmåga att noggrant överväga krediten (13 § 2 mom. 1 punkten), inte använder kreditgivningen som ett huvudsakligt argument vid marknadsföringen av andra konsumtionsnyttigheter (13 § 2 mom. 2 punkten) och inte använder sms-tjänster eller andra motsvarande kommunikationstjänster mot extra avgift vid marknadsföring eller beviljande av kredit eller vid annan kommunikation i anslutning till kreditförhållandet (13 § 2 mom. 3 punkten). Dessa bestämmelser gäller i huvudsak också kreditförmedlare (13 § 3 mom.). Paragrafen ändrades till denna del senast genom bestämmelser som trädde i kraft i oktober 2023 (lag 449/2023). Till paragrafen fogades då uttryckliga omnämmanden av sådana förfaranden som strider mot god kreditgivningssed. Till paragrafen fogades exempelvis förfarandet där marknadsföringen riktas till konsumenter som har en anteckning om betalningsstörning eller som annars kan antas ha svårigheter att fullgöra sina

skyldigheter enligt kreditavtalet på behörigt sätt (se RP 218/2022 rd). Enligt 2 mom. 5 punkten i samma paragraf förutsätts det att kreditgivaren ger konsumenten en sådan tillräcklig och klar utredning innan kreditavtalet tecknas som gör det möjligt för konsumenten att bedöma om krediten och de kompletterande tjänster som eventuellt erbjuds lämpar sig för hans eller hennes behov och ekonomiska situation, samt uppgift om huruvida konsumenten kan säga upp ett avtal om kompletterande tjänster separat och vilka påföljder en uppsägning har för honom eller henne.

I 7 kap. 8 § om konsumentkrediter föreskrivs om de uppgifter som ska anges i reklam för konsumentkrediter när räntan för krediten, någon annan sifferuppgift som beskriver kostnaderna för krediten eller någon annan information om villkoren i kreditavtalet framgår av reklamen. Sådana är bland annat den effektiva räntan på krediten, krediträntan och övriga kreditkostnader samt kreditbeloppet och kreditkostnaderna sammanlagt och antalet avbetalningar. Dessa uppgifter ska anges i reklamen på ett klart, väl synligt och koncist sätt och ska motsvara de kreditvillkor som kreditgivaren normalt erbjuder. Konsumentombudsmannen har i sin avgörandepraxis ansett att om konsumenten i samband med den kredit som erbjuds ges en penningrabatt på kreditkostnaderna för den kredit som beviljas, är rabattens belopp en information som gäller villkoren i kreditavtalet och till följd av meddelandet om detta ska all information som förutsätts i 7 kap. 8 § 1 mom. i konsumentskyddslagen anges i reklamen. Konsumentombudsmannen har vidare ansett att om krediten har rörlig ränta, ska informationen framgå redan i marknadsföringen av krediten (KKV/1422/14.08.01.05/2021).

Dessutom ska en kreditförmedlare enligt 7 kap. 48 § i sin marknadsföring informera om sin behörighet att förmedla konsumentkrediter, särskilt om uppgiften sköts som ombud för en eller flera angivna kreditgivare eller som oberoende kreditförmedlare.

I 7 kap. 9 § i konsumentskyddslagen föreskrivs om den information som ska lämnas innan ett kreditavtal ingås. I paragrafen föreskrivs bland annat skyldigheten att i varaktig form ge konsumenten blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Bestämmelser om lämnande av förhandsinformation vid telefonförsäljning finns i 10 § i kapitlet, och andra bestämmelser om skyldigheten att lämna förhandsinformation finns i 11 §. I 7 kap. 12 § finns bestämmelser om undantag som gäller dem som har kreditförmedling som bisyssla och enligt paragrafen gäller bestämmelserna i 9–11 § om en kreditförmedlares skyldighet att ge konsumenten information inte en sådan säljare eller tjänsteleverantör som arbetar som kreditförmedlare vid sidan av sin huvudsyssla. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas finns i statsrådets förordning om den information som ska lämnas till en konsument om ett kreditavtal (789/2010), nedan *informationsförordningen*.

Bedömning av konsumentens kreditvärdighet och försummelse av bedömningen

I 7 kap. 14 § i konsumentskyddslagen finns bestämmelser om skyldigheten att bedöma en konsuments kreditvärdighet. Innan ett kreditavtal ingås ska kreditgivaren bedöma om konsumenten har förutsättningar att fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet (*konsumentens kreditvärdighet*). Bedömningen ska grundas på tillräckliga kreditupplysningsregisteruppgifter och andra uppgifter om konsumentens inkomster och övriga ekonomiska förhållanden. (14 § 1 mom.) Bestämmelsen ändrades senast i samband med införandet av det positiva kreditupplysningsregistret genom lag 740/2022 som trädde i kraft i april 2024 (se RP 22/2022 rd). Vidare enligt samma paragraf, om parterna senare kommer överens om att höja kreditbeloppet eller kreditgränsen, ska kreditgivaren försäkra sig om att informationen om konsumenten är aktuell och, om kreditbeloppet eller kreditgränsen höjs

betydligt, bedöma konsumentens kreditvärdighet på nytt innan avtal ingås om höjningen (14 § 2 mom.).

Konsumentskyddslagen innehåller inga avtalsrättsliga bestämmelser om hur en försummelse av bedömningen av kreditvärdigheten påverkar konsumentkreditavtalet. Enligt gällande lagstiftning har konsumenten rätt att kräva avtalsenligt skadestånd av kreditgivaren, om kreditgivarens förfarande har varit oaktsamt och konsumenten har lidit skada av kreditgivarens förfarande. I konsumentskyddslagen finns inga bestämmelser om skadestånd, utan på skadeståndsärenden tillämpas allmänna skadeståndsrättsliga läror.

I konsumentskyddslagen och lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020, nedan även *befogenhetslagen*) föreskrivs det dock om näringsrättsliga påföljder för kreditgivare som försummar att bedöma kreditvärdigheten enligt 7 kap. 14 § i konsumentskyddslagen. Enligt 7 kap. 50 § 1 mom. i konsumentskyddslagen får kreditgivaren förbjudas att fortsätta eller upprepa sådant förfarande eller därmed jämförbart förfarande. Bestämmelser om meddelande av förbud och förenande av förbud med vite finns i 2 och 3 kap. i konsumentskyddslagen. Kreditgivaren kan också påföras en påföljdsavgift för förfarandet. Bestämmelser om påförande av påföljdsavgift finns i befogenhetslagen. Bestämmelser om Finansinspektionens tillsynsbefogenheter finns dessutom i 3 kap. i lagen om Finansinspektionen (878/2008).

Europeiska unionens domstol har i sin avgörandepraxis (bland annat i OPR-Finance, C-679/18) ansett att artikel 8 om bedömning av konsumentens kreditvärdighet och artikel 23 om sanktioner i det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal ska tolkas på så sätt att de innebär en skyldighet för en nationell domstol att ex officio pröva huruvida kreditgivaren har åsidosatt sin skyldighet att före avtalets ingående bedöma konsumentens kreditvärdighet enligt artikel 8 i direktivet, och att fastställa vilka följderna blir enligt nationell rätt av att denna skyldighet har åsidosatts, under förutsättning att påföljderna uppfyller de krav som uppställs i nämnda artikel 23. När det gäller sanktioner har domstolen då ansett det lämpligt att kreditgivaren åtminstone inte längre har rätt till avtalade räntor och kostnader (se avgörandet C-679/18, punkt 30, och den rättspraxis som det hänvisas till där). Domstolen har i det avgörandet också hänvisat till vad den tidigare har konstaterat, nämligen att om en sanktion för förverkande av ränta mildras eller till och med ogiltigförklaras, innebär detta med nödvändighet att sanktionen inte är verkligt avskräckande (se avgörandet C-679/18, punkt 31, och den rättspraxis som det hänvisas till där).

Prisreglering för konsumentkrediter

I 7 kap. 17 a § i konsumentskyddslagen föreskrivs om kreditkostnadernas maximibelopp. Bestämmelsen består dels av ett tak för räntan på krediten, dels av ett tak för övriga kreditkostnader. Enligt paragrafens 1 mom. får räntan på den kredit som konsumenten utnyttjar inte avtalas vara högre än referensräntan enligt 12 § i räntelagen förhöjd med 15 procentenheter. Inte heller då får räntan på krediten enligt avtalet överstiga 20 procent.

I 2 mom. föreskrivs det att om konsumenten enligt avtalet ska betala andra än i 1 mom. avsedda kreditkostnader, får beloppet av dem per dag inte överstiga 0,01 procent av det kreditbelopp eller den kreditgräns som anges i kreditavtalet under kreditavtalets giltighetstid. Trots vad som föreskrivs i 2 mom. får det avtalas om ett maximibelopp på 5 euro för andra kreditkostnader, under förutsättning att kredittiden enligt avtalet omfattar minst 30 dagar. De kostnader som konsumenten ska betala enligt 2 mom. får inte överstiga 150 euro per år, och kreditkostnader får inte tas ut av konsumenten i förväg för en längre tid än ett år. Om kreditgivaren eller kreditförmedlaren bryter mot bestämmelserna i paragrafen om maximibelopp för

kreditkostnaderna, är konsumenten inte skyldig att betala kreditränta eller andra kreditkostnader.

Bestämmelsen tillämpas på så gott som alla krediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen. Det är endast bostadskrediter med en bostad eller annan egendom som säkerhet som har lämnats utanför regleringen (7 a kap. 31 §). Bestämmelserna tillämpas inte heller på konsumentkrediter som kreditgivaren beviljar genom att medge att saldot eller kreditgränsen på ett brukskonto överskrider trots att detta inte uttryckligen har överenskommit mellan parterna (7 kap. 2 § 2 mom.) eller på avbetalningsköp där föremålet för köpet är ett trafikmedel som ska registreras i det trafik- och transportregister som avses i lagen om transportservice (320/2017), jämte eventuell tilläggsutrustning, förutom om konsumenten på grundval av avtalet också har rätt att ta ut penningmedel (7 kap. 3 § 3 mom.).

Registrering av kreditgivare och kreditförmedlare samt sakkunskap

Bestämmelser om registrering av näringsidkare som beviljar krediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen finns i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023). Lagen tillämpas också på sådana näringsidkare som förmedlar krediter till konsumenter, om krediten lämnas av någon annan än en i 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen avsedd kreditgivare (*person-till-person-lån*). Lagen omfattar inte näringsidkare som lämnar konsumentkrediter endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer (1 § 3 mom. 4 punkten). Enligt 2 § gäller de bestämmelser i lagen som nämns i paragrafen inte vissa av Finansinspektionens tillsynsobjekt och tillhandahållare av betaltjänster.

I lagen finns bestämmelser bland annat om registreringsskyldighet (3 §), registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån och registeranmälan (4 §). Bestämmelser om förutsättningarna för registrering finns i 5 § och om de uppgifter som ska antecknas i registret och anmälan om ändringar i 8 §. Bestämmelser om skyldigheter för ledningen hos en kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån finns i 10 §. En kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån eller, om kreditgivaren eller förmedlaren är en juridisk person, dess högsta ledning ska se till att god kreditgivningssed iakttas i verksamheten och att verksamheten också i övrigt bedrivs i enlighet med lag. De ska dessutom se till att de personer som deltar i verksamheten har tillräcklig yrkesskicklighet för uppgiften (10 § 1 mom.) Om kreditgivaren beviljar konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen, omfattas kreditgivaren av vissa krav på kunskaper och kompetens, om vilka närmare bestämmelser finns i statsrådets förordning om krav på yrkesmässiga kvalifikationer för kreditgivare och kreditförmedlare i fråga om konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (1031/2016), 10 § 2 mom. i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, se även 15 kap. 12 a § 1 mom. i kreditinstitutslagen (610/2014).

I lagen föreskrivs dessutom bland annat om förvaring av kundmedel och hantering av insolvensrisker (12 och 13 §), bevarande av handlingar och uppgifter (16 §), tystnadsplikt (17 §) och tillsyn, påföljder och straff (18–23 §).

Bestämmelser om förmedling av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen och om tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter finns i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016). I den lagen finns till sina centrala delar motsvarande bestämmelser som i lagen om registrering av

vissa kreditgivare och kreditförmedlare och den innehåller bland annat bestämmelser om registreringsskyldighet (3 §), förmedlarregistret och registeranmälan (5 §), förutsättningar för registrering (6 §) och ledningens skyldigheter (11 §). Enligt 4 § i den lagen får rådgivningstjänster som har samband med bostadsegendom tillhandahållas endast av kreditförmedlare. Närmare bestämmelser om den kännedom om kreditverksamhet som fordras av den som gör registreringsanmälan, den högsta ledningen och personalen enligt 6 § i den lagen finns i statsrådets förordning om krav på yrkesmässiga kvalifikationer för kreditgivare och kreditförmedlare i fråga om konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (1031/2016). Lagen baserar sig till stor del på direktivet om bostadskrediter (se RP 77/2016 rd).

Påföljder och tillsyn

I 7 kap. 50 § i konsumentskyddslagen finns bestämmelser om påföljder för brott mot bestämmelserna i kapitlet. Enligt paragrafens 1 mom. får kreditgivare och kreditförmedlare som bryter mot bestämmelserna i kapitlet, om det med hänsyn till konsumentskyddet är nödvändigt, förbjudas att fortsätta eller upprepa sådant förfarande eller därmed jämförbart förfarande. Bestämmelser om meddelande av förbud och förenande av förbud med vite finns i 2 och 3 kap. i konsumentskyddslagen. Bestämmelser om Finansinspektionens tillsynsbefogenheter finns dessutom i 3 kap. i lagen om Finansinspektionen.

I 7 kap. 50 § 2 mom. i konsumentskyddslagen finns det bestämmelser om påföljdsavgiften. Enligt momentet finns bestämmelserna om påföljdsavgift som påförs för brott mot 8 och 9 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 9 § 2 mom., mot 10 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, mot 13 § 2 mom. 1 punkten underpunkterna a–g samt 3 och 4 punkten i det momentet, mot 13 a, 14–16 och 16 a §, mot 17 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 17 § 3 mom. samt mot 17 a, 17 b och 19 §, 20 § 1 mom., 24 §, 39 § 1 mom. och 48 § i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

Konsumentombudsmannen övervakar näringsidkarnas marknadsföring och förfaranden i kundrelationer med stöd av 2 kap. 20 § i konsumentskyddslagen och användningen av avtalsvillkor med tanke på konsumentskyddet med stöd av 3 kap. 4 § i konsumentskyddslagen. Finansinspektionens befogenhet att övervaka bestämmelserna om marknadsföring och användning av avtalsvillkor samt bestämmelserna om förfaranden i kundförhållanden som från konsumentens synpunkt strider mot god sed eller som annars är otillbörliga baserar sig på 45 § i lagen om Finansinspektionen.

Om tillsynen över efterlevnaden av konsumentskyddslagens 7 kap. om konsumentkrediter föreskrivs separat i det kapitlet. Enligt kapitlets gällande 51 § 1 mom. utövas tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i det kapitlet av konsumentombudsmannen, av Konkurrens- och konsumentverket och av regionförvaltningsverken såsom myndigheter underställda Konkurrens- och konsumentverket, samt av Finansinspektionen när kreditgivaren är ett i 4 § 2–5 mom. i lagen om Finansinspektionen avsett tillsynsobjekt eller en i 5 § i den lagen avsedd annan finansmarknadsaktör.

Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om direktmarknadsföring i 200 § och 202–204 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) utövas av dataombudsmannen med stöd av 305 § 1 mom. i den lagen. I 306 § i den lagen föreskrivs det om konsumentombudsmannens rätt att utöva tillsyn över bestämmelserna om direktmarknadsföring med avseende på konsumentskyddet.

Det näringsrättsliga ansvaret för tillsynen över banker och andra finansmarknadsaktörer ligger i Finland hos Finansinspektionen. I fråga om sammanslutningar som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster till Finland ligger ansvaret hos den myndighet i en annan EES-stat som motsvarar Finansinspektionen.

Enligt 1 § 4 punkten i statsrådets förordning om Konkurrens- och konsumentverket (728/2012) ska Konkurrens- och konsumentverket lämna näringsidkare och konsumenter information om innehållet i och praxisen i fråga om tillämpning av lagstiftningen inom verkets och konsumentombudsmannens ansvarsområde samt publicera de viktigaste avgörandena på ett lämpligt sätt. Den uppgift som i förordningen åläggs Konkurrens- och konsumentverket fokuserar utifrån sin ordalydelse snarare på vägledning för näringsidkare och konsumenter än på publicering av information om konsumentombudsmannens egna tillsynsuppgifter. I förordningen nämns inte heller offentliggörande av namn på personer i samband med offentliggörandet av informationen.

Riksdagens biträdande justitieombudsman har i sitt avgörande med anledning av ett klagomål (Dnr 1089/4/16) konstaterat att publiceringen av namn på personer överhuvudtaget, alltså också i fråga om företags och andra sammanslutningars namn, är problematisk och ansett att närmare bestämmelser bör utfärdas om detta. Klagomålet gällde offentliggörande av information om en ansökan som konsumentombudsmannen lämnat till marknadsdomstolen. Namnen på de fysiska och juridiska personer som var svarande publicerades i pressmeddelandet.

Kreditupplysningsregister

I Finland infördes den 1 april 2024 ett positivt kreditupplysningsregister. Bestämmelser om registret finns i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister (739/2022). Kreditgivarna ska till det positiva kreditupplysningsregistret anmäla uppgifter om de krediter de har beviljat och om förändringar i krediterna. Sådana förändringar är till exempel amorteringar och ändringar av kreditavtalet. I registret syns också uppgifter om konsumentens inkomster. Syftet med det positiva kreditupplysningsregistret är att förebygga överskuldsättning genom att säkerställa att det särskilt vid bedömning av kreditvärdigheten vid kreditgivning finns tillgång till tillförlitliga kreditupplysningar och genom att förbättra fysiska personers möjligheter att hantera sin egen ekonomi. När konsumenten ansöker om kredit har kreditgivaren skyldighet att kontrollera kreditsökandens kreditvärdighet. För detta ändamål begär kreditgivaren ett utdrag ur det positiva kreditupplysningsregistret. I lagen föreskrivs uttömmande om de uppgifter som ska lämnas ut till kreditgivaren. Utdraget innehåller bland annat aktuella uppgifter om kreditsökandens krediter som anmälts till registret samt om kreditsökandens inkomster. En privatperson får granska uppgifterna om sina egna krediter och anmäla ett frivilligt kreditförbud avgiftsfritt till kreditupplysningsregistret. Personuppgiftsansvarig för det positiva kreditupplysningsregistret är Inkomstregisterenheten vid Skatteförvaltningen.

I Finland finns utöver det positiva kreditupplysningsregistret två privata kreditupplysningsregister. Av dessa register framgår anteckningar om betalningsstörningar. Kreditupplysningsregistren förs av Suomen Asiakastieto Oy och Dun & Bradstreet Finland Oy. Kreditupplysningslagen (527/2007) tillämpas på dem som bedriver kreditupplysningsverksamhet.

3.1.2 Distansförsäljning av finansiella tjänster

Bestämmelser om distansförsäljning av finansiella tjänster finns i 6 a kap. i konsumentskyddslagen. Regleringen baserar sig i hög grad på Europaparlamentets och rådets

direktiv 2002/65/EG om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG, nedan *direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster*. I 6 a kap. 1 § föreskrivs om lagens tillämpningsområde. I paragrafens 1 mom. förtecknas vissa finansiella tjänster, såsom insättnings- och kundkonton, betalningsförmedlingstjänster, krediter och förmedling av krediter, försäkringar och förmedling av försäkringar samt värdepappersförmedling och andra investeringstjänster. Enligt 1 mom. tillämpas bestämmelserna i kapitlet också på andra finansiella tjänster och finansiella instrument.

I 6 a kap. 2 § i konsumentskyddslagen finns bestämmelser om begränsningar i tillämpningen av bestämmelserna i vissa fall. Exempelvis, om ett distansavtal mellan en näringsidkare och en konsument gäller fortlöpande eller periodiska prestationer av sinsemellan likartade finansiella tjänster, tillämpas bestämmelserna i kapitlet inte på de enskilda tjänster som utförs enligt avtalet (1 mom.). I kapitlets 3 § föreskrivs om den tvingande naturen för bestämmelserna i det kapitlet och i 4 § om definitioner. I paragrafen ingår definitioner av distansförsäljning, distansutbudsmetod och medel för distanskommunikation.

Bestämmelser om den informationsskyldighet som gäller vid distansförsäljning och som ska iakttas innan ett avtal ingås finns i 6 a kap. 5 §. I enlighet med den paragrafen ska, utöver vad som någon annanstans i lag bestäms om skyldighet att lämna upplysningar, konsumenten i god tid innan ett avtal ingås ges i 6 a kap. 6–9 § avsedd information om näringsidkaren, den finansiella tjänst som bjuds ut, distansavtalet och rättsmedlen. Informationen ska ges på ett sätt som lämpar sig för det medel för distanskommunikation som används, den ska vara klar och begriplig och sådan att dess kommersiella syfte tydligt framgår.

Bestämmelser om förhandsinformation som ska ges konsumenten finns i 6 a kap. 6 § (förhandsinformation om näringsidkaren), 7 § (förhandsinformation om den finansiella tjänsten), 8 § (förhandsinformation om distansavtalet), 9 § (förhandsinformation om rättsmedel) och 10 § (förhandsinformation vid försäljning per telefon). I kapitlets 11 § finns bestämmelser om överlämnande av förhandsinformationen och avtalsvillkoren skriftligen eller i någon annan varaktig form.

Bestämmelser om konsumentens ångerrätt finns i 6 a kap. 12 §. Konsumenten har rätt att frånträda ett avtal genom att meddela detta till näringsidkaren inom 14 dagar efter det att avtalet ingåtts eller efter den senare tidpunkt vid vilken konsumenten har fått förhandsinformationen och avtalsvillkoren i varaktig form (1 mom.). Paragrafen innehåller i fråga om konsumentkreditavtal en hänvisning till 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen och i fråga om försäkringsavtal en hänvisning till lagen om försäkringsavtal (543/1994). I kapitlets 13 § finns bestämmelser om återgång av anknytande avtal.

Bestämmelser om begränsningar i fråga om ångerrätten finns i 6 a kap. 14 §. Konsumenten har inte ångerrätt om 1) priset på eller värdet av en finansiell tjänst eller ett finansiellt instrument som tjänsten gäller beror på sådana förändringar på finansmarknaden som näringsidkaren inte kan påverka, eller 2) avtalsparterna redan har fullgjort sina samtliga avtalsförpliktelser på konsumentens uttryckliga begäran.

Bestämmelser om ersättning för tjänster som utförts innan ett avtal frånträds finns i 6 a kap. 15 §. Om konsumenten frånträder ett avtal, får av konsumenten inte krävas ersättning för något annat än en sådan tjänst som näringsidkaren i enlighet med avtalet faktiskt har utfört innan avtalet frånträds. Ersättningen får inte vara större än det belopp som motsvarar den utförda tjänsten i förhållande till samtliga tjänster som avses i avtalet (1 mom.). Om näringsidkaren inte har meddelat ersättningens belopp eller grunderna för bestämmande av ersättningen på förhand

eller om näringsidkaren utan konsumentens uttryckliga begäran har börjat fullgöra avtalet, behöver konsumenten inte ersätta den utförda tjänsten (2 mom.). Bestämmelser om återbäring av prestationer finns i 6 a kap. 16 §.

I 6 a kap. 17 § i konsumentskyddslagen finns bestämmelser om begränsning i fråga om laghänvisningar, i 18 § om konsumentens rätt att byta medel för distanskommunikation och i 19 § om påföljdsavgift för brott mot vissa av bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster. Enligt den sistnämnda paragrafen finns bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot 5–10 §, 11 § 1 och 2 mom., 11 b §, 12 § 1 mom. och 16 § 2 mom. i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

3.1.3 Statistik, undersökningar och utredningar

Finlands Banks analys av konsumtionskrediter

Allmänt

I slutet av det första kvartalet 2025 var enligt Finlands Banks analys av konsumtionskrediter den totala konsumtionskreditstocken för de finländska hushållen 28,0 miljarder euro och den årliga tillväxttakten var 0,3 procent. Den totala konsumtionskreditstocken minskade med 180 miljoner euro från föregående kvartal. Tillväxten har avtagit under det senaste året. Av konsumtionskrediterna var cirka hälften (13,8 miljarder euro) konsumtionskrediter utan säkerhet (exklusive fordonslån) och deras tillväxttakt var bara en aning snabbare (0,9 procent). Vid samma tid ett år tidigare var tillväxttakten för konsumtionskrediter utan säkerhet nästan 7 procent.

I Finland täcker konsumtionskrediter beviljade av kreditinstitut (bankerna) 63 procent av samtliga konsumtionskrediter till hushåll. I synnerhet konsumtionskrediter beviljade från utlandet har ökat. Av de aktörer som beviljar konsumtionskrediter har de som beviljar krediter över gränserna ökat sin andel mest (18 procent) under den senaste tiden. I konsumtionskreditstocken ingår inte konsumtionskrediterna i indrivningsbolagens balansräkningar, och beloppen av dem är betydande.

En granskning av företagsmodellen för några aktörer som beviljar konsumtionskrediter visar att problemkrediter uppkommer i stor mängd och de säljs av från balansräkningarna exempelvis till indrivningsbolag. Försäljningen av oskötta lån bromsar ökningen av lånestocken. Enligt kalkyler från det positiva kreditupplysningsregistret hade indrivningsbolagen konsumentkrediter till ett värde av över 1,7 miljarder euro i balansräkningen i slutet av mars 2025, även om användningen av det nya materialet och tolkningen av siffrorna fortfarande kan vara förenade med osäkerhetsfaktorer. Andelen fordonslån (9,6 miljarder euro) av hushållens alla konsumtionskrediter var över 34 procent i slutet av första kvartalet 2025.

De stigande och därefter sjunkande räntorna inverkar också på de räntor som ska betalas för konsumtionskrediter. En stor andel av konsumtionskrediterna är bundna till euriborräntor.

Krediter beviljade av kreditinstitut

Beloppet av konsumtionskrediter beviljade av kreditinstitut (bankerna) verksamma i Finland var 17,6 miljarder euro i slutet av mars 2025. I mars 2025 lyftes konsumtionskrediter utan säkerhet (exklusive fordonslån och konto- och kortkrediter) från kreditinstituten för 151 miljoner euro, vilket är 6 procent mindre än under motsvarande tid året innan. I januari–mars

2025 gjordes 14 procent färre nya uttag från kreditinstituten än under motsvarande tid året innan. Medelräntan för nya uttag i mars 2025 var 8,4 procent, när den vid samma tid året innan var över 10 procent. I mars 2025 beviljade kreditinstitut som erbjuder konsumtionskrediter med hög ränta 26 procent av de nya konsumtionskrediterna utan säkerhet. Medelräntan för de konsumtionskrediter som de beviljade var 11,8 procent. I slutet av mars 2025 hade hushållen konto- och kortkrediter beviljade av kreditinstitut i Finland till ett värde av 4,7 miljarder euro. Av konto- och kortkrediterna var 24 procent revolverande lån och kontokrediter, 13 procent räntefria betaltidskrediter och 64 procent förlängda kreditkortskrediter. I slutet av mars var genomsnittsräntan på revolverande lån och kontokrediter 9,0 procent och på förlängda kreditkortskrediter 12,5 procent. Tillväxttakten för konto- och kortkrediter har klart avtagit. I mars 2025 minskade den med 1,6 procent jämfört med året innan, medan den ännu ökade med 10,2 procent i mars för ett år sedan.

Den genomsnittliga återbetalningstiden för nya konsumtionskrediter utan säkerhet beviljade av kreditinstituten har förkortats något under det senaste året. I mars 2025 var den genomsnittliga återbetalningstiden för nya konsumtionskrediter utan säkerhet (exklusive fordonslån) 6 år och 3 månader. I mars 2025 var mängden oskötta konsumtionskrediter 4,4 procent i förhållande till konsumtionskreditstocken, när de vid motsvarande tid året innan var 4,2 procent i förhållande till stocken. De oskötta konsumtionskrediterna utan säkerhet (exklusive fordonslån) var 6,8 procent i förhållande till stocken av konsumtionskrediter utan säkerhet. Som jämförelse kan nämnas att mängden oskötta bostadslån beviljade till hushåll av bankerna var 1,8 procent i förhållande till bostadslånestocken i slutet av mars. I förhållande till lånestocken har bankerna mer oskötta hushållslån i fråga om konsumtionskrediter och andra användningsändamål än i fråga om bostadslån.

Under januari–mars 2025 gjorde kreditinstituten (bankerna) nedskrivningar på 56 miljoner euro för konsumtionskrediter, vilket är 13 procent mindre än under motsvarande tid året innan.

Andra finansinstitut

I slutet av mars 2025 uppgick mängden konsumtionskrediter utan säkerhet beviljade av övriga finansinstitut (inklusive snabblåneföretag) till 468 miljoner euro. Under det första kvartalet 2025 lyfte finländska hushåll konsumtionskrediter utan säkerhet (exklusive konto- och kortkrediter) för sammanlagt 61 miljoner från andra finansinstitut, vilket är 5,4 procent mindre än under motsvarande tid året innan. Den avtalsenliga årliga räntan för nya konsumtionskrediter som lyftes under det första kvartalet 2025 var 8,7 procent och den effektiva räntan var 12,7 procent, när den avtalsenliga räntan vid motsvarande tidpunkt året innan var 9,9 procent och den effektiva räntan 13,4 procent.

I slutet av mars 2025 var största delen (88 procent) fordonskrediter av de konsumtionskrediter som beviljades (i balansräkningen) av andra finansinstitut (3,8 miljarder euro). Dessutom har andra finansiella institut ett betydande antal fordonslån utanför balansräkningen att förvalta.

Största delen av konsumtionskrediterna utan säkerhet som beviljats av andra finansinstitut är bundna till euriborräntor. Konsumtionskreditstocken för snabblåneföretag som hör till andra finansinstitut var under 100 miljoner euro.

Konsumtionskreditstocken för konsumtions- och snabblåneföretag har krympt betydligt efter 2018, då snabblåneföretagens lånefordringar från hushållen uppgick till uppskattningsvis 700 miljoner euro. I slutet av mars 2025 var medelräntan för konsumtionskreditstocken 26,6 procent, när den vid samma tid ett år tidigare var 29,8 procent. Ändringen förklaras av det räntetak på 20 procent som sattes i september 2019 (och som senare skärpts) som gjorde slut på de överhoga

räntorna på snabblån. Efter detta slutade en del av de företag som beviljade snabblån att bevilja nya lån eller så upphörde de helt med sin verksamhet, eftersom den blev mindre lönsam. Lån i balansräkningen som säljs till andra aktörer har också en minskande effekt på lånestocken. En del av aktörerna har också fortsatt sin verksamhet i form av kreditinstitut. Under första kvartalet 2025 var den genomsnittliga återbetalningstiden för nya konsumtionskrediter utan säkerhet som beviljats av snabblåneföretag 8 år, medan den under motsvarande period året innan var 7 år 11 månader.

I gruppen av rapportörer för Finlands Banks statistik för gräsrotsfinansiering och person-till-person-lån fanns det under 2023 ingen som erbjöd nya person-till-person-lån till konsumenter.

Statistik över summariska tvistemål

Summariska tvistemål är sådana mål som behandlas i domstol och som gäller en fordran på ett visst belopp, återställande av besittning eller ett rubbat förhållande eller vräkning, och där käranden anser att ärendet är ostridigt.

Enligt domstolsstatistiken registreras vanligen cirka två tredjedelar av de summariska tvistemålen årligen med koderna 0810 (fordran baserad på skuldebrev) och 0890 (fordran som grundar sig på skuldförhållande). Med dessa koder registreras också merparten av de mål som har anknytning till konsumentkrediter. Summariska tvistemål i anslutning till konsumtionskrediter registreras också med andra koder. Av tabellen nedan framgår de summariska tvistemål från och med 2010 som bokförts under koderna 0810 och 0890 och som inkommit till tingsrätterna. Det kan konstateras att antalet mål som registrerats med de nämnda koderna har minskat något sedan 2019, men efter 2022 har antalet mål igen ökat.

Tabell 1: inkomna summariska tvistemål, registrerade med koden 0810 eller 0890.

År	Antal inkomna mål, sammanlagt
2010	206 940
2011	232 071
2012	286 157
2013	301 879
2014	224 045
2015	213 169
2016	220 469
2017	261 504
2018	280 215
2019	319 854

2020	273 352
2021	277 738
2022	209 120
2023	252 776
2024	304 602

Statistik från Suomen Asiakastieto Oy

Antalet personer med betalningsstörningar är högt. Enligt uppgifter från Suomen Asiakastieto Oy fanns det den 30 september 2024 cirka 365 450 personer med betalningsstörningar, medan motsvarande siffra 2013 var cirka 360 300 och 2020 cirka 391 850. Efter 2020 började antalet personer med betalningsstörningar sjunka fram till 2023, men 2024 började antalet igen att öka. År 2023 registrerades 1,84 miljoner anteckningar. År 2022 var det motsvarande antalet 1,81 miljoner och 2021 var det 1,73 miljoner.

Enligt uppgifter från Suomen Asiakastieto Oy hade 226 592 anteckningar om betalningsstörning avseende personer under de tre första kvartalen 2024 samband med domar i fordringsmål. Av domarna hänförde sig 143 393 till ärendetypen ”konto- och engångskredit samt snabblån” och 37 387 till ärendetypen ”köp via postorder och webbhandel”. Antalet domar i fordringsmål för motsvarande period 2023 var 200 125. Av domarna hänförde sig 115 073 till ärendetypen ”konto- och engångskredit samt snabblån” och 47 336 till ärendetypen ”köp via postorder och webbhandel”.

Borgensansökningar som kommit in till Garantistiftelsen

Till Garantistiftelsen kom det under vardera året 2023 och 2024 sammanlagt 1 884 borgensansökningar. År 2022 var motsvarande siffra 1 541, år 2021 var den 1 606 och år 2020 var den 1 364. Antalet borgensansökningar har ökat under 2020-talet. Särskilt stor var ökningen 2023, då det kom in över en femtedel fler ansökningar för reglering av skuldsituationen med hjälp av Garantistiftelsens borgen än året innan. Prognosen för innevarande år 2025 är att antalet ansökningar blir lika stort som de två föregående åren.

Av de sökande har i synnerhet andelen unga vuxna under 30 år ökat. I början av en granskningsperiod på tio år var deras andel av de sökande cirka 10 procent, nu är andelen cirka en tredjedel.

År 2024 beviljade Garantistiftelsen borgen i 275 fall och avslog 1 114 ansökningar. I de fall där borgen beviljades reglerades skulder till ett värde av cirka 6,4 miljoner euro. Andelen obetalda räkningar och avbetalningar ökar i förteckningen över sökandenas skulder. Den vanligaste orsaken till att borgensansökan avslogs var att betalningsmånen var otillräcklig eller negativ i förhållande till skuldbeloppet. De övriga orsakerna till avslag hänför sig till skuldbelopp som överstiger maximibeloppet för borgen, det vill säga 34 000 euro, samt till oskött spelberoende, vilket innebär att sökanden på basis av färskta kontoutdrag fortfarande spelar mycket, vilket både ökar skuldsättningen och utmanar sökanden att klara av de nödvändiga utgifterna i vardagen.

Av tabellen framgår borgensansökningarna och besluten för 2015–2024.

Tabell 2: Borgensansökningar som inkommit till Garantistiftelsen och beslut.

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ansökningar	880	837	775	878	1 009	1 364	1 606	1 541	1 884	1 884
Beviljade, antal	322	306	262	249	226	331	357	292	295	275
Beviljade, miljoner euro	6,4	5,3	5,5	5	4,7	7,1	8	6,4	6,4	6,4
Avslag, antal	485	385	365	328	519	567	709	577	1 130	1 114

Konkurrens- och konsumentverkets utredning om snabblån och om betalningssvårigheter hos dem som tagit snabblån

I en forskningsrapport som Konkurrens- och konsumentverket publicerade våren 2022 (Järvelä, Saastamoinen, Salo: Pikaluotot ja pikaluottoja ottaneiden maksuvaikueudet; Kilpailu- ja kuluttajaviraston tutkimusraportteja 5/2022. Rapporten finns enbart på finska.) bedömdes utifrån olika källor att cirka 1–2 procent av den vuxna befolkningen årligen har snabblån. Enligt rapporten har 35–45 procent av dem som tagit snabblån haft olika betalningssvårigheter med sina krediter, medan endast 2,6–9 procent av dem som har något annat lån än snabblån har haft olika betalningssvårigheter. Enligt rapporten finns det alltså ett klart samband mellan att ta snabblån och att uppleva betalningssvårigheter.

I rapporten framhålls det också att snabblån oftare tas av män, personer under 35 år, mindre utbildade, arbetslösa, låginkomsttagare och ensamboende. I rapporten konstateras det utifrån förfrågningar och kreditupplysningsanalyser att i synnerhet sårbara konsumentgrupper drabbas av de problem som orsakas av snabblån.

3.2 Bedömning av nuläget

3.2.1 Ändringsbehov till följd av direktiven

Konsumentkreditdirektivet

Genomförandet av konsumentkreditdirektivet förutsätter ändringar framför allt i bestämmelserna i 7 kap. i konsumentskyddslagen. Utvidgningen av registreringsskyldigheten till att gälla förmedlare av konsumentkrediter förutsätter att det stiftas en helt ny lag. Ändringar ska också göras i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, befogenhetslagen, lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012), lagen om försäkringsavtal, lagen om försäkringsdistribution (234/2018), kreditinstitutslagen, lagen om ett positivt kreditupplysningsregister, kreditupplysningslagen, lagen om Finansinspektionen och lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023). Vidare förutsätter genomförandet av direktivet ändringar i informationsförordningen. Genomförandet av direktivet förutsätter också att bestämmelser införs om kraven på kunskap och kompetens hos kreditgivare som lämnar konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen och hos kreditförmedlare som förmedlar sådana krediter.

Direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet

Direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet förutsätter ändringar i framför allt 6 a kap. om distansförsäljning av finansiella tjänster och finansiella instrument i konsumentskyddslagen. Vissa ändringar behöver också göras i 6 kap. i konsumentskyddslagen, i befogenhetslagen, lagen om försäkringsavtal, betaltjänstlagen (290/2010), lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt (213/2022) och trafikförsäkringslagen (460/2016). Genomförandet av direktivet förutsätter också ändringar i justitieministeriets förordning om ångerblankett och ångernavvisning enligt 6 kap. i konsumentskyddslagen (110/2014).

3.2.2 Bestämmelser i direktivet som inte kräver ändringar i lagstiftningen

Konsumentkreditdirektivet

De flesta punkterna i artikel 2 i konsumentkreditdirektivet, som gäller tillämpningsområdet för direktivet, förutsätter inget nationellt genomförande. Artikel 2.1 och 2.2 a–g kräver inga genomförandeåtgärder. I 7 kap. 1 § i konsumentskyddslagen föreskrivs det redan om kapitlets tillämpningsområde på det sätt som föreskrivs i artikel 2.1. I 7 kap. 1 § 5 mom. 5 punkten i konsumentskyddslagen föreskrivs det om en begränsning av tillämpningsområdet för bestämmelserna i kapitlet i fråga om konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen. Begränsningen av tillämpningsområdet motsvarar delvis artikel 2.2 a och b, även om bestämmelserna i 7 kap. redan nu tillämpas på en del av de krediter som avses i leden i fråga, såsom krediter för vilka det som säkerhet finns annan fast egendom än bostadsegendom (se RP 24/2010 rd, s. 13–14 och RP 77/2016 rd, s. 51). Därför föreslås inga ändringar i genomförandet av de nämnda leden. Det föreslås inte att någon begränsning i enlighet med artikel 2.2 c genomförs, eftersom bestämmelserna i 7 kap. i konsumentskyddslagen redan nu tillämpas också på krediter över 100 000 euro (se RP 24/2010 rd, s. 26). Det föreslås inte heller att artikel 2.2 d, e och f genomförs, eftersom de också annars faller utanför tillämpningsområdet. En begränsning av tillämpningsområdet som motsvarar artikel 2.2 g finns i 7 kap. 1 § 2 mom. i konsumentskyddslagen (se RP 24/2010 rd, s. 25–26 och RP 88/1985 rd, s. 23–24). Artikel 2.2 i förutsätter inga genomförandeåtgärder, eftersom kreditavtal som gäller kostnadsfritt betalningsanstånd av en befintlig skuld också annars faller utanför tillämpningsområdet. En begränsning av tillämpningsområdet som motsvarar artikel 2.2 j finns i 7 kap. 1 § 5 mom. 3 punkten i konsumentskyddslagen (se RP 24/2010 rd, s. 26).

Tillämpningsområdet omfattar enligt artikel 2.2 k inte kreditavtal som avser lån som beviljas en begränsad målgrupp enligt en lagbestämmelse med ett allmännyttigt syfte och med en kreditränta som är lägre än marknadsräntan eller räntefritt eller på andra villkor som är mer fördelaktiga för konsumenten än de som gäller på marknaden. Bestämmelser om den begränsning av tillämpningsområdet som gäller underpunkten finns i 7 kap. 1 § 5 mom. 4 punkten i den gällande konsumentskyddslagen (se RP 24/2010 rd, s. 26). För tydlighetens skull kan det också konstateras att det utöver de krediter som nämns i 7 kap. 1 § 5 mom. 4 punkten numera också kan finnas andra krediter som står utanför tillämpningsområdet med stöd av artikel 2.2 k, såsom krediter som offentliga samfund beviljar i rehabiliteringssyfte och som uppfyller de nämnda kriterierna. Vid sådan kreditgivning torde det i allmänhet inte vara fråga om näringsverksamhet, varför sådan kreditgivning automatiskt står utanför tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen och det behövs således inga särskilda bestämmelser för att utesluta den.

Artikel 2.3 i förutsätter inga genomförandeåtgärder, eftersom krediter på över 100 000 euro omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Artikel 2.5, som gäller kort med uppskjuten debitering, förutsätter inga genomförandeåtgärder, eftersom

medlemsstatsoptionen inte föreslås bli införd. Inte heller artikel 2.6 förutsätter några genomförandeåtgärder, eftersom krediterna i fråga utan särskilda åtgärder anses falla utanför konsumentskyddslagens tillämpningsområde (se RP 24/2010 rd, s. 20).

Enligt artikel 2.7 i konsumentkreditdirektivet får medlemsstaterna föreskriva att endast vissa bestämmelser i direktivet ska tillämpas på kreditavtal mellan kreditgivaren och konsumenten vad gäller betalningsanstånd eller återbetalningsmetoder när konsumenten redan gjort sig skyldig till eller sannolikt kommer att göra sig skyldig till betalningsförsummelse. Optionen har delvis tagits i bruk i Finland i samband med genomförandet av det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal, och bestämmelser om den finns i 7 kap. 2 § 3 mom. i konsumentskyddslagen (se RP 24/2010 rd, s. 26–27). Bestämmelsen i direktivet förutsätter inte ändringar i den nationella lagstiftningen.

Vidare föreskrivs i artikel 2.8 en medlemsstatsoption att begränsa tillämpningen av vissa artiklar på vissa typer av krediter. Denna option medför inga genomförandeåtgärder i fråga om artikel 2.8 a (kreditavtal som omfattar ett sammanlagt kreditbelopp på under 200 euro) eller artikel 2.8 c (kreditavtal enligt vilka krediten ska betalas tillbaka inom tre månader och för vilka endast obetydliga avgifter ska betalas).

I artikel 3 i konsumentkreditdirektivet anges definitioner. Definitionen av konsument i artikel 3.1 i konsumentkreditdirektivet motsvarar i sak 1 kap. 4 § i konsumentskyddslagen. Definitionen av kreditgivare och kreditavtal finns däremot i 7 kap. 1 § 1 mom. i konsumentskyddslagen och vidare om definitionen av kreditavtal i 5 mom. 2 punkten i samma paragraf. Definitionerna motsvarar i sak definitionerna i direktivet, och därför behövs inga genomförandeåtgärder till denna del. Definitionen av effektiv ränta i artikel 3.7 förutsätter inga genomförandeåtgärder, eftersom definitionen finns i 7 kap. 6 § 3 mom. i konsumentskyddslagen och i justitieministeriets förordning om den effektiva räntan på konsumentkrediter (1123/2016).

Definitionen av kreditränta i artikel 3.8 i konsumentkreditdirektivet ingår i 7 kap. 6 § 4 mom. i konsumentskyddslagen och definitionen av fast kreditränta i artikel 3.9 ingår i 7 kap. 28 § 1 mom. i konsumentskyddslagen. Ingendera punkten kräver genomförandeåtgärder. Definitionen av varaktigt medium i artikel 3.11 ingår redan nu i 7 kap. 7 § 7 mom. i konsumentskyddslagen. Definitionen av förhandsinformation (artikel 3.13) ingår redan nu i sak i 7 kap. 9 § 1 mom. i konsumentskyddslagen och förutsätter inga särskilda genomförandeåtgärder. Definitionen av profilering i artikel 3.14 ingår i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*.

Konsumentkreditdirektivets definitioner av kopplingsförbehåll (artikel 3.15) och paketeringsförfarande (artikel 3.16) ingår i sak i 7 kap. 13 a § och 2 kap. 12 § i konsumentskyddslagen. Genomförandeåtgärder krävs därför inte för dem. Inte heller kräver definitionen av kontokredit i artikel 3.18 och definitionen av överskridande i artikel 3.19 några särskilda genomförandeåtgärder, eftersom den förstnämnda definitionen i sak handlar om ett kreditavtal och den senare definitionen redan nu ingår i 7 kap. 2 § 2 mom. i konsumentskyddslagen. Definitionen av kombinerat kreditavtal (artikel 3.20) ingår i 7 kap. 7 § 3 punkten i konsumentskyddslagen och definitionen av förtidsåterbetalning (artikel 3.21) ingår i 7 kap. 27 § 1 mom. i konsumentskyddslagen.

I artikel 4 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om omvandling av belopp i euro till nationell valuta. Artikel 4 gäller inte Finland.

I artikel 6 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om icke-diskriminering vid beviljande av kredit. Artikel 6 förutsätter inget separat nationellt genomförande. Bestämmelser om likabehandling och förbud mot diskriminering finns i redan i diskrimineringslagen (1325/2014).

I artikel 7 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om reklam för och marknadsföring av kreditavtal. Bestämmelser om reklam och marknadsföring som riktar sig till konsumenter finns i 2 kap. i konsumentkreditlagen och de baserar sig på direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Bestämmelserna gäller också finansiella tjänster, såsom konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för konsumentkreditdirektivet. Reklam och annan marknadsföring ska anses vara otillbörlig på det sätt som avses i 2 kap. 3 § 1 mom. i konsumentkreditlagen, om den inte är saklig och tydlig. Likaså betraktas lämnande av osann eller vilseledande information vid marknadsföring som olämpligt enligt 2 mom. i samma paragraf. Osanna eller vilseledande uppgifter kan enligt 2 kap. 6 § 2 mom. 1 och 3 punkten gälla en konsumtionsnyttighets förekomst eller pris. Bestämmelser om marknadsföring av konsumentkrediter finns också i 7 kap. 13 § 2 mom. 1 punkten i konsumentkreditlagen, enligt vars underpunkt c det förutsätts särskilt att kreditgivaren inte för fram att krediten är förmånligare än konsumentens befintliga krediter, om påståendet är osant eller vilseledande, eller om påståendet inte på annat sätt kan styrkas samt att kreditgivaren enligt underpunkt h inte på något annat än i underpunkterna a–g avsett sätt handlar så att marknadsföringen tydligt bidrar till att försämra konsumentens förmåga att noggrant överväga att ta eller använda krediten. Artikel 7 i konsumentkreditdirektivet förutsätter således inga ändringar i lagstiftningen, utan den gällande lagstiftningen uppfyller redan de krav som anges i artikeln (se även RP 77/2016 rd, s. 36–37).

I artikel 8 i direktivet föreskrivs det om standardinformation som ska ingå i reklam för kreditavtal. Artikel 8.2 förutsätter inte genomförande, eftersom dess innehåll i sak motsvarar 7 kap. 8 § 1 mom. i konsumentkreditlagen. I artikel 8.3 föreskrivs det närmare om den information som ska lämnas i reklam, och artikel 8.3 första stycket led a–f förutsätter inga ändringar i konsumentkreditlagen. Bestämmelser om dessa uppgifter finns redan nu i 7 kap. 8 § i konsumentkreditlagen. Artikel 8.4, där det föreskrivs om ett representativt exempel, ingår i 7 kap. 8 § 2 mom. i konsumentkreditlagen. På motsvarande sätt ingår artikel 8.5 om kompletterande tjänster i 7 kap. 8 § 3 mom. i konsumentkreditlagen. I artikel 8.7 föreskrivs det om förbjudna förfaranden i reklam. Artikel 8.7 a förutsätter inga nationella ändringar, eftersom bestämmelser om detta finns i 7 kap. 13 § 2 mom. underpunkt b i konsumentkreditlagen (se HE 218/2022 rd, s. 54–55). I artikel 8.8 föreskrivs det om andra förfaranden som medlemsstaterna bland annat får förbjuda. Den förutsätter inga nationella ändringar.

I artikel 10 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om förhandsinformation. Artikel 10.3 f–k förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen, eftersom uppgifterna redan i sak ingår i 7 kap. 9 § i konsumentkreditlagen och i informationsförordningen. I artikel 10.8 föreskrivs det om lämnande av kreditavtalet till konsumenten. Den förutsätter inga genomförandeåtgärder, eftersom bestämmelsen ingår i 7 kap. 11 § 2 mom. i konsumentkreditlagen.

Artikel 11 i konsumentkreditdirektivet gäller informationsskyldighet i fråga om kreditavtal som är antingen krediter som lämnas i organisationer med socialt syfte (kreditandelslag) eller avtal om betalningsarrangemang. Artikel 10.7 och 10.8 förutsätter inga nationella genomförandeåtgärder, eftersom motsvarande bestämmelser redan finns i 7 kap. 43 § 3 mom. och 44 § i den gällande konsumentkreditlagen.

I artikel 12 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om tillräckliga förklaringar. Artikel 12.1 förutsätter inga ändringar, eftersom den redan i sak ingår i 7 kap. 13 § 2 mom. 5 punkten i konsumentkreditlagen. Artikel 12.2 kräver inte heller några genomförandeåtgärder. Artikel 12.2

gör det möjligt för medlemsstaterna att i vissa fall anpassa de tillräckliga förklaringarna. Avsikten är inte att optionen ska genomföras.

Bestämmelser om kopplingsförbehåll och paketeringsförfaranden finns i artikel 14 i konsumentkreditdirektivet. Artikel 14.1 förutsätter inga nationella genomförandeåtgärder, eftersom bestämmelser om detta redan finns i 7 kap. 13 a § i konsumentskyddslagen (se RP 77/2016 rd, s. 47–48). Inte heller förutsätter artikel 14.2 genomförandeåtgärder, eftersom den innehåller en medlemsstatsoption som det inte avses att ska genomföras.

I artikel 15 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om underförstått samtycke till ingående av kreditavtal eller köp av kompletterande tjänster. Artikel 15 förutsätter inga nationella lagstiftningsåtgärder, eftersom artikel 15 till sitt innehåll anses motsvara 2 kap. 10 och 10 a § i konsumentskyddslagen. I 2 kap. 10 § i konsumentskyddslagen förbjuds leverans av konsumtionsnyttigheter till konsumenter utan uttrycklig beställning och i 10 a § föreskrivs det om konsumentens uttryckliga samtycke till alla tilläggsavgifter. På motsvarande sätt motsvarar 2 kap. 10 § i sak också artikel 17 i konsumentkreditdirektivet, där det föreskrivs om förbud mot beviljande av krediter utan föregående beställning.

Bestämmelser om kreditprövning av konsumenten finns i artikel 18 i direktivet. Artikel 18.2, 18.5–18.7 och 18.10 kräver inga genomförandeåtgärder. Artikel 18.5 och 18.6 ingår redan i 7 kap. 16 a § 2 mom. i den gällande konsumentskyddslagen (se RP 77/2016 rd, s. 48) och artikel 18.10 i 14 § 2 mom. i samma kapitel. Artikel 18.2 motsvarar bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen (artiklarna 5.1 d och 19 i förordningen) och förutsätter således inget separat genomförande. Artikel 18.7 behöver inte genomföras, eftersom ett avtal som ingås enligt de allmänna avtalsrättsliga principerna är bindande och Finlands lagstiftning inte innehåller någon särskild bestämmelse enligt vilken kreditgivaren i sådana fall som avses i punkten får frånträda eller ändra ett kreditavtal (se RP 77/2016 rd, s. 38).

I artikel 19 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs om databaser. Artikel 19.1 kräver inte några genomförandeåtgärder. I Finland har tillgången till databaser inte begränsats till finländska kreditgivare. I lagen om ett positivt kreditupplysningsregister är det uttryckligen tillåtet att kontrollera uppgifterna också för en kreditgivare som är verksam i en annan medlemsstat och som erbjuder krediter i Finland. I kreditupplysningslagen är tillgången till uppgifter inte begränsad till finländska kreditgivare. Inte heller artikel 19.2 förutsätter några ändringar i lagstiftningen, eftersom konsumentkreditgivarna redan nu omfattas av tillsynen med stöd av den gällande lagen. Artikel 19.3 förutsätter inget separat genomförande, eftersom regleringen gäller både offentliga och privata register i Finland. Bestämmelser om de uppgifter som anges i artikel 19.4 finns redan i 7 och 12 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister. Inte heller artikel 19.5 förutsätter nationella åtgärder, eftersom det varken i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister eller kreditupplysningslagen föreskrivs om sådant datainnehåll som avses i artikel 19.5. Artikel 19.8 behöver inte genomföras separat. Konsumenten har redan nu med stöd av konsumentskyddslagen och den allmänna dataskyddsförordningen tillräckliga sätt att anföra besvär.

Bestämmelser om utformning av kreditavtalet finns i artikel 20 i direktivet. Artikel 20 förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen, eftersom det redan, på det sätt som förutsätts enligt direktivet, föreskrivs om formen för kreditavtal i 7 kap. 17 § 1 mom. i den gällande konsumentskyddslagen.

Bestämmelser om den information som ska inkluderas i kreditavtalet finns i artikel 21 i direktivet. Artikel 21.1 a, c–p och r–w förutsätter inga genomförandeåtgärder. Bestämmelser om denna information finns redan i 5 § i informationsförordningen. Artikel 21.2, som gäller

amorteringsplanen, förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen, eftersom den innehållsmässigt redan motsvarar 7 kap. 23 § i konsumentskyddslagen.

Bestämmelserna i artikel 22 om information om ändring av kreditavtal, med undantag för sättet att lämna uppgifter, förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen, eftersom bestämmelser om detta i övrigt finns i 7 kap. 23 a § i konsumentskyddslagen på motsvarande sätt som i artikeln (se RP 208/2024 rd, s. 60–61).

Artikel 23 i direktivet innehåller bestämmelser om ändringar av krediträntan. Artikel 23.2 förutsätter, med undantag för 23.2 d leden ii och iii, inga ändringar i den nationella lagstiftningen. Innehållet i artikeln motsvarar 7 kap. 24 § 3 mom. i konsumentskyddslagen.

I artikel 24 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs om kontokrediter. Artikel 24.1 a–h förutsätter inga nationella ändringar, eftersom motsvarande bestämmelser redan finns i 7 kap. 46 § 1 mom. i konsumentskyddslagen. Inte heller artikel 24.2 andra stycket förutsätter med undantag för stycke d leden ii och iii några ändringar i den nationella lagstiftningen. Bestämmelser som motsvarar artikel 24.2 andra stycket finns till övriga delar i 7 kap. 46 § 2 mom. i den gällande konsumentskyddslagen. Artikel 24.5 är en nationell option som inte föreslås bli genomförd.

Artikel 25 i konsumentkreditdirektivet gäller överskridande. Artikel 25.2 första stycket led a–d förutsätter inget genomförande, eftersom motsvarande uppgifter redan finns i 7 kap. 47 § 2 mom. i konsumentskyddslagen. Artikel 25.3 kräver inte något genomförande. Artikel 25.6 är en nationell option som inte föreslås bli genomförd.

Bestämmelser om konsumentens ångerrätt finns i artikel 26 i konsumentkreditdirektivet. Första och andra stycket i artikel 26.1 förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen, med undantag för bestämmelserna om sättet att lämna informationen. Första och andra stycket i artikel 26.1 motsvaras av 7 kap. 20 § 1 mom. i konsumentskyddslagen. Inte heller tredje stycket i artikel 26.1 förutsätter några nya bestämmelser, eftersom det i 12 kap. 1 c § i den gällande konsumentskyddslagen föreskrivs om konsumentens rätt att återge ett meddelande om frånträde av ett avtal fastän det försenas, förvanskas eller inte kommer fram samt i 1 e § i samma kapitel om beräkning av frister. Artikel 26.4 kräver inte heller något genomförande i Finland. Artikel 26.5 första stycket förutsätter inga ändringar med undantag för led a. Till övriga delar motsvarar regleringen bestämmelserna i 7 kap. 20 § i konsumentskyddslagen. Artikel 26.6 förutsätter inga nationella åtgärder, eftersom motsvarande bestämmelser redan finns i 7 kap. 21 § i den gällande konsumentskyddslagen. Artikel 26.7 kräver inte något separat genomförande. Artikel 26.8 och 26.9 kräver inte något genomförande i Finland.

I artikel 27 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om kombinerade kreditavtal. Artikeln förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen. Bestämmelser som motsvarar artikel 27.1 finns i 6 kap. 21 § och 10 kap. 11 § i konsumentskyddslagen. Bestämmelser som motsvarar artikel 27.2 och 27.3 finns i 7 kap. 39 § i konsumentskyddslagen.

Artikel 28 i konsumentkreditdirektivet, som gäller kreditavtal med obestämd löptid, förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen, med undantag för sättet för meddelande om uppsägning samt om att nyttjanderätten upphör och orsakerna till det. Bestämmelser som till övriga delar motsvarar artikeln finns redan i 7 kap. 30 och 32 § i den gällande konsumentskyddslagen.

Bestämmelser om förtidsåterbetalning finns i artikel 29 i konsumentkreditdirektivet. Artikel 29.2 och 29.3 kräver inga ändringar i den nationella lagstiftningen. Motsvarande bestämmelser ingår redan nu i 7 kap. 28 § i konsumentskyddslagen. I artikel 29.4 föreskrivs om

medlemsstatsoptioner. Artikel 29.4 a är redan i användning i Finland, och den fortsatta användningen av den förutsätter inga separata ändringar. Bestämmelser om detta finns i 7 kap. 28 § 3 mom. i konsumentskyddslagen. Till övriga delar föreslås det att de optioner som artikeln möjliggör inte tas i bruk. Artikel 29.5 kräver inte heller några särskilda genomförandeåtgärder.

I artikel 30 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om beräkning av den effektiva räntan. Artikeln förutsätter inga genomförandeåtgärder, eftersom bestämmelser som motsvarar artikeln finns i 7 kap. i konsumentskyddslagen och i justitieministeriets förordning om den effektiva räntan på konsumentkrediter (1123/2016).

Artikel 31 i direktivet gäller åtgärder för att begränsa krediträntor, effektiva räntor eller konsumentens sammanlagda kreditkostnader. Artikel 31.1 förutsätter inga bestämmelser om nya begränsningar, eftersom det i 7 kap. 17 a § i konsumentskyddslagen föreskrivs om begränsningar som gäller både krediträntan och andra kreditkostnader. Under beredningen har det däremot varit oklart om krediter som med stöd av 7 kap. 2 § 2 mom. och 3 § 3 mom. i konsumentskyddslagen står utanför tillämpningsområdet för 17 a § i samma kapitel i och med direktivet ska börja omfattas av begränsningsbestämmelserna. De åtgärder av medlemsstaterna som avses i artikel 31.1 i konsumentkreditdirektivet ska uppfylla kraven i direktivet, det vill säga de begränsande åtgärderna ska effektivt förhindra missbruk och säkerställa att konsumenter inte debiteras alltför höga krediträntor, effektiva räntor eller sammanlagda kreditkostnader, såsom tak. Enligt uppgifter som fåtts från kommissionen under beredningen förutsätter bestämmelsen inte nödvändigtvis att samma nationella åtgärder ska tillämpas på alla konsumentkrediter. De åtgärder som tillämpas kan variera från kredit till kredit, förutsatt att alla konsumentkrediter omfattas av åtgärder som uppfyller kraven i direktivet. I fråga om krediter som med stöd av 7 kap. 2 § 2 mom. och 3 § 3 mom. i konsumentskyddslagen inte omfattas av tillämpningsområdet för 17 a § i samma kapitel kan skäligheten i kreditkostnaderna bedömas med stöd av bestämmelserna om oskäliga avtalsvillkor i 4 kap. i konsumentskyddslagen. I sista hand kan uttag av oskäligt höga kreditkostnader också uppfylla rekvisitetet för så kallat kreditocker i 36 kap. 6 § 2 mom. i strafflagen (39/1889). Eftersom det inte heller har framkommit något särskilt behov av att utvidga tillämpningsområdet för 7 kap. 17 a § i konsumentskyddslagen jämfört med nuläget, föreslås det att tillämpningsområdet för 7 kap. 17 a § i konsumentskyddslagen ska förbli oförändrat. Inte heller i övrigt förutsätter artikeln några ändringar i den nationella lagstiftningen.

I artikel 32 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om uppföranderegler vid tillhandahållandet av konsumentkrediter. Med undantag för artikel 32.1 andra och tredje stycket och artikel 32.3 uppfylls kraven i artikeln med stöd av bestämmelsen om god kreditgivningssed i 7 kap. 13 § i konsumentskyddslagen och artikeln förutsätter inga särskilda nationella åtgärder till de delarna. Användningen av medlemsstatsoptionen enligt artikel 32.5 beskrivs närmare nedan i avsnitt 5.1.1.

I artikel 34 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om finansiell utbildning. Enligt artikel 34.1 ska medlemsstaterna främja åtgärder för att stödja utbildning av konsumenter när det gäller ansvarsfullt låntagande och skuldhantering, särskilt avseende kreditavtal. Tydlig och allmän information om kreditgivningsprocessen ska tillhandahållas till konsumenter för att ge dem vägledning, särskilt för dem som utnyttjar en konsumentkredit för första gången och särskilt genom digitala verktyg. För genomförandet av artikel 34.1 behövs inga lagstiftningsåtgärder. I Finland finns sådant material att tillgå, till exempel på Konkurrens- och konsumentverkets och Finansinspektionens webbplats om kredittagning. Vidare strävar Rättstjänstverket tillsammans med Finlands Bank och nätverket av aktörer inom ekonomiskt kunnande efter att främja finländarnas ekonomiska kunnande.

I artikel 35 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs om anståndsåtgärder. Artikel 35 förutsätter inga nationella åtgärder, eftersom de bestämmelser som behövs för att genomföra den har tagits in i konsumentskyddslagen redan genom lag 165/2025 (RP 208/2024 rd). Artikel 36 gäller skuldrådgivningstjänster. Artikel 36 förutsätter inga åtgärder, eftersom bestämmelser om kreditgivarnas förfaranden redan finns till exempel i 7 kap. 13 § i konsumentskyddslagen. Bestämmelser om skuldrådgivning finns i lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning (813/2017).

Artikel 38 i konsumentkreditdirektivet innehåller bestämmelser om särskilda skyldigheter för kreditförmedlare. Artikel 38 i fråga förutsätter med undantag för led c inte verkställighet, eftersom bestämmelser som motsvarar artikeln redan i sak finns i 7 kap. 48 och 49 § i den gällande konsumentskyddslagen.

Direktivets artikel 39 innehåller bestämmelser om överlåtelse av rättigheter. Bestämmelser som motsvarar artikeln ingår redan i 7 kap. 18 § och 25 § 1 mom. i den gällande konsumentskyddslagen, vilket innebär att något nationellt genomförande inte förutsätts. Inte heller artikel 40, som gäller tvistlösning utanför domstol, förutsätter nationella lagstiftningsåtgärder. Bestämmelser om tvistlösningsförfaranden utanför domstol finns i lagen om konsumenttvistenämnden (8/2007) och i lagen om avgörande av konsumenttvister utanför myndigheter (1696/2015). Direktivets artikel 41 innehåller bestämmelser om behöriga myndigheter. Bestämmelsen bör beaktas i förslaget till lag om förmedlare av vissa konsumentkrediter, men till övriga delar förutsätter den inga nationella åtgärder. I 7 kap. 51 § i den gällande konsumentskyddslagen föreskrivs det redan om tillsynsmyndigheter, och bestämmelser om myndighetsverksamhet finns dessutom bland annat i lagen om Konkurrens- och konsumentverket och i lagen om Finansinspektionen.

Artikel 42 (harmoniseringsnivå) och artikel 43 (direktivets tvingande karaktär) i konsumentkreditdirektivet förutsätter inga nationella lagstiftningsåtgärder. I 7 kap. 5 § i konsumentskyddslagen finns det bestämmelser om bestämmelsernas tvingande natur.

Direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet

I den nya artikeln 3.1b i konsumenträttighetsdirektivet föreskrivs det om tillämpningen av bestämmelserna i konsumenträttighetsdirektivet vid distansförsäljning av finansiella tjänster. Artikel 3.1b andra stycket i konsumenträttighetsdirektivet förutsätter inga ändringar, eftersom bestämmelsen redan ingår i 2 kap. 14 § och 6 a kap. 2 § 1 mom. i konsumentskyddslagen. Artikel 3.1b tredje och fjärde stycket förutsätter ändringar i den nationella lagstiftningen endast till den del att tillräckliga förklaringar i fortsättningen ska nämnas i den nationella lagstiftningen.

Artikel 16a.1 om informationsskyldighet i konsumenträttighetsdirektivet förutsätter inga ändringar, eftersom bestämmelsen redan ingår i 6 a kap. 5 § i konsumentskyddslagen. Artikel 16a.1 d–g, j–n, p–r och t–w förutsätter inga nationella ändringar, eftersom bestämmelserna redan ingår i 6 a kap. 6–9 § i konsumentskyddslagen.

Artikel 16a.4 i konsumenträttighetsdirektivet förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen, eftersom bestämmelserna redan ingår i 6 a kap. 10 § i konsumentskyddslagen.

Artikel 16b.1 och 16b.2 om ångerrätt i konsumenträttighetsdirektivet förutsätter inget nationellt genomförande, eftersom bestämmelser om ångerrätt finns i 6 a kap. 12 § 1 mom. i konsumentskyddslagen. Bestämmelsen om situationer där ångerrätt saknas i artikel 16b.2 förutsätter inte heller lagstiftningsåtgärder, eftersom bestämmelser om detta finns i 6 a kap. 14

§ i den gällande konsumentskyddslagen. Något separat genomförande förutsätts inte heller när det gäller artikel 16b.3. De nationella bestämmelserna finns i 12 kap. 1 c och 1 e § i konsumentskyddslagen.

I artikel 16c i konsumenträttighetsdirektivet föreskrivs det om betalning för den tjänst som tillhandahållits innan ångerrätten utövas. Artikel 16c förutsätter inga ändringar i den nationella lagstiftningen. Bestämmelser om betalning för tjänster som utförts innan ett avtal frånträds finns i 6 a kap. 15 och 16 § i konsumentskyddslagen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Förslag som gäller genomförandet av konsumentkreditdirektivet

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om konsumentkrediter i konsumentskyddslagen

Det föreslås att konsumentkreditdirektivet i huvudsak genomförs genom att 7 kap. i konsumentskyddslagen ändras. Genomförandet av direktivet förutsätter ändringar också i flera andra författningar.

Enligt förslaget utvidgas tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Nytt är att bestämmelserna i kapitlet ska tillämpas som det förutsätts i konsumentkreditdirektivet också på konsumentkrediter för vilka ingen ränta eller andra avgifter tas ut. Utanför tillämpningsområdet för bestämmelserna i kapitlet står i fortsättningen endast vissa betalningsanslånd som säljaren eller tjänsteleverantören beviljat för betalning av en vara som säljaren sålt eller tjänsteleverantören tillhandahållit.

Informationsskyldighet

Det föreslås att bestämmelserna om informationsskyldighet i 7 kap. i konsumentskyddslagen ändras. I kapitlet införs för det första bestämmelser om skyldighet för kreditgivare och kreditförmedlare att tillhandahålla tydlig och begriplig allmän information om de krediter de erbjuder, på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten väljer. Också bestämmelserna om den information som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter ändras, i synnerhet till den del det är fråga om hur informationen ska presenteras i reklamen. Dessutom föreslås det nya bestämmelser om den varning som ska anges i reklam för konsumentkrediter.

Bestämmelserna om både den information som ska lämnas innan kreditavtalet ingås och den information som ska nämnas i kreditavtalet ses över. Enligt propositionen ska det till 7 kap. i konsumentskyddslagen och den förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av den fogas bland annat mer detaljerade bestämmelser om den information, såsom uppgifter på den obligatoriska SECCI-blanketten (Standard European Consumer Credit Information), som kreditgivaren och kreditförmedlaren ska lämna konsumenten i god tid innan kreditavtalet ingås.

Nytt är att om konsumenten ges den förhandsinformation som avses i 9–11 § senare än en dag innan konsumenten ingår ett distansavtal, ska kreditgivaren eller kreditförmedlaren skicka konsumenten en påminnelse om dennes ångerrätt och anvisningar för utövandet av ångerrätten. Nytt är också att det i konsumentskyddslagen tas in en bestämmelse om kreditgivarens och

kreditförmedlarens skyldighet att informera konsumenten på ett tydligt och begripligt sätt, om ett individuellt erbjudande till konsumenten grundar sig på automatiserat beslutsfattande.

Bestämmelser om god kreditgivningssed

I bestämmelsen om god kreditgivningssed i 7 kap. i konsumentskyddslagen specificeras noggrannare än tidigare vilken typ av marknadsföring som särskilt ska anses strida mot god kreditgivningssed. Ändringarna behövs för att genomföra konsumentkreditdirektivet. Dessutom föreslås det att man nationellt utnyttjar den medlemsstatsoption med stöd av vilken man kan förbjuda att avgifter tas ut innan kreditavtalet ingås. Enligt förslaget ska förbudet gälla avgifter för ansökan om kredit. Ett sådant förfarande ska enligt förslaget uttryckligen anses strida mot god kreditgivningssed.

Kreditgivares rätt att kräva försäkring i anslutning till kreditavtalet

I konsumentskyddslagen föreslås bestämmelser om kreditgivarens rätt att förutsätta en försäkring i anslutning till kreditavtalet. Enligt förslaget får kreditgivaren kräva att konsumenten har en relevant försäkring som är knuten till kreditavtalet, om det kan anses proportionerligt att kräva det. Kreditgivaren får i ett sådant fall inte ändra villkoren i kreditanbudet, om konsumenten har eller tar en försäkring med en annan försäkringsgivare än den som kreditgivaren rekommenderar, förutsatt att garantinivån hos försäkringen till sin omfattning motsvarar minst den försäkring som kreditgivaren föreslår. I lagen om försäkringsdistribution föreslås dessutom sådana bestämmelser om begränsning av användningen av personuppgifter som gäller konsumentens cancerdiagnos som förutsätts enligt direktivet.

Bedömning av en konsuments kreditvärdighet

Det föreslås ändringar i bestämmelserna om bedömning av konsumentens kreditvärdighet. I 7 kap. i konsumentskyddslagen föreslås bestämmelser om kreditgivarens skyldighet att fastställa och upprätthålla de förfaranden som ska tillämpas vid bedömningen av kreditvärdigheten. Nya är också de bestämmelser om riktlinjer för ersättningar till kreditgivarens personal som föreslås bli fogade till kapitlet. Syftet med bestämmelserna är bland annat att förebygga uppkomsten av intressekonflikter.

Också bestämmelsen om bedömning av konsumentens kreditvärdighet preciseras. I bestämmelsen förutsätts på det sätt som direktivet möjliggör att de uppgifter som används som grund för bedömningen också skaffas ur kreditupplysningsregistret, det vill säga det positiva kreditupplysningsregistret, och ur de kreditupplysningsregister som förs av privata aktörer som bedriver kreditupplysningsverksamhet. Skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten gäller i och med att tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen utvidgas allt fler kreditgivare.

I propositionen föreslås också bestämmelser med tanke på sådana situationer där bedömningen av konsumentens kreditvärdighet är förenad med automatisk behandling av personuppgifter. Det föreslås att kreditgivaren då ska informera konsumenten om detta samt om konsumentens rätt att få en tydlig och begriplig förklaring om bedömningen, uttrycka sin ståndpunkt till kreditgivaren samt begära en granskning av bedömningen av kreditvärdigheten och beslutet om kreditansökan. I propositionen föreslås också bestämmelser om skyldigheten att utan dröjsmål underrätta en konsument som ansökt om kredit om avslag på kreditansökan och vid behov hänvisa konsumenten att kontakta ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning.

Till följd av direktivets bestämmelser om databaser kompletteras bestämmelserna i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister och kreditupplysningslagen till vissa delar. I lagen om ett positivt kreditupplysningsregister föreslås bestämmelser om den personuppgiftsansvariges skyldighet att underrätta konsumenten om att uppgifter om dröjsmål med betalningen av konsumentkrediter registreras i det positiva kreditupplysningsregistret inom 30 dagar från det att uppgifterna registrerades. I kreditupplysningslagen föreslås en motsvarande bestämmelse om skyldigheten att informera om varje betalningsstörning som gäller försummelse av en betalning som grundar sig på ett konsumentkreditavtal.

Konsumentens rätt att frånträda kreditavtalet och betala krediten i förtid

Bestämmelserna om konsumentens ångerrätt i konsumentskyddslagens 7 kap. kompletteras på det sätt som förutsatts i direktivet. För ångerrätten föreskrivs en sista tidpunkt. Dessutom föreslås det att konsumentens ångerrätt i fråga om vissa nyttighetsbundna krediter ska gälla åtminstone så länge konsumenten enligt villkoren i köpeavtalet har rätt att få tillbaka köpesumman till fullt belopp. Också bestämmelserna i 7 kap. i konsumentskyddslagen om konsumentens rätt att betala en konsumentkredit innan den förfaller till betalning preciseras.

Rådgivningstjänster

I propositionen föreslås nya bestämmelser om rådgivningstjänster. Enligt direktivet har medlemsstaterna möjlighet att välja mellan två regleringsmodeller. I enlighet med vad som anges i avsnitt 2.1 får medlemsstaterna antingen förbjuda användningen av termerna ”rådgivning” eller ”rådgivare” eller liknande termer, när rådgivningstjänster marknadsförs till och tillhandahålls för konsumenter av kreditgivare eller kreditförmedlare, eller alternativt fastställa de villkor som anges i direktivet för användningen av termerna ”oberoende rådgivning” eller ”oberoende rådgivare” när de används av kreditgivare och kreditförmedlare som tillhandahåller rådgivningstjänster. I propositionen föreslås det att den senare regleringsmodellen väljs. I 7 kap. i konsumentskyddslagen föreslås bestämmelser om de förutsättningar under vilka kreditgivaren och kreditförmedlaren får meddela att de tillhandahåller oberoende rådgivning eller är oberoende rådgivare.

I propositionen föreslås också bestämmelser om skyldigheten för den som tillhandahåller rådgivningstjänster att lämna information innan rådgivningstjänster tillhandahålls, om utförandet av rådgivningstjänster och om de förutsättningar under vilka det kan tas ut en avgift av konsumenten för rådgivningstjänsterna. De föreslagna bestämmelserna baserar sig på direktivet.

Avtal om brukskonton, kreditavtal i anslutning till dem samt överskridanden

Bestämmelserna i 7 kap. i konsumentskyddslagen om avtal om brukskonton, kreditavtal knutna till dem, det vill säga möjligheten till kontokredit, och överskridningar av konto- eller kreditgränsen, ändras på det sätt som förutsatts i direktivet. Informationsskyldigheterna i anslutning till dessa kompletteras. Dessutom föreslås det att kreditgivaren ska underrätta konsumenten om minskning av möjligheten till kontokredit eller överskridande av konto- eller kreditgränsen eller om uppsägning av en sådan möjlighet 30 dagar innan minskningen eller uppsägningen träder i kraft.

Förfarandeskyldigheter och krav på kunskap och kompetens

I 7 kap. i konsumentskyddslagen föreslås bestämmelser om kreditgivares och kreditförmedlares förfaranden. Motsvarande bestämmelser finns redan i 7 a kap. i konsumentskyddslagen i fråga om konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom. I propositionen föreslås bestämmelser om bland annat beaktande av konsumentens förhållanden vid kreditförmedling.

I fråga om kreditgivare och kreditförmedlare som erbjuder krediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen föreslås bestämmelser om kunskaps- och kompetenskrav. Regleringen är ny och grundar sig på direktivet. Motsvarande reglering tillämpas redan nu på kreditgivare som beviljar konsumentkrediter knutna till bostadsegendom och på näringsidkare som förmedlar sådana krediter. Bestämmelser om kunskaps- och kompetenskrav för personal föreslås i konsumentskyddslagen, lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, den föreslagna nya lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter och kreditinstitutslagen. Det föreslås att närmare bestämmelser om kraven på kunskap och kompetens utfärdas genom förordning av statsrådet. Förslaget motsvarar i huvudsak de krav på kunskap och kompetens som tillämpas på kreditgivare som lämnar konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och på näringsidkare som förmedlar sådana krediter och som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen.

Registreringsskyldighet

I konsumentkreditdirektivet förutsätts att kreditgivare och kreditförmedlare ska omfattas av ett tillfredsställande godkännandeförfarande och av registreringsarrangemang. Av denna orsak föreslås det att det stiftas en ny lag om förmedlare av vissa konsumentkrediter. I den lagen åläggs registreringsskyldighet för näringsidkare som förmedlar konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Enligt förslaget ska registret föras av Finansinspektionen. I lagen föreslås också bestämmelser om bland annat förutsättningarna för registrering, kreditförmedlarens förfaranden samt tillsyn och de befogenheter som hänför sig till tillsynen. Registreringsskyldigheten ska inte gälla kreditinstitut som är kreditförmedlare eller vissa mikroföretag och små eller medelstora företag som förmedlar konsumentkrediter som bisyssla. Undantaget från registreringsskyldigheten för kreditförmedlare med kreditförmedling som bisyssla grundar sig på den medlemsstatsoption som föreskrivs i direktivet.

Det föreslås att registreringsskyldigheten för kreditgivare enligt lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare utvidgas. Utvidgningen av registreringsskyldigheten baserar sig också till denna del på direktivet. Enligt förslaget ska dock vissa näringsidkare som tillhandahåller konsumtionsnyttigheter och som beviljar räntefria och avgiftsfria betalningsansånd som bisyssla och som är mikroföretag eller små eller medelstora företag inte omfattas av tillämpningsområdet för den lagen och därmed inte heller av registreringsskyldigheten. Undantaget från registreringsskyldigheten för kreditgivare som har verksamheten som bisyssla grundar sig också på den medlemsstatsoption som föreskrivs i direktivet. I lagen föreslås också vissa tillägg i synnerhet i fråga om tillhandahållande av rådgivningstjänster.

I propositionen föreslås det att de nämnda aktörer som Finansinspektionen ska utöva tillsyn över ska betala tillsynsavgift i enlighet med lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter.

Behöriga myndigheter

I propositionen föreslås det att också Finansinspektionen i fortsättningen ska utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i 7 kap. i konsumentskyddslagen när kreditförmedlaren är en kreditförmedlare som är registrerad enligt den föreslagna nya lagen om förmedlare av vissa

konsumentkrediter. Finansinspektionen ska också vara register- och tillsynsmyndighet enligt den nya lagen. Finansinspektionen utövar redan nu tillsyn över registrerade konsumentkreditgivare och förmedlare av konsumentkrediter i anslutning till bostadsegendom, så det är ändamålsenligt att också näringsidkare som förmedlar konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen omfattas av Finansinspektionens tillsyn.

Påföljder och information om konsumentombudsmannens åtgärder

Enligt direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att när sanktioner ska åläggas i enlighet med artikel 21 i CPC-förordningen ska de inbegripa en möjlighet att antingen ålägga sanktionsavgifter via administrativa förfaranden eller inleda rättsliga förfaranden för åläggande av sanktionsavgifter, eller bådadera. I propositionen föreslås det därför att bestämmelserna om påföljdsavgift kompletteras på det sätt som förutsätts enligt konsumentkreditdirektivet. Av konsekvensskäl och för att säkerställa lagstiftningens effektivitet ska bestämmelserna om påföljdsavgift enligt förslaget också gälla enbart nationella överträdelser. Till denna del ska regleringen alltså grunda sig på nationell prövning.

Nytt är också den avtalsrättsliga påföljd som föreslås i propositionen i en situation där kreditgivaren försummar sin skyldighet att bedöma konsumentens kreditvärdighet. Enligt artikel 23 i det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal som upphävts genom konsumentkreditdirektivet ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser om sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas enligt det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal och vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa att de genomförs. De sanktioner som föreskrivs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. I gällande 7 kap. 50 § 1 mom. i konsumentskyddslagen föreskrivs det om konsumentombudsmannens förbudsförfarande och i paragrafens 2 mom. samt i den gällande befogenhetslagen om möjligheten till påföljdsavgift. Bestämmelser om Finansinspektionens tillsynsbefogenheter finns dessutom i 3 kap. i lagen om Finansinspektionen. De nämnda påföljderna är dock näringsrättsliga och har således inga direkta rättsverkningar på enskilda avtalsförhållanden.

Europeiska unionens domstol har i sin avgörandepraxis (bland annat i OPR-Finance, C-679/18) ansett att artikel 8 om bedömning av konsumentens kreditvärdighet och artikel 23 om sanktioner i det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal ska tolkas på så sätt att de innebär en skyldighet för en nationell domstol att ex officio pröva huruvida kreditgivaren har åsidosatt sin skyldighet att före avtalets ingående bedöma konsumentens kreditvärdighet enligt artikel 8 i direktivet, och att fastställa vilka följderna blir enligt nationell rätt av att denna skyldighet har åsidosatts, under förutsättning att påföljderna uppfyller de krav som uppställs i nämnda artikel 23. När det gäller sanktioner har domstolen då ansett det lämpligt att kreditgivaren åtminstone inte längre har rätt till avtalade räntor och kostnader (se avgörandet C-679/18, punkt 30, och den rättspraxis som det hänvisas till där). Å andra sidan har domstolen i det avgörandet hänvisat till vad den tidigare har konstaterat, nämligen att om en sanktion för förverkande av ränta mildras eller till och med ogiltigförklaras, innebär detta med nödvändighet att sanktionen inte är verkligt avskräckande (se avgörandet C-679/18, punkt 31, och den rättspraxis som det hänvisas till där).

Artikel 44.1 i konsumentkreditdirektivet motsvarar i tillämpliga delar bestämmelsen om påföljder i artikel 23 i det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal. Europeiska unionens domstols nämnda avgörandepraxis bör till denna del beaktas i den nationella lagen. I propositionen föreslås därför bestämmelser om avtalsrättsliga påföljder när en kreditgivare bryter mot sin skyldighet att bedöma kreditvärdigheten. Enligt förslaget ska konsumenten inte

vara skyldig att betala ränta på krediten eller kreditkostnader alls eller, om det är fråga om en höjning av kreditbeloppet eller kreditgränsen, från och med höjningen. Förslaget baserar sig på Europeiska unionens domstols avgörandep Praxis i fråga om bestämmelsen om påföljder i det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal och på bestämmelsen om påföljder i konsumentkreditdirektivet, som till väsentliga delar har samma innehåll. Syftet med ändringen är också att bekämpa överskuldssättning bland konsumenterna.

I propositionen föreslås också bestämmelser om konsumentombudsmannens uppgifter inom tillsynen över efterlevnaden av lagstiftningen samt om vissa andra konsumentfrågor vid Konkurs- och konsumentverket. Förslaget hänför sig till en bestämmelse i direktivet där det föreskrivs om offentliggörande av administrativa sanktioner. Bestämmelserna behöver ses över också i enlighet med den nämnda uppmaningen av riksdagens biträdande justitieombudsman.

4.1.2 Förslag som hänför sig till genomförandet av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet

Utgångspunkter

Det föreslås att direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet i huvudsak genomförs genom bestämmelserna i 6 a kap. om distansförsäljning av finansiella tjänster. Till vissa delar föreslås ändringar också i bestämmelserna om hemförsäljning och distansförsäljning i 6 kap. i konsumentskyddslagen.

Ångerfunktion

I propositionen föreslås bestämmelser om en så kallad ångerfunktion såväl vid distansförsäljning av finansiella tjänster som vid annan distansförsäljning. Enligt förslaget ska näringsidkaren tillhandahålla konsumenten möjlighet att frånträda avtalet också via en ångerfunktion, om konsumenten har rätt att frånträda ett distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt.

Informationsskyldighet

Bestämmelserna om skyldigheten att lämna förhandsinformation i 6 a kap. i konsumentskyddslagen ska uppdateras på det sätt som förutsätts i direktivet. Förslagen gäller bland annat information om näringsidkaren, den finansiella tjänsten och distansavtalet samt sättet att lämna denna information. Nytt är också att näringsidkaren ska lämna information om ångerfunktionen och dess placering. I propositionen föreslås det dessutom att det, på motsvarande sätt som i 7 kap. i konsumentskyddslagen, föreskrivs om näringsidkarens skyldighet att skicka konsumenten en påminnelse om dennes ångerrätt och anvisningar för den utövas, om förhandsinformationen lämnas senare än en dag innan konsumenten blir bunden av ett distansavtal. I 6 a kap. i konsumentskyddslagen föreslås dessutom en bestämmelse om lämnande av förhandsinformation till konsumenterna i ett lämpligt och tillgängligt format.

I propositionen föreslås det att om det någon annanstans i lag föreskrivs om den information som ska lämnas till konsumenten innan ett visst avtal om finansiella tjänster ingås och om bestämmelserna grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning, ska i fråga om informationsskyldigheten tillämpas vad som föreskrivs någon annanstans i lag. Bestämmelser om sådana informationsskyldigheter finns till exempel i 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen, i betaltjänstlagen och lagen om investeringstjänster. Om det inte någon annanstans i lag föreskrivs om den information som konsumenten ska ges om utövande av ångerrätten för en

finansiell tjänst, ska information om ångerrätten ändå ges i enlighet med bestämmelserna i 6 a kap. i konsumentskyddslagen. I direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet tillåts striktare bestämmelser än i direktivet i fråga om kraven på förhandsinformation före ett avtal ingås. Det föreslås att handlingsutrymmet utnyttjas för att bevara nuläget på det sätt som beskrivs nedan i avsnitt 5.1.2.

Ångerrätt

I propositionen föreslås bestämmelser om sista dagen för konsumentens ångerrätt i en situation där konsumenten inte har fått förhandsinformation eller avtalsvillkor i enlighet med 6 a kap. i konsumentskyddslagen. Ångerrätten upphör då i vilket fall som helst ett år och 14 dagar efter det att distansavtalet ingicks. Den sista dagen för ångerrätten ska dock inte tillämpas om konsumenten inte har informerats om sin ångerrätt på det sätt som föreskrivs i lagen.

Liksom i fråga om informationsskyldigheten ska också bestämmelserna om ångerrätt i 6 a kap. i konsumentskyddslagen enligt förslaget åsidosättas, om det någon annanstans i lag föreskrivs om konsumentens rätt att frånträda ett avtal om en viss finansiell tjänst och om dessa bestämmelser grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning. Sådana bestämmelser ingår bland annat i 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen. För att förenkla bestämmelserna föreslås det dessutom, på det sätt som direktivet möjliggör, att samma bestämmelser om ångerrätt ska tillämpas på konsumentkrediter oberoende av om krediterna har lämnats utanför tillämpningsområdet för EU-lagstiftningen om konsumentkrediter. På försäkringar ska enligt förslaget även i fortsättningen tillämpas bestämmelserna i lagen om försäkringsavtal i stället för bestämmelserna i 6 a kap. i konsumentskyddslagen.

Tillräckliga förklaringar och tilläggsskydd avseende onlinegränssnitt

I 6 a kap. i konsumentskyddslagen föreslås bestämmelser om näringsidkarens skyldighet att kostnadsfritt ge konsumenten tillräckliga och tydliga förklaringar som sätter konsumenten i stånd att bedöma huruvida det föreslagna avtalet och de kompletterande tjänsterna är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation. I förslaget föreskrivs det om innehållet i de förklaringar som ska lämnas. Vidare föreslås det att om näringsidkaren använder nätverktyg, ska konsumenten ha rätt att sköta ärendet med en fysisk person i skedet innan distansavtalet ingås och, i motiverade fall, efter det att distansavtalet har ingåtts, på samma språk som näringsidkaren har fullgjort sin informationsskyldighet. I fråga om tillräckliga förklaringar föreslås det också att bestämmelserna om tillräckliga förklaringar i 6 a kap. i konsumentskyddslagen inte ska tillämpas om näringsidkaren med stöd av någon annan lagstiftning ska ge konsumenten tillräckliga förklaringar och denna reglering grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning. Regleringen är ny och grundar sig på direktivet.

Nya bestämmelser föreslås i 6 a kap. i konsumentskyddslagen också i anslutning till ett förbudet förfarande som gäller onlinegränssnitt. Syftet med bestämmelsen är att förhindra så kallade mörka mönster. Enligt förslaget får en näringsidkare inte utforma, organisera eller driva sina onlinegränssnitt på ett sätt som vilseleder eller manipulerar konsumenter till vilka näringsidkaren erbjuder finansiella tjänster eller på ett sätt som på annat vis väsentligt snedvrider eller försämrar konsumenternas förmåga att fatta fria och välgrundade beslut. Särskilt nämns att det är förbudet att upprepade gånger begära att konsumenten ska göra ett val som denne redan har gjort eller att näringsidkaren gör det svårare för konsumenten att säga upp avtalet än att ingå avtalet. Förslaget baserar sig på en bestämmelse i direktivet som är minimiharmoniserande.

Påföljder

Enligt direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att när sanktioner ska åläggas i enlighet med artikel 21 i CPC-förordningen ska de inbegripa en möjlighet antingen att ålägga sanktionsavgifter via administrativa förfaranden eller att inleda rättsliga förfaranden för åläggande av sanktionsavgifter, eller båda. I propositionen föreslås det att bestämmelserna om påföljdsavgift kompletteras på det sätt som förutsätts enligt direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet. Av konsekvensskäl och för att säkerställa lagstiftningens effektivitet ska bestämmelserna om påföljdsavgift enligt förslaget också gälla enbart nationella överträdelser. Till denna del ska regleringen alltså grunda sig på nationell prövning.

Ångerblankett

Det föreslås att justitieministeriets förordning om ångerblankett och ångeranvisning enligt 6 kap. i konsumentskyddslagen uppdateras på det sätt som förutsätts i bilaga 1 till direktivet.

4.1.3 Övriga förslag

Upphävande av vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen

I samband med genomförandet av direktiven upphävs vissa bestämmelser som blir onödiga. I lagförslag 1 föreslås det att 7 kap. 22 § i konsumentskyddslagen upphävs, eftersom ångerrätt enligt den medlemsstatsoption som ingår i de bestämmelser om ångerrätt som genom direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet fogats till konsumenträttighetsdirektivet i artikel 16b.7 b kan tillämpas också på distansförsäljning av sådana konsumentkrediter som enligt artikel 2.2 i konsumentkreditdirektivet har lämnats utanför direktivets tillämpningsområde. Likaså föreslås det i lagförslag 1 att 7 kap. 45 § i konsumentskyddslagen upphävs. Motsvarande bestämmelser om vissa kreditavtal som hänför sig till brukskonton ingår inte i det konsumentkreditdirektiv som upphävde det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal.

Vissa begränsningar som gäller lagen om ett positivt kreditupplysningsregister och lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I och med genomförandet av konsumentkreditdirektivet utvidgas tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen och lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare. Tillämpningsområdet för de nämnda lagarna har betydelse bland annat med tanke på de uppgifter om konsumentkrediter som enligt 6 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister ska föras in i registret, anmälningsskyldiga näringsidkare enligt 16 § i den lagen samt tillämpningsområdet enligt 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017). I fråga om dessa bestämmelser föreslås det att nuläget bevaras, eftersom det i konsumentkreditdirektivet inte förutsätts att de utvidgas.

Finansinspektionens tillsynsavgifter

Enligt 68 § i lagen om Finansinspektionen täcks kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet genom att ta ut åtgärdsavgifter och tillsynsavgifter. Åtgärdsavgifter tas ut till exempel för beviljade verksamhetstillstånd samt för andra prestationer. I lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023) föreskrivs det om skyldigheten för Finansinspektionens tillsynsobjekt att betala Finansinspektionens tillsynsavgift och hur avgiften bestäms. Enligt 3 § i den lagen bestäms tillsynsavgift för varje kalenderår som en grundavgift, en proportionell avgiften eller en kombinerad grundavgift och proportionell avgift.

Grundavgiften är en fast avgift i euro. Enligt 12 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter svarar Finansinspektionen för bestämmandet och debiteringen av tillsynsavgiften. Finansinspektionens finansiering samt system för tillsynsavgifter beskrivs närmare i regeringens proposition RP 65/2023 rd.

De nya aktörer som i och med förslaget kommer att omfattas av Finansinspektionens tillsyn ska i princip vara skyldiga att betala Finansinspektionens tillsynsavgift. Detta förutsätter att lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter ändras, eftersom bestämmelser om tillsynsavgifternas storlek finns i den lagen. Som grund för den föreslagna tillsynsavgiften har använts Finansinspektionens uppskattning av arbetsmängden. Utöver registreringen ska Finansinspektionens tillsyn gälla efterlevnaden av bestämmelserna om kreditförmedlarnas förfaranden. Tillsynsavgiftens storlek ska också stå i rätt proportion till andra aktörer på kreditmarknaden som Finansinspektionen utövar tillsyn över. Av jämlikhetsskäl ändras tillsynsavgiften för förmedlare av krediter som har samband med bostadsegendom samtidigt så att den motsvarar den tillsynsavgift som det föreslås att tas ut av förmedlare av andra konsumentkrediter. Av konsekvensskäl slopas dessutom undantaget för förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom som är ombud för kreditgivare, eftersom registreringen av eller den övriga tillsynen över sådana förmedlare inte avviker från registreringen eller tillsynen över andra förmedlare av bostadskrediter. Det föreslås inga ändringar i den tillsynsavgift som enligt den gällande lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter tas ut hos kreditgivare.

Tillämpning av konsumentskyddslagens bestämmelser på lagstadgade trafikförsäkringar

Bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster i konsumenträttighetsdirektivet tillämpas förutom på frivilliga försäkringar också på lagstadgade försäkringar. Av de lagstadgade försäkringarna erbjuds konsumenterna trafikförsäkringar. Konsumentskyddslagen tillämpas inte på lagstadgade försäkringar enligt 1 kap. 1 § 2 mom. i den lagen. Således gäller inte heller bestämmelserna i gällande 6 a kap. i konsumentskyddslagen lagstadgade försäkringar. Bestämmelserna i direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster har i fråga om trafikförsäkringar genomförts genom bestämmelser som fogats till lagen om försäkringsavtal.

I 4 a § i trafikförsäkringslagen (460/2016) föreskrivs det om tillämpningen av lagen om försäkringsavtal på trafikförsäkringsavtal. På trafikförsäkringsavtal tillämpas till exempel 4 b § 1 mom. om klarläggande av försäkringsbehovet, 5 § 1, 3 och 4 mom. om informationsskyldighet, 5 a och 5 b § samt 12 § om försäkringstagarens rätt att säga upp en försäkring. Bestämmelsen i 4 b § 1 mom. i lagen om försäkringsavtal baserar sig på bestämmelsen om tillfredsställande rapporter i direktivet om försäkringsdistribution (Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 om försäkringsdistribution). Bestämmelserna om försäkringsgivarens informationsskyldighet baserar sig på motsvarande sätt på bestämmelserna om informationsskyldighet i samma direktiv. Således åsidosätter bestämmelserna i lagen om försäkringsavtal enligt förslaget bestämmelserna om information och tillräckliga förklaringar i 6 a kap. i konsumentskyddslagen, och det finns inte heller i fråga om trafikförsäkringen något behov av att till denna del tillämpa de nu föreslagna bestämmelserna i 6 a kap. i konsumentskyddslagen.

I fråga om andra försäkringar än pensions- eller sparlivförsäkringar har det ansetts att försäkringstagarens uppsägningsrätt enligt 12 § i lagen om försäkringsavtal jämföras med den ångerrätt som avses i bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster. Försäkringstagaren har rätt att när som helst under försäkringsperioden säga upp en försäkring

och är, när denne utövar sin uppsägningsrätt, bara skyldig att betala för det försäkringsskydd denne fått. Även om denna uppsägningsrätt inte grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning, motsvarar uppsägningsrätten i sak ångerrätten enligt bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster (se även RP 122/2004 rd, s. 10–11).

Enligt artikel 3 första stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/103/EG om ansvarsförsäkring för motorfordon och kontroll av att försäkringsplikten fullgörs beträffande sådan ansvarighet, nedan *trafikförsäkringsdirektivet*, ska, om inte annat följer av artikel 5, varje medlemsstat vidta de åtgärder som är lämpliga för att fordon som är normalt hemmahörande inom dess territorium ska omfattas av ansvarsförsäkring. För att fullgöra trafikförsäkringsskyldigheten har man i Finland bland annat begränsat försäkringstagarens rätt att säga upp trafikförsäkringen för ett registrerat fordon. Enligt 16 § 1 mom. i trafikförsäkringslagen har en försäkringstagare vars försäkringsplikt inte har upphört rätt att säga upp en försäkring för ett registrerat fordon endast när försäkringstagaren har tecknat en försäkring i ett annat försäkringsbolag eller fordonet har tillgripits och en anmälan har gjorts till polisen och försäkringsbolaget om det. På försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen tillämpas i övrigt 12 § i lagen om försäkringsavtal.

Eftersom försäkringstagarens uppsägningsrätt i fråga om trafikförsäkring i vissa situationer har begränsats och försäkringstagaren i sådana situationer inte har sedvanlig uppsägningsrätt, föreslås det att 6 a kap. 12 a § i konsumentskyddslagen, som gäller ångerfunktionen, inte ska tillämpas i fråga om trafikförsäkringsavtal.

På trafikförsäkringar ska enligt förslaget tillämpas den föreslagna 6 a kap. 18 a § i konsumentskyddslagen, som gäller förbjudna förfaranden avseende onlinegränssnitt. I fråga om trafikförsäkringar blir paragrafen tillämplig genom en ny hänvisningsbestämmelse som fogas till trafikförsäkringslagen. Samtidigt föreslås det att begränsningen av tillämpningsområdet i 1 kap. 1 § 2 mom. i konsumentskyddslagen preciseras av denna anledning.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för statsfinanserna och för myndigheternas och domstolarnas verksamhet

Konsekvenser för det positiva kreditupplysningsregistret och Inkomstregisterenhetsens verksamhet

Skyldigheten enligt konsumentkreditdirektivet att informera om registreringen av utestående kreditfordringar förutsätter vissa ändringar i det positiva kreditupplysningsregistret, som förvaltas av Inkomstregisterenheten vid Skatteförvaltningen. Enligt en preliminär uppskattning från Inkomstregisterenheten i september 2025 medför ändringarna i informationssystemen i förutrednings- och investeringsskedet kostnader av engångsnatur på 1 626 000 euro för 2026. Ändringen ökar dessutom enhetens permanenta omkostnader med 1 386 000 euro per år från och med 2027, vilka består av underhållskostnader för systemet på 630 000 euro och postningskostnader på 756 000 euro. Beloppet för postningskostnaderna har uppskattats i enlighet med gällande lagstiftning. För 2026 föräns underhållskostnader från och med lagens ikraftträdande till ett belopp av cirka 156 000 euro, inklusive postningskostnader. Storleken på de årliga underhållskostnaderna beror i väsentlig grad på hur många anmälningar som lämnas in elektroniskt och hur många i pappersform. En utvidgning av den elektroniska kommunikationen till exempel till följd av de planerade ändringarna i Suomi.fi-tjänsten skulle avsevärt minska beloppet för postningskostnader jämfört med vad som nu uppskattats. De

kostnader av engångsnatur och bestående omkostnader som förslaget medför måste täckas med befintliga anslag enligt rambesluten för statsfinanserna och enligt statsbudgeten.

Utvidgningen av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen till räntefria och avgiftsfria krediter, med vissa undantag, innebär att kreditgivare som beviljar sådana krediter också ska omfattas av skyldigheten att bedöma konsumentens kreditvärdighet. De uppgifter som ligger till grund för bedömningen av kreditvärdigheten ska enligt förslaget inhämtas bland annat ur det positiva kreditupplysningsregistret. För närvarande utnyttjas uppgifterna i det positiva kreditupplysningsregistret av cirka 200 aktörer. I och med ändringen ska fler kreditgivare än för närvarande ha skyldighet att skaffa uppgifter ur det positiva kreditupplysningsregistret för att bedöma konsumentens kreditvärdighet. Det exakta antalet nya kreditgivare som kommer att utnyttja uppgifterna kan inte uppskattas utifrån tillgängliga uppgifter. Preliminärt kan det dock bedömas att antalet i väsentlig grad beror på i vilken utsträckning de kreditgivare som för närvarande inte omfattas av bestämmelserna om konsumentkrediter fortsätter sin kreditgivningsverksamhet inom ramen för bestämmelserna och i vilken mån de till exempel börjar förmedla krediter från kreditgivare som redan omfattas av bestämmelserna. Det ökade antalet kan öka mängden administrativt arbete vid Skatteförvaltningens Inkomstregisterenhet till exempel i och med att kontakterna eventuellt ökar. När allt fler kreditgivare begär uppgifter ur det positiva kreditupplysningsregistret för bedömning av konsumentens kreditvärdighet ökar också inkomsterna från de användningsavgifter som tas ut för kreditupplysningsrapporterna. Bestämmelser om användningsavgifter finns i finansministeriets förordning om avgiftsbelagda prestationer som gäller det positiva kreditupplysningsregistret 2025 (790/2024), enligt vilken det 2025 tas ut 1,02 euro i avgift för varje utlämnande av uppgifter om en person. Under 2024 uppgick antalet avgiftsbelagda utlämnanden av uppgifter till i genomsnitt 600 000 per månad. Med beaktande av den föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet för 7 kap. i lagförslag 1 kan antalet utlämnande av uppgifter uppskattas öka, men det exakta antalet kan inte uppskattas utifrån tillgängliga uppgifter.

Konsekvenser för konsumentombudsmannens verksamhet

Sett ur synvinkeln för konsumentombudsmannen vid Konkurrens- och konsumentverket bedöms de föreslagna ändringarna vara ganska små. Ändringarna kräver inte extra resurser, utan uppgifterna kan skötas genom prioriteringar inom tillsynen. De nya bestämmelserna och de ändrade bestämmelserna kan emellertid inledningsvis medföra extra arbete för Konkurrens- och konsumentverket. Verket måste för det första utbilda sin egen personal när det gäller reformen. Dessutom behöver bland annat anvisningarna uppdateras, och näringsidkarna och konsumenterna ska ges råd om innehållet i de nya bestämmelserna. Ändringarna i lagstiftningen kan bidra till att betydelsen av konsumentombudsmannens tidigare avgörandepraxis delvis försvagas. De nya bestämmelserna medför också ett något ökat behov av tillsyn i synnerhet när de nya bestämmelserna träder i kraft. Enligt konsumentombudsmannens bedömning kan i synnerhet en eventuell ökning av rådgivningstjänsterna medföra ett betydande behov av tillsyn, om man försöker kringgå prisregleringen i form av rådgivningstjänster.

Å andra sidan föreslås det i propositionen att användningsområdet för påföljdsavgiften utvidgas till att gälla de nya bestämmelserna. Detta bidrar till att effektivisera efterlevnaden av och tillsynen över bestämmelserna.

Konsekvenser för Finansinspektionens verksamhet

I och med att registreringsskyldigheten utvidgas kommer Finansinspektionens tillsyn att omfatta fler näringsidkare. Registreringsskyldigheten ska i enlighet med lagförslag 3 som nya aktörer

omfatta för det första kreditförmedlare som förmedlar krediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen, med undantag för kreditförmedlare som har förmedling som bisyssla, och som enligt kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (2003/361/EG) är mikroföretag eller små eller medelstora företag. Det går inte att ge några säkra uppskattningar av antalet sådana näringsidkare. I konsumentskyddsmyndigheternas tillsynspraxis har det kommit fram att de största och mest aktiva av de aktörer som tillhandahåller kreditförmedlingstjänster på heltid uppgår till cirka tio. Dessutom finns det mindre aktörer på marknaden vars exakta antal inte är känt. Utifrån tillsynspraxis kan man dock uppskatta att finns några tiotal aktörer. I fråga om sådana aktörer har det emellertid också observerats att samma aktör kan erbjuda kreditförmedlingstjänster till exempel genom flera bifirmor och på en webbplats. På basis av erfarenheterna av tillsynspraxis kan det således bedömas att det finns cirka 20–50 aktörer som på heltid tillhandahåller kreditförmedlingstjänster på den finländska marknaden. Å andra sidan kan det antas att de föreslagna ändringarna i bestämmelserna och de krav som i dem ställs på dessa aktörer, såsom registreringsskyldigheten, i någon mån kommer att minska antalet i synnerhet mindre kreditförmedlare.

Enligt lagförslag 2 ska registreringsskyldigheten för nya aktörer omfatta också vissa kreditgivare som har verksamheten som bisyssla och som inte är mikroföretag eller små eller medelstora företag enligt kommissionens rekommendation 2003/361/EG. Det går inte heller att ge någon säker uppskattning av antalet kreditgivare med verksamheten som bisyssla. Sådana kreditgivare lämnar konsumentkrediter för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer. De mest typiska näringsgrenarna som gäller försäljning av konsumtionsnyttigheter och där konsumenten erbjuds kredit för att finansiera köpet är i enlighet med Statistikcentralens näringsgrensindelning (TOL 2008) i synnerhet detaljhandel (utom med motorfordon och motorcyklar) (G47) och handel med samt reparation av motorfordon och motorcyklar (G45). Dessutom erbjuds kredit veterligen för köp av konsumtionsnyttigheter åtminstone inom telekommunikationssektorn (J61). Även kreditförmedlare som har förmedlingen som bisyssla kan bedömas vara verksamma i huvudsak inom samma branscher.

Enligt en utredning av Finsk Handel finns det 72 företag inom detaljhandeln med en omsättning på minst 50 miljoner euro och minst 250 anställda (situationen den 8 november 2024). Det finns fler företag som uppfyller endast det ena kriteriet. Om ett av kriterierna uppfylls är det emellertid inte möjligt att dra några slutsatser om huruvida företaget uppfyller definitionen av små och medelstora företag eller inte. Branschvis, till exempel inom bilhandeln, uppfyller nästan alla företag de nämnda kriterierna. Även inom andra specialbranscher inom handeln, såsom järnvaru-, hemelektronik-, optik- och modebranschen, finns det aktörer som inte omfattas av definitionen av små och medelstora företag och därmed omfattas av registreringsskyldigheten. Enligt Statistikcentralens statistik fanns det 2023 sammanlagt 142 stora företag i Finland, det vill säga företag som inte uppfyller EU:s definition av små och medelstora företag och vars huvudsakliga näringsgren är detaljhandel (utom med motorfordon och motorcyklar). Inom sektorn för parti- och detaljhandel med samt reparation av motorfordon och motorcyklar fanns 118 stora företag. I fråga om dem bör det dock noteras att antalet också omfattar aktörer som bedriver annan försäljning än konsumentförsäljning. Inom telekommunikationssektorn fanns det 35 stora företag.

Dessutom ska registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån i fortsättningen omfatta vissa aktörer som på andra grunder står under Finansinspektionens tillsyn och som för närvarande inte omfattas av tillämpningsområdet för bestämmelserna om registrering i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare till den del dessa aktörer beviljar konsumentkrediter. Också utländska näringsidkare som erbjuder

konsumentkrediter eller kreditförmedlingstjänster i Finland ska registrera sig i Finansinspektionens register. Antalet sådana aktörer är okänt.

I ljuset av de nämnda siffrorna kan det bedömas att registreringsskyldigheten som mest kan utvidgas till att gälla sammanlagt några hundra nya aktörer, om de beviljar eller förmedlar konsumentkrediter som omfattas av bestämmelser som bisyssla. Det är inte känt hur många av de stora företag som erbjuder konsumtionsnyttigheter som de facto beviljar eller förmedlar krediter till konsumenterna för betalning av konsumtionsnyttigheten. Enligt en bedömning från Finsk Handel erbjuder merparten av aktörerna, särskilt inom detaljhandel med och reparation av motorfordon, för närvarande konsumenter betalningsalternativ som innebär beviljande eller förmedling av kredit. Å andra sidan kan det också bedömas att eftersom registreringsskyldigheten inte heller i fortsättningen ska tillämpas på stora företag som erbjuder betalningsanstånd och som inte omfattas av bestämmelserna om konsumentkrediter, övergår näringsidkarna åtminstone i viss mån till att mer än tidigare erbjuda sådana betalningssätt. Om stora företag däremot fortsätter att bevilja krediter som omfattas av bestämmelserna för betalning av konsumtionsnyttigheter som de erbjuder, eller börjar förmedla krediter som erbjuds av kreditgivare med verksamheten som huvudsyssla, omfattas de av registreringsskyldigheten.

Det är inte möjligt att presentera säkra uppgifter för det sammanlagda antal nya kreditförmedlare med verksamheten som huvudsyssla eller bisyssla som ska omfattas av registreringsskyldigheten. I ljuset av de ovannämnda siffrorna kan det bedömas att det åtminstone kommer att finnas några tiotal eller cirka hundra nya aktörer som ska införas i registret, men som mest kan det finnas sammanlagt flera hundra nya aktörer som ska registreras.

Som jämförelse kan nämnas att det i Finansinspektionens register för närvarande finns tre sådana förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom som redan nu omfattas av registreringsskyldigheten och av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen. Likaså kan det nämnas att det i Finansinspektionens register för närvarande finns 27 kreditgivare (inklusive förmedlare av person-till-person-lån) som redan nu omfattas av registreringsskyldigheten och som lämnar konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Siffrorna innefattar dock inte till exempel kreditinstitut, såsom banker, som lämnar konsumentkrediter.

I och med att registreringsskyldigheten utvidgas ökar Finansinspektionens arbetsmängd. Finansinspektionens tillsynsuppgifter kommer att omfatta registreringsuppgifter, registerföring och tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om förfaranden. Den ökade arbetsmängden bedöms ha konsekvenser för personalen, och utifrån de uppskattningar av antalet nya näringsidkare som Finansinspektionen kommer att utöva tillsyn över kan konsekvenserna för personalen uppskattas vara minst 4 årsverken. I propositionen föreslås det att de kreditgivare och kreditförmedlare som omfattas av registreringsskyldigheten ska vara skyldiga att betala Finansinspektionens tillsynsavgift. För kreditgivarnas del är den årliga tillsynsavgiften i enlighet med 4 § 2 mom. 6 punkten i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter 15 000 euro. För registrerade kreditförmedlare föreslås tillsynsavgiften vara 5 000 euro. De tillsynsavgifter som Finansinspektionen får från kreditförmedlare med kreditförmedling som huvudsyssla uppgår till uppskattningsvis cirka 0,1–0,25 miljoner euro per år. I fråga om kreditförmedlare som har kreditförmedling som bisyssla och kreditgivare som har kreditgivning som bisyssla beror de influtna tillsynsavgifterna i väsentlig grad på hur många av de stora företagen som fortsätter att ha kreditgivning eller kreditförmedling som bisyssla. Det är svårt att uppskatta beloppet av de tillsynsavgifter som samlas in för registrering av sådana aktörer. Om man antar att det registreras sammanlagt 50–200 nya kreditgivare och kreditförmedlare, uppgår intäkterna av tillsynsavgiften till uppskattningsvis cirka 0,5–2 miljoner euro per år, om man också samtidigt antar att stora företag registreras som kreditgivare med kreditgivning som bisyssla

och som kreditförmedlare med kreditförmedling som bisyssla i samma utsträckning. Som det konstateras ovan är det möjligt att inte alla aktörer som enligt förslaget kommer att omfattas av registreringsskyldigheten på basis av sin nuvarande verksamhet fortsätter den verksamhet som kräver registrering. Det är också möjligt att fler registrerar sig som kreditförmedlare med kreditförmedling som bisyssla än som kreditgivare med kreditgivning som bisyssla. I det fallet kan antalet också vara mindre än vad som beskrivs ovan. I vilket fall som helst bedöms de influtna tillsynsavgifterna sannolikt räcka till för att täcka Finansinspektionens behov av tilläggsresurser. Finansinspektionen ska dessutom kunna ta ut åtgärdsavgifter för handläggning av registreringsansökan och för andra prestationer. På åtgärdsavgifter tillämpas bestämmelserna i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Konsekvenser för domstolar och tvistlösning samt för andra myndigheter

I propositionen föreslås det att Finansinspektionens beslut om registrering av en kreditförmedlare får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol, vilket torde öka antalet besvär i någon mån. Också Finansinspektionens beslut om nya registreringsskyldiga får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol. Det exakta antalet besvär kan inte uppskattas utifrån tillgängliga uppgifter, men preliminärt kan det anses vara måttligt bland annat med beaktande av att Finansinspektionen i princip inte har någon separat prövningsrätt i fråga om registreringen, utan Finansinspektionen ska registrera en anmälare som avser att förmedla krediter och som uppfyller förutsättningarna för registrering som kreditförmedlare eller kreditgivare.

Bestämmelser om avtalsrättsliga påföljder till följd av försummelse att bedöma kreditvärdigheten kan i någon mån öka antalet tvister som gäller konsumentkrediter, i synnerhet i konsumenttvistenämnden men också i de allmänna domstolarna samt Försäkrings- och finansieringsrådgivningen FINE:s tvistlösning. Antalet mål ökar också mer allmänt på grund av att det på marknaden har kommit ut biträden som uttryckligen koncentrerar sig på ärenden som gäller konsumentkrediter och bestridande av dem. Den föreslagna påföljden är samtidigt sträng för näringsidkaren, och den bidrar också till att öka efterlevnaden av bestämmelserna i lagen och göra noggranna bedömningar av kreditvärdigheten. Ändringarna påverkar dessa aktörer med fördröjning, eftersom bestämmelserna enligt de föreslagna övergångsbestämmelserna ska tillämpas endast på avtal som ingås efter lagens ikraftträdande.

I propositionen föreslås det också att kreditgivaren i vissa situationer ska hänvisa konsumenten till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Den föreslagna skyldigheten att hänvisa konsumenten till rådgivning kan bedömas öka medvetenheten om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning särskilt bland konsumenter som befinner sig i en svagare ekonomisk situation, vilket åtminstone i mindre utsträckning kan bedömas öka antalet kontakter med den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen.

4.2.2 Konsekvenser för näringsidkarnas och konsumenternas ställning

4.2.2.1 Konsekvenser av de ändringar som genomförandet av konsumentkreditdirektivet medför

Näringsrättsliga krav som gäller kreditgivare och kreditförmedlare

I och med att registreringsskyldigheten enligt konsumentkreditdirektivet utvidgas kommer registreringsskyldigheten också att gälla kreditgivare och kreditförmedlare som har kreditförmedling som bisyssla. Utanför registreringsskyldigheten ska endast stå näringsidkare

som är sådana mikroföretag eller sådana små eller medelstora företag som avses i kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag 2003/361/EG samt små och medelstora företag och som vid sidan av sin huvudsyssla beviljar konsumtionskrediter eller som vid sidan av sin huvudsyssla beviljar betalningsansånd endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer, om det inte tas ut ränta eller andra avgifter för betalningsansånden, med undantag av ränta eller kostnader som konsumenten ska betala med stöd av räntelagen (633/1982) eller lagen om indrivning av fordringar (513/1999). Utvidgningen innebär en ökning av den administrativa bördan för de näringsidkare som börjar omfattas av registreringsskyldigheten med tanke på att näringsidkarna ska uppfylla förutsättningarna för registrering och lämna uppgifterna till Finansinspektionen. Till dessa delar är ökningen av den administrativa bördan tämligen av engångsnatur. Sådana näringsidkare ska dessutom betala tillsynsavgift till Finansinspektionen. Eftersom registreringskravet också gäller kreditgivare och kreditförmedlare som redan är verksamma inom branschen, är det möjligt att vissa kreditgivare och kreditförmedlare som för närvarande är verksamma inom branschen blir tvungna att upphöra med sin verksamhet om de inte uppfyller förutsättningarna för registrering.

Utvidgning av tillämpningsområdet

I och med att tillämpningsområdet för konsumentkreditdirektivet utvidgas kommer också räntefria och avgiftsfria konsumentkrediter med vissa undantag att omfattas av tillämpningsområdet för bestämmelserna i 7 kap. i konsumentskyddslagen. Enligt bedömningar kommer endast en liten del av till exempel nyttighetsbundna konsumentkrediter i fortsättningen att inte omfattas av bestämmelserna om konsumentkrediter. Att börja omfattas av bestämmelserna om konsumentkrediter medför en administrativ börda för företagen för att de ska uppfylla de krav som lagstiftningen ställer vid erbjudandet av krediter.

Inkluderandet av räntefria och avgiftsfria krediter i tillämpningsområdet för bestämmelserna om konsumentkrediter medför till exempel större informationsskyldigheter än tidigare för kreditgivare som beviljar sådana krediter. De nya skyldigheterna följer också av till exempel de bestämmelser som blir tillämpliga när det gäller reklam för konsumentkrediter, kreditgivarens ansvarsfulla förfaranden, ingående av kreditavtal och överlåtelse av medel samt frånträdande av kreditavtal och återbetalning av krediter. Likaså medför till exempel en ansökan om det dataanvändningstillstånd som krävs för att det positiva kreditupplysningsregistret ska kunna användas vid bedömningen av kreditvärdigheten extra arbete för kreditgivarna i fråga om räntefria och avgiftsfria krediter. Dessutom ska de kreditgivare som kommer att omfattas av bestämmelserna som nya aktörer anpassa sina verksamhetssätt för att informationen ska kunna utnyttjas i samband med kreditgivning. Samtidigt kan utvidgningen av tillämpningsområdet balansera konkurrensläget mellan olika typer av kreditgivare, eftersom kreditgivarnas produktsortiment skiljer sig från varandra och i fråga om nominellt avgiftsfria krediter kan kostnader som motsvarar ränta och andra kreditkostnader i praktiken inkluderas i priset på den produkt eller tjänst som skaffas med krediten. Den ökade regleringen kan också bidra till att minska överskuldssättningen i någon mån.

Bakgrunden till de undantag från tillämpningsområdet som gäller betalningsansånd är strävan att skydda små och medelstora företag från den administrativa börda som kreditgivarens skyldigheter enligt direktivet medför och som yrkesmässiga kreditgivare har bedömts ha bättre förutsättningar att bära. Många små och medelstora företag som erbjuder betalningsansånd utnyttjar dock utomstående tjänsteleverantörer vid bedömningen av kreditvärdigheten, och resultatet av deras bedömning avgör i praktiken om kredit beviljas eller inte. Det är möjligt att vissa professionella kreditgivare antar en policy när säljaren är ett litet eller medelstort företag som överför sina fordringar till en extern tjänsteleverantör vilken på grundval av ett

överenskommet arrangemang med säljaren förvaltar och kontrollerar kreditrisken på samma sätt som kreditgivaren genom att delta i beslutsfattandet eller fastställa kriterier för beslutsfattandet. I sådana situationer förverkligas det skydd som regleringen ger inte heller i framtiden fullt ut.

Utvidgningen av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen och innefattandet av räntefria och avgiftsfria krediter i tillämpningsområdet medför på det nämnda sättet en administrativ börda för näringsidkarna. I fråga om räntefria och avgiftsfria krediter föreslås det dock lättnader i fullgörandet av skyldigheten avseende förhandsinformation. Det är möjligt att innefattandet av räntefria och avgiftsfria krediter i bestämmelserna i viss mån påverkar utbudet av de betalnings- och kreditmetoder som näringsidkarna använder, vilket i sin tur i vissa fall kan försämra konsumenternas finansieringsmöjligheter. Till exempel avbetalningsköp är för många den enda möjligheten att skaffa en större nödvändig nytting som används i hushållet och samtidigt möjliggör en räntefri betalningstid till exempel köp och vid behov retur av varan innan pengar behöver bindas. Det har inte varit möjligt att i detta skede bedöma i vilken utsträckning den nya regleringen kommer att påverka de finansieringsalternativ som näringsidkarna erbjuder.

Enligt Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry medför utvidgningen av tillämpningsområdet för bestämmelserna om konsumentkrediter, utvidgningen av bedömningen av kreditvärdigheten till att gälla sinsemellan mycket olika kreditgivningssituationer och utvidgningen av registreringsskyldigheten sammantaget svårigheter för konsumenterna när det gäller att finansiera deras viktiga vardagsvaror samt belastar avsevärt den inhemska handeln och marknaden för informationstjänster.

Informationsskyldighet

I fråga om informationsskyldigheten förutsätter i synnerhet den nya information som ska lämnas i reklam och varningsskyldigheten att näringsidkarnas användargränssnitt uppdateras.

I bestämmelserna om lämnande av information ingår informationsskyldigheter enligt vilka kreditgivaren åläggs att lämna den information som avses i respektive bestämmelse på papper eller i en varaktig form som konsumenten valt och som, beroende på bestämmelsen, specificerats i kreditavtalet. Skyldigheten att alltid tillhandahålla pappershandlingar som ett sätt att lämna uppgifter kan leda till ökade kreditkostnader, eftersom det är dyrare att skriva ut och posta pappershandlingar än att lämna informationen elektroniskt. Kreditgivarna kan också orsakas merkostnader för den systemutveckling som krävs för att pappershandlingar ska kunna inkluderas i de digitala kreditansökningsförfarandena. Eftersom det är fråga om fullgörande av en lagstadgad informationsskyldighet, kan det inte av de konsumenter som vill ha informationen i pappersform tas ut någon separat avgift för kostnaderna för lämnande av information, utan kostnaderna måste i sista hand som en helhet läggas på konsumenterna. Användningen av pappershandlingar som en del av det annars digitala förfarandet för ansökan om kredit fördröjer också förfarandet avsevärt, vilket sannolikt minskar viljan hos den stora majoriteten av kreditsökande att använda pappershandlingar när ansökan om kredit görs på nätet. Om pappershandlingar används i stor utsträckning har detta också negativa miljökonsekvenser.

Konsekvenserna av de föreslagna bestämmelserna om konsumentkrediter är för konsumenterna inte nödvändigtvis särskilt betydande, men till vissa delar kan det konstateras att konsumentskyddet förbättras. Utvidgningen av tillämpningsområdet för bestämmelserna om konsumentkrediter kan förbättra konsumentskyddet och bidra till att främja åtgärder mot problem som orsakas av nya finansiella tjänster. Utvidgningen av tillämpningsområdet för

kreditregleringen bidrar till att förhindra överskuldsättning bland konsumenterna bland annat i och med att informationen ökar. Också preciseringen av skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten främjar ett bättre genomförande av bedömningen av konsumenternas individuella kreditvärdighet och förebygger på så sätt skuldproblem och överskuldsättning.

Enligt Konsumentförbundet kan den minskade informationsskyldighet som föreslås i reklam för konsumentkrediter försämra konsumenternas tillgång till information. Exempelvis behöver kreditbeloppet inklusive de totala kostnaderna samt antalet betalningsposter inte anges i reklamen när den valda marknadsföringskanalen inte möjliggör visuell visning av dessa uppgifter. Å andra sidan torde en minskning av informationen också kunna leda till att konsumenten lättare förstår de grundläggande villkoren för den kredit som erbjuds honom eller henne och att de viktigaste uppgifterna om krediten inte försvinner i informationsflödet.

Enligt Konsumentförbundet kan varningar om riskerna med skuldsättning i samband med marknadsföring hjälpa konsumenten att skilja mellan när han eller hon överväger att skaffa en normal konsumtionsnyttighet och när det är fråga om en nyttighet som också kan ha långtgående ekonomiska konsekvenser. Enbart en varning minskar inte nödvändigtvis konsumentens intresse för att ingå ett kreditavtal, men tillsammans med andra begränsningar som gäller marknadsföringen kan den främja ett övervägt handlande och minska i synnerhet nya personers skuldsättning. Anhopningen av skulder för samma personer är dock ett allmänt erkänt problem som dock inte nödvändigtvis påverkas av varningar i samband med marknadsföring.

I synnerhet i situationer där ett beslut om avslag på en kreditansökan grundar sig på uppgifter som fått i samband med bedömningen av konsumentens kreditvärdighet och som visar att konsumenten inte är kreditvärdig, kan hänvisandet till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning ha en betydande inverkan på förbättringen av konsumentens ekonomiska situation. Eftersom skuldproblem och betalningssvårigheter allt oftare koncentreras till samma personer, kan den föreslagna regleringen också leda till att ett ökat antal personer i den största riskgruppen söker sig till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning.

Konsumentombudsmannen bedömer att bestämmelserna om rådgivningstjänster kan leda till att det på marknaden uppstår nya tjänster som syftar till att kringgå prisregleringen av konsumentkrediter.

Förbudet mot bindningsförfarande i 7 kap. 13 a § i den gällande konsumentskyddslagen hindrar inte kreditgivaren från att kräva att konsumenten har en försäkring, så länge det inte förutsätts att konsumenten ingår ett försäkringsavtal med en viss försäkringsgivare. Så här långt motsvarar bestämmelserna gällande bestämmelser. Nytt är dock att kravet på en sådan försäkring dessutom ska kunna anses vara proportionellt, vilket kan anses motiverat med tanke på konsumentens ställning.

Enligt konsumentombudsmannens bedömning är det möjligt att kreditgivarna i allt högre grad kommer att förutsätta att försäkringar tecknas. Detta kan också försämra vissa konsumenters ställning. Kravet på försäkring kan också försvåra prisjämförelsen av krediter.

Avtalsrättslig påföljd för försummelse av skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten

Bestämmelser om avtalsrättsliga påföljder till följd av försummelse att bedöma kreditvärdigheten bidrar till att förbättra konsumentens avtalsrättsliga ställning i förhållande till kreditgivaren i en situation där kreditgivaren har försummat att bedöma kreditvärdigheten. För kreditgivarna kan de strikta bestämmelserna å andra sidan innebära att de eventuellt förlorar sin

rätt att ta ut kreditkostnader även när brottet mot bestämmelserna har skett av misstag. Det bör dock noteras att kreditgivaren är en yrkesperson som ansvarar för att bedömningen av kreditvärdigheten är lagenlig. Skyldigheten att bedöma en konsuments kreditvärdighet kan också anses vara en av kreditgivarens viktigaste skyldigheter, vilket också för sin del talar för stränga påföljder. Den föreslagna avtalsrättsliga påföljden har dock inga sådana konsekvenser för räntefria och avgiftsfria krediter.

4.2.2.2 Konsekvenser av de ändringar som föranleds av genomförandet av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet (bestämmelser om distansförsäljning av finansiella tjänster)

I och med genomförandet av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet ska näringsidkaren i fråga om distansavtal som ingåtts via onlinegränssnitt erbjuda konsumenten en ångerfunktion på onlinegränssnittet för den tid ångerrätten varar. Även om skapandet av en ångerfunktion kan medföra kostnader för näringsidkarna, har företag som bedriver internetförsäljning ofta redan någon form av ånger på sina funktioner på sina onlinegränssnitt. Kostnaderna bedöms inte vara betydande. Ångerfunktionen kan göra det lättare för konsumenten att utöva ångerrätten. Skyldigheten att informera om ångerfunktionen och dess placering bidrar till att minska strävandena att dölja denna funktion i hopp om att konsumenten på grund av ångerrättens komplexitet eller svårighet inte skulle utöva sin ångerrätt. Dessutom kan utlämnandet av denna information antas främja konsumentens faktiska möjligheter att utöva sina rättigheter.

Genom att använda ångerfunktionen underrättar konsumenten samtidigt bevisligen näringsidkaren om att konsumenten ångrar sig. Bevisningen framgår av att näringsidkaren efter att ha tagit emot meddelandet om frånträde utan obefogat dröjsmål ska sända konsumenten en bekräftelse på att förklaringen om frånträde har tagits emot. Detta kan minska meningsskiljaktigheterna om huruvida frånträdet har gjorts inom utsatt tid och om det har kommit fram till näringsidkaren.

Enligt de nya bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster kan förhandsinformation delvis presenteras skiktad för konsumenten. Att en del av informationen presenteras skiktad kan leda till att konsumenterna inte alls bekantar sig med den informationen, utan endast läser den information som finns på den första nivån. Skiktad information kan dock innehålla detaljer som beroende på konsumenten och dennes omständigheter kan anses vara av också stor betydelse. Om det däremot är möjligt att presentera den viktigaste informationen på elektronisk väg på ett klart och enkelt sätt utan att samtidigt ange detaljerna i anslutning till varje enskild uppgift, kan en sådan formulering bidra till att göra förhandsinformationen begriplig. Användningen av skiktad information i den elektroniska framställningen av förhandsinformation kan förbättra informationens begriplighet. Förslaget om att förhandsinformation och avtalsvillkor på begäran ska tillhandahållas konsumenterna i ett format som är lämpligt och tillgängligt kan också bidra till att göra informationen mer begriplig och tillgänglig på finansmarknaderna.

Det föreslås att det till kapitlet om distansförsäljning av finansiella tjänster fogas en paragraf om förbud mot så kallade mörka mönster. Bestämmelsen förtydligar rättsläget och bidrar till att förhindra att konsumenterna manipuleras och vilseleds samt till att öka konsumenternas valfrihet.

4.2.3 Konsekvenser för skyddet av personuppgifter och för de grundläggande och mänskliga rättigheterna

Den föreslagna utvidgningen av skyldigheten att bedöma en konsuments kreditvärdighet till att omfatta mer än för närvarande inverkar på skyddet för personuppgifter. I synnerhet skyldigheten att använda uppgifter om konsumenten ur det positiva kreditupplysningsregistret vid bedömningen av kreditvärdigheten också i fråga om räntefria och avgiftsfria krediter innebär att uppgifter om konsumentens ekonomiska ställning behandlas i flera situationer än för närvarande. De föreslagna bestämmelserna inskränker således skyddet för privatlivet och personuppgifterna.

De största konsekvenserna för skyddet av personuppgifter och informationssäkerheten bedöms uppstå i de situationer där en kreditgivare som har rätt att få uppgifter inte i fråga om sin näringsverksamhet omfattas av Finansinspektionens tillsyn. Dataombudsmannen är dock behörig att utöva tillsyn över också dessa kreditgivares behandling av kreditupplysningar och personuppgifter med stöd av kreditupplysningslagen och den allmänna dataskyddsförordningen. Sådana kreditgivare är i synnerhet aktörer som med stöd av 1 § 3 mom. 4 punkten i lagförslag 2 i propositionen inte omfattas av registreringskyldigheten i fråga om registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån, det vill säga kreditgivare som har kreditgivningen som bisyssla och som beviljar räntefria och avgiftsfria betalningsanstånd för betalning av konsumtionsnyttigheter och som är mikroföretag eller små eller medelstora företag. Utöver dessa bildar också andra kreditgivare som har kreditgivning som bisyssla och som beviljar räntefria och avgiftsfria konsumentkrediter som omfattas av regleringen en ny grupp aktörer som utnyttjar uppgifterna i registret, vilket samtidigt kan innebära att uppgifterna oftare än tidigare behandlas i nya slags användningsmiljöer, såsom butiker. Också omfattningen av uppgifterna i den kreditupplysningsrapport som lämnas ut från det positiva kreditupplysningsregistret inverkar på skyddet för personuppgifter. Datainnehållet i den kreditupplysningsrapport som lämnas ut från registret är likadant oberoende av för vilken typ av kredit konsumentens kreditvärdighet bedöms.

Man har strävat efter att till stor del beakta konsekvenserna redan i den gällande lagen om ett positivt kreditupplysningsregister. För det första ska den som använder uppgifterna ansöka om ett lagstadgat dataanvändningstillstånd och lämna en utredning om skyddet av uppgifterna och övervakningen av användningen. Dessutom bör det noteras att alla uppgifter i registret inte lämnas ut till kreditgivarna, utan i rapporten sammanställs de uppgifter som uttömmande anges i lagen. Informationen i kreditupplysningsrapporten är också i huvudsak sifferuppgifter. En fysisk person ska dessutom ha möjlighet att övervaka vart hans eller hennes personuppgifter har lämnats ut samt att avgiftsfritt få tillgång till de uppgifter som gäller honom eller henne via registrets e-tjänst. Dessutom föreslås det i regeringens proposition RP 43/2025 rd att det till lagen som en ny skyddsåtgärd fogas en skyldighet för kreditgivare att identifiera en fysisk person innan uppgifter om honom eller henne hämtas ur det positiva kreditupplysningsregistret. I den propositionen bedöms tillräckligheten av de skyddsåtgärder som föreskrivs i lagen samt de sammantagna konsekvenserna av den propositionen och denna proposition. De positiva konsekvenserna av denna proposition för skyddet av personuppgifter följer bland annat av att den registrerade ska underrättas om registreringen av uppgifter om dröjsmål med betalningen av varje kredit. Det bör också noteras att det i propositionen inte föreslås att informationsinnehållet i det positiva kreditupplysningsregistret utvidgas.

På motsvarande sätt är det också möjligt att förslaget leder till att en allt större grupp kreditgivare i fortsättningen tar reda på uppgifter om betalningsstörningar hos konsumenter i ett så kallat negativt kreditupplysningsregister. Liksom i fråga om ett positivt kreditupplysningsregister föreslås det också i fråga om negativa kreditupplysningsregister att gäldenären ska underrättas

om införande av uppgifter om betalningsstörning i registret i fråga om betalningar som grundar sig på konsumentkrediter, vilket på motsvarande sätt bedöms ha positiva konsekvenser för skyddet av personuppgifter.

De föreslagna bestämmelserna har å andra sidan konsekvenser också med tanke på näringsfriheten enligt 18 § 1 mom. i grundlagen. De föreslagna nya bestämmelserna om till exempel registrering av kreditgivare och kreditförmedlare samt de yrkeskrav som ska gälla dem innebär nya förutsättningar för verksamheten. Syftet med förslagen är till denna del att möjliggöra ett effektivt genomförande och en effektiv tillsyn av bestämmelserna om konsumentkrediter samt att förbinda aktörerna så att de bedriver sin näringsverksamhet på ett sätt som är hållbart för konsumenterna. Förslagen är inte heller till sitt innehåll eller sin karaktär kännbart nya typer av bestämmelser jämfört med dem som gäller andra aktörer på konsumentkreditmarknaden, såsom kreditgivare som lämnar konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och förmedlare av sådana krediter.

Att bestämmelserna om konsumentkrediter utsträcks till att gälla ränte- och avgiftsfria konsumentkrediter innebär att de nya avtalsrättsliga bestämmelserna ska tillämpas på sådana krediter, vilket har betydelse med tanke på avtalsfriheten. Även om avtalsfriheten inte uttryckligen tryggas i grundlagen, får den ett visst skydd genom 15 § i grundlagen, som tryggar egendomsskyddet. Å andra sidan föreslås inte att de nya bestämmelserna ska tillämpas på avtal som ingåtts före lagens ikraftträdande. Förslaget om utvidgning av tillämpningsområdet bidrar också till vissa delar till att förbättra jämlikheten mellan olika kreditgivare med beaktande av att de olika kreditgivarnas produktsortiment skiljer sig från varandra.

I synnerhet de förslag som gäller reklam har konsekvenser för yttrandefriheten enligt 12 § i grundlagen. Förslagen om reklam för konsumentkrediter, såsom varningsskyldigheten som hänför sig till den och vissa bestämmelser om marknadsföringssätt som föreslås bli uttryckligen förbjudna, innebär ett ingrepp i innehållet i kreditgivarens och kreditförmedlarens reklam. Syftet med förslagen är att förbättra transparensen i reklam för konsumentkrediter och i sista hand att förebygga överskuldssättning.

4.2.4 Konsekvenser för informationshanteringen

De bestämmelser som föreslås i regeringspropositionen har sådana konsekvenser för informationshanteringen som avses i 8 § 2 mom. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), nedan *informationshanteringslagen*. De föreslagna lagändringarna har konsekvenser för Skatteförvaltningen som informationshanteringsenhet. Den mest betydande ändringen föranleds av att konsumenten ska meddelas uppgifter om dröjsmål med betalningen av krediten. Ändringen förutsätter att informationssystemlösningarna utvecklas för att samla in uppgifter om betalningsdröjsmål. Ändringen förutsätter dessutom att påminnelsetjänsten utvidgas till att omfatta meddelande av uppgifter om betalningsdröjsmål och meddelande om uppgifter om betalningsdröjsmål i pappersform. Det ökade antalet kreditgivare som har rätt att få information kan öka dessa kreditgivares tillståndsansökningar. Lagändringarna medför också ändringar i volymen av kreditupplysningsrapporterna. De föreslagna lagändringarna kan dessutom leda till ändringar i informationssystemen i konsumentkreditgivarnas systemlösningar och verksamhetsprocesser, i synnerhet om det är fråga om aktörer som ännu inte utnyttjar uppgifterna i det positiva kreditupplysningsregistret. Propositionen utvidgar inte innehållet i kreditupplysningsrapporten.

Propositionen medför inga ändringar avseende de informationssystem som används för behandlingen av personuppgifter, de personuppgiftsansvariga för registren eller de ansvariga myndigheterna. Skatteförvaltningen och dess Inkomstregisterenhet är gemensamt

personuppgiftsansvariga när det gäller det tekniska underhållet av, funktionaliteten och informationssäkerheten hos och utvecklandet av det positiva kreditupplysningsregistrets informationssystem. Till övriga delar är Inkomstregisterenheten personuppgiftsansvarig. Inga ändringar föreslås i de personuppgiftsansvarigas uppgifter. De föreslagna lagändringarna kan dock förutsätta att informationshanteringsätten och anvisningarna uppdateras särskilt i fråga om informationen till fysiska personer. Bestämmelserna inverkar inte på sekretessen för uppgifterna i det positiva kreditupplysningsregistret.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.1.1 Genomförande av konsumentkreditdirektivet

Artikel 2.5–2.8, som gäller tillämpningsområdet för konsumentkreditdirektivet, ger medlemsstaterna handlingsutrymme till vissa delar. För det första är det enligt artikel 2.5 möjligt att från direktivets tillämpningsområde undanta kreditavtal i form av kort med uppskjuten debitering (i Finland betalkort) som uppfyller vissa villkor. Enligt förslaget ska sådana kreditavtal i form av betalkort inte lämnas utanför regleringen för att regleringen inte ska splittras i onödan.

Enligt artikel 2.6 i direktivet får medlemsstaterna under vissa förutsättningar föreskriva att direktivets bestämmelser inte alls eller endast till vissa delar ska tillämpas på krediter som tillhandahålls av kreditandelslag (*credit union*). I Finland är sådana organisationer närmast företagens och andra sammanslutningars intressekontor eller personalkassor. Eftersom det i den kreditverksamhet som dessa utövar snarast är fråga om en social förmån som arbetsgivaren tillhandahåller för sin personal än egentlig näringsverksamhet, hamnar organisationerna utan särskilda åtgärder utanför tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen, och inga särskilda bestämmelser föreslås (på motsvarande sätt i RP 24/2010 rd, s. 20).

Enligt artikel 2.7 i direktivet får medlemsstaterna föreskriva att endast en del av bestämmelserna i direktivet ska tillämpas på vissa avtal om betalningsarrangemang. Motsvarande handlingsutrymme har utnyttjats redan i samband med genomförandet av det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal (se RP 24/2010 rd, s. 26), så det föreslås att medlemsstatsoptionen används för att bevara nuläget.

Enligt artikel 2.8 får medlemsstaterna föreskriva att vissa bestämmelser om reklam, skyldighet att ge förhandsinformation och information i kreditavtal inte ska tillämpas på ett eller flera av följande kreditavtal: kreditavtal som omfattar ett sammanlagt kreditbelopp på under 200 euro, ränte- och avgiftsfria kreditavtal, samt kreditavtal enligt vilka krediten ska betalas tillbaka inom tre månader och för vilka endast obetydliga avgifter ska betalas. Det föreslås att det handlingsutrymme som bestämmelsen möjliggör utnyttjas för att delvis minska den administrativa bördan så att det på ränte- och avgiftsfria krediter tillämpas snävare skyldigheter att lämna förhandsinformation.

Enligt artikel 9.2 i direktivet ska den allmänna information som avses i artikel 9.1 åtminstone omfatta de uppgifter som anges i den punkten. Det föreslås en avvikelse från bestämmelsen till den del att det i den allmänna informationen utöver e-postadressen också kan informeras om andra elektroniska kommunikationsmedel.

Enligt artikel 12.2 i konsumentkreditdirektivet får medlemsstaterna, när det är motiverat, anpassa det krav som avses i artikel 12.1 med avseende på hur förklaringarna ska ges och i

vilken utsträckning de ska ges till de omständigheter under vilka krediten erbjuds, den person som krediten erbjuds till och typen av erbjuden kredit. Det föreslås inte att handlingsutrymmet utnyttjas, eftersom den information som ingår i tillräckliga förklaringar kan anses vara väsentlig information om kreditavtalet, och det anses ändamålsenligt att när näringsidkaren är skyldig att lämna tillräckliga förklaringar lämnas uppgifterna i sin helhet.

Artikel 14 i konsumentkreditdirektivet, som gäller förbud mot kopplingsförbehåll samt paketeringsförfaranden, möjliggör till vissa delar användning av det nationella handlingsutrymmet. Enligt artikel 14.2 får medlemsstaterna genom undantag från artikel 14.1 tillåta att kreditgivare begär att konsumenten öppnar eller upprätthåller ett betal- eller sparkonto, om det enda syftet med ett sådant konto är något av följande: bygga upp kapital för att återbetala krediten, avbetala krediten, slå samman resurser för att erhålla krediten eller ställa ytterligare säkerhet till kreditgivaren i händelse av betalningsförsummelse. Det föreslås inte att handlingsutrymmet ska utnyttjas.

Enligt artikel 14.3 får medlemsstaterna ge kreditgivare rätt att kräva att konsumenten har en relevant försäkring med anknytning till kreditavtalet, med beaktande av proportionalitetsöverväganden. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att kreditgivaren är skyldig att, på vissa villkor, godta en försäkring från en annan leverantör än den leverantör som kreditgivaren rekommenderar, utan att villkoren för den kredit som erbjuds konsumenten ändras. Förbudet mot bindningsförfarande i 7 kap. 13 a § i den gällande konsumentskyddslagen hindrar inte kreditgivaren från att kräva att konsumenten har en försäkring av nämnt slag, om det inte förutsätts att konsumenten ska ingå ett försäkringsavtal med en viss försäkringsgivare. I artikeln föreskrivs det förutom om försäkringsgivarens person också om andra krav, och därför utfärdas uttryckliga nationella bestämmelser om detta.

Enligt artikel 14.4 ska medlemsstaterna kräva att personuppgifter om konsumenters diagnos av onkologiska sjukdomar inte används för en försäkring med anknytning till ett kreditavtal efter en tidsperiod som medlemsstaterna fastställer och som inte överstiger 15 år räknat från när den medicinska behandlingen av konsumenten avslutades. Bestämmelsen ger medlemsstaterna handlingsutrymme när det gäller att fastställa längden på en period som inte överstiger 15 år. Den beskrivna regleringen som begränsar försäkringsbolagens val av ansvar är exceptionell i Finland, och därför föreslås det att handlingsutrymmet utnyttjas så att den föreslagna perioden är den längsta tidsperiod som möjliggörs enligt direktivet.

Enligt artikel 16.4 om rådgivningstjänster ska medlemsstaterna välja mellan två regleringsalternativ. Enligt artikel 16.4 första stycket ska medlemsstaterna antingen förbjuda användningen av termerna rådgivning eller rådgivare eller liknande, när rådgivningstjänster marknadsförs till och tillhandahålls för konsumenter av kreditgivare eller, i tillämpliga fall, kreditförmedlare eller, om medlemsstaterna inte förbjuder användningen av de nämnda termerna, så ska de införa i direktivet angivna villkor för användningen av termen oberoende rådgivning eller oberoende rådgivare av kreditgivare och kreditförmedlare som tillhandahåller rådgivningstjänster: Det första villkoret för kreditgivare och, i tillämpliga fall, kreditförmedlare är att de ska beakta ett tillräckligt stort antal kreditavtal som finns tillgängliga på marknaden. Ett ytterligare villkor är att kreditförmedlarna inte får något vederlag för rådgivningstjänsterna från en eller flera kreditgivare, om antalet kreditgivare som bedöms är mindre än majoriteten på marknaden. Av dessa alternativ föreslås det andra alternativet, eftersom det mervärde som enbart ett förbud mot användningen av vissa uttryck medför förblir oklart. För att förenkla bestämmelserna utnyttjas dessutom möjligheten enligt artikel 16.4 fjärde stycket att införa strängare krav vad gäller användningen av termerna så att en kreditförmedlare vid användningen av en nämnd term inte får ta emot något vederlag av kreditgivaren ens i ett sådant fall att antalet

kreditgivare som bedöms är minst majoriteten av de kreditgivare som är verksamma på marknaden.

Enligt artikel 16.6 första stycket ska medlemsstaterna säkerställa att rådgivningstjänster endast får tillhandahållas av kreditgivare och, i tillämpliga fall, kreditförmedlare. Enligt artikel 16.6 andra stycket får medlemsstaterna under vissa förutsättningar tillåta att vissa andra aktörer tillhandahåller rådgivningstjänster. Till denna del föreslås det att handlingsutrymmet utnyttjas så att det är tillåtet att tillhandahålla rådgivningstjänster för sådana näringsidkare som avses i artikel 16.6 a och som tillfälligt tillhandahåller rådgivningstjänster inom ramen för annan yrkesverksamhet som förutsätter verksamhetstillstånd, registrering eller godkännande på förhand. Det ska också vara tillåtet att tillhandahålla rådgivningstjänster för sådana offentliga eller frivilliga leverantörer av skuldrådgivningstjänster som avses i artikel 16.6 c, utan kommersiellt syfte. Handlingsutrymmet har utnyttjats också för tillhandahållande av rådgivningstjänster som gäller konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (se RP 77/2016 rd, s. 68–69). I fråga om sådana aktörer anses det viktigt att de kan fortsätta sin verksamhet.

I artikel 18 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs om bedömning av konsumentens kreditvärdighet. Enligt artikel 18.11 får medlemsstaterna kräva att kreditgivare gör en bedömning av konsumentens kreditvärdighet på grundval av en sökning i relevant databas. Redan enligt 7 kap. 14 § i den gällande konsumentskyddslagen förutsätts det att bedömningen grundas på tillräckliga kreditupplysningsregisteruppgifter och andra uppgifter. Det föreslås därför att det handlingsutrymme som artikel 18.11 gör möjlig ska användas så att de uppgifter som används vid bedömningen av kreditvärdigheten ska skaffas ur kreditupplysningsregistret vid sidan av andra källor.

I artikel 20 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs om utformning av kreditavtalet och enligt artikel 20.2 får medlemsstaterna införa eller upprätthålla nationella regler som avser giltigheten av ingåendet av kreditavtal, och som är förenliga med unionsrätten. Till denna del föreslås inga nya bestämmelser.

Enligt artikel 24.5 om kontokrediter får medlemsstaterna behålla eller anta strängare bestämmelser i frågor som rör skydd av konsumenter som innehar en annan kontokredit än de bestämmelser som avses i artikel 24, i enlighet med unionsrätten. Bestämmelser om motsvarande handlingsutrymme i fråga om överskridande finns i artikel 25.6. Det föreslås att det handlingsutrymme som bestämmelserna medger inte ska utnyttjas.

I artikel 26 om konsumentens ångerrätt föreskrivs det om medlemsstaternas handlingsutrymme till vissa delar. I enlighet med artikel 26.4, om nationell lagstiftning som är tillämplig den 19 november 2023 redan föreskriver att medel inte kan göras tillgängliga för konsumenten före utgången av en särskilt angiven frist, får medlemsstaterna, med avseende på kombinerade kreditavtal, genom undantag från artikel 26.1 och på konsumentens uttryckliga begäran, bestämma att den frist som avses i den punkten kan kortas ner till att bli densamma som denna särskilt angivna frist. Medlemsstaterna får föreskriva att artikel 26.1–26.6 inte ska tillämpas på kreditavtal som enligt nationell rätt måste ingås med anlitande av en notarie, förutsatt att notarien går i god för att konsumenten garanteras de rättigheter som avses i artiklarna 10, 11, 20 och 21. Enligt artikel 26.9 ska artikel 26 inte påverka tillämpningen av nationell rätt som fastställer en tidsperiod under vilken fullgörandet av avtalet inte kan påbörjas. De situationer som avses i de bestämmelserna är inte av betydelse i Finland, så det föreslås att det handlingsutrymme som föreskrivs i dem inte ska utnyttjas.

I artikel 29.4 a om förtidsåterbetalning föreskrivs om medlemsstaternas möjlighet att föreskriva att kreditgivaren ska ha rätt till ersättning för förtidsåterbetalning endast om det belopp som återbetalats i förtid överstiger ett visst tröskelvärde. Tröskelvärdet får inte överstiga 10 000 euro inom en period på 12 månader. Enligt artikel 29.4 b är det dessutom möjligt att nationellt föreskriva att kreditgivaren undantagsvis får kräva högre ersättning, om denne kan bevisa att den förlust som lidits till följd av förtidsåterbetalningen överstiger det belopp som fastställts i enlighet med artikel 29.2. Då kan konsumenten på motsvarande sätt kräva att ersättningen sänks, om den ersättning som kreditgivaren begär överstiger den faktiska förlusten. Bestämmelser om det handlingsutrymme som anges i artikel 29.4 a finns redan i 7 kap. 28 § i den gällande konsumentskyddslagen, och till denna del föreslås det att handlingsutrymmet ska utnyttjas för att bevara nuläget nationellt. Det föreslås däremot att det handlingsutrymme som avses i underpunkt artikel 29.4 b inte utnyttjas. Kreditgivaren har redan med stöd av gällande bestämmelser rätt till en ersättning av den storlek som anges i lagen och som kan anses skälig. Rätten till ersättning gäller delvis också situationer där kreditgivaren de facto inte har lidit skada. Det är också klart att konsumentens förutsättningar att kräva en nedsättning av ersättningen är klart sämre än kreditgivarens förutsättningar att kräva en högre ersättning.

Medlemsstaterna får i enlighet med artikel 31.2 anta förbud eller begränsningar avseende specifika avgifter som tas ut av kreditgivare inom deras territorier. Med stöd av bestämmelsen föreslås inga nya bestämmelser.

Enligt artikel 32.4 i konsumentkreditdirektivet ska medlemsstaterna, när kreditgivare eller kreditförmedlare tillhandahåller rådgivningstjänster, säkerställa att ersättningsstrukturen för den berörda personalen inte påverkar deras förmåga att agera i konsumentens bästa intresse och att den inte är avhängig av försäljningsmål. För att uppnå det målet får medlemsstaterna även förbjuda provision som betalas av kreditgivaren till kreditförmedlaren. I de bestämmelser som föreslås för genomförande av artikel 16.4 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om en begränsning av kreditförmedlarens rätt att ta emot vederlag när förmedlaren uppger sig vara en oberoende rådgivare eller tillhandahålla oberoende rådgivning. Däremot föreslås inget allmänt förbud mot arvoden som kreditgivaren betalar till kreditförmedlaren.

Enligt artikel 32.5 får medlemsstaterna förbjuda eller införa begränsningar för betalningarna från en konsument till en kreditgivare eller en kreditförmedlare innan ett kreditavtal ingås. Enligt de uppgifter som fåtts från Finansinspektionen under remissen har man vid tillsynen under den senaste tiden på marknaden upptäckt en praxis där kreditgivaren tar ut en avgift av konsumenten för behandlingen av en kreditansökan. Avgiften kan tas ut även om ett kreditavtal inte ingås med stöd av ansökan. Om sådana avgifter tas ut, ska de redan enligt den gällande lagen betraktas som sådana kreditkostnader som avses i konsumentskyddslagen, i fråga om vilka det i lagen föreskrivs bland annat om maximibelopp. Det är däremot oklart huruvida konsumenten inte omfattas av motsvarande skydd om krediten inte beviljas. Med beaktande av att uttaget av sådana avgifter i vilket fall som helst kan bli föremål för bedömning med stöd av bestämmelsen om god kreditgivningssed, kan det också av tydlighetsskäl anses motiverat att meddela ett absolut förbud. Det föreslås därför att optionen enligt artikel 32.5 utnyttjas i 7 kap. 13 § i lagförslag 1.

Enligt artikel 35.3, i det fallet att medlemsstaterna tillåter kreditgivare att fastställa och påföra konsumenten avgifter på grund av en betalningsförsummelse får dessa medlemsstater kräva att dessa avgifter inte får vara högre än vad som är nödvändigt för att ersätta kreditgivaren för de kostnader som denna ådragit sig till följd av betalningsförsummelsen. I artikel 35.4 anges att om medlemsstaterna tillåter kreditgivare att påföra konsumenten ytterligare avgifter i händelse av betalningsförsummelse ska dessa medlemsstater införa ett tak för sådana avgifter. Redan för närvarande föreskrivs det i 10 a § i lagen om indrivning av fordringar om de belopp som högst

får krävas av gäldenären för vissa indrivningsåtgärder i samband med indrivning av konsumentfordringar och i 10 d § om gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av konsumentfordringar. Rättelagen innehåller också bestämmelser om bland annat dröjsmålsrätans belopp. Således föreslås inga nya bestämmelser i fråga om dessa punkter.

I artikel 37.3 i direktivet ges medlemsstaterna möjlighet att inte tillämpa de krav på godkännande och registrering som avses i punkt 1 för varu- eller tjänsteleverantörer som uppfyller kraven för mikroföretag samt små och medelstora företag enligt definitionen i rekommendation 2003/361/EG och som medverkar subsidiärt som kreditförmedlare, eller subsidiärt som kreditgivare, och som beviljar en kredit i form av betalningsanstånd för köp av varor och tjänster som de själva erbjuder, om krediten är ränte- och avgiftsfri och med endast begränsade avgifter som konsumenten ska betala på grund av sena betalningar, vilka tas ut i enlighet med nationell rätt. Det föreslås att det nämnda handlingsutrymmet utnyttjas så att de mikroföretag samt små och medelstora företag som avses i bestämmelsen inte ska omfattas av registreringsskyldigheten, för det första när de är kreditförmedlare med kreditförmedling som bisyssla och för det andra när de är kreditgivare med kreditgivning som bisyssla och beviljar räntefria och avgiftsfria betalningsanstånd för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de säljer. Det anses motiverat att utnyttja handlingsutrymmet till denna del för att minska den administrativa bördan för kreditförmedlare som bedriver förmedlingen som bisyssla och kreditgivare som beviljar betalningsanstånd.

Enligt direktiv 41.9 i konsumentkreditdirektivet får medlemsstaterna tillämpa nationell lagstiftning för att ge befogenhet att göra produktgripanden till nationella behöriga myndigheter så att de kan dra tillbaka kreditprodukter när ett sådant tillbakadragande är motiverat. Det har inte framkommit något särskilt behov av att föreskriva särskilt om sådana befogenheter, och därför föreslås inga nya bestämmelser med stöd av punkten.

5.1.2 Genomförande av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet

Direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet ger medlemsstaterna nationell prövningsrätt till vissa delar.

Enligt artikel 16a.2 som fogats till konsumenträttighetsdirektivet får medlemsstaterna i nationell rätt behålla eller införa språkkrav för förhandsinformation för att säkerställa att informationen är lättbegriplig för konsumenten. Med anledning av artikel 16a.2 föreslås inga nya bestämmelser. Enligt artikel 16a.9 får medlemsstaterna anta eller behålla strängare bestämmelser om krav på förhandsinformation än de som avses i denna artikel, när bestämmelserna är förenliga med unionsrätten. I den gällande lagen tillämpas vissa bestämmelser på finansiella tjänster nationellt i större utsträckning än vad den produktspecifika EU-rättsakt som ligger till grund för bestämmelsen förutsätter. Till exempel bestämmelserna i 7 kap. i den gällande konsumentskyddslagen tillämpas också på sådana konsumentkrediter, såsom krediter under 200 euro, som inte omfattades av tillämpningsområdet för det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal. Det föreslås att handlingsutrymmet utnyttjas för att bevara nuläget i sådana situationer, men inga nya bestämmelser föreslås med anledning av medlemsstatsoptionen.

I artikel 16b som fogats till konsumenträttighetsdirektivet föreskrivs det om konsumentens ångerrätt vid distansavtal om finansiella tjänster. Enligt artikel 16b.7 får medlemsstaterna, med avvikelse från vad som föreskrivs i den artikeln, välja att i stället tillämpa följande bestämmelser på följande finansiella tjänster vad gäller ångerrätt eller betänketid: Artikel 14.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU är tillämplig på kreditavtal som är undantagna från det direktivets tillämpningsområde enligt artikel 3.2 (led a) i det direktivet och

artiklarna 26 och 27 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 på kreditavtal som är undantagna från det direktivets tillämpningsområde enligt artikel 2.2 b i det direktivet. De nämnda bestämmelserna gör det möjligt för medlemsstaterna att, om de så önskar, tillämpa bestämmelserna om ångerrätt eller betänketid i direktivet om bostadskrediter och konsumentkreditdirektivet också vid distansförsäljning av sådana kreditavtal som enligt de nämnda direktiven inte omfattas av direktivens tillämpningsområde och på vilka konsumenträttighetsdirektivets bestämmelser om distansförsäljning av finansiella tjänster annars ska tillämpas. Det föreslås att artikel 2.2 b i konsumentkreditdirektivet används för att förenkla regleringen, vilket innebär att samma bestämmelser om ångerrätt ska tillämpas på alla konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen också vid distansförsäljning.

Enligt artikel 16c.2 som fogats till konsumenträttighetsdirektivet får medlemsstaterna föreskriva att konsumenter inte får avkrävas någon betalning om de utövar sin ångerrätt i samband med ett försäkringsavtal. Det föreslås att det handlingsutrymme som bestämmelserna medger inte ska utnyttjas. Det anses ändamålsenligt att försäkringspremien ska betalas till den del försäkringsskyddet har varit i kraft. Enligt artikel 16d.2 om tillräckliga förklaringar som fogats till konsumenträttighetsdirektivet får medlemsstaterna ange hur och i vilken omfattning förklaringarna ska ges och anpassa sättet för och omfattningen av detta till de omständigheter under vilka de finansiella tjänsterna erbjuds, till vem de erbjuds och den typ av finansiella tjänster som erbjuds. Det föreslås inte att handlingsutrymmet utnyttjas till denna del, eftersom de omständigheter som ingår i tillräckliga förklaringar är uppgifter som är centrala för konsumenten och som kan förutsättas av aktörer som tillhandahåller finansiella tjänster i sin näringsverksamhet.

I artikel 16e som fogats till konsumenträttighetsdirektivet föreskrivs det om tilläggsskydd avseende onlinegränssnitt. Enligt artikel 16e.2 får medlemsstaterna anta eller behålla strängare bestämmelser i fråga om de krav på näringsidkare som anges i artikel 16e.1, när bestämmelserna är förenliga med unionsrätten. Det föreslås att det handlingsutrymme som bestämmelsen om minimiharmonisering medger inte ska utnyttjas till denna del.

5.1.3 Avtalsrättsliga påföljder vid försummelse av kreditgivarens eller kreditförmedlarens lagstadgade skyldigheter

I enlighet med vad som konstaterats ovan (se avsnitt 4.1.1) har man stannat för att föreslå en avtalsrättslig påföljd när kreditgivaren bryter mot sina skyldigheter att bedöma konsumentens kreditvärdighet. Vid beredningen av propositionen har det kartlagts om det i 7 kap. i konsumentskyddslagen finns andra bestämmelser som det är motiverat att uttryckligen föreskriva om hur brott mot dem påverkar avtalsförhållandet. Det har inte upptäckts något behov av sådana nya specialbestämmelser.

5.1.4 Nationella begränsningar till följd av utvidgningen av tillämpningsområdet för konsumentkreditdirektivet

I och med utvidgningen av tillämpningsområdet för konsumentkreditdirektivet ska tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen omfatta fler konsumentkrediter än tidigare, inklusive konsumentkrediter för vilka ingen ränta eller andra avgifter tas ut. Likaså utvidgas kretsen av näringsidkare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare jämfört med den gällande lagen. Till konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen och till näringsidkare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare hänvisas på annat håll i lagstiftningen, såsom i lagen om ett

positivt kreditupplysningsregister och i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, när det gäller tillämpningsområdet för vissa skyldigheter. I och med att tillämpningsområdet för de författningar som det hänvisas till utvidgas, utvidgas också tillämpningsområdet för de skyldigheter som föreskrivs i dessa andra lagar utan någon separat begränsning.

Konsumentkreditdirektivet förutsätter dock inte att tillämpningsområdet för dessa skyldigheter utvidgas, och det är inte möjligt att i tillräcklig utsträckning bedöma deras eventuella konsekvenser inom tidsfristen för genomförandet av direktivet. Av de nämnda skälen föreslås vissa begränsningar i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister och i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism som beskrivs i avsnitt 4.1.3. Om räntefria och avgiftsfria krediter inte lämnas utanför bestämmelserna om de uppgifter som ska registreras enligt lagen om ett positivt kreditupplysningsregister, kan registrets datainnehåll utvidgas avsevärt. På motsvarande sätt, om näringsidkare som beviljar konsumentkrediter endast för att finansiera köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer inte lämnas utanför bestämmelserna om anmälningsskyldighet enligt den lagen, utvidgas anmälningsskyldigheten till att gälla också en del av kreditgivarna som har kreditgivning som bisyssla. Det har inte heller ansetts ändamålsenligt att i samband med denna proposition utvidga tillämpningsområdet för lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism till kreditgivare som bedriver kreditgivning som bisyssla.

5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater

5.2.1 Sverige

Konsumentkreditdirektivet

I Sverige har en arbetsgrupp lämnat sitt betänkande om genomförandet av konsumentkreditdirektivet i mars 2024 (SOU 2024:69: Ett nytt konsumentkreditdirektiv. Delbetänkande av Konsumentkreditutredningen).

I Sverige föreslås det i betänkandet att möjligheten enligt artikel 2.5 att lämna vissa kort med uppskjuten debitering (i Sverige även betalkort) utanför bestämmelsernas tillämpningsområde inte ska utnyttjas. Det föreslås inte heller att de begränsningar av tillämpningsområdet som gäller medlemslån som lämnas i organisationer med socialt syfte enligt artikel 2.6 eller vissa avtal om betalningsarrangemang enligt artikel 2.7 ska tillämpas. Likaså föreslås det att möjligheten enligt artikel 2.8 att tillämpa lindrigare informationsskyldigheter på vissa krediter lämnas outnyttjad.

I Sverige föreslås det att man utnyttjar den möjlighet som medlemsstaterna ges i artikel 14.2 att tillåta att kreditgivarna kräver att konsumenten öppnar eller upprätthåller ett betal- eller sparkonto som avses i bestämmelsen. Däremot föreslås det i Sverige att optionen i artikel 14.3 i direktivet, enligt vilken medlemsstaterna får tillåta en kreditgivare att kräva att konsumenten har en relevant försäkring med anknytning till kreditavtalet, inte utnyttjas. Således föreslås i Sverige inte heller några bestämmelser som hänför sig till artikel 14.4 och 14.5.

I fråga om artikel 16 om rådgivningstjänster i konsumentkreditdirektivet föreslås att det i Sverige ska föreskrivas om kriterier för när en kreditgivare eller kreditförmedlare kan uppge sig vara oberoende rådgivare eller erbjuda oberoende rådgivning (artikel 16.4). I fråga om artikel 16.6 föreslås det i Sverige att tillfälligt tillhandahållande av rådgivningstjänster ska tillåtas inom

ramen för en yrkesverksamhet som regleras av lagar eller andra författningar eller av etiska regler.

När det gäller artikel 18 om bedömning av kreditvärdigheten föreslås det i Sverige att den möjlighet som medlemsstaterna ges i artikel 18.11 inte ska utnyttjas för att kräva att kreditgivarna bedömer konsumenternas kreditvärdighet på grundval av sökning i relevant databas.

I Sverige föreslås det inte heller att den föreskrivna möjligheten i fråga om överskridande av konton enligt artikel 24.5 eller överskridande av konto- eller kreditgränsen enligt artikel 25.6 ska utnyttjas när det gäller att behålla eller anta strängare bestämmelser i frågor som rör skydd av konsumenter i fråga om sådana krediter. Likaså föreslås det att medlemsstatsoptionerna i artikel 26.4 och 26.8 om ångerrätt lämnas outnyttjade.

Enligt betänkandet föreslås det inte i Sverige att det handlingsutrymme som medlemsstaterna ges i artikel 29.4 om förtidsåterbetalning utnyttjas när det gäller att föreskriva om kreditgivares rätt till ersättning med avvikelse från huvudregeln i direktivet. Det föreslås inte heller att möjligheten enligt artikel 32.4 att förbjuda provision som kreditgivaren betalar till kreditförmedlaren eller möjligheten enligt artikel 32.5 att förbjuda eller införa begränsningar för betalningarna från en konsument till en kreditgivare eller en kreditförmedlare innan ett kreditavtal ingås ska tas i användning i Sverige.

I Sverige föreslås ett utnyttjande av det handlingsutrymme som medlemsstaterna ges i artikel 37.3 i direktivet att inte tillämpa kraven i direktivet på godkännande och registrering för varu- eller tjänsteleverantörer som är mikroföretag eller små och medelstora företag och som medverkar subsidiärt som kreditförmedlare eller, i fråga om vissa krediter, som subsidiära kreditgivare.

Direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet

I Sverige överlämnade en arbetsgrupp i april 2025 sitt betänkande om genomförandet av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet (SOU 2025:34 Ett modernare konsumentskydd vid distansavtal. Slutbetänkande av Konsumentkreditutredningen).

I Sverige föreslås det enligt betänkandet inte att medlemsstatsoptionen i fråga om språkkrav i samband med förhandsinformation i artikel 16a.2 i konsumenträttighetsdirektivet ska utnyttjas. Det föreslås att medlemsstatsoptionen i fråga om krav på strängare förhandsinformation i artikel 16a.9 ska utnyttjas i Sverige för att bevara viss informationsskyldighet som gäller telefonförsäljning. I betänkandet föreslås dessutom med stöd av artikel 16a.9 ett krav på att näringsidkarens adress, telefonnummer och e-postadress eller andra medel för kommunikation alltid ska anges i det första datalagret i situationer där uppgifter presenteras skiktade på det sätt som avses i artikel 16a.7 i direktivet.

I Sverige föreslås det enligt betänkandet att medlemsstaternas möjlighet enligt artikel 16b i konsumenträttighetsdirektivet att tillämpa bestämmelserna om ångerrätt eller betänketid i direktivet om bostadskrediter och konsumentkreditdirektivet ska utnyttjas också vid distansförsäljning av sådana kreditavtal som inte omfattas av de nämnda direktivens tillämpningsområde.

I Sverige föreslås det däremot inte att möjligheten enligt artikel 16c.2 i konsumenträttighetsdirektivet att föreskriva att konsumenterna inte får avkrävas någon

betalning om de utövar sin ångerrätt i samband med ett försäkringsavtal ska utnyttjas. Det föreslås att medlemsstatsoptionen enligt artikel 16d.2 i konsumenträttighetsdirektivet som gäller tillräckliga förklaringar och att anpassa sättet för och omfattningen av detta utnyttjas i Sverige bland annat genom att föreskriva att förklaringarna ska lämnas i den omfattning som konsumenten behöver. I betänkandet föreslås att det i Sverige för genomförande av artikel 16e i konsumenträttighetsdirektivet tas in bestämmelser om alla de förfaranden som räknas upp i artikel 16e.1. Däremot föreslås det inte att medlemsstatsoptionen enligt artikel 16e.2 ska genomföras separat.

5.2.2 Avtalsrättsliga påföljder i andra medlemsstater vid försummelse av skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten

På det sätt som nämns i avsnitt 4.1.1 föreslås att det föreskrivs om avtalsrättsliga påföljder när kreditgivaren försummar sin skyldighet att bedöma kreditvärdigheten. Enligt uppgifter från medlemsstaterna finns det i en del medlemsstater redan nu bestämmelser om sådana påföljder, medan det i en andra medlemsstater åtminstone inte före genomförandet av konsumentkreditdirektivet finns sådana bestämmelser.

Enligt uppgifter från medlemsstaterna har Ungern, Slovenien, Italien, Rumänien, Kroatien och Luxemburg i sin nationella lagstiftning inga särskilda bestämmelser om avtalsrättsliga sanktioner för brott mot skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten. Inte heller i Sverige föreslås det i det betänkande som nämns i avsnitt 5.2.1 några bestämmelser om civilrättsliga påföljder i samband med skyldigheten. Enligt uppgifter från Nederländerna innehåller Nederländernas nationella lagstiftning inga uttryckliga bestämmelser om avtalsrättsliga påföljder vid försummelse av skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten, men de nationella domstolarna har i enskilda fall ansett att kreditgivaren i en sådan situation har förlorat sin rätt till avtalad ränta och avtalade kostnader.

Enligt uppgifter från Polen leder ett brott mot skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten i Polen däremot till att fordran inte kan överföras effektivt till en tredje part och att indrivning av fordran är möjlig endast efter det att de tidigare skulderna har betalats i sin helhet eller fordringsrätten avseende dem har upphört. En ytterligare följd är att preskriptionstiden för fordran inte upphör att löpa och borgenären har inte rätt att debitera kostnaderna förrän gäldenärens övriga skulder har betalats eller fordringsrätten avseende dem kan anses ha upphört.

Enligt uppgifter från Slovakien följer av den slovakiska lagstiftningen att om kreditgivaren inte har iakttagit vederbörlig omsorg vid bedömningen av konsumentens kreditvärdighet, har kreditgivaren inte rätt att kräva att konsumenten betalar krediten i ett för allt. Om det är fråga om en allvarlig överträdelse är konsumenten inte skyldig att betala ränta eller kostnader. Som en allvarlig förseelse betraktas att kreditgivaren har bedömt konsumentens återbetalningsförmåga utan uppgifter om konsumentens inkomster, utgifter och civilstånd eller utan att beakta uppgifter från en databas eller ett register som är relevant för bedömningen av kreditvärdigheten.

Enligt uppgifter från Tjeckien leder avsaknad av eller en felaktigt gjord bedömning av kreditvärdigheten i Tjeckien till att kreditavtalet blir ogiltigt. Till följd av detta har konsumenten rätt att återbetala det lånade beloppet inom en tid som motsvarar konsumentens möjligheter till återbetalning beroende på dennes ekonomiska situation. Kreditgivaren har inte rätt till ränta eller kostnader för denna tid.

Enligt uppgifter från Tyskland är räntesänkning en påföljd om en kreditgivare i Tyskland bryter mot sin skyldighet att bedöma konsumentens kreditvärdighet. Om det är fråga om en fast ränta,

sänks den fasta räntan till den ränta som gäller på kapitalmarknaden för pantskuldebrev och obligationer inom den offentliga sektorn under perioden för den fasta räntan. En rörlig ränta sänks till den ränta som råder på den marknad där de europeiska bankerna beviljar varandra obligationer i euro med en löptid på tre månader.

6 Remissvar

I enlighet med det ovan sagda begärde justitieministeriet via tjänsten utlåtande.fi utlåtanden om arbetsgruppens betänkande av 49 aktörer, varav 30 lämnade ett utlåtande. Dessutom lämnade 11 andra instanser ett utlåtande. Ett sammandrag av utlåtandena har sammanställts vid justitieministeriet (Genomförande av konsumentkreditdirektivet och direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet (bestämmelser om distansförsäljning av finansiella tjänster). Sammandrag av remissvaren. Betänkanden och utlåtanden 2025:43, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-529-6>).

Remissinstanserna förhöll sig i huvudsak positiva till arbetsgruppens förslag och ansåg det viktigt att förebygga överskuldssättning och problem i anslutning till den. Det ansågs också att förslagen leder till mer jämlika villkor för de företag som är verksamma på konsumentkreditmarknaden och främjar en mer ansvarsfull kreditgivning. En del av remissinstanserna ansåg dock att förslaget inte motsvarar de mål som uppställts för det, till den del det innehåller bestämmelser som överskrider miniminivån i direktivet.

När det gäller tillämpningsområdet för konsumentskyddslagens bestämmelser om konsumentkrediter ansåg Finanssiala ry och Nordea Bank Abp att bestämmelserna ska tillämpas i större utsträckning än vad som föreslås också i situationer där ett litet eller medelstort företag som beviljar betalningsanstånd som faller utanför tillämpningsområdet överför sina fordringar till en utomstående tjänsteleverantör som kontrollerar och förvaltar kreditrisken på basis av ett arrangemang som avtalats med säljaren. Också Konkurrens- och konsumentverket ansåg det vara ändamålsenligt att begränsningen av tillämpningsområdet för betalningsanstånd omfattar en tredje parts möjlighet att köpa krediter oberoende av säljarens eller tjänsteleverantörens storlek. Vid den fortsatta beredningen har man inte ändrat den föreslagna begränsningen av tillämpningsområdet för betalningsanstånd. Begränsningen av tillämpningsområdet bygger på direktivet och syftet är att sträva efter att skydda små och medelstora företag från den administrativa bördan till följd av regleringen. Också tydlighetsskäl som hänför sig till regleringen talar för att det inte ska ställas något separat kriterium för betalningsanstånd som gäller en eventuell senare överföring av fordran.

Vissa remissinstanser, såsom finansministeriet, Skatteförvaltningen och Suomen Perimistoimistojen Liitto ry, påpekade i sina utlåtanden att till följd av ett utvidgat tillämpningsområde för konsumentskyddslagens bestämmelser om konsumentkrediter utvidgas också omfattningen av de krediter som ska anmälas till det positiva kreditupplysningsregistret. Den sistnämnda instansen ansåg att räntefria och kostnadsfria krediter i första hand inte ska finnas bland de krediter som registreras. Finansministeriet och Skatteförvaltningen påpekade dessutom att en utvidgning av tillämpningsområdet för lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare skulle leda till att antalet kreditgivare som är skyldiga att anmäla uppgifter till det positiva kreditupplysningsregistret ökar och omfattar bland annat näringsidkare som lämnar konsumentkrediter som bisyssla. Vid den fortsatta beredningen har förslaget till följd av remissvaren ändrats så att det i det positiva kreditupplysningsregistret inte heller i fortsättningen ska registreras konsumentkrediter för vilka ingen ränta eller andra avgifter tas ut. Det föreslås dessutom näringsidkare som lämnar konsumentkrediter endast för att finansiera köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer inte ska höra till de anmälningsskyldiga aktörerna. Det har till dessa delar ansetts motiverat att bibehålla nuläget,

eftersom konsekvenserna av en eventuell utvidgning inte kan bedömas på ett tillförlitligt sätt inom ramen för tidsplanen för genomförandet av direktivet.

I fråga om förslagen till definitioner i konsumentskyddslagen gällde remissvaren definitionen av kreditkostnader och ränta, kreditförmedlare och rådgivningstjänster. Allmänt taget understöddes preciseringen av definitionerna. När det gäller definitionen av kreditkostnader och ränta ansåg dock Finlands näringsliv rf och Nordea i sitt utlåtande att det på basis av bestämmelsen och motiveringen till den inte är tillräckligt klart när en kompletterande tjänst, som inte är en förutsättning för att få kredit på marknadsförda villkor, räknas som kreditkostnad. Även arbets- och näringsministeriet fäste uppmärksamhet vid om motiveringen till bestämmelsen om kreditkostnader är korrekt till den del motiveringen gäller definitionen av kompletterande tjänst. Finanssiala ry ansåg dessutom i sitt utlåtande att bestämmelsen bör förtydligas särskilt till den del att de kostnader som tas ut för avtalsbrott inte ska betraktas som kreditkostnader. Finansministeriet och Skatteförvaltningen ansåg i sina utlåtanden att den strykning i definitionen som gäller omnämnandet av avgifter som konsumenten ska betala på grund av ett eventuellt avtalsbrott har konsekvenser för datainnehållet i de kreditkostnader som anmäls till det positiva kreditupplysningsregistret. Vid den fortsatta beredningen har man strävat efter att förtydliga motiveringen till bestämmelsen utifrån remissvaren. Likaså har man vid den fortsatta beredningen av bestämmelserna om kreditkostnadernas maximibelopp och de uppgifter som ska anmälas till det positiva kreditupplysningsregistret för tydlighetens skull uttryckligen uteslutit kostnader för avtalsbrott.

Finansinspektionen understödde i sitt utlåtande den föreslagna preciseringen av definitionen av kreditförmedlare så att definitionen motsvarar definitionen av kreditförmedlare i konsumentkreditdirektivet. Finansinspektionen ansåg att definitionen blir ännu tydligare än för närvarande, eftersom kreditförmedlare enligt den ska vara skyldiga att registrera sig i Finansinspektionens register. Till denna del bör i synnerhet verksamhetsmodellerna för betalning av näthandel dock förtydligas ytterligare. Också Företagarna i Finland rf och vissa andra remissinstanser som företräder näringslivet ansåg att definitionen av kreditförmedlare är oklar. Finsk Handel rf, Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry och vissa andra remissinstanser som företräder näringslivet ansåg att det till motiveringen till bestämmelsen bör fogas ett uttryckligt omnämnande av att näringsidkare som presenterar färdiga sortiment av betalningsalternativ som erbjuds av en annan näringsidkare inte ska betraktas som kreditförmedlare. Däremot anser Konkurrens- och konsumentverket att ändringen av definitionen av kreditförmedlare skapar oklarhet om huruvida konsumentskyddet försvagas jämfört med nuläget där kreditförmedlarna tillsammans med kreditgivarna är skyldiga att bland annat se till att marknadsföringen är lagenlig. Konkurrens- och konsumentverket ansåg det ändamålsenligt med tanke på konsumentskyddet och situationen för de registreringsskyldiga näringsidkarna att definitionen av en kreditförmedlare enligt konsumentskyddslagen inte ändras, men att det i den föreslagna lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter närmare kan preciseras vem registreringsskyldigheten gäller. Vid den fortsatta beredningen har man strävat efter att precisera specialmotiveringen till definitionen av kreditförmedlare i enlighet med remissvaren, särskilt för att förtydliga ställningen för försäljare och tjänsteleverantörer som erbjuder olika betalningssätt.

Arbets- och näringsministeriet nämnde i sitt utlåtande att begreppet rådgivningstjänster och bestämmelserna om dem är nya och föreslog att det ska övervägas om det är motiverat att ha sådana bestämmelser om definitionen av rådgivningstjänster som avviker från formuleringen i konsumentkreditdirektivet. Vid den fortsatta beredningen har man inte ändrat den föreslagna definitionen, eftersom det har ansetts ändamålsenligt att definitionen är förenlig med definitionen av rådgivningstjänster i 7 a kap. i konsumentskyddslagen som gäller

konsumentkrediter i samband med bostadsegendom. I bestämmelserna om rådgivningstjänster har det dock gjorts vissa ändringar som nämns nedan.

Remissinstansernas åsikter var delade i synnerhet i fråga om bedömningen av kreditvärdigheten. Exempelvis arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Finansinspektionen och Försäkrings- och finansrådgivningen (FINE) understödde de föreslagna preciseringarna av bedömningen av kreditvärdigheten. De föreslagna ändringarna ansågs till dessa delar behövliga och motiverade för att förhindra överskuldsättning. Konsumentförbundet rf föreslog att det i bestämmelsen tydligare ska framhållas att prövningen är individuell. Däremot förhöll sig Finsk Handel rf, Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry, Företagarna i Finland rf och vissa andra remissinstanser som företrädar näringslivet negativt till förslaget till den del det innebär reglering som överskrider miniminivån i direktivet. Kritiken motiverades i synnerhet med att förslaget inte beaktar olika typer av krediter och situationer vid lämnande av kredit. Dessutom ansågs skyldigheten att använda uppgifter ur det positiva kreditupplysningsregistret problematisk bland annat med tanke på näringsfriheten och konkurrenssituationen för aktörer som erbjuder informationstjänster. Under den fortsatta beredningen har det inte ansetts motiverat att avvika från den lösning som föreslås i betänkandet, enligt vilken de uppgifter som ligger till grund för bedömningen av kreditvärdigheten ska inhämtas från konsumenten, kreditupplysningsregistret och andra behövliga källor. I förslaget har olika situationer vid lämnande av kredit beaktats i enlighet med direktivet, så att en bedömning ska utföras på grundval av behövliga uppgifter som står i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker. De uppgifter som fås ur kreditupplysningsregistret ska enligt förslaget anses vara behövliga minimiuppgifter vid all kreditgivning. Skyldigheten att använda andra uppgifter ska bero på kreditens art, varaktighet, värde och risker.

Också förslaget om påföljder vid försummelse av skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten delade åsikterna. Exempelvis Konkurrens- och konsumentverket och Konsumentförbundet rf understödde förslaget om att föreskriva om påföljder på det sätt som föreslås i betänkandet. Däremot motsatte sig flera aktörer som företrädar näringslivet, såsom Finlands näringsliv rf, Finanssiala ry, Finsk Handel rf och Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry förslaget och ansåg att den föreslagna påföljden är för sträng och inte baserar sig på direktivet. Aktörerna föreslog att påföljden i alla fall ska lindras så att den inte tillämpas på förseelser som kan anses vara ringa. Vid den fortsatta beredningen har man inte ändrat den påföljd som föreslås i betänkandet. Förslaget om försummelse av bedömningen av kreditvärdigheten bygger på direktivets bestämmelse om påföljder samt på EU-domstolens beslutspraxis i fråga om bestämmelsen om påföljder med motsvarande innehåll i det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal. En ändamålsenlig bedömning av konsumentens kreditvärdighet är mycket viktig med tanke på förebyggandet av överskuldsättning, vilket också talar för stränga påföljder när kreditgivaren försummar sina skyldigheter i anslutning till bedömningen. Bestämmelser om en motsvarande påföljd finns redan nu i sådana fall där kreditgivaren bryter mot prisregleringen av konsumentkrediter. Vid den fortsatta beredningen har dock specialmotiveringen till förslaget om avtalsrättsliga påföljder preciserats.

Enligt arbetsgruppens betänkande ska det vid den fortsatta beredningen utredas om konsumentkreditdirektivet förutsätter att prisreglering tillämpas på krediter som inte omfattas av tillämpningsområdet för den gällande regleringen om kreditkostnadernas maximibelopp, såsom köp av vissa trafikmedel på avbetalning. Finanssiala ry ansåg i anslutning till detta att undantaget för köp av vissa trafikmedel på avbetalning bör förbli oförändrat, om inte direktivet medför ett absolut hinder för detta. Likaså ansåg Finsk Handel rf, Bilimportörerna och -industrin rf och Autoalan Keskusliitto ry att det i nuläget inte finns några identifierbara problem som kräver ändringar i bestämmelserna om fordonsfinansiering. Däremot har Konkurrens- och konsumentverket i sitt utlåtande understött en utvidgning av tillämpningsområdet för

prisregleringen till att omfatta köp av trafikmedel på avbetalning. Konkurrens- och konsumentverket ansåg att konsumentkreditdirektivet inte möjliggör att en viss typ av kredit lämnas utanför regleringen och att det inte heller i övrigt finns berättigade grunder för en särställning för sådana krediter. Enligt Konkurrens- och konsumentverket möjliggör en särställning för sådana krediter en prissättningsstruktur som avviker från andra konsumentkrediter och som bland annat försvårar en jämförelse av krediterna med andra krediter. Även arbets- och näringsministeriet ansåg i sitt utlåtande att begränsningen av tillämpningsområdet för avbetalningsköp avviker från de allmänna målen och konsekvensen i 7 kap. i konsumentskyddslagen. Vid den fortsatta beredningen har man på de grunder som nämns i avsnitt 3.2.2 inte fattat beslut om att föreslå att tillämpningsområdet för bestämmelserna om kreditkostnadernas maximibelopp utvidgas till att omfatta köp av trafikmedel på avbetalning.

Etua Oy ansåg att det till motiveringen till bestämmelsen om avslag på ansökan om kredit bör fogas ett omnämnande av att det inte uppkommer någon anmälningsskyldighet om kreditansökan inte uttryckligen har riktats till ett visst kreditinstitut, utan det är fråga om en allmän låneansökan som gjorts via en kreditförmedlare och som kreditförmedlaren förmedlar vidare till sina samarbetspartner. Bestämmelsen om avslag på ansökan om kredit eller motiveringen till den har inte ändrats, eftersom direktivet inte möjliggör ett sådant undantag. Den föreslagna formuleringen motsvarar i fråga om konsumentkrediter i anslutning till bostadsegendom det som föreskrivs i 7 a kap. 16 § i konsumentskyddslagen.

När det gäller förslagen om marknadsföring ansågs den allmänna skyldigheten att varna bra med tanke på förebyggandet av skuldsättning. Vissa remissinstanser som företrädar näringslivet ansåg dock att tillämpningen av varning vid marknadsföring av konsumentkrediter också vid reklam för räntefria och kostnadsfria konsumentkrediter är onödig och till och med motstridig. En remissinstans som företrädar näringslivet ansåg också när det gäller det förbud mot att ge intryck av att kredittagning leder till ökade ekonomiska resurser, ersätter besparingar eller kan höja konsumentens levnadsstandard som enligt förslaget ska fogas till bestämmelsen om god kreditgivningssed att den föreslagna formuleringen är för bred och mångtydig och understödde att punkten genomförs i enlighet med direktivets ordalydelse. Vid den fortsatta beredningen har man inte stannat för att lämna räntefria och kostnadsfria krediter utanför den varning som ges vid marknadsföringen. Tillämpningsområdet för varningsskyldigheten bestäms enligt direktivets tillämpningsområde, där räntefria och kostnadsfria krediter till denna del inte särbehandlas i förhållande till andra typer av konsumentkrediter. Dessutom bör det noteras att skyldigheten att varna enligt förslaget ska vara allmän till sin karaktär, och ska tillämpas oberoende av om det av reklamen framgår någon uppgift om ett villkor i kreditavtalet eller om det i reklamen hänvisas till kreditens pris eller inte. Man har inte fattat beslut om att avstå från bemyndigandet att utfärda förordning om varningsskyldighet, eftersom bemyndigandet gäller en mycket noggrant avgränsad omständighet som det är ändamålsenligt att föreskriva om genom förordning. Inte heller bestämmelsen om god kreditgivningssed har till ovannämnda delar ändrats utifrån remissvaren, eftersom förslaget kan anses överensstämma med bestämmelsen i direktivet. Specialmotiveringen till förslaget har dock preciserats till denna del.

Konkurrens- och konsumentverket, Konsumentförbundet och vissa andra remissinstanser ansåg att marknadsföringen av rådgivningstjänster är förenad med en risk för missbruk i synnerhet när det gäller att konsumenterna inte kan förstå tjänstens faktiska karaktär. Finansinspektionen fäste i sitt utlåtande uppmärksamhet vid vissa skillnader i fråga om bestämmelser om rådgivningstjänsterna mellan å ena sidan de krediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen och å andra sidan de krediter i anslutning till bostadsegendom som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen. Dessutom understödde institutet för kriminologi och rättspolitik ett förbud mot användningen av uttrycken

”rådgivning” och ”råd”. Vid den fortsatta beredningen har man beslutat att i bestämmelsen om god kreditgivningssed ta in en precisering av marknadsföringen av rådgivningstjänster. Dessutom har rätten att tillhandahålla rådgivningstjänster kompletterats i fråga om vissa aktörer som sporadiskt förmedlar krediter på det sätt som direktivet möjliggör för att de föreslagna bestämmelserna till denna del ska vara enhetliga med dem som förmedlar konsumentkrediter i anslutning till bostadsegendom. Till övriga delar har det inte ansetts motiverat att ändra förslagen om rådgivningstjänster jämfört med vad som föreslås i betänkandet.

Konkurrens- och konsumentverket ansåg i sitt utlåtande att det inte finns skäl att utnyttja den option i bestämmelserna om bindningsförfarande som gäller kreditgivarens rätt att förutsätta försäkring i anslutning till kreditavtalet, eftersom de föreslagna preciseringarna inte nödvändigtvis leder till en bättre situation för konsumenterna. Vid den fortsatta beredningen har det inte framkommit några grunder att ändra förslaget till denna del.

Finansinspektionen har i sitt utlåtande lyft fram att den i sin tillsyn under den senaste tiden på marknaden har upptäckt en praxis där kreditgivaren för behandlingen av en kreditansökan tar ut en sådan avgift av konsumenten som kan tas ut även om ett kreditavtal inte ingås med stöd av ansökan, och föreslagit att det vid den fortsatta beredningen ska övervägas om det ska utfärdas ett uttryckligt förbud mot avgifter som tas ut innan kreditavtalet ingås. Vid den fortsatta beredningen har man på de grunder som anges i avsnitt 5.1.1 stannat för att föreslå ett uttryckligt förbud mot att ta ut avgifter av konsumenten för en ansökan om kredit innan kreditavtalet ingås.

Utvidgningen av registreringsskyldigheten och utnyttjandet av möjligheten till undantag för små och medelstora företag understöddes i huvudsak. En del av remissinstanserna fäste dock uppmärksamhet vid exaktheten i definitionen av kreditförmedlare, så att aktörerna ska kunna identifiera sina skyldigheter när det gäller registreringen. Vid den fortsatta beredningen har man på det sätt som konstateras ovan strävat efter att förtydliga kretsen av aktörer som omfattas av definitionen av kreditförmedlare.

I anslutning till den informationsskyldighet som föreslås i kreditupplysningslagen ansåg Enento Group att det i fråga om förslaget är viktigt att klargöra vem informationsskyldigheten gäller och att informationen inte bör bindas till brev om en första registrering. Enento Groups tolkning är att bestämmelsen i konsumentkreditdirektivet som ligger till grund för ändringen gäller aktörer som upprätthåller kreditavtalsuppgifter, såsom kreditgivare. Dessutom ansåg Enento Group att det till förslaget ska läggas att informationen också kan tillhandahållas elektroniskt. Vid den fortsatta beredningen har man inte ändrat den informationsskyldighet som föreslås i kreditupplysningslagen. Bestämmelsen i direktivet gäller databasleverantörer, dvs. i detta fall dem som bedriver kreditupplysningsverksamhet enligt kreditupplysningslagen. I förslaget ställs inte heller några krav på hur anmälan ska lämnas in.

I fråga om direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet gällde remissvaren särskilt skyldigheterna att lämna förhandsinformation och tillräckliga förklaringar samt ångerrätten och ångerfunktionen. Finansinspektionen och Konsumentförbundet understödde i sina utlåtanden förslaget om att förhandsinformation och avtalsvillkor ska lämnas i tillgänglig form. Finansinspektionen ansåg dock att tillgänglighetskravets förhållande till gällande tillgänglighetskrav och anpassningskrav ska förtydligas. Finansinspektionen ansåg dessutom att det är ändamålsenligt att koncentrera tillsynen över bestämmelsen till de myndigheter som redan nu har tillsynsuppgifter i anslutning till tillsynen över tillgänglighetskravet. Konsumentförbundet föreslog att de uppgifter och villkor som avses i bestämmelsen ska ges i tillgänglig form utan särskild begäran. Rättstjänstverket föreslog däremot att ordet ”funktionsnedsättning” stryks i bestämmelsen så att vem som helst på begäran kan få förhandsinformation och avtalsvillkor i en form som lämpar sig för och är tillgänglig för honom

eller henne, utan att behöva bevisa att han eller hon har en funktionsnedsättning. Vid den fortsatta beredningen har man stannat för att utelämna ordet ”funktionsnedsättning” i bestämmelsen. I övrigt har man inte ändrat förslaget vid den fortsatta beredningen.

I fråga om förslaget om ångerfunktionen går remissinstansernas åsikter isär. Vissa remissinstanser som företrädar näringslivet ansåg att i synnerhet kravet på att ångerfunktionen ska finnas på samma onlinegränssnitt via vilket konsumenten har ingått ett avtal är en lösning som inte skulle fungera och som medför onödig olägenhet och onödiga kostnader för aktörerna. Däremot understödde bland annat arbets- och näringsministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Försäkrings- och finansrådgivningen FINE och Konsumentförbundet i huvudsak arbetsgruppens förslag. Konkurrens- och konsumentverket ansåg det dock ändamålsenligt att utvidga ångerfunktionen nationellt till att också omfatta uppsägning av avtal. Arbets- och näringsministeriet fäste i sitt utlåtande uppmärksamhet vid specialmotiveringen till förslaget om ångerfunktionen och ansåg att motiveringen bidrar till att ge en bild av regleringen som avviker från direktivet. Finanssiala ry understödde i sina utlåtanden arbetsgruppens förslag om att andra försäkringar än pensions- och livförsäkringar inte heller i fortsättningen ska ha egentlig ångerrätt och att direktivet när det gäller ångerfunktionen ska genomföras så att försäkringsförmedlare förutsätts upprätthålla uppsägningsfunktionen genom ett onlinegränssnitt under de 14 dagar som direktivet förutsätter. Vid den fortsatta beredningen har det inte framkommit några grunder för att avvika från betänkandets förslag om ångerfunktionen.

Utöver det som nämnts ovan har det vid den fortsatta beredningen utifrån remissvaren även gjorts andra kompletteringar och preciseringar i propositionen.

Under beredningen av propositionen föreslog Finansinspektionen dessutom att bestämmelserna om påföljdsavgift ska preciseras så att det en lagstadgad påföljdsavgift med stöd av uttryckliga bestämmelser ska kunna påföras också centralinstitut enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010). Förslaget kan anses motiverat bland annat med tanke på likabehandlingen av olika bolagsformer och effektiviteten i systemet för påföljdsavgifter, men det har inte varit möjligt att bereda det inom ramen för tidsplanen för genomförandet av direktivet.

Finansinspektionen har också under beredningen föreslagit att undantaget från registrering i den föreslagna lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter preciseras så att det tydligt framgår att endast sådana kreditförmedlare som har kreditförmedlingen som bisyssla och som förmedlar krediter för att finansiera köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer inte omfattas av registreringsskyldigheten. En motsvarande tolkning presenteras också i Sveriges arbetsgruppsbetänkande som nämns i avsnitt 5.2.1. Förslaget kan dessutom anses vara behövligt bland annat för att förhindra ett kringgående av registreringsskyldigheten, varför propositionen har preciserats till denna del.

7 Specialmotivering

7.1 Konsumentskyddslagen

1 kap. Allmänna stadganden

1 §. Enligt förslaget ska paragrafens 2 *mom.* ändras så att det till slutet av bestämmelsen fogas ett undantag från tillämpningsområdet. Enligt förslaget ska lagen inte gälla lagstadgade försäkringar eller arbetstagares grupplivförsäkring eller motsvarande av Keva beviljad förmån, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag. Ändringen behövs i fråga om trafikförsäkringar på grund av tillämpningshänvisningarna på annat håll i lagstiftningen.

6 kap. Hemförsäljning och distansförsäljning

9 §. *Information som ska lämnas innan avtal ingås.* Det föreslås att 1 mom. 10 punkten ändras så att det till punkten fogas uppgifter om den ångerfunktion som avses i 14 a § och dess placering. I paragrafen föreslås inga andra ändringar. Genom den ändrade punkten genomförs den ändrade artikeln 6.1 h i konsumenträttighetsdirektivet.

14 a §. *Utövande av ångerrätten vid distansavtal som ingås genom ett onlinegränssnitt.* Paragrafen är ny. Genom paragrafen genomförs den nya artikeln 11a i konsumenträttighetsdirektivet.

Enligt 1 mom. ska, om konsumenten har rätt att frånträda ett distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt, näringsidkaren tillhandahålla konsumenten möjlighet att frånträda avtalet via en ångerfunktion. När ångerfunktionen utnyttjas ska konsumenten lätt kunna tillhandahålla eller bekräfta den information som anges i momentet. Denna information ska innefatta konsumentens namn, uppgifter för identifiering av det avtal som konsumenten vill frånträda och uppgifter om den varaktiga form genom vilken näringsidkaren sänder bekräftelsen på mottagandet av meddelandet om frånträde till konsumenten.

Enligt 2 mom. ska näringsidkaren hålla den ångerfunktion som avses i 1 mom. lättillgänglig för konsumenten samt väl synlig i onlinegränssnittet under hela ångerfristen. Ångerfunktionen ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

Vidare enligt 3 mom. ska näringsidkaren kräva att konsumenten bekräftar att meddelandet om frånträde skickas. Bekräftandet ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt. I praktiken kan bekräftandet till exempel genomföras så att konsumenten efter att ha valt att sända meddelandet om frånträde ännu får en kryssruta eller ett meddelande där konsumenten ska bekräfta att meddelandet om frånträde skickas.

Enligt 4 mom. ska näringsidkaren, när konsumenten har bekräftat sändningen av meddelandet om frånträde, utan obefogat dröjsmål i varaktig form till konsumenten skicka en bekräftelse över mottagandet av meddelandet om frånträde, inklusive dess innehåll samt datum och klockslag för inlämnandet.

Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att konsumenterna kan frånträda ett avtal lika lätt som de kan ingå det. Näringsidkaren ska tillhandahålla konsumenten en ångerfunktion som är lätt för konsumenten att hitta och som är kontinuerligt tillgänglig och väl synlig under ångerfristen. Ångerfunktionen kan exempelvis märkas ut med orden ”Ångra avtalet här” eller en otvetydig motsvarande formulering som gör det möjligt för konsumenten att förstå att avtalet kan frånträdas genom funktionen. Konsumenten ska kunna hitta och få tillgång till funktionen på ett lätt och enkelt sätt. Konsumenten ska till exempel inte behöva vidta särskilda åtgärder för att hitta eller få tillgång till funktionen, till exempel ladda ned en applikation om avtalet inte ingicks via den applikationen. (Skäl 37 i ingressen till direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet.)

För att underlätta processen kan näringsidkaren till exempel tillhandahålla hyperlänkar som leder konsumenten till ångerfunktionen. Exempelvis ska en konsument som redan har identifierat sig, till exempel genom att logga in, kunna frånträda avtalet utan att på nytt behöva identifiera sig eller, när så är tillämpligt, identifiera det avtal som han eller hon önskar frånträda. Ångerfunktionen ska finnas på samma onlinegränssnitt via vilket konsumenten har ingått avtalet. Det finns inget hinder för att ångerfunktionen ytterligare finns på andra onlinegränssnitt. För att undvika att konsumenten utövar ångerrätten oavsiktligt ska näringsidkaren kräva att

konsumenten bekräftar beslutet att frånträda avtalet, på ett sätt som innebär att konsumenten bekräftar sin avsikt att göra detta. Bekräftelsefunktionen ska märkas på ett lättläst sätt med orden "Bekräfta frånträde" eller med en otvetydig motsvarande formulering. Om konsumenten har beställt flera varor eller tjänster inom ramen för samma distansavtal kan näringsidkaren ge konsumenten möjlighet att frånträda en del av avtalet i stället för hela avtalet. När konsumenten använder funktionen för att utöva ångerrätten bör näringsidkaren utan dröjsmål lämna ett mottagningsbevis på frånträdet av avtalet på ett varaktigt medium till konsumenten. (Skäl 37 i ändringsdirektivet till konsumenträttighetsdirektivet.) Mottagningsbeviset avser endast mottagandet av meddelandet om frånträde och innebär inte att näringsidkaren har behandlat frånträdet av avtalet.

Ångerfunktionen hindrar inte näringsidkaren från att utöver ångerfunktionen använda något annat sätt att frånträda avtal. Till exempel om konsumenten via ett onlinegränssnitt har köpt en vara genom distansförsäljning, kan konsumenten fortfarande frånträda avtalet genom att återlämna varan till näringsidkaren och i samband med återlämnandet på en pappersblankett anmäla frånträde av avtalet utan att använda den ångerfunktion som finns i onlinegränssnittet, om näringsidkaren använder detta förfarande.

Allmänna bestämmelser om frånträddande av avtal vid distansförsäljning finns i 6 kap. i konsumentskyddslagen och ångerrätten och ångerfunktionen påverkar inte andra eventuella sätt att avsluta ett avtal eller hur de presenteras.

25 §. Påföljderna vid brott mot bestämmelserna i kapitlet. Det föreslås att till 2 mom. fogas den nya 14 a §, eftersom paragrafen i fråga enligt förslaget ska omfattas av bestämmelserna om påföljdsavgift.

6 a kap. **Distansförsäljning av finansiella tjänster och finansiella instrument**

1 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att paragrafens 1 mom. revideras och uppdateras så att det i paragrafen införs vissa nya finansiella tjänster som har kommit ut på marknaden efter det att kapitlet infördes. Det föreslås att 1 mom. 1 punkten ändras så att det i punkten hänvisas endast till insättningskonton. Det föreslås att 2 punkten ändras så att det i punkten allmänt hänvisas till betaltjänster i stället för betalningsförmedlingstjänster. Bestämmelser om betaltjänster finns i betaltjänstlagen. De kundkonton som nämns i 1 mom. 1 punkten i den gällande paragrafen ingår i betaltjänsterna, och därför föreslås det att de på det nämnda sättet stryks ur 1 punkten. I 5 punkten hänvisas det i fortsättningen allmänt till investeringstjänster.

Det föreslås att kryptotillgångstjänster och gräsrotsfinansieringstjänster fogas till 1 mom. som nya finansiella tjänster. Kryptotillgångstjänster anges i 6 punkten och gräsrotsfinansieringstjänster i 7 punkten. Bestämmelser om både kryptotillgångstjänster och gräsrotsfinansieringstjänster finns på annat håll i lagstiftningen. Momentets 8 punkt, där det hänvisas till andra finansiella tjänster än de som anges i 1–7 punkten samt till finansiella instrument innefattar också i den gällande 5 punkten nämnda fondandelar och andra värdepapper, som är finansiella instrument. I övrigt föreslås det inga ändringar i paragrafen.

2 §. Begränsning av tillämpningsområdet i vissa fall. Det föreslås att det till 2 mom. ska fogas en hänvisning till den nya 10 a §, som gäller tillräckliga utredningar. I paragrafen görs dessutom språkliga ändringar.

4 §. Definitioner. Det föreslås att paragrafen ändras så att dess 1 mom. ska innehålla en definition av distansavtal i stället för de nuvarande definitionerna av distansförsäljning och distansutbudsmetod i gällande 1 och 2 mom. Med distansavtal ska i enlighet med artikel 2.7 i

konsumenträttighetsdirektivet avses ett avtal som ingås mellan en näringsidkare och en konsument inom ramen för ett system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster där näringsidkaren och konsumenten inte samtidigt är fysiskt närvarande och med användning av medel för distanskommunikation fram till avtalets ingående. I paragrafen definieras fortfarande begreppet medel för distanskommunikation i 2 mom. Rättsläget ändras inte i sak till följd av ändringen.

5 §. Informationsskyldigheten innan ett avtal ingås. Det föreslås att 1 mom. ändras så att det i momentet inte längre hänvisas till informationsskyldighet som föreskrivs någon annanstans i lag. I övrigt kvarstår momentet som i gällande lag. Enligt momentet ska konsumenten i god tid innan ett avtal ingås ges i 6–9 § avsedd information om näringsidkaren, den finansiella tjänst som bjuds ut, distansavtalet och rättsmedlen. Informationen ska ges på ett sätt som lämpar sig för det medel för distanskommunikation som används, den ska vara klar och begriplig och sådan att dess kommersiella syfte tydligt framgår.

Informationen ska ges konsumenten i god tid. Huruvida uppgifterna har lämnats i god tid ska bedömas från fall till fall. Konsumenten ska alltid ha tid att i lugn och ro och grundligt bekanta sig med det material som tillhandahållits.

Det bör noteras att vid distansförsäljning av finansiella tjänster kan utöver bestämmelserna om informationsskyldighet i 6 a kap. i konsumentskyddslagen eller särskilda sektorspecifika bestämmelser också andra bestämmelser om informationsskyldighet tillämpas. Avsikten med ändringen är inte att påverka tillämpningen av sådana bestämmelser.

Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt det nya 2 mom. ska, om det någon annanstans i lag föreskrivs om den information som ska lämnas till konsumenten innan ett avtal om en viss finansiell tjänst ingås, på informationsskyldigheterna i stället för 6 a kap. 6–10, 10 b, 11 och 11 c § i kapitlet tillämpas vad som föreskrivs någon annanstans i lag. Vidare enligt den föreslagna paragrafen ska konsumenten, om det inte någon annanstans i lag föreskrivs om den information som konsumenten ska ges om utövande av ångerrätten för en finansiell tjänst, ges den information om ångerrätten som avses i 6 a kap. 8 § 1 punkten.

Genom det föreslagna momentet genomförs den nya artikeln 16a.10 i konsumenträttighetsdirektivet. Enligt den åsidosätter de produktspecifika informationsskyldigheterna om finansiella tjänster som ingår i en annan unionsakt de allmänna informationsskyldigheter som ska tillämpas på distansförsäljning av finansiella tjänster och som sätts i kraft genom 1 mom. I skäl 17 i ingressen till direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet konstateras det att sådana informationsskyldigheter ingår till exempel i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt), nedan *PEPP-förordningen*, Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, nedan *betalkontodirektivet*, Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU, nedan *direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID II)* och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 om försäkringsdistribution. Den exempelförteckning som nämns i ingressen är inte uttömmande. Även nationella bestämmelser som överskrider miniminivån enligt unionslagstiftningen, till exempel utnyttjande av nationella optioner, åsidosätter den allmänna bestämmelsen i 1 mom. till den del de hänför sig till ikraftsättandet av unionslagstiftningen. Enligt andra meningen i momentet ska konsumenten dock informeras om en eventuell ångerrätt, om inte detta redan föreskrivs i annan lagstiftning om finansiella tjänster.

Särskilda informationsskyldigheter som gäller ingående av avtal och som åsidosätter de allmänna informationsskyldigheterna i fråga om distansförsäljning av finansiella tjänster är till exempel informationsskyldigheten i fråga om konsumentkrediter och konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom enligt 7 och 7 a kap. i konsumentskyddslagen (7 kap. 9–11 § samt 7 a kap. 4–6 och 9 §), informationsskyldigheten i fråga om betaltjänster enligt 2 kap. i betaltjänstlagen, värdepappersföretags informationsskyldighet enligt lagen om investeringstjänster (747/2012) (10 kap. 5, 5 a och 5 b §, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn, nedan *förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar*, som det hänvisas till i 10 kap. 5 a § samt 11 kap. 12 och 23 §), hållbarhetsinformation som ska ges innan avtal ingås enligt artiklarna 6–11 i förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar, information som ska ges till kunder enligt artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937, nedan *förordningen om gräsrotsfinansiering* samt faktablad och den information som ska ingå i faktabladet, inklusive särskilda bestämmelser om distansförsäljning, i enlighet med artiklarna 6–10 och 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

I fråga om försäkringar finns bestämmelser om informationsskyldighet i lagen om försäkringsavtal (543/1994) och i statsrådets förordning om upprättande av ett faktablad för skadeförsäkringar, om uppgifterna i och utformningen av faktabladet samt om dess lämnande till kunden (294/2018).

Informationsskyldigheter som ska beaktas ingår också i 12 och 13 kap. i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) (förfarandeskyldigheter enligt 12 kap. 4 § och 13 kap. genom vilka den nationella optionen om AIF-förvaltares marknadsföring av AIF-fonder till icke-professionella investerare inklusive de ytterligare krav som ställs i enlighet med artikel 43 i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder (2011/61/EU), 15 kap. i lagen om placeringsfonder (213/2019), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937, nedan *MiCA-förordningen*, (artiklarna 4–8) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1129 om prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad, och om upphävande av direktiv 2003/71/EG, nedan *prospektförordningen*, där det föreskrivs om upprättande av prospekt som hänför sig till värdepapper och om innehållet i prospektet.

Särskilda bestämmelser om att ge information finns också i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/760 om europeiska långsiktiga investeringsfonder, nedan *ELTIF-förordningen*, (artiklarna 23–25 och 30), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 345/2013 om europeiska riskkapitalfonder (EuVECA) (artikel 13) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 346/2013 om europeiska fonder för socialt företagande (EuSEF) (artikel 14).

Om sektorspecifik lagstiftning som baserar sig på EU-lagstiftning tillämpas på distansförsäljning av finansiella tjänster, blir 6 a kap. 6–10, 10 b, 11 och 11 c § i konsumentskyddslagen inte tillämpliga. Det har ingen betydelse hur omfattande dessa sektorspecifika bestämmelser om lämnande av information är. Det bör noteras att det i Finland också finns helt nationell lagstiftning om finansiella tjänster. Sådan lagstiftning är till exempel lagen om aktiesparkonton (680/2019) och lagen om bundet långsiktigt sparande (1183/2009). I 8 § i den förstnämnda lagen föreskrivs det om skyldigheten att ge information och i 7 § i den

sistnämnda lagen om skyldigheten att informera. Om dessa finansiella tjänster tillhandahålls vid distansförsäljning, blir också bestämmelserna om informationsskyldighet i 6 a kap. i konsumentskyddslagen tillämpliga.

6 §. Förhandsinformation om näringsidkaren. Det föreslås att paragrafen ändras. I den uppdateras *1 mom. 1 punkten* så att den motsvarar direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet. I punkten stryks uppgifterna om adress och till punkten fogas en skyldighet att vid behov ange namn och huvudsaklig verksamhet i fråga om den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar. Det föreslås att *2 punkten* uppdateras så att konsumenten enligt den punkten ska ges geografisk adress i etableringsstaten samt telefonnummer och e-postadress eller vid behov uppgifter om ett annat sådant kommunikationsmedel genom vilket konsumenten kan kontakta näringsidkaren samt vid behov geografisk adress i etableringsstaten samt telefonnummer och e-postadress eller vid behov uppgifter om ett annat sådant kommunikationsmedel genom vilket konsumenten kan kontakta näringsidkaren i fråga om den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar. Det föreslås vidare att *3 punkten* ändras så att konsumenten enligt den punkten ska ges relevanta kontaktuppgifter som ger konsumenten möjlighet att vända sig med eventuella reklamationer till näringsidkaren eller, i tillämpliga fall, till den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar. Genom ändringarna i 1–3 punkten genomförs artikel 16a.1 a och c samt delvis artikel 16a.1 b i konsumenträttighetsdirektivet.

I 1 mom. 4 punkten föreslås inga ändringar. Det föreslås att *5 punkten* preciseras i fråga om tillsynsmyndighetens kontaktuppgifter så att konsumenten ska ges tillsynsmyndighetens namn, adress, webbplats och andra kontaktuppgifter.

Det föreslås att ett nytt *2 mom.* fogas till paragrafen. Enligt momentet ska de kommunikationsmedel som avses i 1 mom. 2 punkten vara sådana att konsumenten med hjälp av dem snabbt kan kontakta näringsidkaren och kommunicera effektivt med denne och bevara all skriftlig kommunikation med näringsidkaren i varaktig form. Genom momentet genomförs delvis artikel 16a.1 b i konsumenträttighetsdirektivet.

7 §. Förhandsinformation om den finansiella tjänsten. Det föreslås att paragrafen ändras. Till *2 punkten* i paragrafen fogas en skyldighet att vid behov informera konsumenten om att priset har personanpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande. Genom tillägget genomförs artikel 16a.1 i i konsumenträttighetsdirektivet.

För tydlighetens skull föreslås ett tillägg i *3 punkten*. I punkten hänvisas i fortsättningen utöver till skatter och offentliga avgifter som hänför sig till anskaffning av finansiella tjänster även till skatter och offentliga avgifter som hänför sig till överlåtelse av finansiella tjänster. I paragrafen motsvarar 4 punkten gällande lag.

Det föreslås att *5 punkten* ändras så att det i den punkten föreskrivs om skyldigheten att vid behov lämna uppgifter om konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar. Den gällande 5 punkten blir *6 punkt* och den gällande 6 punkten blir *7 punkt*. Till paragrafen fogas nya 8 och 9 punkter.

Enligt den nya *8 punkten* ska konsumenten informeras om eventuella miljömässiga eller sociala mål för den finansiella tjänsten när miljömässiga eller sociala faktorer är integrerade i den finansiella tjänstens investeringsstrategi. Genom punkten genomförs artikel 16a.1 o i konsumenträttighetsdirektivet.

Den gällande 7 punkten i paragrafen blir ny *9 punkt*.

8 §. Förhandsinformation om distansavtalet. Det föreslås att det till 2 punkten i paragrafen fogas näringsidkarens kontaktuppgifter samt information om den i 12 a § avsedda ångerfunktionen och dess placering. Genom punkten genomförs artikel 16a.1 s i konsumenträttighetsdirektivet.

Det föreslås att 5 punkten upphävs. Enligt den punkten ska konsumenten informeras om enligt vilken stats lagstiftning förhandsinformation har getts. När finansiella tjänster tillhandahålls konsumenter som är bosatta i Finland ska finsk lagstiftning iakttas. Därför anses punkten i fråga vara onödig och det föreslås att den stryks.

10 §. Förhandsinformation vid försäljning per telefon. Det föreslås att det till 1 mom. fogas en skyldighet att informera konsumenten om att ett samtal spelas in eller kan spelas in. Genom tillägget genomförs artikel 16a.3 i konsumenträttighetsdirektivet.

Det föreslås att 2 mom. 1 punkten uppdateras så att konsumenten enligt den punkten per telefon ska informeras om näringsidkarens namn och huvudsakliga verksamhet samt vid behov namn och huvudsaklig verksamhet i fråga om den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar. Genom denna ändring genomförs delvis artikel 16a.4 i konsumenträttighetsdirektivet.

I 2 mom. 4 punkten föreslås ett motsvarande tillägg som i 7 § 3 punkten. I punkten hänvisas för tydlighetens skull i fortsättningen utöver till skatter och offentliga avgifter som hänför sig till anskaffning av finansiella tjänster även till skatter och offentliga avgifter som hänför sig till överlåtelse av finansiella tjänster.

10 a §. Tillräckliga utredningar. Paragrafen är ny. Enligt 1 mom. i paragrafen ska näringsidkaren innan ett avtal ingås kostnadsfritt ge konsumenten tillräckliga och tydliga utredningar som gör det möjligt för konsumenten att bedöma huruvida det föreslagna avtalet och de kompletterande tjänsterna är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation. Utredningarna ska inbegripa förhandsinformation som ska ges innan avtalet ingås, det föreslagna avtalets viktigaste egenskaper, inbegripet eventuella kompletterande tjänster samt eventuella särskilda verkningar som det föreslagna avtalet medför för konsumenten, inbegripet konsekvenserna av utebliven eller sen betalning för konsumenten. Genom momentet genomförs den nya artikeln 16d.1 i konsumenträttighetsdirektivet.

Huvudsyftet med att tillhandahålla tillräckliga förklaringar är att säkerställa att konsumenten förstår den finansiella tjänst som näringsidkaren erbjuder innan han eller hon undertecknar avtalet. För att säkerställa att detta syfte uppnås bör tillräckliga förklaringar lämnas i god tid så att konsumenten får tillräckligt med tid för att granska dem innan avtalet ingås. Att endast återge förhandsinformationen är eventuellt inte tillräckligt och det bör därför undvikas. (Skäl 38 i ingressen till direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet.)

Om näringsidkaren, enligt 2 mom., använder nätverktyg, ska konsumenten erbjudas möjlighet att sköta ärendet med en fysisk person innan distansavtalet ingås och i motiverade fall också efter det att distansavtalet har ingåtts. Konsumenten ska då kunna uträtta ärendena på samma språk som näringsidkaren har fullgjort sin informationsskyldighet på. Genom momentet genomförs den nya artikeln 16d.3 i konsumenträttighetsdirektivet.

Skyldigheten att ge tillräckliga förklaringar är särskilt viktig när konsumenter avser att ingå ett avtal om finansiella tjänster på distans och näringsidkaren tillhandahåller förklaringar via helautomatiserade nätverktyg såsom chattbotar, robotrådgivning, interaktiva verktyg eller liknande medel. För att säkerställa att konsumenterna förstår vilken inverkan avtalet kan ha på deras ekonomiska situation bör konsumenten alltid, innan avtal ingås, kostnadsfritt kunna få mänsklig medverkan från näringsidkarens sida under näringsidkarens kontorstid. Konsumenten

bör också, i motiverade fall och utan att det medför onödig börda för näringsidkaren, ha rätt att begära mänsklig medverkan efter det att distansavtalet har ingåtts. En sådan situation kan bli aktuell till exempel vid förlängning av ett avtal, i händelse av betydande svårigheter för konsumenten eller när det krävs ytterligare förklaringar av avtalsvillkoren. (Skäl 40 i ingressen till direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet.)

Enligt 3 mom. ligger bevisbördan för att näringsidkaren har fullgjort sina skyldigheter enligt den paragrafen på näringsidkaren. Genom momentet genomförs den nya artikeln 16d.4 i konsumenträttighetsdirektivet.

Enligt 4 mom. ska paragrafen i fråga inte tillämpas, om näringsidkaren med stöd av någon annan lagstiftning som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning ska ge konsumenten tillräckliga utredningar. Genom momentet genomförs nationellt den nya artikeln 16d.5 i det ändrade konsumenträttighetsdirektivet. Enligt den åsidosätter skyldigheterna i fråga om finansiella tjänster som ingår i andra unionsrättsakter och som gäller tillräcklig information till konsumenter de allmänna bestämmelser som ska sättas i kraft genom de föregående momenten. I skäl 20 i ingressen till direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet konstateras det att sådana informationsskyldigheter ingår till exempel i direktivet om bostadskrediter (2014/17/EU), betalkontodirektivet (2014/92/EU), direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID II) (2014/65/EU) och direktivet om försäkringsdistribution ((EU) 2016/97). Även nationella bestämmelser som överskrider miniminivån enligt unionslagstiftningen, till exempel utnyttjande av nationella optioner, åsidosätter de allmänna bestämmelserna i de föregående momenten till den del de hänför sig till ikraftsättandet av unionslagstiftningen.

Skyldigheter som gäller tillräckliga utredningar och som till sin natur åsidosätter de allmänna skyldigheterna i fråga om distansförsäljning av finansiella tjänster är till exempel skyldigheten enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 5 punkten i konsumentskyddslagen att ge tillräcklig utredning vid erbjudande av konsumentkrediter, skyldigheten enligt 4 b § i lagen om försäkringsavtal att klarlägga försäkringsbehovet, skyldigheten enligt 10 kap. 1 § i lagen om investeringstjänster att klassificera kunder och avtala om kunders ställning och att bedöma lämplighet och ändamålsenlighet enligt 4 § i samma kapitel, den information som ska ges kunderna enligt artikel 19 i förordningen om gräsrotsfinansiering samt bestämmelserna i 12 kap. 4–6 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder om att hålla väsentlig och tillräcklig information tillgänglig före investering i fonden.

10 b §. Påminnelse om ångerrätt. Paragrafen är ny. Genom den genomförs artikel 16a.5 i konsumenträttighetsdirektivet. Enligt den föreslagna paragrafen ska, om den information som avses i 6–9 § ges konsumenten senare än en dag innan konsumenten blir bunden av ett distansavtal, näringsidkaren skicka konsumenten en påminnelse om konsumentens ångerrätt och anvisningar för utövandet av ångerrätten. Påminnelsen ska lämnas till konsumenten i varaktig form tidigast en dag och senast sju dagar efter det att distansavtalet ingicks.

Om näringsidkarens skyldighet att lämna information grundar sig i enlighet med 5 § 2 mom. på bestämmelser någon annanstans i lag, tillämpas inte skyldigheten att skicka påminnelse.

11 §. Överlämnande av förhandsinformationen och avtalsvillkoren skriftligen eller i någon annan varaktig form. I 1 mom. föreslås ett tillägg enligt vilket informationen till konsumenten ska lämnas i lättläst form. I momentets första mening stryks också kommatecknet efter ordet ”personligen”.

Läsbart format innebär att tecken av läsbar storlek och färger som inte minskar informationens begriplighet används, till exempel när dokumentet presenteras, trycks eller fotokopieras i

svartvitt. Dessutom bör alltför långa och komplexa beskrivningar, finstilt text och överdriven användning av hyperlänkar i möjligaste mån undvikas, eftersom sådana metoder försämrar konsumenternas förståelse. (Skäl 30 i ingressen till direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet.)

I 2 och 3 mom. föreslås inga ändringar. Det föreslås dock att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. enligt vilket förhandsinformationen och avtalsvillkoren på begäran ska tillhandahållas i ett för konsumenterna lämpligt och tillgängligt format.

Genom tilläggen genomförs artikel 16a.6 i konsumenträttighetsdirektivet. Till den del det i 4 mom. föreskrivs om lämnande av avtalsvillkoren till konsumenter i ett lämpligt och tillgängligt format är det fråga om ett nationellt tillägg.

I Europaparlamentets och rådets direktiv EU 2019/882 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (tillgänglighetsdirektivet) föreskrivs det om tillgänglighet för vissa produkter och tjänster. Direktivet har i Finland genomförts bland annat genom lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019).

Enligt 3 § 1 mom. 6 punkten i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster tillämpas lagen på digitala tjänster som tillhandahålls av kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § i kreditinstitutslagen (610/2014), av betalningsinstitut som avses i 5 § 2 punkten i lagen om betalningsinstitut (297/2010), av värdepappersföretag som avses i 1 kap. 13 § 1 mom. 1 punkten i lagen om investeringstjänster (747/2012), av försäkringsbolag som avses i 1 kap. 1 § 1 mom. i försäkringsbolagslagen (521/2008) och av försäkringsföreningar som avses i 1 kap. 1 § 1 mom. i lagen om försäkringsföreningar (1250/1987), till den del syftet med tjänsterna är att tillhandahålla tjänster för allmänheten.

Med tillgänglighet avses att webbplatserna och mobilapparna planeras så att de är mer tillgängliga för användarna, i synnerhet personer med funktionsnedsättning. Tillgänglighet definieras i 2 § 4 punkten i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster och enligt den avses med tillgänglighet principer och tekniska hänsyn som ska respekteras när digitala tjänster planeras, utvecklas, underhålls och uppdateras, i syfte att göra tjänsterna mer tillgängliga för användarna, särskilt personer med funktionsnedsättning.

11 a §. Bostadskrediter. Paragrafen föreslås bli upphävd som obehövlig. I den 5 § som föreslås bli ändrad i samma kapitel föreskrivs det redan om att produktspecifika informationsskyldigheter i fråga om finansiella tjänster som ingår i en annan unionsrättsakt åsidosätter de allmänna informationsskyldigheterna i fråga om distansförsäljning av finansiella tjänster, om inte något annat föreskrivs i den unionsrättsakten. Därför behöver det inte längre föreskrivas särskilt om informationsskyldigheten i fråga om bostadskrediter.

11 c §. Lämnande av förhandsuppgifter elektroniskt. Paragrafen är ny. I enlighet med det föreslagna 1 mom. i paragrafen ska näringsidkaren, om förhandsuppgifterna lämnas elektroniskt och tillhandahålls tekniskt på olika nivåer, få lägga fram andra än i 6 § 1 punkten, 7 § 1–3 punkten och 8 § 1 och 2 punkten avsedda uppgifter skiktade. Enligt 2 mom. ska konsumenten, om förhandsuppgifterna presenteras skiktade, kunna se, spara och skriva ut den information som avses i 6–9 § som ett enda dokument. Näringsidkaren ska säkerställa att all den information som krävs enligt de paragraferna presenteras för konsumenten innan ett avtal ingås.

Genom paragrafen genomförs artikel 16a.7 i konsumenträttighetsdirektivet.

När förhandsinformation som ska ges lämnas till konsumenten genom elektroniska medel, bör sådan information presenteras på ett tydligt och förståeligt sätt. Då kan informationen markeras, inramas och kontextualiseras ändamålsenligt i skärmbilden. Med skiktningsteknik avses här en teknik där viss information på grund av informationens betydelse placeras synligt i det första skiktet och andra detaljerade delar av den förhandsinformation som ska ges innan ett avtal ingås presenteras i åtföljande lager. Om en näringsidkare använder skiktningstekniken bör näringsidkaren åtminstone i det första skiktet i det elektroniska medlet ange sin identitet och huvudsakliga verksamhet, den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper, det totala pris som konsumenten ska betala, information om möjligheten att andra skatter eller kostnader skulle kunna förekomma och förekomsten eller avsaknaden av ångerrätt. Övriga återstående krav på förhandsinformation kan visas i andra skikt. Om näringsidkaren använder skiktning bör all information vara lättillgänglig för konsumenten och användningen av åtföljande skikt bör inte avleda konsumentens uppmärksamhet från dokumentets innehåll eller skymma viktig information. (Skäl 32 i ingressen till direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet.)

Ett annat möjligt sätt att lämna förhandsinformation genom elektroniska medel är användandet av en innehållsförteckning med expanderbara rubriker. På den högsta nivån skulle konsumenterna hitta huvudämnena, som vart och ett kan expanderas genom att man klickar på det, så att konsumenterna dirigeras vidare till en mer detaljerad presentation av den aktuella informationen. På så sätt får konsumenterna all information som krävs på ett och samma ställe, samtidigt som de fortfarande har kontroll över vad de kan granska och när. Det bör vara möjligt att spara och skriva ut alla delar av förhandsinformationen i ett enda dokument. (Skäl 32 och 33 i ingressen till direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet.) All skiktad information ska lämnas till konsumenten innan avtalet ingås.

Om näringsidkarens skyldighet att lämna information grundar sig i enlighet med 5 § 2 mom. på bestämmelser någon annanstans i lag, tillämpas inte 11 c §.

11 d §. *Informationsskyldighet för tillhandahållaren av en internetbaserad marknadsplats.* Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om informationsskyldigheten för tillhandahållaren av en internetbaserad marknadsplats innan ett distansförsäljningsavtal ingås. Genom paragrafen genomförs i fråga om distansförsäljning av finansiella tjänster artikel 6a i konsumenträttighetsdirektivet. Paragrafen motsvarar i sak 6 kap. 9 a § i konsumentskyddslagen (RP 14/2022 rd, s. 74–76).

Enligt 1 punkten i den föreslagna paragrafen ska tillhandahållaren av en internetbaserad marknadsplats ge konsumenten för det första den i 2 kap. 8 d § 1 mom. avsedda informationen om huvudparametrar som bestämmer rankningen av de konsumtionsnyttigheter som presenteras för konsumenten till följd av sökningen och information om dessa parametrars relativa betydelse jämfört med andra parametrar. Avsikten är alltså att i förhandsinformationen upprepa den information som funnits tillgänglig i samband med sökresultaten.

Enligt 2 punkten i den föreslagna paragrafen ska tillhandahållaren av en internetbaserad marknadsplats dessutom informera konsumenten om huruvida den tredje part som erbjuder en finansiell tjänst enligt egen utsago är näringsidkare eller någon annan aktör. När den tredje part som erbjuder den finansiella tjänsten meddelar att han eller hon har en annan ställning än en näringsidkare, ska konsumenten enligt punkten informeras om att det avtal som ingås inte omfattas av de rättigheter som grundar sig på konsumentskyddslagstiftningen.

Enligt 3 punkten ska konsumenten vid behov dessutom ges information om hur skyldigheterna enligt avtalet fördelas mellan den tredje part som erbjuder den finansiella tjänsten och tillhandahållaren av den internetbaserade marknadsplatsen. Den som erbjuder en finansiell

tjänst på en internetbaserad marknadsplats kan vara en näringsidkare eller en privatperson. Dessutom är det möjligt att tillhandahållaren av en internetbaserad marknadsplats själv erbjuder finansiella tjänster på marknadsplatsen. Säljarens identitet inverkar på om de skyldigheter som följer av konsumentskyddslagstiftningen gäller säljaren eller inte. Om säljaren är en privatperson är han eller hon inte skyldig att iaktta konsumentskyddslagstiftningen, om så inte har avtalats.

När det gäller tillhandahållande av finansiella tjänster bör det dock noteras att de flesta finansiella tjänster kräver verksamhetstillstånd eller åtminstone en anmälan till tillsynsmyndigheten.

Informationen ska ges konsumenten på ett klart och tydligt sätt som lämpar sig för medlet för distanskommunikation. Det räcker till exempel inte med att informationen lämnas i standardvillkoren.

11 e §. Bevisbördan för fullgörande av skyldigheten att lämna uppgifter. Paragrafen är ny. Genom den genomförs artikel 16a.8 i konsumenträttighetsdirektivet. Enligt paragrafen ligger bevisbördan för att näringsidkaren har fullgjort sina skyldigheter enligt 6–10, 10 a, 10 b, 11, 11 b, 11 c och 11 d § på näringsidkaren.

12 §. Ångerrätt. Det föreslås att 1 mom. ändras. I momentet föreslås en bestämmelse att om konsumenten inte har fått förhandsinformationen eller avtalsvillkoren i enlighet med 6 a kap., löper ångerristen i alla händelser ut ett år och 14 dagar efter ingåendet av distansavtalet. Detta ska inte tillämpas om konsumenten inte har informerats om sin ångerrätt i enlighet med 8 § 1 och 2 punkten. Genom tillägget genomförs artikel 16b.1 andra stycket led b andra stycket i konsumenträttighetsdirektivet.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att om det i någon annan lag som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning föreskrivs om konsumentens rätt att frånträda ett avtal om en viss finansiell tjänst, tillämpas i fråga om ångerrätten i stället för 1 mom. och 14–16 § vad som föreskrivs i den lagen. I momentet stryks de särskilda hänvisningarna till bestämmelserna om konsumentkrediter. Strykningen ändrar dock inte rättsläget. I momentet stryks också omnämmandet av försäkringar, enligt vilket de bestämmelser om att frånträda avtal som nämns i momentet inte tillämpas på försäkringar. I momentets andra mening föreskrivs därför uttryckligen att på försäkringstagarens rätt att frånträda eller säga upp ett försäkringsavtal tillämpas dock lagen om försäkringsavtal.

Genom momentet genomförs artikel 16b.6 i konsumenträttighetsdirektivet. I den sägs att när det gäller ångerrätten bör, om den unionsakt som reglerar specifika finansiella tjänster ger konsumenterna tid att överväga konsekvenserna av det undertecknade avtalet, och oavsett vad den kallas i den unionsakten, endast de respektive bestämmelserna i den unionsakten vara tillämpliga på dessa specifika finansiella tjänster för konsumenter, såvida inte annat föreskrivs i den akten. I ingressen till direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet ges som exempel på sådana unionsrättsakter bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 (skäl 18 i ingressen till direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet).

I stället för 6 a kap. 12 § 1 mom. och 14–16 § i konsumentskyddslagen ska i fråga om konsumentkrediter även i fortsättningen tillämpas bestämmelserna i 7 och 7 a kap. i

konsumentskyddslagen och i fråga om försäkringar bestämmelserna i lagen om försäkringsavtal. I fråga om försäkringar föreskrivs det uttryckligen om detta på det sätt som konstateras ovan. I 13 a § i lagen om försäkringsavtal föreskrivs det om försäkringstagarens rätt att frånträda en pensionsförsäkring eller en sparlivförsäkring. I fråga om andra försäkringar har det ansetts att försäkringstagarens uppsägningsrätt enligt 12 § i lagen om försäkringsavtal jämföras med den ångerrätt som avses i bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster. Försäkringstagaren har rätt att när som helst under försäkringsperioden säga upp en försäkring och är, när denne utövar sin uppsägningsrätt, bara skyldig att betala för det försäkringsskydd denne fått. Även om denna uppsägningsrätt inte grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning, motsvarar uppsägningsrätten i sak ångerrätten enligt bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster. Också i fortsättningen ska alltså bestämmelserna i lagen om försäkringsavtal tillämpas på försäkringar i stället för bestämmelserna om ångerrätt i 6 a kap. i konsumentskyddslagen.

Det bör noteras att enligt 7 kap. 20 § i förslaget ska bestämmelserna om ångerrätt avseende konsumentkreditavtal enligt 7 kap. i konsumentskyddslagen tillämpas fullt ut på krediter enligt 7 kap. oberoende av om krediterna i fråga omfattas av tillämpningsområdet för konsumentkreditdirektivet eller inte. Denna utvidgning av tillämpningsområdet baserar sig på artikel 16b.7 b i konsumenträttighetsdirektivet.

Bestämmelser om ångerrätt eller betänketid som motsvarar ångerrätt finns dessutom i unionslagstiftningen till exempel i artikel 22 i förordningen om gräsrotsfinansiering, artikel 30.7 i ELTIF-förordningen, artikel 13 i MiCA-förordningen och artikel 23.2 i prospektförordningen.

Det föreslås att 3 mom. upphävs som onödigt. Krediter som lämnas av pantlåneinrättningar omfattas av den nationella lagstiftningen, och vid distansförsäljning av sådana krediter tillämpas i fråga om ångerrätten även i fortsättningen bestämmelserna i 6 a kap. i konsumentskyddslagen.

12 a §. *Utövande av ångerrätten vid distansavtal som ingås genom ett onlinegränssnitt.* Paragrafen är ny och genom den genomförs artikel 11a i konsumenträttighetsdirektivet. Paragrafen motsvarar i sak den föreslagna 6 kap. 14 a §, och därför hänvisas det i fråga om motiveringen till motiveringen för den paragrafen. I fråga om distansförsäljning av finansiella tjänster ska man dock särskilt beakta tillämpningen av ångerfunktionen för andra försäkringsavtal än pensions- och sparlivförsäkringsavtal. I motiveringen ovan till 12 § konstateras det att på försäkringar tillämpas bestämmelserna om frånträdande och uppsägning i lagen om försäkringsavtal i stället för bestämmelserna om ångerrätt i 6 a kap. i konsumentskyddslagen. I fråga om andra försäkringar än pensions- och sparlivförsäkringar föreskrivs det i lagen inte om ångerfristen, utan om rätten att säga upp ett avtal. För att bestämmelserna om försäkringarna i fråga till denna del ska förbli tydliga, ska försäkringsgivaren i stället för ångerfunktionen i fråga om dessa försäkringar upprätthålla en uppsägningsfunktion i 14 dagar via onlinegränssnittet, förutsatt att avtalet har ingåtts via onlinegränssnittet.

13 §. *Återgång av anknytande avtal.* Det föreslås små ändringar i paragrafens rubrik och ordalydelse för att paragrafens rubrik och ordalydelse bättre ska motsvara direktivets ordalydelse. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras till *Anknytande avtal som inte är bindande*.

I den första meningen i paragrafen sägs det att har ett avtal om distansförsäljning av en finansiell tjänst samband med ett annat distansavtal är det anknytande distansavtalet inte bindande för konsumenten när konsumenten frånträder huvudavtalet, om det är samma näringsidkare som också tillhandahåller den anknytande tjänsten. På motsvarande sätt ändras ordalydelsen i

paragrafens andra mening så att det anknyttande avtalet är inte heller bindande för konsumenten, om tredje man tillhandahåller den anknyttande tjänsten på grundval av ett avtal som tredje man ingått eller något annat arrangemang som denne vidtagit med den näringsidkare som ingått huvudavtalet.

De föreslagna ändringarna är tekniska och ändrar inte det nuvarande rättsläget. För tydlighetens skull föreslås det att det till slutet av paragrafen fogas en mening enligt vilken det av konsumenten inte får tas ut någon avgift för återkallandet, om det anknyttande avtalet återkallas. Bestämmelsen motsvarar det nuvarande rättsläget. Genom ändringarna genomförs artikel 16b.4 i direktivet.

17 §. Begränsning i fråga om laghänvisningar. Det föreslås att paragrafen upphävs. Sedan direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster antogs har Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) antagits, där det föreskrivs om de lagar som ska tillämpas på avtal. Således är 17 § onödig.

18 §. Konsumentens rätt att byta medel för distanskommunikation. Det föreslås att paragrafen upphävs. I direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet föreskrivs det inte om konsumentens rätt att byta medel för distanskommunikation, och därför föreslås det att paragrafen upphävs. Tjänsteleverantören och konsumenten kan avtala om byte av medel för distanskommunikation.

18 a §. Förbjudet förfarande för onlinegränssnitt. Den föreslagna paragrafen är ny och genom den genomförs artikel 16e i konsumenträttighetsdirektivet.

Enligt första meningen i paragrafen får en näringsidkare inte utforma, organisera eller driva sina i artikel 3 m i förordningen om digitala tjänster definierade onlinegränssnitt på ett sätt som vilseleder eller manipulerar konsumenter till vilka näringsidkaren erbjuder finansiella tjänster eller på annat vis väsentligt snedvrider eller försämrar dessa konsumenters förmåga att fatta fria och välgrundade beslut.

Syftet med bestämmelsen är att förhindra så kallade mörka mönster som avsevärt snedvrider eller försämrar, antingen avsiktligt eller i praktiken, möjligheten för konsumenter som är mottagare av den finansiella tjänsten att fatta självständiga och välgrundade beslut eller val. Dessa mönster kan vara exploaterande utformningsval för att styra konsumenten till val eller handlingar som gynnar näringsidkaren, men som kanske inte ligger i konsumentens intresse, genom att presentera val på ett icke-neutralt sätt, till exempel genom att framhäva vissa val visuellt, med ljud eller på andra sätt, när konsumenten uppmanas att fatta ett beslut. I förordningen om digitala tjänster förbjuds leverantörer av förmedlingstjänster som driver onlineplattformar att använda mörka mönster i utformningen och organiseringen av sina onlinegränssnitt, medan den reglering som nu föreslås hindrar näringsidkare som erbjuder finansiella tjänster på distans från att använda mörka mönster när avtal om sådana tjänster ingås. Bestämmelserna i den förordningen och i konsumenträttighetsdirektivet kompletterar därför varandra, eftersom de är tillämpliga på näringsidkare som agerar i olika kapaciteter. (Skäl 41 i ingressen till direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet.)

Enligt den andra meningen i paragrafen ska det i synnerhet vara förbjudet att näringsidkaren upprepade gånger begär att konsumenten ska göra ett val som denne redan har gjort eller att näringsidkaren gör det svårare för konsumenten att säga upp avtalet än att ingå avtalet. Dessa förfaranden är exempel och förbjudna redan med stöd av bestämmelsen i paragrafens första mening. De förfaranden som anges i paragrafen kan redan nu med stöd av 2 kap. 1 § i den gällande konsumentskyddslagen i princip redan vara förbjudna.

För tydlighetens skull bör det konstateras att bestämmelserna inte påverkar en näringsidkares skyldigheter enligt annan lagstiftning. Försäkringsgivaren är med stöd av 4 b § 1 mom. i lagen om försäkringsavtal skyldig att begära in upplysningar av försäkringssökanden om dennes behov och krav på försäkring och fastställa försäkringsbehovet med beaktande av de erhållna uppgifterna. På motsvarande sätt åläggs värdepappersföretag i 10 kap. 4 § i lagen om investeringstjänster skyldighet att bedöma placeringsproduktens lämplighet och ändamålsenlighet för kunden. Bestämmelser om motsvarande skyldighet i fråga om placeringsförsäkringar finns i 5 c § i lagen om försäkringsavtal. De föreslagna bestämmelserna har inga konsekvenser för de ovannämnda bestämmelserna. Bestämmelsen påverkar inte heller till exempel bestämmelserna i 12 § i lagen om försäkringsavtal, enligt vilka ett försäkringsavtal endast skriftligen kan sägas upp på giltigt sätt.

19 §. Påföljdsavgift för brott mot bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster. Till paragrafen föreslås bli fogat hänvisningar till 10 a och 10 b §, 11 § 4 mom., och 11 c, 11 d, 12 a, 13 och 18 a § i kapitlet eftersom dessa paragrafer enligt förslaget kommer att omfattas av bestämmelserna om påföljdsavgift. I övrigt motsvarar paragrafen i sak den gällande paragrafen.

7 kap. **Konsumentkrediter**

Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att paragrafens 5 mom. 1 punkten upphävs på grund av det utvidgade tillämpningsområdet enligt artikel 2 i konsumentkreditdirektivet. Ändringen innebär att bestämmelserna i kapitlet i fortsättningen ska tillämpas också på konsumentkrediter för vilka ingen ränta eller andra avgifter tas ut. Momentet motsvarar i övrigt den gällande lagen. Bestämmelser om begränsningar i tillämpningen i fråga om betalningsanstånd finns i den föreslagna nya 1 a §.

1 a §. Begränsningar i tillämpningen av bestämmelserna i fråga om krediter som beviljas i form av betalningsanstånd. Paragrafen är ny och grundar sig på artikel 2.2 h i konsumentkreditdirektivet. I paragrafen föreslås bestämmelser om begränsningar i tillämpningen i fråga om vissa konsumentkrediter som beviljas i form av betalningsanstånd. För närvarande betraktas betalningsanstånd inte som en konsumentkredit, om konsumenten vid köp av en konsumtionsvara eller konsumenttjänster har möjlighet att betala priset inom en kort, bestämd tid mot faktura och en sådan fakturerings- och betalningstid är vanlig inom branschen (se RP 24/2010 rd, s. 25 och RP 88/1985 rd, s. 21). Nu föreslås det att frågan om huruvida betalningsanstånd ska betraktas som en konsumentkredit som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. ska bedömas utifrån den föreslagna bestämmelsen. Om betalningsanståndet inte uppfyller villkoren i bestämmelsen eller endast delvis uppfyller dem, ska det betraktas som en konsumentkredit som omfattas av kapitlets tillämpningsområde.

Enligt 1 mom. ska bestämmelserna i kapitlet för det första inte tillämpas på betalningsanstånd som säljaren eller tjänsteleverantören beviljar konsumenten för betalning av en vara som säljaren sålt eller en tjänst som tjänsteleverantören levererat, förutsatt att betalningsanståndet uppfyller villkoren i 1–3 punkten. I 1 punkten förutsätts det att krediten inte erbjuds av en tredje part. Det kan vara fråga om en kredit som erbjuds av en tredje part till exempel i ett så kallat ”köp nu, betala senare”-arrangemang (”buy now, pay later”) där någon annan näringsidkare än säljaren eller tjänsteleverantören erbjuder konsumenten betalningsuppskov för att skaffa varan eller tjänsten. Enligt 2 punkten ska det för att vara fråga om ett sådant betalningsanstånd som avses i momentet och som faller utanför tillämpningsområdet för bestämmelserna i kapitlet inte heller tas ut ränta eller andra avgifter, med undantag för vissa räntor eller kostnader som konsumenten ska betala på grund av betalningsdröjsmål. Med den tillåtna ränta och de tillåtna

avgifter som nämns i bestämmelsen avses dröjsmålsränta, provision, premie eller motsvarande prestation som ska betalas av konsumenten med stöd av räntelagen (633/1982) samt indrivningskostnader enligt lagen om indrivning av fordringar (513/1999). Enligt 3 punkten är en förutsättning dessutom att betalningen ska göras i sin helhet inom 50 dagar från det att varan eller tjänsten levererades.

I 2 mom. föreskrivs det om strängare villkor för det undantag från tillämpningsområdet som föreskrivs i 1 mom. i situationer där den säljare eller tjänsteleverantör som beviljar betalningsansåndet är någon annan än ett sådant mikroföretag eller litet eller medelstort företag som avses i kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag och företaget beviljar betalningsansånd för varor som säljs eller tjänster som levereras med stöd av ett distansförsäljningsavtal på nätet. Enligt artikel 2.1 i bilagan till rekommendationen utgörs kategorin mikroföretag samt små och medelstora företag (SMF-kategorin) av företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Med distansförsäljningsavtal som ingås på nätet avses en i 3 § 29 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) avsedd informationssamhällstjänst som består av att ingå ett distansförsäljningsavtal. Med distansförsäljningsavtal avses ett sådant distansförsäljningsavtal som definieras i 6 kap. 7 § 1 mom. I praktiken är det fråga om till exempel ett betalningsansånd som de företag som avses i bestämmelsen beviljar konsumenten för köp av varor eller tjänster som de säljer i näthandeln.

I de nämnda situationerna ska bestämmelserna i kapitlet inte tillämpas på betalningsansånd, om det uppfyller villkoren i 1–3 punkten i momentet. Enligt 1 punkten förutsätts det att krediten varken erbjuds eller köps av en tredje part. Kravet på kredit som erbjuds av tredje part motsvarar den föreslagna 1 mom. 1 punkten. I bestämmelsen förutsätts det dock ytterligare att en tredje part inte heller köper krediten. En sådan situation kan föreligga till exempel i samband med fakturafinansieringsarrangemang (så kallad *factoring*) där näringsidkaren säljer sin fordran hos konsumenten till en tredje part, såsom ett finansiellt institut. I 2 punkten föreskrivs det på motsvarande sätt som i den föreslagna 1 mom. 2 punkten att det för betalningsansånd inte får tas ut någon annan ränta eller andra avgifter än de som nämns i bestämmelsen. Enligt 3 punkten ska betalningen göras i sin helhet inom 14 dagar efter att varan eller tjänsten levererats.

För tydlighetens skull kan det konstateras att om det genom ett betalningsansånd som avses i paragrafen beviljas konsumenten en längre betalningstid än den som anges i bestämmelsen, tas ut annan ränta eller andra avgifter än de som avses i bestämmelsen eller om en tredje part erbjuder eller i det fallet som avses i 2 mom. erbjuder eller köper krediten, omfattas betalningsansåndet inte av det undantag från tillämpningsområdet som avses i momentet.

2 §. Begränsningar av tillämpningen i fråga om krediter som är knutna till brukskonton och i fråga om avtal om betalningsarrangemang. Det föreslås att 1 mom. upphävs på grund av att tillämpningsområdet för konsumentkreditdirektivet utvidgas. Ändringen innebär att i fortsättningen ska bestämmelserna i kapitlet i huvudsak tillämpas också på sådana konsumentkrediter som är knutna till brukskonton och som enligt avtalsvillkoren har en kredittid på högst tre månader eller där kreditbeloppet ska återbetalas efter anfordran.

Det föreslås att 2 mom. ändras. Genom ändringen genomförs artikel 2.4 i konsumentkreditdirektivet. Det föreslås att det på konsumentkrediter som kreditgivaren beviljar genom att medge att saldot eller kreditgränsen på ett brukskonto överskrider trots att detta inte uttryckligen har överenskommit mellan parterna i fortsättningen utöver 5–7, 47, 50 och 51 § i kapitlet också ska tillämpas 13, 18, 25 och 47 a §. I momentet utnyttjas medlemsstatsoptionen i artikel 2.4 b i konsumentkreditdirektivet, vilket innebär att 14 § om bedömning av

kreditvärdigheten inte ska tillämpas på konsumentkrediter som avses i momentet. Till momentet fogas också omnämmandet att i bestämmelsen avses med kredit överskridande av saldo- eller kreditgränsen, vars definition ingår i artikel 3.19 i konsumentkreditdirektivet.

I 3 mom. görs skrivtekniska ändringar på grund av de ändringar som föreslås i paragrafnumreringen, men till sitt innehåll motsvarar bestämmelsen den gällande lagen och artikel 2.7 i konsumentkreditdirektivet.

3 §. Begränsningar i fråga om tillämpningen i vissa andra fall. Det föreslås att paragrafens 1 mom. upphävs på grund av att tillämpningsområdet för konsumentkreditdirektivet utvidgas.

6 §. Kreditkostnader och ränta. Enligt artikel 3.5 i konsumentkreditdirektivet avses med konsumentens sammanlagda kreditkostnad samtliga kostnader, inklusive ränta, provision, skatter och alla andra slags avgifter, som konsumenten är skyldig att betala i samband med kreditavtalet och som är kända för kreditgivaren, med undantag för notariatsavgifter; kostnader för kompletterande tjänster i samband med kreditavtalet, särskilt försäkringspremier, ingår också i konsumentens sammanlagda kreditkostnad, om det dessutom är obligatoriskt att ingå ett avtal om sådana kompletterande tjänster för att erhålla krediten eller erhålla den på de villkor som marknadsförs. Definitionen med samma sakinnehåll som gäller de totala kreditkostnaderna för konsumenten i artikel 3 g i det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal som upphävts genom konsumentkreditdirektivet, har ofta bedömts i EU-domstolens avgörandepraxis (se till exempel *Soho Group*, C-686/19, ECLI:EU:C:2020:582 och *Profi Credit Bulgaria* EOOD, C-714/22, ECLI:EU:C:2024:263 samt den rättspraxis som det hänvisas till i dem). Eftersom ordalydelsen i definitionen i direktivet avviker från ordalydelsen i gällande 6 § 1 och 2 mom. och eftersom definitionen också ofta har bedömts i den nationella avgörandepraxisen och i EU-domstolens avgörandepraxis, anses det viktigt att den nationella bestämmelsen harmoniseras med direktivet. Det föreslås därför att paragrafens ordalydelse ändras så att bestämmelsen bättre motsvarar definitionen av konsumentens sammanlagda kreditkostnad i artikel 3.5 i konsumentkreditdirektivet. Avsikten med ändringarna är dock inte att i sak ändra rättsläget jämfört med vad det är enligt den gällande lagen.

Enligt första meningen i 1 mom. avses med *kreditkostnad* summan av räntor, kostnader och andra avgifter som är kända för kreditgivaren och som konsumenten ska betala i samband med konsumentkreditförhållandet. I fortsättningen används alltså uttrycket ”i samband med konsumentkreditförhållandet” i definitionen till skillnad från uttrycket ”med anledning av konsumentkreditförhållandet” som används i det gällande momentet. Kreditkostnader är till exempel ränta, kostnader och andra avgifter, det vill säga exempelvis kostnader och arvoden som tas ut för ansökan om kredit och ingående av kreditavtal, avgifter som tas ut för användning av betalningsinstrumentet samt avgifter till kreditförmedlaren. Dessutom har högsta domstolen med stöd av nämnda Europeiska unionens domstols avgörandepraxis ansett att som kreditkostnader betraktas avgifter som tas ut för tjänster vars innehåll har ett oupplösligt samband med kreditförhållandet och fullgörandet av förpliktelseerna i anknytning till det, såsom behandlingen av kreditansökan, villkoren för lyftande av krediten, leveransen av fakturan eller längden på användningen av krediten (se avgörandena HD 2024:58 och HD 2024:59).

En allmän förutsättning för att kostnaderna ska betraktas som kreditkostnader är även i fortsättningen att kreditgivaren känner till kostnaderna. Enligt skäl 39 i ingressen till konsumentkreditdirektivet bör kreditgivares faktiska vetskap om kostnaderna bedömas objektivt med beaktande av de krav på professionalism som fastställs i direktivet. I rättspraxis har det ansetts att vetskapen kan grunda sig till exempel på att kostnaderna nämns i de villkor som tillämpas på kreditavtalet (se avgörande HD 2024:58). Å andra sidan har det med tanke på definitionen av kreditkostnader inte ansetts vara avgörande om villkoren tekniskt ingår i en

handling som är fristående från kreditavtalet, utan det har varit av betydelse att de tjänster vars kostnader det är fråga om utgör en del av en avtalshelhet som baserar sig på ett konsumentkreditförhållande och att de avgifter som betalas för dem till sin natur är avgifter som konsumenten ska betala i samband med kreditavtalet och på grund av konsumentkreditförhållandet (se avgörande HD 2024:59).

I momentets andra mening nämns i fortsättningen uttryckligen definitionen av tilläggstjänst enligt artikel 3.4 i konsumentkreditdirektivet, enligt vilken det är fråga om en tjänst som om konsumenten erbjuds i anslutning till kreditavtalet. En förutsättning för att kostnaderna för den kompletterande tjänsten ska räknas in i kreditkostnaderna är som för närvarande att ingåendet av ett avtal om den kompletterande tjänsten är en förutsättning för att över huvud taget få kredit eller att få krediten på marknadsförda villkor. Det bör dock noteras att detta villkor i enlighet med högsta domstolens avgörandepraxis inte har ansetts ha betydelse med tanke på huruvida avgifterna betraktas som kreditkostnader, om avgifterna betraktas som avgifter som konsumenten ska betala med anledning av ett konsumentkreditförhållande eller i samband med ett kreditförhållande (se avgörandet HD 2024:58 punkt 17 och 18). Skrivsättet i momentet ändras också så att semikolonet ersätts med en punkt, varvid den första satsen i momentet i fortsättningen är momentets första mening och den andra satsen momentets andra mening.

Det gällande 2 mom. flyttas och blir 1 momentets tredje mening. I fortsättningen nämns inte i bestämmelsen, till skillnad från den nuvarande 2 mom. 1 punkten, uttryckligen kostnaderna för det konto som används för skötseln av krediten som sådana kostnader som under de förutsättningar som nämns i bestämmelsen inte räknas till kreditkostnaderna. Också omnämmandet av avgifter som konsumenten måste betala på grund av ett eventuellt avtalsbrott i den gällande 2 punkten slopas. Trots att det uttryckliga omnämmandet stryks ska sådana avgifter i princip inte betraktas som kreditkostnader.

I fortsättningen ska det alltså i den tredje meningen i 1 mom. endast nämnas att notarsavgifter inte räknas som kreditkostnader. Syftet med ändringen är också till denna del att harmonisera definitionen av kreditkostnader med definitionen i artikel 3.5 i konsumentkreditdirektivet, eftersom de punkter som föreslås bli slopade baserar sig på presumptionsreglerna enligt artikel 30 i konsumentkreditdirektivet, som gäller beräkning av den effektiva räntan. Hur den effektiva räntan beräknas ska bedömas som en egen fråga, och bestämmelser om sättet att beräkna den effektiva räntan och om de antaganden som ska användas vid beräkningen utfärdas också i fortsättningen genom förordning av justitieministeriet.

På det sätt som anges ovan har domstolen meddelat flera avgöranden där den bland annat har tagit ställning till definitionen av den totala kreditkostnaden för konsumenten. Det kan antas att flera avgöranden i anslutning till konsumentkrediter kommer att meddelas även i fortsättningen. Klart är att EU-domstolens beslutspraxis i fråga om direktivet om konsumentkreditavtal och konsumentkreditdirektivet till denna del har betydelse också med tanke på tolkningen av den nu föreslagna bestämmelsen.

Paragrafens 3 mom. motsvarar den gällande lagen och artikel 3.7 i konsumentkreditdirektivet.

Paragrafens 4 mom. motsvarar den gällande lagen och artikel 3.8 i konsumentkreditdirektivet.

7 §. Övriga definitioner. I paragrafen motsvarar 1–5 punkten gällande lag.

Det föreslås att 6 punkten preciseras på motsvarande sätt som artikel 3.12 i konsumentkreditdirektivet.

Enligt förslaget avses med kreditförmedlare en annan näringsidkare än kreditgivaren som mot ersättning presenterar eller erbjuder kreditavtal till konsumenter eller som på annat sätt bistår konsumenter vid ingåendet av kreditavtal eller som ingår kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning. Definitionen av kreditförmedlare är liksom för närvarande bred och omfattar också kreditförmedlare som har förmedling som bisyssla. Definitionen preciseras dock jämfört med den gällande lagen för det första till den delen att en förutsättning är att näringsidkaren agerar mot ersättning. Det anses att preciseringen behövs av tydlighetsskäl. Begreppet ersättning är brett i definitionen, och med begreppet avses både ersättning i pengar och ersättning som överenskommits som andra ekonomiska förmåner. I definitionen avgränsas inte från vem och när en sådan ersättning ska komma.

För att en näringsidkare ska betraktas som kreditförmedlare ska näringsidkarens verksamhet vara sådan som avses i bestämmelsen. Definitionen av kreditförmedlare omfattar för det första att presentera eller erbjuda kreditavtal till konsumenter. Sådan verksamhet är till exempel att presentera kreditgivares kreditutbud till konsumenter eller att hänvisa konsumenter till att ingå kreditavtal. För det andra kan det enligt definitionen vara fråga om att på annat sätt bistå konsumenter vid ingåendet av kreditavtal, med vilket avses förberedelser i anslutning till kreditavtalet eller andra administrativa åtgärder som föregår ingåendet av avtalet. Sådana förberedelser eller andra administrativa åtgärder som föregår ingåendet av avtalet omfattar bland annat situationer där näringsidkaren i syfte att ansöka om kredit förmedlar konsumentens uppgifter till en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare, erbjuder kreditansökan på sina egna webbsidor och förmedlar konsumentens kreditansökan till kreditgivaren eller på konsumentens vägnar begär kreditanbud av kreditgivare. Definitionen av kreditförmedlare ska också anses omfatta ingående av kreditavtal med en konsument för en kreditgivares räkning. Om näringsidkaren däremot endast direkt eller indirekt introducerar konsumenten till kreditgivaren, ska näringsidkaren på denna grund ännu inte betraktas som en sådan kreditförmedlare som avses i definitionen.

Huruvida någon annan näringsidkare än kreditgivaren, såsom säljaren eller den som utför tjänsten, ska betraktas som kreditförmedlare ska bedömas utifrån ovannämnda förutsättningar. Villkoren ska inte anses vara uppfyllda när till exempel en säljare eller tjänsteleverantör betalar ersättning till kreditgivaren för att kunna erbjuda olika betalningssätt i sin näthandel, även om dessa betalningssätt inbegriper en konsumentkredit som kreditgivaren erbjuder. Det bör noteras att det faktum att säljaren eller tjänsteleverantören betraktas som kreditförmedlare dock inte hindrar att den kredit som beviljas omfattas av kapitlets tillämpningsområde. Kretsen för aktörer som ska betraktas som kreditförmedlare är av större betydelse än tidigare bland annat för att på sådana aktörer ska registreringsskyldigheten tillämpas på det sätt som föreslås i lagförslag 3.

Paragrafens 7 *punkt* motsvarar i övrigt den gällande lagen, men i punkten görs en skrivteknisk ändring på grund av att en ny 8 punkt fogas till paragrafen.

Paragrafens 8 *punkt* är ny och innehåller en definition av rådgivningstjänster. Enligt bestämmelsen avses med rådgivningstjänster tillhandahållande av personligt anpassade rekommendationer till en konsument avseende en konsumentkredit. Med tanke på definitionen är det väsentligt att konsumenten i anslutning till kreditavtalet ges en personlig rekommendation om beslutsfattandet som inte är en del av kreditgivningsprocessen eller kreditförmedlingsverksamheten. Det faktum att rådgivningstjänster inte i sig är en del av kreditgivningsprocessen eller kreditförmedlingsverksamheten innebär dock inte att sådana rekommendationer som leder till att kredit beviljas inte kan betraktas som rådgivningstjänster i den mening som avses i definitionen. Med rådgivningstjänster avses inte sådana åtgärder som kan anses sedvanliga, såsom presentation av kreditgivarens produkter, kartläggning av kundernas behov, marknadsföring eller uppfyllande av i lag angiven informationsskyldighet

eller skyldighet att tillhandahålla tillräckliga förklaringar. Genom tillägget genomförs artikel 3.17 i konsumentkreditdirektivet.

Informationsskyldighet

7 a §. Allmän informationsskyldighet. Den föreslagna paragrafen är ny och genom den genomförs artikel 9 i konsumentkreditdirektivet. I paragrafen föreskrivs det om den information som kreditgivare och kreditförmedlare allmänt ska tillhandahålla om de krediter de erbjuder. Informationen ska tillhandahållas på papper exempelvis på kreditgivarens verksamhetsställe eller i nedladdningsbar elektronisk form exempelvis på kreditgivarens webbplats. Det väsentliga är att de uppgifter som avses i bestämmelsen ges i varaktig form. Lämnande av information i varaktig form definieras i 7 § 7 punkten. Konsumenten ska också ha rätt att välja i vilken varaktig form denne vill ha den information som avses i paragrafen. Konsumentens valfrihet gäller dock inte sådana typer av varaktig form som inte är allmänt använda (skäl 34 i konsumentkreditdirektivet). Kreditgivaren eller kreditförmedlaren har alltså inte skyldighet att lämna de uppgifter som avses i bestämmelsen till exempel på föråldrade sätt.

Informationen ska vara tydlig och begriplig. Enligt *1 punkten* i paragrafen ska anges kreditgivarens eller kreditförmedlarens namn, besöksadress, telefonnummer och e-postadress samt vid behov information om ett sådant elektroniskt kommunikationsmedel med vilket konsumenten snabbt kan kontakta och kommunicera effektivt med kreditgivaren eller kreditförmedlaren och som gör det möjligt för konsumenten att bevara och återge utbytet av meddelanden med kreditgivaren eller kreditförmedlaren i oförändrad form. När det gäller att informera om besöksadress är det tillräckligt att det till exempel på kreditgivarens eller kreditförmedlaren webbplats finns en förteckning över dennes kontor. I fråga om kommunikationen mellan konsumenten och kreditgivaren eller kreditförmedlaren bör det noteras att informationssäkerhetskraven kan ställa ytterligare begränsningar för vilka kommunikationsmedel som kan användas vid skötseln av ärenden. I bestämmelsen föreslås det därför att det utöver uppgifter om e-post vid behov ska ges information om ett annat elektroniskt kommunikationsmedel med vilket konsumenten snabbt kan kontakta och kommunicera effektivt med kreditgivaren eller kreditförmedlaren och som uppfyller kraven i bestämmelsen. Sådan information kan till exempel vara information om ett kommunikationsmedel i en personlig nättjänst som gör det möjligt för konsumenten att lagra och återge meddelandena i oförändrad form. Till denna del baserar sig kravet inte på direktivet, utan är ett nationellt tillägg som möjliggörs enligt artikel 9.2 i konsumentkreditdirektivet.

Enligt *2 punkten* ska informationen innehålla uppgift om det ändamål för vilket krediten får användas och enligt *3 punkten* information om kreditavtalets löptid. I informationen ska enligt *4 punkten* nämnas typerna av tillgänglig kreditränta och en kort beskrivning av deras kännetecken och vad de innebär för konsumenten och enligt *5 punkten* ett representativt exempel på kreditbeloppet eller kreditgränsen, de kostnader som medförs för konsumenten, det sammanlagda beloppet av den kredit och de kreditkostnader som konsumenten ska betala och den effektiva räntan. Enligt *6 punkten* ska informationen innehålla uppgifter om eventuella ytterligare kostnader som inte ingår i kreditkostnaderna och som konsumenten ska betala i samband med ett kreditavtal. Enligt *7 punkten* ska i informationen nämnas de olika alternativen för återbetalning av krediten, inklusive amorteringarnas antal, belopp och frekvens och enligt *8 punkten* ska information lämnas om eventuella villkor som gäller återbetalning i förtid. Informationen ska enligt *9 punkten* innehålla en beskrivning av ångerrätten och enligt *10 punkten* ska ingå information om eventuella kompletterande tjänster som konsumenten måste köpa för att erhålla krediten på de marknadsförda villkoren. I samband med den sistnämnda informationen bör det också nämnas att sådana kompletterande tjänster kan köpas av en annan

tjänstetillhandahållare än kreditgivaren själv. Enligt *11 punkten* ska informationen också innehålla en varning för följderna av att skyldigheterna enligt kreditavtalet inte fullgörs.

För tydlighetens skull bör det nämnas att med en enskild konsument kan det avtalas något annat om de omständigheter som nämns i de allmänna uppgifterna. Paragrafen kompletterar de informationsskyldigheter som föreskrivs någon annanstans i lag, och den begränsar inte på det sätt som nämns i skäl 35 i ingressen till konsumentkreditdirektivet kreditgivarens eller kreditförmedlarens skyldighet att ge konsumenten avpassad information innan kreditavtalet ingås.

8 §. *Information som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter.* Paragrafens *1 mom.* motsvarar den gällande lagen och artikel 8.2 och 8.3 första stycket i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att *2 mom.* ändras så att det i momentet utöver de nuvarande kraven förutsätts att den effektiva räntan och andra uppgifter som nämns i *1 mom.* är lätt läsbar eller tydligt hörbar och anpassas till de tekniska begränsningarna hos det medium som används i reklamen. Kravet innebär att till exempel den information som ingår i reklam som är avsedd att visas i mobiltelefoner ska presenteras på ett sätt som är anpassat för skärmar för mobiltelefoner trots det begränsade utrymme som finns tillgängligt på skärmen (skäl 33 i konsumentkreditdirektivet). Tillägget behövs för genomförandet av artikel 8.3 första stycket i konsumentkreditdirektivet när det gäller kraven på att informationen ska vara lätt läsbar, tydligt hörbar och anpassad till de tekniska begränsningarna hos det medium som används i reklamen. Till övriga delar motsvarar momentet den gällande lagen och dessutom artikel 8.4 i konsumentkreditdirektivet.

Paragrafens *3 mom.* motsvarar den gällande lagen och artikel 8.5 i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt *4 mom.* i vilket det föreskrivs om ett undantag från informationsskyldigheten i fråga om viss information enligt *1 mom.* Bestämmelsen gäller situationer där det medium som används i reklamen är sådant att det inte är möjligt att presentera informationen visuellt. Då tillämpas *1 mom. 4 och 5 punkten* inte, det vill säga i reklamen behöver inte ges information om kontantpriset på nyttigheten och eventuell handpenning, om det är fråga om reklam för krediter för finansiering av köp av en bestämd nyttinghet, och inte heller om kreditbeloppet och kreditkostnaderna sammanlagt och antalet avbetalningar. En förutsättning för att snävare informationsskyldigheter ska kunna tillämpas är att det medium som används i reklamen inte alls möjliggör visuell visning av informationen. Informationen i fråga behöver inte nämnas till exempel vid användning av ett sådant medium som gör det möjligt att presentera reklam enbart med ljud, såsom radio. Undantaget bör tolkas restriktivt, eftersom det i skäl 33 i direktivet anges att det är tillämpligt i särskilda och motiverade fall. Genom momentet genomförs artikel 8.3 andra stycket i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt *5 mom.* i vilket det föreskrivs om ett undantag från sättet att presentera viss information enligt *1 mom. 4 och 5 punkten*. Bestämmelsen gäller situationer där det elektroniska medium som används för lämnande av den information som nämns i *1 mom.* är sådant att det inte är möjligt att presentera uppgifterna visuellt på ett klart och väl synligt sätt. Ett i momentet avsett elektroniskt medium kan vara till exempel en mobiltelefon, en smartklocka eller något annat digitalt kommunikationsmedel. Till skillnad från det föreslagna *4 mom.*, som gäller situationer där mediet inte alls gör visuell presentation möjlig, är det undantag som avses i *5 mom.* tillämpligt när det medium som avses i momentet inte gör det möjligt att visuellt på ett klart och väl synligt sätt presentera de uppgifter som avses i *1 mom.* Kravet på klarhet och synlighet ska tolkas på samma sätt som kravet på klarhet och synlighet i gällande *8 § 2 mom.* och tydlighet och synlighet i *8 a §* i förslaget. En situation som avses i

momentet kan föreligga till exempel när den information som avses i 1 mom. inte kan presenteras i reklam som visas på skärmen till en mobiltelefon annat än med så liten teckenstorlek eller under så kort tid att genomsnittskonsumenten inte utan svårighet kan upptäcka den. I sådana situationer ska konsumenten ha tillgång till informationen med tillgängliga tekniska medel, såsom att klicka, scrolla eller svajpa på det elektroniska mediet. Det väsentliga är att konsumenten utan svårighet ska ha möjlighet att se den lagstadgade information som saknas i den första vyn. Genom bestämmelsen genomförs artikel 8.6 i konsumentkreditdirektivet.

8 a §. *Varning som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter.* Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om den varning som ska ges i reklam för konsumentkrediter. Enligt bestämmelsen ska det i reklam för konsumentkrediter tydligt och framträdande varnas för att kredittagningen medför kostnader för konsumenten. Varningsskyldigheten är till sin karaktär allmän, och paragrafen blir tillämplig i all reklam som gäller konsumentkrediter oberoende av om det av reklamen framgår någon uppgift om ett villkor i kreditavtalet eller om det i reklamen hänvisas till kreditens pris eller inte. Detta framgår också av skäl 33 i ingressen till konsumentkreditdirektivet, enligt vilket reklam för kreditavtal alltid bör innehålla en tydlig och framträdande varning för att göra konsumenterna medvetna om att lån kostar pengar. För tydlighetens skull kan det konstateras att varningsskyldigheten också gäller reklam för sådana konsumentkrediter som omfattas av kapitlets tillämpningsområde och för vilka ingen ränta eller andra avgifter tas ut. Bestämmelsens tillämpningsområde är alltså mer omfattande än tillämpningsområdet för 8 § i kapitlet. Varningsskyldigheten ska dock inte tillämpas i situationer där det inte är fråga om egentlig reklam för konsumentkrediter, såsom i samband med sådan kommunikation där endast kreditgivarföretagets logotyp används. Varningen ska vara tydlig och framträdande. Motsvarande krav i fråga om den information som ska lämnas i reklam ingår i gällande 8 § 2 mom. Med detta avses att varningen ska presenteras på tillbörligt sätt så att konsumenten har en faktisk möjlighet att utan svårighet se eller höra det som ingår i varningen. I konsumentombudsmannens tillsynspraxis och i domstolspraxis har det redan tidigare (till exempel HD 2011:65 och HD 2006:6) förts fram att i reklam får informationen inte vara så kallad finstilt. Kravet på klarhet och synlighet uppfylls exempelvis inte om den information som avses i paragrafen eller någon del av den presenteras i den nedre kanten av tv-bilden med så liten stil eller under så kort tid att genomsnittskonsumenten inte utan svårighet kan upptäcka den. Kraven uppfylls inte heller om den teckengrad eller den teckengrad kombinerad med bakgrundsfärg som används i tidningsreklam eller reklam vid vägkanterna leder till att genomsnittskonsumenten inte utan svårighet kan se texten. Närmare bestämmelser om innehållet i varningen utfärdas genom förordning av statsrådet och paragrafen innehåller också ett bemyndigande att utfärda förordning om varningen. Genom paragrafen och en förordning som ges med stöd av den genomförs artikel 8.1 i konsumentkreditdirektivet.

9 §. *Information som ska lämnas innan ett kreditavtal ingås.* Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras. I fortsättningen ska det i bestämmelsen anges att den information som avses i paragrafen ska lämnas till konsumenten på blanketten "Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation" på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten väljer. I fråga om konsumentens rätt att välja hänvisas det till motiveringen till 7 kap. 7 a § i förslaget. Informationen ska vara tydlig och begriplig. Genom momentet genomförs artikel 10.1 första stycket och artikel 10.2 i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras. Enligt den första meningen i gällande 9 § 2 mom. kan förhandsinformation om nyttighetsbundna engångskrediter på högst 100 euro också ges i någon annan varaktig form än på blanketten. Det föreslås att momentets första mening upphävs, eftersom det nya konsumentkreditdirektivet på grund av direktivets bredare tillämpningsområde inte möjliggör att undantaget bibehålls. Det föreslås också att det i momentet införs ett krav på

att informationen på blanketten ska vara konsekvent, tydligt läsbar och i den ska hänsyn tas till de tekniska begränsningarna hos den varaktiga form där den visas. Med konsekvent avses framför allt att den information som lämnas på blanketten inte får vara motstridig. Med beaktande av de tekniska begränsningarna för den varaktiga form som används för att visa uppgifterna avses att informationen i formuläret ska anpassas till det medium som används, såsom en mobiltelefon och det begränsade utrymme som finns på telefonens skärm. Det föreslås också att det till momentet fogas ett krav på att informationen ska presenteras på ett adekvat och lämpligt sätt via olika kanaler med beaktande av interoperabiliteten. Närmare bestämmelser om förhandsinformationen och blanketten utfärdas också i fortsättningen genom förordning av statsrådet, vilket innebär att momentet till den del det gäller bemyndigandet att utfärda förordning motsvarar den gällande lagen. Genom momentet genomförs artikel 10.6 första stycket i konsumentkreditdirektivet.

Paragrafens 3 mom. motsvarar den gällande lagen och artikel 10.5 i konsumentkreditdirektivet.

10 §. Förhandsinformation vid telefonförsäljning. Det föreslås att paragrafen ändras. I bestämmelsen hänvisas i fortsättningen inte längre till bestämmelserna i 6 a kap. om information som ska lämnas vid distansförsäljning, eftersom det i och med de nya bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster i konsumenträttighetsdirektivet vid distansförsäljning i princip endast ska tillämpas produktspecifika bestämmelser om förhandsinformation, det vill säga i fråga om konsumentkrediter bestämmelserna i konsumentkreditdirektivet. De tillämpliga informationsskyldigheterna kan dock beroende på fallet också bero på annan lagstiftning än lagstiftningen om konsumentkrediter, såsom betaltjänstlagen, så i bestämmelsen anges att den informationsskyldighet som avses i paragrafen tillämpas utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om informationsskyldighet. På grund av att hänvisningen till bestämmelserna i 6 a kap. stryks är det nödvändigt att i bestämmelsen uttryckligen nämna det krav som följer av hänvisningen i artikel 10.7 i konsumentkreditdirektivet, jämförd med jämförelsetabellen i direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet, till artikel 16a.4 i konsumenträttighetsdirektivet på att det vid telefonförsäljning får ges sådan begränsad förhandsinformation som avses i bestämmelsen endast om konsumenten uttryckligen samtycker till det. Förslaget innebär en möjlighet att avvika från att i god tid innan kreditavtalet ingås ge blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation” på det sätt som föreskrivs i 9 §. Blanketten ska dock också vid telefonförsäljning ges konsumenten i enlighet med den föreslagna 11 § senast utan dröjsmål efter det att avtalet ingåtts. Möjligheten till avvikelse begränsas i enlighet med hänvisningsbestämmelsen i artikel 10.7 i konsumentkreditdirektivet endast till situationer där sådan taltelefonikommunikation som avses i artikel 16a.3 och 16a.4 i konsumenträttighetsdirektivet används.

För tydlighetens skull bör det konstateras att bestämmelsen inte innebär någon möjlighet att avvika från till exempel kraven på kreditavtalets form eller kreditgivarens skyldighet att bedöma konsumentens kreditvärdighet eller kontrollera kreditsökandens identitet. De i bestämmelsen avsedda skyldigheterna att lämna förhandsinformation vid telefonförsäljning är mer omfattande än för närvarande och inbegriper i fortsättningen information om kreditgivaren och kreditförmedlaren, den kredit som erbjuds, kreditkostnaderna, kostnaderna för sen betalning, återbetalningen av krediten och den nytta som krediten avser. Den information som ska lämnas motsvarar den information som avses i artikel 10.3 i konsumentkreditdirektivet, och närmare bestämmelser om den ska också i fortsättningen utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom ändringen genomförs artikel 10.7 i konsumentkreditdirektivet.

11 §. Vissa andra bestämmelser om skyldigheterna att lämna förhandsinformation. Det föreslås att paragrafen ändras. Enligt paragrafens 1 mom. ska kreditgivaren i en situation som avses i 10 § ge konsumenten blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation” i

varaktig form utan dröjsmål efter det att avtalet har ingåtts. Genom bestämmelsen säkerställs det att konsumenten får heltäckande förhandsinformation om konsumentkrediterna också när konsumenten vid telefonförsäljning har fått en mer begränsad första information på det sätt som avses i 10 §. Momentets andra mening upphävs, eftersom det enligt det nya konsumentkreditdirektivet inte är möjligt att föreskriva om undantag från att ge blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation” på samma sätt som för närvarande i fråga om nyttighetsbundna engångskrediter under 100 euro. I fortsättningen ska förhandsinformationen lämnas genom blanketten i de situationer som avses i bestämmelsen också när det är fråga om sådana krediter. Genom ändringen genomförs artikel 10.7 i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras. Momentets första mening motsvarar i övrigt den gällande lagen, men till den fogas i enlighet med artikel 10.8 i konsumentkreditdirektivet ett krav på att utkastet till kreditavtal ska ges på papper eller i någon annan varaktig form. I bestämmelsens andra mening slopas hänvisningen till bestämmelserna i 6 a kap. om information som ska lämnas vid distansförsäljning, eftersom det i och med de nya bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster i konsumenträttighetsdirektivet vid distansförsäljning ska i princip endast tillämpas produktspecifika bestämmelser om förhandsinformation, det vill säga i fråga om konsumentkrediter bestämmelserna i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. enligt vilket kreditgivare och kreditförmedlare ska vid lämnande av i 9 och 10 § avsedd information till konsumenten samtidigt meddela huruvida kreditgivaren eller kreditförmedlaren tillhandahåller rådgivningstjänster. Genom ändringen genomförs artikel 16.1 i konsumentkreditdirektivet.

11 a §. Påminnelse om ångerrätt. Paragrafen är ny och grundar sig på artikel 10.1 andra stycket i konsumentkreditdirektivet. Enligt förslaget ska, om den förhandsinformation som avses i 9–11 § ges konsumenten senare än en dag innan konsumenten ingår ett distansavtal, kreditgivaren eller kreditförmedlaren skicka konsumenten en påminnelse om dennes ångerrätt och anvisningar för utövandet av ångerrätten. För tydlighetens skull kan det konstateras att det i bestämmelsen uttryckligen avses ångerrätt som gäller konsumentkreditavtal, inte till exempel eventuell ångerrätt som gäller köpeavtal för nyttigheter som finansierats med konsumentkredit. Påminnelsen ska lämnas till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet tidigast en dag och senast sju dagar efter det att kreditavtalet ingicks.

11 b §. Information om personanpassade erbjudanden på grundval av automatiserat beslutsfattande. Paragrafen är ny och genom den genomförs artikel 13 i konsumentkreditdirektivet. Enligt bestämmelsen ska kreditgivaren och kreditförmedlaren på ett tydligt och begripligt sätt informera konsumenten om att erbjudandet grundar sig på automatiserat beslutsfattande om konsumenten erhåller ett personanpassat erbjudande som bygger på automatiserat beslutsfattande. Eftersom kreditgivare och kreditförmedlare kan fastställa priset på sina erbjudanden individuellt för vissa konsumenter eller grupper av konsumenter med utnyttjande av automatiserat beslutsfattande är det viktigt att konsumenterna informeras om detta.

Det är klart att utöver bestämmelsen ska också andra relevanta bestämmelser i den allmänna dataskyddsförordningen tillämpas, men det anses nödvändigt att genomföra bestämmelsen, eftersom artikel 13 i direktivet är anpassad till artikel 14.2 g i den allmänna dataskyddsförordningen. I artikel 14 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om den personuppgiftsansvariges skyldighet att tillhandahålla den registrerade viss information i en situation där personuppgifterna inte har erhållits från den registrerade. I enlighet med skäl 46

i ingressen till konsumentkreditdirektivet ska informationen bland annat med stöd av artikel 14.2 f innehålla information om varifrån personuppgifterna har fått och, i förekommande fall, huruvida uppgifterna har fått från allmänt tillgängliga källor. I artikel 22 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om automatiserat individuellt beslutsfattande. Automatiserat beslutsfattande, såsom vid profilering, innebär att förfarandet är helt automatiserat utan att en fysisk person deltar i förfarandet. Enligt huvudregeln i artikel 22.1 i den förordningen ska den registrerade ha rätt att inte bli föremål för ett beslut som enbart grundas på automatiserad behandling, inbegripet profilering, vilket har rättsliga följder för honom eller henne eller på liknande sätt i betydande grad påverkar honom eller henne. I artikel 22.2 föreskrivs det om undantag från förbudet i artikel 22.1. I den nu aktuella situationen kan det beroende på fallet bli aktuellt att tillämpa undantaget i artikel 22.2 a, enligt vilket förbudet enligt artikel 22.1 inte tillämpas om beslutet är nödvändigt för ingående eller fullgörande av ett avtal mellan den registrerade och den personuppgiftsansvarige och artikel 22.2 c, enligt vilken förbudet inte tillämpas om beslutet grundar sig på den registrerades uttryckliga samtycke. Av artikel 22.2 a och 22.2 c i den allmänna dataskyddsförordningen följer skyddsåtgärder som är direkt tillämpliga med stöd av den förordningen för att trygga den registrerades rättigheter.

12 §. Undantag som gäller dem som har kreditförmedling som bisyssla. Till paragrafen fogas en hänvisning till 7 kap. 11 a § i förslaget, eftersom påminnelseskyldigheten inte ska tillämpas på kreditförmedlare som har förmedlingen som bisyssla. Enligt skäl 43 i ingressen till konsumentkreditdirektivet kan kreditförmedlare anses medverka subsidiärt som kreditförmedlare om deras verksamhet som kreditförmedlare inte utgör huvudsyftet med deras handels-, närings- eller yrkesverksamhet. Ändringen behövs för att genomföra artikel 10.10 i konsumentkreditdirektivet. I övrigt motsvarar momentet den gällande lagen.

12 a §. Avgiftsfrihet. Paragrafen är ny och i den förbjuds uttag av avgifter hos konsumenten för lämnande av den information som förutsätts i kapitlet. Utgångspunkten är även i övrigt att någon separat avgift inte får tas ut av konsumenten när näringsidkaren fullgör sin lagstadgade informationsskyldighet, men med tanke på rättssäkerheten anses det motiverat att kravet på avgiftsfrihet genomförs med en uttrycklig bestämmelse. För tydlighetens skull bör det konstateras att kravet på avgiftsfrihet gäller fullgörandet av informationsskyldigheten oberoende av i vilken varaktig form informationen lämnas. Genom bestämmelsen genomförs artikel 5 i konsumentkreditdirektivet.

Kreditgivarens skyldighet att handla ansvarsfullt

13 §. God kreditgivningssed. Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande lag.

I 2 mom. i den gällande paragrafen nämns de förfaranden som särskilt förutsätts av kreditgivaren för att verksamheten ska kunna anses överensstämma med god kreditgivningssed. I 1 punkten föreskrivs närmare om vilken typ av förfarande som inte anses vara förenligt med god kreditgivningssed när krediten marknadsförs.

Det föreslås att 2 mom. 1 punkten ändras. Till punkten fogas för det första en ny *underpunkt e*, enligt vilket det förutsätts att kreditgivaren vid marknadsföringen av krediten inte ger intryck av att kredittagning leder till ökade ekonomiska resurser, ersätter besparingar eller kan höja konsumentens levnadsstandard. Mot underpunkten ska således anses strida till exempelvis marknadsföring där kredittagningen uppges öka konsumentens disponibla resurser, även om det är klart att kreditavtalet medför skyldigheter för konsumenten. Bestämmelsen överlappar delvis i synnerhet underpunkterna b och d i den gällande punkten, men tillägget behövs för att genomföra artikel 8.7 c i konsumentkreditdirektivet. Förbudet i artikel 8.7 c mot att ”felaktigt antyda” ska tillsammans med skäl 33 i direktivet tolkas så, att marknadsföring där det antyds

att krediten leder till ökade ekonomiska resurser, ersätter besparingar eller kan höja konsumentens levnadsstandard över huvud taget, innebär i likhet med det aktuella förslaget att skapandet av ett sådant intryck vid marknadsföringen av krediten alltid ska anses strida mot det föreslagna förbudet. I och med att den nya underpunkten införs blir den gällande underpunkten e *underpunkt f*, underpunkten f blir *underpunkt g* och underpunkten g blir *underpunkt h*.

För det andra fogas till punkten en ny *underpunkt i*, enligt vilket det förutsätts att kreditgivaren vid marknadsföringen av krediten inte för fram att obetalda krediter eller uppgifter om krediter som förts in i register har liten eller ingen inverkan på bedömningen av en kreditansökan. Med bedömning av kreditansökan avses i bestämmelsen beviljande av kredit överlag samt på vilka villkor konsumenten kan få kredit. Mot punkten ska anses strida till exempel marknadsföring där det sägs att en anteckning om betalningsstörning som konsumenten har inte påverkar beslutet om beviljande av krediten eller till exempel den kreditränta som erbjuds konsumenten. Genom den föreslagna underpunkten i genomförs artikel 8.7 b i konsumentkreditdirektivet.

I och med de nya underpunkterna blir den gällande underpunkten h en ny *underpunkt j*, och dessutom hänvisas det i den underpunkten i fortsättningen också till de nya underpunkter som föreslås bli infogade.

I enlighet med medlemsstatsoptionen i artikel 8.8 i konsumentkreditdirektivet motsvarar punkten till övriga delar den gällande lagen.

Till momentet fogas också en ny *1 a-punkt* där det uttryckligen förutsätts att kreditgivaren inte vid tillhandahållandet av rådgivningstjänster marknadsför dem på ett sådant sätt att marknadsföringen bidrar till att fördunkla konsumentens förståelse för att det är fråga om en tjänst som är fristående från kreditgivningen. Definitionen av rådgivningstjänster finns 7 § 8 punkten i kapitlet. Det strider mot bestämmelsen att till exempel marknadsföra en rådgivningstjänst som en tjänst som ingår i kreditgivningen. Den föreslagna bestämmelsen baserar sig inte på en uttrycklig bestämmelse i direktivet, men det har ansetts viktigt att uttryckligen reglerade rådgivningstjänster inte i fortsättningen tillhandahålls på ett sätt som kan försämra konsumentens förmåga att förstå rådgivningstjänstens betydelse i förhållande till kreditgivningen.

Momentets 2 och 3 *punkt* motsvarar den gällande lagen.

Till momentet fogas en ny *3 a-punkt* där det föreskrivs om förbud mot att ta ut avgifter av konsumenten för ansökan om kredit innan kreditavtalet ingås. Bestämmelsen kompletterar förbudet i den gällande 3 punkten mot att använda vissa sms-tjänster och andra motsvarande meddelandetjänster mot extra avgift. Det skulle strida mot förslaget att ta ut en avgift till exempel för behandlingen av en kreditansökan innan ett kreditavtal ingås eller också när ett kreditavtal sist och slutligen inte ingås. Ett sådant förfarande kan bedömas redan med stöd av den gällande bestämmelsen om god kreditgivningssed, men ett uttryckligt förbud anses motiverat av tydlighetsskäl. Avgifter som tas ut för kreditansökan ska redan enligt den gällande lagen betraktas som kreditkostnader som bland annat omfattas av prisregleringen enligt 17 a § i kapitlet. I punkten utnyttjas den medlemsstatsoption som föreskrivs i artikel 32.5 i konsumentkreditdirektivet.

Momentets 4 punkt motsvarar den gällande lagen. Momentets 5 *punkt* motsvarar den gällande lagen och artikel 12.1 i konsumentkreditdirektivet.

Momentets 6 *punkt* motsvarar den gällande lagen.

Paragrafens 3 *moment* ändras genom att den andra meningen i momentet stryks. Ändringen behövs för att artikel 12.1 om skyldighet att lämna tillräckliga förklaringar ska kunna genomföras på behörigt sätt med beaktande av att konsumentkreditdirektivet inte möjliggör en uttrycklig undantagsbestämmelse om vissa kreditförmedlare i den gällande lagen. I fortsättningen ska skyldigheten att lämna tillräckliga utredningar alltså gälla också säljare och tjänsteleverantörer som har kreditförmedling som bisyssla. I övrigt motsvarar momentet gällande lag.

13 b §. *Kreditgivares rätt att kräva försäkring i anslutning till kreditavtalet.* Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om vissa ytterligare förutsättningar i situationer där kreditgivaren förutsätter att konsumenten ingår ett försäkringsavtal i anslutning till kreditavtalet. Sådana försäkringsavtal kan gälla till exempel tryggnad av återbetalningen av krediten eller säkerhetens värde.

I enlighet med förslaget får kreditgivaren kräva att konsumenten har en relevant försäkring som är knuten till kreditavtalet, om det kan anses proportionerligt att kräva det. Förbudet mot bindningsförfarande i 13 a § hindrar inte kreditgivaren från att kräva att konsumenten har en försäkring, förutsatt att konsumenten inte förutsätts ingå ett försäkringsavtal med en viss försäkringsgivare. Så här långt motsvarar bestämmelserna det rådande rättsläget. Nytt är dock att kravet på en sådan försäkring dessutom ska kunna anses vara proportionellt. Det strider mot bestämmelsen att till exempel förutsätta ett oskäligt omfattande försäkringsskydd i förhållande till den kredit som söks. Enligt förslaget får kreditgivaren inte ändra villkoren i kreditanbudet, om konsumenten har ingått eller ingår ett försäkringsavtal med en annan försäkringsgivare än den som kreditgivaren rekommenderar, förutsatt att garantinivån hos försäkringen till sin omfattning motsvarar minst den försäkring som kreditgivaren föreslår. Syftet med bestämmelsen är för det första att säkerställa att kreditgivaren är skyldig att godkänna också den försäkring som konsumenten valt, förutsatt att försäkringsskyddet till sin omfattning motsvarar minst den försäkring som kreditgivaren föreslår. Denna skyldighet för kreditgivaren kan anses följa av det redan gällande förbudet mot bindningsförfarande i 13 a § i kapitlet.

Genom det gällande förbudet mot bindningsförfarande förbjuds däremot inte samerbjudanden. Med paketeringsförfarande (*samerbjudande* i konsumentskyddslagen) avses enligt artikel 3.16 i konsumentkreditdirektivet erbjudande eller försäljning av ett kreditavtal i ett paket med andra separata finansiella produkter eller tjänster där kreditavtalet också görs tillgängligt för konsumenten separat men inte nödvändigtvis på samma villkor som när det paketeras med dessa andra produkter eller tjänster. Med *samerbjudande* avses exempelvis en situation då konsumenten får krediten på förmånligare villkor om han eller hon i det sammanhanget skaffar sig någon annan finansiell tjänst, såsom ett konto. *Samerbjudanden* ska vara tillåtna även i fortsättningen, men i den föreslagna bestämmelsen ställs ett anslutande tilläggsvillkor, som ska iakttas i de situationer som avses i paragrafen. Nytt är nämligen att villkoren för den kredit som erbjuds konsumenten inte får ändras i en situation där konsumenten inte tecknar en försäkring hos en försäkringsgivare som samarbetar med kreditgivaren, utan tecknar motsvarande försäkringsskydd hos en försäkringsgivare som konsumenten själv valt. I praktiken innebär kravet att kreditgivaren inte får försämma villkoren i sitt kreditanbud till konsumenten, om konsumenten beslutar att teckna det försäkringsskydd som kreditgivaren förutsätter av någon annan försäkringsgivare än den som samarbetar med kreditgivaren.

I paragrafen föreskrivs det dessutom om konsumentens betänketid i fråga om ett sådant försäkringserbjudande i anslutning till kreditavtalet som utgör villkor för krediterbjudandet. Enligt förslaget ska ett erbjudande om en sådan försäkring vara oförändrat i kraft i minst tre dagar från det att det gavs. Syftet med den föreslagna betänketiden är att ge konsumenterna mer tid att jämföra försäkringserbjudanden som hänför sig till kreditavtal innan ett försäkringsavtal

tecknas. Konsumenten kan, om han eller hon så önskar, helt klart ingå ett försäkringsavtal innan betänketiden löper ut. Försäkringsgivaren ska vid erbjudande av försäkring informera konsumenten om giltighetstiden för det erbjudande om försäkring som hänför sig till kreditavtalet.

Paragrafen baserar sig på den medlemsstatsoption som föreskrivs i artikel 14.3 och artikel 14.5 i konsumentkreditdirektivet.

13 c §. *Förfaranden vid bedömningen av konsumenternas kreditvärdighet och kreditgivarens riktlinjer för ersättningar till personalen.* Paragrafen är ny. En till sina principer motsvarande bestämmelse ingår i 7 a kap. 10 § i den gällande lagen i fråga om konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom.

I 1 mom. föreskrivs det om kreditgivarens skyldighet att fastställa förfaranden för bedömning av kreditvärdigheten och upprätthålla dem. Med förfaranden som iaktas vid bedömningen av kreditvärdigheten avses förutom de konkreta åtgärder genom vilka konsumentens kreditvärdighet bedöms också de sätt genom vilka riktigheten hos de uppgifter som används vid bedömning av kreditvärdigheten säkerställs. Bestämmelsen grundar sig på artikel 18.4 första stycket i konsumentkreditdirektivet.

I 2 mom. föreskrivs om ersättning till den personal hos kreditgivaren som ansvarar för bedömning av kreditvärdigheten. Bestämmelserna i momentet tillämpas både på de personer som i praktiken ansvarar för bedömningen av enskilda konsumenters kreditvärdighet och på dem som bestämmer de uppgifter och förfaranden som avses i 1 mom. Enligt momentet ska kreditgivarna när de utarbetar och tillämpar riktlinjer för ersättning till personal som ansvarar för bedömning av konsumenternas kreditvärdighet säkerställa att riktlinjerna förhindrar uppkomsten av intressekonflikter. I momentet nämns särskilt att beloppet av ersättningen till personalen inte får vara beroende av antalet eller andelen godkända kreditansökningar. Bestämmelserna i momentet kompletterar för kreditinstitutens del 8 kap. i kreditinstitutslagen. Genom momentet genomförs artikel 32.3 b i konsumentkreditdirektivet.

I 3 mom. ställs ytterligare kriterier när det gäller riktlinjerna för ersättning. Genom momentet genomförs artikel 32.3 a och b i direktivet.

14 §. *Skyldighet att bedöma en konsuments kreditvärdighet.* Det föreslås att paragrafen ändras.

Enligt det gällande 1 mom. i paragrafen ska kreditgivaren innan ett kreditavtal ingås bedöma om konsumenten har förutsättningar att fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet (*konsumentens kreditvärdighet*). Bedömningen ska grundas på tillräckliga kreditupplysningsregisteruppgifter och andra uppgifter om konsumentens inkomster och övriga ekonomiska förhållanden.

Det föreslås att 1 mom. preciseras för det första så att bedömningen av kreditvärdigheten ska göras noggrant och i konsumentens intresse. Enligt förslaget ska bedömningen utföras på grundval av behövlig information om konsumentens inkomster, utgifter och andra finansiella och ekonomiska förhållanden som står i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker och den ska inhämtas från konsumenten, kreditupplysningsregistret och vid behov från andra källor. Med kravet på konsumentens intresse syftas framför allt på att förhindra oansvarig kreditgivning och överskuldssättning och på att man vid bedömningen på tillbörligt sätt beaktar alla faktorer som är relevanta för att säkerställa huruvida konsumenten kan fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet (skäl 54 i ingressen till konsumentkreditdirektivet). I bestämmelsen nämns uttryckligen att den information som ligger till grund för bedömningen

ska gälla konsumentens inkomster, utgifter och andra finansiella och ekonomiska förhållanden. Information om konsumentens utgifter och andra finansiella och ekonomiska förhållanden kan vara till exempel information om konsumentens övriga krediter, utgifter för kreditförvaltning och borgensansvar samt även information om konsumentens förmögenhet och kontinuiteten för inkomsterna, såsom arbetsavtals- eller tjänsteförhållandets art. Även eventuella förändringar i dessa förhållanden ska beaktas. Exempelvis i fråga om studielån och andra krediter med socialt syfte än sådana som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om social kreditgivning (1133/2002) kan kreditsökandens förväntade framtida återbetalningsförmåga beaktas vid bedömningen. I enlighet med skäl 55 i ingressen till konsumentkreditdirektivet ska i informationen dessutom tas lämplig hänsyn till bland annat levnadskostnaderna för konsumenten och konsumentens hushåll. Informationen bör däremot inte inkludera sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i den allmänna dataskyddsförordningen.

Enligt förslaget ska denna information vara nödvändig och stå i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker. I praktiken innebär detta till exempel att ju större beloppet av den kredit eller kreditgräns som söks eller den risk som annars är förknippad med krediten är, desto mer detaljerad information ska bedömningen basera sig på. Å andra sidan ska kravet på behovet och proportionaliteten tolkas tillsammans med principen om uppgiftsminimering i artikel 5.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen. Utgångspunkten kan anses vara att kreditgivaren alltid ska ta fram information om konsumentens inkomster och andra krediter ur det positiva kreditupplysningsregistret och uppgifter om betalningsstörningar ur de kreditupplysningsregister som förs av privata aktörer som bedriver kreditupplysningsverksamhet. Denna information kan anses vara behövlig minimiinformation vid all kreditgivning. Om kreditsökanden till exempel är en företagare vars inkomstuppgifter, såsom inkomster av näringsverksamhet eller utdelningsinkomster, inte syns i det positiva kreditupplysningsregistret eller om kreditsökanden är från ett annat land och kreditupplysningar om denne inte finns att tillgå de nämnda registren, ska uppgifterna kontrolleras i register som innehåller kreditsökandens uppgifter eller, om några sådana inte finns, på något annat sätt. Den information som avses i bestämmelsen ska dessutom skaffas från konsumenten själv, och omfattningen av informationen ska bedömas utifrån den aktuella krediten. Exempelvis i fråga om vissa räntefria och avgiftsfria små engångskrediter med lägre risk är det tillräckligt och korrekt med tanke på omfattningen att utöver registeruppgifterna av konsumenten inhämta information om dennes eventuella andra väsentliga utgifter. Liksom för närvarande kan kreditgivaren, om denne så önskar, bedöma konsumentens kreditvärdighet också på andra sätt, såsom med metoder som baserar sig på statistiska uppgifter, förutsatt att sådana metoder är tillåtna med stöd av annan lagstiftning. Sådana antaganden kan gälla till exempel konsumentens allmänna levnadskostnader. Enbart genom att använda sådan information kan man dock inte fullgöra den skyldighet att bedöma konsumentens kreditvärdighet som avses i bestämmelsen.

Dessutom föreslås det att det till momentet fogas ett uttryckligt krav på att riktigheten hos de uppgifter som används vid bedömningen ska kontrolleras på behörigt sätt. En sådan kontrollskyldighet kan gälla till exempel sådana inkomstuppgifter som konsumenten uppgett och som inte framgår av det positiva kreditupplysningsregistret. Det är då ändamålsenligt att be konsumenten lämna en noggrannare utredning om uppgifternas riktighet. Genom det ändrade 1 mom. genomförs artikel 18.1 och 18.3 i konsumentkreditdirektivet samt den medlemsstatsoption som föreskrivs i artikel 18.11.

Paragrafens 2 mom. motsvarar den gällande lagen och artikel 18.10 i konsumentkreditdirektivet.

I paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om kreditgivarens skyldighet att bevara uppgifterna om de åtgärder som gäller bedömningen av konsumentens kreditvärdighet.

Uppgifterna ska bevaras i fem år från det att krediten i sin helhet har förfallit till betalning. Om oenighet uppstår kring ett kreditavtal ska uppgifterna dock bevaras till dess parterna har kommit överens om saken eller ärendet har avgjorts. Bestämmelsen baserar sig på artikel 18.4 andra stycket i konsumentkreditdirektivet, men på grund av rättssäkerheten anses det befogat att också föreskriva om hur länge uppgifterna ska bevaras. Bevaringstiden motsvarar den bevaringstid som föreskrivs för uppgifter om identitetskontroll i 7 kap. 16 § och för uppgifter om åtgärder som vidtagits för bedömningen av kreditvärdigheten när det gäller bostadskrediter i 7 a kap. 11 §.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. där det föreskrivs om kreditgivarens skyldighet att informera konsumenten om vissa omständigheter i en situation där bedömningen av kreditvärdigheten är förenad med automatisk behandling av personuppgifter. Kreditgivaren ska då för det första informera konsumenten om det att bedömningen av kreditvärdigheten inbegriper användning av automatisk behandling av personuppgifter. Dessutom ska kreditgivaren informera konsumenten om dennes rätt att få en tydlig och begriplig förklaring om bedömningen av kreditvärdigheten, uttrycka sin ståndpunkt till kreditgivaren samt begära en granskning av bedömningen av kreditvärdigheten och beslutet om kreditansökan. Bestämmelser om informationsskyldighet med motsvarande innehåll finns i artikel 14.2 g och artikel 22 i den allmänna dataskyddsförordningen, och det är klart att bestämmelsen inte heller begränsar tillämpningen av andra bestämmelser i den allmänna dataskyddsförordningen. Genom momentet genomförs artikel 18.8 andra stycket och 18.9.

I 4 mom. är det fråga om en skyldighet som gäller kreditgivare och som direkt anpassar skyldigheterna enligt dataskyddsförordningen. På dem som bedriver kreditupplysningsverksamhet tillämpas däremot bestämmelserna om automatiserad bedömning av kreditvärdigheten i 16 § i kreditupplysningslagen. När det är fråga om en automatiserad bedömning av kreditvärdigheten som utförs av dem som bedriver kreditupplysningsverksamhet har dessa på motsvarande sätt i egenskap av personuppgiftsansvariga direkt skyldighet att informera den registrerade i enlighet med artikel 14.2 g i den allmänna dataskyddsförordningen.

Det föreslås att ett nytt 5 mom. fogas till paragrafen. Enligt artikel 23 om påföljder i det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal som upphävts genom konsumentkreditdirektivet ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser om sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas enligt det direktivet och vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa att de genomförs. De sanktioner som föreskrivs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. I gällande 7 kap. 50 § 1 mom. i konsumentskyddslagen föreskrivs det om konsumentombudsmannens förbudsförfarande och i paragrafens 2 mom. samt i den gällande befogenhetslagen om möjligheten till påföljdsavgift. De nämnda påföljderna är dock näringsrättsliga och har således inga direkta rättsverkningar på enskilda avtalsförhållanden.

Europeiska unionens domstol har i sin avgörandepraxis (bland annat i OPR-Finance, C-679/18) ansett att artikel 8 om bedömning av konsumentens kreditvärdighet och artikel 23 om sanktioner i det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal ska tolkas på så sätt att de innebär en skyldighet för en nationell domstol att ex officio pröva huruvida kreditgivaren har åsidosatt sin skyldighet att före avtalets ingående bedöma konsumentens kreditvärdighet enligt artikel 8 i direktivet, och att fastställa vilka följderna blir enligt nationell rätt av att denna skyldighet har åsidosatts, under förutsättning att påföljderna uppfyller de krav som uppställs i nämnda artikel 23. När det gäller sanktioner har domstolen då ansett det lämpligt att kreditgivaren åtminstone inte längre har rätt till avtalade räntor och kostnader (se avgörandet C-679/18, punkt 30, och den rättspraxis som det hänvisas till där). Å andra sidan har domstolen i det avgörandet hänvisat till vad den tidigare har konstaterat, nämligen att om en sanktion för förverkande av ränta mildras eller till och med ogiltigförklaras, innebär detta med nödvändighet att sanktionen inte

är verkligt avskräckande (se avgörandet C-679/18, punkt 31, och den rättspraxis som det hänvisas till där).

Enligt förslaget föreskrivs det om avtalsrättsliga påföljder i situationer där kreditgivaren försummar sina skyldigheter enligt 1–3 mom. i fråga om bedömning av kreditvärdigheten. Enligt första meningen i momentet är konsumenten inte skyldig att betala kreditränta eller andra kreditkostnader alls om kreditgivaren bryter mot sina skyldigheter enligt 1 eller 3 mom. Konsumenten befrias från skyldigheten att betala kreditkostnader för hela lånetiden. I momentets andra mening föreslås det däremot att det separat föreskrivs att om kreditgivaren bryter mot sin skyldighet enligt 2 mom. att försäkra sig om att informationen om konsumenten är aktuell eller att bedöma konsumentens kreditvärdighet på nytt, är konsumenten inte skyldig att betala kreditränta och inte heller andra kreditkostnader från och med höjningen. Den påföljd som avses i momentets andra mening gäller kreditkostnader från och med höjningen, men inte för tiden före den. Krediträntan och kreditkostnaderna definieras i 7 kap. 6 § i förslaget.

Det är fråga om brott mot skyldigheten att bedöma en konsuments kreditvärdighet bland annat när kreditgivaren helt har försummat att utreda konsumentens betalningsförmåga. På samma sätt ska man bedöma en situation där kreditgivaren i sig har inhämtat ändamålsenlig information om konsumentens ekonomiska förhållanden men försummat att bedöma konsumentens egentliga kreditvärdighet. Det kan vara fråga om den sistnämnda situationen till exempel när man utifrån de uppgifter som ligger till grund för bedömningen klart skulle ha kunnat sluta sig till att de skyldigheter som följer av kreditavtalet sannolikt inte kommer att fullgöras på det sätt som förutsätts i kreditavtalet.

För tydlighetens skull bör det konstateras att även om kreditgivaren har bedömt konsumentens kreditvärdighet på behörigt sätt och beviljat krediten under de förutsättningar som anges i 16 a § 2 mom. i kapitlet, är det ändå möjligt att konsumenten råkar i betalningssvårigheter. Med beaktande av detta innebär den realiserade kreditrisken inte i sig att kreditgivaren har brutit mot sin skyldighet att bedöma kreditvärdigheten.

16 b §. Avslag på ansökan om kredit. Den föreslagna paragrafen är ny och genom den genomförs artikel 18.9 i konsumentkreditdirektivet. Enligt förslaget ska den konsument som ansökt om kredit utan dröjsmål underrättas om ansökan om kredit avslås. Dessutom ska konsumenten vid behov hänvisas att kontakta ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning.

För att öka öppenheten i kreditgivningsprocessen föreslås det i momentet också att konsumenten på begäran ska underrättas om grunden för avslaget skriftligen. Denna skyldighet föreligger dock inte, om avslaget grundar sig på 4 kap. 5 § i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Det förutsätts inte att kreditgivaren ger en detaljerad utredning om grunden för avslaget redan av den anledningen att det i grunden kan ingå information som gäller till exempel en affärshemlighet. För att informationsskyldigheten ska fullgöras är det tillräckligt att konsumenten underrättas om den huvudsakliga orsaken eller de huvudsakliga orsakerna till att kreditansökan har avslagits. Meddelandet ska dock vara individuellt och informativt i den mån att orsaken till att konsumentens kreditansökan avslagits klart framgår av det.

Ingående av kreditavtal och överlämnande av medel

17 §. Ingående av kreditavtal. Det föreslagna 1 mom. i paragrafen motsvarar den gällande lagen och artikel 20.1 i konsumentkreditdirektivet.

Paragrafens 2 mom. motsvarar den gällande lagen och artikel 21.1 i konsumentkreditdirektivet.

I 3 mom. görs de preciseringar som förutsätts i artikel 21.1 andra stycket i konsumentkreditdirektivet. Det föreslås att det i momentet införs ett krav på att informationen i avtalet ska vara tydligt läsbar och ta hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Dessutom föreslås det att informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt för respektive kanal. I övrigt motsvarar momentet nuläget.

Liksom för närvarande ska närmare bestämmelser om den information som ska nämnas i avtalet även i fortsättningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 a §. Kreditkostnadernas maximibelopp. Det föreslås att paragrafens 5 mom. ändras. Till momentet fogas ett omnämnande av att 2–4 mom. inte heller gäller avgifter som konsumenten ska betala på grund av eventuella avtalsbrott. De nämnda avgifterna räknas enligt 6 § 2 mom. 2 punkten i det gällande kapitlet inte till kreditkostnaderna. Enligt förslaget ska 6 § dock ändras så att dessa avgifter inte längre särskilt nämns i bestämmelsen som avgifter som inte räknas in i kreditkostnaderna. Ändringen beror på att avgifterna inte uttryckligen nämns i artikel 3.5 i konsumentkreditdirektivet som avgifter som inte ingår i konsumentens totala kreditkostnader. Även om sådana avgifter i princip inte ska betraktas som kreditkostnader, nämns det i bestämmelsen om kreditkostnadernas maximibelopp dock för tydlighetens skull att varken maximigränserna i 2 och 3 mom. eller påföljden i 4 mom. gäller dessa avgifter. Bestämmelser om dröjsmålsränta och andra följder som konsumenten ska betala för avtalsbrott finns i räntelagen. Bestämmelser om indrivningskostnader vid indrivning av konsumentfordringar finns i lagen om indrivning av fordringar.

Utövande av ångerrätt

20 §. Ångerrätt. Det föreslås att paragrafen ändras. Det bör noteras att det föreslås att gällande 7 kap. 22 § upphävs, vilket innebär att bestämmelserna i denna paragraf i fortsättningen ska tillämpas också på distansförsäljning av sådana konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap., vilka enligt artikel 2.2 i konsumentkreditdirektivet har lämnats utanför direktivets tillämpningsområde. På distansförsäljning av krediter som tidigare inte omfattades av tillämpningsområdet för det tidigare direktivet om konsumentkreditavtal skulle i fråga om ångerrätten tillämpas bestämmelserna i direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster, som till denna del har genomförts i gällande 7 kap. 22 §. Den medlemsstatsoption som ingår i artikel 16b.7 b i konsumenträttighetsdirektivet tillåter däremot att medlemsstaterna i fortsättningen får tillämpa bestämmelserna om ångerrätt i konsumentkreditdirektivet också på sådana kreditavtal som med stöd av artikel 2.2 i det direktivet är undantagna från det direktivets tillämpningsområde. Det föreslås också att medlemsstatsoptionen ska utnyttjas, varvid den föreslagna paragrafen i fortsättningen ska tillämpas också när konsumenten vid distansförsäljning frånträder ett kreditavtal som enligt artikel 2.2 i konsumentkreditdirektivet inte omfattas av direktivets tillämpningsområde, såsom ett kreditavtal vars belopp överstiger 100 000 euro.

Det föreslås att 1 mom. ändras för det första så att det i momentet i fortsättningen ska nämnas att frånträdet ska meddelas på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet. Tillägget behövs för att genomföra artikel 26.5 a i konsumentkreditdirektivet. I momentet stryks också hänvisningen till den gällande 45 § i kapitlet, eftersom det föreslås att den paragrafen upphävs.

Till momentet fogas också en ny mening som gäller förlängning av tidsfristen för ångerrätt i fråga om vissa nyttighetsbundna krediter i vissa situationer. Enligt förslaget har konsumenten, om det är fråga om en nyttighetsbunden kredit som beviljas enbart för anskaffning av en vara, dock rätt att frånträda avtalet minst så länge konsumenten enligt villkoren i köpeavtalet har rätt

att få köpesumman återbetald till fullt belopp. Om konsumenten till exempel enligt avtalsvillkoren har rätt att få tillbaka köpesumman till fullt belopp i 30 dagar, förlängs tidsfristen för ångerrätten till motsvarande längd för ett sådant avtal om nyttighetsbunden kredit som avses i bestämmelsen och som beviljats enbart för anskaffning av varan. För tydlighetens skull kan det konstateras att eftersom det föreslagna tillägget gäller den rätt att få tillbaka köpesumman som konsumenten har fått genom ett avtal, förlängs ångerfristen på det sätt som avses i bestämmelsen inte enbart av den anledningen att det i lagen, såsom i 6 kap. 17 § 3 mom. i fråga om hemförsäljning och distansförsäljning, föreskrivs om näringsidkarens skyldighet att återbetala de prestationer från konsumenten som fås efter utgången av ångerfristen för hemförsäljningsavtalet och distansförsäljningsavtalet. Bestämmelsens tillämpningsområde är snävare än definitionen av nyttighetsbunden kredit i 7 kap. 7 § 3 punkten. Bestämmelsen tillämpas endast på nyttighetsbundna krediter som beviljas enbart för anskaffning av varor. Den tillämpas däremot inte på krediter som beviljas för anskaffning av tjänster eller på sådana nyttighetsbundna krediter som beviljas för anskaffning av varor och på basis av vilka konsumenten har rätt att lyfta penningmedel eller använda krediten också för något annat ändamål, vilket är fallet till exempel när det gäller universalkreditkort och specialkreditkort. I dessa situationer är det nämligen inte fråga om en nyttighetsbunden kredit som beviljas enbart för anskaffning av en vara. Genom tillägget genomförs artikel 26.3 i konsumentkreditdirektivet. Det är nödvändigt att avgränsa tillämpningsområdet på det föreslagna sättet, eftersom bestämmelsen i direktivet endast gäller kombinerade kreditavtal, för vilka definitionsbestämmelsen i artikel 3.20 är snävare än 7 kap. 7 § 3 punkten i konsumentskyddslagen. För tydlighetens skull är det skäl att konstatera att bestämmelsen inte kan förkorta tidsfristen för konsumentens ångerrätt.

I övrigt motsvarar momentet gällande lag.

I 2 mom. föreskrivs det om när tidsfristen för konsumentens ångerrätt upphör i sista hand. Enligt förslaget upphör, om konsumenten inte har fått kreditavtalet i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel, den ångerfrist som avses i 1 mom. ett år och 14 dagar efter det att kreditavtalet ingicks. Ångerfristen upphör dock inte om konsumenten inte har underrättats om sin ångerrätt i enlighet med 9 eller 41 §. Ångerrätten upphör alltså inte slutgiltigt i en situation där konsumenten, beroende på typen av kreditavtal, inte har informerats om sin ångerrätt på det sätt som föreskrivs i 9 eller 41 §. Syftet med bestämmelsen är att förbättra rättssäkerheten och den baserar sig på artikel 26.2 i konsumentkreditdirektivet. I fråga om distansförsäljning av finansiella tjänster föreslås en till sina principer motsvarande bestämmelse i 6 a kap. 12 §.

Paragrafens 3 mom. motsvarar 2 mom. i den gällande lagen (RP 24/2010 rd, s. 37–38) och artikel 26.5 första stycket led b, artikel 26.5 andra stycket och artikel 21.1 p i konsumentkreditdirektivet.

Paragrafens 4 mom. motsvarar det gällande 3 mom. (RP 24/2010 rd, s. 38) och artikel 26.5 första stycket led b i konsumentkreditdirektivet.

22 §. Särskilda bestämmelser som gäller distansförsäljning. Det föreslås att paragrafen upphävs som onödig av de orsaker som nämns i specialmotiveringen till 20 §.

23 a §. Information som ska lämnas om ändring av kreditavtal. Det föreslås att 1 mom. ändras så att det i bestämmelsen i fortsättningen förutsätts att kreditgivaren informerar konsumenten om de omständigheter som nämns i bestämmelsen på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet. Bestämmelsen behövs för genomförandet av artikel 22 i konsumentkreditdirektivet.

24 §. *Ändringar av ränta och avgifter.* Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande lag.

Det föreslås att 2 mom. preciseras så att ränteändringar i fortsättningen ska meddelas konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som specificerats i kreditavtalet i god tid innan ändringen träder i kraft. I övrigt motsvarar momentet gällande lag och artikel 23.1 första och andra stycket i konsumentkreditdirektivet samt artikel 54.3 i det andra betaltjänstdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG).

Det föreslås att det till 3 mom. fogas nya förutsättningar för hur den information som föreskrivs i 2 mom. ska kunna ges konsumenten med de intervall som anges i avtalet, dock minst en gång om året. Eftersom en förutsättning för detta enligt 3 mom. i den gällande paragrafen är att informationen om den nya referensräntan offentliggörs på tillbörligt sätt och finns att tillgå hos kreditgivaren, förutsätts det i fortsättningen dessutom att uppgifterna ska finnas tillgängliga också på kreditgivarens webbplats och via kreditgivarens mobilapp. Det är klart att kraven tillämpas endast om kreditgivaren har en webbplats eller mobilapp. Genom ändringen genomförs artikel 23.2 d leden ii och iii i konsumentkreditdirektivet. Till övriga delar motsvarar momentet den gällande lagen och grundar sig dessutom på artikel 23.2 i konsumentkreditdirektivet.

I 4 mom. ska det i fortsättningen talas om avgifter som tas ut ”i samband med kreditavtalet” till skillnad från uttrycket ”med anledning av kreditavtalet” i den gällande lagen, för att ordalydelsen i bestämmelsen ska motsvara den ändring som föreslås i 6 § 1 mom. i kapitlet. I övrigt motsvarar momentet gällande lag.

25 §. *Skyldighet att informera om överföring av kreditavtal.* Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras. Enligt första meningen i 1 mom. i den gällande paragrafen, ska konsumenten underrättas om överlåtelsen, om en kreditgivares rättigheter enligt kreditavtalet eller om själva kreditavtalet överförs på tredje part. Förslaget innebär en ändring jämfört med nuläget, eftersom anmälningsskyldigheten preciseras så att anmälningsskyldigheten enligt bestämmelsen uttryckligen ligger hos den ursprungliga kreditgivaren. Ändringen behövs för att genomföra artikel 39.2 i konsumentkreditdirektivet. Fullgörandet eller försummelsen av den anmälningsskyldighet som avses i bestämmelsen kan ha betydelse också för bedömningen av om konsumenten som gäldenär har gjort sin prestation till rätt borgenär så att konsumenten befrias från sin betalningsskyldighet. Det bör noteras att de egentliga frågorna om gäldenärens betalningsskydd dock avgörs utifrån andra bestämmelser och principer som gäller betalningsskyddet. I 29 § i lagen om skuldebrev (622/1947) föreskrivs det om giltigheten av en betalning som gäldenären gjort till överlåtaren efter det att ett vanligt skuldebrev har överlåtit.

27 §. *Konsumentens rätt att betala en konsumentkredit innan den förfaller till betalning.* Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande lagen och artikel 3.21 i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras. Enligt det gällande momentet ska, om konsumenten betalar krediten eller en del av den i förtid, från den återstående delen av kreditgivarens fordran avdras den del av kreditkostnaderna som gäller den outnyttjade kredittiden. För tydlighetens skull föreslås det att den sista delen av meningen ändras så att från den återstående delen av kreditgivarens fordran ska från kreditkostnaderna avdras den del som motsvarar den outnyttjade kredittiden. Enligt den andra meningen i det gällande momentet får kreditgivaren emellertid i sin helhet ta ut de faktiska kostnader för uppläggnings av krediten som anges i kreditavtalet. I stället för den föreslås det nu att det vid beräkningen av denna nedsättning ska hänsyn tas till alla kostnader som kreditgivaren fastställt för konsumenten. Avsikten är inte att med uttrycket

”kostnader som kreditgivaren fastställt för konsumenten” göra någon saklig åtskillnad till uttrycket ”kostnader som konsumenten enligt kreditgivaren ska betala”, som används i konsumentkreditdirektivet. Enligt skäl 70 i ingressen till konsumentkreditdirektivet bör nedsättningen omfatta kostnader som inte är beroende av det kreditavtalets löptid, inbegripet kostnader som är helt uttömda vid tidpunkten för beviljandet av krediten. I och med ändringen täcker konsumentens rätt till avdrag i fortsättningen alltså också de kostnader för åtgärder i samband med uppläggningsen av krediten som för närvarande under vissa förutsättningar inte omfattas av avdragsrätten. Utanför de kostnader som kreditgivaren fastställer för konsumenten och som avses i bestämmelsen bör dock i enlighet med skäl 70 i ingressen till konsumentkreditdirektivet anses sådana skatter och avgifter som tas ut av och betalas direkt till en tredje part och som inte är beroende av kreditavtalets löptid inte beaktas vid beräkningen av nedsättningen, eftersom dessa kostnader inte påförs av kreditgivaren och därför inte kan ändras ensidigt av kreditgivaren. I enlighet med samma skäl i ingressen bör däremot avgifter som en kreditgivare tar ut till förmån för en tredje part beaktas vid beräkningen av nedsättningen. Genom det föreslagna 2 mom. genomförs artikel 29.1 i konsumentkreditdirektivet.

30 §. Uppsägning av ett avtal om fortlöpande kredit. Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande lagen och artikel 28.1 i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att 2 mom. preciseras så att meddelandet om uppsägning i fortsättningen ska lämnas till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet. Till övriga delar motsvarar momentet den gällande lagen och artikel 28.1 andra stycket i konsumentkreditdirektivet.

32 §. Kreditgivarens rätt att dra in konsumentens rätt att utnyttja en fortlöpande kredit. Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande lagen och artikel 28.2 i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att 2 mom. preciseras så att i fortsättningen ska kreditgivaren lämna meddelandet om att rätten att utnyttja krediten upphör till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet. Genom ändringen genomförs artikel 28.2 i konsumentkreditdirektivet. I bestämmelsen görs också vissa språkliga preciseringar. Till övriga delar motsvarar bestämmelsen den gällande lagen.

Paragrafens 3 mom. motsvarar den gällande lagen och artikel 28.2 i konsumentkreditdirektivet.

35 §. Tidigareläggande av förfallodag. Paragrafens 1 mom. ändras på motsvarande sätt som det föreslagna 27 § 2 mom., och i fråga om motiveringen hänvisas det till vad som har sagts i samband med det momentet.

Bestämmelser om olika typer av krediter

41 §. Förhandsinformation. Det föreslås att paragrafen ändras. Enligt paragrafens 1 mom. ska, om kreditgivaren på grund av konsumentens betalningssvårigheter ingår ett avtal om betalningsarrangemang med denne som inte till sina villkor är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet, kreditgivaren och kreditförmedlaren, utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om skyldigheten att lämna information, i god tid innan kreditavtalet ingås på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt, med hjälp av blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”, som gäller avtal om betalningsarrangemang, ge konsumenten tydlig och begriplig information om kreditgivaren, den kredit som erbjuds, kreditkostnaderna och återbetalningen av krediten, påföljderna vid avtalsbrott och konsumentens rättigheter enligt lag. För det första bör det noteras att paragrafens tillämpningsområde inskränks så att de informationskyldigheter som föreskrivs i paragrafen i

fortsättningen ska tillämpas endast i de situationer som avses i 2 mom. i den gällande paragrafen, det vill säga när kreditgivaren på grund av konsumentens betalningssvårigheter ingår ett sådant avtal om betalningsarrangemang med konsumenten som i fråga om villkoren inte är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet. Att dessa situationer omfattas av paragrafens tillämpningsområde nämns i 1 mom. i förslaget och då blir det gällande 2 mom. onödigt. Utöver det nämnda tillämpas den gällande paragrafen enligt dess 1 mom. på sådana konsumentkrediter som är knutna till brukskonton och som enligt avtalsvillkoren har en kredittid på högst tre månader eller där kreditbeloppet ska återbetalas efter anfordran. På sådana krediter ska i fortsättningen i stället för den föreslagna bestämmelsen beroende på fallet tillämpas informationsskyldigheten enligt 9–11 §. Genom begränsningen av tillämpningsområdet genomförs artikel 2.7 i konsumentkreditdirektivet. Bestämmelser om sättet att lämna information finns i 43 § 1 mom. i det gällande 7 kap. För tydlighetens skull föreslås det att de bestämmelserna flyttas till 1 mom. i förslaget. Den information som nämns i bestämmelsen ska ges konsumenten i god tid innan kreditavtalet ingås på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och den ska vara tydlig och begriplig. Motsvarande bestämmelser föreslås i 7 kap. 9 § i förslaget. I övrigt motsvarar momentet gällande lag (RP 24/2010 rd, s. 44).

Enligt 2 mom. ska informationen på blanketten vara konsekvent och tydligt läsbar och i den ska tas hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt för respektive kanal med beaktande av interoperabilitet. Motsvarande krav föreslås i 7 kap. 9 §. Närmare bestämmelser om förhandsinformation och den blankett som avses i bestämmelsen utfärdas även i fortsättningen genom förordning av statsrådet, och det föreslås att bemyndigandet att utfärda förordning om förhandsinformation och blanketten i 3 mom. i den gällande paragrafen och i gällande 43 § 1 mom. i kapitlet tas in i 2 mom.

Genom den ändrade paragrafen genomförs artikel 11.1 i konsumentkreditdirektivet.

42 §. *När förhandsinformation lämnas per telefon.* Det föreslås att paragrafen ändras. Paragrafen motsvarar till sina principer den föreslagna 10 §, men gäller endast sådana avtal om betalningsarrangemang som avses i 41 §. Förslaget innebär en möjlighet att avvika från att i god tid innan kreditavtalet ingås ge blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation” på det sätt som föreskrivs i 41 §. Blanketten ska dock också vid telefonförsäljning ges konsumenten i enlighet med den föreslagna 43 § senast utan dröjsmål efter det att avtalet ingåtts. Möjligheten till avvikelse begränsas i enlighet med hänvisningsbestämmelsen i artikel 11.6 i konsumentkreditdirektivet endast till situationer där sådan taltelefonikommunikation som avses i artikel 16a.3 och 16a.4 i konsumenträttighetsdirektivet används. De i bestämmelsen avsedda skyldigheterna att lämna förhandsinformation som ska tillämpas vid telefonförsäljning är mer omfattande än för närvarande och inbegriper i fortsättningen information om kreditgivaren, den kredit som erbjuds, kreditkostnaderna, kostnaderna för sen betalning, återbetalningen av krediten och den nytta som krediten avser. För tydlighetens skull kan det konstateras att med information om den nytta som krediten avser hänvisas till den eventuella nytta för vilken det ursprungliga kreditavtalet ingåtts och till vilket ett avtal om betalningsarrangemang ingås senare på grund av betalningssvårigheter. De uppgifter som ska lämnas motsvarar de uppgifter som avses i artikel 11.2 i konsumentkreditdirektivet, och närmare bestämmelser om dem ska även i fortsättningen utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom ändringen genomförs artikel 11.6 i konsumentkreditdirektivet.

43 §. *Övriga bestämmelser om informationsskyldighet för vissa särskilda typer av krediter.* Det föreslås att paragrafen ändras så att den till sina principer motsvarar den föreslagna 7 kap. 11 §.

Paragrafens rubrik ändras, eftersom den enligt förslaget inte längre endast gäller lämnande av förhandsinformation i varaktig form.

Enligt paragrafens *1 mom.* ska kreditgivaren i en situation som avses i 42 § ge konsumenten blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”, som gäller avtal om betalningsarrangemang, i varaktig form utan dröjsmål efter det att avtalet har ingåtts. Genom bestämmelsen säkerställs det att konsumenten får heltäckande förhandsinformation om avtal om betalningsarrangemang också när konsumenten per telefon har fått en mer begränsad första information på det sätt som avses i 42 §. Genom ändringen genomförs artikel 11.6 i konsumentkreditdirektivet.

I *2 mom.* föreskrivs det i fortsättningen om kravet i 3 mom. i den gällande paragrafen på att konsumenten på begäran och utan avgift ska få ett utkast till kreditavtal, som i fortsättningen kallas utkast till avtal om betalningsarrangemang på grund av att tillämpningsområdet för informationsskyldigheten i fråga om särskilda typer av krediter ändras. Genom ändringen genomförs artikel 11.7 i konsumentkreditdirektivet.

Enligt *3 mom.* ska kreditgivare och kreditförmedlare vid lämnande av i 41 och 42 § avsedd information till konsumenten samtidigt meddela huruvida kreditgivaren eller kreditförmedlaren tillhandahåller rådgivningstjänster. Genom ändringen genomförs artikel 16.1 i konsumentkreditdirektivet.

45 §. Kreditavtal som är knutna till brukskonton. Det föreslås att paragrafen upphävs som onödig av de orsaker som nämns i avsnitt 4.1.3.

46 §. Informationsskyldighet under löptiden för kreditavtal som är knutna till brukskonton. Det föreslås att *1 mom.* preciseras så att de uppgifter som nämns i bestämmelsen i fortsättningen ska lämnas minst en gång i månaden på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet. Ändringen behövs för genomförandet av artikel 24.1 i konsumenträttighetsdirektivet. I momentets inledande stycke infogas för tydlighetens skull ett omnämnande av att med en kredit som är knuten till ett brukskonto avses kontokredit, till skillnad från överskridande. En definition av kontokredit finns i artikel 3.18 i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att *2 mom.* preciseras för det första så att ändringar i räntan och andra avgifter i fortsättningen ska meddelas konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet i god tid innan ändringarna träder i kraft. Till de förutsättningar som anges i momentets andra mening, under vilka informationen kan lämnas till konsumenten på ett kontoutdrag enligt *1 mom.*, fogas i enlighet med artikel 24.2 d led ii och iii i konsumentkreditdirektivet ett krav på att informationen om referensräntan ska finnas tillgänglig också på kreditgivarens webbplats och via kreditgivarens mobilapp. Genom det föreslagna *2 mom.* genomförs artikel 24.2 i konsumentkreditdirektivet.

46 a §. Minskning eller uppsägning av användning av kredit som grundar sig på kreditavtal som är knutna till brukskonton. Paragrafen är ny. Enligt förslaget ska, om kreditgivaren minskar konsumentens rätt att använda en kredit som är knuten till ett brukskonto eller säger upp den, kreditgivaren på ett överenskommet sätt underrätta konsumenten om detta senast 30 dagar innan minskningen eller uppsägningen träder i kraft. Kreditgivaren ska då ge konsumenten möjlighet att utan ytterligare kostnad återbetala det belopp som faktiskt utnyttjats i den utsträckning det motsvarar det minskade eller det utnyttjade beloppet i tolv lika stora månatliga poster. Bestämmelsen innebär att när kreditgivaren minskar kreditgränsen för en kredit som hänför sig till konsumentens brukskonto eller helt och hållet säger upp en kredit som är knuten till

brukskontot, ska kreditgivaren utan extra kostnader erbjuda konsumenten möjlighet att i 12 lika stora månatliga poster betala det faktiska belopp som motsvarar minskningen eller uppsägningen. Med det faktiskt utnyttjade belopp som motsvarar minskningen eller uppsägningen avses kreditsaldot på konsumentens brukskonto till den del det överstiger beloppet av möjligheten till kontokredit efter det att minskningen eller uppsägningen har trätt i kraft. Klart är att konsumenten om han eller hon så önskar kan betala beloppet tidigare än i 12 månadsposter och att konsumenten å andra sidan, till exempel enligt avtalet, kan ha rätt till också förmånligare återbetalningsarrangemang än vad som avses i bestämmelsen. Genom paragrafen genomförs artikel 24.3 och 24.4 i konsumentkreditdirektivet.

47 §. Informationsskyldighet som gäller avtal om brukskonto. Det föreslås att paragrafen ändras. Paragrafen gäller liksom för närvarande överskridanden av konto- eller kreditgränsen enligt 2 § 2 mom. i 7 kap. i konsumentskyddslagen och i paragrafen görs vissa preciseringar som förutsätts i direktivet. För det första ändras paragrafens rubrik för att det ska vara klart att bestämmelserna gäller överskridande av konto- eller kreditgränsen, vars definition finns i artikel 3.19 i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att *1 mom.* ändras så att i de situationer som avses i bestämmelsen ska det i avtalet om ett brukskonto i fortsättningen nämnas möjligheten till överskridande, räntan för överskridandet, villkoren för tillämpning av räntan och det index eller den referensränta som tillämpas på den ursprungliga räntan liksom andra avgifter för ett överskridande och villkoren för ändring av dessa avgifter. Den andra meningen i momentet preciseras så att uppgifterna dessutom regelbundet ska lämnas till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i avtalet om brukskontot. Genom det ändrade 1 mom. genomförs artikel 25.1 i konsumentkreditdirektivet. I övrigt motsvarar momentet gällande lag (RP 24/2010 rd, s. 45).

Det föreslås att *2 mom.* ändras så att i samband med ett avsevärt överskridande av konto- eller kreditgränsen som fortgått i mer än en månad ska den information som avses i bestämmelsen ges konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i avtalet om brukskontot. Till den information som anges i momentet fogas dessutom uppgifter om återbetalningsdagen. Genom det ändrade 2 mom. genomförs artikel 25.2 i konsumentkreditdirektivet. I övrigt motsvarar momentet gällande lag (RP 24/2010 rd, s. 45–46).

I paragrafen föreslås ett nytt *3 mom.* enligt vilket om konsumenten regelbundet överskrider saldot på sitt brukskonto, ska kreditgivaren dessutom erbjuda konsumenten rådgivningstjänster, om sådana finns tillgängliga, samt hänvisa konsumenten till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Genom momentet genomförs artikel 25.2 andra stycket i konsumentkreditdirektivet.

Paragrafens *4 mom.* motsvarar till övriga delar gällande 3 mom. (RP 24/2010 rd, s. 46), men på grund av det nya 3 mom. görs där en skrivteknisk precisering så att också det föreslagna 3 mom. gäller överskridande av kreditgränsen i ett kreditavtal som är knutet till ett brukskonto.

47 a §. Minskning eller uppsägning av möjligheten till överskridande. Den föreslagna paragrafen är ny och genom den genomförs artikel 25.4 och 25.5 i konsumentkreditdirektivet. Paragrafen gäller underrättelse om minskning av den övre gränsen för överskridande av konto- eller kreditgränsen eller uppsägning av möjligheten till överskridande samt återbetalning av det belopp som faktiskt utnyttjats i samband med att möjligheten att överskrida konto- eller kreditgränsen minskas eller sägs upp. En till sina principer motsvarande bestämmelse föreslås i

fråga om möjligheten till kontokredit i 7 kap. 46 a §, som det i fråga om motiveringen hänvisas till.

48 a §. Beaktande av konsumentens förhållanden. Enligt paragrafen ska kreditförmedlingen grunda sig på uppgifter om konsumentens ekonomiska situation, på behov och förväntningar som konsumenten uppgett sig ha i fråga om krediten samt på relevanta antaganden om konsumentens risker under kreditavtalets giltighetstid. En till sina principer motsvarande bestämmelse ingår i 7 a kap. 27 §. Genom paragrafen genomförs artikel 32.1 andra stycket i konsumentkreditdirektivet.

49 §. Avgifter som tas ut av konsumenten. Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande lagen och artikel 38 b i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att 2 mom. preciseras så att en förutsättning för att få avgiften, utöver de nuvarande förutsättningarna, är i fortsättningen att en överenskommelse om avgiften innan kreditavtalet ingicks har träffats skriftligen eller elektroniskt med konsumenten på ett sådant sätt att konsumenten kan bevara och återge avtalet oförändrat. Genom det ändrade 2 mom. genomförs artikel 38 c i konsumentkreditdirektivet.

Paragrafens 3 mom. motsvarar den gällande lagen och artikel 38 d i konsumentkreditdirektivet.

Rådgivningstjänster

49 a §. Förhandsinformation till konsumenten. Paragrafen innehåller bestämmelser om informationsskyldighet i fråga om rådgivningstjänster. En till sina principer motsvarande bestämmelse ingår i 7 a kap. 28 § i konsumentskyddslagen. Bestämmelser om rätten att tillhandahålla rådgivningstjänster finns i 3 a § i lagförslag 2 och i 4 § i lagförslag 3.

I enlighet med förslaget ska den som tillhandahåller rådgivningstjänster innan rådgivningstjänster börjar tillhandahållas eller innan ett avtal om rådgivningstjänster ingås ge konsumenten den information som anges i paragrafen. Konsumenten ska ges information om de kreditgivare vars krediter har utvärderats i den rekommendation som ges samt om det sammanlagda beloppet av avgifter som konsumenten ska betala för rådgivningstjänsterna eller grunderna för bestämmande av avgifterna. Informationen ska ges konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten har valt. Genom momentet genomförs artikel 16.2 första stycket i konsumentkreditdirektivet.

49 b §. Rätt att ta ut avgift för rådgivningstjänster. Enligt förslaget har den som tillhandahåller rådgivningstjänster rätt att ta ut en avgift hos konsumenten för rådgivningstjänsterna eller det rekommenderade kreditavtalet endast om konsumenten har informerats om avgiften på det sätt som förutsätts i lagen och överenskommelse om avgiften har träffats med konsumenten i varaktig form. Bestämmelsen baserar sig inte på direktivet. Det anses ändamålsenligt att bestämmelserna om rådgivningstjänster i kapitlet i fråga om betalningar motsvarar 7 kap. 49 § om kreditförmedling och i fråga om konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom 7 a kap. 29 § om rådgivningstjänster.

49 c §. Utförande av rådgivningstjänster. I paragrafen föreskrivs det om skyldigheterna för den som tillhandahåller rådgivningstjänster när tjänsterna utförs. En till sina principer motsvarande bestämmelse ingår i 7 a kap. 30 § i konsumentskyddslagen.

Enligt 1 mom. ska rådgivningstjänsterna grunda sig på uppgifter om konsumentens ekonomiska situation, på behov och förväntningar som konsumenten uppgett sig ha i fråga om krediten samt

på relevanta antaganden om konsumentens risker under kreditavtalets giltighetstid. Genom momentet genomförs artikel 16.3 a och b i konsumentkreditdirektivet samt artikel 32.1 tredje stycket i direktivet.

Enligt 2 mom. ska tillhandahållaren av rådgivningstjänster utvärdera ett tillräckligt stort antal kreditavtal inom sitt produktutbud. Tillhandahållaren av rådgivningstjänster ska utgående från utvärderingen rekommendera ett eller flera kreditavtal som lämpar sig för konsumentens behov och förväntningar samt ekonomiska situation. Vidare förutsätts det att konsumenten ska få ett exemplar av rekommendationen på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet. Genom momentet genomförs artikel 16.3 c och e i konsumentkreditdirektivet.

Enligt 3 mom. ska tillhandahållaren av rådgivningstjänster agera i konsumentens intresse vid tillhandahållandet av rådgivningstjänster samt varna konsumenten om ett kreditavtal kan medföra en särskild risk för konsumenten med hänsyn till dennes ekonomiska situation. Genom momentet genomförs artikel 16.3 d och 16.5.

49 d §. Oberoende rådgivning. Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om de förutsättningar under vilka kreditgivaren och kreditförmedlaren får meddela att de tillhandahåller oberoende rådgivning eller är oberoende rådgivare. Enligt bestämmelsen är en förutsättning för det första att kreditgivaren eller kreditförmedlaren vid tillhandahållandet av rådgivningstjänster bedömer ett tillräckligt stort antal kreditavtal som erbjuds på marknaden. För att detta krav ska uppfyllas är det inte nog att det vid tillhandahållandet av rådgivningen endast bedöms krediter som erbjuds av en kreditgivare eller koncern. En förutsättning för kreditförmedlare är dessutom att kreditförmedlaren inte tar emot ersättning för sina rådgivningstjänster eller på grund av det kreditavtal som kreditförmedlaren rekommenderar av någon annan aktör än konsumenten.

Genom paragrafen genomförs artikel 16.4 andra stycket i konsumentkreditdirektivet. Enligt artikel 16.4 tredje stycket tillämpas begränsningen i fråga om kreditförmedlares mottagande av vederlag endast om antalet kreditgivare som bedöms är mindre än majoriteten på marknaden. Enligt förslaget ska den nämnda begränsningen dock tillämpas i fråga om kreditförmedlare i alla situationer, och till denna del baserar sig bestämmelsen på medlemsstatsoptionen i artikel 16.4 fjärde stycket.

Kunskap och kompetens

49 e §. Sakkunskap som krävs av kreditgivare och kreditförmedlare. Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om den sakkunskap som krävs av kreditgivare och kreditförmedlare. Enligt förslaget ska kreditgivares och kreditförmedlares personal och, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren är en juridisk person, dess högsta ledning ha tillräcklig kunskap och kompetens om kreditverksamhet. Kravet gäller för det första kreditgivarens och kreditförmedlarens personal, vars definition ingår i 7 kap. 7 § 4 punkten i den gällande lagen. Med personal avses var och en som är anställd hos en kreditgivare eller kreditförmedlare eller på annat sätt agerar för dennes räkning och som deltar i lämnande eller förmedling av konsumentkrediter och var och en som direkt leder och övervakar de förstnämnda. Om kreditgivaren eller kreditförmedlaren är en juridisk person ska kraven på sakkunskap dessutom tillämpas på de personer som hör till dess högsta ledning. Till den högsta ledningen ska anses höra verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen och i jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och övriga personer som hör till den högsta ledningen. Kravet på sakkunskap gäller den högsta ledningen kollektivt. Alla som hör till den högsta ledningen förutsätts alltså inte nödvändigtvis ha kännedom om kreditverksamhet, utan

det räcker att den högsta ledningen som helhet har den kunskap och kompetens som behövs med beaktande av kreditverksamhetens karaktär och omfattning. Det är nödvändigt att utvidga kravet på sakkunskap till den högsta ledningen, eftersom den personal som omfattas av kraven på sakkunskap enligt skäl 77 i ingressen till konsumentkreditdirektivet bör bestå av både frontoffice- och backoffice-personal, inbegripet ledningspersonal och, i tillämpliga fall, styrelseledamöter hos kreditgivare och kreditförmedlare, som spelar en viktig roll i kreditavtalsprocessen. Däremot bör enligt samma skäl personer som utför stöduppgifter utan koppling till kreditavtalsprocessen, inbegripet personal som arbetar med personalfrågor och it-personal, inte betraktas som personal som omfattas av kraven på sakkunskap.

Bestämmelser om kraven på sakkunskap föreslås i fråga om kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån som registrerats i enlighet med lagförslag 2 i 10 § 4 mom. i det lagförslaget, i fråga om kreditförmedlare som registrerats i enlighet med lagförslag 3 i 6 § 1 mom. 4 punkten och 10 § i det lagförslaget och i fråga om kreditinstitut i enlighet med 15 kap. 12 a § 3 mom. i lagförslag 9. Den nu föreslagna bestämmelsen behövs dock för att artikel 33 i konsumentkreditdirektivet ska kunna genomföras på korrekt sätt i fråga om sådana kreditgivare och kreditförmedlare som enligt 1 § 3 mom. 4 punkten i lagförslag 2 inte omfattas av tillämpningsområdet för det lagförslaget eller som enligt 3 § 2 mom. 3 punkten i lagförslag 3 inte omfattas av bestämmelserna om registreringsskyldighet i det lagförslaget.

Kreditgivare och kreditförmedlare ska också fastställa de minimikrav på personalens kunskaper och kompetens som de tillämpar i sin verksamhet skriftligt. Kraven ska definieras konkret till exempel genom introduktions- och utbildningsprogram för personalen och det ska regelbundet kontrolleras att programmen är aktuella och vid behov ska de uppdateras.

Närmare bestämmelser om den sakkunskap som krävs utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom paragrafen och en förordning som utfärdas med stöd av den genomförs artikel 33 i konsumentkreditdirektivet.

50 §. Påföljder. Det föreslås att paragrafens 2 mom. kompletteras med anledning av att 7 kap. 7 a §, 8 a § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den (statsrådets förordning om den information som ska lämnas till en konsument om ett kreditavtal), 11, 11 a, 11 b och 12 a §, 13 § 2 mom. 1 punkten de nya underpunkterna e och i samt 1 a, 3 a, 5 och 6 punkten i det momentet samt 13 § 4 mom., 13 b, 13 c, 16 b och 18 §, 20 § 2 mom., 21 § 1 mom., 23 och 23 a §, 25 § 1 mom., 27, 28, 30 och 32 §, 41 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av 41 § 2 mom. (statsrådets förordning om den information som ska lämnas till en konsument om ett kreditavtal), 42 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den (statsrådets förordning om den information som ska lämnas till en konsument om ett kreditavtal) och 43, 46, 46 a, 47, 47 a, 48 a, 49, 49 a, 49 b, 49 c och 49 d samt 49 e § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den (statsrådets förordning om krav på yrkesmässiga kvalifikationer för kreditgivare och kreditförmedlare i fråga om vissa konsumentkrediter) ska omfattas av bestämmelserna om påföljdsavgift. Genom tilläggen genomförs artikel 44.2 i konsumentkreditdirektivet.

51 §. Tillsynsmyndigheter. Det föreslås att kreditförmedlare nämns i 1 mom. I fortsättningen ska också Finansinspektionen utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i kapitlet, när kreditförmedlaren är en sådan annan finansmarknadsaktör som avses i 5 § i lagen om Finansinspektionen. Sådana andra finansmarknadsaktörer är enligt 5 § 44 punkten i lagförslag 12 de som enligt 5 § i lagförslag 3 är skyldiga att anmäla sig till kreditförmedlarregistret. Genom ändringen genomförs artikel 37.1 i konsumentkreditdirektivet. Till övriga delar föreslås det inga ändringar i paragrafen.

7 a kap. **Konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom**

9 §. Informationsskyldighet som gäller konsumentkrediter med en bostad som säkerhet. Det föreslås att paragrafen ändras. På konsumentkrediter med en bostad som säkerhet tillämpas i fortsättningen dessutom 7 kap. 11 a § i förslaget, och därför görs den tekniska ändring som gäller detta i paragrafen.

31 §. Tillämpning av bestämmelserna om konsumentkrediter. Paragrafen motsvarar till övriga delar den gällande lagen, men i 2 mom. preciseras det att om förfallodagen för en kredit som har samband med bostadsegendom tidigare läggs ska det vid uträkning av kreditgivarens fordran från de betalningsposter som kreditgivaren kräver och som inte har förfallit avdras den del av kreditkostnaderna som hänför sig till den outnyttjade kredittiden. I momentet föreskrivs vidare att kreditgivaren emellertid i sin helhet får ta ut de faktiska kostnader för uppläggnings av krediten som anges i kreditavtalet. Förslaget innebär ett undantag från det föreslagna 7 kap. 35 § 1 mom. och behövs för att nuläget ska kunna bevaras i fråga om tidigare lagning av förfallodagen för krediter som har samband med bostadsegendom.

7.2 Lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare

1 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att 3 mom. i paragrafen ändras. Enligt 4 punkten i momentet tillämpas lagen inte på näringsidkare som är sådana mikroföretag eller sådana små eller medelstora företag som avses i kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag och som vid sidan av sin huvudsyssla beviljar betalningsanstånd endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer, om det inte tas ut ränta eller andra avgifter för betalningsanstånden, med undantag av ränta eller kostnader som konsumenten ska betala med stöd av räntelagen eller lagen om indrivning av fordringar. I och med ändringen utvidgas lagens tillämpningsområde, eftersom det ställs noggrannare kriterier för begränsningen av tillämpningsområdet än för närvarande. För att omfattas av begränsningen av tillämpningsområdet ska näringsidkaren för det första vara ett sådant mikroföretag eller litet eller medelstort företag som avses i kommissionens rekommendation. Enligt artikel 2.1 i bilagan till rekommendationen utgörs kategorin mikroföretag samt små och medelstora företag (SMF-kategorin) av företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomsättning inte överstiger 43 miljoner euro per år. En ytterligare förutsättning är att annan ränta eller andra avgifter än dröjsmålsränta som konsumenten ska betala med stöd av räntelagen eller indrivningskostnader enligt lagen om indrivning av fordringar inte tas ut för de betalningsanstånd som en sådan näringsidkare beviljar endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren säljer. När en näringsidkare uppfyller dessa villkor omfattas den av begränsningen av tillämpningsområdet. Genom ändringen genomförs medlemsstatsoptionen enligt artikel 37.3 b i konsumentkreditdirektivet.

Bestämmelser om undantag från tillämpningsområdet för vissa kreditförmedlare som bedriver kreditförmedling som bisyssla finns i 3 § i lagförslag 3.

2 §. Begränsning av tillämpningsområdet i vissa fall. Det föreslås att 1 mom. i paragrafen ändras. Enligt momentet gäller lagens 3–12 och 23 § inte i 4 § 2 mom. 9 punkten i lagen om Finansinspektionen avsedda betalningsinstitut som beviljar sådan kredit i samband med betaltjänster som avses i 10 § i lagen om betalningsinstitut (297/2010). För tydlighetens skull kan det nämnas att också institut för elektroniska pengar är sådana betalningsinstitut som avses i bestämmelsen. I 10 § i lagen om betalningsinstitut föreskrivs det om de förutsättningar under vilka ett betalningsinstitut får bevilja kredit i samband med betaltjänster. Om betalningsinstitutet beviljar andra krediter som omfattas av lagens tillämpningsområde än sådana krediter i samband med betaltjänster som avses ovan, ska de nämnda bestämmelserna emellertid tillämpas. Den föreslagna begränsningen av tillämpningsområdet är snävare än begränsningen av

tillämpningsområdet i det gällande momentet, vilket innebär att också andra bestämmelser i lagen framöver ska tillämpas på andra näringsidkare som nämns i den gällande lagens bestämmelse än de betalningsinstitut som nämns där. Genom momentet genomförs artikel 37.2 b och c i konsumentkreditdirektivet.

3 a §. Rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter. Paragrafen är ny. Enligt *1 mom.* får en näringsidkare tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen endast om den i enlighet med lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare har registrerats som kreditgivare eller förmedlare av person-till-person-lån. Också aktörer som med stöd av 1 § 3 mom. 1, 2, 4 och 5 punkten inte omfattas av lagens tillämpningsområde får tillhandahålla rådgivningstjänster. Det sistnämnda tillägget behöver tas in i lagen, eftersom lagens tillämpningsområde med stöd av 1 § 3 mom. inte omfattar bland annat kreditinstitut som trots att de befriats från den föreslagna registreringskyldigheten i enlighet med konsumentkreditdirektivet får tillhandahålla rådgivningstjänster som gäller sådana konsumentkrediter när de är kreditgivare som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Däremot ska till exempel de pantlåneinrättningar som avses i 1 § 3 mom. 3 punkten enligt förslaget inte ha rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster, eftersom bestämmelserna i 7 kap. i konsumentskyddslagen inte tillämpas på krediter som de beviljar. Definitionen av rådgivningstjänster ingår i 7 kap. 7 § 8 punkten i lagförslag 1. Dessutom innehåller momentet för tydlighetens skull en hänvisning till lagförslag 3, där det i 4 § föreskrivs om kreditförmedlarens rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster som gäller nämnda krediter. Genom momentet genomförs artikel 16.6 första stycket i konsumentkreditdirektivet.

För tydlighetens skull bör det konstateras att eftersom bestämmelsen endast gäller näringsidkares rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen, begränsas genom den inte till exempel rätten för ekonomiska rådgivare och skuldrådgivare eller andra offentliga eller frivilliga aktörer som bedriver skuldrådgivning och som inte agerar på kommersiell grund att ge rekommendationer i anslutning till skötseln av skulder, även om sådana aktörer också beviljar kredit i sin verksamhet. Av sådana aktörer förutsätts alltså inte heller i fortsättningen registrering som kreditgivare eller förmedlare av person-till-person-lån. Undantaget baserar sig på medlemsstatsoptionen i artikel 16.6 andra stycket led c i konsumentkreditdirektivet.

Paragrafens *2 mom.* innehåller en informativ hänvisning till 4 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016), där det föreskrivs om rätten att tillhandahålla rådgivningstjänster som gäller sådana konsumentkrediter.

Bestämmelser om rådgivningstjänster föreslås dessutom i 7 kap. 49 a–49 d § i lagförslag 1.

4 §. Register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån samt registeranmälan. Det föreslås att *2 mom.* om registeranmälan ändras. Enligt *2 punkten* ska registeranmälan utöver de krav som anges i den gällande lagen innehålla uppgift om huruvida kreditgivaren eller förmedlaren av person-till-person-lån avser att tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Tillägget baserar sig inte på direktivet, men det anses behövligt med tanke på tillsynen. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande lagen.

8 §. Uppgifter som ska föras in i registret och anmälan om ändringar. Det föreslås att *1 mom.* i paragrafen ändras. Till momentet fogas en ny *3 a-punkt* enligt vilken det i registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån i fortsättningen också ska antecknas huruvida näringsidkaren tillhandahåller rådgivningstjänster med avseende på

konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Tillägget baserar sig inte på direktivet, men det anses behövt med tanke på tillsynen. I övrigt motsvarar momentet gällande lag.

Det föreslås att det till 2 mom. fogas ett omnämnande av att det i registret ska föras in uppgift om ett förbud enligt 22 § i förslaget att tillhandahålla rådgivningstjänster i fråga om konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen.

10 §. Skyldigheter för ledningen hos en kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån. Paragrafens 1–3 mom. motsvarar gällande lag.

I paragrafen föreslås ett nytt 4 mom. där det föreskrivs om minimikrav på kunskap och kompetens hos kreditgivarens personal och personer som på annat sätt agerar för kreditgivarens räkning. I momentet sägs det att personal hos kreditgivare som beviljar konsumentkrediter eller förmedlare av person-till-person-lån vilka omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i lagförslag 1 eller hos dessa på annat sätt agerande personer som deltar i lämnandet av krediter eller förmedlandet av person-till-person-lån ska ha tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet. Dessa krav gäller också personer under vars direkta ledning och tillsyn de nämnda personerna agerar, det vill säga i praktiken de närmaste cheferna för dem som deltar i lämnande av kredit. Kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån ska fastställa de minimikrav på personalens kunskaper och kompetens som de tillämpar i sin verksamhet skriftligt. Kraven ska definieras konkret till exempel genom introduktions- och utbildningsprogram för personalen och det ska regelbundet kontrolleras att programmen är aktuella och vid behov ska de uppdateras. Bestämmelser om kraven på kunskap och kompetens utfärdas genom förordning av statsrådet med stöd av momentet. Genom paragrafen och en statsrådsförordning som utfärdas med stöd av den genomförs artikel 33 i konsumentkreditdirektivet.

17 §. Tystnadsplikt. Det föreslås att paragrafen ändras så att det i fortsättningen också nämns tillhandahållande av rådgivningstjänster som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Bestämmelsen baserar sig inte på direktivet.

21 §. Påföljdsavgift. Till 1 punkten fogas en hänvisning till 10 § 4 mom. i förslaget. Genom tillägget genomförs artikel 44.2 i konsumentkreditdirektivet.

22 §. Särskild förbuds rätt. Det föreslås att 1 mom. ändras så att Finansinspektionens förbuds rätt i fortsättningen också omfattar tillhandahållande av rådgivningstjänster som gäller konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen och som bedrivs i strid med den föreslagna lagen utan registrering. Bestämmelsen baserar sig inte på direktivet.

7.3 Lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter

1 §. Tillämpningsområde. Paragrafen innehåller bestämmelser om lagens tillämpningsområde. Enligt 1 mom. gäller lagen förmedling av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen samt tillhandahållande av rådgivningstjänster som avser sådana krediter. Utanför det kapitlets tillämpningsområde faller enligt kapitlets 1 § 5 mom. till exempel krediter som beviljas av pantlåneinrättningar samt krediter som beviljas med stöd av lagen om social kreditgivning. Förmedling av sådana krediter ska således inte heller omfattas av tillämpningsområdet för det nu aktuella lagförslaget.

Förmedling av konsumentkrediter definieras i 2 § 1 mom. 1 punkten och rådgivningstjänster i 2 punkten i samma moment. Med konsumentkredit avses i 7 kap. i lagförslag 1 en sådan kredit som en näringsidkare (*kreditgivaren*) enligt avtal lämnar eller utfäster sig att lämna en konsument som lån, betalningsansånd eller som något annat motsvarande ekonomiskt arrangemang. Genom momentet genomförs artikel 37.1 i konsumentkreditdirektivet.

I 2 mom. föreskrivs för tydlighetens skull att på förmedling av person-till-person-lån tillämpas i stället för förslaget lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023).

2 §. Definitioner. I 1 punkten i paragrafen finns en definition av förmedling av konsumentkrediter. Med förmedling av konsumentkrediter avses att mot ersättning presentera eller erbjuda kreditavtal som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen till konsument, att på annat sätt bistå konsumenter vid ingående av sådana kreditavtal så att kreditgivaren själv inte är aktör samt att ingå sådana kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning. I punkten genomförs artikel 3.12 i konsumentkreditdirektivet. Definitionen motsvarar i sak definitionen av kreditförmedlare i 7 kap. 7 § 6 punkten i lagförslag 1.

Paragrafens 2 punkt innehåller en definition av rådgivningstjänster. Definitionen motsvarar 7 kap. 7 § 8 punkten i lagförslag 1. I punkten genomförs artikel 3.21 i konsumentkreditdirektivet.

Paragrafens 3 punkt innehåller en definition av personal. Med personal avses var och en som är anställd hos en kreditförmedlare eller på annat sätt agerar för dennes räkning och som deltar i förmedling av konsumentkrediter och var och en som direkt leder och övervakar de förstnämnda.

Paragrafens 4 punkt innehåller en definition av kreditförmedlare. Definitionen omfattar näringsidkare som i enlighet med förslaget har registrerats som förmedlare av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen samt sådana aktörer som förmedlar konsumentkrediter och på vilka i enlighet med 3 § 2 mom. i förslaget bestämmelserna om registreringsskyldighet i 5–9 § inte tillämpas. På de senare nämnda aktörerna tillämpas dock de övriga bestämmelserna i förslaget.

3 §. Rätt att förmedla konsumentkrediter. I paragrafen föreslås bestämmelser om rätten att förmedla konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Enligt 1 mom. får en näringsidkare förmedla sådana konsumentkrediter endast om näringsidkaren har registrerats som förmedlare av konsumentkrediter i enlighet med lagen i fråga. Genom momentet genomförs artikel 37.1 i konsumentkreditdirektivet.

I 2 mom. föreskrivs om undantag från registreringsskyldigheten. Enligt 1 punkten ska bestämmelserna om registreringsskyldighet i 5–9 § inte tillämpas på kreditinstitut och filialer till tredjeländers kreditinstitut enligt 4 § 2 mom. 1 punkten i lagen om Finansinspektionen. Enligt 2 punkten i momentet ska bestämmelserna om registreringsskyldighet inte heller tillämpas på utländska EES-kreditinstitut enligt 1 kap. 7 § 3 mom. i kreditinstitutslagen. Genom 1 och 2 punkten genomförs artikel 37.2 a i konsumentkreditdirektivet.

Enligt 3 punkten ska bestämmelserna om registreringsskyldighet inte gälla näringsidkare som tillhandahåller konsumtionsnyttigheter och som är ett sådant mikroföretag eller ett litet eller medelstort företag som avses i kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag och som utöver sin huvudsakliga verksamhet förmedlar konsumentkrediter för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva

säljer. Enligt artikel 2.1 i bilagan till rekommendationen utgörs kategorin mikroföretag samt små och medelstora företag (SMF-kategorin) av företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Undantaget från registreringsskyldigheten omfattar alltså sådana kreditförmedlare som har kreditförmedling som bisyssla, såsom möbel- och bilhandlare som handlar för ett finansbolags räkning och som hör till den ovan avsedda kategorin mikroföretag eller små eller medelstora företag. Med avvikelse från vad som föreslås i 1 § 3 mom. 4 punkten i lagförslag 2 i fråga om kreditgivare som har kreditförmedling som bisyssla ställs det dock inga ytterligare villkor för krediter som näringsidkare förmedlar som bisyssla för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer. Om det är fråga om en näringsidkare som är kreditförmedlare och som inte uppfyller de nämnda kriterierna, ska bestämmelserna om registreringsskyldighet dock tillämpas. Vid tillämpningen av det aktuella undantaget från registreringsskyldigheten ska det dessutom beaktas att enligt skäl 84 i konsumentkreditdirektivet bör detta möjliga undantag inte användas av stora företag för att undvika de krav på godkännande och registrering som fastställs i detta direktiv. Genom punkten genomförs medlemsstatsoptionen enligt artikel 37.3 a i konsumentkreditdirektivet.

Undantaget i momentet gäller endast bestämmelserna om registreringsskyldighet i 5–9 §. Också de aktörer som berörs av undantaget ska iakttä skyldigheterna i 10–13 § när de förmedlar krediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahåller rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter.

Dessutom bör det noteras att det undantag som avses i momentet inte gäller kreditgivare eller förmedlare av person-till-person-lån som omfattas av tillämpningsområdet för lagförslag 2, förutom när det samtidigt är fråga om någon av de aktörer som avses i 1–3 punkten i momentet.

4 §. Rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster. I paragrafen föreskrivs det om näringsidkarens rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen, och genom den genomförs artikel 16.6 första stycket i konsumentkreditdirektivet. Enligt förslaget ska en näringsidkare få tillhandahålla rådgivningstjänster som gäller sådana konsumentkrediter endast om näringsidkaren är registrerad som kreditförmedlare i enlighet med lagen i fråga. Också aktörer som enligt 3 § 2 mom. 1 och 2 punkten inte omfattas av registreringsskyldigheten ska ha rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster. Det sistnämnda tillägget behöver, på motsvarande sätt som i fråga om 3 a § i lagförslag 2, tas in i lagen för att det ska vara klart att aktörer som inte omfattas av registreringsskyldigheten, såsom kreditinstitut, har rätt att tillhandahålla konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen när de förmedlar rådgivningstjänster som gäller sådana konsumentkrediter. Likaså ska näringsidkare som har kreditförmedling som bisyssla och som avses i 3 § 2 mom. 3 punkten i förslaget ha rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster utan registrering. Också näringsidkare som tillhandahåller rådgivningstjänster sporadiskt i samband med annan yrkesverksamhet som förutsätter tillstånd, registrering eller godkännande på förhand ska ha denna rätt. Genom att inkludera de sistnämnda näringsidkarna utnyttjas medlemsstatsoptionen i artikel 16.6 andra stycket led a i konsumentkreditdirektivet som gäller att tillåta tillhandahållande av rådgivningstjänster inte bara för kreditgivare och kreditförmedlare utan också för näringsidkare som sporadiskt tillhandahåller rådgivningstjänster i samband med sin yrkesverksamhet och vars yrkesverksamhet regleras genom bestämmelser i lag, administrativa bestämmelser eller etiska regler som inte utesluter tillhandahållande av sådana tjänster. En sådan näringsidkare kan till exempel vara en advokat eller någon annan person som enligt lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011) har beviljats tillstånd att vara verksam som rättegångsombud eller rättegångsbiträde. Definitionen av rådgivningstjänster ingår i 2 § 2 punkten samt i 7 kap. 7 § 8 punkten i lagförslag 1. Dessutom innehåller momentet för tydlighetens skull en hänvisning till

lagförslag 2, där det i 3 a § föreskrivs om rätten för kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån att tillhandahålla rådgivningstjänster som gäller nämnda krediter.

Liksom i fråga om 3 a § i lagförslag 2 bör det också i fråga om den nu föreslagna bestämmelsen för tydlighetens skull konstateras att den inte begränsar till exempel rätten för ekonomiska rådgivare och skuldrådgivare eller andra offentliga eller frivilliga aktörer som bedriver skuldrådgivning och som inte agerar på kommersiell grund att ge rekommendationer i anslutning till skötseln av skulder. Av sådana aktörer förutsätts alltså inte heller i fortsättningen registrering som kreditförmedlare. Undantaget baserar sig på medlemsstatsoptionen i artikel 16.6 andra stycket led c i konsumentkreditdirektivet.

Bestämmelser om rådgivningstjänster föreslås dessutom i 7 kap. 49 a–49 d § i lagförslag 1.

5 §. Förmedlarregister och registeranmälan. I 1 mom. föreskrivs om Finansinspektionen skyldighet att föra ett register över registrerade kreditförmedlare.

I 2 mom. föreskrivs det om skyldigheten för den som planerar sådan förmedling av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen att för anteckning i registret göra en anmälan till Finansinspektionen. I momentet föreskrivs dessutom vad som ska ingå i registeranmälan.

Enligt 1 punkten ska för det första en enskild näringsidkares fullständiga namn och personbeteckning anges i registeranmälan. Om en enskild näringsidkare saknar personbeteckning, ska födelsetiden uppges. Dessutom ska anges firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadress till varje verksamhetsställe där kreditförmedling bedrivs eller rådgivningstjänster tillhandahålls. Om anmälaren är en juridisk person ska i registeranmälan uppges den juridiska personens firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadress till varje verksamhetsställe där kreditförmedling bedrivs eller rådgivningstjänster tillhandahålls. Vidare ska i anmälan uppges huruvida anmälaren tillhandahåller rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen.

Om anmälaren är en juridisk person, ska anmälan enligt 2 punkten innehålla också en utredning över de personer som avses i 7 § 2 mom. och vars tillförlitlighet ska bedömas. Av anmälan ska alltså framgå till exempel den juridiska personens verkställande direktör och dennes ställföreträdare samt medlemmar och ersättare i styrelsen.

Enligt 3 punkten ska registeranmälan dessutom innehålla en utredning över utbildningen och arbetserfarenheten hos de personer som enligt 6 § 1 mom. 4 punkten förutsätts ha kännedom om kreditverksamhet. Handlingar som behövs är till exempel meritförteckning, examensbetyg och arbetsintyg samt intyg över deltagande i viktiga utbildningsprogram eller i yrkeskurser. Närmare bestämmelser om den sakkunskap som krävs på det sätt som föreskrivs i 6 § 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 3 mom. föreskrivs det om Finansinspektionens rätt att få ytterligare uppgifter av anmälaren. Uppgifterna ska behövas för att bedöma om förutsättningarna för registrering uppfylls. Det kan finnas behov att begära ytterligare uppgifter till exempel när Finansinspektionen inte får de uppgifter som behövs för att utreda anmälares tillförlitlighet direkt ur straffregistret.

Enligt 4 mom. får Finansinspektionen meddela närmare föreskrifter om fullgörandet av den anmälningsskyldighet som anges i paragrafen. Finansinspektionen har i samband med andra till

sin karaktär motsvarande anmälningsförfaranden ansett det behövt att meddela närmare föreskrifter om till exempel hur uppgifterna i anmälan ska lämnas och i vilken form. Av enhetlighetsskäl föreslås motsvarande tillägg i fråga om anmälningsskyldigheten för förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom i 5 § 4 mom. i lagförslag 4.

6 §. Förutsättningar för registrering. I paragrafen föreskrivs det om de förutsättningar under vilka Finansinspektionen ska anteckna anmälaren som kreditförmedlare i registret. Genom paragrafen genomförs artikel 37.1 i konsumentkreditdirektivet, men innehållet i förutsättningarna för registrering är nationell lagstiftning. Förutsättningarna för registrering motsvarar de förutsättningar för registrering av kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån som anges i 6 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare.

Enligt 1 mom. 1 punkten är en förutsättning för det första att anmälaren har rätt att utöva näring i Finland. Bestämmelser om motsvarande förutsättningar finns i 5 § 1 mom. 1 punkten i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, Bestämmelser om rätten att idka näring finns i näringsverksamhetslagen (565/2023). Enligt 2 § i den lagen får näringsverksamhet bedrivas av fysiska personer som är bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, finländska sammanslutningar och stiftelser och utländska sammanslutningar och stiftelser som har bildats enligt lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som har sitt registrerade säte, sin centralförvaltning eller sitt huvudsakliga verksamhetsställe i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Rätt att bedriva näringsverksamhet har enligt 3 § i den lagen dessutom de som av Patent- och registerstyrelsen separat beviljats tillstånd för detta.

I 2 punkten förutsätts att anmälaren inte har försatts i konkurs. Om anmälaren är en fysisk person ska han eller hon ha uppnått myndighetsålder och inte fått sin handlingsbehörighet begränsad.

I 3 punkten förutsätts att anmälaren är tillförlitlig. Bestämmelser om tillförlitlighet finns i 7 § i förslaget.

Enligt 4 punkten ska anmälaren ha tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet. Om anmälaren är en juridisk person gäller kravet också personer som hör till dess högsta ledning. Kravet motsvarar i huvuddrag förutsättningen för registrering i 6 § 1 mom. 4 punkten i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, men är till sin omfattning mer begränsat och gäller endast anmälaren och i tillämpliga fall dem som hör till en juridisk persons högsta ledning. Kravet på sakkunskap gäller den högsta ledningen kollektivt. Alla som hör till den högsta ledningen förutsätts alltså inte nödvändigtvis ha kännedom om kreditverksamhet, utan det räcker att den högsta ledningen som helhet har den kunskap och kompetens som behövs med beaktande av kreditverksamhetens karaktär och omfattning. Bestämmelsen hänför sig till genomförandet av artikel 33.1 och 33.2 i konsumentkreditdirektivet, men dessa bestämmelser förutsätter inte att krav på kunskap och kompetens ställs som villkor för registrering. Till denna del är lagstiftningen nationell. Med beaktande av att den personal som omfattas av kraven på sakkunskap enligt skäl 77 i ingressen till direktivet dock bör omfatta både frontoffice- och backoffice-personal, inbegripet ledningspersonal och, i tillämpliga fall, styrelseledamöter hos kreditgivare och kreditförmedlare, som spelar en viktig roll i kreditavtalsprocessen samt när det gäller ändamålsenlighetsaspekterna i fråga om enhetlig reglering för kreditgivare och olika förmedlare av konsumentkrediter anses de ställda kraven på kunskap och kompetens vara motiverade.

I 2 mom. definieras vilka som hör till den högsta ledningen enligt 1 mom. 4 punkten. Dessa är verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen, ansvariga bolagsmän samt övriga som hör till den högsta ledningen.

I 3 mom. föreskrivs om vägran av registrering, om det med beaktande av omständigheterna är uppenbart att den som gjort anmälan har för avsikt att förmedla konsumentkrediter såsom mellanhand för någon annan. En motsvarande bestämmelse ingår i 5 § 2 mom. i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare och i 6 § 3 mom. i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom.

Bestämmelser om den kännedom om kreditverksamhet som fordras av anmälaren och den högsta ledningen utfärdas genom förordning av statsrådet och i 4 mom. ingår ett bemyndigande om detta.

7 §. Tillförlitlighet. Paragrafen baserar sig inte på direktivet, men det anses viktigt att den tas in med tanke på att de föreslagna bestämmelserna är enhetliga med bestämmelserna om kreditgivare och andra kreditförmedlare.

I 1 mom. definieras vad som avses med tillförlitlighet i 6 § 1 mom. 3 punkten. Den som gör anmälan anses inte tillförlitlig om den som gör anmälan genom en lagakraftvunnen dom har dömts till fängelsestraff under de fem senaste åren före en bedömning eller till bötesstraff under de tre senaste åren före bedömningen för ett brott som kan anses visa att personen i fråga är uppenbart olämplig för att förmedla konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller att vara verkställande direktör eller ställföreträdande verkställande direktör, medlem eller ersättare i styrelsen eller ett jämförbart organ eller ansvarig bolagsman eller i övrigt höra till högsta ledningen i en sammanslutning som bedriver sådan verksamhet, eller om han eller hon annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig uppenbart olämplig för en sådan uppgift. Även om en person inte har dömts till ovan avsett fängelse- eller bötesstraff, kan han eller hon enligt förslaget inte heller anses vara tillförlitlig när han eller hon annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att sköta en uppgift som beskrivs ovan. En motsvarande bestämmelse ingår i 6 § 1 mom. i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare och i 7 § 1 mom. i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, och därför anses det motiverat att med tanke på en enhetlig lagstiftning ta in bestämmelsen i förslaget. Den nu föreslagna bestämmelsen är dock mer begränsad än de ovannämnda bestämmelserna, eftersom den inte gäller ägande av en sammanslutning som bedriver kreditförmedling och då ska inte tillförlitligheten heller bedömas med stöd av bestämmelsen utifrån personens ägande- eller bestämmanderätt i den sammanslutning som bedriver kreditförmedling.

I 2 mom. anges vilka det krav på tillförlitlighet som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten gäller om den som gör anmälan är en juridisk person. För att tillförlitlighetskravet i fråga om en juridisk person ska uppfyllas, måste alla de aktörer som räknas upp i bestämmelsen vara tillförlitliga.

Enligt 3 mom. har Finansinspektionen rätt att ur bötesregistret få de uppgifter som behövs för att utreda om en person som avses i 1 mom. är tillförlitlig. I momentet föreslås dessutom en informativ hänvisning om att bestämmelser om Finansinspektionens rätt att få uppgifter ur straffregistret finns i straffregisterlagen (770/1993).

8 §. Uppgifter som ska föras in i registret och anmälan om ändringar. Paragrafen baserar sig inte på direktivet, men det anses viktigt att den tas in med tanke på att de föreslagna bestämmelserna är enhetliga med bestämmelserna om kreditgivare och andra kreditförmedlare.

I 1 mom. föreskrivs om uppgifter som ska antecknas i registret. Enligt 1 punkten i momentet ska en enskild näringsidkares fullständiga namn och personbeteckning uppges i registeranmälan. Om en enskild näringsidkare saknar personbeteckning, ska födelsetiden antecknas i registret. I registret antecknas dessutom firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller

annan motsvarande beteckning och besöksadress till varje verksamhetsställe där kreditförmedling bedrivs eller rådgivningstjänster tillhandahålls. Med verksamhetsställe avses en byggnad, ett rum eller något annat utrymme som kreditgivaren använder för att sköta kundbetjäningen.

Om kreditförmedlaren är en juridisk person ska enligt 2 *punkten* i registret antecknas den juridiska personens firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadress till varje verksamhetsställe där kreditförmedling bedrivs eller rådgivningstjänster tillhandahålls.

Enligt 3 *punkten* ska i registret antecknas fullständigt namn och personbeteckning för de personer vars tillförlitlighet har kontrollerats i samband med handläggningen av registeranmälan. Om en sådan person saknar personbeteckning, ska födelsetiden antecknas i registret.

Enligt 4 *punkten* ska i registret antecknas fullständigt namn och personbeteckning för de personer vars tillförlitlighet har kontrollerats i samband med handläggningen av registeranmälan. Om en sådan person saknar personbeteckning, ska födelsetiden antecknas i registret.

Enligt 5 *punkten* antecknas också datum för registreringen.

Enligt 6 *punkten* antecknas i registret uppgift om att anmälaren tillhandahåller rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Bestämmelser om kreditförmedlarens rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster finns i 4 § i förslaget.

Enligt 7 *punkten* antecknas i registret till kreditförmedlaren med stöd av lagen om Finansinspektionen meddelade administrativa påföljder samt sådana uppmaningar och förbud som förenats med vite. I registret antecknas också enligt 8 *punkten* skälet till strykning ur registret och när denna har skett.

Enligt 2 mom. antecknas i registret också uppgifter om dem som Finansinspektionen har meddelat förbud enligt 17 § i förslaget att förmedla konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen utan registrering eller tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter i strid med 4 §. Uppgifter om förbudet och uppgifter om påföljderna enligt 1 mom. 7 punkten ska strykas ur registret fem år efter utgången av det år då påföljden eller förbudet påfördes. Uppgifter om straffrättsliga påföljder ska inte antecknas i registret.

I 3 mom. föreskrivs kreditförmedlarens skyldighet att utan dröjsmål anmäla ändringar i sina i registret införda uppgifter till Finansinspektionen. Finansinspektionen ska också underrättas om att verksamheten upphör.

9 §. Utlämnande av uppgifter. Paragrafen baserar sig inte på direktivet, men det anses viktigt att den tas in med tanke på att de föreslagna bestämmelserna är enhetliga med bestämmelserna om kreditgivare och andra kreditförmedlare.

I 1 mom. finns en informativ hänvisning till 71 § i lagen om Finansinspektionen, som gäller Finansinspektionens rätt att lämna ut information trots sekretessbestämmelserna.

Enligt 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får personuppgifter ur en myndighets personregister, om inte något annat särskilt bestäms i lag, lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. Ett sådant villkor kan inte tillämpas när uppgifter hålls allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät. I 2 mom. föreskrivs det om Finansinspektionens rätt att trots bestämmelserna i 71 § i lagen om Finansinspektionen och 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut personuppgifter i form av utskrifter eller göra dem allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät eller lämna ut dem på något annat sätt i elektronisk form. Grundlagsutskottet har ansett att det inom ramen för grundlagen är möjligt att offentliggöra personuppgifter i form av en offentlig informationstjänst, om argumenten för det är godtagbara med tanke på garantierna för rättsskydd och de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 2/2017 rd, s. 7, GrUU 65/2014 rd, s. 4/II–5/I och GrUU 32/2008 rd, s. 2/I–3/II). Med avseende på skyddet för privatlivet och för personuppgifter är det enligt utskottet av relevans att det i webbaserade personregister inte går att söka uppgifter på stora grupper utan till exempel bara genom enskild sökning (GrUU 2/2017 rd, s. 7 och GrUU 32/2008 rd, s. 2/II). I momentets andra mening föreskrivs det också att en förutsättning för utlämnande av uppgifter via ett allmänt datanät är att personuppgifterna kan sökas endast som enskild sökning. Enligt tredje meningen i momentet får personbeteckningen lämnas ut endast när uppgifter lämnas ut i form av en utskrift eller i teknisk lagringsform. En förutsättning för att uppgiften ska lämnas ut är då att mottagaren enligt 29 § i dataskyddslagen eller någon annan lag har rätt att behandla personbeteckningar. Bestämmelser som motsvarar 1 och 2 mom. ingår i 9 § i den gällande lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare.

I 3 mom. föreskrivs om de uppgifter som Finansinspektionen ska hålla tillgängliga för allmänheten med hjälp av ett elektroniskt datanät. Bestämmelsen anses viktig för att det ska vara klart vilka uppgifter den registerförande myndigheten ska hålla allmänt tillgängliga. En till sina principer motsvarande bestämmelse ingår i 10 § 2 mom. i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, men den nu föreslagna bestämmelsen är till sitt informationsinnehåll snävare än den nämnda bestämmelsen. Skyldigheten att hålla uppgifterna allmänt tillgängliga gäller endast en del av de uppgifter som antecknas i registret, såsom näringsidkarens namn och uppgifter om den högsta ledningen. Det anses vidare med tanke på konsumentens rättssäkerhet som viktigt att Finansinspektionen i ett elektroniskt datanät tillhandahåller uppgifter också om offentliga varningar som meddelats anmälaren samt om sådana förbud som har förenats med vite.

10 §. Ledningens skyldigheter. I den första meningen i 1 mom. föreskrivs det om kreditförmedlarens skyldighet att se till att god kreditgivningssed iakttas i verksamheten. Bestämmelser om god kreditgivningssed finns i 7 kap. 13 § i lagförslag 1, och den gäller med stöd av 3 mom. i den paragrafen i tillämpliga delar också kreditförmedlare. Om kreditförmedlaren är en juridisk person, ligger skyldigheten hos den högsta ledning som avses i 6 § 2 mom. i förslaget. I momentets andra mening föreskrivs det att kreditförmedlaren ska se till att de personer som deltar i kreditverksamheten har tillräcklig yrkesskicklighet för uppgiften. En motsvarande bestämmelse ingår i 10 § 1 mom. i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare.

Enligt första meningen i 2 mom. ska kreditförmedlare skriftligen fastställa de minimikrav på personalens kunskaper och kompetens som de tillämpar i sin verksamhet. Kraven ska definieras konkret till exempel genom introduktions- och utbildningsprogram för personalen och det ska regelbundet kontrolleras att programmen är aktuella och vid behov ska de uppdateras. Närmare bestämmelser om den yrkesskicklighet som fordras utfärdas genom förordning av statsrådet.

Genom paragrafen och en förordning som utfärdas med stöd av dess 2 mom. genomförs artikel 33 i konsumentkreditdirektivet.

11 §. Kundmedel. Enligt förslaget får en kreditförmedlare inte ta emot, inneha eller förmedla medel som tillhör en kund. Bestämmelsen baserar sig inte på direktivet, men det anses ändamålsenligt att bestämmelserna om kreditförmedlare till denna del motsvarar varandra. En motsvarande bestämmelse ingår i 12 § i den gällande lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom.

12 §. Bevaring av handlingar och uppgifter som gäller kreditförmedling eller rådgivningstjänster. Paragrafen baserar sig inte på direktivet, men det anses viktigt att den tas in med tanke på att de föreslagna bestämmelserna är enhetliga med bestämmelserna om kreditgivare och andra kreditförmedlare. Bestämmelser om bevaringstider ingår dessutom i annan lagstiftning, såsom 7 kap. i lagförslag 1, lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och bokföringslagen (1336/1997).

Enligt paragrafen ska kreditförmedlare bevara handlingar och uppgifter som gäller kreditförmedling och rådgivningstjänster i fem år från det kundförhållandet upphörde. Om det uppstått oenighet kring en förmedling av en kredit eller rådgivningstjänst, ska handlingarna och uppgifterna dock bevaras till dess parterna har kommit överens om saken eller ärendet har avgjorts. Likaså ska förmedlaren iaktta skyldigheter som följer av eventuell annan lagstiftning när det gäller en längre bevaringstid för handlingar och uppgifter. Syftet med bestämmelsen är att trygga Finansinspektionens rätt att få uppgifter för tillsynen över kreditförmedlare.

Bestämmelsen täcker alla faser av kundförhållandet och gäller all verksamhet som förmedlaren bedriver, allt från marknadsföring till utredning av eventuella problem. Med handlingar och uppgifter som gäller kreditförmedling och rådgivningstjänster avses till exempel ett avtal om tjänsterna och material om konsumenten.

13 §. Tystnadsplikt. Paragrafen baserar sig inte på direktivet, men det anses viktigt att den tas in med tanke på att de föreslagna bestämmelserna är enhetliga med bestämmelserna om kreditgivare och andra kreditförmedlare. I paragrafen föreskrivs det om tystnadsplikt i tillämpliga delar i överensstämmelse med bland annat 17 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare och 14 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom. Tystnadsplikten ska gälla alla aktörer som vid förmedling av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller vid tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter har fått veta något som gäller en kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden, såsom hälsotillstånd, eller företagshemligheter. Tystnadsplikten innefattar såväl handlingssekretess som ett förbud att röja uppgifter som finns i annan än skriftlig form. Ett undantag utgör de situationer då den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller då något annat föreskrivs i lag.

14 §. Tillsyn. Enligt paragrafen utövar Finansinspektionen tillsyn över efterlevnaden av lagen. Paragrafen hänför sig till genomförandet av artiklarna 37.1 och 41 i konsumentkreditdirektivet.

15 §. Tillsynsbefogenheter. I paragrafen klargörs det att bestämmelser om Finansinspektionens tillsynsbefogenheter finns i 3 kap. i lagen om Finansinspektionen. Genom momentet genomförs artiklarna 37.1 och 41.1 i konsumentkreditdirektivet.

16 §. Påförande och verkställighet av administrativa påföljder. I paragrafen preciseras det att bestämmelser om påförande, offentliggörande och verkställighet av administrativa påföljder

finns i 4 kap. i lagen om Finansinspektionen. Paragrafen anknyter till genomförandet av artikel 44 i direktivet.

17 §. Särskild förbuds rätt. Paragrafen baserar sig inte på direktivet, men det anses viktigt att den tas in med tanke på att de föreslagna bestämmelserna är enhetliga med bestämmelserna om kreditgivare och andra kreditförmedlare. Till sina principer motsvarande bestämmelser ingår i 22 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare och i 19 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom.

Genom 1 mom. inrättas en särskild förbuds rätt för Finansinspektionen med stöd av vilken Finansinspektionen kan förbjuda förmedling av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter om verksamheten bedrivs i strid med förslaget utan registrering. Förbudet får av särskilda skäl också meddelas så att det gäller en anställd hos den som utövar sådan verksamhet eller någon annan som agerar för verksamhetsutövarens räkning.

Finansinspektionen har enligt 33 a § i lagen om Finansinspektionen behörighet att förena ett förbud med vite. Med avvikelse från den paragrafen föreskrivs det i 2 mom. att Finansinspektionen har skyldighet att förena ett förbud som avses i 1 mom. med vite, om inte det av särskilda skäl är onödigt eller Finansinspektionen anser att det bör bedömas om förfarandet motsvarar brottsbeskrivningen i 18 § 1 eller 2 mom. I momentets tredje mening finns en informativ hänvisning till viteslagen.

18 §. Straffbestämmelser. Paragrafen baserar sig inte på direktivet, men det anses viktigt att den tas in med tanke på att de föreslagna bestämmelserna är enhetliga med bestämmelserna om kreditgivare och andra kreditförmedlare. Till sina principer motsvarande bestämmelser ingår i 23 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare och i 26 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom.

Enligt 1 mom. i förslaget ska för *brott vid förmedling av konsumentkrediter*, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, dömas den som uppsåtligt utan registrering förmedlar konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Straffet är böter eller fängelse i högst sex månader.

Det förfarande som avses i det föreslagna rekvisitet kan anses vara så klandervärt att straffrättsligt ansvar för det är motiverat. Också säkerställandet av den näringsrättsliga regleringens effektivitet talar för den föreslagna regleringen. Den föreslagna straffskalan motsvarar klandervärdeheten för den gärningstyp som ska bestraffas, och skalan är också i linje med andra straffbestämmelser om motsvarande gärningar som hänför sig till näringsrättslig verksamhet, såsom de nämnda bestämmelserna om kreditgivarbrott, brott vid förmedling av person-till-person-lån och brott vid förmedling av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom.

En stark grundregel är att straffbestämmelser med hot om fängelsestraff ska införas i strafflagen. En avvikelse från denna huvudregel förutsätter vägande skäl. Straffbestämmelser av den typ som avses i den föreslagna straffbestämmelsen, även sådana som omfattar låg risk för fängelsestraff, finns för närvarande i den materiellrättsliga lagstiftningen, och det anses ändamålsenligt att också den föreslagna straffbestämmelsen placeras i den materiella lag som det förfarande som avses i brottet strider mot.

Enligt 2 mom. ska brott mot tystnadsplikten enligt 13 § dömas som sekretessbrott enligt 38 kap. 1 § eller sekretessförseelse enligt 38 kap. 2 § i strafflagen, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

Om Finansinspektionen har förenat det förbud som meddelats med stöd av 17 § 1 mom. med vite, föreskrivs det i 3 mom. i syfte att förhindra överlappningar att den som brutit mot förbudet då inte får dömas till straff för samma gärning, om vitet genom ett lagakraftvunnet beslut har dömts ut. Bestämmelsen motsvarar 23 § 4 mom. i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare och i 26 § 2 mom. i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom.

19 §. Ändringssökande. Bestämmelsen baserar sig inte på direktivet utan är nationell lagstiftning. Till sitt innehåll motsvarar 24 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare.

Enligt 1 mom. får ett beslut som fattats av Finansinspektionen överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol. Ändringssökande enligt förslaget motsvarar i detta avseende 73 § i lagen om Finansinspektionen, med stöd av vilken Finansinspektionens beslut överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Enligt 2 mom. tillämpas i övrigt på sökande av ändring i förvaltningsdomstol vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Med stöd av 3 mom. kan Finansinspektionens beslut verkställas utan att det har vunnit laga kraft. Trots överklagande ska ett beslut iakttas, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat eller något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

20 §. Ikraftträdande. Paragrafen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

21 §. Övergångsbestämmelser. Enligt 1 mom. får Finansinspektionen ta upp en registeranmälan till behandling innan lagen träder i kraft och anmälaren får antecknas i registret över kreditförmedlare när lagen träder i kraft.

Enligt 2 mom. ska Finansinspektionen i registret över kreditförmedlare föra in en näringsidkare som bedriver verksamhet som kräver registrering och som uppfyller förutsättningarna för registrering senast den 20 november 2026, om registeranmälan görs senast den 20 maj 2026. Syftet med bestämmelsen är att en kreditförmedlare som omfattas av registrering ska antecknas i registret av Finansinspektionen när registreringsskyldigheten börjar tillämpas, om den registeranmälan som avses i lagen har gjorts inom föreskriven tid.

Enligt 3 mom. tillämpas på gärningar och försummelser som har skett före ikraftträdandet av förslaget de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

7.4 Lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

5 §. Förmedlarregister och registeranmälan. Av enhetlighetsskäl fogas det till paragrafen ett nytt 4 mom. som motsvarar 5 § 4 mom. i lagförslag 3. Enligt momentet får Finansinspektionen meddela närmare föreskrifter om fullgörandet av den anmälningsskyldighet som föreskrivs i paragrafen.

7.5 Lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna

2 §. *Behöriga myndigheter enligt samarbetsförordningen.* Det föreslås att 2 mom. 2 punkten underpunkt b uppdateras så att där anges direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet och underpunkt d i samma punkt så att där anges det nya konsumentkreditdirektivet.

13 §. *Påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen.* Det föreslås att paragrafen ändras. De bestämmelser som enligt förslaget ska fogas till paragrafen bygger på direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet och konsumentkreditdirektivet, och genom tilläggen genomförs artikel 24.6 som fogats till konsumenträttighetsdirektivet och artikel 44.2 i konsumentkreditdirektivet. Till den del som det föreslås att 7 kap. 13 § 2 mom. 1a och 3a i lagförslag 1 ska kopplas till bestämmelserna om påföljdsavgift är det dock fråga om ett förslag som bygger på nationell prövning.

Det föreslås att 1 mom. 2 punkten för det första kompletteras så att det i punkten hänvisas till den nya 14 a § om en ångerfunktion som ska fogas till 6 kap. i konsumentskyddslagen. Det föreslås att det till 1 mom. 3 punkten fogas en hänvisning till de nya bestämmelserna i konsumentskyddslagens 6 a kap. 11 § 4 mom. om skyldigheten att tillhandahålla förhandsinformation och avtalsvillkor i ett för konsumenterna lämpligt och tillgängligt format och till bestämmelserna i 6 a kap. 11 c § om lämnande av förhandsinformation elektroniskt. Till den del som 6 a kap. 11 § 4 mom. gäller överlämnande av avtalsvillkor är det fråga om nationell reglering. Till 1 mom. 3 punkten ska också fogas en hänvisning till 12 a § om en ångerfunktion och 18 a § om förbjudna förfaranden på onlinegränssnitt.

Momentets 4 punkt kompletteras vidare så att påföljdsavgift kan komma i fråga också när en näringsidkare till konsumenternas nackdel uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot eller försummar förbudet enligt 7 kap. 12 a § i lagförslag 1 mot att ta ut avgifter för lämnande av information som förutsätts i det kapitlet, bestämmelserna i 7 kap. 13 § 2 mom. 1 punkten underpunkterna a–i om ett förfarande förenligt med god kreditgivningssed vid marknadsföring av en kredit, förbudet i 1 a-punkten i det momentet mot att marknadsföra en rådgivningstjänst på ett sådant sätt att det bidrar till att fördunkla konsumentens förståelse för att det är fråga om en tjänst som är fristående från kreditgivningen samt skyldigheten i 6 punkten i det momentet att ge konsumenten information och råd vid betalningsdröjsmål och erbjuda konsumenten skäligen betalningsarrangemang för att främja återbetalningen av krediten. De nämnda bestämmelserna i 1 punkten tillämpas med stöd av 3 mom. i den paragrafen också på kreditförmedlare. Möjligheten till påföljdsavgift gäller enligt förslaget också förbudet enligt 4 mom. i den paragrafen att ordna ersättningssystemen för personalen så att de hindrar att man vid kreditgivning, kreditförmedling och tillhandahållande av rådgivningstjänster iakttar god kreditgivningssed. I 4 punkten ska i fortsättningen som bestämmelser som ska sanktioneras med påföljdsavgift också nämnas skyldigheten enligt 7 kap. 13 c § 1 mom. i lagförslag 1 att fastställa och upprätthålla förfaranden för bedömning av kreditvärdigheten samt bestämmelserna i 7 kap. 13 c § 2 eller 3 mom. om riktlinjer för ersättning. Påföljdsavgift kan i fortsättningen komma i fråga också vid överträdelse av bestämmelserna i 7 kap. 16 b § i lagförslag 1 om avslag på ansökan om kredit, förbudet i 18 § i samma kapitel mot att ta en löpande förbindelse av konsumenten, bestämmelserna i 30 § i samma kapitel om uppsägning av avtal om fortlöpande kredit, bestämmelserna i 48 a § i samma kapitel om beaktande av konsumentens förhållanden vid kreditförmedling, bestämmelserna i 49 b § i samma kapitel om den avgift som tas ut av konsumenten för rådgivningstjänster, bestämmelserna i 49 c § i samma kapitel om utförande av rådgivningstjänster, bestämmelserna i 49 d § i samma kapitel om tillhandahållande av oberoende rådgivning eller meddelande om tillhandahållande av verksamhet som oberoende rådgivare samt bestämmelserna i 49 e § i samma kapitel och bestämmelser som utfärdats med

stöd av den om den sakkunskap som krävs av kreditgivare och kreditförmedlare. I övrigt motsvarar punkten nuläget.

Det föreslås att också paragrafens *2 mom. 2 och 3 punkten* kompletteras. Till 2 mom. 2 punkten fogas en hänvisning till 6 a kap. 13 § i konsumentskyddslagen. I fråga om 3 punkten ska i fortsättningen möjligheten att påföra påföljdsavgift inte bara omfatta de bestämmelser som för närvarande anges i punkten utan också situationer där näringsidkaren till konsumenternas nackdel använder avtalsvillkor eller tillämpar praxis som innebär avvikelser från förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 3 a-punkten mot att inte ta ut avgifter av konsumenten för ansökan om kredit innan kreditavtalet ingås, bestämmelserna i 7 kap. 13 b § om ändring av villkoren i ett kreditanbud och om giltighetstiden för ett försäkringserbjudande, rätten enligt 7 kap. 20 § 2 mom. att frånträda ett konsumentkreditavtal, rätten enligt 7 kap. 21 § 1 mom. att frånträda ett accessoriskt avtal som inte är bindande, bestämmelserna i 7 kap. 27 § om förtida betalning, bestämmelserna i 7 kap. 28 § om kreditgivarens rätt till kompensation för återbetalning i förtid, bestämmelserna i 7 kap. 32 § om att rätten att utnyttja en kredit upphör, bestämmelserna i 7 kap. 46 a § om minskning eller uppsägning av en kredit som grundar sig på ett kreditavtal knutet till ett brukskonto eller bestämmelserna i 7 kap. 47 a § om minskning eller uppsägning av möjligheten till överskridande. I övrigt motsvarar punkten nuläget.

16 §. Påföljdsavgift för brott mot bestämmelser om lämnande av information. Till paragrafens *1 mom. 3 punkten* ska det fogas bestämmelser som ingår i 6 a kap. i konsumentskyddslagen. Påföljdsavgift kan påföras om näringsidkaren bryter mot eller åsidosätter skyldigheten enligt konsumentskyddslagens 6 a kap. 10 a § att ge tillräckliga utredningar, skyldigheten enligt 6 a kap. 10 b § att skicka en påminnelse om ångerrätten eller informationsskyldigheten enligt 6 a kap. 11 d §.

Momentets *4 punkt* kompletteras så att påföljdsavgift i fortsättningen utöver vid de bestämmelser som för närvarande nämns i punkten också kan komma i fråga i en situation där en näringsidkare bryter mot eller åsidosätter skyldigheten enligt 7 kap. 7 a § i lagförslag 1 att lämna viss allmän information om krediter som erbjuds, skyldigheten enligt 7 kap. 8 a § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den att ge en varning i reklam för konsumentkrediter, skyldigheten enligt 7 kap. 11 § att lämna information innan ett kreditavtal ingås eller att lämna ett utkast till kreditavtal, skyldigheten enligt 7 kap. 11 a § att skicka konsumenten en påminnelse om ångerrätten, skyldigheten enligt 7 kap. 11 b § att lämna information om anpassade erbjudanden på grundval av automatiserat beslutsfattande, skyldigheten enligt 13 § 2 mom. 5 punkten att ge konsumenten en tillräcklig och klar utredning innan kreditavtalet tecknas, skyldigheten enligt 7 kap. 23 § att utan avgift ge konsumenten en amorteringstabell, skyldigheten enligt 7 kap. 23 a § att lämna viss information om ett kreditavtal ändras, skyldigheten enligt 7 kap. 25 § 1 mom. att underrätta konsumenten om överföring till tredje part av rättigheter enligt kreditavtalet eller av själva kreditavtalet, skyldigheten enligt 7 kap. 41 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 mom. i den paragrafen att ge viss information innan ett avtal om betalningsarrangemang ingås, skyldigheten enligt 7 kap. 42 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen att lämna förhandsinformation per telefon, skyldigheten enligt 43 § att lämna uppgifter innan ett avtal om betalningsarrangemang ingås eller lämna ett utkast till avtal om betalningsarrangemang, skyldigheten enligt 7 kap. 46 § att lämna viss information under giltighetstiden för ett kreditavtal som är knutet till ett brukskonto, skyldigheten enligt 7 kap. 47 § att lämna viss information som gäller avtal om brukskonto och överskridande, skyldigheten enligt 7 kap. 49 § att informera om den avgift som tas ut för kreditförmedling eller skyldigheten enligt 7 kap. 49 a § att lämna viss information innan rådgivningstjänster börjar utföras eller innan ett avtal om rådgivningstjänster ingås. De bestämmelser som fogas till punkten baserar sig på konsumentkreditdirektivet, och genom tilläggen genomförs artikel 44.2 i konsumentkreditdirektivet.

7.6 Lagen om Konkurrens- och konsumentverket

6 a §. *Information om konsumentombudsmannens uppgifter inom tillsynen över efterlevnaden av lagstiftningen och om vissa andra konsumentfrågor vid Konkurrens- och konsumentverket.* Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om offentliggörande av uppgifter om konsumentombudsmannens tillsynsuppgift. Paragrafen hänför sig delvis till genomförandet av artikel 44.3 i konsumentkreditdirektivet, men den har ett mer omfattande tillämpningsområde. Orsakerna till att bestämmelsen införs har bedömts närmare i avsnitt 4.1.1. Enligt 1 mom. offentliggör konsumentombudsmannen på lämpligt sätt information om sina viktigaste beslut, andra tillsynsåtgärder, om förbud som konsumentombudsmannen har meddelat, om ärenden som konsumentombudsmannen gjort anhängiga i domstol och om administrativa påföljder samt om domstolsavgöranden som meddelats med anledning av dem efter att de personer som de gäller har underrättats om dem.

Med konsumentombudsmannens beslut eller annan tillsynsverksamhet avses alla slags beslut som fattas i samband med tillsynsuppgiften, mellanliggande faser och ställningstaganden i anslutning till behandlingen av ett ärende, såsom en begäran om utredning som skickas till en person, ett brev med anmärkning om ett lagstridigt förfarande eller en skriftlig begäran om förbindelse för att avsluta ett lagstridigt förfarande. Offentliggörande av uppgifter innebär inte att uppgifter publiceras om alla enskilda behandlingsskeden eller arbetsskeden av den tillsynsuppgift som behandlas, och offentliggörandet av uppgifter förutsätter inte att behandlingen av ärendet är slutgiltigt fastslagen. Den information som offentliggörs kan dock också gälla ett enskilt skede av behandlingen av en tillsynsuppgift, såsom sändande av en begäran om utredning till en person, men ofta är den information som publiceras en sammanställning eller ett sammandrag av den korrespondens och de förhandlingar som uppstår i samband med behandlingen av tillsynsuppgiften.

Konsumentombudsmannen överväger självständigt vilka beslut eller andra tillsynsåtgärder konsumentombudsmannen anser vara viktiga med tanke på offentliggörandet. Med lämpligt sätt avses både att den information som offentliggörs om tillsynsuppgiften exempelvis kan vara ett sammandrag av flera handlingar och att publiceringskanalen kan vara till exempel ett pressmeddelande, ett webbmeddelande som publiceras på Konkurrens- och konsumentverkets webbplats eller konsumentombudsmannens databank för avgöranden som upprätthålls på Konkurrens- och konsumentverkets webbplats.

Med avvikelse från huvudregeln i 1 mom. kan uppgifter om ett beslut eller någon annan tillsynsåtgärd offentliggöras av ett viktigt skäl och på grund av ärendets snabba verkan, även om en person som identifieras i beslutet inte först har underrättats om att beslutet eller tillsynsåtgärden offentliggörs. På motsvarande sätt, om en person inte kan kontaktas, om personen inte är känd eller om personen undviker kontakten från konsumentombudsmannen, kan informationen publiceras utan att den person som är föremål för informationen har underrättats om innehållet eller publiceringen.

I 2 mom. föreskrivs det om de omständigheter som beroende på situationen får framgå av den information som ska offentliggöras enligt 1 mom. Om någon enskild uppgift inte är tillgänglig, såsom till exempel den person som ansvarar för förfarandet, kan uppgiften naturligtvis inte offentliggöras i samband med andra uppgifter. Avsaknaden av en enskild uppgift hindrar dock inte att andra uppgifter som avses i momentet offentliggörs. Då kan man till exempel i stället för namnet på den ansvariga personen publicera information om att personen inte är känd.

Av den information som publiceras ska till exempel framgå arten av det förfarande eller den lagöverträdelse som tillsynsuppgiften gäller. Med förfarande avses till exempel

tillhandahållande av konsumentkrediter, distansförsäljning av bilar eller försenade fjärrtågsturer. Med överträdelsens art avses till exempel ett förfarande som strider mot god kreditgivningssed, vilseledande marknadsföring eller en förvägran av resenärens rätt till kostnadsfri ombokning.

Med ansvarig person avses en näringsidkare som är föremål för tillsynsuppgifter enligt lagstiftningen och en fysisk person som är anställd hos näringsidkaren eller någon annan som handlar för näringsidkarens räkning. Andra uppgifter som ska offentliggöras kan vara de tillämpade bestämmelserna till centrala delar, hur behandlingen av ärendet framskrider samt om beslutet eller avgörandet vunnit laga kraft. Om det redan av innehållet i den information som offentliggörs framgår hur behandlingen av ärendet framskrider eller om ärendet vunnit laga kraft, behöver detta inte meddelas separat.

I 3 mom. föreskrivs det om alternativa förfaranden som konsumentombudsmannen har till sitt förfogande i situationer där offentliggörandet av beslutet eller avgörandet äventyrar en pågående myndighetsprövning eller äventyrar stabiliteten på finansmarknaden eller någon annan marknad. Det är fråga om en undantagsbestämmelse som ska tolkas snävt.

Konsumentombudsmannen ska i varje enskilt fall bedöma de olika alternativen för offentliggörande från fall till fall och följderna av ett offentliggörande. Till den del det är fråga om underlåtenhet att informera på grund av ett allvarligt äventyrande av finansmarknaden grundar sig bestämmelsen på artikel 44.3 i konsumentkreditdirektivet. Till övriga delar är lagstiftningen nationell.

Enligt 4 mom. kan konsumentombudsmannen och den konsumentrådgivning, Konsument Europa Finland, vid Konkurrens- och konsumentverket som behandlar konsumentärenden och tillsynen över paketresegaranti offentliggöra anvisningar eller varningar till konsumenter där enskilda personers namn anges utan att de personer som de gäller först har underrättats om saken, om offentliggörandet är viktigt på grund av ärendets betydelse eller snabba verkan. Syftet med anvisningen är till exempel att hjälpa konsumenterna att identifiera ett lagstridigt förfarande samt att ge råd om hur man undviker att bli föremål för förfarandet eller hur man ska agera om man redan blivit föremål för förfarandet. Syftet med anvisningen kan också vara att ge konsumenterna anvisningar för hur man ansöker om ersättning i konkurssituationer eller att vända sig till Konkurrens- och konsumentverket eller någon annan aktör, såsom polisen eller boutredningsmannen, för att ärendet ska kunna behandlas vidare.

I anvisningen kan det också vara fråga om interimistiska uppgifter som getts konsumenterna om hur behandlingen av ärendet framskrider hos myndigheten. Syftet med de interimistiska uppgifterna är att tillgodose konsumenternas behov av information och undvika ett stort antal enskilda begäranden om information om hur behandlingen av ett ärende framskrider tills myndigheten på nytt informerar om ärendet.

Varningarna kan gälla till exempel verksamheten hos en person som bevisligen sänder obefogade fakturor och indrivningsbrev till konsumenterna eller varningar för att sköta ärenden med en person som inte levererar produkter som konsumenterna betalat på förhand eller som inte återbetalar konsumentens pengar. Varningen kan också gälla verksamhet som bedrivs av en person som utan godtagbar säkerhet tillhandahåller kombinerade resetjänster som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om kombinerade resetjänster (901/2017) eller bostäder som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om bostadsköp (843/1994). Varningen kan dessutom gälla till exempel tillhandahållande av varor eller tjänster som är farliga för konsumenterna.

Även om syftet med anvisningen och varningen är att ge konsumenterna praktiska anvisningar för att sköta ett ärende på eget initiativ och varna dem för ekonomiska förluster, kan det vid publiceringen av en anvisning eller varning samtidigt också vara fråga om att myndigheten genom att offentliggöra anvisningen eller varningen strävar efter att få den ansvariga personen att frivilligt avstå från den lagstridiga åtgärden. Eftersom gränsdragningen mellan enbart konsumentupplysning och lagstridighet som offentliggjorts i annat syfte kan vara omöjlig i enskilda fall, är det motiverat att den information som avses i momentet täcker båda syftena.

Enligt momentet kan en anvisning eller varning som riktar sig till konsumenter publiceras med angivande av namnet på den person som är ansvarig för eller misstänks för förfarandet, även om den person som specificeras i anvisningen eller offentliggörandet av den inte först har underrättats.

I 5 mom. föreskrivs att personuppgifter som avses i denna paragraf ska i ett elektroniskt datanät endast kunna sökas som enskilda sökningar.

7.7 Lagen om försäkringsavtal

5 §. *Information innan avtal ingås.* Det föreslås att 4 mom. upphävs. I momentet hänvisas det i fråga om informationsskyldigheten vid distansförsäljning av försäkringar till bestämmelserna om informationsskyldighet i 6 a kap. i konsumentskyddslagen. Eftersom det vid distansförsäljning av försäkringar i fortsättningen endast tillämpas särskilda bestämmelser om försäkringar i fråga om den allmänna informationsskyldigheten, är hänvisningen till 6 a kap. i konsumentskyddslagen onödig.

5 a §. *Lämnande av information i varaktig form eller på en webbplats.* Till 3 mom. fogas konsumentskyddslagens författningsnummer, eftersom hänvisningen till konsumentskyddslagen i 5 § stryks. I momentet görs också vissa språkliga ändringar.

5 e §. *Giltighetstiden för anbud om försäkring som kreditgivare förutsätter.* Paragrafen är ny. Paragrafen ska innehålla en informativ hänvisning till 7 kap. 13 b § i konsumentskyddslagen, där det föreskrivs om giltighetstiden för ett anbud om försäkring som kreditgivaren förutsätter för en konsumentkredit.

6 §. *Överlämnande av vissa handlingar.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att momentets andra mening, där det i fråga om distansförsäljning av försäkringar hänvisas till bestämmelserna om lämnande av avtalsvillkor i 6 a kap. i konsumentskyddslagen, stryks. Eftersom det vid distansförsäljning av försäkringar i fortsättningen endast tillämpas särskilda bestämmelser om försäkringar i fråga om den allmänna informationsskyldigheten, är hänvisningen till 6 a kap. i konsumentskyddslagen onödig.

13 a §. *Försäkringstagarens rätt att frånträda en pensionsförsäkring eller sparlivförsäkring.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att hänvisningen till bestämmelserna i 6 a kap. i konsumentskyddslagen slopas i momentets andra mening. I fortsättningen ska endast tidpunkten för inlämnande av de handlingar som avses i 6 § i lagen om försäkringsavtal beaktas när ångerfristen börjar. Eftersom det vid distansförsäljning av försäkringar i fortsättningen endast tillämpas särskilda bestämmelser om försäkringar i fråga om den allmänna informationsskyldigheten, är hänvisningen till 6 a kap. i konsumentskyddslagen onödig.

7.8 Lagen om försäkringsdistribution

5 kap. **Uppföranderegler och informationsskyldighet**

36 §. Försäkringsmäklares informationsskyldighet. Det föreslås att 3 mom. upphävs. I momentet hänvisas det i fråga om distansförsäljning av försäkringar och försäkringsmäklares informationsskyldighet till bestämmelserna om informationsskyldighet i 6 a kap. i konsumentskyddslagen. Eftersom det vid distansförsäljning av försäkringar i fortsättningen endast tillämpas särskilda bestämmelser om försäkringar när det gäller den allmänna informationsskyldigheten, är hänvisningen till 6 a kap. i konsumentskyddslagen onödig.

41 a §. Begränsning av personuppgifter om konsumenters cancerdiagnoser i försäkringar som är knutna till konsumentkrediter. Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om begränsning av användningen av personuppgifter om konsumenters cancerdiagnoser. Genom bestämmelsen genomförs artikel 14.4 i konsumentkreditdirektivet. Det föreslås att om ett villkor för ett kreditanbud som gäller en konsumentkredit som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen är att konsumenten tecknar en försäkring som är knuten till kreditavtalet, får vid tillhandahållandet av försäkringen inte användas personuppgifter om konsumentens cancerdiagnos efter det att 15 år har förflutit från det att den medicinska behandling som diagnosen gäller avslutades.

Det är vanligt att försäkringsförmedlare vid riskurvalet beaktar hälsotillståndet hos och sjukdomshistorien för den som ska försäkras. Bakgrunden till bestämmelsen är målet att minska orättvis behandling av canceröverlevande i långvarig remission när det gäller tillgång till finansiella tjänster, något som kan ta sig uttryck i exempelvis oskäligt höga avgifter (skäl 48 i ingressen till konsumentkreditdirektivet). Bestämmelsen innebär således en begränsning i försäkringsgivarens riskurval i fråga om personuppgifter som gäller en cancerdiagnos efter det att 15 år har förflutit från det att den medicinska behandling som diagnosen gäller avslutades. Användningen av personuppgifter ska i samband med bestämmelsen ges en bred tolkning. Eftersom syftet med bestämmelsen är att förbjuda att ett försäkringsavtal som omfattas av bestämmelsens tillämpningsområde grundar sig på personuppgifter som omfattas av den ovannämnda avgränsningen, strider det mot bestämmelsen att sådana personuppgifter över huvud taget begärs i samband med försäkringsdistribution. Bestämmelsen i direktivet överlåter åt medlemsstaterna att bestämma längden på den tidsperiod efter vilken de personuppgifter som nämns i bestämmelsen inte får användas. Perioden får dock inte överstiga 15 år från det att den behandling av konsumenten som cancerdiagnosen gäller avslutades. Som lämplig tidsperiod betraktas 15 år efter avslutad medicinsk behandling. Orsakerna till den föreslagna lösningen beskrivs i avsnittet 5.1.1. För tydlighetens skull är det skäl att konstatera att bestämmelsen inte gäller alla försäkringar som hänför sig till kreditavtalet, utan endast situationer där en förutsättning för ett kreditanbud är att konsumenten har en relevant försäkring som hänför sig till kreditavtalet. Bestämmelser om kreditgivarens rätt att kräva försäkring i anslutning till kreditavtalet finns i 7 kap. 13 b § i lagförslag 1.

9 kap. **Tillsyn, administrativa påföljder och skadeståndsansvar**

71 §. Påföljdsavgift. Det föreslås att paragrafens 1 mom. 1 punkt kompletteras så att påföljdsavgiften i fortsättningen också ska omfatta den föreslagna nya 41 a §. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande lagen. Genom tillägget genomförs artikel 44.2 i konsumentkreditdirektivet.

7.9 Kreditinstitutslagen

8 kap. **Ersättningar**

3 §. Allmänna krav på ersättningssystem. Till 3 mom. fogas en informativ hänvisning till 7 kap. 13 c § i lagförslag 1. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande lagen.

15 kap. Förfaranden vid kundtransaktioner

12 a §. *Yrkeskrav.* Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar den gällande lagen.

I paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om minimikrav på kunskap och kompetens hos kreditinstitutets personal och personer som på annat sätt agerar för kreditgivarens räkning. I momentet sägs det att ett kreditinstituts personal och personer som på annat sätt agerar för kreditinstitutets räkning och som deltar i lämnande av krediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i lagförslag 1 ska ha tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet. Dessa krav gäller också personer under vars direkta ledning och tillsyn de nämnda personerna agerar, det vill säga i praktiken de närmaste cheferna för dem som deltar i lämnande av kredit. Kreditinstitutet ska skriftligen ange de minimikrav på kunskap och kompetens för personalen som det tillämpar i sin verksamhet. Kraven ska definieras konkret till exempel genom introduktions- och utbildningsprogram för personalen och det ska regelbundet kontrolleras att programmen är aktuella och vid behov ska de uppdateras. Bestämmelser om kraven på kunskap och kompetens utfärdas genom förordning av statsrådet med stöd av momentet. Genom det föreslagna momentet och en statsrådsförordning som utfärdas med stöd av det genomförs artikel 33 i konsumentkreditdirektivet.

7.10 Lagen om ett positivt kreditupplysningsregister

6 §. *Uppgifter om krediter.* Det föreslås att 1 mom. 1 punkten ändras. Enligt förslaget ska det i det positiva kreditupplysningsregistret registreras uppgifter föreskrivna i lagen om enligt avtal beviljade konsumentkrediter som omfattas av 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen samt krediter som enligt 7 kap. 1 § 2 och 3 mom. i den lagen kan jämföras med sådana krediter, förutom om ingen ränta eller andra avgifter tas ut för krediten. De uppgifter om konsumentkrediter och därmed jämförbara krediter som nämns i bestämmelsen ska alltså inte föras in i registret, om ränta eller andra avgifter inte tas ut för sådana krediter. Syftet med ändringen är att från de uppgifter om krediter som registreras i det positiva kreditupplysningsregistret utesluta uppgifter om konsumentkrediter som föreslås höra till tillämpningsområdet för 7 kap. i lagförslag 1 och för vilka ingen ränta eller andra avgifter tas ut. Enligt den gällande lagen har nämnda räntefria och avgiftsfria konsumentkrediter lämnats utanför tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen i kapitlets 1 § 5 mom. 1 punkt, som föreslås bli upphävd för genomförandet av konsumentkreditdirektivet. Syftet med den föreslagna avgränsningen är att bevara nuläget i fråga om de uppgifter om konsumentkrediter och därmed jämförbara krediter som ska registreras i det positiva kreditupplysningsregistret.

10 §. *Amorteringsuppgifter.* Till paragrafens 3 mom. fogas ett omnämnande av att det inte i sådana kreditkostnader som betalats utöver räntan och som avses 2 mom. 3 punkten ingår avgifter som konsumenten ska betala på grund av ett eventuellt avtalsbrott. Ändringen beror på att det föreslås att konsumentskyddslagens 7 kap. 6 § om kreditkostnader ändras så att de avgifter som konsumenten ska betala på grund av ett eventuellt avtalsbrott inte längre uttryckligen ska nämnas i bestämmelsen som avgifter som inte räknas in i kreditkostnaderna. Även om sådana avgifter i princip inte ska betraktas som kreditkostnader, ska det dock för tydlighetens skull i bestämmelsen nämnas att uppgifter om sådana avgifter inte ska registreras i registret.

11 §. *Uppgifter om leasingavtal.* Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Där ska på samma sätt och på samma grunder som i 10 § föreskrivas att det i sådana kreditkostnader som betalats utöver räntan inte ska ingå avgifter som konsumenten ska betala på grund av ett eventuellt avtalsbrott.

16 §. Anmälningsskyldighet. Det föreslås att 1 mom. 2 punkten ändras. Enligt den gällande punkten är anmälningsskyldiga de kreditgivare och kreditförmedlare som antecknats i det register som avses i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare. I enlighet med lagförslag 2 i propositionen ska i det registret i fortsättningen med vissa undantag antecknas näringsidkare som för närvarande inte omfattas av lagens tillämpningsområde och som beviljar konsumentkrediter endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren säljer. Det har inte ansetts ändamålsenligt att sådana kreditgivare som har kreditgivning som bisyssla åläggs anmälningsskyldighet. Anmälningsskyldiga föreslås därför enligt punkten vara andra kreditgivare och kreditförmedlare som i enlighet med lagförslag 2 antecknats i registret, förutom näringsidkare som beviljar konsumentkrediter endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren säljer. I och med ändringen förblir anmälningsskyldigheten till denna del förenlig med den gällande lagen. Därutöver föreslås det att hänvisningen till författningsnumret för lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare uppdateras så att den motsvarar gällande lag.

23 §. Lämnan av uppgifter till fysiska personer. Det föreslås att 2 mom. i paragrafen ändras. Enligt det gällande momentet ska, om en fysisk persons kreditansökan har avvisats på basis av uppgifter i det positiva kreditupplysningsregistret, den som har inhämtat uppgifterna ur registret omedelbart efter beslutet underrätta personen i fråga om att kreditupplysning använts och om vilket register uppgifterna härstammar från. Enligt förslaget ska den som har inhämtat uppgifterna ur registret i fortsättningen också underrätta den fysiska personen om de kategorier av uppgifter som beaktats. Genom tillägget genomförs artikel 19.6 i konsumentkreditdirektivet.

Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen. Enligt förslaget ska den personuppgiftsansvarige inom 30 dagar från det att uppgiften registrerades underrätta konsumenten om att en uppgift som avses i 12 § har registrerats i det positiva kreditupplysningsregistret. Genom momentet genomförs artikel 19.7 a i konsumentkreditdirektivet.

7.11 Kreditupplysningslagen

13 §. Uppgifter om betalningsstörningar samt kompletterande information. Det föreslås att 5 mom. i paragrafen ändras. Enligt den gällande lagen ska en fysisk person om vilken en i 1 mom. avsedd uppgift för första gången förts in i kreditupplysningsregistret informeras om vilken betydelse betalningen av fordran har för uppgiftens lagringstid. Denna anmälningsskyldighet som gäller så kallad första registrering kompletteras genom att det till momentet fogas en ny mening enligt vilken det, om det är fråga om en uppgift som avses i 1 mom. 5 punkten, dessutom ska lämnas uppgift om varje anteckning inom 30 dagar från det att uppgiften infördes i kreditupplysningsregistret. Genom förslaget säkerställs det att gäldenären får kännedom om varje sådan uppgift om betalningsstörning som gäller försummelse av en betalning enligt ett sådant konsumentkreditavtal som avses i 14 §. Genom tillägget genomförs artikel 19.7 a i konsumentkreditdirektivet.

19 §. Allmänna förutsättningar för utlämnande och användning av personkreditupplysningar. Det föreslås att paragrafens 6 mom. ändras. Enligt det gällande momentet ska den som inhämtat personkreditupplysningar ur ett kreditupplysningsregister och som avslår en ansökan om kredit utifrån uppgifter som avses i 12 § 1 mom. eller i 13 §, omedelbart efter beslutet informera den fysiska personen om användningen av kreditupplysningarna och om ur vilket register uppgifterna har hämtats. Enligt förslaget ska den som inhämtat personkreditupplysningar ur ett kreditupplysningsregister i fortsättningen informera den fysiska personen också om de kategorier av uppgifter som beaktats. Ett motsvarande tillägg föreslås också till lagen om ett

positivt kreditupplysningsregister. Genom tillägget genomförs artikel 19.6 i konsumentkreditdirektivet.

7.12 Lagen om Finansinspektionen

5 §. *Andra finansmarknadsaktörer.* En ny 44 punkt fogas till paragrafen. Enligt punkten är sådana andra marknadsfinansieringsaktörer som avses i lagen om Finansinspektionen de som med stöd av 5 § i lagförslag 3 är skyldiga att anmäla sig till registret över kreditförmedlare. I 43 punkten görs den tekniska ändring som behövs.

26 §. *Återkallande av verksamhetstillstånd och registrering samt därmed jämförbara förordnanden om avslutande av verksamhet.* Till 8 mom. fogas ett omnämnande av att det som i paragrafen föreskrivs om återkallande av verksamhetstillstånd också tillämpas på återkallande av registrering av sådana registreringsskyldiga kreditförmedlare som avses i 3 § i lagförslag 3.

27 §. *Begränsning av verksamhet som baserar sig på verksamhetstillstånd eller registrering.* Till paragrafens 5 mom. fogas ett omnämnande av att vad som i paragrafen föreskrivs om begränsning av verksamhet som baserar sig på verksamhetstillstånd eller registrering tillämpas också på begränsning av sådan registreringsskyldig kreditförmedlares verksamhet som avses i 3 § i lagförslag 3.

45 §. *Tillämpningsområdet för bestämmelserna om tillsyn över kundskyddet.* Paragrafens 1 mom. motsvarar i övrigt gällande 45 § 1 mom., men tillämpningsområdet för bestämmelserna om tillsyn över kundskyddet utökas med kreditförmedlare enligt i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter.

7.13 Lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter

1 §. *Avgiftsskyldiga.* Till paragrafens 7 punkt fogas en ny *underpunkt r* enligt vilket Finansinspektionens tillsynsavgift ska betalas av förmedlare av konsumentkrediter som registrerats i enlighet med 6 § i lagförslag 3. I *underpunkt q* görs samtidigt den tekniska ändring som behövs.

10 §. *Avgifter som tas ut hos andra aktörer.* Det föreslås att paragrafens 9 punkt ändras så att i fråga om finländska kreditförmedlare som är registrerade enligt 6 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom är grundavgiften i fortsättningen 5 000 euro. Ändringen anses motiverad för att grundavgiftens storlek ska motsvara den grundavgift för förmedlare av konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen som föreslås i paragrafens 20 punkt. Dessutom stryks undantaget i fråga om kreditförmedlare som är ombud i den gällande punkten.

Det föreslås att paragrafens 10 punkt ändras så att i fråga om utländska kreditförmedlare enligt 2 § 1 mom. 6 punkten i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, när förmedlarna har filial i Finland, är grundavgiften 1 500 euro.

Till paragrafen fogas en ny 20 punkt enligt vilken i fråga om förmedlare som registrerade enligt 6 § i lagförslag 3 är grundavgiften 5 000 euro. I 19 punkten görs samtidigt den tekniska ändring som behövs.

7.14 Betaltjänstlagen

27 §. *Informationsskyldighet som föreskrivs någon annanstans i lag.* Det föreslås att 2 mom. upphävs. I momentet föreskrivs det om de bestämmelser om informationsskyldighet i 6 a kap. i konsumentskyddslagen som inte ska tillämpas när betaltjänster tillhandahålls. Eftersom endast betaltjänstlagstiftningen i fortsättningen ska tillämpas på informationsskyldigheten i fråga om betaltjänster som tillhandahålls vid distansförsäljning, är hänvisningen till 6 a kap. i konsumentskyddslagen onödig.

7.15 Lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt

3 §. *Undantag från tillämpliga bestämmelser när det gäller tillhandahållande av PEPP-produkter.* Det föreslås att 1 mom. 3 punkten upphävs. I den punkten hänvisas det i fråga om tillhandahållandet av PEPP-produkter genom försäkringsbolag och försäkringsförmedlare till bestämmelsen om information i 6 a kap. i konsumentskyddslagen, som inte ska tillämpas vid tillhandahållandet. Eftersom tillhandahållandet av PEPP-produkter vid distansförsäljning i fortsättningen kommer att omfattas av PEPP-lagstiftningen när det gäller informationsskyldigheten, är hänvisningen onödig.

7.16 Lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

2 §. *Tillämpningsområde.* Det föreslås att 1 mom. 15 punkten i paragrafen ändras. I sin nuvarande form gäller punkten alla näringsidkare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare. Genom ändringen utesluts alla näringsidkare som beviljar konsumentkrediter endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren säljer. Det föreslås att sådana näringsidkare med vissa undantag ska omfattas av tillämpningsområdet för lagförslag 2, varvid den hänvisning som nämns i den gällande punkten utan någon särskild avgränsning ska omfatta också sådana aktörer. I och med ändringen förblir det tillämpningsområde som avses i punkten således förenligt med den gällande lagen.

7.17 Trafikförsäkringslagen

4 b §. *Tillämpning av konsumentskyddslagen.* Det föreslås att det till lagen fogas en ny paragraf enligt vilken 6 a kap. 18 a § i konsumentskyddslagen ska tillämpas också på trafikförsäkringar. Tillägget behövs för genomförandet av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Avsikten är att de detaljerade bestämmelser av teknisk natur som ingår i direktivet ska genomföras genom förordningar som bereds separat.

Avsikten är att SECCI-blanketten (Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation) i bilaga I och ECCI-blanketten (Europeisk konsumentkreditinformation) i bilaga II till konsumentkreditdirektivet och anvisningarna för hur blanketten fylls i samt bestämmelserna om information som ska ges vid telefonförsäljning av konsumentkrediter i konsumentkreditdirektivet genomförs genom bestämmelser som tas in i informationsförordningen. Genom de ändringar som görs i förordningen genomförs också bestämmelserna om den information som ska lämnas i kreditavtal i konsumentkreditdirektivet. Bemyndiganden om informationsskyldighet ingår i 7 kap. 9 § 2 mom., 10 §, 17 § 3 mom., 41 §

3 mom. och 42 § i lagförslag 1. I förordningen föreskrivs dessutom närmare om innehållet i den varning som ska ges i reklam för konsumentkrediter i enlighet med 7 kap. 8 a § i lagförslag 1.

I artikel 33 i konsumentkreditdirektivet föreskrivs det om krav på kunskap och kompetens i fråga om personalen. Avsikten är att närmare bestämmelser om de krav på kunskap och kompetens som anges i 7 kap. 49 e § i lagförslag 1, 10 § 4 mom. i lagförslag 2, 6 § 2 mom. och 10 § 2 mom. i lagförslag 3 samt 15 kap. 12 a § 3 mom. i lagförslag 9 utfärdas genom en ny förordning av statsrådet om krav på yrkesmässiga kvalifikationer för kreditgivare och kreditförmedlare i fråga om vissa konsumentkrediter.

Genom direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet ändras bilaga I till konsumenträttighetsdirektivet i fråga om ångerblanketten och ångeranvisningarna. Enligt 6 kap. 9 § 3 mom. i konsumentskyddslagen utfärdas bestämmelser om ångerblankettens och ångeranvisningens form och innehåll genom förordning av justitieministeriet. I bilaga I till justitieministeriets förordning om ångerblankett och ångeranvisning enligt 6 kap. i konsumentskyddslagen görs de ändringar som förutsätts i direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet.

Finansinspektionen får med stöd av 5 § 4 mom. i lagförslag 3 meddela närmare föreskrifter om fullgörandet av anmälningsskyldigheten i fråga om förmedlarregistret. Av enhetlighetsskäl föreslås motsvarande bemyndigande att meddela föreskrifter också i fråga om anmälningsskyldigheten i fråga om förmedlarregistret för konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom i 5 § 4 mom. i lagförslag 4.

9 Ikraftträdande

Konsumentkreditdirektivet ska genomföras senast den 20 november 2025 och de bestämmelser som utfärdas för att genomföra direktivet ska tillämpas från och med den 20 november 2026 (artikel 48.1 första och andra stycket i konsumentkreditdirektivet). Direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet ska i sin tur genomföras senast den 19 december 2025 och de bestämmelser som utfärdas för att genomföra direktivet ska tillämpas från och med den 19 juni 2026 (artikel 2.1 första och andra stycket i direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet).

I propositionen föreslås det att lagförslag 4, 6, 8–13 och 16 träder i kraft den 20 november 2026, varefter de bestämmelser som utfärdas för genomförandet av konsumentkreditdirektivet ska tillämpas. Det föreslås att lagförslag 14, 15 och 17 i propositionen träder i kraft den 19 juni 2026, varefter de bestämmelser som utfärdas för genomförandet av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet ska tillämpas.

Bestämmelserna i lagförslagen 1, 5 och 7 ska träda i kraft stegvis beroende på genomförandet av vilket direktiv de föreslagna bestämmelserna hänför sig till. Bestämmelserna i 1, 6 och 6 a kap. i konsumentskyddslagen (lagförslag 1), det vill säga de bestämmelser som hänför sig till genomförandet av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet, föreslås träda i kraft den 19 juni 2026, medan 7 och 7 a kap., som gäller konsumentkrediter, i konsumentskyddslagen föreslås träda i kraft först den 20 november 2026. De föreslagna ändringarna i de avtalsrättsliga bestämmelserna kommer enbart att påverka avtal som ingås efter ikraftträdandet av lagen. På avtal om fortlöpande kredit som ingåtts före ikraftträdandet av lagen tillämpas dock 7 kap. 24, 25, 30, 32, 46, 46 a och 47 § i lagförslag 1 (artikel 47 tredje stycket i konsumentkreditdirektivet).

De ändringar i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (lagförslag 5) föreslås träda i kraft så att 2 § 2 mom. 2 punkten underpunkt b, 13 § 1 mom. 2 och 3 punkten,

13 § 2 mom. 2 punkten och 16 § 1 mom. 3 punkten träder i kraft den 19 juni 2026, medan 2 § 2 mom. 2 punkten underpunkt d, 13 § 1 mom. 4 punkten, 13 § 2 mom. 3 punkten och 16 § 1 mom. 4 punkten i förslaget träder i kraft den 20 november 2026.

Förslaget till ändring av lagen om försäkringsavtal (lagförslag 7) föreslås med undantag för 5 e § träda i kraft den 19 juni 2026. Det föreslås att 5 e § träder i kraft först den 20 november 2026, det vill säga samtidigt som tillämpningen av de övriga bestämmelser som utfärdas för att genomföra konsumentkreditdirektivet börjar.

Det föreslås att ändringarna i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (lagförslag 2) och lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter (lagförslag 3) också träder i kraft den 20 november 2026. Enligt förslagen ska Finansinspektionen dock ha rätt att ta upp en registeranmälan till behandling innan lagen träder i kraft, och anmälaren kan antecknas i registret när lagen träder i kraft. Enligt förslagen ska Finansinspektionen i registret över kreditförmedlare föra in en näringsidkare som bedriver verksamhet som kräver registrering enligt den lagen och som uppfyller förutsättningarna för registrering enligt den lagen senast den 20 november 2026, om registeranmälan görs senast den 20 maj 2026.

10 Genomförande och uppföljning

Enligt artikel 46.1 i konsumentkreditdirektivet ska kommissionen utvärdera direktivet senast den 20 november 2029 och därefter vart fjärde år. I översynen ingår enligt punkten bland annat en bedömning av huruvida detta direktivs tillämpningsområde fortfarande är lämpligt när det gäller kreditavtal med säkerhet i fast egendom som inte är bostadsfastighet (led a) och en bedömning av genomförandet av bestämmelserna om sanktioner i direktivet, särskilt av effektiviteten och den avskräckande effekten hos de sanktioner som ålagts enligt de bestämmelserna (led d).

Kommissionen ska vidare enligt artikel 46.2 senast den 20 november 2025 bedöma behovet av att skydda konsumenter som lånar och investerar via plattformar för gräsrotsfinansiering, enligt definitionen i förordning (EU) 2020/1503, om dessa plattformar inte fungerar som kreditgivare eller kreditförmedlare, utan underlättar beviljandet av krediter mellan konsumenter.

Kommissionen ska enligt artikel 46.4 lägga fram en rapport om resultaten av utvärderingen och bedömningen till Europaparlamentet och rådet, om lämpligt åtföljd av ett lagstiftningsförslag.

Enligt artikel 2.3 i ändringsdirektivet till konsumenträttighetsdirektivet ska kommissionen senast den 31 juli 2030 lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av direktivet, som också inbegriper ångerkfunktionen. Rapporten ska innehålla en utvärdering av hur den inre marknaden för finansiella tjänster som ingås på distans i unionen fungerar och hur direktivet påverkar annan relevant unionsrätt.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Utvidgning av registreringsskyldigheten

Enligt lagförslag 2 ska konsumentkreditgivarnas registreringsskyldighet i fortsättningen gälla fler kreditgivare än för närvarande. Likaså föreskrivs det i lagförslag 3 i propositionen att förmedling av konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen ska vara en näring som kräver registrering. Registrering som

förutsättning för att få bedriva näringsverksamhet innebär ett ingrepp i den näringsfrihet som anges i 18 § 1 mom. i grundlagen och förslagen måste därför bedömas ur den synvinkeln.

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att skaffa sig sin försörjning genom näring som han eller hon valt fritt. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis behandlat förhållandet mellan tillstånd och näringsfrihet bland annat i utlåtandena GrUU 33/2005 rd, GrUU 16/2003 rd och GrUU 67/2002 rd). Utskottet har betraktat näringsfriheten som en grundlagsenlig huvudregel men ansett att tillstånd för näringsverksamhet i undantagsfall kan krävas. Det ska föreskrivas om tillståndsplikten genom lag, som ska uppfylla de allmänna villkoren för en lag som inskränker en grundläggande fri- eller rättighet. De föreskrivna begränsningarna av näringsfriheten ska vara exakta och noga avgränsade, och dessutom ska deras omfattning och villkor framgå av lagen. När det gäller innehållet har utskottet ansett det viktigt att bestämmelserna om villkoren för tillstånd och tillståndets giltighet är så utformade att myndigheternas verksamhet är tillräckligt förutsägbart. Betydelsefullt i detta avseende är bland annat i vilken omfattning myndigheternas befogenheter bestäms utifrån bunden prövning respektive behovsprövning (GrUU 15/2008 rd, s. 2, GrUU 33/2005 rd, s. 2 och GrUU 28/2000 rd, s. 2). En registreringskyldighet har i grundlagsutskottets utlåtandepraxis jämförts med tillståndsplikt (GrUU 15/2008 rd, s. 2, GrUU 45/2001 rd, s. 2, och GrUU 24/2000 rd, s.2).

Det föreslagna registreringskravet för nya konsumentkreditgivare samt förmedlare av konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen grundar sig på konsumentkreditdirektivet. Det anses nödvändigt att dessa aktörer registreras för att deras yrkeskompetens och tillförlitlighet ska tryggas samt för att tillsynsmyndighetens tillsynsarbete ska underlättas. Också vägande samhälleliga intressen i anslutning till förebyggande av skuldsättning och konsumentskydd talar för registrering som gör det möjligt att effektivt genomföra och utöva tillsyn över bestämmelserna om konsumentkrediter. Registreringskyldigheten hindrar inte att näringsverksamheten bedrivs, utan genom den säkerställs det att aktörerna förbinder sig till att bedriva sin näringsverksamhet på ett sätt som är hållbart ur konsumentens synvinkel. Till denna del, och med beaktande dessutom av de begränsningar av tillämpningsområdet för registreringskyldigheten som föreslås i 1 § 3 mom. 4 punkten i lagförslag 2 och i 3 § 2 mom. 3 punkten i lagförslag 3 och som baserar sig på medlemsstaternas prövning, kan bestämmelserna anses vara proportionerliga. De föreslagna förutsättningarna för registrering är exakta och noga avgränsade och registreringen är inte förenad med ändamålsenlighetsprövning, utan alla som anmäler sig för registrering ska antecknas i registret om de förutsättningar som anges i lagen uppfylls. Finansinspektionens beslut om avslag på ansökan om registrering får också överklagas.

I fråga om bestämmelser om näringsverksamhet har grundlagsutskottet ansett att återkallande av tillstånd är en myndighetsåtgärd som ingriper i den enskildes rättsliga ställning och som får mer kännbara följder än avslag på tillståndsansökan. Därför har utskottet ansett att det för att lagstiftningen ska vara proportionerlig är nödvändigt att möjligheten att återkalla tillstånd kopplas till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser och till att eventuella anmärkningar eller varningar till tillståndshavaren inte har lett till att bristerna i verksamheten har korrigerats (se bland annat GrUU 65/2014 rd, s. 3). En avregistrering har i grundlagsutskottets utlåtandepraxis jämförts med återkallande av ett tillstånd (GrUU 10/2012 rd, s. 5). Det föreslås att det till 26 § i lagförslag 12 fogas en bestämmelse om återkallande av registrering av förmedlare av konsumentkrediter. I och med förslaget tillämpas på begränsning av verksamheten för förmedlare av konsumentkrediter samma förutsättningar och förfaranden som på andra registreringskyldiga aktörer som står under Finansinspektionens tillsyn, såsom konsumentkreditgivare, vilket kan anses motiverat och proportionerligt.

Skattenaturen i Finansinspektionens tillsynsavgifter och de betalningsskyldigas rättsskydd

Grundlagsutskottet har i sin tidigare utlåtandepraxis konstaterat att Finansinspektionens tillsynsavgift är skatt i konstitutionell mening. Enligt grundlagsutskottets vedertagna tolkning betraktas som en skatt eller som en avgift av skattenatur en betalning som inte är en ersättning eller ett vederlag för förmåner eller service som det allmänna ger den betalningsskyldige. Att betala avgift är dessutom inte frivilligt för dem som omfattas av skyldigheten, utan avgiften följer exempelvis av arten av den verksamhet som utövas (se GrUU 41/2004 rd, GrUU 67/2002 rd, s. 3/II och GrUU 28/2008 rd).

De administrativa kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet täcks genom tillsynsavgifter, som tas ut hos de betalningsskyldiga som nämns i 1 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter. Det föreslås att 1 § i lagförslag 13 ändras så att förmedlare av konsumentkrediter som registrerats i enlighet med 6 § i lagförslag 3 tas in som avgiftsskyldiga. Samtidigt föreslås det i 10 § i lagförslag 13 att tillsynsavgiften för förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom av enhetlighetsskäl ändras så att den motsvarar tillsynsavgiften för de kreditförmedlare som omfattas av tillämpningsområdet för lagförslag 3.

Bestämmelserna i lagförslag 13 i propositionen ska bedömas i förhållande till grundlagens paragraf om statliga skatter och avgifter. Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen bestäms det om statsskatt genom lag, som ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek och om den skattskyldiges rättsskydd. Grundlagsutskottet har tidigare konstaterat att den dåvarande lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter uppfyller grundlagens krav (GrUU 28/2008 rd). Rättsläget anses inte förändras till denna del, så lagförslaget kan anses uppfylla de minimikrav som ställs i grundlagen.

Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis ska skattskyldighetens omfattning entydigt framgå av skattelagen (GrUU 36/2005 rd, s. 3 och GrUU 21/2018 rd, s. 3). Enligt utskottets praxis måste lagbestämmelserna också vara såtillvida exakta att de lagtillämpande myndigheterna har bunden prövning när det gäller att bestämma skattens storlek (se till exempel GrUU 41/2004 rd och GrUU 36/2005 rd, s. 3). I 10 § i lagförslag 13 i propositionen finns detaljerade bestämmelser om grunderna för bestämmande av avgiften. Grunderna inbegriper inte prövningsrätt för Finansinspektionen. Beloppet av de avgifter som tas ut begränsas också av den budget som Finansinspektionens direktion har fastställt.

De avgiftsskyldigas rättsskydd har i den gällande lagen säkerställts så att omprövning av Finansinspektionens beslut att påföra tillsynsavgift får begäras hos Finansinspektionen. På motsvarande sätt får ändring i Finansinspektionens beslut som fattats med anledning av begäran om omprövning sökas genom besvär.

Skyddet för privatlivet och personuppgifter

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Närmare bestämmelser om skydd av personuppgifter utfärdas genom lag. Enligt grundlagsutskottet utgör den allmänna dataskyddsförordningens detaljerade bestämmelser, som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, överlag en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Skyddet för personuppgifter ska i första hand tillgodoses med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen och den nationella allmänna lagstiftningen. I det sammanhanget bör man undvika nationell speciallagstiftning, som bör

reserveras för situationer då den är dels tillåten enligt dataskyddsförordningen, dels nödvändig för att tillgodose skyddet för personuppgifter (se GrUU 14/2018 rd).

På behandling av personuppgifter i samband med utövandet av verksamhet enligt den föreslagna lagstiftningen tillämpas i princip EU:s allmänna dataskyddsförordning och dataskyddslagen. Denna utgångspunkt har uttryckligen lyfts fram också i skäl 30 i konsumentkreditdirektivet, enligt vilket den allmänna dataskyddsförordningen är tillämplig på all behandling av personuppgifter som utförs av kreditgivare och kreditförmedlare som omfattas av tillämpningsområdet för det direktivet, och konsumentkreditdirektivet bör i synnerhet inte påverka tillämpningen av de principer för behandling av personuppgifter som anges i artikel 5 i den allmänna dataskyddsförordningen, inbegripet uppgiftsminimering, riktighet och ändamålsbegränsning. I konsumentkreditdirektivet och den föreslagna lagstiftningen ingår dessutom punkter som stärker tillgodoseendet av aktörernas privatliv och skydd för personuppgifter.

Lagförslag 3 i propositionen är ny lagstiftning, men bestämmelserna i förslaget motsvarar till sitt innehåll till största delen bestämmelserna i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare och lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom. Den förstnämnda lagens förhållande till den allmänna dataskyddsförordningen har senast bedömts i regeringens proposition RP 101/2022 rd på sidorna 85–86 och RP 2/2020 rd på sidorna 33–34.

I 3 § i propositionens lagförslag 3 har registrets användningsändamål preciserats för att beakta principerna om lagenlighet och ändamålsbundenhet vid behandlingen av personuppgifter enligt artikel 5.1 a och b i dataskyddsförordningen. En bedömning av tillförlitligheten enligt 7 § i lagförslag 3 innebär behandling av de uppgifter som avses i artikel 10 i den allmänna dataskyddsförordningen. Dataskyddsförordningen förutsätter inte nödvändigtvis bestämmelser i lag när uppgifter som avses i artikel 10 behandlas under tillsyn av en myndighet. De personuppgifter som avses i artikeln kan dock i ljuset av grundlagsutskottets tolkningspraxis betraktas som känsliga personuppgifter om vars behandling det är motiverat att i lag utfärda exakta och noggrant avgränsade bestämmelser. Enligt 7 § 3 mom. i lagförslag 3 har Finansinspektionen rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter få de uppgifter som behövs för att utreda om en person som avses i paragrafens 1 mom. är tillförlitlig. Dessutom föreslås det att bestämmelser om Finansinspektionens rätt att få uppgifter ur straffregistret ska finnas i straffregisterlagen. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll Finansinspektionens rätt enligt 6 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare och 7 och 18 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom att behandla uppgifter om fängelsestraff eller bötesstraff. I och med lagförslaget gäller behandlingen av dessa personuppgifter i fortsättningen nya aktörer, eftersom tillämpningsområdet för förslaget omfattar förmedlare av konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Finansinspektionens rätt att behandla uppgifter grundar sig på artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen.

Personuppgifter som gäller domar i brottmål och brott ska dock i konstitutionellt hänseende betraktas som känsliga personuppgifter. Grundlagsutskottet ser det som klart att behovet av speciallagstiftning, i enlighet med det riskbaserade synsätt som också krävs i dataskyddsförordningen, måste bedömas utifrån de hot och risker som behandlingen av personuppgifter medför. Ju större risk fysiska personers rättigheter och friheter utsätts för på grund av behandlingen, desto mer motiverat är det med mer detaljerade bestämmelser. Denna omständighet är av särskild betydelse när det gäller behandling av känsliga uppgifter (GrUU 14/2018 rd, s. 5). Enligt grundlagsutskottet måste bestämmelser om behandling av känsliga personuppgifter vara detaljerade och heltäckande inom den ram som den allmänna

dataskyddsförordningen tillåter (GrUU 17/2018 rd, s. 7). Enligt artikel 10 i den allmänna dataskyddsförordningen är behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelser enligt artikel 6.1 i den förordningen möjlig endast under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. I lagförslag 3 i propositionen föreskrivs det exakt om de uppgifter för vilka Finansinspektionen får behandla information. Behandlingen ska enligt propositionen vara möjlig endast för att utreda tillförlitligheten. Bestämmelserna om utredning av tillförlitligheten och behandlingen av personuppgifter är nödvändiga för att de risker som är förenade med en aktör ska kunna bedömas på ett tillförlitligt sätt och i tillräcklig utsträckning i registreringsskedet. Behandling av uppgifter är tillåtet enligt nationell lagstiftning, och behandlingen anses i detta sammanhang inte utgöra någon hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter. Uppgifterna ska inte antecknas i registret.

I 6 a § i lagförslag 6 i propositionen föreslås bestämmelser om konsumentombudsmannens uppgifter inom tillsynen över efterlevnaden av lagstiftningen samt om information om vissa andra konsumentfrågor vid Konkurrens- och konsumentverket. Av de uppgifter som publiceras får framgå bland annat arten av det förfarande eller den lagöverträdelse som tillsynsuppgiften gäller samt den person som är ansvarig för detta. I förslaget föreskrivs således om offentliggörande av personuppgifter, vilket är av betydelse med tanke på 10 § i grundlagen. Förslaget baserar sig delvis på konsumentkreditdirektivet, men tillämpningsområdet är delvis mer omfattande och omfattar också konsumentombudsmannens övriga tillsynsuppgifter och Konkurrens- och konsumentverkets konsumentärenden utöver ärenden som gäller konsumentkrediter. Till den del det är fråga om publicering av personuppgifter baserar sig förslaget på nationell prövning.

Grundlagsutskottet har betonat att skyddet för privatlivet och personuppgifter inte har företräde framför andra grundläggande fri- och rättigheter (GrUU 73/2018 rd, s. 3 och GrUU 14/2018 rd, s. 8). Utskottet har särskilt lyft fram balansen mellan handlingars offentlighet och skyddet för personuppgifter (GrUU 22/2008 rd, s. 3). Grundlagsutskottet har bedömt flera propositioner där det föreslås bestämmelser om möjligheten att i datanätet som informationstjänst offentliggöra uppgifter som innehåller bland annat personuppgifter (se till exempel GrUU 2/2017 rd, GrUU 17/2019 rd, GrUU 17/2021 rd och GrUU 17/2016 rd). Utskottet har ansett att det inom ramen för grundlagen är möjligt att offentliggöra personuppgifter i form av en offentlig informationstjänst, om argumenten för det är godtagbara med tanke på garantierna för rättsskydd och de grundläggande fri- och rättigheterna (se till exempel GrUU 2/2017 rd, s. 7, GrUU 65/2014 rd, s. 4, GrUU 32/2008 rd, s. 2). I enlighet med utskottets etablerade utlåtandepraxis ska det i datainnehållet i personregister som ska läggas ut i ett allmänt datanät inte gå att söka uppgifter på stora grupper, utan till exempel bara genom enskild sökning (till exempel GrUU 82/2022 rd, stycke 9, se även GrUU 2/2018 rd, GrUU 17/2018 rd och GrUU 17/2019 rd). Utskottet har ansett att ett sådant förhållande av sökning på stora grupper i vissa situationer varit ett villkor för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning (GrUU 32/2008 rd).

Enligt förslaget ska uppgifterna publiceras på ett enligt konsumentombudsmannen lämpligt sätt, till exempel genom ett webbmeddelande eller i konsumentombudsmannens databank för avgöranden som upprätthålls på Konkurrens- och konsumentverkets webbplats. Uppgifterna ska alltså i allmänhet publiceras i det allmänna datanätet. Enligt förslaget ska dock personuppgifterna kunna sökas via det allmänna datanätet endast som enskilda sökningar. Det kan bedömas att vägande samhälleliga intressen talar för att det informeras om konsumentombudsmannens viktigaste beslut och tillsynsåtgärder samt om domstolsavgöranden med anledning av dem. Det kan anses nödvändigt att publicera namnet på en person som är

anställd hos en juridisk person eller som annars handlar för dennes räkning, i synnerhet när det skulle vara ineffektivt att publicera namnet enbart på den juridiska personen på grund av att den som har utövat det faktiska bestämmande inflytandet och i betydande grad medverkat till lagöverträdelsen kan fortsätta ett liknande lagstridigt förfarande i ett annat företag där det är känt att personen utövar bestämmande inflytande. Vid bedömningen av regleringens proportionalitet bör det noteras att det är fråga om en slags tilläggsåtgärd i påföljdssystemet för regleringen. Regleringen kan dock anses vara proportionell, eftersom informationen om den person som är ansvarig för det lagstridiga förfarandet som avses i förslaget i regel endast omfattar den juridiska personens namn. Också de undantag som gäller offentliggörande talar för proportionalitet. Enligt förslaget ska i den information som offentliggörs inte ingå sådana uppgifter som enligt den allmänna dataskyddsförordningen hör till de särskilda kategorierna av personuppgifter.

Behandlingen i anslutning till offentliggörandet av personuppgifter grundar sig på artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen, enligt vilken behandlingen av personuppgifter är tillåten för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Regleringen uppfyller bestämmelsen i artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen och är proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

Också den precisering av skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten som föreslås i 7 kap. 14 § i lagförslag 1 tillsammans med utvidgningen av tillämpningsområdet för 7 kap. i lagförslag 1 har betydelse med tanke på skyddet för konsumentens personuppgifter. Utvidgningen av tillämpningsområdet för skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten innebär att behandlingen av konsumentens kreditupplysningsrapporter blir aktuell i fler kreditgivningssituationer och eventuellt av en större grupp organisationer än för närvarande. Grundlagsutskottet har ansett att även om kreditupplysningar inte som sådana betraktas som särskilda personuppgifter i enlighet med artikel 9 i den allmänna dataskyddsförordningen, kan vissa kreditupplysningar dock innehålla sekretessbelagda uppgifter, exempelvis uppgifter om en persons verksamhet i privatlivet och ekonomiska ställning, som kan jämföras med känsliga uppgifter. Behandlingen av kreditupplysningar kan således vara förenad med särskilda risker (GrUU 8/2022 rd, s. 3). De uppgifter som införs i det positiva kreditupplysningsregistret är enligt grundlagsutskottet i princip inte heller sådana känsliga uppgifter som avses i den allmänna dataskyddsförordningen. Behandlingen av personuppgifter i samband med det positiva kreditupplysningsregistret innebär dock en omfattande behandling av personuppgifter som kan ha betydande konsekvenser för den fysiska personen, med beaktande av att uppgifterna används vid bedömningen av personens kreditvärdighet och betalningsförmåga (GrUU 28/2022 rd, stycke 6).

I enlighet med artikel 18 i konsumentkreditdirektivet och skäl 54 i ingressen till det ska kreditgivaren göra en grundlig bedömning av konsumentens kreditvärdighet innan ett kreditavtal ingås. Enligt direktivet ska bedömningen göras på grundval av information om konsumentens inkomster och utgifter samt annan information om konsumentens ekonomiska förhållanden. Syftet med förslaget till bedömning av kreditvärdigheten är på det sätt som också nämns i konsumentkreditdirektivet framför allt att förhindra oansvarig utlåning och överskuldssättning. Ett positivt kreditupplysningsregister samt kreditupplysningsregister är väsentliga och tillförlitliga källor för att säkerställa uppgifter som påverkar kreditvärdigheten. I 7 kap. 14 § i lagförslag 1 i propositionen utgår man från att kontroll av konsumentens uppgifter i det positiva kreditupplysningsregistret och i kreditupplysningsregister som förs av privata aktörer kan anses vara behövliga minimiuppgifter vid all kreditgivning som omfattas av tillämpningsområdet för bestämmelserna. Med beaktande av att skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten enligt konsumentskyddslagen ska tillämpas på fler krediter än för närvarande, såsom konsumentkrediter för vilka ingen ränta eller andra avgifter tas ut, ska kreditgivaren enligt förslaget kontrollera informationen om konsumenten i kreditupplysningsregistren i fler

situationer än tidigare vid beviljande av kredit. Grundlagsutskottet har i sin utlåtan depraxis ansett att det positiva kreditupplysningsregistrets mål att förhindra överskuldsättning och trygga den finansiella stabiliteten är godtagbara med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 28/2022 rd, stycke 7, se även GrUU 28/2012 rd, s. 2/I och 3/I, GrUU 42/2006 rd, s. 4, GrUU 12/2002 rd, s. 2/II, GrUU 5/2002 rd, s. 2/II). I de regeringspropositioner som gäller ett positivt kreditupplysningsregister (RP 22/2022 rd och RP 43/2025 rd) har utgångspunkten varit att de uppgifter som ska införas i och utlämnas ur registret i enlighet med lagen är nödvändiga antingen vid bedömningen av konsumentens kreditvärdighet eller vid tillsynen över kreditmarknaden. Den information som lämnas ut ur registret till kreditgivare för bedömningen av konsumentens kreditvärdighet har specificerats uttömmande i lagen och den innehåller i huvudsak sifferuppgifter. Genom förslaget utvidgas inte heller registrans datainnehåll eller antalet rapporteringsskyldiga aktörer. Således föreslås det inte att begränsningen av skyddet för privatlivet går längre än vad som är nödvändigt och proportionellt med tanke på bedömningen av kreditvärdigheten i samband med beviljande av kredit.

Översynen av marknadsföring av konsumentkrediter

De bestämmelser om marknadsföring av konsumentkrediter som ingår i 7 kap. 8, 8 a och 13 § i lagförslag 1 är av betydelse med tanke på skyddet för yttrandefriheten enligt 12 § i grundlagen. Grundlagsutskottet har brukat anse att skyddet för yttrandefriheten enligt 12 § i grundlagen i princip även täcker in reklam och marknadsföring, även om den typen av kommunikation enligt utskottets mening inte hör till yttrandefrihetens direkta kärnområde. Det går alltså att begränsa reklam och marknadsföring mer än vad som annars är möjligt. Å andra sidan måste också lagstiftning om reklam och marknadsföring uppfylla de allmänna villkoren för en lag som begränsar en grundläggande fri- och rättighet (se till exempel GrUU 46/2021 rd, s. 3, GrUU 18/2014 rd, s. 3/II, GrUU 6/2012 rd, s. 2/I, GrUU 3/2010 rd, s. 2/I och GrUU 54/2006 rd, s. 2/I). Således kan till exempel bestämmelser om marknadsföring inte genom öppna bemyndiganden överföras till att utfärdas genom förordning (GrUU 15/2010 rd, s. 3). Förslagen om marknadsföring inverkar också på verksamhetsförutsättningarna för näringsverksamhet, så förslagen om marknadsföring är av betydelse också med tanke på den näringsfrihet som tryggs i 18 § 1 mom. i grundlagen.

I fråga om begränsning av marknadsföring har grundlagsutskottet ansett folkhälsofrämjande och barnskyddsrelaterade argument som godtagbara med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna (begränsning av televisions- och radioreklam för alkohol (GrUU 40/2013 rd)) och begränsningar i marknadsföringen av penningsspel (GrUU 15/2010 rd). Dessutom har grundlagsutskottet i fråga om det partiella förbudet mot marknadsföring av mobiltelefonanslutningar per telefon konstaterat att det i sig kan ses som ett acceptabelt argument för meddelande av marknadsföringsförbud att man vill skydda konsumenterna för olika slag av problem med marknadsföring per telefon (GrUU 6/2012 rd).

De föreslagna bestämmelserna om marknadsföring av konsumentkrediter baserar sig på konsumentkreditdirektivet. Till den del det är fråga om 7 kap. 13 a § 2 mom. 1 a-punkten i lagförslag 1 grundar sig regleringen dock på nationell prövning. Bestämmelserna behövs för att stävja och förebygga överskuldsättning bland konsumenterna. Syftet med den precisering av marknadsföringen av rådgivningstjänster som föreslås i bestämmelsen om god kreditgivningssed är att främja transparensen i marknadsföringen av tjänster i anslutning till konsumentkrediter och förebygga skadlig marknadsföringspraxis. Genom förslaget förbjuds inte marknadsföring av rådgivningstjänster, utan det ställs vissa ramar för marknadsföringen. Preciseringsen kan således också anses vara proportionell. Även i innehållet i den varning som

ska ges i reklam för konsumentkrediter har de nämnda kraven beaktats, eftersom bemyndigandet gäller detaljer som är små med tanke på varningsskyldigheten.

Utvidgningen av användningsområdet för påföljdsavgifter

I lagförslag 5 föreslås det att tillämpningsområdet utvidgas för påföljdsavgiften vid brott mot vissa i lagen specificerade konsumentskyddsbestämmelser. Bestämmelser om påföljdsavgift föreslås också i fråga om lagförslag 3. Dessutom ska de bestämmelser i lagförslag 2 som omfattas av påföljdsavgiftens tillämpningsområde ses över.

Enligt grundlagsutskottets praxis är påföljdsavgifter administrativa påföljder av sanktionskaraktär för en lagstridig gärning eller försummelse. Grundlagsutskottet har i sak jämställt administrativa påföljder av straffkaraktär med straffrättsliga påföljder (till exempel GrUU 9/2018 rd, s. 2, GrUU 61/2014 rd, GrUU 28/2014 rd, GrUU 14/2013 rd och GrUU 32/2005 rd). Utskottet har i sin praxis ansett att även om kravet på exakthet enligt den straffrättsliga legalitetsprincipen i grundlagens 8 § inte direkt gäller administrativa påföljder kan det allmänna kravet på exakthet ändå inte förbigås i ett sammanhang som detta (GrUU 9/2018 rd, s. 3, GrUU 39/2017 rd, s. 3, GrUU 2/2017 rd, s. 5, GrUU 15/2016 rd, s. 5, GrUU 10/2016, s. 7 och GrUU 57/2010 rd, s. 2/II). Av bestämmelser som gäller administrativa sanktioner ska det entydigt framgå vilka gärningar i strid med lagstiftningen eller vilka försummelser av lagstiftningen som kan leda till en sanktion som påföljd. Gärningar och försummelser för vilka det kan utfärdas sanktioner ska dessutom beskrivas i lag för att kunna preciseras. Det är särskilt viktigt att bestämmelserna är så utformade att åläggandet av sanktioner är tillräckligt förutsägbart för dem som regleringen gäller. Vidare ska bestämmelserna uppfylla proportionalitetskraven i fråga om påföljderna (till exempel GrUU 39/2017 rd, s. 3, GrUU 2/2017 rd, s. 5, GrUU 15/2016 rd, s. 5 och GrUU 28/2014 rd, s. 2/II).

I konsumentkreditdirektivet och direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet förutsätts att det föreskrivs om möjligheten till påföljdsavgift i fråga om så kallade gränsöverskridande överträdelser. Till den del det är fråga om att utvidga användningsområdet för möjligheten att påföra påföljdsavgift till enbart nationella förseelser är det fråga om nationell prövning. De bestämmelser som föreslås bli fogade till möjligheten att påföra påföljdsavgift är inte av något betydande nytt slag. Varje gärning som föreslås bli sanktionerad är formulerad exakt och förutsägbart.

Användning av det nationella handlingsutrymmet

I propositionen är det fråga om åtgärder för genomförande av konsumentkreditdirektivet och direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet. Vid användningen av det nationella handlingsutrymme som direktivet ger möjlighet till ska det på det sätt som grundlagsutskottet kräver tas hänsyn till de krav som följer av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Grundlagsutskottet har i sin praxis understrukit att det i den mån som EU-lagstiftningen kräver eller möjliggör reglering på det nationella planet ska tas hänsyn till de krav som de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ställer när det nationella handlingsutrymmet utnyttjas (till exempel GrUU 9/2019 rd, s. 2 och GrUU 1/2018 rd, s. 3). Grundlagsutskottet har framhållit att det i regeringens propositioner finns anledning att särskilt i fråga om bestämmelser som är av betydelse med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna tydligt klargöra ramarna för det nationella handlingsutrymmet (GrUU 1/2018 rd, s. 3, GrUU 26/2017 rd, s. 42, GrUU 2/2017 rd, s. 2 och GrUU 44/2016 rd, s. 4).

Förslagen är av betydelse särskilt med hänsyn till näringsfriheten, skyddet för privatlivet och yttrandefriheten på det sätt som beskrivs ovan. Det nationella handlingsutrymme som konsumentkreditdirektivet och direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet erbjuder är relativt litet, men handlingsutrymmet har i möjligaste mån utnyttjats i förslagen. I fråga om konsumentkreditdirektivet har handlingsutrymmet utnyttjats på det sätt som presenteras i avsnitt 5.1.1. De viktigaste bestämmelserna om handlingsutrymme hänför sig till skyldigheten att använda kreditupplysningsregisteruppgifter vid bedömningen av kreditvärdigheten och till att vissa mikroföretag samt små och medelstora företag som har kreditgivning eller kreditförmedling som bisyssla inte ska omfattas av registreringsskyldigheten. I fråga om direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet har handlingsutrymmet utnyttjats huvudsakligen för att bevara det gällande nationella rättsläget på det sätt som nämns i avsnitt 5.1.2.

När det gäller den tillsynsuppgift och de befogenheter som för genomförandet av konsumentkreditdirektivet föreslås för Finansinspektionen har motsvarande uppgifter och befogenheter i lagen om Finansinspektionen flera gånger bedömts av grundlagsutskottet. De befogenheter som Finansinspektionen får enligt lagförslagen är inte nämnvärt av nytt slag varken till sitt innehåll eller sin karaktär. De bemyndiganden att meddela föreskrifter som föreslås för Finansinspektionen i 5 § i lagförslag 3 och 5 § i lagförslag 4 är inte heller av något betydande nytt slag. Enligt 80 § 2 mom. i grundlagen kan även andra myndigheter än de som avses i 1 mom. i den paragrafen genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Ett sådant bemyndigande ska vara noga avgränsat till sitt tillämpningsområde. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis ansett det vara möjligt att ge Finansinspektionen normgivningsbemyndigande (se till exempel GrUU 28/2008 rd, s. 3/II och GrUU 24/2013 rd, s. 3). Bestämmelser om motsvarande normgivningsbemyndigande finns redan för närvarande i 4 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom konsumentkreditdirektivet och direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet innehåller bestämmelser som föreslås bli genomförda genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i konsumentskyddslagen (38/1978) 6 a kap. 8 § 5 punkten och 11 a, 17 och 18 § samt 7 kap. 1 § 5 mom. 1 punkten, 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 6 § 2 mom. samt 22 och 45 §, sådana de lyder, 6 a kap. 8 § 5 punkten samt 17 och 18 § i lag 29/2005, 6 a kap. 11 a § och 7 kap. 1 § 5 mom. 1 punkten i lag 851/2016, 7 kap. 2 § 1 mom. och 45 § i lag 746/2010, 7 kap. 3 § 1 mom. i lag 449/2023, 7 kap. 6 § 2 mom. i lag 596/2019 och 7 kap. 22 § i lagarna 746/2010, 207/2013, 1211/2013 och 851/2016,

ändras 1 kap. 1 § 2 mom., 6 kap. 9 § 1 mom. 10 punkten och 25 § 2 mom., 6 a kap. 1 § 1 mom., 2 § 2 mom., 4–7 §, 8 § 2 punkten, 10 § 1 mom. och 2 mom. 1 och 4 punkten, 11 § 1 mom. samt 12, 13 och 19 §, 7 kap. 2 § 2 och 3 mom., 6 § 1 mom., 7 § 6 och 7 punkten, 8 § 2 mom., det inledande stycket i 9 § 1 mom. och 9 § 2 mom., 10–12 §, 13 § 2 mom. 1 punkten och 3 mom., 14 §, 17 § 3 mom., 17 a § 5 mom., 20 §, det inledande stycket i 23 a § 1 mom., 24 § 2–4 mom., 25 § 1 mom., 27 § 2 mom., 30 § 2 mom., 32 § 2 mom., 35 § 1 mom., 41–43 §, det inledande stycket i 46 § 1 mom. och 46 § 2 mom., 47 §, 49 § 2 mom., 50 § 2 mom. och 51 § 1 mom. samt 7 a kap. 9 § och 31 § 2 mom.,

av dem, 6 kap. 9 § 1 mom. 10 punkten och 6 a kap. 13 § sådana de lyder i lag 1211/2013, 6 kap. 25 § 2 mom. och 7 kap. 13 § 2 mom. 1 punkten och 3 mom., 17 a § 5 mom. och 50 § 2 mom. sådana de lyder i lag 449/2023, 6 a kap. 1 § 1 mom., 2 § 2 mom., 4–7 §, 8 § 2 punkten, 10 § 1 mom. och 2 mom. 1 och 4 punkten och 11 § 1 mom. sådana de lyder i lag 29/2005, 6 a kap. 12 § och 7 kap. 11 § sådana de lyder i lag 746/2010 och 851/2016, 6 a kap. 19 § sådan den lyder i lag 693/2022, 7 kap. 2 § 2 och 3 mom., 7 § 6 och 7 punkten, det inledande stycket i 9 § 1 mom., 10 och 12 §, 17 § 3 mom., 20 §, 25 § 1 mom., 27 § 2 mom., 30 § 2 mom., 32 § 2 mom., 35 § 1 mom., 41–43 §, det inledande stycket i 46 § 1 mom. och 46 § 2 mom., 47 § och 49 § 2 mom. sådana de lyder i lag 746/2010, 7 kap. 8 § 2 mom., 9 § 2 mom. och 24 § 2–4 mom. samt 7 a kap. 9 § sådana de lyder i lag 851/2016, 7 kap. 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 596/2019 samt 7 kap. 14 § sådan den lyder i lagarna 207/2013 och 740/2022, det inledande stycket i 7 kap. 23 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 165/2025, 7 kap. 51 § 1 mom. sådant det lyder i lag 542/2025 och 7 a kap. 31 § 2 mom. sådant det lyder i lag 596/2019, samt

fogas till 6 kap. en ny 14 a §, till 6 a kap. nya 10 a och 10 b §, till 6 a kap. 11 §, sådan den lyder i lag 29/2005, ett nytt 4 mom., till 6 a kap. nya 11 c, 11 d, 11 e, 12 a och 18 a §, till 7 kap. en ny 1 a §, till 7 kap. 7 §, sådan den lyder i lagarna 746/2010 och 851/2016, en ny 8 punkt, till 7 kap. en ny 7 a §, till 7 kap. 8 §, sådan den lyder i lagarna 746/2010 och 851/2016, nya 4 och 5 mom., till 7 kap. en ny 8 a §, till 7 kap. 11 §, sådan den lyder i lagarna 746/2010 och 851/2016, ett nytt 3 mom., till 7 kap. nya 11 a, 11 b och 12 a §, till 7 kap. 13 § 2 mom., sådant den lyder i lagarna 449/2023 och 165/2025, nya 1 a- och 3 a-punkter, till 7 kap. nya 13 b, 13 c, 16 b, 46 a, 47 a, 48 a samt en ny 49 a § och en ny mellanrubrik före den, till 7 kap. nya 49 b–49 d § samt en ny 49 e § och en ny mellanrubrik före den, som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Denna lag gäller inte lagstadgade försäkringar eller arbetstagares grupplivförsäkring eller motsvarande av Keva beviljad förmån, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag.

6 kap.

Hemförsäljning och distansförsäljning

9 §

Information som ska lämnas innan ett avtal ingås

Innan ett hemförsäljnings- eller distansförsäljningsavtal ingås ska konsumenten ges följande information:

10) vid behov villkor, tidsfrister och förfaranden för utövande av ångerrätten, inklusive uppgifter om den ångerfunktion som avses i 14 a § och dess placering,

14 a §

Utövande av ångerrätten vid distansavtal som ingås genom ett onlinegränssnitt

Om konsumenten har rätt att frånträda ett distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt, ska näringsidkaren tillhandahålla konsumenten möjlighet att frånträda avtalet via en ångerfunktion. När ångerfunktionen utnyttjas ska konsumenten lätt kunna tillhandahålla eller bekräfta

- 1) sitt namn,
- 2) uppgifter för identifiering av det avtal som konsumenten vill frånträda,
- 3) uppgifter om den varaktiga form genom vilken näringsidkaren sänder bekräftelsen på mottagandet av meddelandet om frånträde till konsumenten.

Näringsidkaren ska hålla den ångerfunktion som avses i 1 mom. lättillgänglig för konsumenten samt väl synlig i onlinegränssnittet under hela ångerfristen. Ångerfunktionen ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

Näringsidkaren ska kräva att konsumenten bekräftar att meddelandet om frånträde skickas. Bekräftandet ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

När konsumenten har bekräftat sändningen av meddelandet om frånträde ska näringsidkaren utan obefogat dröjsmål i varaktig form till konsumenten skicka en bekräftelse över mottagandet av meddelandet om frånträde, inklusive dess innehåll samt datum och klockslag för inlämnandet.

25 §

Påföljderna vid brott mot bestämmelserna i kapitlet

Bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot 9 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 9 § och mot 9 a, 10–12, 12 a–12 c och 13 §, 14 § 1 och 2 mom., 14 a §, 17 § 2–4 mom. och 17 a § 1–3 mom. finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

6 a kap.

Distansförsäljning av finansiella tjänster och finansiella instrument

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel gäller distansförsäljning till konsumenter då näringsidkaren bjuder ut

- 1) insättningskonton,
 - 2) betaltjänster,
 - 3) krediter eller förmedling av krediter,
 - 4) försäkringar eller förmedling av försäkringar,
 - 5) investeringstjänster,
 - 6) kryptotillgångstjänster,
 - 7) gräsrotsfinansieringstjänster, eller
 - 8) andra än i 1–7 punkten avsedda finansiella tjänster eller finansiella instrument.
-

2 §

Begränsning av tillämpningsområdet i vissa fall

Om samma parter avtalar upprepade gånger om sinsemellan likadana finansiella tjänster, tillämpas 5–10, 10 a och 11 § endast på det första av avtalen. De paragraferna tillämpas dock också på det senare avtalet, om det har gått mer än ett år sedan det föregående avtalet ingicks.

4 §

Definitioner

Med *distansavtal* avses ett avtal som ingås mellan en näringsidkare och en konsument inom ramen för ett system för försäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans utan att näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande och med användning av endast medel för distanskommunikation fram till avtalets ingående.

Med *medel för distanskommunikation* avses telefon, post, television, datanät eller något annat medel som kan användas för ingående av avtal utan att parterna är samtidigt närvarande.

5 §

Informationsskyldigheten innan ett avtal ingås

Konsumenten ska i god tid innan ett avtal ingås ges i 6–9 § avsedd information om näringsidkaren, den finansiella tjänst som bjuds ut, distansavtalet och rättsmedlen. Informationen ska ges på ett sätt som lämpar sig för det medel för distanskommunikation som används, den ska vara klar och begriplig och sådan att dess kommersiella syfte tydligt framgår.

Om det någon annanstans i lag föreskrivs om den information som ska lämnas till konsumenten innan ett avtal om en viss finansiell tjänst ingås och om dessa bestämmelser grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning, tillämpas på informationsskyldigheterna i stället för 6–10, 10 b, 11 och 11 c § i detta kapitel vad som föreskrivs någon annanstans i lag. Om det inte någon annanstans i lag föreskrivs om den information som konsumenten ska ges

om utövande av ångerrätten för en finansiell tjänst, ska konsumenten ges den information om ångerrätten som avses i 8 § 1 punkten.

6 §

Förhandsinformation om näringsidkaren

Åtminstone följande uppgifter ska ges om näringsidkaren:

- 1) namn och huvudsaklig verksamhet samt vid behov namn och huvudsaklig verksamhet i fråga om den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar,
- 2) geografisk adress i etableringsstaten samt telefonnummer och e-postadress eller vid behov uppgifter om ett annat sådant kommunikationsmedel genom vilket konsumenten kan kontakta näringsidkaren samt vid behov motsvarande uppgifter om den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar,
- 3) relevanta kontaktuppgifter som ger konsumenten möjlighet att vända sig med eventuella reklamationer till näringsidkaren eller, i tillämpliga fall, till den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar,
- 4) vilket handelsregister eller annat motsvarande offentligt register näringsidkaren eventuellt är antecknad i samt näringsidkarens företags- och organisationsnummer eller någon annan motsvarande beteckning i registret i fråga,
- 5) den behöriga tillsynsmyndighetens namn, adress, webbplats och andra kontaktuppgifter, om verksamheten förutsätter tillstånd eller registrering.

De kommunikationsmedel som avses i 1 mom. 2 punkten ska vara sådana att konsumenten med hjälp av dem snabbt kan kontakta näringsidkaren och kommunicera effektivt med denne och i varaktig form bevara all skriftlig kommunikation med näringsidkaren.

7 §

Förhandsinformation om den finansiella tjänsten

Åtminstone följande uppgifter ska ges om den finansiella tjänsten:

- 1) en beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper,
- 2) det sammanlagda beloppet av avgifter, ersättningar och andra kostnader som debiteras konsumenten, skatter inbegripna, eller om ett exakt belopp inte kan anges, grunderna för bestämmande av kostnaderna, samt vid behov uppgift om att priset har personanpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande,
- 3) en upplysning om eventuell skatt på överlåtelsevinst, överlåtelseskatt och andra motsvarande med anskaffningen eller överlåtelsen av en finansiell tjänst förknippade skatter eller offentliga avgifter som näringsidkaren är medveten om och som konsumenten kan bli tvungen att betala utöver de i 2 punkten nämnda kostnader som ska betalas till näringsidkaren,
- 4) hur kostnaderna ska betalas och avtalet fullgöras,
- 5) vid behov uppgifter om konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar,
- 6) kostnaderna för användning av ett medel för distanskommunikation, om en högre taxa än normaltaxa debiteras för detta,
- 7) vid behov en upplysning om att den finansiella tjänsten kan vara förknippad med en risk för förlust av de investerade medlen eller någon annan särskild risk, samt om att tidigare prisutveckling eller tidigare utveckling av värdet inte är en garanti för framtida utveckling,
- 8) information om eventuella miljömässiga eller sociala mål för den finansiella tjänsten,
- 9) eventuella begränsningar av informationens giltighetstid.

8 §

Förhandsinformation om distansavtalet

Åtminstone följande uppgifter skall ges om distansavtalet:

2) ångerfristen och beloppet av den ersättning som kan avkrävas konsumenten vid frånträde, eller grunderna för bestämmande av ersättningen om ersättningens exakta belopp inte kan anges, samt övriga villkor och anvisningar för hur ångerrätten kan utövas, inklusive näringsidkarens kontaktuppgifter samt information om den i 12 a § avsedda ångerfunktionen och dess placering,

10 §

Förhandsinformation vid försäljning per telefon

Vid försäljning per telefon ska konsumenten genast i början av samtalet upplysas om näringsidkarens namn, namnet på den person som samtalar med konsumenten och samtalets kommersiella syfte. Om samtalet spelas in eller det kan spelas in ska näringsidkaren också underrätta konsumenten om detta.

Om konsumenten uttryckligen samtycker till det, behöver näringsidkaren inte per telefon lämna all information som nämns i 6–9 §. Konsumenten ska då upplysas om att denne på begäran får ytterligare information och vilket slags information det gäller. Följande uppgifter ska dock alltid ges:

1) näringsidkarens namn och huvudsakliga verksamhet samt vid behov namn och huvudsaklig verksamhet i fråga om den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar,

4) en upplysning om eventuell skatt på överlåtelsevinst, överlåtelseskatt och andra motsvarande med anskaffningen eller överlåtelsen av en finansiell tjänst förknippade skatter eller offentliga avgifter som näringsidkaren är medveten om och som konsumenten kan bli tvungen att betala utöver de i 3 punkten nämnda kostnader som ska betalas till näringsidkaren,

10 a §

Tillräckliga utredningar

Innan ett avtal ingås ska näringsidkaren kostnadsfritt ge konsumenten tillräckliga och tydliga utredningar som gör det möjligt för konsumenten att bedöma huruvida det föreslagna avtalet och de kompletterande tjänsterna är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation. Utredningarna ska inbegripa förhandsinformation som krävs innan avtalet ingås, det föreslagna avtalets viktigaste egenskaper, inbegripet eventuella kompletterande tjänster samt eventuella särskilda verkningar som det föreslagna avtalet medför för konsumenten, inbegripet konsekvenserna av utebliven eller sen betalning för konsumenten.

Om näringsidkaren använder nätverktyg, ska konsumenten erbjudas möjlighet att sköta ärendet med en fysisk person innan distansavtalet ingås och, i motiverade fall också efter det att distansavtalet har ingåtts. Konsumenten ska då kunna uträtta ärendena på samma språk som näringsidkaren har fullgjort sin informationsskyldighet på.

Bevisbördan för att näringsidkaren har fullgjort sina skyldigheter enligt denna paragraf ligger på näringsidkaren.

Denna paragraf tillämpas inte om näringsidkaren med stöd av någon annan lagstiftning som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning ska ge konsumenten tillräckliga utredningar.

10 b §

Påminnelse om ångerrätt

Om den information som avses i 6–9 § ges konsumenten senare än en dag innan konsumenten blir bunden av ett distansavtal, ska näringsidkaren skicka konsumenten en påminnelse om dennes ångerrätt och anvisningar för utövandet av ångerrätten. Påminnelsen ska lämnas till konsumenten i varaktig form tidigast en dag och senast sju dagar efter det att distansavtalet ingicks.

11 §

Överlämnande av förhandsinformationen och avtalsvillkoren skriftligen eller i någon annan varaktig form

Förhandsinformationen och avtalsvillkoren ska i god tid innan ett avtal ingås tillställas konsumenten personligen antingen skriftligen eller elektroniskt på ett sådant sätt att konsumenten kan bevara och återge dem i oförändrad form. Informationen ska tillhandahållas i lättläst form. Detsamma gäller uppgifter som näringsidkaren enligt annan lagstiftning ska lämna konsumenten innan ett avtal om en finansiell tjänst ingås.

Förhandsinformationen och avtalsvillkoren ska på begäran tillhandahållas i ett för konsumenterna lämpligt och tillgängligt format.

11 c §

Lämnande av förhandsinformation elektroniskt

Om förhandsuppgifterna lämnas elektroniskt och tillhandahålls tekniskt på olika nivåer, får näringsidkaren lägga fram andra än i 6 § 1 punkten, 7 § 1–3 punkten och 8 § 1 och 2 punkten avsedda uppgifter skiktade.

Om förhandsuppgifterna presenteras skiktade, ska konsumenten dock kunna se, spara och skriva ut den information som avses i 6–9 § som ett enda dokument. Näringsidkaren ska säkerställa att all den information som krävs enligt de paragraferna presenteras för konsumenten innan ett avtal ingås.

11 d §

Informationsskyldighet för tillhandahållaren av en internetbaserad marknadsplats

Om ett avtal sluts på en internetbaserad marknadsplats ska tillhandahållaren av marknadsplatsen innan avtalet ingås klart och begripligt och på ett sätt som är lämpligt för medlet för distanskommunikation ge konsumenten

- 1) den information som avses i 2 kap. 8 d § 1 mom.,
- 2) information om huruvida den tredje part som erbjuder en finansiell tjänst enligt egen utsago är näringsidkare eller någon annan aktör, och om den tredje parten inte är näringsidkare, information om att de rättigheter som grundar sig på konsumentskyddslagstiftningen inte tillämpas,
- 3) vid behov information om hur skyldigheterna enligt avtalet fördelas mellan den tredje part som erbjuder en finansiell tjänst och tillhandahållaren av den internetbaserade marknadsplatsen.

11 e §

Bevisbördan för fullgörande av skyldigheten att lämna uppgifter

Bevisbördan för att näringsidkaren har fullgjort sina skyldigheter enligt 6–10, 10 a, 10 b, 11, 11 b, 11 c och 11 d § ligger på näringsidkaren.

12 §

Ångerrätt

Konsumenten har rätt att frånträda ett avtal genom att meddela detta till näringsidkaren inom 14 dagar efter det att avtalet ingåtts eller efter den senare tidpunkt vid vilken konsumenten har fått förhandsinformationen och avtalsvillkoren i varaktig form. Om konsumenten inte har fått förhandsinformationen eller avtalsvillkoren i enlighet med detta kapitel, löper ångerfristen i alla händelser ut ett år och 14 dagar efter ingåendet av distansavtalet. Detta ska inte tillämpas om konsumenten inte har informerats om sin ångerrätt i enlighet med 8 § 1 och 2 punkten.

Om det i någon annan lag som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning föreskrivs om konsumentens rätt att frånträda ett avtal om en viss finansiell tjänst, tillämpas i fråga om ångerrätten i stället för 1 mom. och 14–16 § vad som föreskrivs i den lagen. På försäkringstagarens rätt att frånträda eller säga upp ett försäkringsavtal tillämpas dock lagen om försäkringsavtal.

12 a §

Utövande av ångerrätten vid distansavtal som ingås genom ett onlinegränssnitt

Om konsumenten har rätt att frånträda ett distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt, ska näringsidkaren tillhandahålla konsumenten möjlighet att frånträda avtalet med hjälp av en ångerfunktion. När ångerfunktionen utnyttjas ska konsumenten lätt kunna tillhandahålla eller bekräfta

- 1) sitt namn,
- 2) uppgifter för identifiering av det avtal som konsumenten vill frånträda,
- 3) uppgifter om den varaktiga form genom vilken näringsidkaren sänder bekräftelsen på mottagandet av meddelandet om frånträde till konsumenten.

Näringsidkaren ska hålla den ångerfunktion som avses i 1 mom. lättillgänglig för konsumenten samt väl synlig i onlinegränssnittet under hela ångerfristen. Ångerfunktionen ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

Näringsidkaren ska kräva att konsumenten bekräftar att meddelandet om frånträde skickas. Bekräftandet ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

När konsumenten har bekräftat sändningen av meddelandet om frånträde ska näringsidkaren utan obefogat dröjsmål i varaktig form till konsumenten skicka en bekräftelse över mottagandet av meddelandet om frånträde, inklusive dess innehåll samt datum och klockslag för inlämnandet.

13 §

Anknytande avtal som inte är bindande

Har ett avtal om distansförsäljning av en finansiell tjänst samband med ett annat distansavtal är det anknytande distansavtalet inte bindande för konsumenten när konsumenten frånträder huvudavtalet, om det är samma näringsidkare som också tillhandahåller den anknytande tjänsten. Det anknytande avtalet är inte heller bindande för konsumenten, om tredje man tillhandahåller den anknytande tjänsten på grundval av ett avtal som tredje man ingått eller något annat arrangemang som denne vidtagit med den näringsidkare som ingått huvudavtalet. Om det anknytande avtalet återkallas, får det inte tas ut någon avgift av konsumenten för återkallandet.

18 a §

Förbjudet förfarande för onlinegränssnitt

En näringsidkare får inte utforma, organisera eller driva sina i artikel 3 m i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) avsedda onlinegränssnitt på ett sätt som vilseleder eller manipulerar konsumenter till vilka näringsidkaren erbjuder finansiella tjänster eller på annat vis väsentligt snedvrider eller försämrar dessa konsumenters förmåga att fatta fria och välgrundade beslut. Det är i synnerhet förbjudet att näringsidkaren upprepade gånger begär att konsumenten ska göra ett val som denne redan har gjort eller att näringsidkaren gör det svårare för konsumenten att säga upp avtalet än att ingå avtalet.

19 §

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster

Bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot 5–10, 10 a och 10 b §, 11 § 1, 2 och 4 mom., 11 b–11 d §, 12 § 1 mom., 12 a och 13 §, 16 § 2 mom. och 18 a § finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

7 kap.

Konsumentkrediter

1 a §

Begränsningar i tillämpningen av bestämmelserna i fråga om krediter som beviljas i form av betalningsanstånd

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte på betalningsanstånd som säljaren eller tjänsteleverantören beviljar konsumenten för betalning av en vara som säljaren sålt eller en tjänst som tjänsteleverantören levererat, förutsatt att

- 1) krediten inte erbjuds av en tredje part,
- 2) ränta eller andra avgifter inte tas ut för betalningsanståndet, med undantag för ränta eller kostnader som konsumenten på grund av betalningsdröjsmålet ska betala med stöd av räntelagen eller lagen om indrivning av fordringar (513/1999), och
- 3) betalningen ska göras i sin helhet inom 50 dagar efter att varan eller tjänsten levererats.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte bestämmelserna i detta kapitel på betalningsanstånd som beviljas för betalning av varor som säljs eller tjänster som levereras med stöd av ett distansförsäljningsavtal på nätet, om den säljare eller tjänsteleverantör som beviljar betalningsanståndet är någon annan än ett sådant mikroföretag eller litet eller medelstort företag som avses i kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag, om

- 1) krediten varken erbjuds eller köps av en tredje part,
- 2) ränta eller andra avgifter inte tas ut för betalningsanståndet, med undantag för ränta eller kostnader som konsumenten på grund av betalningsdröjsmålet ska betala med stöd av räntelagen eller lagen om indrivning av fordringar, och
- 3) betalningen ska göras i sin helhet inom 14 dagar efter att varan eller tjänsten levererats.

2 §

Begränsningar av tillämpningen i fråga om krediter som är knutna till brukskonton och i fråga om avtal om betalningsarrangemang

På konsumentkrediter som kreditgivaren beviljar genom att medge att saldot eller kreditgränsen på ett brukskonto överskrids trots att detta inte uttryckligen har överenskommit mellan parterna (*överskridande*) tillämpas endast 5–7, 13, 18, 25, 47, 47 a, 50 och 51 §.

På avtal om betalningsarrangemang som ingås till följd av att en konsument har betalningssvårigheter och vars villkor inte är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet tillämpas inte 9–11 och 12 §.

6 §

Kreditkostnader och ränta

Med *kreditkostnad* avses i detta kapitel summan av räntor, kostnader och andra avgifter som är kända för kreditgivaren och som konsumenten ska betala i samband med konsumentkreditförhållandet. Kostnaderna för försäkringar och andra kompletterande tjänster som är knutna till och som konsumenten erbjuds i anslutning till kreditavtalet (*kompletterande tjänst*) räknas också med i kreditkostnaderna, om ett avtal om en kompletterande tjänst är en förutsättning för att krediten ska lämnas på de marknadsförda villkoren. Som kreditkostnad räknas inte notariatsavgifter.

7 §

Övriga definitioner

I detta kapitel avses med

6) *kreditförmedlare* en annan näringsidkare än kreditgivaren som mot ersättning presenterar eller erbjuder kreditavtal till konsumenter eller som på annat sätt bistår konsumenter vid ingåendet av kreditavtal eller som ingår kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning,

7) *lämnande av information i varaktig form* lämnande av information till konsumenten personligen antingen skriftligen eller elektroniskt så att konsumenten kan bevara och återge informationen i oförändrad form,

8) *rådgivningstjänster* tillhandahållande av personligt anpassade rekommendationer till en konsument avseende en konsumentkredit.

Informationsskyldighet

7 a §

Allmän informationsskyldighet

Utöver vad som föreskrivs om informationsskyldighet någon annanstans i lag ska kreditgivare och kreditförmedlare tillhandahålla allmänheten tydlig och begriplig allmän information om de

krediter de erbjuder, på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten väljer. Av informationen ska framgå

1) kreditgivarens eller kreditförmedlarens namn, besöksadress, telefonnummer och e-postadress samt vid behov information om ett sådant elektroniskt kommunikationsmedel med vilket konsumenten snabbt kan kontakta och kommunicera effektivt med kreditgivaren eller kreditförmedlaren och som gör det möjligt för konsumenten att bevara och återge utbytet av meddelanden med kreditgivaren eller kreditförmedlaren i oförändrad form,

2) det ändamål för vilket konsumenten får använda krediten,

3) kreditavtalets löptid,

4) typer av tillgänglig kreditränta och en kort beskrivning av deras kännetecken och vad de innebär för konsumenten,

5) ett representativt exempel på kreditbeloppet eller kreditgränsen, de kostnader som medförs för konsumenten för krediten, det sammanlagda beloppet av den kredit och de kreditkostnader som konsumenten ska betala och den effektiva räntan,

6) eventuella ytterligare kostnader som inte ingår i kreditkostnaderna och som konsumenten ska betala i samband med ett kreditavtal,

7) de olika alternativen för återbetalning av krediten, inklusive amorteringarnas antal, belopp och frekvens,

8) eventuella villkor som gäller återbetalning i förtid,

9) en beskrivning av ångerrätten,

10) eventuella kompletterande tjänster som konsumenten måste köpa för att erhålla krediten på de marknadsförda villkoren och uppgift om att de kompletterande tjänsterna kan köpas från en tillhandahållare som inte är kreditgivaren,

11) en varning för de följder som en försummelse att fullgöra skyldigheterna enligt kreditavtalet medför.

8 §

Information som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter

Den effektiva räntan och de övriga i 1 mom. avsedda uppgifterna ska lämnas i reklamen på ett klart, väl synligt och koncist sätt och ska motsvara de kreditvillkor som kreditgivaren normalt erbjuder. Informationen ska vara lätt läsbar eller tydligt hörbar och anpassas till de tekniska begränsningarna hos det medium som används i reklamen.

Om det medium som används i reklamen är sådant, att det inte är möjligt att visuellt visa den information som avses i 1 mom., tillämpas inte 4 och 5 punkten i det momentet.

Om det elektroniska medium som används i reklamen är sådant, att det inte är möjligt att på ett klart och väl synligt sätt visuellt visa den information som avses i 1 mom., ska den information som avses i 4 och 5 punkten i det momentet kunna nås med tillgängliga tekniska medel.

8 a §

Varning som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter

I reklam för konsumentkrediter ska det tydligt och synligt varnas för att kredittagningen medför kostnader för konsumenten. Närmare bestämmelser om innehållet i varningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Information som ska lämnas innan ett kreditavtal ingås

Utöver vad som bestäms om informationsskyldighet någon annanstans i lag ska kreditgivaren och kreditförmedlaren i god tid innan ett kreditavtal ingås, på blanketten "Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation" på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten väljer ge konsumenten tydlig och begriplig information om följande:

Informationen på blanketten ska vara konsekvent och tydligt läsbar och i den ska hänsyn tas till de tekniska begränsningarna hos den varaktiga form där den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt via olika kanaler med beaktande av interoperabilitet. Närmare bestämmelser om förhandsinformationen och blanketten utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Förhandsinformation vid telefonförsäljning

Om konsumenten uttryckligen samtycker till det, behöver kreditgivaren och kreditförmedlaren vid telefonförsäljning inte lämna all information som avses i 9 §. Kreditgivaren och kreditförmedlaren ska då, utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om informationsskyldighet, i god tid innan ett kreditavtal ingås dock ge konsumenten informationen om kreditgivaren och kreditförmedlaren, den typ av kredit som erbjuds, kreditkostnaderna, kostnaderna för sen betalning och återbetalningen av krediten samt om den nytthet som krediten avser. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Vissa andra bestämmelser om skyldigheten att lämna förhandsinformation

Kreditgivaren och kreditförmedlaren ska i en situation som avses i 10 § ge konsumenten blanketten "Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation" i varaktig form utan dröjsmål efter det att avtalet har ingåtts.

Konsumenten ska dessutom på begäran och utan avgift få ett utkast till kreditavtal på papper eller i någon annan varaktig form.

Kreditgivare och kreditförmedlare ska vid lämnande av i 9 och 10 § avsedd information till konsumenten samtidigt meddela huruvida kreditgivaren eller kreditförmedlaren tillhandahåller rådgivningstjänster.

11 a §

Påminnelse om ångerrätt

Om den information som avses i 9–11 § ges konsumenten senare än en dag innan konsumenten ingår ett distansavtal, ska kreditgivaren eller kreditförmedlaren skicka konsumenten en påminnelse om dennes ångerrätt och anvisningar för utövandet av ångerrätten. Påminnelsen ska lämnas till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet tidigast en dag och senast sju dagar efter det att kreditavtalet ingicks.

11 b §

Information om personanpassade erbjudanden på grundval av automatiserat beslutsfattande

Utöver vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) ska kreditgivaren och kreditförmedlaren på ett tydligt och begripligt sätt informera konsumenten om att erbjudandet grundar sig på automatiserat beslutsfattande, om konsumenten erhåller ett personanpassat erbjudande som bygger på automatiserat beslutsfattande.

12 §

Undantag som gäller dem som har kreditförmedling som bisyssla

Bestämmelserna i 9–11 och 11 a § om en kreditförmedlares skyldighet att ge konsumenten information gäller inte en sådan säljare eller tjänsteleverantör som arbetar som kreditförmedlare vid sidan av sin huvudsyssla.

12 a §

Avgiftsfrihet

För i detta kapitel avsedd information får det inte tas ut någon avgift hos konsumenten.

Kreditgivarens skyldighet att handla ansvarsfullt

13 §

God kreditgivningssed

Det förutsätts särskilt att kreditgivaren

- 1) vid marknadsföringen av en kredit inte
 - a) förringar allvaret i eller betydelsen av kredittagningen,
 - b) ger intryck av att kredittagning löser konsumentens ekonomiska problem eller minskar problemen eller andra negativa effekter som problemen ger upphov till,
 - c) för fram att krediten är förmånligare än konsumentens befintliga krediter, om påståendet är osant eller vilseledande, eller om påståendet inte på annat sätt kan styrkas,
 - d) hävdar att kredittagningen främjar konsumentens sociala framgång eller den sociala acceptansen av konsumenten,
 - e) ger intryck av att kredittagning leder till ökade ekonomiska resurser, ersätter besparingar eller kan höja konsumentens levnadsstandard,
 - f) påminner konsumenten om en outnyttjad kredit, utom när konsumenten ansöker om en ny kredit hos kreditgivaren,
 - g) kopplar användningen av krediten till speltjänster eller riktar marknadsföringen till konsumenter som kan antas använda krediten till speltjänster,
 - h) riktar marknadsföringen till konsumenter som har en anteckning om betalningsstörning eller som annars kan antas ha svårigheter att fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet på behörigt sätt,
 - i) för fram att obetalda krediter eller uppgifter om krediter som förts in i register har liten eller ingen inverkan på bedömningen av en kreditansökan,

j) på något annat än i underpunkterna a–i avsett sätt handlar så att marknadsföringen tydligt bidrar till att försämra konsumentens förmåga att noggrant överväga att ta eller använda krediten,

1 a) inte vid tillhandahållandet av rådgivningstjänster marknadsför dem på ett sådant sätt att marknadsföringen bidrar till att fördunkla konsumentens förståelse för att det är fråga om en tjänst som är fristående från kreditgivningen,

3 a) inte tar ut avgifter av konsumenten för ansökan om kredit innan kreditavtalet ingås,

Bestämmelserna i 1 mom. och 2 mom. 1, 1 a, 2, 3, 3 a, 4 och 5 punkten tillämpas också på kreditförmedlare.

13 b §

Kreditgivares rätt att kräva försäkring i anslutning till kreditavtalet

Kreditgivaren får kräva att konsumenten har en relevant försäkring som är knuten till kreditavtalet, om det kan anses proportionerligt att kräva det. Kreditgivaren får i så fall inte ändra villkoren i kreditanbudet, om konsumenten har ingått eller ingår ett försäkringsavtal med en annan försäkringsgivare än kreditgivarens primära samarbetspart, förutsatt att garantinivån hos försäkringens försäkringsskydd till sin omfattning motsvarar minst den försäkring som kreditgivaren föreslår. Ett erbjudande om en sådan försäkring ska vara oförändrat i kraft i minst tre dagar från det att det gavs. Försäkringsgivaren ska när den erbjuder försäkring informera konsumenten om erbjudandets giltighetstid.

13 c §

Förfaranden vid bedömningen av konsumenternas kreditvärdighet och kreditgivarens riktlinjer för ersättningar till personalen

Kreditgivare ska fastställa förfaranden för bedömning av kreditvärdigheten och upprätthålla dem.

Kreditgivare ska när de utarbetar och tillämpar riktlinjer för ersättning till personal som ansvarar för bedömning av konsumenternas kreditvärdighet säkerställa att riktlinjerna förhindrar uppkomsten av intressekonflikter. Beloppet av ersättningar till personalen får inte vara beroende av antalet eller andelen godkända kreditansökningar.

Riktlinjerna ska främja en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och får inte locka till risktagande som går utöver den risknivå som kreditgivaren godtar. Riktlinjerna ska också följa kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen. Riktlinjerna ska tillämpas på ett sätt och i en omfattning som står i proportion till kreditgivarens storlek, organisation samt verksamhetens art, omfattning och grad av komplexitet.

14 §

Skyldighet att bedöma en konsuments kreditvärdighet

Innan ett kreditavtal ingås ska kreditgivaren noggrant och i konsumentens intresse bedöma om konsumenten har förutsättningar att fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet (*konsumentens kreditvärdighet*). Bedömningen ska utföras på grundval av behövlig information om konsumentens inkomster, utgifter och andra finansiella och ekonomiska förhållanden som står i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker. Informationen ska inhämtas från

konsumenten, kreditupplysningsregistret och vid behov från andra källor och informationens riktighet ska kontrolleras på lämpligt sätt.

Om parterna senare kommer överens om att höja kreditbeloppet eller kreditgränsen, ska kreditgivaren försäkra sig om att informationen om konsumenten är aktuell och, om kreditbeloppet eller kreditgränsen höjs betydligt, bedöma konsumentens kreditvärdighet på nytt innan avtal ingås om höjningen.

Kreditgivaren ska bevara uppgifterna om de åtgärder som har vidtagits för bedömningen av konsumentens kreditvärdighet i fem år från det att krediten i sin helhet har förfallit till betalning. Om oenighet uppstår kring ett kreditavtal ska uppgifterna om bedömning av kreditvärdigheten dock bevaras till dess parterna har kommit överens om saken eller ärendet har avgjorts.

Om bedömningen av konsumentens kreditvärdighet inbegriper användning av automatisk behandling av personuppgifter, ska kreditgivaren informera konsumenten om detta samt om konsumentens rätt att få en tydlig och begriplig förklaring om bedömningen, uttrycka sin ståndpunkt till kreditgivaren samt begära en granskning av bedömningen av kreditvärdigheten och beslutet om kreditansökan.

Om kreditgivaren bryter mot sina i 1 eller 3 mom. föreskrivna skyldigheter, är konsumenten inte skyldig att betala kreditränta och inte heller andra kreditkostnader. Om kreditgivaren bryter mot sin skyldighet enligt 2 mom. att försäkra sig om att informationen om konsumenten är aktuell eller att bedöma konsumentens kreditvärdighet på nytt, är konsumenten inte skyldig att betala kreditränta och inte heller andra kreditkostnader från och med höjningen.

16 b §

Avslag på ansökan om kredit

Om en ansökan om kredit avslås, ska den konsument som ansökt om kredit underrättas om avslaget utan dröjsmål och vid behov hänvisas till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Konsumenten ska på begäran underrättas om grunden för avslaget skriftligen, om inte avslaget grundar sig på 4 kap. 5 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

17 §

Ingående av kreditavtal

Informationen i avtalet ska vara tydligt läsbar och i den ska tas hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt för respektive kanal. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas i avtalet utfärdas genom förordning av statsrådet. Ränta och avgifter som grundar sig på kreditförhållandet får inte tas ut av konsumenten, om de inte har överenskommit i det avtal som avses i 1 mom.

17 a §

Kreditkostnadernas maximibelopp

Vad som föreskrivs i 2–4 mom. gäller inte försäkringsavgifter som betraktas som kreditkostnader, om syftet med försäkringen är att trygga värdet på säkerheten för krediten, och inte heller avgifter som konsumenten ska betala på grund av eventuella avtalsbrott.

20 §

Ångerrätt

Konsumenten har rätt att frånträda ett konsumentkreditavtal genom att på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet meddela detta till kreditgivaren inom 14 dagar räknat från det att avtalet ingicks eller från den senare tidpunkt då konsumenten fick ett skriftligt eller elektroniskt exemplar av kreditavtalet med den information som avses i 17 §. Om det är fråga om en nyttighetsbunden kredit som beviljas enbart för anskaffning av en vara, har konsumenten dock rätt att frånträda avtalet minst så länge konsumenten enligt villkoren i köpeavtalet har rätt att få köpesumman återbetald till fullt belopp.

Om konsumenten inte har fått kreditavtalet i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel, upphör den ångerfrist som avses i 1 mom. ett år och 14 dagar efter det att kreditavtalet ingicks. Ångerfristen upphör dock inte om konsumenten inte har underrättats om sin ångerrätt i enlighet med 9 eller 41 §.

Om konsumenten frånträder avtalet får räntan på krediten krävas i ersättning av konsumenten för den tid som han eller hon kunnat förfoga över krediten. Kreditgivaren har också rätt till ersättning av konsumenten för avgifter som kreditgivaren eventuellt har inbetalat till myndigheterna till följd av att kreditavtalet ingåtts och som inte återbetalas vid frånträdelse. Ränta och avgifter får dock inte utkrävas om kreditgivaren inte på förhand har informerat konsumenten om betalningsskyldigheten eller ränte- och avgiftsbeloppet eller, i det fall att räntan inte har kunnat meddelas på förhand, om grunderna för fastställandet av räntan.

Konsumenten ska utan dröjsmål och senast inom 30 dagar från det att meddelandet om utövandet av ångerrätten avsändes, till kreditgivaren återlämna de medel som konsumenten har tagit emot i enlighet med kreditavtalet. För att ångerrätten inte ska upphöra att gälla ska konsumenten dessutom betala ersättning enligt 2 mom. Konsumenten får dock låta bli att fullgöra sin betalningsskyldighet tills kreditgivaren har fullgjort sin motsvarande skyldighet.

23 a §

Information som ska lämnas om ändring av kreditavtal

Om ett kreditavtal ändras, ska kreditgivaren innan de föreslagna ändringarna träder i kraft till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet lämna följande information:

24 §

Ändringar av ränta och avgifter

Ränteändringar ska göras jämlikt och utan att diskriminera konsumenter. Konsumenten ska informeras om varje ändring på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet i god tid innan ändringen träder i kraft. I samband med meddelandet om en ändring ska avbetalningens storlek efter ränteändringen anges och, om avbetalningarnas antal och frekvens förändras, uppdaterade uppgifter om detta.

Om informationen om ny referensränta offentliggörs på tillbörligt sätt och finns att tillgå också i kreditgivarens lokaler, på kreditgivarens webbplats och via kreditgivarens mobilapp får

informationen enligt 2 mom. trots vad som föreskrivs i det momentet ges till konsumenten med jämna mellanrum enligt vad som överenskommits i avtalet, dock minst en gång om året.

De avgifter som tas ut i samband med kreditavtalet får ändras endast på grunder som specificerats i avtalet. En avgiftshöjning får inte vara större än den faktiska ökning som kreditgivaren haft i de kostnader på grund av vilka avgift enligt kreditavtalet tas ut. På informationen om ändringar i avgifterna ska vad som i 2 och 3 mom. föreskrivs om informationen om ränteändringar tillämpas.

25 §

Skyldighet att informera om överföring av kreditavtal

Om en kreditgivare överför sina rättigheter enligt kreditavtalet eller om kreditavtalet överförs på tredje part, ska den ursprungliga kreditgivaren underrätta konsumenten om överlåtelsen. Någon informationsskyldighet föreligger dock inte om den ursprungliga kreditgivaren efter överföringen företräder den nya kreditgivaren gentemot konsumenten.

27 §

Konsumentens rätt att betala en konsumentkredit innan den förfaller till betalning

Om konsumenten betalar krediten eller en del av den i förtid, ska från den återstående delen av kreditgivarens fordran från kreditkostnaderna avdras den del som motsvarar den utnyttjade kredittiden. Vid beräkningen av denna nedsättning ska hänsyn tas till alla kostnader som kreditgivaren fastställt för konsumenten.

30 §

Uppsägning av ett avtal om fortlöpande kredit

Kreditgivaren får säga upp ett avtal om fortlöpande kredit på de villkor som anges i kreditavtalet. För kreditgivaren får en uppsägningstid som är kortare än två månader inte avtalas. Meddelandet om uppsägning ska lämnas till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet.

32 §

Kreditgivarens rätt att dra in konsumentens rätt att utnyttja en fortlöpande kredit

Kreditgivaren ska med angivande av skäl meddela konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet och på förhand att rätten att utnyttja krediten upphör. Om det för att förhindra eller begränsa missbruk eller skador är nödvändigt att rätten att utnyttja krediten upphör med omedelbar verkan, räcker det att meddelandet lämnas utan dröjsmål efter indragningen.

35 §

Tidigareläggande av förfallodag

Om kreditgivaren kräver in betalning av poster som inte förfallit, ska vid beräkning av kreditgivarens fordran från dessa betalningar avdras den del av kreditkostnaderna som motsvarar den outnyttjade kredittiden. Vid beräkningen av denna nedsättning ska hänsyn tas till alla kostnader som kreditgivaren fastställt för konsumenten. Den outnyttjade kredittiden räknas från det att kravet på återbetalning blir gällande.

41 §

Förhandsinformation

Om kreditgivaren på grund av konsumentens betalningssvårigheter ingår ett avtal om betalningsarrangemang med denne som inte till sina villkor är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet, ska kreditgivaren och kreditförmedlaren, utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om skyldigheten att lämna information, i god tid innan avtalet om betalningsarrangemang ingås på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt, med hjälp av blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”, som gäller avtal om betalningsarrangemang, ge konsumenten tydlig och begriplig information om följande:

- 1) kreditgivaren,
- 2) den typ av kredit som erbjuds, kreditkostnaderna och återbetalningen av krediten,
- 3) påföljderna vid avtalsbrott,
- 4) konsumentens rättigheter enligt lag.

Informationen på blanketten ska vara konsekvent och tydligt läsbar och i den ska tas hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt för respektive kanal med beaktande av interoperabilitet. Närmare bestämmelser om förhandsinformationen och blanketten utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 §

När förhandsinformation lämnas per telefon

Om konsumenten uttryckligen samtycker till det, behöver kreditgivaren och kreditförmedlaren per telefon inte lämna all information som avses i 41 §. Kreditgivaren ska då, utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om informationsskyldighet, i god tid innan avtalet om betalningsarrangemang ingås dock ge konsumenten informationen om kreditgivaren, den kredit som erbjuds, kreditkostnaderna, kostnaderna för sen betalning, återbetalningen av krediten och om den nyttighet som krediten avser. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

43 §

Övriga bestämmelser om informationsskyldighet för vissa särskilda typer av krediter

Kreditgivaren ska i en situation som avses i 42 § ge konsumenten blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”, som gäller avtal om betalningsarrangemang, i varaktig form utan dröjsmål efter det att avtalet har ingåtts.

Konsumenten ska dessutom på begäran och utan avgift få ett utkast till avtal om betalningsarrangemang.

Kreditgivare och kreditförmedlare ska vid lämnande av i 41 och 42 § avsedd information till konsumenten samtidigt meddela huruvida kreditgivaren eller kreditförmedlaren tillhandahåller rådgivningstjänster.

46 §

Informationsskyldighet under löptiden för kreditavtal som är knutna till brukskonton

En kreditgivare ska regelbundet, minst en gång i månaden, i ett kontoutdrag som tillhandahålls på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet ge konsumenten följande uppgifter om konsumentens kredit som är knuten till ett brukskonto (*kontokredit*):

Konsumenten ska på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet informeras om ändringar i räntan och andra avgifter i god tid innan ändringarna träder i kraft. Om ändringen av krediträntan beror på en ändring av referensräntan, får det i kreditavtalsvillkoren avtalas att informationen lämnas till konsumenten på det kontoutdrag som avses i 1 mom., under förutsättning att uppgifterna om den nya referensräntan offentliggörs på behörigt sätt och dessutom är tillgängliga i kreditgivarens lokaler, på kreditgivarens webbplats och via kreditgivarens mobilapp.

46 a §

Minskning eller uppsägning av användning av kredit som grundar sig på kreditavtal som är knutna till brukskonton

Om kreditgivaren minskar konsumentens rätt att använda en kredit som är knuten till ett brukskonto eller säger upp den, ska kreditgivaren på ett överenskommet sätt underrätta konsumenten om detta senast 30 dagar innan minskningen eller uppsägningen träder i kraft. Kreditgivaren ska då ge konsumenten möjlighet att utan ytterligare kostnad återbetala det belopp som faktiskt utnyttjats i den utsträckning det motsvarar det minskade eller uppsagda beloppet i tolv lika stora månatliga poster.

47 §

Informationsskyldighet som gäller avtal om brukskonto och överskridande

Om något kreditavtal inte har knutits till ett brukskonto, men det är möjligt för den som tillhandahåller kontot att enligt prövning bevilja konsumenten kredit i vissa fall genom att tillåta att saldot överskrids, ska denna möjlighet till överskridande, räntan för överskridandet, villkoren för tillämpning av räntan och det index eller den referensränta som tillämpas på den ursprungliga räntan anges i avtalet om brukskontot liksom andra avgifter för ett överskridande och villkoren för ändring av dessa avgifter. Uppgifterna ska dessutom regelbundet lämnas till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i avtalet om brukskontot.

Om konsumenten har överskridit saldot på sitt brukskonto avsevärt och detta har fortgått i mer än en månad, ska kreditgivaren utan dröjsmål på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten har valt och som anges i avtalet om brukskontot underrätta konsumenten om följande:

- 1) att kontots saldo har överskridits,
- 2) beloppet på överskridandet,
- 3) den ränta som tas ut,
- 4) övriga avgifter till följd av avtalsbrottet,

5) förfallodagen.

Om konsumenten på det sätt som avses i 1 mom. regelbundet överskrider saldot på sitt brukskonto, ska kreditgivaren dessutom erbjuda konsumenten rådgivningstjänster, om sådana finns tillgängliga, samt hänvisa konsumenten till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning.

Bestämmelserna i 1–3 mom. om överskridande av brukskontots saldo gäller också överskridande av kreditgränsen i ett kreditavtal som är knutet till ett brukskonto.

47 a §

Minskning eller uppsägning av möjligheten till överskridande

Om kreditgivaren minskar saldot på konsumentens brukskonto eller gränsen för överskridande enligt det kreditavtal som är knutet till brukskontot eller säger upp möjligheten till överskridande, ska kreditgivaren på ett överenskommet sätt underrätta konsumenten om detta senast 30 dagar innan minskningen eller uppsägningen träder i kraft. Kreditgivaren ska då ge konsumenten möjlighet att utan ytterligare kostnad återbetala det belopp som faktiskt utnyttjats i den utsträckning det motsvarar det minskade eller uppsagda beloppet i tolv lika stora månatliga poster.

48 a §

Beaktande av konsumentens förhållanden

Kreditförmedlingen ska grunda sig på uppgifter om konsumentens ekonomiska situation, på behov och förväntningar som konsumenten uppgett sig ha i fråga om krediten samt på relevanta antaganden om konsumentens risker under kreditavtalets giltighetstid.

49 §

Avgifter som tas ut av konsumenten

Kreditförmedlaren har rätt till avgift av konsumenten endast om konsumenten har informerats om avgiften enligt 1 mom. och överenskommelse om avgiften har innan kreditavtalet ingicks träffats skriftligen eller elektroniskt med konsumenten på ett sådant sätt att konsumenten kan bevara och återge avtalet oförändrat.

Rådgivningstjänster

49 a §

Förhandsinformation till konsumenten

Den som tillhandahåller rådgivningstjänster ska i god tid innan rådgivningstjänster börjar utföras eller innan ett avtal om rådgivningstjänster ingås ge konsumenten information om de kreditgivare vars krediter har utvärderats i den rekommendation som ges samt om det sammanlagda beloppet av avgifter som konsumenten ska betala för rådgivningstjänsterna eller, om ett exakt belopp inte kan anges, grunderna för bestämmande av avgifterna. Informationen ska ges konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten har valt.

49 b §

Rätt att ta ut avgift för rådgivningstjänster

Den som tillhandahåller rådgivningstjänster har rätt att ta ut en avgift hos konsumenten för sina rådgivningstjänster och det rekommenderade kreditavtalet endast om konsumenten har informerats om avgiften på det sätt som förutsätts i 49 a § och överenskommelse om avgiften har träffats med konsumenten i varaktig form.

49 c §

Utförande av rådgivningstjänster

Rådgivningstjänsterna ska grunda sig på uppgifter om konsumentens ekonomiska situation, på behov och förväntningar som konsumenten uppgett sig ha i fråga om krediten samt på relevanta antaganden om konsumentens risker under kreditavtalets giltighetstid.

Tillhandahållaren av rådgivningstjänster ska utvärdera ett tillräckligt stort antal kreditavtal inom sitt produktutbud och utgående från utvärderingen rekommendera ett eller flera kreditavtal som lämpar sig för konsumentens behov och förväntningar samt ekonomiska situation. Konsumenten ska få ett exemplar av rekommendationen på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet.

Tillhandahållaren av rådgivningstjänster ska agera i konsumentens intresse vid tillhandahållandet av rådgivningstjänster samt varna konsumenten om ett kreditavtal kan medföra en särskild risk för konsumenten med hänsyn till dennes ekonomiska situation.

49 d §

Oberoende rådgivning

Kreditgivare och kreditförmedlare får meddela att de tillhandahåller oberoende rådgivning eller är oberoende rådgivare endast om de vid tillhandahållandet av rådgivningstjänster bedömer ett tillräckligt stort antal kreditavtal som erbjuds på marknaden. Av kreditförmedlare förutsätts dessutom att kreditförmedlaren inte tar emot ersättning för sina rådgivningstjänster eller på grund av det kreditavtal som kreditförmedlaren rekommenderar av någon annan än konsumenten.

Kunskap och kompetens

49 e §

Sakkunskap som krävs av kreditgivare och kreditförmedlare

Kreditgivares och kreditförmedlares personal och, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren är en juridisk person, dess högsta ledning ska ha tillräcklig kunskap och kompetens om kreditverksamhet. Kreditgivare och kreditförmedlare ska fastställa de minimikrav på personalens kunskaper och kompetens som de tillämpar i sin verksamhet skriftligt. Närmare bestämmelser om den sakkunskap som krävs utfärdas genom förordning av statsrådet.

50 §

Påföljder

Bestämmelserna om påföljdsavgift som påförs för brott mot 7 a och 8 §, mot 8 a § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, mot 9 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 9 § 2 mom., mot 10 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, mot 11, 11 a, 11 b och 12 a §, mot 13 § 2 mom. 1 punkten underpunkterna a–i samt 1 a, 3, 3 a och 4–6 punkten i det momentet och 13 § 4 mom., mot 13 a–13 c, 14–16, 16 a och 16 b §, mot 17 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 17 § 3 mom., mot 17 a, 17 b, 18 och 19 §, 20 § 1 och 2 mom., 21 § 1 mom., 23, 23 a och 24 §, 25 § 1 mom., 27, 28, 30 och 32 § samt 39 § 1 mom., mot 41 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 41 § 2 mom., mot 42 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, mot 43, 46, 46 a, 47, 47 a, 48, 48 a, 49 och 49 a–49 d § samt 49 e § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

51 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel utövas av konsumentombudsmannen samt Finansinspektionen när kreditgivaren eller kreditförmedlaren är ett i 4 § 2–5 mom. i lagen om Finansinspektionen (878/2008) avsett tillsynsobjekt eller en i 5 § i den lagen avsedd annan finansmarknadsaktör. I landskapet Åland utövas tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel även av Statens ämbetsverk på Åland.

7 a kap.

Konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

9 §

Informationsskyldighet som gäller konsumentkrediter med en bostad som säkerhet

På reklam för konsumentkrediter med en bostad som säkerhet tillämpas bestämmelserna i 7 kap. 8 § och på informationsskyldighet innan ett kreditavtal ingås bestämmelserna i 7 kap. 9–11, 11 a och 12 §. Kreditgivare och kreditförmedlare ska vid lämnande av i 7 kap. 9 och 10 § avsedd information till konsumenten samtidigt meddela huruvida kreditgivaren eller kreditförmedlaren tillhandahåller rådgivningstjänster.

31 §

Tillämpning av bestämmelserna om konsumentkrediter

Trots bestämmelserna i 7 kap. 24 § 1 och 2 mom. får det dock i ett avtal om bostadskredit avtalas att den ränta som konsumenten ska betala på krediten inte ändras, om referensräntans värde är mindre än noll. Om en konsument betalar tillbaka en konsumentkredit som har samband med bostadsegendom i förtid, tillämpas trots 7 kap. 17 a § 2 och 3 mom. vad som föreskrivs i 19–21 § i detta kapitel. Om förfallodagen för en kredit som har samband med bostadsegendom tidigareläggs, tillämpas trots 7 kap. 17 a § 2 och 3 mom. vad som föreskrivs i 7 kap. 35 §. Med avvikelse från 7 kap. 35 § 1 mom. ska i sådana fall vid uträkning av kreditgivarens fordran från de betalningsposter som kreditgivaren kräver och som inte har förfallit avdras den del av kreditkostnaderna som hänför sig till den outnyttjade kredittiden. Kreditgivaren får emellertid i sin helhet ta ut de faktiska kostnader för uppläggnings av krediten som anges i kreditavtalet.

Bestämmelserna i 1, 6 och 6 a kap. i denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 7 och 7 a kap. träder dock i kraft först den 20 november 2026 .

På avtal som ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På avtal om fortlöpande kredit som ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas dock 7 kap. 24, 25, 30, 32, 46, 46 a och 47 § i denna lag.

2.

Lag

om ändring av lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023) 1 § 3 mom. 4 punkten, 2 §, 4 § 2 mom. 2 punkten, 8 § 2 mom., 17 §, 21 § 1 punkten och 22 § 1 mom. samt

fogas till lagen en ny 3 a §, till 8 § 1 mom. en ny 3 a punkt och till 10 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller inte

4) näringsidkare som är sådana mikroföretag eller sådana små eller medelstora företag som avses i kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag och som vid sidan av sin huvudsyssla beviljar betalningsanslånd endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer, om det inte tas ut annan ränta eller andra avgifter för betalningsanslånden än ränta och kostnader som konsumenten ska betala med stöd av räntelagen (633/1982) eller lagen om indrivning av fordringar (513/1999),

2 §

Begränsning av tillämpningsområdet i vissa fall

Bestämmelserna i 3–12 och 23 § i denna lag gäller inte i 4 § 2 mom. 9 punkten i lagen om Finansinspektionen avsedda betalningsinstitut som beviljar sådan kredit i samband med betaltjänster som avses i 10 § i lagen om betalningsinstitut (297/2010).

3 a §

Rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter

En näringsidkare får tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen endast om den är registrerad som kreditgivare eller förmedlare av person-till-person-lån i enlighet med denna lag eller är en aktör som avses i 1 § 3 mom. 1, 2, 4 eller 5 punkten. Bestämmelser om rätten för kreditförmedlare att tillhandahålla rådgivningstjänsterna med avseende på nämnda konsumentkrediter finns i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter (/).

Bestämmelser om rätten att tillhandahålla rådgivningstjänsterna med avseende på nämnda konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och som omfattas av

tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen finns i 4 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016).

4 §

Register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån samt registeranmälan

Den som har för avsikt att tillhandahålla konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar eller att förmedla person-till-person-lån ska för anteckning i registret göra en anmälan till Finansinspektionen. I registeranmälan ska ingå

2) uppgift om huruvida anmälaren ansöker om att bli registrerad som kreditgivare eller som förmedlare av person-till-person-lån och huruvida anmälaren avser att tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen samt, om det är fråga om registrering som kreditgivare, huruvida anmälaren avser att också bevilja konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen, lämna krediter till bostadssammanslutningar eller förmedla person-till-person-lån,

8 §

Uppgifter som ska föras in i registret och anmälan om ändringar

I registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån antecknas

3 a) huruvida näringsidkaren tillhandahåller rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen,

I registret antecknas också uppgifter om dem som har meddelats ett förbud enligt 22 § att tillhandahålla konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar, förmedla person-till-person-lån eller tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Dessa uppgifter och uppgifter om påföljderna, uppmaningarna och förbuden enligt 1 mom. 8 punkten ska strykas ur registret fem år efter utgången av det år då påföljden eller förbudet påfördes. Uppgifter om straffrättsliga påföljder ska inte antecknas i registret.

10 §

Skyldigheter för ledningen hos en kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån

Om kreditgivaren beviljar konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller är verksam som förmedlare av person-till-person-lån i fråga om sådana krediter ska den personal hos kreditgivaren och de för kreditgivarens räkning på annat sätt agerande personer som deltar i lämnandet av krediter eller förmedlandet av person-till-person-lån ha tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet. Dessutom ska de personer under vars direkta ledning och tillsyn ovannämnda personer agerar ha motsvarande yrkesskicklighet. Kreditgivaren ska skriftligen fastställa de minimikrav på personalens

kunskaper och kompetens som kreditgivaren tillämpar i sin verksamhet. Närmare bestämmelser om den yrkesskicklighet som fordras utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Tystnadsplikt

Den som vid lämnande av konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar, vid förmedling av person-till-person-lån eller vid tillhandahållande rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen har fått veta något om en konsuments eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

21 §

Påföljdsavgift

De bestämmelser och beslut som avses i 40 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen, för vilka det vid försummelse eller överträdelse påförs en påföljdsavgift, utgörs i denna lag av

- 1) bestämmelserna i 10 § 1 och 4 mom. om ledningens skyldigheter,

22 §

Särskild förbuds rätt

Finansinspektionen ska förbjuda tillhandahållande av konsumentkrediter, förmedling av person-till-person-lån och tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen som sker i strid med denna lag utan registrering. Finansinspektionen ska också förbjuda mottagande av kundmedel, om sådana tas emot utan att rätt enligt 11 § har beviljats eller om kreditgivaren eller förmedlaren av person-till-person-lån på grund av ändrade förhållanden har blivit uppenbart olämplig att ta emot kundmedel. Om det finns särskilda skäl, får förbudet också meddelas så att det gäller en anställd hos den som utövar sådan verksamhet eller någon annan som agerar för verksamhetsutövarens räkning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

En registeranmälan får tas upp till behandling innan denna lag träder i kraft och den som har gjort anmälan får införas i registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån när denna lag träder i kraft.

Finansinspektionen ska i registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån föra in en näringsidkare som bedriver verksamhet som kräver registrering enligt denna lag och som uppfyller förutsättningarna för registrering enligt denna lag senast den 20 november 2026, om registeranmälan görs senast den 20 maj 2026.

Om en kreditgivare erbjuder rådgivningstjänster som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen, ska kreditgivaren anmäla detta till Finansinspektionen inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag.

På gärningar och försummelser som skett före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

3.

Lag

om förmedlare av vissa konsumentkrediter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller förmedling av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) samt tillhandahållande av rådgivningstjänster som avser sådana krediter.

På näringsidkare som förmedlar krediter till konsumenter, när krediten beviljas av någon annan än en i 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen avsedd kreditgivare (*person-till-person-lån*), tillämpas dock i stället för denna lag lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *förmedling av konsumentkrediter* att mot ersättning presentera eller erbjuda kreditavtal som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen till konsumenter, att på annat sätt bistå konsumenter vid ingående av sådana kreditavtal så att kreditgivaren själv inte är aktör samt att ingå sådana kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning,

2) *rådgivningstjänster* att tillhandahålla personligt anpassade rekommendationer till en konsument avseende kreditavtal enligt 1 punkten,

3) *personal* var och en som är anställd hos en kreditförmedlare eller på annat sätt agerar för dennes räkning och som deltar i förmedling av konsumentkrediter och var och en som direkt leder och övervakar de förstnämnda,

4) *kreditförmedlare* näringsidkare som i enlighet med denna lag är registrerade som förmedlare av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller som i enlighet med 3 § 2 mom. är aktörer som bedriver förmedling av konsumentkrediter och som inte omfattas av registreringsskyldigheten.

3 §

Rätt att förmedla konsumentkrediter

En näringsidkare får förmedla konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen endast om näringsidkaren har registrerats som förmedlare av konsumentkrediter i enlighet med denna lag.

Bestämmelserna om registreringsskyldighet i 5–9 § tillämpas inte på

1) kreditinstitut och filialer till tredjeländers kreditinstitut enligt 4 § 2 mom. 1 punkten i lagen om Finansinspektionen (878/2008),

- 2) utländska EES-kreditinstitut enligt 1 kap. 7 § 3 mom. i kreditinstitutslagen (610/2014),
- 3) näringsidkare som tillhandahåller konsumtionsnyttigheter och som är ett sådant mikroföretag eller ett litet eller medelstort företag som avses i kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag och som utöver sin huvudsakliga verksamhet förmedlar konsumentkrediter för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer.

4 §

Rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster

En näringsidkare får tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen endast om näringsidkaren är registrerad som kreditförmedlare i enlighet med denna lag, om näringsidkaren är en aktör som avses i 3 § 2 mom. i denna lag eller om näringsidkaren tillhandahåller tjänsterna sporadiskt i samband med annan yrkesverksamhet som förutsätter tillstånd, registrering eller godkännande på förhand. Bestämmelser om rätten för kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån att tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på sådana konsumentkrediter finns i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023).

5 §

Förmedlarregister och registeranmälan

Finansinspektionen för ett register över kreditförmedlare.

Den som har för avsikt att förmedla konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen ska för anteckning i registret göra en anmälan till Finansinspektionen. I registeranmälan ska ingå

- 1) de uppgifter som avses i 8 § 1 mom. 1 och 2 punkten,
- 2) en utredning över de personer som avses i 7 § 2 mom. och vars tillförlitlighet ska bedömas, om anmälaren är en juridisk person,
- 3) en utredning över den utbildning och arbetserfarenhet som anmälaren har och, om anmälaren är en juridisk person, samma utredning över dem som hör till den högsta ledningen enligt 6 § 2 mom.,

Anmälaren ska på begäran av Finansinspektionen lämna också andra uppgifter som behövs för att bedöma om förutsättningarna för registrering uppfylls.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om fullgörandet av den anmälningskyldighet som anges i denna paragraf.

6 §

Förutsättningar för registrering

Finansinspektionen ska registrera den som gör en registeranmälan som kreditförmedlare, om

- 1) anmälaren har rätt att utöva näring i Finland,
- 2) anmälaren inte har försatts i konkurs och, om det är fråga om en fysisk person, att anmälaren har uppnått myndighetsålder och inte har fått sin handlingsbehörighet begränsad,
- 3) anmälaren är tillförlitlig,
- 4) anmälaren samt, om det är fråga om en juridisk person, de som hör till dess högsta ledning har tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet.

De som anses höra till den högsta ledningen enligt 1 mom. 4 punkten är verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen och i jämförbara organ, ansvariga bolagsmän samt övriga som hör till den högsta ledningen.

Finansinspektionen får vägra registrering, om det med beaktande av omständigheterna är uppenbart att den som gjort anmälan har för avsikt att förmedla konsumentkrediter såsom mellanhand för någon annan.

Närmare bestämmelser om den kännedom om kreditverksamhet som fordras av anmälaren och den högsta ledningen och personalen utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Tillförlitlighet

Den som gör anmälan anses inte tillförlitlig i den mening som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten om den som gör anmälan genom en lagakraftvunnen dom har dömts till fängelsestraff under de fem senaste åren före en bedömning eller till bötesstraff under de tre senaste åren före bedömningen för ett brott som kan anses visa att personen i fråga är uppenbart olämplig för att förmedla konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller att vara verkställande direktör eller ställföreträdande verkställande direktör, medlem eller ersättare i styrelsen eller ett jämförbart organ eller ansvarig bolagsman eller i övrigt höra till högsta ledningen i en sammanslutning som bedriver sådan verksamhet, eller om han eller hon annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig uppenbart olämplig för en sådan uppgift.

Om den som gör anmälan är en juridisk person gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen.

Finansinspektionen har rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få de uppgifter som behövs för att utreda om en person som avses i 1 mom. är tillförlitlig. Bestämmelser om Finansinspektionens rätt att få uppgifter ur straffregistret finns i straffregisterlagen (770/1993).

8 §

Uppgifter som ska föras in i registret och anmälan om ändringar

I registret antecknas

1) enskilda näringsidkares fullständiga namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid samt firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadresser till de verksamhetsställen där det förmedlas konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahålls rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter,

2) juridiska personers firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadresser till de verksamhetsställen där det förmedlas konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahålls rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter,

3) fullständigt namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid för de personer vars tillförlitlighet har kontrollerats i samband med handläggningen av registeranmälan,

4) fullständigt namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid för de personer vars kännedom om kreditverksamhet har kontrollerats i samband med handläggningen av registeranmälan,

5) datum för registreringen,

6) uppgift om att anmälaren tillhandahåller rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen,

7) till kreditförmedlaren med stöd av lagen om Finansinspektionen meddelade administrativa påföljder samt sådana uppmaningar och förbud som förenats med vite,

8) skälet till strykning ur registret och när denna har skett.

I registret antecknas också uppgifter om dem som har meddelats förbud enligt 17 § att förmedla konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen utan registrering eller tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter i strid med 4 §. Dessa uppgifter och uppgifter om påföljderna, uppmaningarna och förbuden enligt 1 mom. 7 punkten ska strykas ur registret fem år efter utgången av det år då påföljden eller förbudet påfördes. Uppgifter om straffrättsliga påföljder ska inte antecknas i registret.

Kreditförmedlaren ska utan dröjsmål anmäla ändringar i sina i registret införda uppgifter till Finansinspektionen. Dessutom ska kreditförmedlaren anmäla till Finansinspektionen att kreditförmedlarens verksamhet upphör.

9 §

Utlämnande av information

Bestämmelser om Finansinspektionens rätt att lämna ut information trots sekretessbestämmelserna finns i 71 § i lagen om Finansinspektionen.

Trots bestämmelserna i 71 § i lagen om Finansinspektionen och 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får personuppgifter lämnas ut ur registret i form av utskrifter, eller göras allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät eller lämnas ut på något annat sätt i elektronisk form. Personuppgifter ska i ett elektroniskt datanät endast kunna sökas som enskild sökning. Personbeteckningar får dock lämnas ut med stöd av denna lag endast om uppgiften lämnas i form av en utskrift eller i teknisk lagringsform och om mottagaren med stöd av 29 § i dataskyddslagen (1050/2018) eller med stöd av någon annan lag har rätt att behandla personbeteckningar.

Följande i registret införda uppgifter ska Finansinspektionen dock hålla allmänt tillgängliga med hjälp av ett elektroniskt datanät:

1) en enskild näringsidkares namn samt firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadresser till de verksamhetsställen där det förmedlas konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahålls rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter,

2) en juridisk persons firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadresser till de verksamhetsställen där det förmedlas konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahålls rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter,

3) namn på verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen och i jämförbara organ samt namn på ansvariga bolagsmän,

4) datum för registreringen,

5) till anmälaren meddelade offentliga varningar och sådana förbud som förenats med vite.

10 §

Ledningens skyldigheter

Kreditförmedlaren eller, om kreditförmedlaren är en juridisk person, dess högsta ledning enligt 6 § 2 mom. ska se till att god kreditgivningssed iakttas i verksamheten och att

verksamheten också i övrigt bedrivs i enlighet med lag. Den ska dessutom se till att de personer som deltar i verksamheten har tillräcklig yrkesskicklighet för uppgiften.

Kreditförmedlare ska skriftligen fastställa de minimikrav på personalens kunskaper och kompetens som de tillämpar i sin verksamhet. Närmare bestämmelser om den yrkesskicklighet som fordras utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Kundmedel

En kreditförmedlare får inte ta emot, inneha eller förmedla medel som tillhör en kund (*kundmedel*).

12 §

Bevaring av handlingar och uppgifter som gäller kreditförmedling eller rådgivningstjänster

Om inte bestämmelser om en längre bevaringstid finns någon annanstans i lag, ska en kreditförmedlare bevara handlingar och uppgifter som gäller kreditförmedling och rådgivningstjänster i fem år från det kundförhållandet upphörde. Om oenighet uppstår kring en tjänst ska handlingarna och uppgifterna dock bevaras till dess parterna har kommit överens om saken eller ärendet har avgjorts.

13 §

Tystnadsplikt

Den som vid förmedling av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller vid tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter har fått veta något om en kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en företagshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

14 §

Tillsyn

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag utövas av Finansinspektionen.

15 §

Tillsynsbefogenheter

Bestämmelser om Finansinspektionens tillsynsbefogenheter finns i 3 kap. i lagen om Finansinspektionen.

16 §

Påförande och verkställighet av administrativa påföljder

Bestämmelser om påförande, offentliggörande och verkställighet av administrativa påföljder finns i 4 kap. i lagen om Finansinspektionen.

17 §

Särskild förbuds rätt

Finansinspektionen ska förbjuda förmedling av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter om verksamheten bedrivs i strid med denna lag utan registrering. Om det finns särskilda skäl, får förbudet också meddelas så att det gäller en anställd hos den som utövar sådan verksamhet eller någon annan som agerar för verksamhetsutövarens räkning.

Finansinspektionen kan förena ett förbud som avses i denna paragraf med vite. Ett förbud som avses i 1 mom. ska förenas med vite, om inte det av särskilda skäl är onödigt eller Finansinspektionen anser att det bör bedömas om förfarandet motsvarar brottsbeskrivningen i 18 § 1 mom. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

18 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligt utan registrering förmedlar konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott vid förmedling av konsumentkrediter* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 13 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen (39/1889), om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

Den som bryter mot ett förbud som har meddelats med stöd av 17 § i denna lag eller med stöd av lagen om Finansinspektionen och som har förenats med vite får inte dömas till straff för samma gärning, om vitet genom ett lagakraftvunnet beslut har dömts ut.

19 §

Ändringssökande

Ett beslut som fattats av Finansinspektionen får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Vid sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Finansinspektionens beslut ska iakttas trots överklagande, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat eller om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag.

20 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

21 §

Övergångsbestämmelser

En registeranmälan får tas upp till behandling innan denna lag träder i kraft och den som har gjort anmälan får införas i registret över kreditförmedlare när denna lag träder i kraft.

Finansinspektionen ska i registret över kreditförmedlare föra in en näringsidkare som bedriver verksamhet som kräver registrering enligt denna lag och som uppfyller förutsättningarna för registrering enligt denna lag senast den 20 november 2026, om registeranmälan görs senast den 20 maj 2026.

På gärningar och försummelser som skett före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

4.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 5 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016) ett nytt 4 mom. som följer:

5 §

Förmedlarregister och registeranmälan

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om fullgörandet av den anmälningsskyldighet som föreskrivs i denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

5.

Lag

om ändring av lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020) 2 § 2 mom. 2 punkten underpunkt b och d, 13 § 1 mom. 2–4 punkten, 13 § 2 mom. 2 och 3 punkten samt 16 § 1 mom. 3 och 4 punkten, av dem 13 § 1 mom. 2 och 4 punkten sådana de lyder i lag 450/2023 och 13 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 694/2022, som följer:

2 §

Behöriga myndigheter enligt samarbetsförordningen

Behöriga myndigheter enligt samarbetsförordningen är utöver konsumentombudsmannen

2) Finansinspektionen till den del den övervakar efterlevnaden av följande direktiv, sådana de har genomförts nationellt genom de lagar som blir tillämpliga:

b) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2673 om ändring av direktiv 2011/83/EU vad gäller avtal om finansiella tjänster som ingåtts på distans och om upphävande av direktiv 2002/65/EG,

d) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG (*konsumentkreditdirektivet*),

13 §

Påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser, skyldigheter eller förbud i konsumentskyddslagen (38/1978):

2) bestämmelserna i 6 kap. 11 § om lämnande av förhandsinformation vid hemförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 § om lämnande av förhandsinformation vid distansförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 a § om skriftligt bekräftelseförfarande vid telefonförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 b § om presentation av tillgängliga betalningssätt på nätet, bestämmelserna i 6 kap. 12 c § om kontroll av identiteten hos konsumenter och bevarande av uppgifterna om kontrollen, bestämmelserna i 6 kap. 13 § om bekräftelse av information, bestämmelserna enligt 6 kap. 14 a § om en ångerfunktion, de skyldigheter enligt 6 kap. 17 § 2–4 mom. som hänför sig till återställande av prestationer eller de skyldigheter enligt 6 kap. 17 a § 1–3 mom. som hänför sig till konsumentens fräntråde av ett avtal om digitalt innehåll eller digitala tjänster,

3) skyldigheten enligt 6 a kap. 11 § 1 eller 2 mom. att överlämna förhandsinformationen och avtalsvillkoren skriftligen eller i någon annan varaktig form, skyldigheten enligt 6 a kap. 11 § 4 mom. att tillhandahålla förhandsinformationen och avtalsvillkoren i ett för konsumenterna lämpligt och tillgängligt format, bestämmelserna i 6 a kap. 11 b § om ett skriftligt bekräftelseförfarande vid telefonförsäljning, bestämmelserna i 6 a kap. 11 c § om lämnande av förhandsinformation elektroniskt, bestämmelserna i 6 a kap. 12 a § om en ångerfunktion, skyldigheten enligt 6 a kap. 16 § 2 mom. att återbära prestationer eller förbudet enligt 6 a kap. 18 a § mot att vilseleda eller manipulera konsumenter via onlinegränssnitt,

4) förbudet enligt 7 kap. 12 a § mot att ta ut avgifter för lämnande av information som förutsätts i det kapitlet, bestämmelserna i 7 kap. 13 § 2 mom. 1 punkten underpunkterna a–i om ett förfarande förenligt med god kreditgivningssed vid marknadsföring av en kredit, förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 1 a-punkten mot att marknadsföra en rådgivningstjänst på ett sådant sätt att det bidrar till att fördunkla konsumentens förståelse för att det är fråga om en tjänst som är fristående från kreditgivningen, förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 3 punkten mot att använda sms-tjänster eller andra motsvarande kommunikationstjänster mot extra avgift, förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 4 punkten mot att göra reklam för en kredit med sådana villkor som anges i den punkten eller skyldigheten enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 6 punkten att ge konsumenten information och råd vid betalningsdröjsmål och erbjuda konsumenten skäliga betalningsarrangemang för att främja återbetalningen av krediten, förbudet enligt 7 kap. 13 § 4 mom. att ordna ersättningssystemen för personalen så att de hindrar att man vid kreditgivning, kreditförmedling och tillhandahållande av rådgivningstjänster iakttar god kreditgivningssed, bestämmelsen i 7 kap. 13 a § om förbud mot bindningsförfarande, skyldigheten enligt 7 kap. 13 c § 1 mom. att fastställa och upprätthålla förfaranden för bedömning av kreditvärdigheten eller bestämmelserna i 7 kap. 13 c § 2 eller 3 mom. om riktlinjer för ersättning, skyldigheten enligt 7 kap. 14 § att bedöma en konsuments kreditvärdighet, skyldigheten enligt 7 kap. 15 § 1 mom. att kontrollera kreditsökandens identitet, skyldigheten enligt 7 kap. 16 § att bevara uppgifterna om identitetskontroll, bestämmelserna i 7 kap. 16 a § om lämnande av kredit, bestämmelserna i 7 kap. 16 b § om avslag på ansökan om kredit, de bestämmelser som utfärdats med stöd av 7 kap. 17 § och dess 3 mom. om ingående av kreditavtal, bestämmelserna i 7 kap. 17 a § om kreditkostnadernas maximibelopp, bestämmelserna i 7 kap. 17 b § om kostnader för förlängning av betalningstiden, förbudet enligt 7 kap. 18 § mot att ta en löpande förbindelse av konsumenten, begränsningen enligt 7 kap. 19 § av tidpunkten för överlåtande av medel, bestämmelserna i 7 kap. 24 § om ändringar av ränta och avgifter, bestämmelserna i 7 kap. 30 § om uppsägning av avtal om fortlöpande kredit, skyldigheten enligt 7 kap. 48 § att informera om sin behörighet, skyldigheten enligt 7 kap. 48 a § att vid kreditförmedling beakta konsumentens förhållanden, bestämmelserna i 7 kap. 49 b § om avgift som tas ut av konsumenten för rådgivningstjänster, bestämmelserna i 7 kap. 49 c § om utförande av rådgivningstjänster, bestämmelserna i 7 kap. 49 d § om tillhandahållande av oberoende rådgivning eller meddelande om tillhandahållande av verksamhet som oberoende rådgivare eller bestämmelserna i 7 kap. 49 e § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den om den sakkunskap som krävs av rådgivare och kreditförmedlare,

Påföljdsavgift kan också påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet använder avtalsvillkor eller tillämpar praxis som innebär avvikelser från följande rättigheter enligt konsumentskyddslagen:

2) rätten enligt 6 a kap. 12 § 1 mom. att frånträda ett avtal om distansförsäljning av finansiella tjänster eller enligt 6 a kap. 13 § att frånträda ett anknytande avtal som inte är bindande,

3) förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 3 a-punkten mot att inte ta ut avgifter av konsumenten för ansökan om kredit innan kreditavtalet ingås, bestämmelserna i 7 kap. 13 b § om ändring av villkoren i ett kreditanbud och om giltighetstiden för ett försäkringserbjudande, rätten enligt 7 kap. 20 § 1 eller 2 mom. att frånträda ett konsumentkreditavtal, rätten enligt 7 kap. 21 § 1 mom.

att frånträda ett accessoriskt avtal som inte är bindande, bestämmelserna i 7 kap. 27 § om förtida betalning, bestämmelserna i 7 kap. 28 § om kreditgivarens rätt till kompensation för återbetalning i förtid, bestämmelserna i 7 kap. 32 § om att rätten att utnyttja en kredit upphör, rätten enligt 7 kap. 39 § 1 mom. att av kreditgivaren få en penningprestation på grund av försäljarens eller tjänsteleverantörens avtalsbrott, bestämmelserna i 7 kap. 46 a § om minskning eller uppsägning av en kredit som grundar sig på ett kreditavtal knutet till ett brukskonto eller bestämmelserna i 7 kap. 47 a § om minskning eller uppsägning av möjligheten till överskridande,

16 §

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelser om lämnande av information

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser eller skyldigheter i konsumentskyddslagen:

3) skyldigheten enligt 6 a kap. 5–10 § att ge förhandsinformation vid distansförsäljning av finansiella tjänster eller finansiella instrument, bestämmelserna i 6 a kap. 10 a § om att ge tillräckliga utredningar, skyldigheten enligt 6 a kap. 10 b § att skicka en påminnelse om ångerrätten eller informationsskyldigheten enligt 6 a kap. 11 d §,

4) skyldigheten enligt 7 kap. 7 a § att tillhandahålla viss allmän information om krediter som erbjuds, skyldigheten enligt 7 kap. 8 § att lämna information i reklam för konsumentkrediter, skyldigheten enligt 7 kap. 8 a § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den att ge en varning i reklam för konsumentkrediter, skyldigheten enligt 7 kap. 9 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 mom. i den paragrafen att lämna viss information innan ett kreditavtal ingås, skyldigheten enligt 7 kap. 10 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den att lämna förhandsinformation vid telefonförsäljning, skyldigheten enligt 7 kap. 11 § att lämna information innan ett kreditavtal ingås eller att lämna ett utkast till kreditavtal, skyldigheten enligt 7 kap. 11 a § att skicka konsumenten en påminnelse om ångerrätten, skyldigheten enligt 7 kap. 11 b § att lämna information om anpassade erbjudanden på grundval av automatiserat beslutsfattande, skyldigheten enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 5 punkten att ge konsumenten en tillräcklig och klar utredning innan kreditavtalet tecknas, skyldigheten enligt 7 kap. 23 § att utan avgift ge konsumenten en amorteringstabell, skyldigheten enligt 7 kap. 23 a § att lämna viss information om ett kreditavtal ändras, skyldigheten enligt 7 kap. 25 § 1 mom. att underrätta konsumenten om överföring till tredje part av rättigheter enligt kreditavtalet eller av själva kreditavtalet, skyldigheten enligt 7 kap. 41 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 mom. i den paragrafen att ge viss information innan ett avtal om betalningsarrangemang ingås, skyldigheten enligt 7 kap. 42 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den att lämna förhandsinformation per telefon, skyldigheten enligt 43 § att lämna information innan ett avtal om betalningsarrangemang ingås eller lämna ett utkast till avtal om betalningsarrangemang, skyldigheten enligt 7 kap. 46 § att lämna viss information under giltighetstiden för ett kreditavtal som är knutet till ett brukskonto, skyldigheten enligt 7 kap. 47 § att lämna viss information som gäller avtal om brukskonto och överskridande, skyldigheten enligt 7 kap. 49 § att informera om den avgift som tas ut för kreditförmedling eller skyldigheten enligt 7 kap. 49 a § att lämna viss information innan rådgivningstjänster börjar utföras eller innan ett avtal om rådgivningstjänster ingås,

Bestämmelserna i 2 § 2 mom. 2 punkten underpunkt b, 13 § 1 mom. 2 och 3 punkten, 13 § 2 mom. 2 punkten och 16 § 1 mom. 3 punkten i denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 2 § 2 mom. 2 punkten underpunkt d, 13 § 1 mom. 4 punkten, 13 § 2 mom. 3 punkten och 16 § 1 mom. 4 punkten träder dock i kraft först den 20 november 2026.

6.

Lag

om ändring av lagen om Konkurrens- och konsumentverket

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012) en ny 6 a § som följer:

6 a §

Information om konsumentombudsmannens uppgifter inom tillsynen över efterlevnaden av lagstiftningen och om vissa andra konsumentfrågor vid Konkurrens- och konsumentverket

Konsumentombudsmannen offentliggör på lämpligt sätt information om sina viktigaste beslut, andra tillsynsåtgärder, om förbud som konsumentombudsmannen har meddelat, om ärenden som konsumentombudsmannen gjort anhängiga i domstol och om administrativa påföljder samt om domstolsavgöranden som meddelats med anledning av dem efter att de personer som de gäller har underrättats om dem.

Av den information som publiceras får det framgå arten av det förfarande eller den överträdelse av lagen som tillsynsuppgiften gäller, den ansvariga personen, de bestämmelser som tillämpats, hur behandlingen framskridit samt om beslutet eller avgörandet vunnit laga kraft.

Konsumentombudsmannen kan trots att ärendet är viktigt låta bli att helt eller delvis informera om ett beslut eller avgörande som avses i 1 mom., om offentliggörandet äventyrar en pågående myndighetsundersökning eller allvarligt äventyrar finansmarknaden eller någon annan marknad eller av någon annan därmed jämförbar orsak.

Konsumentombudsmannen och den konsumentrådgivning, Konsument Europa Finland, vid Konkurrens- och konsumentverket som behandlar konsumentärenden och tillsynen över paketresegaranti kan i ärenden som gäller deras uppgifter offentliggöra anvisningar eller varningar till konsumenter där enskilda personers namn anges utan att de personer som de gäller först har underrättats om saken, om offentliggörandet är viktigt på grund av ärendets betydelse eller snabba verkan.

Personuppgifter som avses i denna paragraf ska i ett elektroniskt datanät endast kunna sökas som enskilda sökningar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsavtal

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om försäkringsavtal (543/1994) 5 § 4 mom., sådant det lyder i lag 238/2018,
ändras 5 a § 3 mom., 6 § 1 mom. och 13 a § 1 mom., sådana de lyder, 5 a § 3 mom. och 6 §
1 mom. i lag 238/2018 och 13 a § 1 mom. i lag 30/2005, samt
fogas till lagen en ny 5 e § som följer:

5 a §

Lämnande av information i varaktig form eller på en webbplats

Trots bestämmelserna i 1 och 2 mom. ska försäkringssökanden innan försäkringsavtalet ingås alltid på begäran få uppgifterna i pappersform. Ingen avgift får tas ut för tillhandahållandet av uppgifterna. På telefonförsäljning av försäkringar tillämpas bestämmelserna i 6 a kap. 11 § 2 mom. i konsumentskyddslagen (38/1978).

5 e §

Giltighetstiden för anbud om försäkring som kreditgivare förutsätter

Bestämmelser om giltighetstiden för ett anbud om försäkring som kreditgivaren förutsätter för en konsumentkredit finns i 7 kap. 13 b § i konsumentskyddslagen.

6 §

Överlämnande av vissa handlingar

Efter det att försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsgivaren utan obefogat dröjsmål ge försäkringstagaren en handling som upptar avtalets viktigaste innehåll (*försäkringsbrev*), samt försäkringsvillkoren.

13 a §

Försäkringstagarens rätt att frånträda en pensionsförsäkring eller sparlivförsäkring

Försäkringstagaren har rätt att frånträda ett avtal om pensionsförsäkring eller sparlivförsäkring genom att meddela detta skriftligen till försäkringsgivaren inom 30 dagar efter den dag då försäkringstagaren fick kännedom om godkännandet av försäkringsansökan eller anbudet. Ångerfristen börjar dock inte löpa innan försäkringstagaren fått de handlingar som avses i 6 § i varaktig form.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 5 e § träder dock i kraft först den 20 november 2026.

8.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsdistribution

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om försäkringsdistribution (234/2018) 36 § 3 mom.,
ändras 71 § 1 mom. 1 punkten samt
fogas till lagen en ny 41 a § som följer:

41 a §

Begränsning av personuppgifter om konsumenters cancerdiagnoser i försäkringar som är knutna till konsumentkrediter

Om ett villkor för ett kreditanbud som gäller en konsumentkredit som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen är att konsumenten tecknar en försäkring som är knuten till kreditavtalet, får vid tillhandahållandet av försäkringen inte användas personuppgifter om konsumentens cancerdiagnos efter det att 15 år har förflutit från det att den medicinska behandling som diagnosen gäller avslutades.

71 §

Påföljdsavgift

Sådana bestämmelser och beslut enligt 40 § i lagen om Finansinspektionen för vilka det vid försummelse eller överträdelse ska påföras påföljdsavgift är

1) bestämmelserna i denna lag om professionell verksamhet i 30 § 1 mom., om belöning som är oförenlig med kundens intresse i 30 § 2 mom., om lämnande av information och sättet att lämna den i 32, 33, 36, 38, 48, 52 och 57 §, om uppgifter som ska lämnas vid marknadsföring i 34 §, om klarläggande av kundens behov av försäkring i 35 och 47 §, om personliga rekommendationer i 37 §, om sättet att lämna information i 39 och 53 §, om förbud mot bindningsförfaranden och samerbjudanden i 40 och 41 §, om begränsning av personuppgifter om konsumenters cancerdiagnoser i försäkringar som är knutna till konsumentkrediter i 41 a §, om produkthanteringssystem i 42 §, om system som behövs för distribution av försäkringar som utvecklats av någon annan i 43 §, om organisatoriska och administrativa system för att förebygga intressekonflikter i 44 §, om förfarandet vid intressekonflikter i 45 §, om tryggheten av tjänstekvaliteten i samband med incitament i 46 §, om ändamålsenlighetsbedömning i 49 §, om lämplighetsbedömning i 50 och 51 § i denna lag samt bestämmelserna om klarläggande av kundens behov av försäkring i 4 b § i lagen om försäkringsavtal, om lämnande av uppgifter och handlingar och om sättet att lämna dem i 5 och 5 a §, 5 c § 3 mom. och 7 § i den lagen, om personliga rekommendationer i 5 b § i den lagen, om ändamålsenlighetsbedömning i 5 c § 1 mom. i den lagen och om lämplighetsbedömning i 5 c § 2 mom. i den lagen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 8 kap. 3 § och 15 kap. 12 a § i kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen (610/2014) 8 kap. 3 § 3 mom., sådant det lyder i lag 854/2016,
och
fogas till 15 kap. 12 a §, sådan den lyder i lag 854/2016, ett nytt 3 mom. som följer:

8 kap.

Ersättningar

3 §

Allmänna krav på ersättningssystem

Bestämmelser om ersättningssystem finns dessutom i 7 kap. 13 § 4 mom. och 13 c § 2 och 3 mom. samt i 7 a kap. 10 § 2 och 3 mom. i konsumentskyddslagen (38/1978).

15 kap.

Förfaranden vid kundtransaktioner

12 a §

Yrkeskrav

Ett kreditinstituts personal och personer som på annat sätt agerar för kreditinstitutets räkning och som deltar i lämnande av krediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen ska ha tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet. Dessutom ska de personer under vars direkta ledning och tillsyn ovannämnda personer agerar ha motsvarande yrkesskicklighet. Kreditinstitutet ska skriftligen ange de minimikrav på kunskap och kompetens för personalen som det tillämpar i sin verksamhet. Närmare bestämmelser om den yrkesskicklighet som fordras utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av lagen om ett positivt kreditupplysningsregister

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister (739/2022) 6 § 1 mom. 1 punkten, 10 § 3 mom., 16 § 1 mom. 2 punkten och 23 § 2 mom., och
fogas till 11 § ett nytt 2 mom. och till 23 § ett nytt 3 mom. som följer:

6 §

Uppgifter om krediter

I det positiva kreditupplysningsregistret registreras i 7–15 § avsedda uppgifter om enligt avtal beviljade

1) konsumentkrediter som omfattas av 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) samt krediter som enligt 7 kap. 1 § 2 och 3 mom. i den lagen kan jämföras med sådana krediter, förutom om ingen ränta eller andra avgifter tas ut för krediten,

10 §

Amorteringsuppgifter

I det positiva kreditupplysningsregistret registreras i fråga om fortlöpande krediter utöver vad som föreskrivs i 1 mom. de uppgifter som avses i 2 mom. 2–4 punkten. Som kreditkostnader enligt 2 mom. 3 punkten registreras inte avgifter som konsumenten ska betala på grund av ett eventuellt avtalsbrott.

11 §

Uppgifter om leasingavtal

Som kreditkostnader enligt 1 mom. 4 punkten registreras inte avgifter som konsumenten ska betala på grund av ett eventuellt avtalsbrott.

16 §

Anmälningsskyldighet

Skyldiga att anmäla uppgifter till det positiva kreditupplysningsregistret i fråga om konsumentkrediter och därmed jämförbara krediter är följande näringsidkare (*anmälningsskyldiga*):

2) kreditgivare och kreditförmedlare som antecknats i det register som avses i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023), förutom om näringsidkaren beviljar konsumentkrediter endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren säljer.

23 §

Lämnande av uppgifter till fysiska personer

Om en fysisk persons kreditansökan har avvisats på basis av uppgifter i det positiva kreditupplysningsregistret, ska den som har inhämtat uppgifterna ur registret omedelbart efter beslutet underrätta personen i fråga om att kreditupplysning använts, de kategorier av uppgifter som beaktats och om vilket register uppgifterna härstammar från.

Den personuppgiftsansvarige ska inom 30 dagar från det att uppgiften registrerades underrätta konsumenten om att en uppgift som avses i 12 § har registrerats i det positiva kreditupplysningsregistret.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

11.

Lag

om ändring av 13 och 19 § i kreditupplysningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditupplysningslagen (527/2007) 13 § 5 mom. och 19 § 6 mom., sådana de lyder i lag 331/2022, som följer:

13 §

Uppgifter om betalningsstörningar samt kompletterande information

En fysisk person om vilken en i 1 mom. avsedd uppgift för första gången förts in i kreditupplysningsregistret ska informeras om vilken betydelse betalningen av fordran har för uppgiftens lagringstid. Om det är fråga en i 1 mom. 5 punkten avsedd uppgift ska dessutom uppgift om varje anteckning lämnas inom 30 dagar från det att uppgiften infördes i kreditupplysningsregistret.

19 §

Allmänna förutsättningar för utlämnande och användning av personkreditupplysningar

Den som inhämtat personkreditupplysningar ur ett kreditupplysningsregister och som avslår en ansökan om kredit utifrån uppgifter som avses i 12 § 1 mom. eller i 13 §, ska omedelbart efter beslutet informera den fysiska personen om användningen av kreditupplysningarna, de kategorier av uppgifter som beaktats och om ur vilket register uppgifterna har hämtats.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

12.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 5 § 43 punkten, 26 § 8 mom., 27 § 5 mom. och 45 § 1 mom., sådana de lyder, 5 § 43 punkten i lag 697/2024, 26 § 8 mom. i lag 184/2023, 27 § 5 mom. och 45 § 1 mom. i lag 403/2024, och

fogas till 5 §, sådan den lyder i lagarna 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017, 241/2018, 1229/2018, 215/2019, 296/2019, 517/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021, 205/2022, 184/2023, 192/2023, 403/2024, 556/2024, 610/2024 och 697/2024, en ny 44 punkt som följer:

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med *andra finansmarknadsaktörer* avses i denna lag

43) emittenter av sådana europeiska gröna obligationer som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2631 om europeiska gröna obligationer och frivilligt upplysningslämnande för obligationer som marknadsförs som miljömässigt hållbara och för hållbarhetslänkade obligationer, nedan *EU:s förordning om gröna obligationer*, sådana originatorer av europeiska gröna obligationer som avses i artikel 16 i den förordningen samt emittenter som använder sådana mallar som avses i artikel 21 i den förordningen i fråga om dessa mallar,

44) den som med stöd av 5 § i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter (/) är skyldig att anmäla sig till det register över kreditförmedlare som förs av Finansinspektionen.

26 §

Återkallande av verksamhetstillstånd och registrering samt därmed jämförbara förordnanden om avslutande av verksamhet

Vad som i denna paragraf föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att försäkringsföreningar ska upphöra med sin verksamhet, på återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare, på återkallelse av tillstånd som beviljats sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster, på återkallelse av registrering för registreringsskyldiga AIF-förvaltare som avses i 5 kap. 1 § i lagen om förvaltare för alternativa investeringsfonder, på återkallelse av registrering för sådana registreringsskyldiga kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån som avses i 3 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare samt på återkallelse av registrering för sådana registreringsskyldiga kreditförmedlare som avses i 3 § i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter. Vad som i 1 mom. 1 och 3 punkten samt i 2 och 3 mom. föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på återkallelse av ett sådant tillstånd att

bedriva hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer (151/2022). Vad som i 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 1 punkten föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att pensionsstiftelser och pensionskassor, tilläggspensionsstiftelser och tilläggspensionskassor, EES-tilläggspensionsstiftelser och EES-tilläggspensionskassor samt försäkringskassor ska upphöra med sin verksamhet.

27 §

Begränsning av verksamhet som baserar sig på verksamhetstillstånd eller registrering

Vad som i denna paragraf föreskrivs om begränsning av verksamheten ska tillämpas också på begränsning av försäkringsföreningars stadgeenliga verksamhet, på återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare, på begränsning av hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer, på begränsning av tillståndsenlig verksamhet som bedrivs av sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster, på begränsning av sådan verksamhet som baserar sig på registrering som bedrivs av registreringsskyldiga AIF-förvaltare som avses i 5 kap. 1 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, på begränsning av verksamhet som i enlighet med registreringen bedrivs av sådana registreringsskyldiga kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån som avses i 3 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare, på registreringsskyldiga kreditförmedlare som avses i 3 § i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter och på begränsning av verksamhet som bedrivs av en utgivare som avses i artikel 3.1.10 i EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar, en erbjudare som avses i artikel 3.1.13 i den förordningen eller en sådan person som ansöker om upptagande till handel som avses i artikel 5 i den förordningen. Bestämmelser om förbud mot försäkringsdistribution finns i lagen om försäkringsdistribution. Denna paragraf tillämpas inte på centralinstitutet för sammanslutningen av inlåningsbanker.

45 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om tillsyn över kundskyddet

Finansinspektionen ska övervaka att tillsynsobjekten, näringsidkare enligt lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, förmedlare av vissa konsumentkrediter, försäkringsförmedlare samt i 1 § 1 mom. i lagen om leverantörer av kryptotillgångstjänster och om marknader för kryptotillgångar avsedda leverantörer av kryptotillgångstjänster och i det momentet avsedda utgivare av tillgångsanknutna token och e-pengatoken samt i 1 § 2 mom. avsedda erbjudare och personer som ansöker om upptagande till handel iakttar de bestämmelser som är tillämpliga på dem när det gäller marknadsföring och användning av avtalsvillkor och när det gäller förfaranden i kundförhållanden som från konsumentens synpunkt strider mot god sed eller som annars är otillbörliga. Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om marknadsföring av finansiella instrument finns dessutom i värdepappersmarknadslagen, i lagen om investeringstjänster och i annan lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 1 och 10 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023) 1 § 7 punkten underpunkt q och 10 § 9, 10 och 19 punkten, av dem 1 § 7 punkten underpunkt q och 10 § 19 punkten i lag 164/2025, samt
fogas till 1 § 7 punkten sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 404/2024 och 164/2025, en ny underpunkt r och till 10 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 164/2025, en ny 20 punkt som följer:

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till Finansinspektionen är

7) följande aktörer som inte är sådana aktörer som avses i 1–6 punkten:

- q) kreditförvärvare och företrädare för kreditförvärvare enligt lagen om kreditförvärvare och kreditförvärvare,
- r) förmedlare av konsumentkrediter som registrerats i enlighet med 6 § i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter (/).

10 §

Avgifter som tas ut hos andra aktörer

De avgifter som tas ut hos andra aktörer än sådana som avses i 4–9 § bestäms enligt följande:

9) i fråga om finländska kreditförmedlare som är registrerade enligt 6 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom är grundavgiften 5 000 euro,

10) i fråga om utländska kreditförmedlare enligt 2 § 1 mom. 6 punkten i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, när förmedlarna har filial i Finland, är grundavgiften 1 500 euro,

19) i fråga om kreditförvärvare och företrädare för kreditförvärvare enligt lagen om kreditförvärvare och kreditförvärvare är grundavgiften 3 500 euro,

20) i fråga om förmedlare av konsumentkrediter som är registrerade enligt 6 § i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter är grundavgiften 5 000 euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om upphävande av 27 § 2 mom. i betaltjänstlagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 27 § 2 mom. i betaltjänstlagen (290/2010).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om upphävande av 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt (213/2022) 3 § 1 mom. 3 punkten.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag

om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017)
1 kap. 2 § 1 mom. 15 punkten, sådan den lyder i lag 187/2023, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på

15) näringsidkare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023), med undantag av näringsidkare som beviljar konsumentkrediter endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren säljer,

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till trafikförsäkringslagen (460/2016) en ny 4 b § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 b §

Tillämpning av konsumentskyddslagen

På trafikförsäkringar tillämpas 6 a kap. 18 a § i konsumentskyddslagen (38/1978).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 25 september 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Justitieminister Leena Meri

1.

Lag

om ändring av konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i konsumentskyddslagen (38/1978) 6 a kap. 8 § 5 punkten och 11 a, 17 och 18 § samt 7 kap. 1 § 5 mom. 1 punkten, 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 6 § 2 mom. samt 22 och 45 §,

sådana de lyder, 6 a kap. 8 § 5 punkten samt 17 och 18 § i lag 29/2005, 6 a kap. 11 a § och 7 kap. 1 § 5 mom. 1 punkten i lag 851/2016, 7 kap. 2 § 1 mom. och 45 § i lag 746/2010, 7 kap. 3 § 1 mom. i lag 449/2023, 7 kap. 6 § 2 mom. i lag 596/2019 och 7 kap. 22 § i lagarna 746/2010, 207/2013, 1211/2013 och 851/2016,

ändras 1 kap. 1 § 2 mom., 6 kap. 9 § 1 mom. 10 punkten och 25 § 2 mom., 6 a kap. 1 § 1 mom., 2 § 2 mom., 4–7 §, 8 § 2 punkten, 10 § 1 mom. och 2 mom. 1 och 4 punkten, 11 § 1 mom. samt 12, 13 och 19 §, 7 kap. 2 § 2 och 3 mom., 6 § 1 mom., 7 § 6 och 7 punkten, 8 § 2 mom., det inledande stycket i 9 § 1 mom. och 9 § 2 mom., 10–12 §, 13 § 2 mom. 1 punkten och 3 mom., 14 §, 17 § 3 mom., 17 a § 5 mom., 20 §, det inledande stycket i 23 a § 1 mom., 24 § 2–4 mom., 25 § 1 mom., 27 § 2 mom., 30 § 2 mom., 32 § 2 mom., 35 § 1 mom., 41–43 §, det inledande stycket i 46 § 1 mom. och 46 § 2 mom., 47 §, 49 § 2 mom., 50 § 2 mom. och 51 § 1 mom. samt 7 a kap. 9 § och 31 § 2 mom.,

av dem, 6 kap. 9 § 1 mom. 10 punkten och 6 a kap. 13 § sådana de lyder i lag 1211/2013, 6 kap. 25 § 2 mom. och 7 kap. 13 § 2 mom. 1 punkten och 3 mom., 17 a § 5 mom. och 50 § 2 mom. sådana de lyder i lag 449/2023, 6 a kap. 1 § 1 mom., 2 § 2 mom., 4–7 §, 8 § 2 punkten, 10 § 1 mom. och 2 mom. 1 och 4 punkten och 11 § 1 mom. sådana de lyder i lag 29/2005, 6 a kap. 12 § och 7 kap. 11 § sådana de lyder i lag 746/2010 och 851/2016, 6 a kap. 19 § sådan den lyder i lag 693/2022, 7 kap. 2 § 2 och 3 mom., 7 § 6 och 7 punkten, det inledande stycket i 9 § 1 mom., 10 och 12 §, 17 § 3 mom., 20 §, 25 § 1 mom., 27 § 2 mom., 30 § 2 mom., 32 § 2 mom., 35 § 1 mom., 41–43 §, det inledande stycket i 46 § 1 mom. och 46 § 2 mom., 47 § och 49 § 2 mom. sådana de lyder i lag 746/2010, 7 kap. 8 § 2 mom., 9 § 2 mom. och 24 § 2–4 mom. samt 7 a kap. 9 § sådana de lyder i lag 851/2016, 7 kap. 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 596/2019 samt 7 kap. 14 § sådan den lyder i lagarna 207/2013 och 740/2022, det inledande stycket i 7 kap. 23 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 165/2025, 7 kap. 51 § 1 mom. sådant det lyder i lag 542/2025 och 7 a kap. 31 § 2 mom. sådant det lyder i lag 596/2019, samt

fogas till 6 kap. en ny 14 a §, till 6 a kap. nya 10 a och 10 b §, till 6 a kap. 11 §, sådan den lyder i lag 29/2005, ett nytt 4 mom., till 6 a kap. nya 11 c, 11 d, 11 e, 12 a och 18 a §, till 7 kap. en ny 1 a §, till 7 kap. 7 §, sådan den lyder i lagarna 746/2010 och 851/2016, en ny 8 punkt, till 7 kap. en ny 7 a §, till 7 kap. 8 §, sådan den lyder i lagarna 746/2010 och 851/2016, nya 4 och 5 mom., till 7 kap. en ny 8 a §, till 7 kap. 11 §, sådan den lyder i lagarna 746/2010 och 851/2016, ett nytt 3 mom., till 7 kap. nya 11 a, 11 b och 12 a §, till 7 kap. 13 § 2 mom., sådant den lyder i lagarna 449/2023 och 165/2025, nya 1 a- och 3 a-punkter, till 7 kap. nya 13 b, 13 c, 16 b, 46 a, 47 a, 48 a samt en ny 49 a § och en ny mellanrubrik före den, till 7 kap. nya 49 b–49 d § samt en ny 49 e § och en ny mellanrubrik före den, som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Denna lag gäller icke lagstadgade försäkringar eller arbetstagares grupplivförsäkring eller motsvarande av kommunala pensionsanstalten beviljad förmån.

6 kap.

Hemförsäljning och distansförsäljning

9 §

Information som ska lämnas innan ett avtal ingås

Innan ett hemförsäljnings- eller distansförsäljningsavtal ingås ska konsumenten ges följande information:

10) vid behov villkor, tidsfrister och förfaranden för utövande av ångerrätten,

(ny)

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Denna lag gäller inte lagstadgade försäkringar eller arbetstagares grupplivförsäkring eller motsvarande av *Keva* beviljad förmån, *om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag.*

6 kap.

Hemförsäljning och distansförsäljning

9 §

Information som ska lämnas innan ett avtal ingås

Innan ett hemförsäljnings- eller distansförsäljningsavtal ingås ska konsumenten ges följande information:

10) vid behov villkor, tidsfrister och förfaranden för utövande av ångerrätten, *inklusive uppgifter om den ångerfunktion som avses i 14 a § och dess placering,*

14 a §

Utövande av ångerrätten vid distansavtal som ingås genom ett onlinegränssnitt

Om konsumenten har rätt att frånträda ett distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt, ska näringsidkaren tillhandahålla konsumenten möjlighet att frånträda avtalet via en ångerfunktion. När ångerfunktionen utnyttjas ska konsumenten lätt kunna tillhandahålla eller bekräfta

- 1) sitt namn,*
- 2) uppgifter för identifiering av det avtal som konsumenten vill frånträda,*
- 3) uppgifter om den varaktiga form genom vilken näringsidkaren sänder bekräftelsen på*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

mottagandet av meddelandet om frånträde till konsumenten.

Näringsidkaren ska hålla den ångerfunktion som avses i 1 mom. lättillgänglig för konsumenten samt väl synlig i onlinegränssnittet under hela ångerfristen. Ångerfunktionen ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

Näringsidkaren ska kräva att konsumenten bekräftar att meddelandet om frånträde skickas. Bekräftandet ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

När konsumenten har bekräftat sändningen av meddelandet om frånträde ska näringsidkaren utan obefogat dröjsmål i varaktig form till konsumenten skicka en bekräftelse över mottagandet av meddelandet om frånträde, inklusive dess innehåll samt datum och klockslag för inlämnandet.

25 §

Påföljderna vid brott mot bestämmelserna i kapitlet

Bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot 9 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 9 § och mot 9 a, 10–12, 12 a–12 c och 13 §, 14 § 1 och 2 mom., 17 § 2–4 mom. och 17 a § 1–3 mom. finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

6 a kap.

Distansförsäljning av finansiella tjänster och finansiella instrument

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel gäller distansförsäljning till konsumenter då näringsidkaren bjuder ut

- 1) insättnings- eller kundkonton,
- 2) betalningsförmedlingstjänster,
- 3) krediter eller förmedling av krediter,

25 §

Påföljderna vid brott mot bestämmelserna i kapitlet

Bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot 9 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 9 § och mot 9 a, 10–12, 12 a–12 c och 13 §, 14 § 1 och 2 mom., 14 a §, 17 § 2–4 mom. och 17 a § 1–3 mom. finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

6 a kap.

Distansförsäljning av finansiella tjänster och finansiella instrument

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel gäller distansförsäljning till konsumenter då näringsidkaren bjuder ut

- 1) insättningskonton,
- 2) betaltjänster,
- 3) krediter eller förmedling av krediter,

Gällande lydelse

- 4) försäkringar eller förmedling av försäkringar,
- 5) fondandelar eller andra värdepapper som värdepappersmarknadslagen tillämpas på,
- 6) fondkommission eller andra investeringstjänster,
- 7) investeringsrådgivning, eller
- 8) andra finansiella tjänster eller finansiella instrument.

2 §

Begränsning av tillämpningsområdet i vissa fall

Om samma parter avtalar upprepade gånger om sinsemellan likadana finansiella tjänster, tillämpas 5–11 § i detta kapitel endast på det första av avtalen. Bestämmelserna i 5–11 § skall dock tillämpas alltid när det har gått mer än ett år sedan det föregående avtalet.

4 §

Definitioner

Med *distansförsäljning* avses i detta kapitel utbud av en finansiell tjänst till konsumenten genom användning av en distansutbudsmetod som näringsidkaren organiserat så att endast ett eller flera medel för distanskommunikation används för att ingå ett avtal och för den marknadsföring som föregår avtalet.

Med *distansutbudsmetod* avses ett marknadsförings- eller försäljningssätt som är organiserat så att dess huvudsakliga ändamål kan anses vara ingående av avtal med hjälp av ett medel för distanskommunikation.

Med *medel för distanskommunikation* avses telefon, post, television, datanät eller något annat medel som kan användas för ingående av avtal utan att parterna är samtidigt närvarande.

Föreslagen lydelse

- 4) försäkringar eller förmedling av försäkringar,
- 5) *investeringstjänster*,
- 6) *kryptotillgångstjänster*,
- 7) *gräsrotsfinansieringstjänster*, eller
- 8) andra än i 1–7 punkten avsedda finansiella tjänster eller finansiella instrument.

2 §

Begränsning av tillämpningsområdet i vissa fall

Om samma parter avtalar upprepade gånger om sinsemellan likadana finansiella tjänster, tillämpas 5–10, 10 a och 11 § endast på det första av avtalen. *De paragraferna tillämpas dock också på det senare avtalet, om det har gått mer än ett år sedan det föregående avtalet ingicks.*

4 §

Definitioner

Med *distansavtal* avses ett avtal som ingås mellan en näringsidkare och en konsument inom ramen för ett system för försäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans utan att näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande och med användning av endast medel för distanskommunikation fram till avtalets ingående.

Med *medel för distanskommunikation* avses telefon, post, television, datanät eller något annat medel som kan användas för ingående av avtal utan att parterna är samtidigt närvarande.

5 §

Informationsskyldigheten innan ett avtal ingås

Utöver vad som någon annanstans i lag bestäms om skyldighet att lämna upplysningar, skall konsumenten i god tid innan ett avtal ingås ges i 6–9 § avsedd information om näringsidkaren, den finansiella tjänst som bjuds ut, distansavtalet och rättsmedlen. Informationen skall ges på ett sätt som lämpar sig för det medel för distanskommunikation som används, den skall vara klar och begriplig och sådan att dess kommersiella syfte tydligt framgår.

6 §

Förhandsinformation om näringsidkaren

Åtminstone följande uppgifter skall ges om näringsidkaren:

1) namn och huvudsaklig verksamhet, geografisk adress i etableringsstaten och geografisk adress till det verksamhetsställe som sköter kontakten till kunderna,

2) eventuellt filialkontor eller någon annan företrädare för näringsidkaren i den stat där

5 §

Informationsskyldigheten innan ett avtal ingås

Konsumenten ska i god tid innan ett avtal ingås ges i 6–9 § avsedd information om näringsidkaren, den finansiella tjänst som bjuds ut, distansavtalet och rättsmedlen. Informationen ska ges på ett sätt som lämpar sig för det medel för distanskommunikation som används, den ska vara klar och begriplig och sådan att dess kommersiella syfte tydligt framgår.

Om det någon annanstans i lag föreskrivs om den information som ska lämnas till konsumenten innan ett avtal om en viss finansiell tjänst ingås och om dessa bestämmelser grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning, tillämpas på informationsskyldigheterna i stället för 6–10, 10 b, 11 och 11 c § i detta kapitel vad som föreskrivs någon annanstans i lag. Om det inte någon annanstans i lag föreskrivs om den information som konsumenten ska ges om utövande av ångerrätten för en finansiell tjänst, ska konsumenten ges den information om ångerrätten som avses i 8 § 1 punkten.

6 §

Förhandsinformation om näringsidkaren

Åtminstone följande uppgifter ska ges om näringsidkaren:

1) namn och huvudsaklig verksamhet samt vid behov namn och huvudsaklig verksamhet i fråga om den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar,

2) geografisk adress i etableringsstaten samt telefonnummer och e-postadress eller

Gällande lydelse

konsumenten är bosatt och geografisk adress till det verksamhetsställe där filialkontoret eller företrädaren sköter kontakten till kunderna,

3) namnet på den mäklare eller det ombud som handlar för näringsidkarens räkning, geografisk adress till det verksamhetsställe som sköter kontakten till kunderna samt, när konsumenten står i kontakt med en mäklare eller ett ombud, information om att det är en företrädare som bedriver verksamheten i fråga,

4) vilket handelsregister eller annat motsvarande offentligt register näringsidkaren eventuellt är antecknad i samt näringsidkarens företags- och organisationsnummer eller någon annan motsvarande beteckning i registret i fråga,

5) den behöriga tillsynsmyndighetens kontaktinformation, om verksamheten förutsätter tillstånd eller registrering.

Föreslagen lydelse

vid behov uppgifter om ett annat sådant kommunikationsmedel genom vilket konsumenten kan kontakta näringsidkaren samt vid behov motsvarande uppgifter om den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar,

3) relevanta kontaktuppgifter som ger konsumenten möjlighet att vända sig med eventuella reklamationer till näringsidkaren eller, i tillämpliga fall, till den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar,

4) vilket handelsregister eller annat motsvarande offentligt register näringsidkaren eventuellt är antecknad i samt näringsidkarens företags- och organisationsnummer eller någon annan motsvarande beteckning i registret i fråga,

5) den behöriga tillsynsmyndighetens *namn, adress, webbplats och andra* kontaktuppgifter, om verksamheten förutsätter tillstånd eller registrering.

De kommunikationsmedel som avses i 1 mom. 2 punkten ska vara sådana att konsumenten med hjälp av dem snabbt kan kontakta näringsidkaren och kommunicera effektivt med denne och i varaktig form bevara all skriftlig kommunikation med näringsidkaren.

7 §

Förhandsinformation om den finansiella tjänsten

Åtminstone följande uppgifter skall ges om den finansiella tjänsten:

1) en beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper,

2) det sammanlagda beloppet av avgifter, ersättningar och andra kostnader som debiteras konsumenten, skatter inbegripna, eller om ett exakt belopp inte kan anges, grunderna för bestämmande av kostnaderna,

3) en upplysning om eventuell skatt på överlåtelsevinst, överlåtelseskatt och andra

7 §

Förhandsinformation om den finansiella tjänsten

Åtminstone följande uppgifter ska ges om den finansiella tjänsten:

1) en beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper,

2) det sammanlagda beloppet av avgifter, ersättningar och andra kostnader som debiteras konsumenten, skatter inbegripna, eller om ett exakt belopp inte kan anges, grunderna för bestämmande av kostnaderna, *samt vid behov uppgift om att priset har personanpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande,*

Gällande lydelse

motsvarande, med anskaffningen av en finansiell tjänst förknippade skatter eller offentliga avgifter som näringsidkaren är medveten om och som konsumenten kan bli tvungen att betala utöver de i 2 punkten nämnda kostnader som skall betalas till näringsidkaren,

4) hur kostnaderna skall betalas och avtalet fullgöras,

5) kostnaderna för användning av ett medel för distanskommunikation, om en högre taxa än normaltaxa debiteras för detta,

6) vid behov en upplysning om att den finansiella tjänsten kan vara förknippad med en risk för förlust av de investerade medlen eller någon annan särskild risk, samt om att tidigare prisutveckling eller tidigare utveckling av värdet inte är en garanti för framtida utveckling,

7) eventuella begränsningar av informationens giltighetstid.

8 §

Förhandsinformation om distansavtalet

Åtminstone följande uppgifter skall ges om distansavtalet:

2) ångerfristen och beloppet av den ersättning som kan avkrävas konsumenten vid frånträde, eller grunderna för bestämmande av ersättningen om ersättningens exakta belopp inte kan anges, samt övriga villkor och anvisningar för hur ångerrätten kan utövas,

5) enligt vilken stats lagstiftning förhandsinformationen har getts,

Föreslagen lydelse

3) en upplysning om eventuell skatt på överlåtelsevinst, överlåtelseskatt och andra motsvarande med anskaffningen *eller överlåtelsen* av en finansiell tjänst förknippade skatter eller offentliga avgifter som näringsidkaren är medveten om och som konsumenten kan bli tvungen att betala utöver de i 2 punkten nämnda kostnader som ska betalas till näringsidkaren,

4) hur kostnaderna ska betalas och avtalet fullgöras,

5) *vid behov uppgifter om konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar,*

6) kostnaderna för användning av ett medel för distanskommunikation, om en högre taxa än normaltaxa debiteras för detta,

7) vid behov en upplysning om att den finansiella tjänsten kan vara förknippad med en risk för förlust av de investerade medlen eller någon annan särskild risk, samt om att tidigare prisutveckling eller tidigare utveckling av värdet inte är en garanti för framtida utveckling,

8) *information om eventuella miljömässiga eller sociala mål för den finansiella tjänsten,*

9) eventuella begränsningar av informationens giltighetstid.

8 §

Förhandsinformation om distansavtalet

Åtminstone följande uppgifter skall ges om distansavtalet:

2) ångerfristen och beloppet av den ersättning som kan avkrävas konsumenten vid frånträde, eller grunderna för bestämmande av ersättningen om ersättningens exakta belopp inte kan anges, samt övriga villkor och anvisningar för hur ångerrätten kan utövas, inklusive näringsidkarens kontaktuppgifter samt information om den i 12 a § avsedda ångerfunktionen och dess placering,

(upphävs 5 punkten)

Gällande lydelse

10 §

Förhandsinformation vid försäljning per telefon

Vid försäljning per telefon skall konsumenten genast i början av samtalet upplysas om näringsidkarens namn, namnet på den person som samtar med konsumenten och samtalets kommersiella syfte.

Om konsumenten uttryckligen samtycker till det, behöver näringsidkaren inte per telefon lämna all information som nämns i 6–9 §. Konsumenten skall då upplysas om att denne på begäran får ytterligare information och vilket slags information det gäller. Följande uppgifter skall dock alltid ges:

1) förhållandet mellan den som samtar med konsumenten och näringsidkaren, såsom att personen i fråga är anställd hos näringsidkaren eller ett ombud som handlar för dennes räkning, en företrädare av annat slag eller en mäklare,

4) en upplysning om eventuell skatt på överlåtelsevinst, överlåtelseskatt och andra motsvarande, med anskaffningen av en finansiell tjänst förknippade skatter eller offentliga avgifter som näringsidkaren är medveten om och som konsumenten kan bli tvungen att betala utöver de i 3 punkten nämnda kostnader som skall betalas till näringsidkaren,

(ny)

Föreslagen lydelse

10 §

Förhandsinformation vid försäljning per telefon

Vid försäljning per telefon ska konsumenten genast i början av samtalet upplysas om näringsidkarens namn, namnet på den person som samtar med konsumenten och samtalets kommersiella syfte. *Om samtalet spelas in eller det kan spelas in ska näringsidkaren också underrätta konsumenten om detta.*

Om konsumenten uttryckligen samtycker till det, behöver näringsidkaren inte per telefon lämna all information som nämns i 6–9 §. Konsumenten ska då upplysas om att denne på begäran får ytterligare information och vilket slags information det gäller. Följande uppgifter ska dock alltid ges:

1) *näringsidkarens namn och huvudsakliga verksamhet samt vid behov namn och huvudsaklig verksamhet i fråga om den näringsidkare för vars räkning näringsidkaren agerar,*

4) en upplysning om eventuell skatt på överlåtelsevinst, överlåtelseskatt och andra motsvarande med anskaffningen *eller överlåtelsen* av en finansiell tjänst förknippade skatter eller offentliga avgifter som näringsidkaren är medveten om och som konsumenten kan bli tvungen att betala utöver de i 3 punkten nämnda kostnader som ska betalas till näringsidkaren,

10 a §

Tillräckliga utredningar

Innan ett avtal ingås ska näringsidkaren kostnadsfritt ge konsumenten tillräckliga och tydliga utredningar som gör det möjligt för konsumenten att bedöma huruvida det föreslagna avtalet och de kompletterande tjänsterna är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Utredningarna ska inbegripa förhandsinformation som krävs innan avtalet ingås, det föreslagna avtalets viktigaste egenskaper, inbegripet eventuella kompletterande tjänster samt eventuella särskilda verkningar som det föreslagna avtalet medför för konsumenten, inbegripet konsekvenserna av utebliven eller sen betalning för konsumenten.

Om näringsidkaren använder nätverktyg, ska konsumenten erbjudas möjlighet att sköta ärendet med en fysisk person innan distansavtalet ingås och, i motiverade fall också efter det att distansavtalet har ingåtts. Konsumenten ska då kunna uträtta ärendena på samma språk som näringsidkaren har fullgjort sin informationsskyldighet på.

Bevisbördan för att näringsidkaren har fullgjort sina skyldigheter enligt denna paragraf ligger på näringsidkaren.

Denna paragraf tillämpas inte om näringsidkaren med stöd av någon annan lagstiftning som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning ska ge konsumenten tillräckliga utredningar.

(ny)

10 b §

Påminnelse om ångerrätt

Om den information som avses i 6–9 § ges konsumenten senare än en dag innan konsumenten blir bunden av ett distansavtal, ska näringsidkaren skicka konsumenten en påminnelse om dennes ångerrätt och anvisningar för utövandet av ångerrätten. Påminnelsen ska lämnas till konsumenten i varaktig form tidigast en dag och senast sju dagar efter det att distansavtalet ingicks.

11 §

11 §

Överlämnande av förhandsinformationen och avtalsvillkoren skriftligen eller i någon annan varaktig form

Överlämnande av förhandsinformationen och avtalsvillkoren skriftligen eller i någon annan varaktig form

Förhandsinformationen och avtalsvillkoren skall i god tid innan ett avtal ingås tillställas konsumenten personligen, skriftligen eller

Förhandsinformationen och avtalsvillkoren ska i god tid innan ett avtal ingås tillställas konsumenten personligen antingen skriftligen

Gällande lydelse

elektroniskt på ett sådant sätt att konsumenten kan spara och återge dem i oförändrad form. Detsamma gäller uppgifter som näringsidkaren enligt annan lagstiftning skall lämna konsumenten innan ett avtal om en finansiell tjänst ingås.

(ny)

11 a §

Bostadskrediter

En kreditgivare anses ha fullgjort informationsskyldigheten enligt 5–9 § på i 11 § föreskrivet sätt, om kreditgivaren ger konsumenten blanketten "Standardiserat EU-faktablad" (ESIS-blanketten) i fråga om den erbjudna bostadskrediten innan ett avtal ingås.

(ny)

Föreslagen lydelse

eller elektroniskt på ett sådant sätt att konsumenten kan bevara och återge dem i oförändrad form. *Informationen ska tillhandahållas i lättläst form.* Detsamma gäller uppgifter som näringsidkaren enligt annan lagstiftning ska lämna konsumenten innan ett avtal om en finansiell tjänst ingås.

Förhandsinformationen och avtalsvillkoren ska på begäran tillhandahållas i ett för konsumenterna lämpligt och tillgängligt format.
(upphävs)

11 c §

*Lämnande av förhandsinformation
elektroniskt*

Om förhandsuppgifterna lämnas elektroniskt och tillhandahålls tekniskt på olika nivåer, får näringsidkaren lägga fram andra än i 6 § 1 punkten, 7 § 1–3 punkten och 8 § 1 och 2 punkten avsedda uppgifter skiktade.

Om förhandsuppgifterna presenteras skiktade, ska konsumenten dock kunna se, spara och skriva ut den information som avses i 6–9 § som ett enda dokument. Näringsidkaren ska säkerställa att all den information som krävs enligt de paragraferna presenteras för konsumenten innan ett avtal ingås.

Gällande lydelse

(ny)

Föreslagen lydelse

11 d §

*Informationsskyldighet för tillhandahållaren
av en internetbaserad marknadsplats*

Om ett avtal sluts på en internetbaserad marknadsplats ska tillhandahållaren av marknadsplatsen innan avtalet ingås klart och begripligt och på ett sätt som är lämpligt för medlet för distanskommunikation ge konsumenten

1) den information som avses i 2 kap. 8 d § 1 mom.,

2) information om huruvida den tredje part som erbjuder en finansiell tjänst enligt egen utsago är näringsidkare eller någon annan aktör, och om den tredje parten inte är näringsidkare, information om att de rättigheter som grundar sig på konsumentskyddslagstiftningen inte tillämpas,

3) vid behov information om hur skyldigheterna enligt avtalet fördelas mellan den tredje part som erbjuder en finansiell tjänst och tillhandahållaren av den internetbaserade marknadsplatsen.

(ny)

11 e §

*Bevisbördan för fullgörande av skyldigheten
att lämna uppgifter*

Bevisbördan för att näringsidkaren har fullgjort sina skyldigheter enligt 6–10, 10 a, 10 b, 11, 11 b, 11 c och 11 d § ligger på näringsidkaren.

12 §

Ångerrätt

Konsumenten har rätt att frånträda ett avtal genom att meddela detta till näringsidkaren inom 14 dagar efter det att avtalet ingåtts eller efter den senare tidpunkt vid vilken konsumenten har fått förhandsinformationen och avtalsvillkoren i varaktig form.

12 §

Ångerrätt

Konsumenten har rätt att frånträda ett avtal genom att meddela detta till näringsidkaren inom 14 dagar efter det att avtalet ingåtts eller efter den senare tidpunkt vid vilken konsumenten har fått förhandsinformationen och avtalsvillkoren i varaktig form. *Om konsumenten inte har fått förhandsinformationen eller avtalsvillkoren i enlighet med detta kapitel, löper ångerfristen*

Gällande lydelse

Vad som i 1 mom. och 14–16 § föreskrivs om att frånträda avtal tillämpas inte på konsumentkrediter och försäkringar. På konsumentkrediter tillämpas inte heller 13 § 1 mom. Bestämmelser om konsumentens rätt att frånträda ett konsumentkreditavtal och betala konsumentkrediten i förtid finns i 7 och 7 a kap. Bestämmelser om försäkringstagarens rätt att frånträda eller säga upp ett försäkringsavtal finns i lagen om försäkringsavtal.

Trots det som föreskrivs i 2 mom. tillämpas 1 mom., 14–16 § och 13 § 1 mom. på krediter som lämnas av pantlåneinrättningar.

(ny)

Föreslagen lydelse

i alla händelser ut ett år och 14 dagar efter ingåendet av distansavtalet. Detta ska inte tillämpas om konsumenten inte har informerats om sin ångerrätt i enlighet med 8 § 1 och 2 punkten.

Om det i någon annan lag som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning föreskrivs om konsumentens rätt att frånträda ett avtal om en viss finansiell tjänst, tillämpas i fråga om ångerrätten i stället för 1 mom. och 14–16 § vad som föreskrivs i den lagen. På försäkringstagarens rätt att frånträda eller säga upp ett försäkringsavtal tillämpas dock lagen om försäkringsavtal.

12 a §

Utövande av ångerrätten vid distansavtal som ingås genom ett onlinegränssnitt

Om konsumenten har rätt att frånträda ett distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt, ska näringsidkaren tillhandahålla konsumenten möjlighet att frånträda avtalet med hjälp av en ångerfunktion. När ångerfunktionen utnyttjas ska konsumenten lätt kunna tillhandahålla eller bekräfta

1) sitt namn,

2) uppgifter för identifiering av det avtal som konsumenten vill frånträda,

3) uppgifter om den varaktiga form genom vilken näringsidkaren sänder bekräftelsen på mottagandet av meddelandet om frånträde till konsumenten.

Näringsidkaren ska hålla den ångerfunktion som avses i 1 mom. lättillgänglig för konsumenten samt väl synlig i onlinegränssnittet under hela ångerfristen. Ångerfunktionen ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

Näringsidkaren ska kräva att konsumenten bekräftar att meddelandet om frånträde skickas. Bekräftandet ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

När konsumenten har bekräftat sändningen av meddelandet om frånträde ska näringsidkaren utan obefogat dröjsmål i varaktig form till konsumenten skicka en bekräftelse över mottagandet av meddelandet om frånträde, inklusive dess innehåll samt datum och klockslag för inlämnandet.

13 §

13 §

Återgång av anknytande avtal som inte är bindande

Anknytande avtal som inte är bindande

Har ett avtal om distansförsäljning av en finansiell tjänst samband med ett annat distansavtal, återgår det anknytande distansavtalet utan särskilda åtgärder när konsumenten frånträder huvudavtalet, om det är samma näringsidkare som också tillhandahåller den anknytande tjänsten. Det anknytande avtalet återgår också, om tredje man tillhandahåller den anknytande tjänsten på grundval av ett avtal som tredje man ingått eller något annat arrangemang som denne vidtagit med den näringsidkare som ingått huvudavtalet.

Har ett avtal om distansförsäljning av en finansiell tjänst samband med ett annat distansavtal är det anknytande distansavtalet inte bindande för konsumenten när konsumenten frånträder huvudavtalet, om det är samma näringsidkare som också tillhandahåller den anknytande tjänsten. Det anknytande avtalet är inte heller bindande för konsumenten, om tredje man tillhandahåller den anknytande tjänsten på grundval av ett avtal som tredje man ingått eller något annat arrangemang som denne vidtagit med den näringsidkare som ingått huvudavtalet. Om det anknytande avtalet återkallas, får det inte tas ut någon avgift av konsumenten för återkallandet.

17 §

(upphävs)

Begränsning i fråga om laghänvisningar

Genom en laghänvisning enligt vilken på ett avtal tillämpas lagen i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kan inte sådana i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gällande bestämmelser om distansförsäljning av finansiella tjänster åsidosättas som skall tillämpas då en laghänvisning saknas, om konsumenten enligt dessa bestämmelser får ett bättre skydd än enligt den lag som skall tillämpas på grundval av laghänvisningen.

Gällande lydelse

18 §

*Konsumentens rätt att byta medel för
distanskommunikation*

Konsumenten har under avtalsperioden rätt att också använda något annat medel för distanskommunikation än det som konsumenten använde för att ingå avtalet, såvida användningen av något annat medel för distanskommunikation inte är oförenligt med avtalets eller den finansiella tjänstens karaktär.

(ny)

Föreslagen lydelse

(upphävs)

18 a §

Förbudet förfarande för onlinegränssnitt

En näringsidkare får inte utforma, organisera eller driva sina i artikel 3 m i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) avsedda onlinegränssnitt på ett sätt som vilseleder eller manipulerar konsumenter till vilka näringsidkaren erbjuder finansiella tjänster eller på annat vis väsentligt snedvrider eller försämrar dessa konsumenters förmåga att fatta fria och välgrundade beslut. Det är i synnerhet förbudet att näringsidkaren upprepade gånger begär att konsumenten ska göra ett val som denne redan har gjort eller att näringsidkaren gör det svårare för konsumenten att säga upp avtalet än att ingå avtalet.

19 §

*Påföljdsavgift för brott mot bestämmelserna
om distansförsäljning av finansiella tjänster*

Bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot 5–10 §, 11 § 1 och 2 mom., 11 b §, 12 § 1 mom. och 16 § 2 mom. finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

19 §

*Påföljdsavgift för brott mot bestämmelserna
om distansförsäljning av finansiella tjänster*

Bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot 5–10, 10 a och 10 b §, 11 § 1, 2 och 4 mom., 11 b–11 d §, 12 § 1 mom., 12 a och 13 §, 16 § 2 mom. och 18 a § finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

7 kap.

Konsumentkrediter

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte på

1) konsumentkrediter där ingen ränta eller andra avgifter tas ut,

(ny)

7 kap.

Konsumentkrediter

1 §

Tillämpningsområde

(upphävs 1 punkten)

1 a §

Begränsningar i tillämpningen av bestämmelserna i fråga om krediter som beviljas i form av betalningsanstånd

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte på betalningsanstånd som säljaren eller tjänsteleverantören beviljar konsumenten för betalning av en vara som säljaren sålt eller en tjänst som tjänsteleverantören levererat, förutsatt att

1) krediten inte erbjuds av en tredje part,

2) ränta eller andra avgifter inte tas ut för betalningsanståndet, med undantag för ränta eller kostnader som konsumenten på grund av betalningsdröjsmålet ska betala med stöd av räntelagen eller lagen om indrivning av fordringar (513/1999), och

3) betalningen ska göras i sin helhet inom 50 dagar efter att varan eller tjänsten levererats.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte bestämmelserna i detta kapitel på betalningsanstånd som beviljas för betalning av varor som säljs eller tjänster som levereras med stöd av ett

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

distansförsäljningsavtal på nätet, om den säljare eller tjänsteleverantör som beviljar betalningsansåndet är någon annan än ett sådant mikroföretag eller litet eller medelstort företag som avses i kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag, om

1) krediten varken erbjuds eller köps av en tredje part,

2) ränta eller andra avgifter inte tas ut för betalningsansåndet, med undantag för ränta eller kostnader som konsumenten på grund av betalningsdröjsmålet ska betala med stöd av räntelagen eller lagen om indrivning av fordringar, och

3) betalningen ska göras i sin helhet inom 14 dagar efter att varan eller tjänsten levererats.

2 §

Begränsningar av tillämpningen i fråga om krediter som är knutna till brukskonton och i fråga om avtal om betalningsarrangemang

På konsumentkrediter som är knutna till brukskonton och som enligt avtalsvillkoren har en kredittid på högst tre månader eller ska återbetalas vid anfordran tillämpas inte 3 §, 8 § 1 mom. 3–5 punkten och 3 mom., 9–12 §, 13 § 2 mom. 2 punkten, 17, 18 och 20–23 §, 24 § 2–4 mom., 25, 27–32, 36–39 och 47 §.

På konsumentkrediter som kreditgivaren beviljar genom att medge att saldot eller kreditgränsen på ett brukskonto överskrider trots att detta inte uttryckligen har överenskommit mellan parterna tillämpas endast 5–7, 47, 50 och 51 §.

På avtal om betalningsarrangemang som ingås till följd av att en konsument har betalningssvårigheter och vars villkor inte är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet tillämpas inte 9–12 §.

2 §

Begränsningar av tillämpningen i fråga om krediter som är knutna till brukskonton och i fråga om avtal om betalningsarrangemang

(upphävs 1 mom.)

På konsumentkrediter som kreditgivaren beviljar genom att medge att saldot eller kreditgränsen på ett brukskonto överskrider trots att detta inte uttryckligen har överenskommit mellan parterna (överskridande) tillämpas endast 5–7, 13, 18, 25, 47, 47 a, 50 och 51 §.

På avtal om betalningsarrangemang som ingås till följd av att en konsument har betalningssvårigheter och vars villkor inte är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet tillämpas inte 9–11 och 12 §.

Gällande lydelse

3 §

Begränsningar i fråga om tillämpningen i vissa andra fall

Bestämmelserna i 9–11 §, 13 § 2 mom. 5 punkten samt 14 och 17 § tillämpas inte på konsumentkrediter där kredittiden är högst tre månader, där ingen ränta tas ut och där de övriga kreditkostnaderna omräknade till effektiv ränta inte överstiger det räntebelopp som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen. På fortlöpande krediter tillämpas dock 14 och 17 §.

6 §

Kreditkostnader och ränta

Med *kreditkostnad* avses i detta kapitel summan av räntor, kostnader och andra avgifter som är kända för kreditgivaren och som konsumenten ska betala med anledning av konsumentkreditförhållandet; kostnaderna för försäkringar och andra kompletterande tjänster som är knutna till kreditavtalet räknas också med i kreditkostnaderna, om ett avtal om en kompletterande tjänst är en förutsättning för att krediten ska lämnas på de marknadsförda villkoren.

Som kreditkostnad räknas inte

1) kostnader för det konto som används för skötseln av krediten, om öppnandet av kontot är frivilligt och kostnaderna har specificerats i avtalet,

2) avgifter som konsumenten måste betala till följd av ett eventuellt avtalsbrott,

3) notariatsavgifter.

Föreslagen lydelse

3 §

Begränsningar i fråga om tillämpningen i vissa andra fall

(upphävs 1 mom.)

6 §

Kreditkostnader och ränta

Med *kreditkostnad* avses i detta kapitel summan av räntor, kostnader och andra avgifter som är kända för kreditgivaren och som konsumenten ska betala *i samband* med konsumentkreditförhållandet. Kostnaderna för försäkringar och andra kompletterande tjänster som är knutna till och *som konsumenten erbjuds i anslutning till kreditavtalet (kompletterande tjänst)* räknas också med i kreditkostnaderna, om ett avtal om en kompletterande tjänst är en förutsättning för att krediten ska lämnas på de marknadsförda villkoren. *Som kreditkostnad räknas inte notariatsavgifter.*

(upphävs 2 mom.)

Gällande lydelse

7 §

Övriga definitioner

I detta kapitel avses med

6) *kreditförmedlare* en annan näringsidkare än kreditgivaren som presenterar eller erbjuder kreditavtal till konsumenter och som på annat sätt bistår konsumenter vid ingåendet av kreditavtal eller som ingår kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning,

7) *lämnande av information i varaktig form* lämnande av information till konsumenten personligen antingen skriftligen eller elektroniskt så att konsumenten kan bevara och återge informationen i oförändrad form.

Informationsskyldighet

(ny)

Föreslagen lydelse

7 §

Övriga definitioner

I detta kapitel avses med

6) *kreditförmedlare* en annan näringsidkare än kreditgivaren som *mot ersättning* presenterar eller erbjuder kreditavtal till konsumenter *eller* som på annat sätt bistår konsumenter vid ingåendet av kreditavtal eller som ingår kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning,

7) *lämnande av information i varaktig form* lämnande av information till konsumenten personligen antingen skriftligen eller elektroniskt så att konsumenten kan bevara och återge informationen i oförändrad form,

8) *rådgivningstjänster tillhandahållande av personligt anpassade rekommendationer till en konsument avseende en konsumentkredit.*

Informationsskyldighet

7 a §

Allmän informationsskyldighet

Utöver vad som föreskrivs om informationsskyldighet någon annanstans i lag ska kreditgivare och kreditförmedlare tillhandahålla allmänheten tydlig och begriplig allmän information om de krediter de erbjuder, på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten väljer. Av informationen ska framgå

1) *kreditgivarens eller kreditförmedlarens namn, besöksadress, telefonnummer och e-postadress samt vid behov information om ett sådant elektroniskt kommunikationsmedel med vilket konsumenten snabbt kan kontakta och kommunicera effektivt med kreditgivaren eller kreditförmedlaren och som gör det möjligt för konsumenten att bevara och återge utbytet av meddelanden med kreditgivaren eller kreditförmedlaren i oförändrad form,*

2) *det ändamål för vilket konsumenten får använda krediten,*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

- 3) kreditavtalets löptid,
- 4) typer av tillgänglig kreditränta och en kort beskrivning av deras kännetecken och vad de innebär för konsumenten,
- 5) ett representativt exempel på kreditbeloppet eller kreditgränsen, de kostnader som medförs för konsumenten för krediten, det sammanlagda beloppet av den kredit och de kreditkostnader som konsumenten ska betala och den effektiva räntan,
- 6) eventuella ytterligare kostnader som inte ingår i kreditkostnaderna och som konsumenten ska betala i samband med ett kreditavtal,
- 7) de olika alternativen för återbetalning av krediten, inklusive amorteringarnas antal, belopp och frekvens,
- 8) eventuella villkor som gäller återbetalning i förtid,
- 9) en beskrivning av ångerrätten,
- 10) eventuella kompletterande tjänster som konsumenten måste köpa för att erhålla krediten på de marknadsförda villkoren och uppgift om att de kompletterande tjänsterna kan köpas från en tillhandahållare som inte är kreditgivaren,
- 11) en varning för de följder som en försummelse att fullgöra skyldigheterna enligt kreditavtalet medför.

8 §

Information som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter

Den effektiva räntan och de övriga i 1 mom. avsedda uppgifterna ska lämnas i reklamen på ett klart, väl synligt och koncist sätt och ska motsvara de kreditvillkor som kreditgivaren normalt erbjuder.

(ny)

8 §

Information som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter

Den effektiva räntan och de övriga i 1 mom. avsedda uppgifterna ska lämnas i reklamen på ett klart, väl synligt och koncist sätt och ska motsvara de kreditvillkor som kreditgivaren normalt erbjuder. *Informationen ska vara lätt läsbar eller tydligt hörbar och anpassas till de tekniska begränsningarna hos det medium som används i reklamen.*

Om det medium som används i reklamen är sådant, att det inte är möjligt att visuellt visa

Gällande lydelse

(ny)

(ny)

Föreslagen lydelse

den information som avses i 1 mom., tillämpas inte 4 och 5 punkten i det momentet.

Om det elektroniska medium som används i reklamen är sådant, att det inte är möjligt att på ett klart och väl synligt sätt visuellt visa den information som avses i 1 mom., ska den information som avses i 4 och 5 punkten i det momentet kunna nås med tillgängliga tekniska medel.

8 a §

Varning som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter

I reklam för konsumentkrediter ska det tydligt och synligt varnas för att kredittagningen medför kostnader för konsumenten. Närmare bestämmelser om innehållet i varningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Information som ska lämnas innan ett kreditavtal ingås

Utöver vad som bestäms om informationsskyldighet någon annanstans i lag ska kreditgivaren och kreditförmedlaren i god tid innan ett kreditavtal ingås, på blanketten "Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation" i varaktig form ge konsumenten information om följande:

I fråga om nyttighetsbundna engångskrediter på högst 100 euro kan förhandsinformation också ges i någon annan varaktig form än på blanketten. Närmare bestämmelser om förhandsinformationen och blanketten utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Information som ska lämnas innan ett kreditavtal ingås

Utöver vad som bestäms om informationsskyldighet någon annanstans i lag ska kreditgivaren och kreditförmedlaren i god tid innan ett kreditavtal ingås, på blanketten "Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation" på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten väljer ge konsumenten tydlig och begriplig information om följande:

Informationen på blanketten ska vara konsekvent och tydligt läsbar och i den ska hänsyn tas till de tekniska begränsningarna hos den varaktiga form där den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt via olika kanaler med beaktande av interoperabilitet. Närmare bestämmelser om förhandsinformationen och blanketten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Gällande lydelse

10 §

Förhandsinformation vid telefonförsäljning

Utöver det som föreskrivs om förhandsinformation vid distansförsäljning i 6 a kap. 10 § 1 mom. och 2 mom. 1 och 3–6 punkten ska kreditgivaren och kreditförmedlaren vid telefonförsäljning ge konsumenten information om den typ av kredit som erbjuds, kreditkostnaderna och återbetalningen av krediten samt om den nytthet som krediten avser. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Vissa andra bestämmelser om skyldigheten att lämna förhandsinformation

Om ett avtal på konsumentens begäran ingås per telefon eller genom ett annat medium för distanskommunikation som inte gör det möjligt att överlämna blanketten "Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation" i varaktig form innan avtalet ingås, ska blanketten ges till konsumenten utan dröjsmål och i varaktig form efter det att avtalet har ingåtts. I fråga om nytthetsbundna engångskrediter på högst 100 euro ska förhandsinformationen ges konsumenten utan dröjsmål på blanketten eller i annan varaktig form efter det att avtalet har ingåtts, om avtalet på konsumentens begäran ingås per telefon eller genom ett annat medium för distanskommunikation som inte gör det möjligt att ge förhandsinformationen i varaktig form innan avtalet ingås.

Konsumenten ska dessutom på begäran och utan avgift få ett utkast till kreditavtal. Bestämmelser om hur avtalsvillkor ska lämnas vid distansförsäljning finns i 6 a kap.

Föreslagen lydelse

10 §

Förhandsinformation vid telefonförsäljning

Om konsumenten uttryckligen samtycker till det, behöver kreditgivaren och kreditförmedlaren vid telefonförsäljning inte lämna all information som avses i 9 §. Kreditgivaren och kreditförmedlaren ska då, utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om informationsskyldighet, i god tid innan ett kreditavtal ingås dock ge konsumenten informationen om kreditgivaren och kreditförmedlaren, den typ av kredit som erbjuds, kreditkostnaderna, kostnaderna för sen betalning och återbetalningen av krediten samt om den nytthet som krediten avser. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Vissa andra bestämmelser om skyldigheten att lämna förhandsinformation

Kreditgivaren och kreditförmedlaren ska i en situation som avses i 10 § ge konsumenten blanketten "Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation" i varaktig form utan dröjsmål efter det att avtalet har ingåtts.

Konsumenten ska dessutom på begäran och utan avgift få ett utkast till kreditavtal på papper eller i någon annan varaktig form.

Kreditgivare och kreditförmedlare ska vid lämnande av i 9 och 10 § avsedd information

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

till konsumenten samtidigt meddela huruvida kreditgivaren eller kreditförmedlaren tillhandahåller rådgivningstjänster.

(ny)

11 a §

Påminnelse om ångerrätt

Om den information som avses i 9–11 § ges konsumenten senare än en dag innan konsumenten ingår ett distansavtal, ska kreditgivaren eller kreditförmedlaren skicka konsumenten en påminnelse om dennes ångerrätt och anvisningar för utövandet av ångerrätten. Påminnelsen ska lämnas till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet tidigast en dag och senast sju dagar efter det att kreditavtalet ingicks.

(ny)

11 b §

Information om personanpassade erbjudanden på grundval av automatiserat beslutsfattande

Utöver vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) ska kreditgivaren och kreditförmedlaren på ett tydligt och begripligt sätt informera konsumenten om att erbjudandet grundar sig på automatiserat beslutsfattande, om konsumenten erhåller ett personanpassat erbjudande som bygger på automatiserat beslutsfattande.

Gällande lydelse

12 §

*Undantag som gäller dem som har
kreditförmedling som bisyssla*

Bestämmelserna i 9–11 § om en kreditförmedlares skyldighet att ge konsumenten information gäller inte en sådan säljare eller tjänsteleverantör som arbetar som kreditförmedlare vid sidan av sin huvudsyssla.

(ny)

Föreslagen lydelse

12 §

*Undantag som gäller dem som har
kreditförmedling som bisyssla*

Bestämmelserna i 9–11 och 11 a § om en kreditförmedlares skyldighet att ge konsumenten information gäller inte en sådan säljare eller tjänsteleverantör som arbetar som kreditförmedlare vid sidan av sin huvudsyssla.

12 a §

Avgiftsfrihet

*För i detta kapitel avsedd information får
det inte tas ut någon avgift hos konsumenten.*

*Kreditgivarens skyldighet att handla
ansvarsfullt*

13 §

God kreditgivningssed

Det förutsätts särskilt att kreditgivaren

- 1) vid marknadsföringen av en kredit inte
 - a) förringar allvaret i eller betydelsen av kredittagningen,
 - b) ger intryck av att kredittagning löser konsumentens ekonomiska problem eller minskar problemen eller andra negativa effekter som problemen ger upphov till,
 - c) för fram att krediten är förmånligare än konsumentens befintliga krediter, om påståendet är osant eller vilseledande, eller om påståendet inte på annat sätt kan styrkas,
 - d) hävdar att kredittagningen främjar konsumentens sociala framgång eller den sociala acceptansen av konsumenten,

*Kreditgivarens skyldighet att handla
ansvarsfullt*

13 §

God kreditgivningssed

Det förutsätts särskilt att kreditgivaren

- 1) vid marknadsföringen av en kredit inte
 - a) förringar allvaret i eller betydelsen av kredittagningen,
 - b) ger intryck av att kredittagning löser konsumentens ekonomiska problem eller minskar problemen eller andra negativa effekter som problemen ger upphov till,
 - c) för fram att krediten är förmånligare än konsumentens befintliga krediter, om påståendet är osant eller vilseledande, eller om påståendet inte på annat sätt kan styrkas,
 - d) hävdar att kredittagningen främjar konsumentens sociala framgång eller den sociala acceptansen av konsumenten,
 - e) ger intryck av att kredittagning leder till ökade ekonomiska resurser, ersätter besparingar eller kan höja konsumentens levnadsstandard,

Gällande lydelse

e) påminner konsumenten om en outnyttjad kredit, utom när konsumenten ansöker om en ny kredit hos kreditgivaren,

f) kopplar användningen av krediten till speltjänster eller riktar marknadsföringen till konsumenter som kan antas använda krediten till speltjänster,

g) riktar marknadsföringen till konsumenter som har en anteckning om betalningsstörning eller som annars kan antas ha svårigheter att fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet på behörigt sätt,

h) på något annat än i underpunkterna a–g avsett sätt handlar så att marknadsföringen tydligt bidrar till att försämra konsumentens förmåga att noggrant överväga att ta eller använda krediten,

(ny)

(ny)

Bestämmelserna i 1 mom. och 2 mom. 1–5 punkten tillämpas också på kreditförmedlare. Bestämmelsen i 2 mom. 5 punkten gäller dock inte en sådan säljare eller tjänsteleverantör som arbetar som kreditförmedlare vid sidan av sin huvudsyssla.

(ny)

Föreslagen lydelse

f) påminner konsumenten om en outnyttjad kredit, utom när konsumenten ansöker om en ny kredit hos kreditgivaren,

g) kopplar användningen av krediten till speltjänster eller riktar marknadsföringen till konsumenter som kan antas använda krediten till speltjänster,

h) riktar marknadsföringen till konsumenter som har en anteckning om betalningsstörning eller som annars kan antas ha svårigheter att fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet på behörigt sätt,

i) för fram att obetalda krediter eller uppgifter om krediter som förts in i register har liten eller ingen inverkan på bedömningen av en kreditansökan,

j) på något annat än i underpunkterna a–i avsett sätt handlar så att marknadsföringen tydligt bidrar till att försämra konsumentens förmåga att noggrant överväga att ta eller använda krediten,

1 a) inte vid tillhandahållandet av rådgivningstjänster marknadsför dem på ett sådant sätt att marknadsföringen bidrar till att fördunkla konsumentens förståelse för att det är fråga om en tjänst som är fristående från kreditgivningen,

3 a) inte tar ut avgifter av konsumenten för ansökan om kredit innan kreditavtalet ingås,

Bestämmelserna i 1 mom. och 2 mom. 1, 1 a, 2, 3, 3 a, 4 och 5 punkten tillämpas också på kreditförmedlare.

13 b §

Kreditgivares rätt att kräva försäkring i anslutning till kreditavtalet

Kreditgivaren får kräva att konsumenten har en relevant försäkring som är knuten till kreditavtalet, om det kan anses proportionerligt att kräva det. Kreditgivaren får i så fall inte ändra villkoren i

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kreditanbudet, om konsumenten har ingått eller ingår ett försäkringsavtal med en annan försäkringsgivare än kreditgivarens primära samarbetspart, förutsatt att garantinivån hos försäkringens försäkringsskydd till sin omfattning motsvarar minst den försäkring som kreditgivaren föreslår. Ett erbjudande om en sådan försäkring ska vara oförändrat i kraft i minst tre dagar från det att det gavs. Försäkringsgivaren ska när den erbjuder försäkring informera konsumenten om erbjudandets giltighetstid.

(ny)

13 c §

Förfaranden vid bedömningen av konsumenternas kreditvärdighet och kreditgivarens riktlinjer för ersättningar till personalen

Kreditgivare ska fastställa förfaranden för bedömning av kreditvärdigheten och upprätthålla dem.

Kreditgivare ska när de utarbetar och tillämpar riktlinjer för ersättning till personal som ansvarar för bedömning av konsumenternas kreditvärdighet säkerställa att riktlinjerna förhindrar uppkomsten av intressekonflikter. Beloppet av ersättningar till personalen får inte vara beroende av antalet eller andelen godkända kreditansökningar.

Riktlinjerna ska främja en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och får inte locka till risktagande som går utöver den risknivå som kreditgivaren godtar. Riktlinjerna ska också följa kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen. Riktlinjerna ska tillämpas på ett sätt och i en omfattning som står i proportion till kreditgivarens storlek, organisation samt verksamhetens art, omfattning och grad av komplexitet.

14 §

Skyldighet att bedöma en konsuments kreditvärdighet

Innan ett kreditavtal ingås ska kreditgivaren bedöma om konsumenten har förutsättningar att fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet (*konsumentens kreditvärdighet*). Bedömningen ska grundas på tillräckliga kreditupplysningsregisteruppgifter och andra uppgifter om konsumentens inkomster och övriga ekonomiska förhållanden.

Om parterna senare kommer överens om att höja kreditbeloppet eller kreditgränsen, ska kreditgivaren försäkra sig om att informationen om konsumenten är aktuell och, om kreditbeloppet eller kreditgränsen höjs betydligt, bedöma konsumentens kreditvärdighet på nytt innan avtal ingås om höjningen.

14 §

Skyldighet att bedöma en konsuments kreditvärdighet

Innan ett kreditavtal ingås ska kreditgivaren *noggrant och i konsumentens intresse* bedöma om konsumenten har förutsättningar att fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet (*konsumentens kreditvärdighet*). Bedömningen ska utföras på grundval av behövlig information om konsumentens inkomster, *utgifter* och andra finansiella och ekonomiska förhållanden som står i *proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker*. Informationen ska inhämtas från konsumenten, kreditupplysningsregistret och vid behov från andra källor och informationens riktighet ska kontrolleras på lämpligt sätt.

Om parterna senare kommer överens om att höja kreditbeloppet eller kreditgränsen, ska kreditgivaren försäkra sig om att informationen om konsumenten är aktuell och, om kreditbeloppet eller kreditgränsen höjs betydligt, bedöma konsumentens kreditvärdighet på nytt innan avtal ingås om höjningen.

Kreditgivaren ska bevara uppgifterna om de åtgärder som har vidtagits för bedömningen av konsumentens kreditvärdighet i fem år från det att krediten i sin helhet har förfallit till betalning. Om oenighet uppstår kring ett kreditavtal ska uppgifterna om bedömning av kreditvärdigheten dock bevaras till dess parterna har kommit överens om saken eller ärendet har avgjorts.

Om bedömningen av konsumentens kreditvärdighet inbegriper användning av automatisk behandling av personuppgifter, ska kreditgivaren informera konsumenten om detta samt om konsumentens rätt att få en tydlig och begriplig förklaring om bedömningen, uttrycka sin ståndpunkt till kreditgivaren samt begära en granskning av bedömningen av kreditvärdigheten och beslutet om kreditansökan.

Om kreditgivaren bryter mot sina i 1 eller 3 mom. föreskrivna skyldigheter, är

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

konsumenten inte skyldig att betala kreditränta och inte heller andra kreditkostnader. Om kreditgivaren bryter mot sin skyldighet enligt 2 mom. att försäkra sig om att informationen om konsumenten är aktuell eller att bedöma konsumentens kreditvärdighet på nytt, är konsumenten inte skyldig att betala kreditränta och inte heller andra kreditkostnader från och med höjningen.

(ny)

16 b §

Avslag på ansökan om kredit

Om en ansökan om kredit avslås, ska den konsument som ansökt om kredit underrättas om avslaget utan dröjsmål och vid behov hänvisas till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Konsumenten ska på begäran underrättas om grunden för avslaget skriftligen, om inte avslaget grundar sig på 4 kap. 5 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

17 §

17 §

Ingående av kreditavtal

Ingående av kreditavtal

Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas i avtalet utfärdas genom förordning av statsrådet. Ränta och avgifter som grundar sig på kreditförhållandet får inte tas ut av konsumenten, om det inte har överenskommits i det avtal som avses i 1 mom.

Informationen i avtalet ska vara tydligt läsbar och i den ska tas hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt för respektive kanal. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas i avtalet utfärdas genom förordning av statsrådet. Ränta och avgifter som grundar sig på kreditförhållandet får inte tas ut av konsumenten, om de inte har överenskommits i det avtal som avses i 1 mom.

17 a §

17 a §

Kreditkostnadernas maximibelopp

Kreditkostnadernas maximibelopp

Gällande lydelse

Vad som föreskrivs i 2–4 mom. gäller inte försäkringsavgifter som betraktas som kreditkostnader, om syftet med försäkringen är att trygga värdet på säkerheten för krediten.

20 §

Ångerrätt

Konsumenten har rätt att frånträda ett konsumentkreditavtal genom att meddela detta till kreditgivaren i varaktig form inom 14 dagar räknat från det att avtalet ingicks eller från den senare tidpunkt då konsumenten fick ett skriftligt eller elektroniskt exemplar av kreditavtalet med den information som avses i 17 eller 45 §.

Om konsumenten frånträder avtalet får räntan på krediten krävas i ersättning av konsumenten för den tid som han eller hon kunnat förfoga över krediten. Kreditgivaren har också rätt till ersättning av konsumenten för avgifter som kreditgivaren eventuellt har inbetalat till myndigheterna till följd av att kreditavtalet ingåtts och som inte återbetalas vid frånträdelse. Ränta och avgifter får dock inte utkrävas om kreditgivaren inte på förhand har informerat konsumenten om betalningsskyldigheten eller ränte- och avgiftsbeloppet eller, i det fall att räntan inte har kunnat meddelas på förhand, om grunderna för fastställandet av räntan.

Föreslagen lydelse

Vad som föreskrivs i 2–4 mom. gäller inte försäkringsavgifter som betraktas som kreditkostnader, om syftet med försäkringen är att trygga värdet på säkerheten för krediten, *och inte heller avgifter som konsumenten ska betala på grund av eventuella avtalsbrott.*

20 §

Ångerrätt

Konsumenten har rätt att frånträda ett konsumentkreditavtal genom att *på papper eller i någon annan* varaktig form *som konsumenten valt och som anges i* kreditavtalet meddela detta till kreditgivaren inom 14 dagar räknat från det att avtalet ingicks eller från den senare tidpunkt då konsumenten fick ett skriftligt eller elektroniskt exemplar av kreditavtalet med den information som avses i 17 §. *Om det är fråga om en nyttighetsbunden kredit som beviljas enbart för anskaffning av en vara, har konsumenten dock rätt att frånträda avtalet minst så länge konsumenten enligt villkoren i köpeavtalet har rätt att få köpesumman återbetald till fullt belopp.*

Om konsumenten inte har fått kreditavtalet i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel, upphör den ångerfrist som avses i 1 mom. ett år och 14 dagar efter det att kreditavtalet ingicks. Ångerfristen upphör dock inte om konsumenten inte har underrättats om sin ångerrätt i enlighet med 9 eller 41 §.

Om konsumenten frånträder avtalet får räntan på krediten krävas i ersättning av konsumenten för den tid som han eller hon kunnat förfoga över krediten. Kreditgivaren har också rätt till ersättning av konsumenten för avgifter som kreditgivaren eventuellt har inbetalat till myndigheterna till följd av att kreditavtalet ingåtts och som inte återbetalas vid frånträdelse. Ränta och avgifter får dock inte utkrävas om kreditgivaren inte på förhand har informerat konsumenten om betalningsskyldigheten eller ränte- och avgiftsbeloppet eller, i det fall att räntan inte

Gällande lydelse

Konsumenten ska utan dröjsmål och senast inom 30 dagar från det att meddelandet om utövandet av ångerrätten avsändes, till kreditgivaren återlämna de medel som konsumenten har tagit emot i enlighet med kreditavtalet. För att ångerrätten inte ska upphöra att gälla ska konsumenten dessutom betala ersättning enligt 2 mom. Konsumenten får dock låta bli att fullgöra sin betalningsskyldighet tills kreditgivaren har fullgjort sin motsvarande skyldighet.

22 §

Särskilda bestämmelser som gäller distansförsäljning

I stället för ett ersättningsbelopp enligt 20 § 2 mom. har kreditgivaren rätt att som ersättning kräva den effektiva räntan för krediten för den tid som konsumenten har kunnat förfoga över krediten, om konsumenten vid distansförsäljning frånträder

2) ett kreditavtal där krediten är under 200 euro eller över 75 000 euro,

3) ett kreditavtal som är knutet till ett brukskonto och där kredittiden enligt avtalsvillkoren är högst en månad,

4) ett kreditavtal där kredittiden enligt avtalsvillkoren är högst tre månader, där ränta inte tas ut och där de övriga kreditkostnaderna inte överstiger den ränta som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen när de omräknas till effektiv ränta,

5) ett kreditavtal där en arbetsgivare som bisyssla ger sin arbetstagare räntefri kredit eller kredit med en effektiv ränta som är lägre än den rådande marknadsräntan,

6) ett kreditavtal där ett värdepappersföretag eller ett kreditinstitut lämnar sina kunder kredit för investeringar.

I de fall som avses i 1 mom. ska kreditgivaren utan dröjsmål och senast inom 30 dagar från det att meddelandet om utövandet av ångerrätten togs emot, till konsumenten återlämna samtliga prestationer som kreditgivaren har fått med stöd av avtalet.

Föreslagen lydelse

har kunnat meddelas på förhand, om grunderna för fastställandet av räntan.

Konsumenten ska utan dröjsmål och senast inom 30 dagar från det att meddelandet om utövandet av ångerrätten avsändes, till kreditgivaren återlämna de medel som konsumenten har tagit emot i enlighet med kreditavtalet. För att ångerrätten inte ska upphöra att gälla ska konsumenten dessutom betala ersättning enligt 2 mom. Konsumenten får dock låta bli att fullgöra sin betalningsskyldighet tills kreditgivaren har fullgjort sin motsvarande skyldighet.

(upphävs)

Gällande lydelse

Den effektiva räntan för krediten får dock avdras från dessa belopp.

För att ångerrätten inte ska återgå ska konsumenten utan dröjsmål och senast inom 30 dagar från det att meddelandet om utövandet av ångerrätten avsändes, till kreditgivaren återlämna de medel som konsumenten fått med stöd av kreditavtalet. Konsumenten får dock låta bli att fullgöra sin återlämningskyldighet tills kreditgivaren har fullgjort sin motsvarande skyldighet.

23 a §

Information som ska lämnas om ändring av kreditavtal

Om ett kreditavtal ändras, ska kreditgivaren innan de föreslagna ändringarna träder i kraft ge konsumenten följande information:

24 §

Ändringar av ränta och avgifter

Ränteändringar ska göras jämlikt och utan att diskriminera konsumenter. Konsumenten ska informeras om varje ändring i varaktig form innan ändringen träder i kraft. I samband med meddelandet om en ändring ska avbetalningens storlek efter ränteändringen anges och, om avbetalningarnas antal och frekvens förändras, uppdaterade uppgifter om detta.

Om informationen om ny referensränta offentliggörs på tillbörligt sätt och finns att tillgå hos kreditgivaren, får informationen enligt 2 mom. trots vad som föreskrivs i det momentet ges till konsumenten med jämna mellanrum enligt vad som överenskommits i avtalet, dock minst en gång om året.

Föreslagen lydelse

23 a §

Information som ska lämnas om ändring av kreditavtal

Om ett kreditavtal ändras, ska kreditgivaren innan de föreslagna ändringarna träder i kraft till konsumenten *på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet* lämna följande information:

24 §

Ändringar av ränta och avgifter

Ränteändringar ska göras jämlikt och utan att diskriminera konsumenter. Konsumenten ska informeras om varje ändring *på papper eller i någon annan* varaktig form *som anges i kreditavtalet i god tid* innan ändringen träder i kraft. I samband med meddelandet om en ändring ska avbetalningens storlek efter ränteändringen anges och, om avbetalningarnas antal och frekvens förändras, uppdaterade uppgifter om detta.

Om informationen om ny referensränta offentliggörs på tillbörligt sätt och finns att tillgå också i kreditgivarens lokaler, *på kreditgivarens webbplats och via kreditgivarens mobilapp* får informationen enligt 2 mom. trots vad som föreskrivs i det momentet ges till konsumenten med jämna mellanrum enligt vad som överenskommits i avtalet, dock minst en gång om året.

Gällande lydelse

De avgifter som tas ut med anledning av kreditavtalet får ändras endast på grunder som specificerats i avtalet. En avgiftshöjning får inte vara större än den faktiska ökning som kreditgivaren haft i de kostnader på grund av vilka avgift enligt kreditavtalet tas ut. På informationen om ändringar i avgifterna ska vad som i 2 och 3 mom. föreskrivs om informationen om ränteändringar tillämpas.

25 §

Skyldighet att informera om överföring av kreditavtal

Om en kreditgivare överför sina rättigheter enligt kreditavtalet eller om kreditavtalet överförs på tredje part, ska konsumenten underrättas om överlåtelsen. Någon informationsskyldighet föreligger dock inte om den ursprungliga kreditgivaren efter överföringen företräder den nya kreditgivaren gentemot konsumenten.

27 §

Konsumentens rätt att betala en konsumentkredit innan den förfaller till betalning

Om konsumenten betalar krediten eller en del av den i förtid, ska från den återstående delen av kreditgivarens fordran avdras den del av kreditkostnaderna som gäller den utnyttjade kredittiden. Kreditgivaren får emellertid i sin helhet ta ut de faktiska kostnader för uppläggningsen av krediten som anges i kreditavtalet.

30 §

Uppsägning av ett avtal om fortlöpande kredit

Kreditgivaren får säga upp ett avtal om fortlöpande kredit på de villkor som anges i kreditavtalet. För kreditgivaren får en

Föreslagen lydelse

De avgifter som tas ut *i samband med* kreditavtalet får ändras endast på grunder som specificerats i avtalet. En avgiftshöjning får inte vara större än den faktiska ökning som kreditgivaren haft i de kostnader på grund av vilka avgift enligt kreditavtalet tas ut. På informationen om ändringar i avgifterna ska vad som i 2 och 3 mom. föreskrivs om informationen om ränteändringar tillämpas.

25 §

Skyldighet att informera om överföring av kreditavtal

Om en kreditgivare överför sina rättigheter enligt kreditavtalet eller om kreditavtalet överförs på tredje part, ska *den ursprungliga kreditgivaren* underrätta konsumenten om överlåtelsen. Någon informationsskyldighet föreligger dock inte om den ursprungliga kreditgivaren efter överföringen företräder den nya kreditgivaren gentemot konsumenten.

27 §

Konsumentens rätt att betala en konsumentkredit innan den förfaller till betalning

Om konsumenten betalar krediten eller en del av den i förtid, ska från den återstående *delen av* kreditgivarens fordran från kreditkostnaderna avdras den del som motsvarar den utnyttjade kredittiden. *Vid beräkningen av denna nedsättning ska hänsyn tas till alla kostnader som kreditgivaren fastställt för konsumenten.*

30 §

Uppsägning av ett avtal om fortlöpande kredit

Kreditgivaren får säga upp ett avtal om fortlöpande kredit på de villkor som anges i kreditavtalet. För kreditgivaren får en

Gällande lydelse

uppsägningstid som är kortare än två månader inte avtalas. Meddelandet om uppsägning ska lämnas till konsumenten i varaktig form.

32 §

Kreditgivarens rätt att dra in konsumentens rätt att utnyttja en fortlöpande kredit

Kreditgivaren ska med angivande av skäl meddela konsumenten i varaktig form och på förhand att rätten att utnyttja krediten upphör. Om det för att förhindra eller begränsa missbruk eller skador är nödvändigt att rätten att utnyttja krediten upphör med omedelbar verkan, får meddelandet lämnas utan dröjsmål efter indragningen.

35 §

Tidigareläggande av förfallodag

Om kreditgivaren kräver in betalning av poster som inte förfallit, ska vid uträkning av kreditgivarens fordran från dessa betalningar avdras den del av kreditkostnaderna som hänförs till den outnyttjade kredittiden. Kreditgivaren får emellertid i sin helhet ta ut de faktiska kostnader för uppläggnings av krediten som anges i kreditavtalet. Den outnyttjade kredittiden räknas från det att kravet på återbetalning blir gällande.

41 §

Förhandsinformation

För konsumentkrediter som är knutna till brukskonton och som enligt avtalsvillkoren har en kredittid på högst tre månader eller där kreditbeloppet ska återbetalas efter anfordran, ska kreditgivaren och kreditförmedlaren, utöver vad som på något annat ställe i lag bestäms om att lämna information, innan ett

Föreslagen lydelse

uppsägningstid som är kortare än två månader inte avtalas. Meddelandet om uppsägning ska lämnas till konsumenten *på papper eller i någon annan* varaktig form som anges i kreditavtalet.

32 §

Kreditgivarens rätt att dra in konsumentens rätt att utnyttja en fortlöpande kredit

Kreditgivaren ska med angivande av skäl meddela konsumenten *på papper eller i någon annan* varaktig form som anges i kreditavtalet och på förhand att rätten att utnyttja krediten upphör. Om det för att förhindra eller begränsa missbruk eller skador är nödvändigt att rätten att utnyttja krediten upphör med omedelbar verkan, räcker det att meddelandet lämnas utan dröjsmål efter indragningen.

35 §

Tidigareläggande av förfallodag

Om kreditgivaren kräver in betalning av poster som inte förfallit, ska vid beräkning av kreditgivarens fordran från dessa betalningar avdras *den del* av kreditkostnaderna som *motsvarar* den outnyttjade kredittiden. *Vid beräkningen av denna nedsättning ska hänsyn tas till alla kostnader som kreditgivaren fastställt för konsumenten.* Den outnyttjade kredittiden räknas från det att kravet på återbetalning blir gällande.

41 §

Förhandsinformation

Om kreditgivaren på grund av konsumentens betalningssvårigheter ingår ett avtal om betalningsarrangemang med denne som inte till sina villkor är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet, ska kreditgivaren och kreditförmedlaren, utöver vad som någon

Gällande lydelse

kreditavtal ingås ge konsumenten information om följande:

- 1) kreditgivaren,
- 2) den typ av kredit som erbjuds, kreditkostnaderna och återbetalningen av krediten,
- 3) påföljderna vid avtalsbrott,
- 4) konsumentens lagbestämda rättigheter.

Bestämmelserna i 1 mom. om den information som ska lämnas innan avtal ingås tillämpas också om kreditgivaren till följd av konsumentens betalningssvårigheter ingår ett sådant avtal om betalningsarrangemang med konsumenten som i fråga om villkoren inte är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet.

Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 §

När förhandsinformation lämnas per telefon

Om en konsument per telefon ansöker om att omedelbart få tillgång till en kredit som avses i 41 § 1 mom., ska konsumenten få den information som föreskrivs i 6 a kap. 10 § 1 mom. och 2 mom. 1 och 3–6 punkten och information om typen av kredit och om återbetalningen. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas också om konsumenten per telefon ansöker om att få ingå ett sådant avtal om betalningsarrangemang som avses i 41 § 2 mom.

Föreslagen lydelse

annanstans i lag föreskrivs om skyldigheten att lämna information, *i god tid innan avtalet om betalningsarrangemang ingås på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt, med hjälp av blanketten "Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation", som gäller avtal om betalningsarrangemang, ge konsumenten tydlig och begriplig information om följande:*

- 1) kreditgivaren,
- 2) den typ av kredit som erbjuds, kreditkostnaderna och återbetalningen av krediten,
- 3) påföljderna vid avtalsbrott,
- 4) konsumentens rättigheter enligt lag.

Informationen på blanketten ska vara konsekvent och tydligt läsbar och i den ska tas hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt för respektive kanal med beaktande av interoperabilitet. Närmare bestämmelser om förhandsinformationen och blanketten utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 §

När förhandsinformation lämnas per telefon

Om konsumenten uttryckligen samtycker till det, behöver kreditgivaren och kreditförmedlaren per telefon inte lämna all information som avses i 41 §. Kreditgivaren ska då, utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om informationsskyldighet, i god tid innan avtalet om betalningsarrangemang ingås dock ge konsumenten informationen om kreditgivaren, den kredit som erbjuds, kreditkostnaderna, kostnaderna för sen betalning, återbetalningen av krediten och om den nyttighet som krediten avser. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Gällande lydelse

43 §

När förhandsinformation lämnas i varaktig form

Förhandsinformation enligt 41 § ska lämnas till konsumenten i god tid innan avtalet ingås, på blanketten "Europeisk konsumentkreditinformation" som gäller olika typer av kredit eller i någon annan varaktig form enligt kreditgivarens eller kreditförmedlarens val. Närmare bestämmelser om blanketten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om ett avtal på konsumentens begäran ingås per telefon eller genom ett annat medium för distanskommunikation som inte gör det möjligt att lämna förhandsinformationen i varaktig form innan avtalet ingås, ska kreditgivaren lämna uppgifterna enligt 45 § i varaktig form utan dröjsmål när avtalet ingåtts.

Konsumenten ska dessutom på begäran och utan avgift få ett utkast till kreditavtal.

45 §

Kreditavtal som är knutna till brukskonton

Kreditavtal som är knutna till brukskonton och som enligt avtalsvillkoren har en kredittid på högst tre månader eller där kreditbeloppet ska återbetalas efter anfordran, ska upprättas skriftligt och konsumenten ska få ett exemplar av avtalet. Ett avtal får också ingås på elektronisk väg på ett sådant sätt att konsumenten kan bevara och återge avtalet i oförändrad form.

I avtalet ska lämnas uppgifter om

1) kreditavtalets parter,

Föreslagen lydelse

43 §

Övriga bestämmelser om informationsskyldighet för vissa särskilda typer av krediter

Kreditgivaren ska i en situation som avses i 42 § ge konsumenten blanketten "Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation", som gäller avtal om betalningsarrangemang, i varaktig form utan dröjsmål efter det att avtalet har ingåtts.

Konsumenten ska dessutom på begäran och utan avgift få ett utkast till avtal om betalningsarrangemang.

Kreditgivare och kreditförmedlare ska vid lämnande av i 41 och 42 § avsedd information till konsumenten samtidigt meddela huruvida kreditgivaren eller kreditförmedlaren tillhandahåller rådgivningstjänster.

(upphävs)

Gällande lydelse

2) den typ av kredit som erbjuds, kreditkostnaderna och återbetalningen av krediten,

3) ångerrätten.

Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas i avtalet utfärdas genom förordning av statsrådet. Ränta och avgifter som grundar sig på kreditförhållandet får inte tas ut hos konsumenten, om det inte har överenskommits på det sätt som anges i 1 mom.

46 §

Informationsskyldighet under löptiden för kreditavtal som är knutna till brukskonton

En kreditgivare ska regelbundet i ett kontoutdrag som lämnats i varaktig form ge konsumenten följande uppgifter om konsumentens kredit som är knuten till ett brukskonto:

—————
Konsumenten ska i varaktig form informeras om ändringar i räntan och andra avgifter innan ändringarna träder i kraft. Om ränteändringen är en följd av att referensräntan ändrats, får det i kreditavtalsvillkoren avtalas att informationen lämnas till konsumenten på det kontoutdrag som anges i 1 mom., under förutsättning att uppgifterna om den nya referensräntan offentliggörs på behörigt sätt och dessutom är tillgängliga hos kreditgivaren.

(ny)

Föreslagen lydelse

46 §

Informationsskyldighet under löptiden för kreditavtal som är knutna till brukskonton

En kreditgivare ska regelbundet, *minst en gång i månaden*, i ett kontoutdrag *som tillhandahålls på papper eller i någon annan* varaktig form som anges i kreditavtalet ge konsumenten följande uppgifter om konsumentens kredit som är knuten till ett brukskonto (*kontokredit*):

—————
Konsumenten ska *på papper eller i någon annan* varaktig form *som anges i kreditavtalet* informeras om ändringar i räntan och andra avgifter i god tid innan ändringarna träder i kraft. Om ändringen av krediträntan beror på en ändring av referensräntan, får det i kreditavtalsvillkoren avtalas att informationen lämnas till konsumenten på det kontoutdrag som avses i 1 mom., under förutsättning att uppgifterna om den nya referensräntan offentliggörs på behörigt sätt och dessutom är tillgängliga i kreditgivarens lokaler, *på kreditgivarens webbplats och via kreditgivarens mobilapp*.

46 a §

Minskning eller uppsägning av användning av kredit som grundar sig på kreditavtal som är knutna till brukskonton

Om kreditgivaren minskar konsumentens rätt att använda en kredit som är knuten till ett brukskonto eller säger upp den, ska

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kreditgivaren på ett överenskommet sätt underrätta konsumenten om detta senast 30 dagar innan minskningen eller uppsägningen träder i kraft. Kreditgivaren ska då ge konsumenten möjlighet att utan ytterligare kostnad återbetala det belopp som faktiskt utnyttjats i den utsträckning det motsvarar det minskade eller uppsagda beloppet i tolv lika stora månatliga poster.

47 §

Informationsskyldighet som gäller avtal om brukskonto

Om något kreditavtal inte har knutits till ett brukskonto, men det är möjligt för den som tillhandahåller kontot att enligt prövning bevilja konsumenten kredit i vissa fall genom att tillåta att saldot överskrids, ska räntan för överskridningen anges i avtalet om brukskontot liksom också hur räntan bestäms och övriga villkor som gäller räntan samt andra avgifter för en överskridning och villkoren för ändring av dessa avgifter. Uppgifterna ska dessutom regelbundet lämnas till konsumenten i varaktig form.

Om konsumenten har överskridit saldot på sitt brukskonto avsevärt och detta har fortgått i mer än en månad, ska kreditgivaren utan dröjsmål i varaktig form underrätta konsumenten om följande:

- 1) att kontots saldo har överskridits,
- 2) beloppet på överskridandet,
- 3) den ränta som tas ut,
- 4) övriga avgifter till följd av avtalsbrottet.

47 §

*Informationsskyldighet som gäller avtal om brukskonto **och överskridande***

Om något kreditavtal inte har knutits till ett brukskonto, men det är möjligt för den som tillhandahåller kontot att enligt prövning bevilja konsumenten kredit i vissa fall genom att tillåta att saldot överskrids, ska denna *möjlighet till överskridande*, räntan för överskridandet, *villkoren för tillämpning av räntan och det index eller den referensränta som tillämpas på den ursprungliga räntan* anges i avtalet om brukskontot liksom andra avgifter för ett överskridande *och villkoren för ändring av dessa avgifter*. Uppgifterna ska dessutom regelbundet lämnas till konsumenten *på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i avtalet om brukskontot*.

Om konsumenten har överskridit saldot på sitt brukskonto avsevärt och detta har fortgått i mer än en månad, ska kreditgivaren utan dröjsmål *på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten har valt och som anges i avtalet om brukskontot* underrätta konsumenten om följande:

- 1) att kontots saldo har överskridits,
- 2) beloppet på överskridandet,
- 3) den ränta som tas ut,
- 4) övriga avgifter till följd av avtalsbrottet,
- 5) förfallodagen.

Om konsumenten på det sätt som avses i 1 mom. regelbundet överskrider saldot på sitt brukskonto, ska kreditgivaren dessutom erbjuda konsumenten rådgivningstjänster, om sådana finns tillgängliga, samt hänvisa

Gällande lydelse

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. om överskridning av brukskontots saldo gäller också överskridning av kreditgränsen i ett kreditavtal som är knutet till ett brukskonto.

(ny)

Föreslagen lydelse

konsumenten till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning.

Bestämmelserna i 1–3 mom. om överskridande av brukskontots saldo gäller också överskridande av kreditgränsen i ett kreditavtal som är knutet till ett brukskonto.

47 a §

Minskning eller uppsägning av möjligheten till överskridande

Om kreditgivaren minskar saldot på konsumentens brukskonto eller gränsen för överskridande enligt det kreditavtal som är knutet till brukskontot eller säger upp möjligheten till överskridande, ska kreditgivaren på ett överenskommet sätt underrätta konsumenten om detta senast 30 dagar innan minskningen eller uppsägningen träder i kraft. Kreditgivaren ska då ge konsumenten möjlighet att utan ytterligare kostnad återbetala det belopp som faktiskt utnyttjats i den utsträckning det motsvarar det minskade eller uppsagda beloppet i tolv lika stora månatliga poster.

(ny)

48 a §

Beaktande av konsumentens förhållanden

Kreditförmedlingen ska grunda sig på uppgifter om konsumentens ekonomiska situation, på behov och förväntningar som konsumenten uppgett sig ha i fråga om krediten samt på relevanta antaganden om konsumentens risker under kreditavtalets giltighetstid.

49 §

Avgifter som tas ut av konsumenten

49 §

Avgifter som tas ut av konsumenten

Kreditförmedlaren har rätt till avgift av konsumenten endast om konsumenten har informerats om avgiften enligt 1 mom. och överenskommelse om avgiften har träffats skriftligen eller elektroniskt med

Kreditförmedlaren har rätt till avgift av konsumenten endast om konsumenten har informerats om avgiften enligt 1 mom. och överenskommelse om avgiften har *innan kreditavtalet ingicks* träffats skriftligen eller

Gällande lydelse

konsumenten på ett sådant sätt att konsumenten kan bevara och återge avtalet oförändrat.

Föreslagen lydelse

elektroniskt med konsumenten på ett sådant sätt att konsumenten kan bevara och återge avtalet oförändrat.

(ny)

Rådgivningstjänster

(ny)

49 a §

Förhandsinformation till konsumenten

Den som tillhandahåller rådgivningstjänster ska i god tid innan rådgivningstjänster börjar utföras eller innan ett avtal om rådgivningstjänster ingås ge konsumenten information om de kreditgivare vars krediter har utvärderats i den rekommendation som ges samt om det sammanlagda beloppet av avgifter som konsumenten ska betala för rådgivningstjänsterna eller, om ett exakt belopp inte kan anges, grunderna för bestämmande av avgifterna. Informationen ska ges konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten har valt.

(ny)

49 b §

Rätt att ta ut avgift för rådgivningstjänster

Den som tillhandahåller rådgivningstjänster har rätt att ta ut en avgift hos konsumenten för sina rådgivningstjänster och det rekommenderade kreditavtalet endast om konsumenten har informerats om avgiften på det sätt som förutsätts i 49 a § och överenskommelse om avgiften har träffats med konsumenten i varaktig form.

Gällande lydelse

(ny)

Föreslagen lydelse

49 c §

Utförande av rådgivningstjänster

Rådgivningstjänsterna ska grunda sig på uppgifter om konsumentens ekonomiska situation, på behov och förväntningar som konsumenten uppgett sig ha i fråga om krediten samt på relevanta antaganden om konsumentens risker under kreditavtalets giltighetstid.

Tillhandahållaren av rådgivningstjänster ska utvärdera ett tillräckligt stort antal kreditavtal inom sitt produktutbud och utgående från utvärderingen rekommendera ett eller flera kreditavtal som lämpar sig för konsumentens behov och förväntningar samt ekonomiska situation. Konsumenten ska få ett exemplar av rekommendationen på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet.

Tillhandahållaren av rådgivningstjänster ska agera i konsumentens intresse vid tillhandahållandet av rådgivningstjänster samt varna konsumenten om ett kreditavtal kan medföra en särskild risk för konsumenten med hänsyn till dennes ekonomiska situation.

(ny)

49 d §

Oberoende rådgivning

Kreditgivare och kreditförmedlare får meddela att de tillhandahåller oberoende rådgivning eller är oberoende rådgivare endast om de vid tillhandahållandet av rådgivningstjänster bedömer ett tillräckligt stort antal kreditavtal som erbjuds på marknaden. Av kreditförmedlare förutsätts dessutom att kreditförmedlaren inte tar emot ersättning för sina rådgivningstjänster eller på grund av det kreditavtal som kreditförmedlaren rekommenderar av någon annan än konsumenten.

(ny)

Kunskap och kompetens

(ny)

49 e §

Sakkunskap som krävs av kreditgivare och kreditförmedlare

Kreditgivares och kreditförmedlares personal och, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren är en juridisk person, dess högsta ledning ska ha tillräcklig kunskap och kompetens om kreditverksamhet. Kreditgivare och kreditförmedlare ska fastställa de minimikrav på personalens kunskaper och kompetens som de tillämpar i sin verksamhet skriftligt. Närmare bestämmelser om den sakkunskap som krävs utfärdas genom förordning av statsrådet.

50 §

50 §

Påföljder

Påföljder

Bestämmelserna om påföljdsavgift som påförs för brott mot 8 och 9 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 9 § 2 mom., mot 10 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, mot 13 § 2 mom. 1 punkten underpunkterna a–g samt 3 och 4 punkten i det momentet, mot 13 a, 14–16 och 16 a §, mot 17 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 17 § 3 mom. samt mot 17 a, 17 b och 19 §, 20 § 1 mom., 24 §, 39 § 1 mom. och 48 § finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

Bestämmelserna om påföljdsavgift som påförs för brott mot 7 a och 8 §, mot 8 a § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, mot 9 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 9 § 2 mom., mot 10 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, mot 11, 11 a, 11 b och 12 a §, mot 13 § 2 mom. 1 punkten underpunkterna a–i samt 1 a, 3, 3 a och 4–6 punkten i det momentet och 13 § 4 mom., mot 13 a–13 c, 14–16, 16 a och 16 b §, mot 17 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 17 § 3 mom., mot 17 a, 17 b, 18 och 19 §, 20 § 1 och 2 mom., 21 § 1 mom., 23, 23 a och 24 §, 25 § 1 mom., 27, 28, 30 och 32 § samt 39 § 1 mom., mot 41 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 41 § 2 mom., mot 42 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, mot 43, 46, 46 a, 47, 47 a, 48, 48 a, 49 och 49 a–49 d § samt 49 e § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

51 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel utövas av konsumentombudsmannen samt av Finansinspektionen när kreditgivaren är ett i 4 § 2–5 mom. i lagen om Finansinspektionen avsett tillsynsobjekt eller en i 5 § i den lagen avsedd annan finansmarknadsaktör. I landskapet Åland utövas tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel även av Statens ämbetsverk på Åland.

51 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel utövas av konsumentombudsmannen samt av Finansinspektionen när kreditgivaren *eller kreditförmedlaren* är ett i 4 § 2–5 mom. i lagen om Finansinspektionen (878/2008) avsett tillsynsobjekt eller en i 5 § i den lagen avsedd annan finansmarknadsaktör. I landskapet Åland utövas tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel även av Statens ämbetsverk på Åland.

7 a kap.

Konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

9 §

Informationsskyldighet som gäller konsumentkrediter med en bostad som säkerhet

På reklam för konsumentkrediter med en bostad som säkerhet tillämpas bestämmelserna i 7 kap. 8 § och på informationsskyldighet innan ett kreditavtal ingås bestämmelserna i 7 kap. 9–12 §. Kreditgivare och kreditförmedlare ska vid lämnande av i 7 kap. 9 och 10 § avsedd information till konsumenten samtidigt meddela huruvida de tillhandahåller rådgivningstjänster.

7 a kap.

Konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

9 §

Informationsskyldighet som gäller konsumentkrediter med en bostad som säkerhet

På reklam för konsumentkrediter med en bostad som säkerhet tillämpas bestämmelserna i 7 kap. 8 § och på informationsskyldighet innan ett kreditavtal ingås bestämmelserna i 7 kap. 9–*11, 11 a och* 12 §. Kreditgivare och kreditförmedlare ska vid lämnande av i 7 kap. 9 och 10 § avsedd information till konsumenten samtidigt meddela huruvida kreditgivaren *eller kreditförmedlaren* tillhandahåller rådgivningstjänster.

*Tillämpning av bestämmelserna om
konsumentkrediter*

Trots bestämmelserna i 7 kap. 24 § 1 och 2 mom. får det dock i ett avtal om bostadskredit avtalas att den ränta som konsumenten ska betala på krediten inte ändras, om referensräntans värde är mindre än noll. Om en konsument betalar tillbaka en konsumentkredit som har samband med bostadsegendom i förtid, tillämpas trots 7 kap. 17 a § 2 och 3 mom. vad som föreskrivs i 19–21 § i detta kapitel. Om förfallodagen för en kredit som har samband med bostadsegendom tidigare läggs, tillämpas trots 7 kap. 17 a § 2 och 3 mom. vad som föreskrivs i 7 kap. 35 §.

*Tillämpning av bestämmelserna om
konsumentkrediter*

Trots bestämmelserna i 7 kap. 24 § 1 och 2 mom. får det dock i ett avtal om bostadskredit avtalas att den ränta som konsumenten ska betala på krediten inte ändras, om referensräntans värde är mindre än noll. Om en konsument betalar tillbaka en konsumentkredit som har samband med bostadsegendom i förtid, tillämpas trots 7 kap. 17 a § 2 och 3 mom. vad som föreskrivs i 19–21 § i detta kapitel. Om förfallodagen för en kredit som har samband med bostadsegendom tidigare läggs, tillämpas trots 7 kap. 17 a § 2 och 3 mom. vad som föreskrivs i 7 kap. 35 §. *Med avvikelse från 7 kap. 35 § 1 mom. ska i sådana fall vid uträkning av kreditgivarens fordran från de betalningsposter som kreditgivaren kräver och som inte har förfallit avdras den del av kreditkostnaderna som hänför sig till den outnyttjade kredittiden. Kreditgivaren får emellertid i sin helhet ta ut de faktiska kostnader för uppläggnings av krediten som anges i kreditavtalet.*

Bestämmelserna i 1, 6 och 6 a kap. i denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 7 och 7 a kap. träder dock i kraft först den 20 november 2026 .

På avtal som ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På avtal om fortlöpande kredit som ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas dock 7 kap. 24, 25, 30, 32, 46, 46 a och 47 § i denna lag.

2.

Lag

om ändring av lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023) 1 § 3 mom. 4 punkten, 2 §, 4 § 2 mom. 2 punkten, 8 § 2 mom., 17 §, 21 § 1 punkten och 22 § 1 mom. samt

fogas till lagen en ny 3 a §, till 8 § 1 mom. en ny 3 a punkt och till 10 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller inte

4) näringsidkare som lämnar konsumentkrediter endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer,

2 §

Begränsning av tillämpningsområdet i vissa fall

Lagens 3–12 och 23 § gäller inte näringsidkare över vilka Finansinspektionen utövar tillsyn med stöd av 4 § 2 mom. 2–6, 8, 8 a och 9–16 punkten eller 4 § 3–6 mom. i lagen om Finansinspektionen, och inte heller

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller inte

4) näringsidkare som är sådana mikroföretag eller sådana små eller medelstora företag som avses i kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag och som vid sidan av sin huvudsyssla beviljar betalningsanstånd endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer, om det inte tas ut annan ränta eller andra avgifter för betalningsanstånden än ränta och kostnader som konsumenten ska betala med stöd av räntelagen (633/1982) eller lagen om indrivning av fordringar (513/1999),

2 §

Begränsning av tillämpningsområdet i vissa fall

Bestämmelserna i 3–12 och 23 § i denna lag gäller inte i 4 § 2 mom. 9 punkten i lagen om Finansinspektionen avsedda betalningsinstitut som beviljar sådan kredit i

Gällande lydelse

sådana tillhandahållare av betaltjänster som avses i 5 § 23 punkten i den lagen.

(ny)

Föreslagen lydelse

samband med betaltjänster som avses i 10 § i lagen om betalningsinstitut (297/2010).

3 a §

Rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter

En näringsidkare får tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen endast om den är registrerad som kreditgivare eller förmedlare av person-till-person-lån i enlighet med denna lag eller är en aktör som avses i 1 § 3 mom. 1, 2, 4 eller 5 punkten. Bestämmelser om rätten för kreditförmedlare att tillhandahålla rådgivningstjänsterna med avseende på nämnda konsumentkrediter finns i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter (/).

Bestämmelser om rätten att tillhandahålla rådgivningstjänsterna med avseende på nämnda konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen finns i 4 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016).

4 §

Register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån samt registeranmälan

Den som har för avsikt att tillhandahålla konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar eller att förmedla person-till-person-lån ska för anteckning i registret göra en anmälan till Finansinspektionen. I registeranmälan ska ingå

2) uppgift om huruvida anmälaren ansöker om att bli registrerad som kreditgivare eller som förmedlare av person-till-person-lån och, om det är fråga om registrering som

4 §

Register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån samt registeranmälan

Den som har för avsikt att tillhandahålla konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar eller att förmedla person-till-person-lån ska för anteckning i registret göra en anmälan till Finansinspektionen. I registeranmälan ska ingå

2) uppgift om huruvida anmälaren ansöker om att bli registrerad som kreditgivare eller som förmedlare av person-till-person-lån och huruvida anmälaren avser att tillhandahålla

Gällande lydelse

kreditgivare, huruvida anmälaren avser att också lämna konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen, lämna krediter till bostadssammanslutningar eller förmedla person-till-person-lån,

8 §

Uppgifter som ska föras in i registret och anmälan om ändringar

I registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån antecknas

(ny)

I registret antecknas också uppgifter om dem som har meddelats ett förbud enligt 22 § att tillhandahålla konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar eller förmedla person-till-person-lån. Dessa uppgifter och uppgifter om påföljderna, uppmaningarna och förbuden enligt 1 mom. 8 punkten ska strykas ur registret fem år efter utgången av det år då påföljden eller förbudet påfördes. Uppgifter om straffrättsliga påföljder ska inte antecknas i registret.

Föreslagen lydelse

rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen samt, om det är fråga om registrering som kreditgivare, huruvida anmälaren avser att också bevilja konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen, lämna krediter till bostadssammanslutningar eller förmedla person-till-person-lån,

8 §

Uppgifter som ska föras in i registret och anmälan om ändringar

I registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån antecknas

3 a) *huruvida näringsidkaren tillhandahåller rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen,*

I registret antecknas också uppgifter om dem som har meddelats ett förbud enligt 22 § att tillhandahålla konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar, förmedla person-till-person-lån eller tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Dessa uppgifter och uppgifter om påföljderna, uppmaningarna och förbuden enligt 1 mom. 8 punkten ska strykas ur registret fem år efter utgången av det år då påföljden eller förbudet påfördes. Uppgifter om straffrättsliga påföljder ska inte antecknas i registret.

Gällande lydelse

10 §

Skyldigheter för ledningen hos en kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån

(ny)

17 §

Tystnadsplikt

Den som vid lämnande av konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar eller vid förmedling av person-till-person-lån har fått veta något om en konsuments eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

Föreslagen lydelse

10 §

Skyldigheter för ledningen hos en kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån

Om kreditgivaren beviljar konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller är verksam som förmedlare av person-till-person-lån i fråga om sådana krediter ska den personal hos kreditgivaren och de för kreditgivarens räkning på annat sätt agerande personer som deltar i lämnandet av krediter eller förmedlandet av person-till-person-lån ha tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet. Dessutom ska de personer under vars direkta ledning och tillsyn ovan nämnda personer agerar ha motsvarande yrkesskicklighet. Kreditgivaren ska skriftligen fastställa de minimikrav på personalens kunskaper och kompetens som kreditgivaren tillämpar i sin verksamhet. Närmare bestämmelser om den yrkesskicklighet som fordras utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Tystnadsplikt

Den som vid lämnande av konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar, vid förmedling av person-till-person-lån eller vid tillhandahållande rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen har fått veta något om en konsuments eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

21 §

Påföljdsavgift

De bestämmelser och beslut som avses i 40 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen, för vilka det vid försummelse eller överträdelse påförs en påföljdsavgift, utgörs i denna lag av

1) bestämmelserna i 10 § 1 mom. om ledningens skyldigheter,

22 §

Särskild förbuds rätt

Finansinspektionen ska förbjuda tillhandahållande av konsumentkrediter och förmedling av person-till-person-lån som sker i strid med denna lag utan registrering. Finansinspektionen ska också förbjuda mottagande av kundmedel, om sådana tas emot utan att rätt enligt 11 § har beviljats eller om kreditgivaren eller förmedlaren av person-till-person-lån på grund av ändrade förhållanden har blivit uppenbart olämplig att ta emot kundmedel. Om det finns särskilda skäl, får förbudet också meddelas så att det gäller en anställd hos den som bedriver sådan verksamhet eller någon annan som agerar för dennes räkning.

21 §

Påföljdsavgift

De bestämmelser och beslut som avses i 40 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen, för vilka det vid försummelse eller överträdelse påförs en påföljdsavgift, utgörs i denna lag av

1) bestämmelserna i 10 § 1 och 4 mom. om ledningens skyldigheter,

22 §

Särskild förbuds rätt

Finansinspektionen ska förbjuda tillhandahållande av konsumentkrediter, förmedling av person-till-person-lån och tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen som sker i strid med denna lag utan registrering. Finansinspektionen ska också förbjuda mottagande av kundmedel, om sådana tas emot utan att rätt enligt 11 § har beviljats eller om kreditgivaren eller förmedlaren av person-till-person-lån på grund av ändrade förhållanden har blivit uppenbart olämplig att ta emot kundmedel. Om det finns särskilda skäl, får förbudet också meddelas så att det gäller en anställd hos den som utövar sådan verksamhet eller någon annan som agerar för verksamhetsutövarens räkning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

En registeranmälan får tas upp till behandling innan denna lag träder i kraft och den som har gjort anmälan får införas i registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån när denna lag träder i kraft.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Finansinspektionen ska i registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån föra in en näringsidkare som bedriver verksamhet som kräver registrering enligt denna lag och som uppfyller förutsättningarna för registrering enligt denna lag senast den 20 november 2026, om registeranmälan görs senast den 20 maj 2026.

Om en kreditgivare erbjuder rådgivningstjänster som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen, ska kreditgivaren anmäla detta till Finansinspektionen inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag.

På gärningar och försummelser som skett före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

4.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 5 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016) ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

5 §

Förmedlarregister och registeranmälan

Förmedlarregister och registeranmälan

(ny)

*Finansinspektionen får meddela närmare
föreskrifter om fullgörandet av den
anmälningsskyldighet som föreskrivs i denna
paragraf.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020) 2 § 2 mom. 2 punkten underpunkt b och d, 13 § 1 mom. 2–4 punkten, 13 § 2 mom. 2 och 3 punkten samt 16 § 1 mom. 3 och 4 punkten, av dem 13 § 1 mom. 2 och 4 punkten sådana de lyder i lag 450/2023 och 13 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 694/2022, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Behöriga myndigheter enligt samarbetsförfordningen

Behöriga myndigheter enligt
samarbetsförfordningen är utöver
konsumentombudsmannen

2) Finansinspektionen till den del den
övervakar efterlevnaden av följande direktiv,
sådana de har genomförts nationellt genom de
lagar som blir tillämpliga:

b) Europaparlamentets och rådets direktiv
2002/65/EG om distansförsäljning av
finansiella tjänster till konsumenter och om
ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt
direktiven 97/7/EG och 98/27/EG,

d) Europaparlamentets och rådets direktiv
2008/48/EG om konsumentkreditavtal och om
upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG
(konsumentkreditdirektivet),

Föreslagen lydelse

2 §

Behöriga myndigheter enligt samarbetsförfordningen

Behöriga myndigheter enligt
samarbetsförfordningen är utöver
konsumentombudsmannen

2) Finansinspektionen till den del den
övervakar efterlevnaden av följande direktiv,
sådana de har genomförts nationellt genom de
lagar som blir tillämpliga:

b) *Europaparlamentets och rådets direktiv
(EU) 2023/2673 om ändring av direktiv
2011/83/EU vad gäller avtal om finansiella
tjänster som ingåtts på distans och om
upphävande av direktiv 2002/65/EG,*

d) *Europaparlamentets och rådets direktiv
(EU) 2023/2225 om konsumentkreditavtal
och om upphävande av direktiv 2008/48/EG
(konsumentkreditdirektivet),*

13 §

Påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser, skyldigheter eller förbud i konsumentskyddslagen (38/1978):

2) bestämmelserna i 6 kap. 11 § om lämnande av förhandsinformation vid hemförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 § om lämnande av förhandsinformation vid distansförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 a § om skriftligt bekräftelseförfarande vid telefonförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 b § om presentation av tillgängliga betalningssätt på nätet, bestämmelserna i 6 kap. 12 c § om kontroll av identiteten hos konsumenter och bevarande av uppgifterna om kontrollen, bestämmelserna i 6 kap. 13 § om bekräftelse av information, de skyldigheter enligt 6 kap. 17 § 2–4 mom. som hänför sig till återställande av prestationer eller de skyldigheter enligt 6 kap. 17 a § 1–3 mom. som hänför sig till konsumentens frånträde av ett avtal om digitalt innehåll eller digitala tjänster,

3) skyldigheten enligt 6 a kap. 11 § 1 eller 2 mom. att överlämna förhandsinformationen och avtalsvillkoren skriftligen eller i någon annan varaktig form, bestämmelserna i 6 a kap. 11 b § om ett skriftligt bekräftelseförfarande vid telefonförsäljning eller skyldigheten enligt 6 a kap. 16 § 2 mom. att återbära prestationer,

13 §

Påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser, skyldigheter eller förbud i konsumentskyddslagen (38/1978):

2) bestämmelserna i 6 kap. 11 § om lämnande av förhandsinformation vid hemförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 § om lämnande av förhandsinformation vid distansförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 a § om skriftligt bekräftelseförfarande vid telefonförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 b § om presentation av tillgängliga betalningssätt på nätet, bestämmelserna i 6 kap. 12 c § om kontroll av identiteten hos konsumenter och bevarande av uppgifterna om kontrollen, bestämmelserna i 6 kap. 13 § om bekräftelse av information, bestämmelserna enligt 6 kap. 14 a § om en ångerknapp, de skyldigheter enligt 6 kap. 17 § 2–4 mom. som hänför sig till återställande av prestationer eller de skyldigheter enligt 6 kap. 17 a § 1–3 mom. som hänför sig till konsumentens frånträde av ett avtal om digitalt innehåll eller digitala tjänster,

3) skyldigheten enligt 6 a kap. 11 § 1 eller 2 mom. att överlämna förhandsinformationen och avtalsvillkoren skriftligen eller i någon annan varaktig form, skyldigheten enligt 6 a kap. 11 § 4 mom. att tillhandahålla förhandsinformationen och avtalsvillkoren i ett för konsumenterna lämpligt och tillgängligt format, bestämmelserna i 6 a kap. 11 b § om ett skriftligt bekräftelseförfarande vid telefonförsäljning, bestämmelserna i 6 a kap. 11 c § om lämnande av förhandsinformation elektroniskt, bestämmelserna i 6 a kap. 12 a § om en ångerknapp, skyldigheten enligt 6 a kap. 16 § 2 mom. att återbära prestationer eller förbudet enligt 6 a kap. 18 a § mot att

Gällande lydelse

4) bestämmelserna i 7 kap. 13 § 2 mom. 1 punkten underpunkterna a–g om ett förfarande förenligt med god kreditgivningssed vid marknadsföring av en kredit, förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 3 punkten mot att använda sms-tjänster eller andra motsvarande kommunikationstjänster mot extra avgift eller förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 4 punkten att göra reklam för krediten i enlighet med de villkor som anges i den punkten, bestämmelsen i 7 kap. 13 a § om förbud mot bindningsförfarande, skyldigheten enligt 7 kap. 14 § att bedöma en konsuments kreditvärdighet, skyldigheten enligt 7 kap. 15 § 1 mom. att kontrollera kreditsökandens identitet, skyldigheten enligt 7 kap. 16 § att bevara uppgifterna om identitetskontroll, bestämmelserna i 7 kap. 16 a § om lämnande av kredit, bestämmelserna i 7 kap. 17 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 17 § 3 mom. om ingående av kreditavtal, bestämmelserna i 7 kap. 17 a § om kreditkostnadernas maximibelopp, bestämmelserna i 7 kap. 17 b § om kostnader för förlängning av betalningstiden, begränsningen enligt 7 kap. 19 § om tidpunkten för överlåtande av medel, bestämmelserna i 7 kap. 24 § om ändringar av ränta och avgifter eller skyldigheten enligt 7 kap. 48 § att informera om sin behörighet,

Föreslagen lydelse

vilseleda eller manipulera konsumenterna via onlinegränssnitt,

4) förbudet enligt 7 kap. 12 a § mot att ta ut avgifter för lämnande av information som förutsätts i det kapitlet, bestämmelserna i 7 kap. 13 § 2 mom. 1 punkten underpunkterna a–i om ett förfarande förenligt med god kreditgivningssed vid marknadsföring av en kredit, förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 1 a-punkten mot att marknadsföra en rådgivningstjänst på ett sådant sätt att det bidrar till att fördunkla konsumentens förståelse för att det är fråga om en tjänst som är fristående från kreditgivningen, förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 3 punkten mot att använda sms-tjänster eller andra motsvarande kommunikationstjänster mot extra avgift, förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 4 punkten mot att göra reklam för en kredit med sådana villkor som anges i den punkten eller skyldigheten enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 6 punkten att ge konsumenten information och råd vid betalningsdröjsmål och erbjuda konsumenten skäliga betalningsarrangemang för att främja återbetalningen av krediten, förbudet enligt 7 kap. 13 § 4 mom. att ordna ersättningssystemen för personalen så att de hindrar att man vid kreditgivning, kreditförmedling och tillhandahållande av rådgivningstjänster iakttar god kreditgivningssed, bestämmelsen i 7 kap. 13 a § om förbud mot bindningsförfarande, skyldigheten enligt 7 kap. 13 c § 1 mom. att fastställa och upprätthålla förfaranden för bedömning av kreditvärdigheten eller bestämmelserna i 7 kap. 13 c § 2 eller 3 mom. om riktlinjer för ersättning, skyldigheten enligt 7 kap. 14 § att bedöma en konsuments kreditvärdighet, skyldigheten enligt 7 kap. 15 § 1 mom. att kontrollera kreditsökandens identitet, skyldigheten enligt 7 kap. 16 § att bevara uppgifterna om identitetskontroll, bestämmelserna i 7 kap. 16 a § om lämnande av kredit, bestämmelserna i 7 kap. 16 b § om avslag på ansökan om kredit, de bestämmelser som utfärdats med stöd av 7 kap. 17 § och dess 3 mom. om ingående av kreditavtal, bestämmelserna i 7 kap. 17 a § om kreditkostnadernas maximibelopp,

Påföljdsavgift kan också påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet använder avtalsvillkor eller tillämpar praxis som innebär avvikelse från följande rättigheter enligt konsumentskyddslagen:

2) rätten enligt 6 a kap. 12 § 1 mom. att frånträda ett avtal om distansförsäljning av finansiella tjänster,

3) rätten enligt 7 kap. 20 § 1 mom. att frånträda ett konsumentkreditavtal eller rätten enligt 7 kap. 39 § 1 mom. att av kreditgivaren få en penningprestation på grund av försäljarens eller tjänsteleverantörens avtalsbrott,

bestämmelserna i 7 kap. 17 b § om kostnader för förlängning av betalningstiden, förbudet enligt 7 kap. 18 § *mot att ta en löpande förbindelse av konsumenten*, begränsningen enligt 7 kap. 19 § av tidpunkten för överlåtande av medel, bestämmelserna i 7 kap. 24 § om ändringar av ränta och avgifter, bestämmelserna i 7 kap. 30 § *om uppsägning av avtal om fortlöpande kredit*, skyldigheten enligt 7 kap. 48 § att informera om sin behörighet, *skyldigheten enligt 7 kap. 48 a § att vid kreditförmedling beakta konsumentens förhållanden*, bestämmelserna i 7 kap. 49 b § *om avgift som tas ut av konsumenten för rådgivningstjänster*, bestämmelserna i 7 kap. 49 c § *om utförande av rådgivningstjänster*, bestämmelserna i 7 kap. 49 d § *om tillhandahållande av oberoende rådgivning eller meddelande om tillhandahållande av verksamhet som oberoende rådgivare eller bestämmelserna i 7 kap. 49 e § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den om den sakkunskap som krävs av kreditgivare och kreditförmedlare*,

Påföljdsavgift kan också påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet använder avtalsvillkor eller tillämpar praxis som innebär avvikelse från följande rättigheter enligt konsumentskyddslagen:

2) rätten enligt 6 a kap. 12 § 1 mom. att frånträda ett avtal om distansförsäljning av finansiella tjänster *eller enligt 6 a kap. 13 § att frånträda ett anknytande avtal som inte är bindande*,

3) förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 3 a-punkten *mot att inte ta ut avgifter av konsumenten för ansökan om kredit innan kreditavtalet ingås*, bestämmelserna i 7 kap. 13 b § *om ändring av villkoren i ett kreditanbud och om giltighetstiden för ett försäkringserbjudande*, rätten enligt 7 kap. 20 § 1 eller 2 mom. att frånträda ett konsumentkreditavtal, rätten enligt 7 kap. 21 § 1 mom. att frånträda ett accessoriskt avtal *som inte är bindande*, bestämmelserna i 7 kap. 27 § *om förtida betalning*, bestämmelserna i 7

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kap. 28 § om kreditgivarens rätt till kompensation för återbetalning i förtid, bestämmelserna i 7 kap. 32 § om att rätten att utnyttja en kredit upphör, rätten enligt 7 kap. 39 § 1 mom. att av kreditgivaren få en penningprestation på grund av försäljarens eller tjänsteleverantörens avtalsbrott, bestämmelserna i 7 kap. 46 a § om minskning eller uppsägning av en kredit som grundar sig på ett kreditavtal knutet till ett brukskonto eller bestämmelserna i 7 kap. 47 a § om minskning eller uppsägning av möjligheten till överskridande,

16 §

16 §

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelser om lämnande av information

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelser om lämnande av information

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser eller skyldigheter i konsumentskyddslagen:

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser eller skyldigheter i konsumentskyddslagen:

3) skyldigheten enligt 6 a kap. 5–10 § att ge förhandsinformation vid distansförsäljning av finansiella tjänster eller finansiella instrument,

3) skyldigheten enligt 6 a kap. 5–10 § att ge förhandsinformation vid distansförsäljning av finansiella tjänster eller finansiella instrument, *bestämmelserna i 6 a kap. 10 a § om att ge tillräckliga utredningar, skyldigheten enligt 6 a kap. 10 b § att skicka en påminnelse om ångerrätten eller informationsskyldigheten enligt 6 a kap. 11 d §,*

4) skyldigheten enligt 7 kap. 8 § att lämna information i reklam för konsumentkrediter, skyldigheten enligt 7 kap. 9 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 mom. i den paragrafen när det gäller att lämna viss information innan ett kreditavtal ingås eller skyldigheten enligt 7 kap. 10 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen när det gäller att ge förhandsinformation vid telefonförsäljning,

4) skyldigheten enligt 7 kap. 7 a § att tillhandahålla viss allmän information om krediter som erbjuds, *skyldigheten enligt 7 kap. 8 § att lämna information i reklam för konsumentkrediter, skyldigheten enligt 7 kap. 8 a § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den att ge en varning i reklam för konsumentkrediter, skyldigheten enligt 7 kap. 9 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 mom. i den paragrafen att lämna viss information innan ett kreditavtal ingås, skyldigheten enligt 7 kap. 10 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den att lämna förhandsinformation vid telefonförsäljning, skyldigheten enligt 7 kap.*

11 § att lämna information innan ett kreditavtal ingås eller att lämna ett utkast till kreditavtal, skyldigheten enligt 7 kap. 11 a § att skicka konsumenten en påminnelse om ångerrätten, skyldigheten enligt 7 kap. 11 b § att lämna information om anpassade erbjudanden på grundval av automatiserat beslutsfattande, skyldigheten enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 5 punkten att ge konsumenten en tillräcklig och klar utredning innan kreditavtalet tecknas, skyldigheten enligt 7 kap. 23 § att utan avgift ge konsumenten en amorteringstabell, skyldigheten enligt 7 kap. 23 a § att lämna viss information om ett kreditavtal ändras, skyldigheten enligt 7 kap. 25 § 1 mom. att underrätta konsumenten om överföring till tredje part av rättigheter enligt kreditavtalet eller av själva kreditavtalet, skyldigheten enligt 7 kap. 41 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 mom. i den paragrafen att ge viss information innan ett avtal om betalningsarrangemang ingås, skyldigheten enligt 7 kap. 42 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den att lämna förhandsinformation per telefon, skyldigheten enligt 43 § att lämna information innan ett avtal om betalningsarrangemang ingås eller lämna ett utkast till avtal om betalningsarrangemang, skyldigheten enligt 7 kap. 46 § att lämna viss information under giltighetstiden för ett kreditavtal som är knutet till ett brukskonto, skyldigheten enligt 7 kap. 47 § att lämna viss information som gäller avtal om brukskonto och överskridande, skyldigheten enligt 7 kap. 49 § att informera om den avgift som tas ut för kreditförmedling eller skyldigheten enligt 7 kap. 49 a § att lämna viss information innan rådgivningstjänster börjar utföras eller innan ett avtal om rådgivningstjänster ingås,

Bestämmelserna i 2 § 2 mom. 2 punkten underpunkt b, 13 § 1 mom. 2 och 3 punkten, 13 § 2 mom. 2 punkten och 16 § 1 mom. 3 punkten i denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 2 § 2 mom. 2 punkten underpunkt d, 13 § 1 mom. 4 punkten, 13 § 2 mom. 3 punkten

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*och 16 § 1 mom. 4 punkten träder dock i kraft
först den 20 november 2026.*

6.

Lag

om ändring av lagen om Konkurrens- och konsumentverket

I enlighet med riksdagens beslut
föreslås till lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012) en ny 6 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(ny)

6 a §

*Information om konsumentombudsmannens
uppgifter inom tillsynen över efterlevnaden
av lagstiftningen och om vissa andra
konsumentfrågor vid Konkurrens- och
konsumentverket*

*Konsumentombudsmannen offentliggör på
lämpligt sätt information om sina viktigaste
beslut, andra tillsynsåtgärder, om förbud som
konsumentombudsmannen har meddelat, om
ärenden som konsumentombudsmannen gjort
anhängiga i domstol och om administrativa
påföljder samt om domstolsavgöranden som
meddelats med anledning av dem efter att de
personer som de gäller har underrättats om
dem.*

*Av den information som publiceras får det
framgå arten av det förfarande eller den
överträdelse av lagen som tillsynsuppgiften
gäller, den ansvariga personen, de
bestämmelser som tillämpats, hur
behandlingen framskridit samt om beslutet
eller avgörandet vunnit laga kraft.*

*Konsumentombudsmannen kan trots att
ärendet är viktigt låta bli att helt eller delvis
informera om ett beslut eller avgörande som
avses i 1 mom., om offentliggörandet
äventyrar en pågående
myndighetsundersökning eller allvarligt
äventyrar finansmarknaden eller någon
annan marknad eller av någon annan därmed
jämförbar orsak.*

*Konsumentombudsmannen och den
konsumentrådgivning, Konsument Europa*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Finland, vid Konkurrens- och konsumentverket som behandlar konsumentärenden och tillsynen över paketresegaranti kan i ärenden som gäller deras uppgifter offentliggöra anvisningar eller varningar till konsumenter där enskilda personers namn anges utan att de personer som de gäller först har underrättats om saken, om offentliggörandet är viktigt på grund av ärendets betydelse eller snabba verkan.

Personuppgifter som avses i denna paragraf ska i ett elektroniskt datanät endast kunna sökas som enskilda sökningar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsavtal

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om försäkringsavtal (543/1994) 5 § 4 mom., sådant det lyder i lag 238/2018,
ändras 5 a § 3 mom., 6 § 1 mom. och 13 a § 1 mom., sådana de lyder, 5 a § 3 mom. och 6 §
1 mom. i lag 238/2018 och 13 a § 1 mom. i lag 30/2005, samt
fogas till lagen en ny 5 e § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

5 §

Information innan avtal ingås

Information innan avtal ingås

*Bestämmelser om den förhandsinformation
som ska ges till konsumenten vid
distansförsäljning av försäkringar finns i 6 a
kap. i konsumentskyddslagen (38/1978).*

(upphävs 4 punkten)

5 a §

5 a §

*Lämnande av information i varaktig form
eller på en webbplats*

*Lämnande av information i varaktig form
eller på en webbplats*

Trots bestämmelserna i 1 och 2 mom. ska
försäkringssökanden innan försäkringsavtalet
ingås alltid på begäran få uppgifterna i
pappersform. Ingen avgift får tas ut för
tillhandahållandet av uppgifterna. På
telefonförsäljning av försäkringar tillämpas
bestämmelserna i 6 a kap. 11 § 2 mom. i
konsumentskyddslagen.

Trots bestämmelserna i 1 och 2 mom. ska
försäkringssökanden innan försäkringsavtalet
ingås alltid på begäran få uppgifterna i
pappersform. Ingen avgift får tas ut för
tillhandahållandet av uppgifterna. På
telefonförsäljning av försäkringar tillämpas
bestämmelserna i 6 a kap. 11 § 2 mom. i
konsumentskyddslagen (38/1978).

(ny)

5 e §

*Giltighetstiden för anbud om försäkring som
kreditgivare förutsätter*

*Bestämmelser om giltighetstiden för ett
anbud om försäkring som kreditgivaren
förutsätter för en konsumentkredit finns i 7
kap. 13 b § i konsumentskyddslagen.*

Gällande lydelse

6 §

Överlämnande av vissa handlingar

Efter det att försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsgivaren utan obefogat dröjsmål ge försäkringstagaren en handling som upptar avtalets viktigaste innehåll (*försäkringsbrev*), samt försäkringsvillkoren. *Bestämmelser om lämnande av avtalsvillkoren vid distansförsäljning av försäkringar till en konsument finns i 6 a kap. 11 § i konsumentskyddslagen.*

13 a §

Försäkringstagarens rätt att frånträda en pensionsförsäkring eller sparlivförsäkring

Försäkringstagaren har rätt att frånträda ett avtal om pensionsförsäkring eller sparlivförsäkring genom att meddela detta skriftligen till försäkringsgivaren inom 30 dagar efter den dag då försäkringstagaren fick kännedom om godkännandet av försäkringsansökan eller anbudet. Ångerfristen börjar dock inte löpa innan försäkringstagaren fått de handlingar som avses i 6 § eller, vid distansförsäljning av försäkringar, förhandsinformationen och avtalsvillkoren enligt 6 a kap. i konsumentskyddslagen i varaktig form.

Föreslagen lydelse

6 §

Överlämnande av vissa handlingar

Efter det att försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsgivaren utan obefogat dröjsmål ge försäkringstagaren en handling som upptar avtalets viktigaste innehåll (*försäkringsbrev*), samt försäkringsvillkoren.

13 a §

Försäkringstagarens rätt att frånträda en pensionsförsäkring eller sparlivförsäkring

Försäkringstagaren har rätt att frånträda ett avtal om pensionsförsäkring eller sparlivförsäkring genom att meddela detta skriftligen till försäkringsgivaren inom 30 dagar efter den dag då försäkringstagaren fick kännedom om godkännandet av försäkringsansökan eller anbudet. Ångerfristen börjar dock inte löpa innan försäkringstagaren fått de handlingar som avses i 6 § i varaktig form.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 5 e § träder dock i kraft först den 20 november 2026.

8.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsdistribution

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om försäkringsdistribution (234/2018) 36 § 3 mom.,
ändras 71 § 1 mom. 1 punkten samt
fogas till lagen en ny 41 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

36 §

36 §

Försäkringsmäklares informationsskyldighet

Försäkringsmäklares informationsskyldighet

Bestämmelser om förhandsinformation som ska ges vid distansförsäljning av försäkringsförmedlingstjänster och försäkringar finns i 6 a kap. i konsumentskyddslagen.

(upphävs 3 punkten)

(ny)

41 a §

Begränsning av personuppgifter om konsumenters cancerdiagnoser i försäkringar som är knutna till konsumentkrediter

Om ett villkor för ett kreditanbud som gäller en konsumentkredit som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen är att konsumenten tecknar en försäkring som är knuten till kreditavtalet, får vid tillhandahållandet av försäkringen inte användas personuppgifter om konsumentens cancerdiagnos efter det att 15 år har förflutit från det att den medicinska behandling som diagnosen gäller avslutades.

71 §

71 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift

Sådana bestämmelser och beslut enligt 40 § i lagen om Finansinspektionen för vilka det

Sådana bestämmelser och beslut enligt 40 § i lagen om Finansinspektionen för vilka det

Gällande lydelse

vid försummelse eller överträdelse ska påföras påföljdsavgift är

1) bestämmelserna i denna lag om professionell verksamhet i 30 § 1 mom., om belöning som är oförenlig med kundens intresse i 30 § 2 mom., om lämnande av information och sättet att lämna den i 32, 33, 36, 38, 48, 52 och 57 §, om uppgifter som ska lämnas vid marknadsföring i 34 §, om klarläggande av kundens behov av försäkring i 35 och 47 §, om personliga rekommendationer i 37 §, om sättet att lämna information i 39 och 53 §, om förbud mot bindningsförfaranden och samerbjudanden i 40 och 41 §, om produkthanteringssystem i 42 §, om system som behövs för distribution av försäkringar som utvecklats av någon annan i 43 §, om organisatoriska och administrativa system för att förebygga intressekonflikter i 44 §, om förfarandet vid intressekonflikter i 45 §, om tryggandet av tjänstekvaliteten i samband med incitament i 46 §, om ändamålsenlighetsbedömning i 49 §, om lämplighetsbedömning i 50 och 51 § i denna lag samt bestämmelserna om klarläggande av kundens behov av försäkring i 4 b § i lagen om försäkringsavtal, om lämnande av uppgifter och handlingar och om sättet att lämna dem i 5 och 5 a §, 5 c § 3 mom. och 7 § i den lagen, om personliga rekommendationer i 5 b § i den lagen, om ändamålsenlighetsbedömning i 5 c § 1 mom. i den lagen och om lämplighetsbedömning i 5 c § 2 mom. i den lagen,

Föreslagen lydelse

vid försummelse eller överträdelse ska påföras påföljdsavgift är

1) bestämmelserna i denna lag om professionell verksamhet i 30 § 1 mom., om belöning som är oförenlig med kundens intresse i 30 § 2 mom., om lämnande av information och sättet att lämna den i 32, 33, 36, 38, 48, 52 och 57 §, om uppgifter som ska lämnas vid marknadsföring i 34 §, om klarläggande av kundens behov av försäkring i 35 och 47 §, om personliga rekommendationer i 37 §, om sättet att lämna information i 39 och 53 §, om förbud mot bindningsförfaranden och samerbjudanden i 40 och 41 §, om *begränsning av personuppgifter om konsumenters cancerdiagnoser i försäkringar som är knutna till konsumentkrediter i 41 a §*, om produkthanteringssystem i 42 §, om system som behövs för distribution av försäkringar som utvecklats av någon annan i 43 §, om organisatoriska och administrativa system för att förebygga intressekonflikter i 44 §, om förfarandet vid intressekonflikter i 45 §, om tryggandet av tjänstekvaliteten i samband med incitament i 46 §, om ändamålsenlighetsbedömning i 49 §, om lämplighetsbedömning i 50 och 51 § i denna lag samt bestämmelserna om klarläggande av kundens behov av försäkring i 4 b § i lagen om försäkringsavtal, om lämnande av uppgifter och handlingar och om sättet att lämna dem i 5 och 5 a §, 5 c § 3 mom. och 7 § i den lagen, om personliga rekommendationer i 5 b § i den lagen, om ändamålsenlighetsbedömning i 5 c § 1 mom. i den lagen och om lämplighetsbedömning i 5 c § 2 mom. i den lagen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 8 kap. 3 § och 15 kap. 12 a § i kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen (610/2014) 8 kap. 3 § 3 mom., sådant det lyder i lag 854/2016,
och
fogas till 15 kap. 12 a §, sådan den lyder i lag 854/2016, ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

8 kap.

Ersättningar

Ersättningar

3 §

3 §

Allmänna krav på ersättningssystem

Allmänna krav på ersättningssystem

Bestämmelser om ersättningssystem finns dessutom i 7 kap. 13 § 4 mom. och 7 a kap. 10 § 2 och 3 mom. i konsumentskyddslagen (38/1978).

Bestämmelser om ersättningssystem finns dessutom i 7 kap. 13 § 4 mom. och 13 c § 2 och 3 mom. samt i 7 a kap. 10 § 2 och 3 mom. i konsumentskyddslagen (38/1978).

15 kap.

15 kap.

Förfaranden vid kundtransaktioner

Förfaranden vid kundtransaktioner

12 a §

12 a §

Yrkeskrav

Yrkeskrav

(ny)

Ett kreditinstituts personal och personer som på annat sätt agerar för kreditinstitutets räkning och som deltar i lämnande av krediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen ska ha tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet. Dessutom ska de personer under vars direkta ledning och tillsyn ovannämnda personer agerar ha

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

motsvarande yrkesskicklighet. Kreditinstitutet ska skriftligen ange de minimikrav på kunskap och kompetens för personalen som det tillämpar i sin verksamhet. Närmare bestämmelser om den yrkesskicklighet som fordras utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av lagen om ett positivt kreditupplysningsregister

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister (739/2022) 6 § 1 mom. 1 punkten, 10 § 3 mom., 16 § 1 mom. 2 punkten och 23 § 2 mom., och
fogas till 11 § ett nytt 2 mom. och till 23 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Uppgifter om krediter

I det positiva kreditupplysningsregistret registreras i 7–15 § avsedda uppgifter om enligt avtal beviljade

1) konsumentkrediter som omfattas av 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) samt krediter som enligt 7 kap. 1 § 2 och 3 mom. i den lagen kan jämföras med sådana krediter,

10 §

Amorteringsuppgifter

I det positiva kreditupplysningsregistret registreras i fråga om fortlöpande krediter utöver vad som föreskrivs i 1 mom. de uppgifter som avses i 2 mom. 2–4 punkten.

11 §

Uppgifter om leasingavtal

(ny)

6 §

Uppgifter om krediter

I det positiva kreditupplysningsregistret registreras i 7–15 § avsedda uppgifter om enligt avtal beviljade

1) konsumentkrediter som omfattas av 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) samt krediter som enligt 7 kap. 1 § 2 och 3 mom. i den lagen kan jämföras med sådana krediter, *förutom om ingen ränta eller andra avgifter tas ut för krediten,*

10 §

Amorteringsuppgifter

I det positiva kreditupplysningsregistret registreras i fråga om fortlöpande krediter utöver vad som föreskrivs i 1 mom. de uppgifter som avses i 2 mom. 2–4 punkten. *Som kreditkostnader enligt 2 mom. 3 punkten registreras inte avgifter som konsumenten ska betala på grund av ett eventuellt avtalsbrott.*

11 §

Uppgifter om leasingavtal

Som kreditkostnader enligt 1 mom. 4 punkten registreras inte avgifter som

Gällande lydelse

16 §

Anmälningsskyldighet

Skyldiga att anmäla uppgifter till det positiva kreditupplysningsregistret i fråga om konsumentkrediter och därmed jämförbara krediter är följande näringsidkare (anmälningsskyldiga):

2) kreditgivare och kreditförmedlare som antecknats i det register som avses i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (853/2016).

23 §

Lämnande av uppgifter till fysiska personer

Om en fysisk persons kreditansökan har avvisats på basis av uppgifter i det positiva kreditupplysningsregistret, ska den som har inhämtat uppgifterna ur registret omedelbart efter beslutet underrätta personen i fråga om att kreditupplysning använts och om vilket register uppgifterna härstammar från.

(ny)

Föreslagen lydelse

konsumenten ska betala på grund av ett eventuellt avtalsbrott.

16 §

Anmälningsskyldighet

Skyldiga att anmäla uppgifter till det positiva kreditupplysningsregistret i fråga om konsumentkrediter och därmed jämförbara krediter är följande näringsidkare (anmälningsskyldiga):

2) kreditgivare och kreditförmedlare som antecknats i det register som avses i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023), *förutom om näringsidkaren beviljar konsumentkrediter endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren säljer.*

23 §

Lämnande av uppgifter till fysiska personer

Om en fysisk persons kreditansökan har avvisats på basis av uppgifter i det positiva kreditupplysningsregistret, ska den som har inhämtat uppgifterna ur registret omedelbart efter beslutet underrätta personen i fråga om att kreditupplysning använts, *de kategorier av uppgifter som beaktats* och om vilket register uppgifterna härstammar från.

Den personuppgiftsansvarige ska inom 30 dagar från det att uppgiften registrerades underrätta konsumenten om att en uppgift som avses i 12 § har registrerats i det positiva kreditupplysningsregistret.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 13 och 19 § i kreditupplysningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditupplysningslagen (527/2007) 13 § 5 mom. och 19 § 6 mom., sådana de lyder i lag 331/2022, som följer:

Gällande lydelse

13 §

Uppgifter om betalningsstörningar samt kompletterande information

En fysisk person om vilken en i 1 mom. avsedd uppgift för första gången förts in i kreditupplysningsregistret ska informeras om vilken betydelse betalningen av fordran har för uppgiftens lagringstid.

19 §

Allmänna förutsättningar för utlämnande och användning av personkreditupplysningar

Den som inhämtat personkreditupplysningar ur ett kreditupplysningsregister och som avslår en ansökan om kredit utifrån uppgifter som avses i 12 § 1 mom. eller i 13 §, ska omedelbart efter beslutet informera den fysiska personen om användningen av kreditupplysningarna och om ur vilket register uppgifterna har hämtats.

Föreslagen lydelse

13 §

Uppgifter om betalningsstörningar samt kompletterande information

En fysisk person om vilken en i 1 mom. avsedd uppgift för första gången förts in i kreditupplysningsregistret ska informeras om vilken betydelse betalningen av fordran har för uppgiftens lagringstid. *Om det är fråga en i 1 mom. 5 punkten avsedd uppgift ska dessutom uppgift om varje anteckning lämnas inom 30 dagar från det att uppgiften infördes i kreditupplysningsregistret.*

19 §

Allmänna förutsättningar för utlämnande och användning av personkreditupplysningar

Den som inhämtat personkreditupplysningar ur ett kreditupplysningsregister och som avslår en ansökan om kredit utifrån uppgifter som avses i 12 § 1 mom. eller i 13 §, ska omedelbart efter beslutet informera den fysiska personen om användningen av kreditupplysningarna, *de kategorier av uppgifter som beaktats* och om ur vilket register uppgifterna har hämtats.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 5 § 43 punkten, 26 § 8 mom., 27 § 5 mom. och 45 § 1 mom., sådana de lyder, 5 § 43 punkten i lag 697/2024, 26 § 8 mom. i lag 184/2023, 27 § 5 mom. och 45 § 1 mom. i lag 403/2024, och

fogas till 5 §, sådan den lyder i lagarna 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017, 241/2018, 1229/2018, 215/2019, 296/2019, 517/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021, 205/2022, 184/2023, 192/2023, 403/2024, 556/2024, 610/2024 och 697/2024, en ny 44 punkt som följer:

Gällande lydelse

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med andra finansmarknadsaktörer avses i denna lag

43) emittenter av sådana europeiska gröna obligationer som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2631 om europeiska gröna obligationer och frivilligt upplysningslämnande för obligationer som marknadsförs som miljömässigt hållbara och för hållbarhetslänkade obligationer, nedan *EU:s förordning om gröna obligationer*, sådana originatorer av europeiska gröna obligationer som avses i artikel 16 i den förordningen samt emittenter som använder sådana mallar som avses i artikel 21 i den förordningen i fråga om dessa mallar.

(ny)

Föreslagen lydelse

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med andra finansmarknadsaktörer avses i denna lag

43) emittenter av sådana europeiska gröna obligationer som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2631 om europeiska gröna obligationer och frivilligt upplysningslämnande för obligationer som marknadsförs som miljömässigt hållbara och för hållbarhetslänkade obligationer, nedan *EU:s förordning om gröna obligationer*, sådana originatorer av europeiska gröna obligationer som avses i artikel 16 i den förordningen samt emittenter som använder sådana mallar som avses i artikel 21 i den förordningen i fråga om dessa mallar,

44) den som med stöd av 5 § i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter (/) är skyldig att anmäla sig till det register över kreditförmedlare som förs av Finansinspektionen.

26 §

Återkallande av verksamhetstillstånd och registrering samt därmed jämförbara förordnanden om avslutande av verksamhet

Vad som i denna paragraf föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att försäkringsföreningar ska upphöra med sin verksamhet, på återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare, på återkallelse av tillstånd som beviljats sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster, på återkallelse av registrering för registreringsskyldiga AIF-förvaltare som avses i 5 kap. 1 § i lagen om förvaltare för alternativa investeringsfonder och på återkallelse av registrering för sådana registreringsskyldiga kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån som avses i 3 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare. Vad som i 1 mom. 1 och 3 punkten samt i 2 och 3 mom. föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på återkallelse av ett sådant tillstånd att bedriva hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer (151/2022). Vad som i 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 1 punkten föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att pensionsstiftelser och pensionskassor, tilläggspensionsstiftelser och tilläggspensionskassor, EES-tilläggspensionsstiftelser och EES-tilläggspensionskassor samt försäkringskassor ska upphöra med sin verksamhet.

26 §

Återkallande av verksamhetstillstånd och registrering samt därmed jämförbara förordnanden om avslutande av verksamhet

Vad som i denna paragraf föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att försäkringsföreningar ska upphöra med sin verksamhet, på återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare, på återkallelse av tillstånd som beviljats sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster, på återkallelse av registrering för registreringsskyldiga AIF-förvaltare som avses i 5 kap. 1 § i lagen om förvaltare för alternativa investeringsfonder, på återkallelse av registrering för sådana registreringsskyldiga kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån som avses i 3 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare samt på återkallelse av registrering för sådana registreringsskyldiga kreditförmedlare som avses i 3 § i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter. Vad som i 1 mom. 1 och 3 punkten samt i 2 och 3 mom. föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på återkallelse av ett sådant tillstånd att bedriva hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer (151/2022). Vad som i 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 1 punkten föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att pensionsstiftelser och pensionskassor, tilläggspensionsstiftelser och tilläggspensionskassor, EES-tilläggspensionsstiftelser och EES-tilläggspensionskassor samt försäkringskassor ska upphöra med sin verksamhet.

27 §

Begränsning av verksamhet som baserar sig på verksamhetstillstånd eller registrering

Vad som i denna paragraf föreskrivs om begränsning av verksamheten ska tillämpas också på begränsning av försäkringsföreningars stadgeenliga verksamhet, på återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare, på begränsning av hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer, på begränsning av tillståndsenlig verksamhet som bedrivs av sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster, på begränsning av sådan verksamhet som baserar sig på registrering som bedrivs av registreringsskyldiga AIF-förvaltare som avses i 5 kap. 1 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, på begränsning av verksamhet som i enlighet med registreringen bedrivs av sådana registreringsskyldiga kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån som avses i 3 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare och på begränsning av verksamhet som bedrivs av en utgivare som avses i artikel 3.1.10 i EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar, en erbjudare som avses i artikel 3.1.13 i den förordningen eller en sådan person som ansöker om upptagande till handel som avses i artikel 5 i den förordningen. Bestämmelser om förbud mot försäkringsdistribution finns i lagen om försäkringsdistribution. Denna paragraf tillämpas inte på centralinstitutet för sammanslutningen av inlåningsbanker.

27 §

Begränsning av verksamhet som baserar sig på verksamhetstillstånd eller registrering

Vad som i denna paragraf föreskrivs om begränsning av verksamheten ska tillämpas också på begränsning av försäkringsföreningars stadgeenliga verksamhet, på återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare, på begränsning av hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer, på begränsning av tillståndsenlig verksamhet som bedrivs av sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster, på begränsning av sådan verksamhet som baserar sig på registrering som bedrivs av registreringsskyldiga AIF-förvaltare som avses i 5 kap. 1 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, på begränsning av verksamhet som i enlighet med registreringen bedrivs av sådana registreringsskyldiga kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån som avses i 3 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare, på registreringsskyldiga kreditförmedlare som avses i 3 § i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter och på begränsning av verksamhet som bedrivs av en utgivare som avses i artikel 3.1.10 i EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar, en erbjudare som avses i artikel 3.1.13 i den förordningen eller en sådan person som ansöker om upptagande till handel som avses i artikel 5 i den förordningen. Bestämmelser om förbud mot försäkringsdistribution finns i lagen om försäkringsdistribution. Denna paragraf tillämpas inte på centralinstitutet för sammanslutningen av inlåningsbanker.

45 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om tillsyn över kundskyddet

Finansinspektionen ska övervaka att tillsynsobjekten, näringsidkare enligt lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, försäkringsförmedlare samt i 1 § 1 mom. i lagen om leverantörer av kryptotillgångstjänster och om marknader för kryptotillgångar avsedda leverantörer av kryptotillgångstjänster och i det momentet avsedda utgivare av tillgångsanknutna token och e-pengatoken samt i 1 § 2 mom. avsedda erbjudare och personer som ansöker om upptagande till handel iakttar de bestämmelser som är tillämpliga på dem när det gäller marknadsföring och användning av avtalsvillkor och när det gäller förfaranden i kundförhållanden som från konsumentens synpunkt strider mot god sed eller som annars är otillbörliga. Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om marknadsföring av finansiella instrument finns dessutom i värdepappersmarknadslagen, i lagen om investeringstjänster och i annan lag.

45 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om tillsyn över kundskyddet

Finansinspektionen ska övervaka att tillsynsobjekten, näringsidkare enligt lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare, förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, *förmedlare av vissa konsumentkrediter*, försäkringsförmedlare samt i 1 § 1 mom. i lagen om leverantörer av kryptotillgångstjänster och om marknader för kryptotillgångar avsedda leverantörer av kryptotillgångstjänster och i det momentet avsedda utgivare av tillgångsanknutna token och e-pengatoken samt i 1 § 2 mom. avsedda erbjudare och personer som ansöker om upptagande till handel iakttar de bestämmelser som är tillämpliga på dem när det gäller marknadsföring och användning av avtalsvillkor och när det gäller förfaranden i kundförhållanden som från konsumentens synpunkt strider mot god sed eller som annars är otillbörliga. Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om marknadsföring av finansiella instrument finns dessutom i värdepappersmarknadslagen, i lagen om investeringstjänster och i annan lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 1 och 10 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023) 1 § 7 punkten underpunkt q och 10 § 9, 10 och 19 punkten, av dem 1 § 7 punkten underpunkt q och 10 § 19 punkten i lag 164/2025, samt
fogas till 1 § 7 punkten sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 404/2024 och 164/2025, en ny underpunkt r och till 10 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 164/2025, en ny 20 punkt som följer:

Gällande lydelse

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till
Finansinspektionen är

7) följande aktörer som inte är sådana
aktörer som avses i 1–6 punkten:

q) kreditförvärvare och företrädare för
kreditförvaltare enligt lagen om
kreditförvärvare och kreditförvaltare.
(ny)

10 §

Avgifter som tas ut hos andra aktörer

De avgifter som tas ut hos andra aktörer än
sådana som avses i 4–9 § bestäms enligt
följande:

9) i fråga om finländska kreditförmedlare
som är registrerade enligt 6 § i lagen om
förmedlare av konsumentkrediter som har
samband med bostadsegendom, *när*
förmedlarna inte är ombud för någon
kreditgivare, är grundavgiften 1 540 euro,

Föreslagen lydelse

1 §

Avgiftsskyldiga

Skyldiga att betala tillsynsavgift till
Finansinspektionen är

7) följande aktörer som inte är sådana
aktörer som avses i 1–6 punkten:

q) kreditförvärvare och företrädare för
kreditförvaltare enligt lagen om
kreditförvärvare och kreditförvaltare,
r) *förmedlare av konsumentkrediter som*
registrerats i enlighet med 6 § i lagen om
förmedlare av vissa konsumentkrediter (/).

10 §

Avgifter som tas ut hos andra aktörer

De avgifter som tas ut hos andra aktörer än
sådana som avses i 4–9 § bestäms enligt
följande:

9) i fråga om finländska kreditförmedlare
som är registrerade enligt 6 § i lagen om
förmedlare av konsumentkrediter som har
samband med bostadsegendom är
grundavgiften 5 000 euro,

Gällande lydelse

10) i fråga om utländska kreditförmedlare enligt 2 § 1 mom. 6 punkten i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, när förmedlarna har filial i Finland, är grundavgiften 510 euro,

19) i fråga om kreditförvärvare och företrädare för kreditförvärvare enligt lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare är grundavgiften 3 500 euro.

(ny)

Föreslagen lydelse

10) i fråga om utländska kreditförmedlare enligt 2 § 1 mom. 6 punkten i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, när förmedlarna har filial i Finland, är grundavgiften 1 500 euro,

19) i fråga om kreditförvärvare och företrädare för kreditförvärvare enligt lagen om kreditförvärvare och kreditförvaltare är grundavgiften 3 500 euro,

20) i fråga om förmedlare av konsumentkrediter som är registrerade enligt 6 § i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter är grundavgiften 5 000 euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om upphävande av 27 § 2 mom. i betaltjänstlagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

27 §

*Informationsskyldighet som föreskrivs någon
annanstans i lag*

*Informationsskyldighet som föreskrivs någon
annanstans i lag*

*Om det är fråga om sådan
distansförsäljning av finansiella tjänster och
finansiella instrument som avses i 6 a kap. i
konsumentskyddslagen (38/1978), ska vid
tillhandahållande av betaltjänster dock inte
tillämpas 6 §, 7 § 1 och 2 punkten, 8 § 3, 4, 6
och 7 punkten eller 9 § 1 punkten i nämnda
kapitel.*

(upphävs 2 mom.)

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om upphävande av 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

3 §

Undantag från tillämpliga bestämmelser när det gäller tillhandahållande av PEPP-produkter

Undantag från tillämpliga bestämmelser när det gäller tillhandahållande av PEPP-produkter

På tillhandahållande och distribution av PEPP-produkter genom försäkringsbolag och försäkringsförmedlare tillämpas inte följande bestämmelser:

På tillhandahållande och distribution av PEPP-produkter genom försäkringsbolag och försäkringsförmedlare tillämpas inte följande bestämmelser:

3) 6 a kap. 11 § 2 mom. i konsumentkyddslagen (38/1978),

(upphävs 3 punkten)

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag

om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017)
1 kap. 2 § 1 mom. 15 punkten, sådan den lyder i lag 187/2023, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

2 §

2 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på

Denna lag tillämpas på

15) näringsidkare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023),

15) näringsidkare som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023), *med undantag av näringsidkare som beviljar konsumentkrediter endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som näringsidkaren säljer,*

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till trafikförsäkringslagen (460/2016) en ny 4 b § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

(ny)

4 b §

Tillämpning av konsumentskyddslagen

*På trafikförsäkringar tillämpas 6 a kap. 18
a § i konsumentskyddslagen (38/1978).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om den information som ska lämnas till en konsument om ett kreditavtal

I enlighet med statsrådets beslut
fogas till statsrådets förordning om den information som ska lämnas till en konsument om ett kreditavtal (789/2010) nya 4 a och 7 a §,
ändras bilaga 1 och 2 samt 1–3, 4, 5 och 7 §, och
upphävs 6 §, som följer:

1 §

Information som ska lämnas innan ett kreditavtal ingås

Kreditgivare och kreditförmedlare, med undantag av de säljare eller tjänsteleverantörer som vid sidan av sin huvudsyssla även förmedlar krediter, ska i god tid innan ett kreditavtal ingås ge konsumenten den information som avses i del I och II och punkterna 1–3 i bilaga 1. Vid distansförsäljning av krediter ska även den information som avses i bilagans 4 punkt lämnas till konsumenten. All information i blanketten ska vara lika framträdande.

I den första delen av blanketten ska på ett framträdande sätt visas den information som avses i del I och II i bilaga 1. Om samtliga element som avses i del I och II i bilaga 1 inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida ska de visas i den första delen av blanketten på högst två sidor. I så fall ska den information som avses i del I i bilaga 1 visas på första sidan av blanketten.

På blanketten ska efter de element som avses i del I och II i bilaga 1 och tydligt åtskilda från dem visas den information som avses i punkterna 1–3 i bilaga 1.

Eventuell övrig information till konsumenten ska vara tydligt läsbar och den ska lämnas i en särskild handling.

Med avvikelse från denna paragraf behöver den information som avses i punkterna 1–3 i bilaga 1 inte lämnas på blanketten, om det är fråga om en kredit för vilken ingen ränta eller andra avgifter tas ut.

2 §

Förhandsinformation vid telefonförsäljning

Vid telefonförsäljning ska kreditgivare och kreditförmedlare, med undantag av de säljare eller tjänsteleverantörer som vid sidan av sin huvudsyssla även förmedlar krediter, ge konsumenten åtminstone följande information för uppfyllande av informationskravet i 7 kap. 10 § i konsumentskyddslagen:

- 1) kreditgivarens och kreditförmedlarens identitet,
- 2) kreditbeloppet eller kreditgränsen,
- 3) kreditavtalets löptid,
- 4) räntan, eller samtliga räntor om olika räntor tillämpas under olika omständigheter,
- 5) den effektiva räntan samt kreditbeloppet och kreditkostnaderna sammanlagt,
- 6) nyttigheten och dess kontantpris när det är fråga om en kredit som marknadsförs för finansiering av köp av en bestämd nyttinghet,

7) kostnaderna i samband med sena betalningar, såsom tillämplig räntesats vid sena betalningar och villkoren för ändring av denna samt, i tillämpliga fall, eventuella avgifter när avtalsförpliktelser inte fullgörs,

8) avbetalningarnas storlek, antal och betalningsintervall och, om olika krediträntor tas ut för fordringarna, den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på olika utestående skulder,

9) varning avseende konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar,

10) förekomst eller avsaknad av ångerrätt samt ångerfristen,

11) förekomst av rätt till förtidsåterbetalning och information om kreditgivarens rätt till ersättning, och

12) kreditgivarens och kreditförmedlarens besöksadress, telefonnummer och e-postadress.

3 §

Information som vid avtal om betalningsarrangemang ska lämnas innan ett kreditavtal ingås

Om det är fråga om ett sådant avtal om betalningsarrangemang till följd av konsumentens betalningssvårigheter där avtalsvillkoren inte är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet, ska kreditgivarna och kreditförmedlarna, med undantag av de säljare eller tjänsteleverantörer som vid sidan av sin huvudsyssla även förmedlar krediter, i god tid innan avtalet om betalningsarrangemang ingås ge konsumenten den information som avses i del I och II i bilaga 2 samt i punkterna 1–3 i den bilagan. Vid distansförsäljning av krediter ska även informationen i punkt 4 i bilaga 2 lämnas till konsumenten. All information i blanketten ska vara lika framträdande.

I den första delen av blanketten ska på ett tydligt sätt visas den information som avses i del I och II i bilaga 2. Om samtliga element som avses i del I och II i bilaga 2 inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida ska de visas i den första delen av blanketten på högst två sidor. I så fall ska den information som avses i del I i bilaga 2 visas på första sidan av blanketten.

På blanketten ska efter de element som avses i del I och II i bilaga 2 och tydligt åtskilda från dem visas den information som avses i punkterna 1–3 i bilaga 2.

4 §

Lämnande av förhandsinformation per telefon om avtal om betalningsarrangemang

Om kreditgivaren på grund av konsumentens betalningssvårigheter med konsumenten per telefon ingår ett avtal om betalningsarrangemang som inte till sina villkor är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet, ska konsumenten för uppfyllande av kraven i 7 kap. 42 § i konsumentskyddslagen ges åtminstone följande information:

1) kreditgivarens och kreditförmedlarens identitet,

2) kreditbeloppet eller kreditgränsen,

3) kreditavtalets löptid,

4) räntan, eller samtliga räntor om olika räntor tillämpas under olika omständigheter,

5) den effektiva räntan samt kreditbeloppet och kreditkostnaderna sammanlagt,

6) nyttigheten och dess kontantpris när det är fråga om en kredit som marknadsförs för finansiering av köp av en bestämd nytthet,

7) kostnaderna i samband med sena betalningar, såsom tillämplig räntesats vid sena betalningar och villkoren för ändring av denna samt, i tillämpliga fall, eventuella avgifter när avtalsförpliktelser inte fullgörs,

8) avbetalningarnas storlek, antal och betalningsintervall och, om olika krediträntor tas ut för fordringarna, den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på olika utestående skulder,

9) varning avseende konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar,

10) förekomst eller avsaknad av ångerrätt samt ångerfristen,

11) förekomst av rätt till förtidsåterbetalning och information om kreditgivarens rätt till ersättning, och

12) kreditgivarens och kreditförmedlarens besöksadress, telefonnummer och e-postadress.

4 a §

Lämnande av förhandsinformation per telefon om avtal om bostadskrediter

När en konsument erbjuds en bostadskredit per telefon ska åtminstone de uppgifter som avses i punkterna 3–6 i bilaga 3 ges om krediten för att 7 a kap. 7 § i konsumentskyddslagen ska uppfyllas.

5 §

Information som ska finnas i ett konsumentkreditavtal

Följande information ska lämnas klart och tydligt i ett konsumentkreditavtal:

1) parternas namn, besöksadresser, telefonnummer och e-postadresser samt motsvarande uppgifter om en eventuell kreditförmedlare,

2) typ av kredit,

3) kreditbeloppet eller kreditgränsen och de villkor som gäller för att konsumenterna ska få lyfta krediten,

4) kreditavtalets löptid,

5) nyttigheten och dess kontantpris när det är fråga om en kredit som marknadsförs för finansiering av köp av en bestämd nytthet,

6) räntan, eller alla räntor om olika räntor tillämpas under olika omständigheter, villkoren för tillämpning av de olika räntorna och alla index eller referensräntor som gäller den ursprungliga räntan samt perioder, villkor och förfarande för ändringar av de olika krediträntorna,

7) det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten, den effektiva räntan och alla de antaganden utifrån vilka denna räntesats har beräknats vid tidpunkten för ingåendet av kreditavtalet,

8) avbetalningarnas storlek, antal och betalningsintervall och, i tillämpliga fall, den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på olika utestående skulder med olika krediträntor för återbetalning,

9) kontoskötselavgift, avgifter för det betalningsmedel som behövs för utnyttjande av krediten och andra eventuella avgifter till följd av kreditavtalet samt på vilka villkor dessa avgifter får ändras,

10) eventuella kostnader som konsumenten måste betala till en notarie vid ingående av kreditavtalet,

11) om en förutsättning för att krediten beviljas på marknadsförda villkor är att konsumenten ingår ett avtal om en försäkring eller en kompletterande tjänst, en upplysning om denna förutsättning och eventuella säkerheter som kommer att krävas,

12) upplysning om rätten att återbetala krediten i förtid och om kreditgivarens eventuella rätt till ersättning för detta, en överskådlig och begriplig förklaring om ersättningsgrunderna samt anvisningar som gäller utnyttjande av den förtida återbetalningsrätten,

13) dröjsmålsräntan och reglerna för ändring av den samt eventuella andra avgifter som tas ut vid avtalsbrott,

14) varning avseende konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar,

15) upplysning om konsumentens rätt att på begäran och utan avgift få en amorteringstabell när som helst under kreditavtalets löptid, om det är fråga om ett kreditavtal som ingåtts för en bestämd tid och där skuldkapitalet ska amorteras i delar,

16) en förteckning över betalningsperioder och betalningsvillkor för räntor och avgifter, om dessa ska betalas utan amortering av skuldkapitalet,

17) upplysning om ångerrätten,

18) ångerfristen, upplysning om konsumentens skyldighet att återlämna de medel som han eller hon fått med stöd av kreditavtalet och att betala ränta för den tid som de stått till konsumentens förfogande, det räntebelopp som ska betalas per dag och andra villkor och anvisningar som gäller utnyttjande av ångerrätten, inklusive den varaktiga form genom vilken konsumenten meddelar att ångerrätten kommer att utövas,

19) upplysning om den varaktiga form som konsumenten väljer för att ta emot en påminnelse om ångerrätt enligt 7 kap. 11 a § i konsumentskyddslagen, upplysning som ska lämnas om ändring av kreditavtal enligt 7 kap. 23 a § i samma lag, upplysning om ändringar av ränta och avgifter enligt 7 kap. 24 § 2 mom. i samma lag, upplysning om kontokredit enligt 7 kap. 46 § i samma lag samt upplysning om uppsägning av ett avtal om eller indragning av rätten att utnyttja en fortlöpande kredit enligt 7 kap. 30 § 2 mom. och 7 kap. 32 § 2 mom. i samma lag,

20) upplysning om återgång av anknytande kreditavtal enligt 6 kap. 21 § och 10 kap. 11 § i konsumentskyddslagen i det fall att konsumenten frånträder ett avtal som ingåtts vid hemförsäljning eller distansförsäljning eller ett huvudavtal om tidsdelat boende eller om en långfristig semesterprodukt,

21) upplysning om konsumentens rätt enligt 7 kap. 39 § i konsumentskyddslagen att kräva gottgörelse även av kreditgivaren på grund av avtalsbrott av säljaren eller den som utfört tjänsten, om det är fråga om en nyttighetsbunden kredit,

22) upplysning om parternas rätt att säga upp eller häva kreditavtalet eller tidigareläggande av förfallodag,

23) eventuella andra avtalsvillkor,

24) upplysning om huruvida konsumenten har tillgång till rättsskyddsförfaranden utanför domstol och, om så är fallet, hur konsumenten kan använda dem,

25) tillsynsmyndighetens kontaktuppgifter,

26) relevanta kontaktuppgifter till leverantörer av kuldrådgivningstjänster och en rekommendation till konsumenten att kontakta sådana tjänster i händelse av återbetalningssvårigheter.

Om en konsumentkredit med en bostad som säkerhet är en kredit i utländsk valuta, ska i avtalet också lämnas information om de risker som hänför sig till krediter i utländsk valuta och konsumentens möjlighet att begränsa riskerna.

Vid ett kreditavtal där konsumentens betalningar inte omedelbart medför en motsvarande amortering av det totala kreditbeloppet utan används för kapitalbildning under perioder och på villkor som anges i kreditavtalet eller i ett biavtal ska det i avtalsvillkoren klart och tydligt anges att ett sådant kreditavtal inte utgör någon garanti för att det totala utnyttjade kreditbeloppet enligt kreditavtalet återbetalas, om inte en sådan garanti uttryckligen ställs.

7 §

Information som ska lämnas i ett avbetalningsavtal

Avbetalningsavtal ska dateras och rubriceras ”Avbetalningsavtal”. På avtalets första sida ska med större typsnitt än den övriga texten ges en upplysning om att äganderätten till varan inte överförs på köparen förrän hela köpesumman har betalats eller om att försäljaren har förbehållit sig rätten att återta den sålda varan.

Följande uppgifter ska lämnas om parterna och föremålet för köpet:

1) köparens och säljarens namn, besöksadress, telefonnummer och e-postadress samt motsvarande uppgifter om kreditgivaren om någon annan än säljaren är kreditgivare,

2) en specifikation av köpeobjektet och eventuell tilläggsutrustning,

3) köpeobjektets leveranssätt och leveranstid samt övriga leveransvillkor,

4) kontantpriset på köpeobjektet och eventuell tilläggsutrustning och kontantbetalningsandelen samt kontantpriset och kreditkostnaderna sammanlagt.

Följande uppgifter ska lämnas om krediten:

- 1) kreditavtalets löptid,
- 2) kreditbeloppet samt avbetalningarnas storlek, antal och betalningsintervall,
- 3) räntan, eller alla räntor om olika räntor tillämpas under olika omständigheter, villkoren för tillämpning av de olika räntorna och alla index eller referensräntor som gäller den ursprungliga räntan samt perioder, villkor och förfarande för ändringar av de olika krediträntorna,
- 4) grunderna för bestämmande av övriga kreditkostnader och deras belopp, samt på vilka villkor dessa avgifter får ändras,
- 5) den effektiva räntan och alla de antaganden utifrån vilka denna räntesats har beräknats vid tidpunkten för ingåendet av kreditavtalet,
- 6) det sammanlagda belopp som köparen ska betala med stöd av kreditavtalet,
- 7) om en förutsättning för att krediten beviljas på marknadsförda villkor är att köparen ingår ett avtal om en försäkring eller en kompletterande tjänst, en upplysning om denna förutsättning och eventuella säkerheter som kommer att krävas,
- 8) eventuella andra avtalsvillkor.

Följande uppgifter ska lämnas om avslutning av avtalet:

- 1) upplysning om konsumentens ångerrätt beträffande krediten eller om att denna rätt inte finns enligt lag,
- 2) ångerfristen, upplysning om konsumentens skyldighet att betala kreditbeloppet och krediträntan för den utnyttjade kredittiden till kreditgivaren, det räntebelopp som ska betalas per dag och andra villkor och anvisningar som gäller utnyttjande av ångerrätten, inklusive den varaktiga form genom vilken konsumenten meddelar att ångerrätten kommer att utövas,
- 3) upplysning om rätten till förtida betalning och om kreditgivarens eventuella rätt till kompensation för detta, en överskådlig och begriplig förklaring om kompensationsgrunderna samt anvisningar som gäller utnyttjande av rätten till förtidsåterbetalning,
- 4) upplysning om återgång av anknytande kreditavtal enligt 6 kap. 21 § och 10 kap. 11 § i konsumentskyddslagen i det fall att konsumenten frånträder ett avtal som ingåtts vid hemförsäljning eller distansförsäljning eller ett huvudavtal om tidsdelat boende eller om en långfristig semesterprodukt,
- 5) upplysning om parternas rätt att säga upp eller häva kreditavtalet eller tidigareläggande av förfallodag,
- 6) upplysning om den varaktiga form som konsumenten väljer för att ta emot en påminnelse om ångerrätt enligt 7 kap. 11 a § i konsumentskyddslagen, upplysning som ska lämnas om ändring av kreditavtal enligt 7 kap. 23 a § i samma lag samt upplysning om ändringar av ränta och avgifter enligt 7 kap. 24 § 2 mom. i samma lag.

Följande uppgifter ska lämnas om övriga rättigheter och skyldigheter som parterna har:

- 1) upplysning om konsumentens rätt att på begäran och utan avgift få en amorteringstabell när som helst under kreditavtalets löptid,
- 2) dröjsmålsräntan och reglerna för ändring av den samt eventuella andra avgifter som tas ut vid avtalsbrott,
- 3) varning avseende konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar,
- 4) upplysning om konsumentens rätt enligt 7 kap. 39 § i konsumentskyddslagen att kräva gottgörelse även av kreditgivaren på grund av avtalsbrott av säljaren,
- 5) upplysning om att det när en vara återtas ska företas uppgörelse på det sätt som avses i 7 kap. 36 § i konsumentskyddslagen,
- 6) upplysning om att bestämmelserna i 7 kap. i konsumentskyddslagen också i övrigt tillämpas på avtalet.

Följande uppgifter ska lämnas om rättsmedel:

- 1) den behöriga myndigheten vid avbetalningsuppgörelse,

2) upplysning om huruvida konsumenten har tillgång till rättsskyddsförfaranden utanför domstol och, om så är fallet, hur konsumenten kan använda dem,

3) tillsynsmyndighetens kontaktuppgifter,

4) relevanta kontaktuppgifter till leverantörer av skuldrådgivningstjänster och en rekommendation till konsumenten att kontakta sådana tjänster i händelse av återbetalningssvårigheter.

Upplysningarna i 2–5 mom. ska anges klart och tydligt i avbetalningsavtalet.

7 a §

Varning som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter

I reklam för konsumentkrediter ska ingå varningstexten ”Varning! Lånet medför kostnader.”. Varningstexten ska anges tydligt och framträdande i reklamen.

Denna förordning träder i kraft den 20 .

STANDARDISERAD EUROPEISK KONSUMENTKREDITINFORMATION

Viktig information

Del I [alltid på blankettens första sida]:

Kreditgivare	[Namn]
I tillämpliga fall	
Kreditförmedlare	[Namn]
Sammanlagt kreditbelopp	
<i>Detta är den övre kreditgräns eller det totala belopp som ställs till förfogande enligt kreditavtalet.</i>	
Kreditavtalets varaktighet	
Kreditränta eller i tillämpliga fall de olika krediträntor som gäller för kreditavtalet	[% — fast, eller — rörlig, — perioder]
Effektiv ränta	
<i>Detta är den sammanlagda kostnaden uttryckt i procent per år av det sammanlagda kreditbeloppet.</i> <i>Den effektiva räntan anges för att hjälpa dig att jämföra olika erbjudanden.</i>	
Det sammanlagda belopp som du måste betala	[Summan av konsumentens sammanlagda kreditbelopp och sammanlagda kreditkostnad]
<i>Detta är det lånade kapitalet plus ränta och eventuella kostnader i samband med din kredit.</i>	
I tillämpliga fall	
Krediten beviljas i form av betalningsanstånd för specifika varor eller specifika tjänster eller är kopplad till	

leverans av specifika varor eller tillhandahållande av specifika tjänster Varans/tjänstens namn Kontantpris	
Kostnader i samband med sena betalningar	Du kommer att debiteras [... (tillämplig räntesats och villkoren för ändring av denna samt, i tillämpliga fall, dröjsmålsavgifter)] för sena betalningar.

Del II [om följande inslag inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida ska de visas i den första delen av blanketten på sidan 2]:

Avbetalningar och, i förekommande fall, i vilken ordning dessa ska fördelas	Du måste betala följande: [Storlek, antal och periodicitet för de betalningar som konsumenten ska göra] Ränta och/eller avgifter ska betalas på följande sätt:
Varning avseende konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar <i>Uteblivna eller sena betalningar kan få allvarliga konsekvenser för dig (t.ex. tvångsförsäljning) och göra det svårare för dig att få kredit i framtiden.</i>	
Ängerrätt <i>Du har rätt att frånträda kreditavtalet inom 14 kalenderdagar.</i>	Ja/nej
Förtidsåterbetalning <i>Hela eller delar av krediten kan återbetalas i förtid när som helst.</i> I tillämpliga fall Kreditgivaren har rätt till kompensation vid förtidsåterbetalning.	Ja
Kreditgivare Geografisk adress Telefonnummer	

E-postadress	
Webbadress (*1)	
I tillämpliga fall	
Kreditförmedlare	
Geografisk adress	
Telefonnummer	
E-postadress	
Webbadress (*1)	

*1 Denna information är frivillig.

Där ”i tillämpliga fall” anges ska kreditgivaren fylla i fältet om informationen är relevant för kredittypen eller stryka denna information eller hela raden om informationen inte är relevant för kredittypen i fråga.

Förklaringarna i kursiv stil är tänkta att hjälpa konsumenten att bättre förstå sifferuppgifterna.

Texten inom hakparentes utgör förklarande information för kreditgivaren eller kreditförmedlaren och ska ersättas med motsvarande uppgifter.

Ytterligare information om kreditavtalet

1. Beskrivning av kreditproduktens huvuddrag

Typ av kredit	
Villkoren för kreditutnyttjandet <i>Här anges när och hur pengarna kan lyftas.</i>	[Om kreditavtalet ger möjlighet att utnyttja krediten på olika sätt med olika avgifter eller krediträntor och kreditgivaren använder sig av antagandet i punkt 3 i del II i bilagan till justitieministeriets förordning om den effektiva räntan på konsumentkrediter (1123/2016), ska det ingå uppgifter om att andra möjligheter att utnyttja krediten för den relevanta typen av kreditavtal kan innebära högre effektiva räntor]
I tillämpliga fall	
Andra former för kreditutnyttjande för den relevanta typen av kreditavtal kan innebära högre effektiva räntor.	
I tillämpliga fall	
Begärda säkerheter	
<i>Detta är en beskrivning av den säkerhet som du ska ställa i samband med kreditavtalet.</i>	[Typ av säkerheter]
I tillämpliga fall	

Avbetalningarna medför inte omedelbar amortering av kapitalet.	
I tillämpliga fall	
Priset har anpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande.	

2. Kreditkostnader

I förekommande fall De olika krediträntor som gäller för kreditavtalet	[% — fast, eller — rörlig (med index eller referensränta som gäller den ursprungliga krediträntan), — perioder, — villkor för tillämpning av de olika krediträntorna, — perioder, villkor och förfaranden för ändringar av krediträntorna]
Ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det totala belopp som konsumenten ska betala	[% Ett representativt exempel som innehåller alla de antaganden utifrån vilka den effektiva räntan har beräknats ska ges här]
Är det, för att erhålla krediten eller för att erhålla den enligt villkoren i marknadsföringen, obligatoriskt att ingå avtal om — en försäkring som säkrar krediten, eller — någon annan kompletterande tjänst? <i>Om kostnaderna för dessa tjänster inte är kända av kreditgivaren inkluderas dessa inte i den effektiva räntan.</i>	Ja/nej [Om ja, uppge vilken typ av försäkring] Ja/nej [Om ja, uppge vilken typ av kompletterande tjänst]
Andra kostnader	
I tillämpliga fall Avgifter för att behålla ett eller flera konton som krävs för att registrera både betalningstransaktioner och kreditutnyttjanden	
I tillämpliga fall	

Kostnad för att använda ett särskilt betalningsmedel (t.ex. ett kreditkort)	
I tillämpliga fall	
Andra kostnader i samband med kreditavtalet	
I tillämpliga fall	
Villkor för att ändra de ovannämnda kostnaderna i samband med kreditavtalet	
I tillämpliga fall	
Skyldighet att betala notariatsavgifter	

3. Andra viktiga rättsliga aspekter

I tillämpliga fall	
Kreditgivaren har rätt till kompensation vid förtidsåterbetalning	[Fastställande av kompensationen (beräkningsmetod) i enlighet med 7 kap. 28 § i konsumentskyddslagen eller i fråga om konsumentkrediter med en bostad som säkerhet i enlighet med 7 a kap. 21 § i konsumentskyddslagen]
Sökning i en databas	
<i>Om en kreditansökan avvisas på grundval av sökning i en databas måste kreditgivaren omedelbart och kostnadsfritt meddela dig resultatet av sökningen.</i>	
Rätt att få ett utkast till kreditavtal	
<i>Du har rätt att på begäran kostnadsfritt få en kopia av utkastet till kreditavtal. Denna bestämmelse är tillämplig om kreditgivaren vid tidpunkten för din begäran är beredd att ingå kreditavtalet med dig.</i>	
I tillämpliga fall	
Den tidsperiod under vilken kreditgivaren är bunden av förhandsinformationen.	Informationen i denna blankett gäller från och med den [...] till och med den [...].
Beträffande prövning	
<i>Du har rätt att få tillgång till en mekanism för klagomål och prövning utanför domstol.</i>	

	[Mekanismen för klagomål och prövning utanför domstol för konsumenten och hur konsumenten kan få tillgång till denna]
Varning om de rättsliga och finansiella konsekvenserna av bristande efterlevnad <i>Om de skyldigheter som är knutna till kreditavtalet inte uppfylls, utom i fråga om sena eller uteblivna betalningar, kan detta få allvarliga konsekvenser för dig.</i>	
Återbetalningsplan	[Återbetalningsplan som innehåller alla betalningar och återbetalningar som ska göras av konsumenten under kreditavtalets löptid, inbegripet betalningar för eventuella kompletterande tjänster]

I tillämpliga fall

4. Ytterligare information vid distansförsäljning av finansiella tjänster

a) Beträffande kreditgivaren	
I tillämpliga fall Kreditgivarens företrädare i den medlemsstat där du är bosatt Adress Telefonnummer E-postadress Webbadress (*2)	[Identitet] [Geografisk adress använd för kontakter med konsumenten]
I tillämpliga fall Registrering	[Det handelsregister i vilket kreditgivaren är införd och dennes registreringsnummer eller motsvarande medel för identifiering i det registret]
I tillämpliga fall Tillsynsmyndigheten	
b) Beträffande kreditavtalet	
I tillämpliga fall	

Utövande av ångerrätten	[Praktiska instruktioner om utövandet av ångerrätten, bl.a. fristen för utövandet av ångerrätten, den adress till vilken underrättelsen om att ångerrätten kommer att utövas ska skickas samt följderna av att inte utöva ångerrätten]
I tillämpliga fall Den lagstiftning som kreditgivaren har använt som grundval för att upprätta förbindelser med dig innan kreditavtalet ingicks	
I tillämpliga fall Klausul om tillämplig rätt för kreditavtalet och/eller behörig domstol	[Relevant klausul anges här]
I tillämpliga fall Språkordning	Information och avtalsvillkor lämnas på [angivet språk]. Med ditt samtycke har vi för avsikt att under kreditavtalets löptid kommunicera på [specifikt/specifika språk].

*2 Denna information är frivillig för kreditgivaren.

EUROPEISK KONSUMENTKREDITINFORMATION

Konsumentkrediter som erbjuds av vissa kreditorganisationer (artikel 2.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225)

Skuldkonvertering (artikel 2.7 i direktiv (EU) 2023/2225)

Viktig information

Del I [alltid på blankettens första sida]:

Kreditgivare	[Namn]
I tillämpliga fall	
Kreditförmedlare	[Namn]
Det sammanlagda kreditbeloppet <i>Detta är den övre kreditgräns eller det totala belopp som ställs till förfogande enligt kreditavtalet.</i>	
Kreditavtalets löptid	
Kreditränta eller i tillämpliga fall de olika krediträntor som gäller för kreditavtalet	[% — fast, eller — rörlig, — perioder]
Effektiv ränta <i>Detta är den sammanlagda kostnaden uttryckt i procent per år av det sammanlagda kreditbeloppet. Den effektiva räntan anges för att hjälpa dig att jämföra olika erbjudanden.</i>	
Det sammanlagda belopp som du måste betala <i>Detta är det lånade kapitalet plus ränta och eventuella kostnader i samband med din kredit.</i>	[Summan av konsumentens sammanlagda kreditbelopp och sammanlagda kreditkostnad]
I tillämpliga fall	

Kreditens beviljas i form av betalningsanslånd för specifika varor eller specifika tjänster eller är kopplad till leverans av specifika varor eller tillhandahållande av specifika tjänster Varans/tjänstens namn Kontantpris	
Kostnader i samband med sena betalningar	Du kommer att debiteras [... (tillämplig räntesats och villkoren för ändring av denna samt, i tillämpliga fall, dröjsmålsavgifter)] för sena betalningar.

Del II [om följande inslag inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida ska de visas i den första delen av blanketten på sidan 2]:

Avbetalningar och, i förekommande fall, i vilken ordning dessa ska fördelas	Du måste betala följande: [Storlek, antal och periodicitet för de betalningar som konsumenten ska göra] Ränta och/eller avgifter ska betalas på följande sätt:
Varning avseende konsekvenserna av uteblivna eller sena betalningar <i>Uteblivna eller sena betalningar kan få allvarliga konsekvenser för dig (t.ex. tvångsförsäljning) och göra det svårare för dig att få kredit i framtiden.</i>	
Ängerrätt	Ja/nej
Förtidsåterbetalning <i>Hela eller delar av krediten kan återbetalas i förtid när som helst.</i> I tillämpliga fall Kreditgivaren har rätt till kompensation vid förtidsåterbetalning.	
Kreditgivare Geografisk adress Telefonnummer	

E-postadress	
Webbadress (*1)	
I tillämpliga fall	
Kreditförmedlare	
Geografisk adress	
Telefonnummer	
E-postadress	
Webbadress (*1)	

*1 Denna information är frivillig.

Där ”i tillämpliga fall” anges ska kreditgivaren fylla i fältet om informationen är relevant för kredittypen eller stryka denna information eller hela raden om informationen inte är relevant för kredittypen i fråga.

Förklaringarna i kursiv stil är tänkta att hjälpa konsumenten att bättre förstå sifferuppgifterna.

Texten inom hakparentes utgör förklarande information för kreditgivaren eller kreditförmedlaren och ska ersättas med motsvarande uppgifter.

Ytterligare information om kreditavtalet

1. Beskrivning av kreditproduktens huvuddrag

Typ av kredit	
I tillämpliga fall	
Upplysning om att konsumenten när som helst kan åläggas att betala tillbaka hela kreditbeloppet.	
I tillämpliga fall	
Priset har anpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande.	

2. Kreditkostnader

I förekommande fall	[%
De olika krediträntor som gäller för kreditavtalet	— fast, eller — rörlig (med index eller referensränta som gäller den ursprungliga krediträntan), — perioder,

	— villkor för tillämpning av de olika krediträntorna]
Ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det totala belopp som konsumenten ska betala	[% Ett representativt exempel som innehåller alla de antaganden utifrån vilka den effektiva räntan har beräknats ska ges här]
I tillämpliga fall Kostnader I tillämpliga fall Villkoren för hur dessa kostnader kan ändras	[De kostnader som tillämpas från och med den dag kreditavtalet ingås]

3. Andra viktiga rättsliga aspekter

Uppsägning av kreditavtalet	[Villkor och förfarande för uppsägning av kreditavtalet]
I tillämpliga fall Kreditgivaren har rätt till kompensation vid förtidsåterbetalning.	[Fastställande av kompensationen (beräkningsmetod) i enlighet med 7 kap. 28 § i konsumentskyddslagen]
Sökning i en databas <i>Om en kreditansökan avvisas på grundval av sökning i en databas måste kreditgivaren omedelbart och kostnadsfritt meddela dig resultatet av sökningen.</i>	
I tillämpliga fall Den tidsperiod under vilken kreditgivaren är bunden av förhandsinformationen.	Informationen i denna blankett gäller från och med den [...] till och med den [...]
Beträffande prövning <i>Du har rätt att få tillgång till en mekanism för klagomål och prövning utanför domstol.</i>	[Mekanismen för klagomål och prövning utanför domstol för konsumenten och hur konsumenten kan få tillgång till denna]
Varning om de rättsliga och finansiella konsekvenserna av bristande efterlevnad <i>Om de skyldigheter som är knutna till kreditavtalet inte uppfylls, utom i fråga om sena eller uteblivna betalningar, kan detta få allvarliga konsekvenser för dig.</i>	
Återbetalningsplan	[Återbetalningsplan som innehåller alla betalningar och återbetalningar som ska

	göras av konsumenten under avtalets löptid, inbegripet betalningar för eventuella kompletterande tjänster]
--	--

I tillämpliga fall

4. Ytterligare information som ska lämnas vid distansförsäljning av finansiella tjänster

a) Beträffande kreditgivaren	
I tillämpliga fall	
Kreditgivarens företrädare i den medlemsstat där du är bosatt	[Identitet]
Adress	[Geografisk adress använd för kontakter med konsumenten]
Telefonnummer	
E-postadress	
Webbadress (*2)	
I tillämpliga fall	
Registrering	[Det handelsregister i vilket kreditgivaren är införd och dennes registreringsnummer eller motsvarande medel för identifiering i det registret]
I tillämpliga fall	
Tillsynsmyndigheten	
b) Beträffande kreditavtalet	
I tillämpliga fall	
Utövande av ångerrätten	[Praktiska instruktioner om utövandet av ångerrätten, bl.a. ångerfristen, den adress till vilken underrättelsen om att ångerrätten kommer att utövas ska skickas samt följderna av att inte utöva ångerrätten]
I tillämpliga fall	
Den lagstiftning som kreditgivaren har använt som grundval för att upprätta förbindelser med dig innan kreditavtalet ingicks	
I tillämpliga fall	
Klausul om tillämplig rätt för kreditavtalet och/eller behörig domstol	[Relevant klausul anges här]

I tillämpliga fall	Information och avtalsvillkor lämnas på [angivet språk]. Med ditt samtycke har vi för avsikt att under kreditavtalets löptid kommunicera på [specifikt/specifika språk].
Språkordning	

*2 Denna information är frivillig för kreditgivaren.

Statsrådets förordning

om krav på yrkesmässiga kvalifikationer för kreditgivare och kreditförmedlare avseende vissa konsumentkrediter

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 7 kap. 49 e § i konsumentskyddslagen (38/1978), 10 § 4 mom. i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023), 10 § 2 mom. i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter (/) och 15 kap. 12 a § 3 mom. i kreditinstitutslagen (610/2014) som följer:

1 §

Krav på yrkesmässiga kvalifikationer för kreditgivare, förmedlare av person-till-person-lån och kreditförmedlare i fråga om konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen

Anmälare som avses i 4 § 2 mom. i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023) och 5 § 2 mom. i lagen om förmedlare av vissa konsumentkrediter (/) samt övriga förmedlare av konsumentkrediter och kreditgivare som beviljar krediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) ska, med tanke på verksamhetens art och omfattning, ha lämpliga kunskaper och kompetens i fråga om att sätta samman, erbjuda och bevilja kreditavtal, förmedla krediter, tillhandahålla rådgivningstjänster samt om konsumentens rättigheter i anslutning till dessa. Lämpliga kunskaper ska åtminstone omfatta följande:

- 1) konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen och vid behov tilläggstjänsterna i anslutning till dem,
- 2) konsumentskyddslagstiftningen och annan lagstiftning i anslutning till krediter som avses i 1 punkten,
- 3) processen för bedömning av konsumenternas kreditvärdighet,
- 4) kreditmarknaden i Finland.

Den kompetens och kunskap som krävs ska visas med en lämplig examen eller med en lärograd och arbetserfarenhet, och den ska hållas uppdaterad.

Om anmälaren är en juridisk person, gäller kraven i 1 och 2 mom. dess högsta ledning.

2 §

Krav på yrkesmässiga kvalifikationer för personalen hos kreditgivare, förmedlare av person-till-person-lån och kreditförmedlare i fråga om konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen

Personalen hos förmedlare av konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen och personalen hos kreditgivare som beviljar sådana krediter ska ha sådan i 1 § 1 mom. avsedd kompetens och kunskap som behövs med beaktande av personens uppgift inom kreditgivningen, förmedlingen av person-till-person-lån, kreditförmedlingen eller tillhandahållandet av rådgivningstjänster.

3 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 20 .

Justitieministeriets förordning

om ändring av bilaga I till justitieministeriets förordning om ångerblankett och ångeranvisning enligt 6 kap. i konsumentskyddslagen

I enlighet med justitieministeriets beslut
ändras bilaga I till justitieministeriets förordning om ångerblankett och ångeranvisning enligt
6 kap. i konsumentskyddslagen (110/2014), sådan bilagan lyder i förordning 754/2022, som
följer:

Denna förordning träder i kraft den 20 .

ÅNGERANVISNING

Mall för ångeranvisning

Ångerrätt

Du har rätt att frånträda detta avtal utan att ange något skäl inom 14 dagar.

Ångerfristen löper ut 14 dagar efter den dag [1]

Vill du utöva ångerrätten ska du till näringsidkaren skicka [2] ett klart och tydligt meddelande om ditt beslut att frånträda avtalet (t.ex. ett brev avsänt per post eller e-post). Du kan använda den bifogade ångerblanketten, men du måste inte använda den. [3]

För att du ska hinna utöva din ångerrätt i tid räcker det med att du sänder in ditt meddelande om att du tänker utöva ångerrätten innan ångerfristen gått ut.

Verkan av utövad ångerrätt

Om du frånträder detta avtal kommer vi att betala tillbaka alla betalningar vi fått från dig, bland dem också leveranskostnader (men då räknas inte extra leveranskostnader till följd av att du valt något annat leveranssätt än den billigaste standardleverans vi erbjuder). Återbetalningen kommer att ske utan dröjsmål och i vilket fall som helst senast 14 dagar efter det att vi mottagit meddelandet om frånträde.

Vi kommer att använda samma betalningssätt för återbetalningen som du själv har använt vid den ursprungliga transaktionen, om du inte uttryckligen kommit överens med oss om något annat. I vilket fall som helst kommer återbetalningen inte att kosta dig något. [4]

[5]

[6]

Instruktioner för komplettering av blanketten:

[1] Följande alternativ ska skrivas in:

- a) Vid tjänsteavtal eller avtal om elektronisk leverans av digitalt innehåll: "då avtalet ingicks."
- b) Vid köpeavtal: "då varan togs emot."
- c) Vid köpeavtal avseende flera varor som konsumenten beställt i en och samma beställning och som levereras var för sig: "då det sista varupartiet togs emot."
- d) Vid köpeavtal avseende en vara som består av flera partier eller delar: "då det sista varupartiet togs emot."

e) Vid köpeavtal avseende regelbundet återkommande leverans av varor: "då det första varupartiet togs emot."

[2] Du ska skriva in ditt namn, din geografiska adress, ditt telefonnummer och din e-postadress.

[3] Om du är skyldig att tillhandahålla en funktion som ger konsumenten möjlighet att frånträda det avtal som ingåtts online, ska följande skrivas in: "Du kan också utöva din ångerrätt online på [skriv in internetadress eller ge en annan lämplig förklaring av var ångerrättens funktion finns tillgänglig]. Om du använder onlinefunktionen kommer vi att utan onödigt dröjsmål skicka ett mottagningsbevis på frånträdet på ett varaktigt medium (t.ex. via e-post), med information om dess innehåll samt datum och tidpunkt för inlämnandet. Om du ger konsumenten möjlighet att fylla i och lämna in standardångerblanketten elektroniskt på din webbplats, ska följande skrivas in: "Du kan också på vår webbplats [skriv in internetadressen] elektroniskt fylla i och skicka in standardblanketten för utövande av ångerrätten eller något annat otvetydigt meddelande. Om du väljer det här alternativet kommer vi utan dröjsmål att på ett varaktigt medium (till exempel med hjälp av e-post) bekräfta att vi tagit emot ditt beslut om att utöva ångerrätten."."

[4] Vid köpeavtal om du inte erbjudit dig att hämta tillbaka varan i händelse av att kunden vill frånträda avtalet, ska följande skrivas in: "Vi får hålla inne med återbetalningen tills vi fått tillbaka varan från dig eller tills du visat att du återsänt varan."

[5] Om konsumenten har tagit emot varor i samband med avtalet, ska följande skrivas in:

a) Följande ska skrivas in:

– "Vi kommer och hämtar varan" eller

– "Du ska återsända varan till oss eller överlämna den till . [skriv vid behov in namn och geografisk adress på den person ni bemyndigat att ta emot varan] utan dröjsmål och senast 14 dagar efter den dag då meddelandet om frånträde lämnades. Ångerfristen ska anses ha iakttagits om du skickar tillbaka varorna innan denna fjortondagarsperiod löpt ut."

b) Följande ska skrivas in:

– "Vi kommer att betala kostnaderna för återsändandet av varan."

– "Du kommer att få betala de direkta kostnaderna för återsändandet av varan."

– Om det handlar om ett distansförsäljningsavtal och du inte erbjuder dig att betala kostnaderna för återsändandet av varan och varan på grund av sin karaktär inte kan skickas tillbaka på normalt sätt per post: "Du kommer att få betala de direkta kostnaderna för återsändandet av varan, dvs. . euro [skriv in beloppet]" eller om kostnaderna för återsändandet av varan inte rimligtvis kan förhandsberäknas: "Du kommer att få betala de direkta kostnaderna för återsändandet av varan. Kostnaderna uppskattas till maximalt cirka . euro [skriv in beloppet]."

– Vid hemförsäljningsavtal där varorna levererats till konsumentens bostad när avtalet ingicks och på grund av sin karaktär inte kan skickas tillbaka på normalt sätt per post: "Vi kommer och hämtar varan på vår egen bekostnad."

c) Följande ska skrivas in: "Du är ansvarig endast för varornas minskade värde till följd av annan hantering än vad som är nödvändigt för att fastställa varornas art, egenskaper och funktion."

[6] Vid avtal som gäller utförande av andra tjänster än leverans av digitalt innehåll ska följande skrivas in: "Om du brett att tjänsterna ska börja utföras före ångerfristens utgång, ska du betala en skälig ersättning för den prestation som för att uppfylla avtalet har utförts innan meddelandet om frånträde lämnades."